a. hans

DE VERBORGEN SCHAT

UITGAVE DE SCHORPIOEN

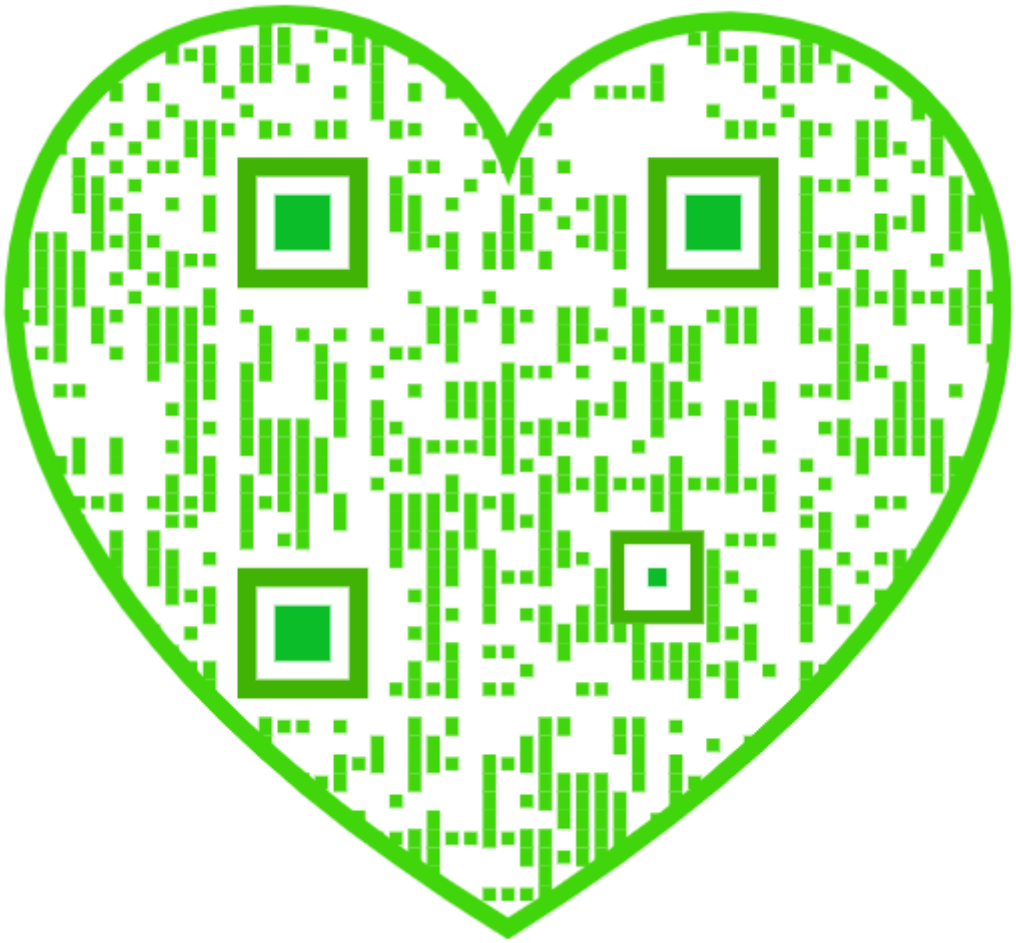

De verborgen schat

A. HANS

De verborgen schat

Uitgeverij De Schorpioen, Strombeek-Bever

© *1974 by Uitgeverij De Schorpioen, Strombeek-Bever*

GERED

't Was een stille zomeravond... Reeds kregen de bomen rond het dorpje Veldhove de eerste herfsttinten.

Raimond van Roosendaal, die 's namiddags in "De Vergulde Draak" aangekomen was, deed nog een wandeling. Hij koos de stille wegen, dan een pad langs de spoorlijn, om de nieuwsgierigheid van de dorpelingen te ontgaan. Zijn verschijning op het rustige Veldhove bleek enige opschudding verwekt te hebben, want de "Vergulde Draak" had veel bezoekers gekregen, die allen plots dorst schenen te voelen.

Raimond van Roosendaal hield niet van die nieuwsgierigheid. Hij ontvluchtte ze.

Eensklaps bleef de jonge man verschrikt staan. Hoorde hij daar geen gekreun. Hij ging wat verder over het pad en tot zijn verbazing zag hij achter een struik een meisje van misschien twintig jaar geknield liggen.

Ze boog als in wanhoop het hoofd en snikte luid. Ze was deftig gekleed en leek iemand van goede familie.

— Juffrouw, wat deert u? vroeg Raimond van Roosendaal.

Ontsteld keek het meisje op. Ze stond recht. Raimond zag, dat ze heel knap was, en innig medelijden vervulde zijn licht ontroerd gemoed.

— Kan ik u helpen? vroeg hij.

— Neen, neen! riep zij op wilde toon.

Ze sprong vlug op de spoorlijn en liep tussen de rails heen. Raimond hoorde in de verte een gerommel.

— Een trein, die nadert, mompelde de jonge man...

Een vreselijke gedachte flitste hem door het hoofd... Zou de ongelukkige zelfmoord willen plegen, zich werpen onder de trein!

Raimond ging ook op de spoorlijn... Hij snelde het meisje achterna...

Het gedaver van de trein werd duidelijker...

— O, als ik maar niet te laat ben! kreunde van Roosendaal.

Hij zag, dat het meisje zich liet vallen. Nu twijfelde hij niet meer. Ze had hier de trein afgewacht om een einde aan haar leven te stellen. Bevend van opwinding stormde Raimond voort. Ginds flikkerden de lichten van de lokomotief.

De jonge man bereikte het meisje. Hij greep haar bij de armen

en wilde haar opheffen. Ze verzette zich.

— Laat me sterven! kreet ze.

— Neen, neen... O, kom... het is hoog tijd! riep Raimond sidderend.

Hij voelde de sporen al trillen.

— Ik wil sterven... wat gaat het u aan! schreeuwde het meisje woest.

Raimond spande zich in. Hij moest de wanhopige redden. Het werd een ontzettende worsteling. En de trein naderde. Reeds hing het duister tussen de bomen, die aan weerskanten de lijn bezoomden. Zou de machinist nog bijtijds het gevaar bemerken ?

— Om Gods wil... ga mee! smeekte Raimond.

Maar het meisje verweerde zich uit alle macht. En ze scheen in deze gruwelijke ogenblikken ontzettend sterk...

— God, help me! riep Raimond van Roosendaal bijna wenend van angst...

Een felle ruk... en hij rolde met zijn beschermelinge terzijde. Enige stonden later vloog de trein voorbij... Stof walmde over de gevallenen...

— Goddank, juist bijtijds! zei Raimond hijgend.

Hij stond op en hielp het meisje. Ze rees ook overeind, de haren in de worsteling losgewoeld, de kleren bevuild en gescheurd. Ze verborg het gelaat in de handen.

— Wat kan het u schelen, als ik sterven wil! snikte ze.

— O, spreek zo niet, juffrouw... U onder een trein werpen...

— Dan ware ik nu uit mijn ellende verlost...

— Heb vertrouwen in mij. Voor alle ellende is toch hulp...

— Had me laten sterven!

— Neen... Het is te afschuwelijk, wat u wilde doen en zeker zijn uw zinnen in de war. Laat ik u van deze gevaarlijke plaats leiden.

— Ik wil alleen zijn.

— Om toch uw plan uit te voeren. Ik mag u niet alleen laten. De Voorzienigheid deed me deze kant uitgaan... Goddank, ik mocht u redden. Kom nu mee! Laat ons eens praten! Ellende is nooit zo, dat ge er uw leven moet voor offeren...

— Kunt u voelen, wat er in mij omgaat?

— Vertel het me. Ik kan u misschien helpen!

— Nee!

Ze stonden weer op het pad. 't Was voor van Roosendaal een vreemde toestand. Hij durfde het meisje niet alleen laten. Een ogenblik voelde hij zich hulpeloos.

— Kom, juffrouw, wees nu eens wat moediger, zei hij. Heb

vertrouwen in me. Waar woont u?

— Och, laat me liever alleen, mijnheer! smeekte ze. Ik woon nergens.

— U hebt toch een thuis, misschien een vader en moeder, die ongerust zijn over u.

— Mijn moeder is dood. En over mijn vader spreek ik liever niet...

— Hebt u familie?

— Die geeft niets om me!

— Waar hoort u thuis?

— O, laat mij liever gerust! herhaalde ze.

— Neen, dat doe ik niet... Mijn geweten laat het me niet toe. Beslist blijf ik bij u, juffrouw. Zeg me, waar u woont. Waarom dit te verbergen voor me?

Even aarzelde zij.

— Een halfuur van hier, antwoordde ze dan.

— Wijs me de weg. Ik ben hier een vreemdeling maar ik wil u naar uw woning brengen.

— Ik kan alleen gaan. Ik beloof u, dat ik me niet om het leven zal brengen.

— Juffrouw, in deze toestand kan ik u niet alleen laten. Waarlijk, het is onmogelijk. Ik ga met u mee.

— 't Zij dan zo. We moeten een eind terug en dan een zijweg inslaan.

— Goed.

Ze keerden dus weer en bereikten een dreef.

— Doe geen moeite, mijnheer, ik zal rustig huiswaarts keren, beloofde het meisje.

Maar Raimond van Roosendaal durfde niet aan haar verzoek voldoen. Hij zei, dat hij haar zou vergezellen, tot ze veilig binnen was en zwijgend stapten ze naast elkaar voort.

OP 'T LINDENHUIS

De jonge mevrouw Voorts keek nog eens of haar kindje sliep. Ze was een goede, liefdevolle moeder. De kleine was in diepe rust. Even aanschouwde mevrouw Voorts haar schat. Ze was gelukkig in haar huwelijk.

Stil ging ze dan heen, daalde de trap af en trad de woonkamer binnen. Haar man, de bloemkweker Voorts, was naar de stad. Hij zou pas om negen uur thuis zijn.

— Waar blijft Ethel toch? zei mevrouw bij zich zelf. Nog eens naar het oude huis gaan zien, arm kind! Morgen worden de

meubels verkocht. Helaas ook voor schuld. Ik heb erg met Ethel te doen. Waar mag ze zich nu ophouden? Ze was de ganse dag zo opgewonden en dan weer wanhopig treurig.

Mevrouw Voorts nam haar naaiwerk weer op. Na enige tijd klonk de bel. De meid deed open. Mevrouw ging ook kijken, hopend, dat het Ethel zou zijn.

En ja, het was Ethel. Maar deze snelde haar voorbij en stormde de trap op, als vluchtte ze naar haar kamer.

Tot haar verbazing bemerkte mevrouw een vreemde heer, die daar beleefd, met de hoed in de hand stond.

— Mag ik u even spreken? vroeg hij.

— Kom binnen, nodigde mevrouw, en ze leidde de bezoeker in de woonkamer.

Ze bood hem een stoel aan.

— Laat ik me even voorstellen, zei de vreemdeling. Ik ben Raimond van Roosendaal en verblijf nu in het hotel "De Vergulde Draak" te Veldhove. Ik breng de juffrouw die hier woont, naar huis, misschien uw zuster.

Raimond begreep, dat zijn beschermelinge niet de dochter kon zijn...

— De juffrouw is geen familie, sprak mevrouw Voorts. Ze is tijdelijk hier. Ze heet Ethel van Loosduinen.

Raimond keek verbaasd op.

— Toch niet de dochter van baron van Loosduinen? vroeg hij.

— Jawel. U kent de familie?

— Slechts van naam.

— Maar er is zekers iets gebeurd?

— Er had iets heel ernstigs kunnen gebeuren, mevrouw. God zij dank, kon ik het verhoeden. Juffrouw van Loosduinen schijnt zeer bedroefd te zijn, zo, dat ze het leven moe is.

— Ze wilde toch geen zelfmoord plegen? vroeg mevrouw Voorts met bevende stem.

— Jawel.

— Hemel!

— Op een vreselijke wijze. Ik zou zeggen, ze moet op dat ogenblik waanzinnig geweest zijn.

— Hoe dan?

Met wijd geopende ogen staarde mevrouw Voorts de bezoeker aan.

— Op de spoorlijn! hernam Raimond van Roosendaal.

— Onder een trein...

— Ik moest haar weerhouden, toen de trein naderde.

— Afschuwelijk!

— Ja...

En van Roosendaal vertelde, hoe hij Ethel vond en zij weg vluchtte en hij dan het drama verhinderde.

— O, ik beef er van, zei mevrouw Voorts. Haar vader heeft zich geruïneerd. Ethel woonde met hem op het kasteel "Oudenborcht". Ze heeft geen moeder meer. Een zuster is gehuwd met graaf van Ruren. Maar de graaf wil niets meer met zijn schoonvader te maken hebben. Baron van Loosduinen, Ethels vader, heeft veel gespeeld, ook gedronken en gespekuleerd. Kortom hij verloor alles, stak in schulden en de schuldeisers hebben het kasteel doen verkopen. Ethel is nu tijdelijk bij ons. We namen haar uit medelijden. We zijn nog oude schoolvriendinnen. Ze zal nu een betrekking moeten zoeken. Waar de baron zwerft, weten we niet.

— En wilde ze zich daarom van het leven benemen?

— Er komt nog iets bij, voor haar zeker het voornaamste. Ze was verloofd met Otto van Ruren een neef van haar schoonbroer Boudewijn van Ruren. Die van Rurens zijn gierig. En toen het aan 't licht kwam, dat alle bezittingen van de baron feitelijk verpand waren, heeft Otto van Ruren de verloving met Ethel verbroken.

— Hoe gemeen!

— Ja, en dat heeft Ethel sterk aangegrepen. Ze beminde Otto innig. O, het is een treurige geschiedenis. Ethel is een goed meisje, nooit trots geweest, liefdadig jegens de armen. Maar het zal natuurlijk een harde dobber zijn in betrekking te gaan en haar brood te verdienen. Zonder die trouweloosheid van Otto van Ruren zou ze wel meer moed hebben. O, wat een geluk, dat u haar plan kon verhinderen. Maar wat doet ze boven?

— Ze heeft me verzekerd, dat ze niet meer aan zich zelf zal raken, hernam Raimond van Roosendaal.

— Toch vertrouw ik haar niet.

— Ik denk, dat het een krisis is geweest. Eenmaal er over heen, zal ze kalmer zijn. En ik vermoed, dat die krisis over is.

Raimond stond op. Hoffelijk nam hij afscheid, belovend, dat niemand ooit iets van het gebeurde zou vernemen. Mevrouw Voorts dankte hem voor zijn hulp en liet hem uit. Dan liep ze haastig naar boven. Ethel zat op de logeerkamer in het donker.

Mevrouw huiverde bij de gedachte, hoe dicht het jonge meisje bij de dood was geweest.

— Ethel, zei ze met een snik in de stem.

— Ja, Dora ik ben hier...

Mevrouw Voorts zag haar gestalte en ging er heen. Ze sloeg de armen om Ethel heen.

— Weet je het? Heeft die heer het verteld? stamelde juffrouw van Loosduinen.

— Ja... O, hoe kwam dat plan in je arm hoofd op?...

— Ik was als gek. Ik deed het om Otto. O, ik kan hem niet missen. Hij luistert naar Boudewijn, naar zijn neef, Fanny's man.

— Vergeet Otto. Hij is je niet waardig...

— Zeg dat niet, Dora.

— Anders zou hij je niet verlaten, nu je arm bent.

— Hij luistert naar Boudewijn... O, ik weet het zeker, dat hij in zijn hart om mij treurt! Neen, ik kan hem niet vergeten. Maar, Dora, vergeef me, wat ik wilde doen. Voortaan zal ik niet meer aan sterven denken. Toen de trein me voorbijvloog, was ik toch benauwd. Toen voelde ik berouw...

— Zul je nooit, nooit meer zo'n plan maken? vroeg mevrouw Voorts.

— Ik zweer het je.

— Als je je wanhopig voelt, zeg het mij...

— O, ik was nog eens naar de Oudenborcht geweest... stil, langs de achterzijde. En ik zag van tussen de struiken, hoe allerlei mensen in en uit liepen. Het was kijkdag voor de verkoop van de meubels. Toen kwam die wanhoop. Ik dacht, hoe dikwijls Otto me was komen bezoeken, hoe we samen in het park hadden gewandeld. En alles is voorbij. O, toen vluchtte ik en 'k wist niet waarheen. Ik kwam aan de spoorlijn. Toen wilde ik sterven. Ik wachtte. Ik wist dat een sneltrein voorbij moest rijden. Ik lag daar te wenen. Dan kwam die heer. Hij sprak me aan. Ik liep heen, altijd over de lijn. De trein kwam.

— Zwijg nu maar, Ethel. Die mijnheer heeft het me verteld. Goddank kon hij je redden! Hij zal er met niemand over spreken. Ik zou zo om je geweend hebben.

Ethel kuste haar vriendin.

— Ik zal moediger zijn, beloofde ze.

— Je kunt hier zo lang blijven als je wilt...

— Maar ik moet zelf mijn brood verdienen.

— Als de tijd wat over alles heengegaan is. Kom nu mee.

Ethel van Loosduinen volgde mevrouw Voorts naar beneden, die in de woonkamer zag, hoe bleek het meisje was. Ze gaf haar een kalmerend middel. Beiden spraken dan vertrouwelijk en mevrouw Voorts bemerkte wel, hoe diep de liefde voor Otto van Ruren bij Ethel nog zat.

OP ROLANDBURG

Ruim een uur van Veldhove stond het oud kasteel "Rolandsburg". Daar woonde graaf Boudewijn van Ruren, die met Fanny, de zuster van Ethel getrouwd was, sedert drie jaren reeds. Het echtpaar had geen kinderen. Er was weinig personeel op het slot, want graaf Ruren was om zijn gierigheid bekend. Zij, die in zijn dienst waren, twee meiden en een knecht, waren verwanten van pachters, die verplichting hadden aan hun eigenaar.

't Was daags na de schokkende gebeurtenis aan de spoorlijn, dat graaf Boudewijn met zijn vrouw in het salon van het kasteel zat. Fanny leek veel op Ethel. Ze was ook schoon, maar statiger. Over haar gelaat lag echter een weemoedige trek. Ze had in haar huwelijksleven veel teleurstellingen gekend.

Haar man beminde haar wel en meende een uitstekende echtgenoot te zijn. Maar zijn gierigheid maakte het kasteel somber en dikwijls verveelde Fanny er zich geweldig. Ze durfde zich niet verzetten. Nooit had haar vader, die behendig zijn toestand verborg, toen ze huwde, de bruidsschat uitbetaald. Hij vond allerlei voorwendselen tot verdaging. En nu was het aan het licht gekomen, dat hij niets meer bezat.

Hevig was Boudewijn van Ruren uitgevaren over Baron van Loosduinen. En Fanny begreep wel, dat haar toestand afhankelijker zou worden.

O, schuchter had ze nog eens gevraagd nu, of Ethel bij haar mocht komen.

— Nee, lieve, dat kan niet! Ethel moet dadelijk wennen aan de gedachte, dat ze haar brood moet verdienen, antwoordde graaf van Ruren. En hoe eer ze aan het werk gaat, hoe beter. Ze mag niet de indruk krijgen, dat ze hier onderhouden zal worden. Ook ware dit geheel tegen het belang van neef Otto. Hij moet Ethel niet terug zien. Hij is toch al niet rijk en kan geen arme vrouw huwen. Ethel is nu bij haar vriendin, mevrouw Voorts. Van daar kan ze een haar passende betrekking zoeken, dame van gezelschap bij bejaarde mensen bijvoorbeeld...

Fanny antwoordde niet.

— Vanmiddag worden de meubels verkocht, zei ze. Boudewijn, als je toch eens naar Veldhove reed.

— Om die oude klok te kopen... en een kastje...

— Enige herinneringen aan mama...

— Toe laat ons niet sentimenteel zijn, lieve. We hebben een overvloed van meubels. En waarlijk, ik zou me schamen me daar onder kopers, boeren en parvenu's te mengen. Ik wil me niet op de

Oudenborcht vertonen. En het ware nutteloos geld verspillen.

Een jongeman, met knap gelaat, slanke gestalte, lenige houding trad binnen. Het was Otto van Ruren, een neef van Boudewijn, een wees, die maar een klein fortuin bezat. Meestal vertoefde hij op de "Rolandsburg", maar daarvoor betaalde hij aan Boudewijn kostgeld. Hij was enige jaren jonger dan zijn neef en stond erg onder diens invloed. Op Boudewijns raad had hij het ouderlijk kasteeltje, dat zeer vervallen was, verkocht.

— Terug van de stad ? vroeg Boudewijn.

— Ja, ik heb je boodschappen gedaan. De bankier zal morgen komen.

Boudewijn vroeg enige bijzonderheden over zaken, die Otto voor hem vereffend had.

Plots zei Fanny :

— Door het park komt mevrouw Voorts. Zeker uit naam van Ethel.

Ze wilde opstaan.

— Blijf zitten, lieve, drong Boudewijn aan. We moeten voorzichtig zijn jegens mevrouw Voorts. Ze kan zo intrigeren. We zullen haar hier ontvangen.

O, graag zou gravin van Ruren eens iets vertrouwelijks over haar jongere zuster gehoord hebben, maar ze gehoorzaamde en bleef.

Jaan, de jongste meid, diende de bezoekster aan. Ze zei, dat mevrouw Voorts jonker Otto wilde spreken.

— Laat mevrouw hier ! beval graaf van Ruren...

En toen de meid weg was, bromde hij :

— Dacht ik het niet ? Een intrige van dat mens...

Mevrouw Voorts trad binnen. Ze kende Fanny heel goed, maar tegenover graaf van Ruren voelde ze zich vreemd. Beleefd groette ze. Fanny nodigde haar uit te gaan zitten.

— Graag zou ik jonker Otto even alleen spreken, zei mevrouw Voorts.

— O, neef en ik hebben geen geheimen voor elkaar, beweerde Boudewijn. Waarvoor komt u ?

Die vraag klonk stug en onbeleefd. Mevrouw Voorts kleurde even. Ze voelde de beledigende handeling wel en was verontwaardigd.

— Graaf van Ruren, ik ben niet van adel, hernam ze. Maar mijn familie is zo voornaam als de uwe. U bejegent me als een van uw dienstboden. U wilt me verhinderen mijn boodschap aan jonker Otto te doen.

— Spreek dan ! Jonker Otto zit daar ! snauwde de graaf.

— Welnu, ik zal spreken. Het is mogelijk, dat jonker Otto de verloving met Ethel van Loosduinen op uw aandringen heeft afgebroken. Misschien krijgt hij berouw, als hij weet, dat hij Ethel tot wanhoop heeft gebracht, zo dat ze gisteravond in een aanval van waanzin zich onder de trein wilde werpen.

Fanny gilde van schrik.

— Is dat waar? vroeg ze verblekend.

Ook Otto keek de bezoekster ontsteld aan.

— Ja, het is waar, hernam mevrouw Voorts. Een heer, die op Veldhove logeerde, heeft haar op het laatste ogenblik kunnen redden.

In 't kort vertelde de dame het gebeurde.

— En Ethel deed het om het verbreken van de verloving, voegde ze er dan bij.

— O, mijn arme zuster! kloeg Fanny.

— Kalm, kalm, zei Boudewijn. We weten niet, of dit verhaal waar is.

— Mijnheer, nu gaat u waarlijk te ver! sprak mevrouw Voorts verontwaardigd. Durven veronderstellen, dat ik hier kom liegen!

— Bedaar! Ik bedoel, dat u mis ingelicht kunt zijn. Misschien verzon Ethel dat verhaal. Romantische listen.

— En zo beoordeelt u die vreselijke toestand, waarin zij gisteren verkeerde!

— Ik weet helemaal niet, of die toestand wel zo vreselijk was... Trouwens, zeg me, wat de bedoeling van uw bezoek is? U vroeg naar jonker Otto, dus blijkbaar om bij hem aan te dringen de verloving te herstellen. Dat vind ik zeer ongepast.

— Jonker Otto zit daar zwijgend, hernam mevrouw Voorts. Daaruit leid ik af, dat het verbreken van de verloving tenslotte heel goed voor Ethel zal zijn. Wie liefde voor haar voelt, zou niet kalm blijven na het vernemen van het gebeurde.

Boudewijn keek zijn neef aan.

— Antwoord maar, zei hij.

— O, mevrouw Voorts weet wel, dat de verloving niet meer bestaat, zei Otto gedwee.

— Een prachtige houding! riep mevrouw Voorts uit. Liefde hangt hier samen met geld.

Ze stond op, om te vertrekken.

— Graaf van Ruren, ik stel meer belang in uw schoonzuster dan u, sprak ze. En in het belang van Ethel kwam ik hier. Nu weet ik genoeg. Ik zal Ethel bewegen niet meer om Jonker Otto te treuren. Hij is dat niet waard. Neem me niet kwalijk, dat ik oprecht ben. Maar ik heb Ethels drama meer meegeleefd dan u en

ik spreek nu uit mijn hart...

— Het afbreken van de verloving gaat u in geen geval aan, beweerde Boudewijn van Ruren. Doe geen moeite om te koppelen!

— Foei, welk een uitdrukking en welk een beoordeling van iemands gevoelens? Is dat ook adellijk? U kunt u nog niet behoorlijk jegens een dame gedragen.

— Ga heen, anders stuur ik u weg! Dan moet ik de knecht roepen, hoonde de graaf.

Mevrouw Voorts knikte tot Fanny en verliet de kamer. De jonge gravin wilde haar volgen.

— Blijf! gebood haar man.

— O, ik moet meer weten van Ethel!

— Kompromitteer u niet met zo'n vrouw, lieve, hernam van Ruren kalmer. Ze komt ons wat wijs maken.

— Daarvan ben ik ook overtuigd, zei Otto.

— Ethel is ongelukkig! hernam mevrouw van Ruren. O, ik zou haar willen zien. Ze is toch mijn zuster.

— Ik zal haar uitnodigen, beloofde Boudewijn. Maar hecht geen geloof aan die praatjes. Mevrouw Voorts is een intrigante. Ze heeft nu ondervonden, dat haar listen hier geen sukses hebben.

De graaf keek door het raam. Hij zag dat mevrouw Voorts zich naar de uitgang begaf.

— Ze moest zich schamen, bromde hij. Zo invloed willen uitoefenen op Otto.

Fanny zat te schreien. Ze ging naar haar kamer.

Haar man volgde haar.

— Wind u niet op, lieve, zei hij.

— O, ik denk aan Ethel bij die trein!

— Maar geloof dat toch niet!

— Ik moet het wel geloven.

— Een verzinsel van die mevrouw Voorts. Sommige mensen kunnen niet laten huwelijken te makelen. En die dame, om haar een dame te noemen, zou er zich op beroemen, als ze de verloving kon herstellen.

— Otto heeft lelijk gedaan door Ethel te verlaten.

Fanny was in haar droefheid openhartiger dan gewoonlijk.

— Denk nu toch eens na, hernam haar echtgenoot. Wat kan Otto doen met een vrouw zonder geld? Niets. Hij bezit niet veel. De van Rurens kunnen niet tot armoe vervallen. Otto wijdt zich aan de politiek. Als hij over veel geld beschikt, kan hij het ver brengen. Zonder fortuin heeft hij geen kans. Verwijt hem dus niet het afbreken van de verloving, maar alleen je ongelukkige vader,

die draagt de schuld! Liefde alleen is schoon, maar Otto kan niet met een arm meisje huwen. Dat moest Ethel zelf begrijpen. Ik zal haar eens uitnodigen. Spreek dan zelf met haar. Schrijf haar een brief. Vraag, dat Ethel hier komt... Zie, nu voldoe ik aan je wens, lieve. We moeten Ethel niet onder de invloed van die intrigante laten.

Graaf van Ruren keerde naar beneden terug.

— Treur je over Ethel? vroeg hij aan Otto, die uit zijn mijmeringen opschrok.

— Wel wat, neef, ik had haar lief...

— Dat weet ik...

— En ik min haar nog...

— Het gaat wel over... Zou je een doodarme vrouw willen trouwen?

— O, neen, dat kan ik niet, ik weet het wel.

— Ethel bezit niets meer. En dan, jij wilt in de politiek...

— Ja.

— Wat zou je daar doen met een dochter van een baron, een speler, een dronkaard, een liederlijke kerel... In de politiek ontziet men niets. Men zou je gerust aan van Loosduinen durven herinneren, wanneer de verkiezingsstrijd woedt. En ik wil eens ver zien... Je wordt kamerlid, dan minister. Wat zou je op die hoge post uitrichten met de dochter van baron van Loosduinen. De vent kan dan nog leven. Onkruid vergaat niet... Hij was in staat je te Brussel lastig te vallen. Je moet een vrouw hebben van goede familie... Ik zal je tegen overmorgen een uitnodiging bezorgen voor de jachtpartij bij graaf van Boerel. Daar zul je Banka van Ooren ontmoeten...

— Denk je?

— Ik weet het zeker... Zij is erg op je gesteld. Dat merkte ik op het zomerfeest bij van Slooten. Huw haar... zij is rijk en heeft uitmuntende betrekkingen in de regeringskringen. Dat zal je in je politieke loopbaan van groot nut zijn.

— O, ja... Maar schoon is Banka niet...

— Tamelijk...

— En moeilijk van karakter, zegt men.

— Niet voor iemand, die ze bemint. Je kunt grote invloed op haar verkrijgen. Toon je kunst. Ik geef toe, dat Ethel bevalliger is, maar fortuin is ook van belang.

— Natuurlijk. Ethel van Loosduinen moet ik vergeten, maar daartoe is wat tijd nodig. Weet je nog niet, wie de Oudenborcht heeft gekocht?

— Neen. Dat zal wel gauw uitkomen. De notaris van Veldhove

kan goed zwijgen, maar de nieuwe eigenaar zal er zich vestigen. We zullen zien of het een geschikte buurman is.

— En waar is je schoonvader?

— Ze hebben hem te Gent gezien.

— Wie?

— Pachter Joos en zijn vrouw. Hij zat dronken in een kroeg bij de Koornmarkt. Ik zal trachten hem als een zenuwzieke of een zinneloze in een gesticht te stoppen, dan zal bij ons geen schande meer aandoen. Ik laat Fanny toe Ethel enige dagen te vragen.

— Toch.

— Och, ik wil haar van onder de invloed van die vrouw halen.

— Zou het waar zijn van dat zelfmoordplan?

— Wel nee. Maar ik geloof dat Ethel jammert en klaagt. Ze komt hier. Vandaag nog schrijf ik naar enige bladen een aankondiging voor een betrekking.

— Voor Ethel.

— Ja. Dan is ze geplaatst. Ik verwacht haar morgen. Zorg dan op je kamers te Gent te zijn. Ze moet je niet terug zien.

— O, natuurlijk maak ik me uit de voeten, zei Otto. Je zorgt voor de uitnodiging op de jachtpartij.

— Morgenavond ontvang je die in de stad. Wees gerust.

— Kom jij ook?

— Even... Me zo eens vertonen. Maar ik woon geen diners bij. Anders moet ik er zoveel terug vragen en het is geld weggegooid.

Na enige tijd kwam Fanny met een brief voor haar zuster. Ze liet hem aan haar man lezen.

— Ik zal hem laten bezorgen, beloofde Boudewijn. De knecht kan hem straks posten.

— Is het dan goed, dat Ethel morgen komt?

— Zeker, lieve... Zoveel mogelijk voldoe ik aan uw wensen.

DE VERKOPING

Ethel was deze dag veel kalmer. En mevrouw Voorts durfde haar wel wat alleen laten. Ze had gisteravond met haar man gesproken. De heer Voorts schrok ook erg van het gebeurde. En hij had innig medelijden met Ethel.

— Otto van Ruren handelt op het aanraden van zijn neef, had hij gezegd. Boudewijn van Ruren is een verstokte gierigaard. Ga eens alles aan Otto vertellen. Dan zal hij misschien meer naar zijn hart luisteren, dan naar een vrek, die Ethel laat verstoten, omdat ze arm is.

— Maar ik vind Otto niet waardig meer genoeg voor Ethel,

had mevrouw Voorts geoordeeld.

— Och, zeg dat niet, wedervoer haar man. Ethel bemint hem en hij kan dolen. 't Ware gelukkig, konden we ze weer samen brengen.

Zo kwam het dat mevrouw Voorts naar Rolandsburg ging, ofschoon niet van harte.

Ethel wist er niets van.

Plots besloot ze nog eens naar de Oudenborcht, het vaderlijk huis, te wandelen. Ze zou achter in het park blijven. Daar kwamen geen mensen. De verkoping gebeurde aan de voorzijde.

Heel spoedig misschien zou het park weer afgesloten worden. Dan kon ze er niet meer in. De nieuwe eigenaar zou de haag wel laten dichtmaken en alle sporen van verval weg ruimen.

Ethel was aan het huis gehecht. Daar hingen herinneringen aan haar moeder, die nu al zes jaar dood was. Maar elke dag nog, had Ethel als met haar geest geleefd. Na moeders dood was haar vader dikwijls nachten achtereen weg. Toen begon hij dat ongebonden leven, waarvan men echter weinig op Veldhove merkte, maar dat plots tot die pijnlijke ontknoping leidde.

Ethel wandelde dus naar de Oudenborcht. Ze vond nu haar plan van gisteravond afschuwelijk. Het kwam haar onbegrijpelijk voor, hoe ze zo had kunnen handelen. Ze voelde er schaamte over.

Ze kwam aan het kasteel. In de achterhaag waren hier en daar grote openingen als bressen. Zonder moeite raakte ze in de uitgestrekte tuin. Wat was die verwilderd. En toch beminde Ethel hem zo. Ze had hier dikwijls met Otto gewandeld. Waren al zijn geloften en betuigingen, zijn zoete woorden, zijn gesprekken over de blijde toekomst dan vals geweest?

— Neen, mompelde Ethel. Dat kan niet. Otto is onder de invloed van die akelige Boudewijn. Maar hij zal tot me terug keren en ik vergeef hem alles.

Ethel wandelde over de paden. Door het struikgewas had ze nu en dan een blik op het roodstenen huis, nog zo statig en groots van stijl.

Vaag hoorde ze de stem van de afroeper, soms ook gelach van het publiek. Dat sneed haar door het hart. Al die goede meubels werden daar als overgeleverd aan een ongevoelige menigte.

Ethel vernam gepraat dichtbij... Vlug trok ze zich achter een heester terug.

Daar naderden twee heren. Ethel kon hen zien. Ze was blij zich verborgen te hebben. In een van de mannen herkende ze haar redder, Raimond van Roosendaal. O, ze zou hem niet graag ontmoet hebben.

Ze verstond iets van 't gesprek.

— 't Gaat goed, zei de andere persoon. Je stroman krijgt de meeste meubels toch vast.

— Ja, hij weet waarop hij moet bieden. Ik wil me zo lang mogelijk onbekend houden.

— Er zijn anders nog veel andere liefhebbers...

— Ja, maar ze durven mijn prijs niet besteden. Toch zijn de meeste meubels kostbaar en prachtig. Er zijn echte kunststukken bij.

— Men zegt dat barones van Loosduinen een goede smaak had.

— Dat getuigen die meubels, want een kerel als de baron zal er minder voor gevoeld hebben dan voor wedrennen en andere spelen...

De heren waren voorbij en Ethel hoorde niets meer.

Dus was die Raimond van Roosendaal een opkoper, misschien een van voorname stukken. Hij zou het beste weg sleuren en elders van de hand doen.

Ethels eerbied voor hem verdween. Die kerel zou het dan ook wel niet verzwijgen, wat er gisteravond aan de spoorlijn gebeurd was.

— O, hoe kon ik me zo aanstellen, verweet Ethel zich zelf. Het is afschuwelijk. En als het nu bekend wordt...

Maar Raimond van Roosendaal was toch hoffelijk en bescheiden geweest.

— Maar zulke mensen kunnen zich plooien zoals ze willen, dacht Ethel. Door hun handel komen ze dikwijls bij voorname lieden. Hij is een opkoper. En als een begerige man naar onze meubelen kwam hij naar Veldhove. Hij heeft alles goed onderzocht. Ja, het waren mama's meubelen. Hij weet dat papa speelde. Hoelang heeft hij misschien op ons bezit geaasd! Zeker is hij in kennis met de schuldeisers of met slechte vrienden van papa. Het kan ook wel, dat hij papa nog meer tot spelen aanzette, om de ruïne te verhaasten en eerder zijn grijpklauw op ons goed te leggen.

Neen, Ethel voelde geen eerbied meer voor Raimond van Roosendaal en het hinderde haar, dat juist hij haar gisteravond had gered.

— Als hij alles van de meubels zo goed onderzocht had, dat hij nu weet, wat te kopen, kent hij mij natuurlijk ook, dacht Ethel. Waarom dan die vragen gisteravond naar mijn huis en familie? O, allemaal komedie.

Ethel was bevreesd, dat de heren zouden terugkeren. Ze sche-

nen rond te wandelen. En tot geen prijs wilde ze door Raimond van Roosendaal gezien worden.

Als vluchtend verliet ze de Oudenborcht en wandelde naar de villa van de heer Voorts terug.

BARON VAN LOOSDUINEN

Die avond zaten in een logementje dicht bij de haven van Gent enige mannen, die blijkbaar reeds te veel gedronken hadden, maar toch nog een glas genever voor hen hadden staan.

— Vrienden, drink uit... vandaag wordt mijn rommel te Veldhove verkocht en ik trakteer! riep er een.

Het was de baron van Loosduinen, de vader van Ethel en Fanny, die hier in verdacht gezelschap verkeerde. Maar hij was een van hun gelijken geworden.

Zijn kledij, hoe sjofel ook, verried nog voornaamheid en ook in zijn houding en gebaren getuigde deze diep gezonkene, dat hij van een andere afkomst was.

— Mijnheer de baron, die verkoop zal zeker veel opbrengen? vroeg een leurder.

— O, ja... 't Huis werd onder mij wegverkocht door de woekeraars, die eerst een vriendelijk gezicht tonen en u later tot op het hemd zouden uitkleden.

— Zwijg me van dat ras! riep Willem Van Galen, een verlopen schilder en de boezemvriend van baron van Loosduinen. Ik ken die soort, vervolgde hij. Zelfs voor de kunst hebben ze geen greintje eerbied. Kwamen ze met hun lange vingers zelfs niet mijn laatste deken weg halen om ze publiek te verkopen!

— Scandaleux! erkende de baron.

Willem Van Galen schold nu in 't Frans op zijn vroegere schuldeisers.

De leurder, een bedelaar, een matroos, een rondreizend harmonikaspeler met zijn vrouw en dochter luisterden naar de edelman en de schilder. Die twee kenden Frans. Dat verhoogde voor hun de eer van hun gezelschap.

De leurder, die soldaat was geweest, wierp er nog wat oui's en non's en sacrebleus tussen, om te tonen, dat hij ook iets wist van de taal der hoge standen.

Maar de baron vervolgde in 't Vlaams:

— Het geld van de meubels is voor mij. Deze week ga ik er om en, vrienden, dan geef ik u een souper. De dames zijn ook welkom.

Hij boog voor de vrouw en de dochter van de muzikant. Deze lachten dwaas.

— Willem, vriend, gij gaat mee naar Veldhove, vervolgde de baron. Dan zal ik u voorstellen aan mijn dochter, mijn schone Ethel. En gij moet met haar trouwen. Ze zal gaarne de vrouw worden van een groot kunstenaar als gij. Kunst is ook adel.

— Meer dan adel, beweerde Van Galen. De Koning slaat ook mensen tot edelen, maar niet tot kunstenaars. Kunst is ingeboren, is een hemelse gave. Wie doet dit na.

Hij vroeg een stuk krijt en tekende op de tafel in een ommezien het portret van Liete, de dochter van de muzikant.

— Is dat die poezelige deerne, of is ze het niet? vroeg Van Galen.

— Zij is het! klonk het.

— Zot! riep Liete en ze veegde met haar hand het konterfeitsel uit.

— Doe dat niet, ge beledigt de schilder, bromde haar vader en hij gaf zijn dochter een klap.

— Houd uw poten thuis, schreeuwde de deerne. Of ik geef u ook een lap.

— Geen ruzie! suste de baron. Bazin, vul de glazen. We zijn vrienden ondereen...

De twist was vergeten.

— Dus, Van Galen, ge gaat mee naar Veldhove? vroeg van Loosduinen weer.

— Ja...

— Ge zult kennis maken met mijn dochter, een parel, het evenbeeld van haar moeder. Zouden de woekeraars ook het portret van mijn vrouw verkocht hebben? vroeg de baron, meer aan zich zelf dan aan de anderen. Een herinnering scheen door het dronken hoofd te flitsen. Even kwam een droevige trek op het vervallen gelaat, dat nog sporen van een betere tijd behield.

— Mijn goede vrouw... O, waarom moest ze mij zo vroeg verlaten? hernam de baron met tranige stem. Ze was me dierbaar...

— Niet wenen, zei Van Galen. Anders schrei ik om mijn moedertje... O, zij was zo goed... veel beter dan vader... Een parel van een vrouwtje... Vader was een bruut. Die wilde me een verfkwast in de handen steken om muren en deuren te bekladden. Hij had geen greintje kunst in zijn corpus, zo groot als het was. Moeder won het van hem. Ik mocht naar de Akademie. Maar daar ben ik weggelopen... 't deugt er niet. Zelf doeken, eigen natuur volgen, zonder meester. Mijn eerste schilderij was voor moedertje...

— Is ze al lang dood? vroeg de leurder.

— Tien jaar... Maar ik vergeet ze niet. Doe die glazen eens

weg...

Weer nam Van Galen het krijt. En met zijn bevende hand tekende hij op de tafel een Vlaams vrouwtje in kapmantel...

— Daar staat moedertje, zei hij. Och Here, me zo vroeg verlaten.

— Juist als mijn vrouw! kloeg de baron.

De twee vrienden keken elkaar aan en beiden hadden tranen in de ogen.

— Maar Van Galen, we zijn vrienden! verklaarde Van Loosduinen.

— Voor eeuwig! bevestigde de schilder.

— Gij gaat mee naar Veldhove?...

— Ja... Wanneer?

— Over enige dagen. En ge zult met Ethel trouwen. O, ge wordt een betere schoonzoon dan graaf van Ruren, die inhalige vrek. Hij wou me geld afzetten, maar drie jaar heb ik hem bij de neus geleid. Hij kreeg geen cent. Nu is hij kwaad... hij wil me niet meer ontvangen.

— Woont hij ook op een kasteel ? vroeg de leurder.

— Ja, op Rolandburg, een uur van Veldhove.

— Ik weet waar het is, beweerde de muzikant... Ik ben er onlangs geweest. 't Was waar die knecht een knuppel naar mijn benen smeet...

— O, die lange pers met zijn gezicht zo lang als Judas' uitgerokken ziel! zei Mie, de vrouw van de muzikant.

— Graaf van Ruren zou liever een mens van honger laten sterven, dan wat te geven, schimpte de baron.

— En uw dochter, die met hem getrouwd is, wil die u ook niet meer zien? vroeg Liete.

— Ze mag niet van haar man...

— Als ik een vent had, zou hij toch geen baas over me spelen, beweerde de deerne.

— Och, kind, in de grote wereld gaat dat anders... zei de leurder.

— De wereld is geen duit waard en 't liefst ben ik op zee, verzekerde de matroos. 't Is alleen jammer, dat er daar geen herbergen zijn...

— 't Kruikje meedoen! riep de leurder.

— Ja dat doe ik ook, maar ge mist het gezelschap. En kompagnie is leute.

— Willem, gaat ge mee naar Veldhove? hernam de baron.

— Waar is Ethel? vroeg Van Galen.

— O, zeker bij graaf van Ruren, maar ze zal daar niet willen

blijven. Wij nemen haar mee.

— Ja... En ik trouw met haar.

— Natuurlijk... En we wonen samen...

— Kijk, moederke daar zal ons zegenen uit de Hemel, zei de schilder.

Hij knikte naar het portret.

— Moederke, gij wist het wel, dat het kunstvuur in mij stak, zwetste hij. Uw jongen brengt het ver. Hij zal nu met een barones trouwen.

Dat plan om van Loosduinen naar Veldhove te vergezellen, wortelde zich vast in de geest van de schilder.

Een glas rolde omver en genever liep over het portret van het Vlaams vrouwtje.

— Ezel! schreeuwde Van Galen tot de leurder, die het glas omgestoten had.

— 't Is van een ezel gezegd, maar ik wil het daarom niet horen, riep de leurder terug en hij balde de vuist.

— Geen ruzie! vermaande de waardin.

— Neen, geen ruzie... Vul de glazen! beval de baron. Leve de vriendschap... Amitié éternelle...

— Maar hebt ge geld genoeg? vroeg de bazin.

De baron haalde wat zilver voor de dag. Hij had vandaag een oude kennis ontmoet en uit medelijden een aalmoes ontvangen.

— Dan is het goed, hernam de waardin vriendelijker.

— Ik heb de hulp van graaf van Ruren niet nodig, blufte van Loosduinen. Dat is nu een schoonzoon en hij zou me gaarne in een gesticht laten steken en me zot verklaren.

— U zot verklaren! herhaalde Van Galen. Zulk een brede geest! Ha, in de eeuwigheid niet! Ik zal het recht verdedigen. Vertrouw op mij. Ik ben uw vriend...

Van Galen stak zijn hand uit en de baron sloeg toe, als sloten ze een akkoord.

Zo zaten ze te brallen en te drinken tot allen dronken waren. Het was tijd om te sluiten. De politie was op ronde. De matroos trok heen.

De waardin haalde de baron het zilver uit zijn zak. Ze rekende af, beweerde ze. En ze deed het ruim voor zich zelf. De rest stak ze terug.

Allen wankelden naar hun verblijf. De muzikant en zijn familie naar de zolder, de anderen naar een achterkamer, waar ellendige vuile matrassen lagen.

En de vader van Ethel en Fanny, de vroegere bezitter van de Oudenborcht sliep zijn roes uit tussen een leurder en een verlopen schilder.

NAAR ROLANDBURG

Ethel ontving de uitnodiging van haar zuster Fanny, gravin van Ruren. Vreugde vervulde haar. Ze zou naar Rolandburg gaan en daar Otto van Ruren zien. Zeker was haar schoonbroer Boudewijn tot andere gedachten gekomen en begreep hij, hoe wreed en egoïstisch hij geweest was, toen hij zijn neef dwong de verloving te verbreken.

Ethel voelde geen wrok tegen Otto. Daartoe had ze hem te lief. Hij zou zijn berouw tonen over zijn onbezonnen daad, aldus meende ze.

— Fanny vraagt me, dat ik vandaag bij haar zou komen, zei Ethel tot mevrouw Voorts.

— Te logeren?

— Ja, voor enige tijd. Ik zal er straks heen wandelen... Ik ben wel graag bij jou, maar ik mag je niet tot last zijn...

— Foei, tot last! We zijn vriendinnen. Maar natuurlijk, ik kan begrijpen, dat jij en Fanny eens met elkaar willen spreken na al het gebeurde.

Mevrouw Voorts besefte, dat Ethel meer ging terwille van Otto van Ruren. Ze had niets uitgelaten over haar bezoek van de vorige dag. Ze zweeg ook nu over die verbroken verloving. Ze achtte het beter, dat Ethel zelf maar ervoer hoe de van Rurens bestonden.

— Wel, hernam de gastvrouw, de knecht kan je straks naar Rolandburg brengen.

— O, ik zal te voet gaan, beste Dora. 't Is een wandeling en de knecht heeft zijn werk in de bloemkwekerij.

— Hij zal je wegbrengen. Graaf van Ruren zou wel denken, dat wij geen manieren kennen.

Ethel lachte even...

— Om Boudewijn ga ik niet, hernam ze. Ik wou, dat hij maar ergens ter jacht was. Hij is een akelig mens.

— Nu, Ethel, als je je op Rolandburg verveelt, dan zul je altijd weer bij ons welkom zijn, dat weet je.

— O, ik ben je zo dankbaar.

— Kom, kom, we zijn immers vriendinnen. Ethel, als je je verlaten voelt, als je ongelukkig bent, welnu, bedenk dan dat je bij mij thuis bent. En ik meen het oprecht.

Ethel gaf haar vriendin een kus.

— O, Dora, wat heb je een goed hart, zei ze ontroerd.

Mevrouw Voorts bedacht het, hoe Ethel het toch weten zou, dat ze met haar zuster gesproken had. Fanny zou immers over de poging tot zelfmoord praten. En de jonge vrouw oordeelde het

nódig iets van haar bezoek aan Rolandburg te vertellen.

— Gisteren ben ik even bij Fanny geweest, hernam ze dus. Ze verlangde erg naar je.

— Weet ze het... van die spoorlijn?

— Ik kon het niet zwijgen; ik had er beter niet over gesproken.

— O, je hebt goed gedaan, zei Ethel dadelijk. Ik heb voor Fanny geen geheimen. En Boudewijn mag het ook weten, hoe hij door zijn egoïsme een leven zou verwoesten. Gelukkig ben ik over die krisis heen.

— Ja, hé?

— Ik wil moedig zijn en de harde slag te boven komen.

— Juist!

— Ik zal met Fanny over een betrekking spreken...

Om tien uur vertrok Ethel. Mijnheer Voorts wilde haar, evenmin als zijn vrouw, te voet laten gaan. Hij had een sierlijk rijtuigje. De knecht voerde het paard. Na een hartelijk afscheid van mijnheer en mevrouw Voorts reed Ethel heen.

Ze had Dora niet durven vragen, of Otto op Rolandburg was. Maar waarom zou hij er niet zijn? Hij vertoefde er bijna altijd.

Ethel keek door het raam. Nog was het land schoon. De zon kleurde de bomen en lanen als met goud. Ginds in de verte rees de heuvel van Gaver aan de Schelde. En daarachter golfde Vlaanderen in bevallige lijnen.

Eensklaps trok Ethel zich terug. Een ruiter reed de koets voorbij... Ethel herkende Raimond van Roosendaal en hij haar blijkbaar ook, want hij groette hoffelijk.

— Rijdt die opkoper ook al te paard? mompelde Ethel. Och ja, zulk volk verdient geld genoeg, 't is op de ellende van anderen. En hij neemt de manieren van een grote mijnheer aan. Hij groette zwierig. 't Is waar, ik moet dankbaar zijn; hij heeft me het leven gered, maar sedert ik bemerkt heb welk vak hij uitoefent, is al mijn eerbied weg. Waarom blijft de kerel in de streek hangen?

Het paard draafde snel door en weldra reed de koets over de brug van de Rolandburg. Op het slotplein stapte Ethel uit.

Fanny en haar man kwamen van de brede trappen der fraaie huizing.

Fanny snelde haar zuster tegemoet. Ze omhelsde haar. Ze kon haar tranen niet inhouden. Ze bedacht, hoe ze op dit ogenblik vermorzeld, onkenbaar in het dodenhuis van Veldhove had kunnen liggen. Ethel ook moest daaraan denken, want ze omklemde Fanny en kuste haar innig. De zusters bleven even zo vereend.

— Ik ben er ook nog, zei Boudewijn ongeduldig. Dag Ethel. Welkom op Rolandburg.

Ethel reikte van Ruren de hand. Ze was te bewogen om te spreken. Ze zou in snikken uitgebarsten zijn.

— Beheers jullie beiden, zei graaf van Ruren. Het personeel staat op de loer; ik ken die gewoonten. Het moet onze intimiteit niet zien. Laat ons naar binnen gaan. Welkom op Rolandburg, Ethel, herhaalde Boudewijn.

— Dank je.

Ethel zei dit als in een snik. Fanny nam haar bij een arm. Binnen sprak ze zenuwachtig:

— Ik zal Ethel maar eerst naar haar kamer brengen, dan kan ze zich wat opknappen.

— Goed, stemde van Ruren toe. Hier is de koetsier met het valies.

— Geef maar, hernam Fanny.

— Zeg het haar zonder uitstel van Otto, geen illusies, fluisterde Boudewijn zijn vrouw toe.

Fanny knikte schuw en ze ging met Ethel naar boven. Ze opende een kamer van de eerste verdieping en zei:

— Deze is voor jou. Ik ben blij, dat je dadelijk gekomen bent en ik hoop, dat je lang kunt blijven.

Stil sloot mevrouw van Ruren de deur. Ze leidde haar zuster naar een sofa en zette zich naast haar.

— O, arm kind, wat heb je willen doen? Ik weet het van mevrouw Voorts, hernam Fanny.

— Ik was wanhopig die avond. Maar de krisis is voorbij...

— Goddank!

— Het was slecht. Ik voelde me als waanzinnig. Ik wou graag sterven. Wat gaf ik nog om het leven? Maar nu heb ik weer moed. Is Otto op Rolandburg? vroeg ze, plots gejaagd.

— Neen, hij is naar Gent.

— Maar in de namiddag of tegen de avond komt hij terug?

— Toch niet.

— Wanneer dan?

Fanny haalde de schouders op.

— Niet zolang je hier bent, hernam ze dan.

— Dus blijft hij om mij weg?

Ethel zei het met trillende lippen.

— Ja... Boudewijn wil het zo...

— Ha, Boudewijn. Maar Otto heeft me nog lief! Dat weet ik zeker... Hij luistert nu naar je man... Als ik hem maar eens spreken kan! Hij zal zijn Ethel niet verstoten, omdat ze arm geworden is! Ware liefde vraagt naar geen geld. O, nooit heb ik Otto een woord over geld horen zeggen...

Mevrouw van Ruren dacht aan de waarschuwing van haar man. Maar nu was zij niet onder zijn eeuwig loerende blik. Ze gevoelde zich een ogenblik bevrijd van zijn dwang.

— Neen, Otto is niet als Boudewijn, fluisterde ze. Hij heeft me wel niets gezegd, maar ik zie, dat hij verdriet heeft. Hij is stil... en wandelt het liefst alleen door het park.

— O, kon ik met hem spreken!

— 't Zou niet helpen. Otto luistert naar Boudewijn en die zegt, dat Otto niet eens kan trouwen. Hij wil in de politiek en daarvoor moet hij rijk zijn...

— Politiek! Wat is dat bij onze liefde? O, gisteren ben ik nog in de hof van de Oudenborcht geweest! Daar hebben we zo dikwijls gewandeld. Dat waren zoete uren. En dat kan bij Otto niet veranderd zijn! Boudewijn heeft hem dus van Rolandburg weggestuurd?

— Ja...

Fanny keek angstig naar de deur als vreesde ze, dat haar man daar stond te luisteren, om haar plots bestraffend aan te kijken.

En fluisterend vroeg ze:

— Ethel, zou je Otto niet kunnen vergeten? Me dunkt dat het het beste is.

— O, doe jij ook met Boudewijn mee, jij, mijn zuster?...

Verwijtend zei Ethel dit.

— Nee, nee, antwoordde Fanny haastig.

— Ik moet Otto spreken. Hij is dus te Gent. Ik zal hem daar gaan bezoeken. Ik wil hem zien. Boudewijn heeft het recht niet ons te scheiden.

— Maar, Ethel, als Otto je heel innig liefhad, zou hij dan naar Boudewijn luisteren?

— Hij doolt nu. Je man had altijd grote invloed op hem. En wie weet, waarmee hij hem bedreigd heeft! Maar als Otto mij hoort, wordt alles weer goed. Ik zal naar Gent gaan... morgen...

— Dan is Otto daar niet. Hij wil een jachtpartij bijwonen bij graaf van Boeren.

— Maar daarna is hij toch te Gent? Dan zal ik gaan... Zeg het niet aan Boudewijn!

— O nee!

— Ik kan Otto niet missen. O, dat voelde ik zo aan de spoorlijn...

En, Ethel vertelde nu, wat ze daar geleden had en hoe de wanhoop haar bijna tot de dood dreef.

— En ken je je redder? vroeg Fanny.

— Hij heet Raimond van Roosendaal. Maar hij is een opkoper.

Ik wou dat ik onbekend was gebleven voor hem. Hij heeft onze beste meubels gekocht, om ze in de steden te versjacheren...

— Mama's meubels.

— Ja, hij wist het, dat mama ze uitgekozen had en zij van kunst hield. Die kerels onderzoeken alles. O, misschien behoort hij tot de bende,die papa in dat kwaad van spelen en wedrennen meesleurde. 't Zijn mensen, die anderen ruïneren, om ze dan te plukken...

— Heb je niets van papa gehoord? vroeg Fanny.

— Nee, ik weet niet waar hij is.

— Ze hebben hem te Gent gezien. Ik heb toch medelijden met hem...

— Ik soms ook, bekende Ethel. Hij kon goed zijn voor me, zo innig van mama vertellen. Maar hij heeft ons toch geruïneerd en bekommert zich niet meer om ons!

— Hij moet ook ellende lijden. En ik mag van Boudewijn niets voor hem doen.

— Boudewijn is een vrek!

— Stil, hij is mijn man.

— Maar je bent niet gelukkig, Fanny.

— Jawel. Boudewijn is goed voor me. Je moet ook bedenken, dat papa hem nooit mijn bruidsschat heeft uitbetaald. En nu kwam alles uit. Dat was hard voor mijn man.

— Hij heeft je dan alleen om geld gehuwd...

— Nee, nee...

— Ik denk het wel. En nu wil hij Otto van mij scheiden, maar dat zal niet lukken. Hoe mag ik nu opeens hier logeren?

— Boudewijn heeft medelijden met je.

— Medelijden! spotte Ethel. Als hij mijn verloving laat verbreken. O, ware ik onder de trein gelopen, hij droeg de schuld van mijn dood!

— Stil Ethel...!

— Medelijden! Ik wil zijn medelijden niet. Ik ben gekomen om jou en ook, omdat ik hoopte, dat Boudewijn tot inkeer was gekomen, dat hij inzag, hoe wreed hij gehandeld heeft. Maar het is een geweldige teleurstelling. Hij heeft Otto verjaagd. Ik zal naar Gent gaan.

— We spreken nog wel eens nader. Nu moet ik naar beneden. 't Wordt tijd voor de lunch. Pak je valies uit, en was je gelaat. Daar is water... Kom straks ook.

Fanny verliet de kamer. Beneden wachtte haar man.

— 't Is toch waar van die poging tot zelfmoord, zei mevrouw van Ruren haastig. Ethel heeft zich onder de trein willen gooien.

— Ze moest zich schamen! En pocht ze er nog over? vroeg Boudewijn.

— Nee, nee...

— Zelfmoord plegen... bah!... En dan op een spoorlijn. Er zijn daartoe toch bescheidener middelen. Maar hoe kwam zoiets bij haar op?

— Verdriet over Otto.

— Wat een gemis aan moed!

— Ze had hem lief.

— Een gemis aan moed, noem ik het. Ethel dient nu in te zien, dat haar toestand geheel veranderd is. Ze kan aan geen voornaam huwelijk meer denken, tenminste met een jonge man. Daarom is het niet nodig dadelijk aan het leven te verzaken. Ze kan er zich boven op werken en snel ook. Als ze huishoudster wordt bij een oudere, rijke heer, och, dan hangt het maar van haar af, zijn echtgenote te worden en weer weelde te hebben...

— Maar Boudewijn...

— Ethel heeft idealen.

— Idealen! Dat is goed voor rijke meisjes. Maar wat doet ze met idealen? Ze wil toch niet achter een toonbank gaan staan of op een naaiwinkel zitten? Als ze tenminste eerst zo'n vak leert. Je hebt haar nu toch duidelijk gezegd, dat ze niet meer aan Otto behoeft te denken?

— Ja...

— Ze meende zeker, dat ze Otto hier zou aantreffen?

— Ze komt om mij.

— Fanny, je weet, dat ik geen geheimen tussen ons wil. Verberg het me dus niet, dat Ethel hoopte, Otto hier te ontmoeten.

— Wel enigszins...

— En het viel haar tegen, dat hij weg is. Je hebt toch zeker geen hoop bij haar doen ontstaan?

— Nee, nee...

— Dan ware de ontgoocheling nog erger voor haar. Zeg haar gerust, dat Otto morgen op het feest een ander meisje het hof maakt. Hoe radikaler we haar de waarheid meedelen, hoe beter en hoe sneller de wonde geneest.

Boudewijn ging voort met zijn vrouw zulke lessen te geven, tot Ethel verscheen.

— Zusje, nogmaals welkom op Rolandburg, zei graaf van Ruren.

— Dank je Boudewijn, antwoordde Ethel vrij koel.

— En nu geen dwaasheden meer uithalen als op die spoorlijn.

al ben ik zeker, dat je nog wel bijtijds van voor de trein zou weggesprongen zijn.

— Het park is schoon in de herfsttinten, Fanny, merkte Ethel op.

— Ja...

Zenuwachtig keek mevrouw van Ruren naar haar man.

— Zeker, het park is schoon, stemde Boudewijn toe. Maar, zusje, weldra zullen de bladeren afvallen. Ze zullen dor afgewaaid worden of vergaan, in slijk. Dan staan de bomen kaal. 't Wordt winter. Maar op de winter volgt de lente met haar pracht. De natuur geeft je een voorbeeld. Ook voor jou is het nu winter. Je ziet de toekomst met bezorgdheid aan. Maar alles kan weer goed en schoon worden. Hou hoop. En wees moedig. We zullen je een passende betrekking helpen zoeken.

Fanny blikte haar echtgenoot angstig aan. Maar van Ruren bepaalde zich bij algemeenheden. Hij sprak nu niet over een huwelijk met een oude, rijke man...

Het werd tijd voor de lunch. En het drietal begaf zich naar de eetzaal. Bij mevrouw Voorts was de maaltijd overvloediger dan in deze adellijke huizing.

DE TWEE NEVEN

Otto van Ruren had in de omgeving van de Koornmarkt twee bescheiden kamers, waar hij logeerde, als de politieke bemoeiingen hem in de stad riepen. Hij was lid van verschillende verenigingen, waar hij zeer gezien werd, daar hij vloeiend spreken en zijn gehoor boeien kon. De politieke leiders riepen zijn hulp in en beloofden hem als wederdienst ook een politieke loopbaan.

Otto van Ruren voelde, dat hij in die loopbaan sukses zou hebben. Hij kon zich kandidaat stellen in het gewest, waar Rolandburg praalde. Daar was nu een bejaard volksvertegenwoordiger, die weldra de baan zou moeten ruimen, al klampte hij zich krampachtig aan zijn zetel vast. Om de opkomende demokratie te weerstaan had men jonge krachten nodig, die het volk konden begoochelen met holklinkende woorden.

Otto van Ruren had nooit idealen gekend. Hij verachtte de werkende man en de wroeter op de akkers der kastelen. Hij bespotte de heren, die in hun volk meer zagen dan spierkracht.

In zijn liefde voor Ethel van Loosduinen had Otto gemeend toch oprecht te zijn. Het meisje bekoorde bij de kennismaking hem zeer, en hij kreeg haar lief. Maar toch, onbewust misschien, voelde hij ook het belang van steun in de omgeving van de

Oudenborcht. Een huwelijk met een van Loosduinen moest zijn invloed versterken. Dat zou te pas komen in de politieke loopbaan.

Die hoop was vervlogen. De van Loosduinens hadden geen macht meer. Het kasteel ging in andere handen over. Ethel was arm.

Neef Boudewijn had gelijk. Otto kon Ethel niet huwen.

En nu, op deze zonnige namiddag, dacht de jonge man daar aan. Het speet hem voor Ethel, ook peinsde hij aan hun samenzijn, hun minnekozen, aan de wandelingen in het park van de Oudenborcht.

Hij zag Ethels lief gelaat voor zich, hij hoorde haar stem, haar lach en scherts, of dan weer hun ernstig gesprek over hun blijde toekomst.

Otto vond die scheiding ellendig, maar neef had gelijk. Zulk een huwelijk kon hij niet sluiten. Hoe gelukkig, dat die zelfmoord verhinderd was, gelukkig om Ethel, maar ook voor hem. Want het drama zou koren op de molen der tegenpartij geleverd hebben! Een zelfmoord door ontrouw van Otto van Ruren, van een man, die volksleider wilde worden! Ha, in de politiek ontzag men niemand of niets. En het onder de wielen van de sneltrein vermorzeld lijk zou dikwijls aan het publiek voorgesteld zijn geworden.

Zo zat Otto te denken.

Otto werd in die mijmeringen gestoord door de komst van zijn neef.

Boudewijn trad als een meerdere binnen.

— Goede dag, zei hij. Hier is de uitnodiging!

— Nu al?... Wel, je verrast me! Ik dank je hartelijk. Ga zitten...

— Och, je weet, dat een wenk aan graaf van Boerel voldoende is...

— Heb je hem zelf gesproken?

— Neen, een briefje geschreven, en per omgaande liet hij de uitnodiging brengen.

— Vreemd, dat ik al niet gevraagd was.

— Wel, de baron meende zeker, dat je nog met Ethel verloofd was. Hij kon je moeilijk uitnodigen zonder haar... En zij was nu niet in een toestand, om een feest bij te wonen. Maar de baron zal alles begrepen hebben. Hij is vlug van verstand...

— Zou hij vermoeden, dat ik voor Banka kom?

— Jawel... Hij zal je steunen en begunstigen. Nu, ik kom zelf toch ook eens...

— Gaarne!

— Wees verzekerd van mijn bescherming, Otto!
— O, dat weet ik en ik ben er je zeer dankbaar voor.
— Je moet de ladder op. Je hebt de gaven...

Graaf van Ruren was er van overtuigd, dat hij altijd invloed zou hebben op Otto. Deze moest macht winnen in regeringskringen; hij kon zelf minister worden. En dan zou hij handelen naar Boudewijns wenken. Aldus hoopte van Ruren.

— Is Ethel op Rolandburg? vroeg Otto.
— Ja...
— Sprak ze nog over mij?
— Geen woord.
— Maar is het waar van dat zelfmoordplan?
— Ja... Doch geloof me vrij, dat ze nog wel op het laatste ogenblik van voor de trein zou weggesprongen zijn. Nu is ze heel gewoon. Ze noemde het gebeurde een krisis...
— Ze sprak er dan toch over?
— Met Fanny. De krisis is over, beweert ze. Och, wat romantisme! Trek er je niets van aan. Ik heb andere plannen met Ethel.

En Boudewijn weidde uit over het huwelijk met een rijke, oude man.

— Wel, dat ware een goede oplossing, fleemde Otto, al voelde hij een steek van jaloersheid en wenste hij liever Ethel in een bescheidener betrekking hier te Gent te zien, opdat hij haar zou kunnen beschermen.

Maar hij zou Boudewijn niet tegenspreken.

De twee neven bleven wat praten. Dan las Boudewijn Otto nog eens de les, hoe hij zich bij de jacht en op het feest moest gedragen.

— Spreek niet over Ethel! raadde hij aan. Als de een of ander op haar doelt, ontwijk dan dit punt door een ander onderwerp. Je verstaat die kunst zeer goed. Tracht vooral niet je houding te verschonen. De meesten geven je hartgrondig gelijk, maar je kunt nog de een of andere dwaas ontmoeten.

Otto beloofde die aanbevelingen trouw op te volgen. In tevreden stemming nam graaf van Ruren afscheid.

Otto bleef nog wat zitten. Hij zag weer Ethel voor zich. Hij voelde weemoed. Maar hij moest zijn verstand gebruiken, beweerde hij. Een toekomstige politieke leider, die het ver wilde brengen, kon geen arme vrouw huwen.

HET JACHTFEEST

't Was een schitterend gezelschap, dat zich op het kasteel van graaf van Boerel verzamelde. Daar waren edelen en leden der

aristokratie van Gent en ook enkelen van Brussel. Velen hadden hun echtgenote of een dochter medegebracht.

Sommigen waren hier al van de vorige avond. Nog kwamen er gasten aan. De graaf en de gravin verwelkomden hen in de grote zaal. Buiten blaften de honden en namen de knechten en boswachters de laatste maatregelen.

Otto van Ruren verscheen een van de laatsten. Nabij het kasteel had hij zijn neef ontmoet. Dat was een verrassing.

— Ik kom nu even, zei Boudewijn van Ruren. 't Is misschien het beste, dat ik je wat voorstel. Er zullen onbekenden voor je zijn.

Beiden waren te paard. Ze gaven de dieren aan een stalknecht over en traden binnen. De graaf begroette hen hartelijk. Geruime tijd sprak hij met hen. En op vertrouwelijke toon begon hij over baron van Loosduinen. Het zou voor de ganse adel een opluchting zijn, als de zwerver in een gesticht ondergebracht werd, beweerde hij. Boudewijn verzekerde, dat dit weldra zou gebeuren.

Over Ethel zweeg van Boerel... Hij deed of die niet bestond.

Maar hij zei wel:

— Laat ik je even naar mijn lieve nicht Banka leiden!

En hij voerde de neven verder in de zaal, waar jonkvrouw van Ooren zich met enige kennissen onderhield.

Nee, schoon was ze niet, Banka van Ooren. Ze had een lang, spits gelaat met te kleine ogen, te scherpe neus, te wijde mond. Ze was plomp van lichaam. Zeker trachtte ze dat gemis aan bevalligheid te vergoeden door kostbare kledij en een uitstalling van juwelen.

Banka was een nicht van graaf van Boerel, een broer van haar moeder. Haar vader was enige jaren geleden gestorven. Ze was enig kind. Ze woonde met haar moeder op het kasteel te Elzelare, maar vertoefde veel hier bij haar oom en tante, wier huwelijk kinderloos was.

Banka kleurde, toen ze Otto zag. Vriendelijk reikte ze hem de hand.

— Welkom, zei ze. Ik mag je dat wel toewensen, want ik ben hier bijna als thuis.

— Geheel thuis, verzekerde haar oom.

— Dus nu heeft jonker Otto het eens niet te druk met de politiek ? Ik lees dikwijls het sukses van uw redevoeringen, beweerde jonkvrouw van Ooren. Maar ik wil je toch zelf eens horen.

— Dat zou me een grote eer zijn, antwoordde Otto.

Hij zag op dit ogenblik in de geest Ethel van Loosduinen. Wat verschil tussen haar en Banka!

— Ja, Otto van Ruren wordt een naam, die we dikwijls ver-

meld zullen zien, voorspelde graaf van Boerel. Wat geduld! Ik vind, dat leden van de adel onze invloed in regeringskringen moeten handhaven. En lieve Banka, vandaag zul je de gelegenheid hebben, om jonker Otto te horen, ik ben er zeker van.

— Vandaag? vroeg de jonkvrouw verwonderd.

— Wel, ik verwacht, dat vanavond aan het feestmaal, jonker van Ruren een van die gemoedelijke en toch zo ernstige redevoeringen zal houden, waarvan hij het geheim kent. 't Kan onder vorm van toast gebeuren. Ik vind het nodig, dat onze vrienden, die de toestanden al te licht opnemen, eens aan de waarheid herinnerd moeten worden. We staan te zwak tegenover de wassende stroom van volkskracht, eenvoudig omdat we geen oog hebben voor de werkelijkheid.

— Dat is wel waar, vleide Boudewijn van Ruren.

— Nu we met velen samen zijn, is het goed, dat er eens op gewezen wordt. En jonker Otto is daarvoor de man. Ik doe een beroep op hem.

— O, gaarne zal ik aan uw wens voldoen, verzekerde de jongere van Ruren.

Hij voelde de blik van Banka. Boudewijn had gelijk. Deze jonkvrouw begeerde hem.

— Komen de dames ook naar het bos ? vroeg Otto.

— De jongeren vast en zeker, zei Banka. We zullen de heren niet in de weg lopen, maar willen toch, al is het van enige afstand, de jachthoorn horen. En dan, ik zit gaarne aan het meer. Daar vind ik het prachtig.

Otto begreep de wenk. Aan het meer zou hij Banka alleen aantreffen. Hij moest dadelijk de kans waarnemen.

Gravin van Boerel kwam bij het groepje en begroette ook hartelijk de Van Rurens. Maar 't werd tijd om het sein te geven tot het vertrek. De heren namen afscheid van de dames, die hun een goede jacht toewensten.

— Maar iemand, die redevoeringen houdt en zulk een hoger leven leidt, voelt hij wel veel voor het doden van wild? vroeg Banka zacht aan Otto.

Van Ruren kon stoutmoedig zijn. Dat was ook nodig in de politiek.

— O, ik voel er heel weinig voor, antwoordde hij. Ik ook bemin de rust en het uitzicht aan het meer. Mag ik u straks daar wat gezelschap houden, jonkvrouw Banka?

Hij zag een glans in haar ogen. En Banka bloosde weer. Ze knikte, en glimlachend ging ze heen.

Op het slotplein heerste een grote drukte. De jagers bestegen hun paarden. De horens schalden.

— Ik rijd even mee, maar straks zal ik me bij graaf van Boerel verontschuldigen, zei Boudewijn tot Otto. Nu is de gelegenheid aan jou.

— Zeer minzaam inderdaad.

Vlug vertelde Otto, dat hij reeds een afspraak met Banka had gemaakt.

— Uitstekend, zei Boudewijn. Zo zal het spoedig in orde zijn en is je toekomst verzekerd.

De jachtstoet vertrok. De dames wuifden de heren toe. Otto merkte weer, hoe Banka van Ooren alleen naar hem keek.

— Mijn Hemel, wat toont ze haar verliefdheid! dacht hij. En dat al na enkele vluchtige ontmoetingen...

Eigenlijk voelde hij wat afkeer voor die houding.

— O, Ethel, zei Otto bij zichzelf, jij zou in dit gezelschap als koningin prijken. Je vader is een schurk! Hij heeft ons gescheiden. Maar ik zal je toch beschermen. Ik hoop vurig, dat de huwelijksplannen, die mijn neef voor je heeft, mislukken. Maar de bekoring voor jou om weer rijk te worden zal toch sterk zijn.

Bij het kasteel van graaf Boerel strekte zich een dicht bos uit. Het was op sommige plaatsen zeer wild. En het kostte Otto van Ruren weinig moeite, om daar achter te blijven. De stoet trok verder naar de brede dreven, waar men het wild zou bijeen drijven. Want heel deze jacht was tenslotte niets dan een onbarmhartige moorderij van weerloze dieren.

Otto steeg van zijn paard. Boudewijn was met de hoofdgroep mee. Otto bond zijn paard aan een boom vast. Het was nog te vroeg om naar het meer te gaan. De jonge man verviel in gedachten. Had hij gedurfd hij zou even naar Rolandburg gerend zijn. De afstand was niet groot. Hij dacht nu sterk aan Ethel. Haar beeld stond hem voortdurend voor de geest.

AAN HET MEER

Otto berekende, wanneer Banka aan het meer kon zijn. Ze zou natuurlijk niet dadelijk vertrekken, maar evenmin lang wachten.

— Ze wil met mij alleen zijn, dacht Otto. Ik heb haar en haar fortuin maar te nemen. Dat is me al duidelijk geworden. Boudewijn voorspelde het zo en hij heeft een scherpe blik.

Van Ruren besteeg zijn paard en reed in de richting van de grote vijver, die men het meer noemde.

Er was een uitgestrekte plas overgebleven uit de tijd, toen de

Schelde nog een tak langs deze zijde zond. De oevers waren bewassen met hoog riet, en slanke populieren. Het was een romantisch plekje, voor het publiek afgesloten, want ook het meer behoorde tot het domein van graaf van Boerel.

Otto kwam er aan. Banka was er nog niet.

— Ik moet de eerste zijn, dacht van Ruren. Dat is hoffelijker. En ja, ik dien nu wel de indruk te wekken, dat ik haar zeer begeer. O, arme Ethel, de waarheid is heel anders!

Hij zuchtte, maar beweerde tot zich zelf, dat dit gevoel wel over zou gaan. Hij hoorde een geruis in de afgevallen vergeelde bladeren en keek om.

Banka was daar, geheel alleen. Ze bloosde, ze was wat verlegen toch. Vlug trad Otto haar tegemoet.

— Hoe goed, dat u komen wilt, zei hij, als had hij om dit samenzijn gevraagd.

— Niet ter jacht? vroeg Banka, het nog voorstellend alsof het een toevallige ontmoeting was.

— Ik ben geen hartstochtelijk jager, jonkvrouw Banka. Soms kan ik er lust toe voelen, maar vandaag toch niet.

— Wat is het hier schoon!

— Heerlijk! Dit meer is een bekoorlijk plekje. En nu de zon op het water en in de bomen. Een verrukkelijk hoekje.

— Ik kom hier dikwijls.

— U houdt van dromen.

— Ja. U ook?

— O, zo eens de gedachten mogen laten gaan, ja, dat lokt me. Willen we hier wat blijven?

— Moet u waarlijk niet naar de jacht?

— Als u mij niet verdrijft, blijf ik veel liever hier, beweerde Otto. Daar ligt een boomstam. Mag ik er een goed zitplaatsje voor u uitzoeken?

Banka knikte. Otto merkte wel, hoe verheugd ze was. Hij verwijderde enige twijgen, die op de oude stam ontsproten en spreidde een zakdoek uit, die Banka hem toereikte. Ze namen naast elkaar plaats.

Otto begreep, dat hij vandaag durf moest hebben. Och, daaraan ontbrak het hem niet.

— Ik kwam gaarne naar deze jachtpartij, sprak hij. Maar ik had op dat groot geluk niet durven hopen. Hier zo met u mogen zitten, jonkvrouw Banka, het is een zalig uur.

— Vindt u dit werkelijk? vroeg ze hem aanblikkend.

Haar verlegenheid was weg.

— U twijfelt er toch niet aan, hoop ik.

— Maar u ging toch veel naar Ethel van Loosduinen, zo heb ik gehoord.

— Ethel van Loosduinen is als familie van me. Vooreerst kenden we elkaar reeds als kinderen. Dan huwde haar zuster mijn neef Boudewijn. Ik vertoef veel op Rolandburg en zo ontmoette ik Ethel dikwijls. We waren zo'n beetje broer en zuster. Maar nu heb ik een heel ander gevoel, juffrouw Banka. Ethel had mijn genegenheid, dat was zo uit onze kinderjaren. En ik voel medelijden met haar. Ze is ongelukkig geworden en ze zal de streek verlaten...

— Die van Loosduinens zijn geheel geruïneerd, nietwaar?

— Totaal. Baron van Loosduinen heeft er alles door gemaakt, en heel zijn naam besmeurd. 't Is vervelend ook voor mijn neef. Maar Fanny heeft er geen schuld aan.

— O, nee, en zij draagt nu een andere naam. Men zei, dat u met Ethel verloofd was. Dit is dus nooit waar geweest!

— Ik met Ethel verloofd! riep Otto uit en hij lachte smalend. Er wordt zoveel gebabbeld. Ik heb u heel eenvoudig en oprecht meegedeeld, hoe onze verhouding was. Niets dan vriendschap, ik zou zeggen bijna onbewust, omdat ze zo uit de omstandigheden gegroeid was. Maar een verloving! Nooit heb ik er aan gedacht. En Ethel evenmin. Bovendien zou ze me als vrouw niet lijken, ze is te wispelturig.

— Wat gaat ze nu doen?

— Een betrekking zoeken. Ze moet haar brood verdienen. Er zit niets anders op. Mijn neef wil haar wel op Rolandburg nemen, maar ze weigert. Ze heeft het nooit goed met Boudewijn kunnen vinden. Eigenlijk heeft Ethel een lastig karakter.

— En welke betrekking zal ze kiezen?

— Huishoudster, denk ik.

— 't Is ongelukkig voor haar. Haar vader moet wel een slechte man zijn.

— Een liederlijke kerel, een speler en dronkaard. Het was me onmogelijk nog op de Oudenborcht te vertoeven. En Ethel wilde dat kwaad van haar vader niet zien. Dat mag nu wel kinderlijke liefde zijn, maar ze is geheel verkeerd.

— Dus, ze gaat als een gewoon meisje haar brood verdienen.

— Ja...

— 't Zou moeten gaan voor haar als in het oude verhaal van de Oudenborcht...

— Een verhaal?

— Kent u het niet van de verborgen schat?

— Neen. Vertel het eens!

— Ik hoorde het verleden week van mijn kamenierster. Haar

oom is jager geweest op de Oudenborcht. En Lida, de kamenierster kent veel van die rare vertellingen. Ze praat er over, als ze me kleedt. Zo bracht ze nu het gebeurde op de Oudenborcht ter sprake. En heel lang geleden — beweert Lida — was er een minnezanger op de Oudenborcht gekomen. Hij moest er lang blijven. De baron die er toen woonde, hield veel van zang. Barthold, zo heette de minnezanger, werd verliefd op Kunegonde, de dochter van de baron en zij ook op hem. 's Avonds zeer laat of 's nachts ook ontmoetten ze elkaar in de tuin. Barthold beweerde dan, dat hij ook een edelmans zoon was, maar arm geworden door de oorlogen. En Kunegonde vertelde dit aan haar vader en bekende haar liefde. De baron ondervroeg de minnezanger. Als ge uw kasteel en rijkdom bezit, kom dan om Kunegonde, zei hij. „Maar nu jaag ik u weg". Ook Kunegonde weende en smeekte, het hielp niet. De geliefden zagen elkaar voor de laatste maal. Het was weer nacht, en treurig stonden beiden in de hof. Barthold wenste, dat de jonkvrouw met hem zou weglopen, maar ze wilde dat niet doen. Ze vroeg aan Barthold om fortuin te verzamelen en ze zou trouw op hem wachten. Doch Barthold begreep wel, dat hij met zijn liederen geen rijkdom kon vergaren en een kasteel kopen. Toen ze zo spraken verscheen voor hen een witte vrouw.

„Schrik niet, zei ze vriendelijk, ik ken uw liefde en de hardheid van de baron en ik wil u helpen. Op de Oudenborcht is een verborgen schat. Ik zal u die wijzen. Barthold kan hem opgraven en hij zal rijk zijn en een slot kopen, en dan met Kunegonde trouwen. Kunegonde moet nu naar binnengaan." De jonkvrouw gehoorzaamde. En de witte vrouw leidde de minnezanger mee naar een plaats, dicht bij het kasteel. Daar lag een steen, met mos begroeid. „Delf daaronder", zei de witte vrouw en op 't zelfde ogenblik verdween ze. De minnezanger haalde uit de stal een spade. Het kostte hem grote moeite de steen te verwijderen en dan begon hij te spitten. Hij was al op grote diepte maar vond niets. En hij meende, dat de witte vrouw hem voor de gek gehouden had. Hij wilde reeds uitscheiden. Maar hij dacht aan Kunegonde en werkte voort. De spade stootte op een kist. Het deksel bezweek en Berthold hoorde de klank van goud. Hij had de schat gevonden. Hij kon de kist niet naar boven trekken, ze was te zwaar. Maar bij handsvolle bracht hij het goud te voorschijn en verstopte het wat verder in een holle boom. De haan kraaide reeds, toen hij klaar was en vlug de put vulde. Barthold was nu rijk. Hij kon overdag Kunegonde niet ontmoeten. Hij moest zich verbergen voor de baron. Maar 's avonds zag hij de jonkvrouw en vertelde het goede nieuws. Ze spraken nu af, dat Berthold het goud zou meenemen

en zes maanden wegblijven zou. Daarna kon hij terugkeren als een edelman en bezitter van een kasteel. Geduldig zou Kunegonde op hem wachten. De zes maanden verliepen. En op de bepaalde tijd zag Kunegonde een schitterende stoet door de grote dreef van de Oudenborcht naderen. Haar hart klopte geweldig. Ze herkende aan het hoofd van de stoet haar geliefde. Al de anderen waren zijn dienaren. De baron kwam buigend naar buiten. Hij was zeer verbaasd, toen hij Barthold herkende.

— Heer, ik heb uw voorwaarde vervuld, zei Barthold. Ik ben rijk en bezit het kasteel van Oostervank, en nu kom ik u de hand vragen van uw dochter.

Lida wist niet, of de baron ook wilde weten, hoe Barthold aan dit geld kwam. Maar Barthold en Kunegonde huwden en waren zeer gelukkig.

— Een schone sage, zei Otto.

— Vond Ethel nu ook maar een schat op de Oudenborcht.

— Dan kwam ik niet om jou, dacht van Ruren.

Maar luid hernam hij:

— In deze tijd zijn de witte vrouwen en elfen niet zo vriendelijk meer als vroeger naar het schijnt. Ethel van Loosduinen zal haar brood moeten verdienen. Er zit niets anders op. De Oudenborcht zelf is een schat, maar baron van Loosduinen heeft hem door zijn ongebonden leven versjacherd.

— Waar is de baron?

— O, die zwerft ergens rond. Hij heeft geen vaste verblijfplaats. Ethel is voorlopig toch op Rolandburg.

— En u ontmoet haar daar?

— Neen, want ik verblijf te Gent. Juist nu wil ik alle pijnlijke tonelen vermijden...

— Hoe bedoelt u?

— Och, Ethel is natuurlijk zeer beschaamd over het gebeurde en ze schuwt de mensen. Tenslotte ben ik toch een vreemde voor haar. Ze is nog trots in haar ongeluk en zal me liever niet ontmoeten. Het is dus het beste, dat ik van Rolandburg wegblijf. Mijn neef biedt haar hulp. Ze weigert die te aanvaarden... Ik kan dan zeker niets voor haar doen.

Otto wilde toch de indruk niet wekken, alsof hij Ethel ontvluchtte, alleen omdat ze arm was geworden, al zou Banka in haar verliefdheid en egoïsme dit wel goed gevonden hebben.

— Een treurige geschiedenis, die van de Oudenborcht, hernam Otto. Laat ons over een vrolijker onderwerp spreken! Zekere geslachten verdwijnen. Dat is altijd zo geweest. Andere blijven krachtig. Maar uw oom zei het zojuist, de adel moet zijn invloed

handhaven, zijn macht behouden. De adel is het hoofd van een land.

— O, ik verlang u vanavond te horen, beweerde Banka.

— Voor u zal ik in 't bijzonder mijn best doen. Ik wil een goede indruk op u maken.

— Hecht u aan mijn oordeel? vroeg Banka en ze speelde met enige bladeren en keek naar de grond.

— Heel veel...

— Maar waarom?

Otto zou Banka snel veroveren. Hij had durf. Hij moest de kans waarnemen. Banka bood zich immers aan.

— Waarom ik aan uw oordeel hecht? hernam hij. Ik mag openhartig zijn, nietwaar?

— Ja.

— Omdat ik je lief heb, Banka, sprak hij snel. O, vergeef het me, dat ik mijn hart uitspreek. Maar alles dringt er me toe. We zijn hier alleen, in dit heerlijk hoekje, bij dit prachtig meer, in de gouden zonneschijn. Je zit hier als een bevallige fee. Om ons de stilte. Ja, uit de verte horen we schieten en jachtgeschal... maar dat lijkt een heel eind weg. We zijn nu vertrouwelijk jegens elkaar. O, toen ik je de eerste maal ontmoette, maakte je al zo'n diepe indruk op mij. Voortdurend heb ik aan je gedacht... Je beeld bleef voor mijn geest. En nu geniet ik dit groot geluk hier met je te praten en mijn liefde te verklaren.

Otto nam haar hand en kuste ze.

— O, Banka, aanvaardt je mijn liefde? Maak je me overgelukkig, ja zalig ? Mag ik je bij je naam noemen, je tutoyeren ?

— Spreek met mama, en met oom, antwoordde ze zacht.

— Dus je stemt toe?

— Ja.

— Wij sluiten hier ons verbond. Je moeder en oom zullen het bevestigen als ze horen, dat wij elkaar liefhebben? Banka, zul je me ook beminnen?

— Ja, Otto, antwoordde ze, en nu keek ze hem lang aan.

Ze had niet durven hopen, zo spoedig Otto van Ruren te winnen. Het ging snel en Banka van Ooren was blij verrast...

— Ja, Otto, ik heb je ook lief, betuigde ze. Spreek met mama en met oom ! Ze zullen toestemmen. En dan kunnen we ons verloven.

— Je opent als de Hemel voor mij, lieve Banka.

Weer kuste hij haar hand...

— O, konden we hier heel de dag zo alleen zitten ! wenste van Ruren, maar 't was hem of Ethel van Loosduinen hem scherp verwijtend aankeek...

— Dat gaat niet, beweerde Banka lachend. Je bent op een jachtpartij en je weet, dat er in het bos gepiknikt wordt. We moeten daar zijn.

— Komen de dames op de piknik?

— Ja, ja. Daar zullen we elkaar terug zien, maar we houden alles nog geheim tot je met mama hebt gesproken.

— O, natuurlijk.

Maar ze scheidden nog niet. Otto huichelde voort over zijn groot geluk en Banka luisterde gretig naar hem. Eindelijk gingen ze van elkaar. En toen gaf Otto Banka een kus op de mond. Ze zoende hem terug. Dan ging ze snel heen. Maar ze keerde zich nog eens om en wuifde.

— Ziezo, dat is er door, een gemakkelijk spel, mompelde Otto. Ethel, je moet het me vergeven. Het lot is wreed voor ons. Vond jij maar een schat. Doch je bent van de Oudenborcht verbannen.

Van Ruren voelde geen vreugde over de nieuwe verloving. Het was hem of hij een politiek akkoord had gesloten.

De jagers waren zo door hun vermaak meegesleept, dat ze de afwezigheid van Otto niet hadden bemerkt. Boudewijn, die toch nog gebleven was, wist van de afspraak. En vlug kwam hij bij zijn neef.

— Heb je Banka ontmoet? vroeg hij zacht.

— Ja... ja... en alles is in orde. We zijn in stilte verloofd...

— Nu al?

Boudewijn keek blij verrast.

— Ja, ze maakte het me gemakkelijk! En ik heb van de gelegenheid gebruik gemaakt om haar mijn liefde te verklaren.

— Ze stemde dadelijk toe?

— Onmiddellijk. Ik moet nu met haar moeder en met graaf van Boerel spreken.

— Laat dat aan mij over. Ik zal voor je optreden.

— Dat dacht ik al.

— Je hebt je flink gehouden, Otto. Het is voor jou een gewichtige dag. Nu het zo is, zal ik ook het feestmaal bijwonen. Ik ga even over en weer naar huis. Aan de piknik kom ik niet.

— Dus wel aan 't diner?

— Ja, zonder Fanny echter. Ik moet niet te sterk aan van Loosduinens ruïne herinneren.

Men had reeds veel wild gevangen. Er was in het prachtig woud met al zijn herfstkleuren, een grote slachting aangericht. En de jagers spraken er geestdriftig over. Velen hadden hedenochtend de laagste instinkten van de mens, het doden uit wreedheid alleen, kunnen botvieren. Ze schenen er gelukkig over.

De dames verschenen en keken naar de buit en prezen de mannen, als hadden deze ridderlijke dapperheid betoond. Bedienden richtten onder een koepel van hoge, statige bomen, reuzen van het woud, de tafel aan. Levendig geklap, lach en scherts klonk.

Banka kwam ook en stond bij een groep heren, die haar hoffelijke woorden toespraken. Maar Otto wist, dat hij zich nu niet meer ongerust behoefde te maken.

Gravin van Boerel gaf het sein om zich aan de geïmproviseerde dis te scharen. Er waren vouwstoelen en rieten zetels. Maar veel mannen kozen een omgevallen boom, of het mos tot zitplaats.

— Kom hier, nodigde van Boerel tot Otto, en hij wees een blok hout naast de stoel van Banka. De heren en dames moeten zich wat verdelen, vervolgde hij. Dan is de kring opgewekter.

Otto stelde die wenk zeer op prijs. Graaf van Boerel zou de verloving wel goedkeuren. Boudewijn had zich bij de gastheer en de gastvrouw verontschuldigd, maar beloofd voor het diner terug te keren.

Vrolijkheid vervulde het woud.

ETHELS PLAN.

Gravin van Ruren had hoofdpijn.

— Ethel, zei ze, ik hou het niet uit, ik moet naar bed.

— O, doe het, Fanny. Ik zal de avond wel door komen, verzekerde Ethel. Neem rust. Wil ik je helpen bij het uitkleden?

— Nee, nee! blijf maar rustig hier zitten... Neem een boek...

Ze hadden samen gemiddagmaald, de zusters. Fanny kon echter niet eten. In de namiddag kreeg ze hoofdpijn en dit werd voortdurend erger. Boudewijn, haar man, was van het jachtfeest teruggekeerd. Hij had aan zijn vrouw al van Otto's sukses verteld.

Fanny moest dit maar dadelijk aan Ethel meedelen. Hoe zeer het deze duidelijk was, dat ze alle hoop opgeven moest, hoe beter. Zo had Boudewijn gesproken. En na zijn vertrek had Fanny dat nieuws schuchter aan Ethel verteld. Ze zei niet alles. Ze kon haar zuster zo erg niet wonden. Ze dacht huiverend aan Ethels wanhoopsplan, zich onder de trein te werpen. Langzamerhand moest Ethel het horen, dat Otto van Ruren een nieuwe verloving aanging.

Maar nu Fanny te bed was en Ethel alleen zat in de sombere woonkamer, wist het jonge meisje toch, dat Otto op het jachtfeest verscheidene dames ontmoette. En Ethel werd weer onrustig. Ze stond plots op en kleedde zich.

— Moest mevrouw naar me vragen, zeg dan dat ik een lange

wandeling doe, zei ze tot Annette, de oudste meid.

Ethel verliet het kasteel. Ze wilde vanavond nog Otto zien en spreken. Het was misschien een dwaasheid, maar ze kon het daar binnen niet uithouden. Het was een lange weg van Rolandburg. Gejaagd ging Ethel verder. Maar dikwijls moest ze haar spoed verminderen. Dan was ze in een bos, waar ze nauwelijks een hand voor de ogen zien kon. De onrust dreef haar verder. Als ze Otto kon spreken, zou alles goed worden. Ze had groot vertrouwen in haar macht op hem. Het was onmogelijk, dat hij haar zou verloochenen. Zo was Otto niet.

Na bijna twee uren lopen kwam Ethel nabij haar doel. Ze zag reeds van enige afstand de helverlichte ramen, die als over de ganse omtrek schenen te staren. Nabij de wal van 't kasteel stonden enige mensen uit de omgeving, meest jonge lieden. Ze wisten, dat het feest was op 't kasteel, en keken naar de verlichte vensters. Maar 't slot stond vrij ver van de weg. En de kijkers konden niets onderscheiden. Doch die plekken klaarte schenen reeds indruk te maken. En dan, men was samen, knapen en deernen, en men kon snedige opmerkingen horen over de rijke mensen.

Ethel sloop schuw voorbij.

— Dat is zeker een, die te laat komt, hoorde ze fluisteren.

— 't Zal familie van de maarten of knechten zijn. Anders zat ze wel in een koets.

— Ze gaat achter de beetjes.

Ethel stapte over de brug en ging door het grote voorpark. Dan moest ze over een tweede brug. Niemand trad haar in de weg. 't Jagerpersoneel had het druk in de zijgebouwen, waar de buit gesorteerd werd.

Ethel werd zenuwachtiger. Eigenlijk was ze hier een indringster. Ze kon de gasten onderscheiden in de grote zaal, onder de ontzaglijke lichtkroon.

Ethel sloop dichter bij. Ze verhief zich en keek naar binnen. Ze zocht naar Otto aan de lange tafel. Daar zat hij. Hij boog zich terzijde tot een meisje dat glimlachend naar hem keek. En 't was Ethel of ze een steek in het hart kreeg. Ze trok zich terug. Ze hoorde stemmen naderbij. Haastig verborg ze zich achter een sierplant. Drie heren kwamen zich even verfrissen. Ethel zag ze in hun feestkledij. Ze stonden in het licht, dat uit de zaal stroomde.

— Hoe vond je de redevoering van Otto van Ruren? vroeg er een.

— Och, politiek, hé? Banaliteiten, maar hij zegt ze vloeiend en sierlijk. Hij bezit de gave van spreken.

— Hij heeft flinke dingen gezegd, oordeelde de derde. Het is waar, dat de adel wel eens het gevaar van de volksmacht onder de ogen mag zien. Otto van Ruren had veel bijval.

— Vooral bij jonkvrouw Banka van Ooren, merkte de eerste licht spottend op. Ze keek hem de woorden uit de mond. Ze gloeide. O, ze is dol verliefd op Otto van Ruren en hij heeft Ethel van Loosduinen gauw vergeten.

— Maar is hij er wel mee verloofd geweest? vroeg een der anderen.

— O, ja, verzekerde de eerste. Hij kwam veel op de Oudenborcht.

— Dat is nog geen verloving.

— Verloofd waren ze, erkende de derde. Maar de ruïne van baron van Loosduinen breekt dat natuurlijk af. Wat kan Otto van Ruren als politieker met een vrouw zonder geld doen en met een schoonvader als baron van Loosduinen?

— Hij heeft een nieuwe keus gedaan, hernam de eerste spreker. Hij maakt het hof aan Banka van Ooren. Ze is lang zo schoon niet als Ethel van Loosduinen, maar Banka is zeer rijk. Van Ruren is dat niet, maar hij heeft in de politiek een ruim veld. En graaf van Boerel is zulk een huwelijk gunstig gezind. Het wordt een huwelijk. Graaf van Boerel wil Otto van Ruren gebruiken om invloed uit te oefenen op de regering. Hij ziet ver. Banka is verliefd op Otto, dus alles zal op wieltjes gaan. Dat is gemakkelijk te voorspellen.

— Dan zal er in de zaal een hart zijn dat van jaloersheid brandt, merkte een der anderen op.

— Dat van Aloïs van der Loon, bedoel je.

— Ja, van der Loon hengelt al lang naar Banka, die hem fortuin kan brengen, wat hij zeer nodig heeft. Maar van der Loon heeft geen kans; hij is lelijk, arm en dom.

— Ja, die huwelijkskwestie! klonk het. Maar waar zou baron van Loosduinen zijn?

— Gisteravond zat hij te Gent in de schouwburg met een schilder, op het amphitheater. Een mijner vrienden maakte er me opmerkzaam op. Het zag er een verlopen artiest uit, zijn gezel. Ik heb beiden door mijn kijker bezien.

— Dus van Loosduinen schaamt zich nog niet?

— Weel neen, hij is nu door alles heen. 's Avonds zit hij ergens in een klein kroegje met lieden van verdacht allooi genever te drinken.

— Boudewijn van Ruren wil hem in een gesticht opsluiten.

— Maar dat zal zo gemakkelijk niet gaan. Nu het ware het beste.

De mannen spraken dan nog over de jacht. Maar ze keerden weldra in de zaal terug. Ethel stond achter de struik gekromd. Ze had alles duidelijk verstaan. Het was een geweldige foltering geweest. Zou Otto haar zo verloochenen? Maakte hij nu al 't hof aan Banka van Ooren? En om geld?

— Neen, neen, dat kan niet, zei Ethel bij zichzelf. Het is laster. Of wie weet, misschien dwingt Boudewijn hem. Maar Otto zal naar mij luisteren...

En in haar overspanning nam Ethel een stoutmoedig besluit. Ze voelde niet, dat ze zich vernederde. En och, ze had Otto innig lief. Ze trad de hal binnen. Daar stonden bedienden in livrei.

— Ik moet jonker Otto van Ruren spreken, zei Ethel tot een hunner.

— Wie bent u? vroeg de man.

Een ruw woord steeg hem naar de lippen, maar Ethels gelaat en houding dwongen ontzag af.

— Ik kom van de Rolandburg.

— O, dan!... Wilt u hier even wachten?

De lakei leidde Ethel in een spreekkamer.

— U vergist zich zeker? hernam hij dan. Is het graaf Boudewijn niet, die u wenst te spreken.

— Neen, neen, jonker Otto. Roep hem! Zeg het hem, zonder dat iemand het hoort.

Ethel wachtte met bonzend hart. Zou Otto komen? O, dan wilde ze hem vragen mee te gaan naar Rolandburg! En onderweg werd hun verbond vernieuwd. Ze hoorde een stap. Otto trad binnen. Hij week achteruit van verbazing en schrik.

— Jij, Ethel? vroeg hij. Ben je gek? snauwde hij dan. Hier komen... Wat manieren toch!

Ethel begon te wenen. O, die toon nu! Zulk een begroeting.

— Hier een scène maken, je zou je zelf in opspraak brengen! vervolgde Otto op gedempte toon. Het is krankzinnig.

— Ik moest je spreken. Ik kon niet meer wachten...

— Ben je alleen?

— Ja.

— Liet Fanny je gaan?...

— Fanny is ziek en ligt te bed. Alleen kwam ik door de duisternis. O, Otto, zeg toch, dat het niet waar is, dat je me niet verlaat, dat ik je Ethel blijf. Luister niet naar Boudewijn!... Hij heeft geen hart. Neen, niet waar, jij zult je niet met Banka van Ooren verloven?

— Stil, stil... je bent veel te opgewonden, viel Otto haar in de rede. Wat haal je in je hoofd hier te komen?

— Ik moest je spreken.
— Kom dan naar Gent... naar mijn kamers.
— Wanneer?
— Morgen...
— Mag ik?
— Ja. Maar ga nu rustig naar Rolandburg! 't Is geklets, wat je over Banka hoort. We moeten eens ernstig met elkaar praten, maar niet hier. Ik zou je wel wegbrengen; ik heb hier echter mijn verplichtingen. Ik ben een genodigde. Bedenk dat toch, Ethel! Maar kom morgenmiddag naar Gent, na de middag, laat ons zeggen om drie uur. Zorg, dat Boudewijn er niets van merkt!
— Weer Boudewijn! O, waarom luister je naar hem?
— Ethel, ik ben nog van hem afhankelijk. We zullen dat morgen allemaal bespreken. Ga nu heen!
— Maar zeg dan toch, of je me nog bemint.
— Natuurlijk, Ethel! Wat een vraag! Otto gaf haar een kus.
— Waarom heb je me dan dat briefje geschreven dat je mijn woord teruggaf?
— Morgen zullen we erover praten. Hier kunnen we dat niet.
— Het was op last van Boudewijn, nietwaar?
— Welnu ja. Reken op mijn bescherming, Ethel!
— O, ik wist het wel!
— Tot morgen...
Hij kuste haar.
— Nu keer je kalm terug? vroeg hij. O, ik zou gaarne mee gaan, maar je begrijpt...
— Ben ik voor jou dan niet meer dan alle anderen Otto? O, toe, wandel met me terug! Het zal weer zijn als vroeger in het park van de Oudenborcht. Ik vergeef je dat briefje...
— Ik kan hier niet weg. Ik zou schromelijk onbeleefd zijn. Begrijp mijn positie. Ik ben in de politiek en heb verplichtingen...
— In de politiek. Ze zeggen, dat je daarvoor een rijke vrouw moet trouwen.
— Wie zei dat?
— Heren, wier gesprek ik buiten hoorde.
— En hebben ze je gezien?
— Nee, ik was verborgen achter een struik. Ze zeiden, dat je om geld Banka van Ooren zou huwen...
Plots trad Boudewijn van Ruren binnen. Hij was achterdochtig geworden. Verschrikt en woedend dan keek hij Ethel aan.
— Jij hier? vroeg hij ook. O, je durft... ja, je durft!... verweet hij Ethel.
Hij fluisterde Otto iets toe. En deze verliet haastig de spreekkamer.

— Wat kom je hier doen? vroeg Boudewijn.
— Otto spreken.
— Je waagt dat? Je gedraagt je onwaardig... om geen erger woord te gebruiken. Foei, een man nalopen!
— Otto en ik zijn verloofd!
— Niet meer!
— Jawel. Je wilt ons scheiden, maar Otto bemint me nog.
— Je bent zeker van Rolandburg weggelopen. Liet Fanny u gaan?
— Zij is ziek.
— En jij kon niet bij haar blijven? Ben je te voet naar hier gekomen?
— Ja.
— Je lijkt wel gek!
— Ik moest Otto spreken.
— Hoor eens, Ethel, je zult nu uw verstand gebruiken. Otto heeft de verloving verbroken.
— Neen! Je bent wreed! Ik wil niet naar je luisteren! Zwijg maar! Ik ga naar huis...
— Wacht, ik zal een koets voor je vragen. Het is twee uur ver...
— Ik geef er niet om!
— Je bedriegt me. Je wilt hier rond blijven lopen.
— Neen...

Plots liep Ethel weg. Vlug schreed ze door de hal en dan door het park. Boudewijn keek haar even na. Hij was verlegen voor de lakeien.

— Waarom roep je jonker Otto als deze dame naar mij vraagt? zei hij uit de hoogte.
— Verschoning, graaf. Ze vroeg uitdrukkelijk naar jonker Otto, merkte de bediende op, die de boodschap verricht had.
— Dan was ze in de war. Ze kwam met een bericht van de gravin.

Boudewijn keerde in de feestzaal terug. Het diner was geëindigd en hier en in de aangrenzende vertrekken vormden zich groepjes. Boudewijn zocht zijn neef. Otto was nu in gesprek met enige heren, die zijn tafelrede prezen. Boudewijn kon zijn neef verwijderen.

— Wil je nu ineens al je sukses vernietigen? vroeg hij op strenge toon.
— Maar ik was zo verrast als jij! Wie zou Ethel hier verwacht hebben?
— Waarom ging je dan?
— Ik werd geroepen, maar wist niet, dat zij er was.

— Je bleef toch bij haar?
— Om ze te bewegen te vertrekken. Wat kon ik anders doen?
— Je had mij moeten halen! En ik vrees, dat je haar de waarheid nog niet durfde zeggen.
— Jawel. Doch ik deed het voorzichtig. Ik kon hier toch geen heftig toneel uitlokken.
— Maar heb je niets gezegd, dat haar weer hoop geeft? Ze zei, dat het niet uit was tussen je beiden.
— Ze is opgewonden... Is ze nu weg?
— Ja...
— Als ze maar geen dwaasheden uithaalt, zelfmoord pleegt!
— Wel nee! Een keer is ze romantisch willen zijn. Ik rij haar straks te paard achterna. Ik zal haar dan vóór mij nemen. Weiger voortaan nog met haar te spreken. Ik zal nu afscheid nemen en vertrekken. Overmorgen kom ik je te Gent bezoeken. Dan zullen we verder over je aanstaande verloving spreken.
— Heel goed!
— Kom niet naar de Rolandburg, zolang Ethel bij ons is! Maar ik hoop wel spoedig een betrekking voor haar te hebben. Wees niet overmoedig, Otto! Graaf van Boerel, die hier de beslissing in handen heeft, is zeer streng en door zulke avonturen als deze geheimzinnige ontmoeting met Ethel, zou je alles verbrodden.

Otto beloofde voorzichtig te zijn, al verwachtte hij morgen Ethel van Loosduinen te Gent.

ALOIS VAN DER LOON

Banka van Ooren was met haar moeder, die zich terug wilde trekken, naar boven geweest. Ze keerde nu terug. In de hal wachtte Aloïs van der Loon op haar. Hij was zeer lang en graatmager en had een beenderig gezicht. Al telde hij reeds tweeëndertig, hij zag er nog ouder uit.
— Jonkvrouw Banka, zei hij zacht, mag ik u een ogenblik spreken.
— O, kom dan in de zaal nodigde Banka, wat spottend.
— Neen... neen! Ik moet u wat toevertrouwen.
— U mij wat toevertrouwen? Toe, ik hou niet van vleierijtjes, mijnheer van der Loon...
— 't Is over Otto van Ruren. Hij bedriegt u!
— Mijnheer, u bent onbeschaamd! snauwde Banka.
— O, geloof me!... Zoëven kwam hier een dame voor hem... ze moest hem zien en ze zijn samen een hele tijd in de spreekkamer geweest.

Banka kreeg een gloed in het gelaat.

— Mijnheer, u bent een lasteraar, hernam ze.

— Geloof me toch... Graaf Boudewijn is hem gaan halen en heeft de dame weggestuurd. Ze is haastig vertrokken. En daarna was graaf Boudewijn zeer ontevreden op Otto.

— Ik herinner me, dat ik u eens afgewezen heb, toen u het waagde mij het hof te maken, zei Banka op hoge toon. En nu zoekt u laster uit, omdat ik jonker Otto van Ruren in mijn gezelschap toelaat. U bent een verachtelijk mens.

Banka liet hem staan en keerde in de zaal terug. Ze zocht met haar blik Otto. Deze kwam dadelijk naar haar toe.

— Men richt een bal in, zei hij. Mag ik u ten dans geleiden?

— Ja. Kom, we gaan dan in de balzaal.

Een klein orkest, dat tijdens het diner gespeeld had, nam plaats op een verhoog. En de paren vormden zich. Banka danste met Otto...

— Wie ontboodt er je in de spreekkamer? vroeg ze eensklaps.

Otto schrok, maar hij toonde het niet.

— Een vergissing was het, zei hij. Een dienstbode van Rolandburg bracht eén briefje voor mijn neef Boudewijn. Inplaats van hem, werd ik geroepen. Fanny, Boudewijns vrouw, is ongesteld geworden.

— Ernstig?

— Het schijnt. Och, zeker de zenuwen. Boudewijn is naar huis gereden. De ruïne van de Oudenborcht heeft Fanny erg aangegrepen. Ze heeft nu krisissen...

Banka was gerustgesteld. Otto merkte wel, dat ze niet wist wie de bezoekster geweest was. Maar Boudewijn had gelijk: hij moest voorzichtig zijn. Zou hij morgen maar niet zorgen weg te zijn als Ethel kwam? Och, hij kon er nog eens over nadenken...

Het bal werd zeer levendig. Er werd druk gedanst. Banka moest ook anderen een dans geven, maar 't meest was ze bij Otto. Aloïs van der Loon zag dit met geweldige nijd. Ja, reeds lang haakte hij naar Banka's gunsten. En eens had hij haar zijn liefde willen verklaren, maar Banka liet hem toen niet uitspreken. Ze wees hem hooghartig af...

Daar hij als advokaat graaf van Boerels belangen behartigde, was hij op dit feest genodigd. Een der gasten had hem dom genoemd, maar in zaken was Aloïs van der Loon slim. Hij kon zich echter in gezelschap zeer links en zelfs grof gedragen.

Advokaat was hij om zijn brood te verdienen. Hij noemde zich graaf. Men beweerde, dat men hem die titel kon betwisten. Niemand deed dit echter. Van der Loon verdiende vrij veel, maar daar

hij zware familieschulden moest afbetalen, leefde en woonde hij zeer bescheiden in een burgershuis van een stille straat te Gent. Zijn moeder was bij hem. Zijn vader stierf enige jaren geleden.

Een huwelijk met Banka van Ooren zou hem dadelijk in een zeer gunstige toestand gebracht hebben. Maar vandaag had Aloïs van der Loon al zeer sombere uren beleefd. En hij kreeg haat tegen Otto van Ruren, de begunstigde.

Reeds had hij een wanhopige poging gedaan om Otto van bedrog te beschuldigen. Het had niet geholpen.

— Toch geef ik de moed niet op, mompelde van der Loon, nu het paar zo druk danste. Ik moet dat huwelijk verhinderen, en ik zal van Ruren in alles bespieden. Zo'n politieker loopt toch scheef. Ik ben goed geplaatst om hem dan bij graaf van Boerel te ontmaskeren.

Zo stond van der Loon zich op te winden.

— Danst gij niet? vroeg hem de dokter van het dorp, die vooral gekomen was om veel wijn te drinken.

Zijn oogjes blonken, zijn gelaat was vuurrood.

— Ik ben vermoeid, antwoordde van der Loon.

— Zoveel dames en schoonheden en die aanblik frist uw krachten niet op! Was ik maar dertig jaar jonger! Graaf van der Loon, ge zult weldra nog meer werk hebben, voorspelde de dokter. Ge zult zeker ook de zaken behartigen van jonker van Ruren en jonkvrouw Banka van Ooren. Dat wordt een huwelijk.

— Ik meende, dat Otto van Ruren met Ethel van Loosduinen verloofd was?

— Verloofd geweest. Maar dat is uit, ja, amen en uit... Ethel van Loosduinen is een arm meisje nu. En die huwt niet gemakkelijk. Wat zou ze hier komen doen zijn?

— Wie? vroeg van der Loon met levendige belangstelling.

— Wel, jonkvrouw Ethel van Loosduinen.

— Is ze vanavond hier geweest?

— Over een halfuur. Ik zag haar vertrekken in de hal.

— U bent zeker mis?

— Neen, neen... Ik ken de mensen uren in de omtrek, want ieder wil dokter Lazaar hebben voor ernstige gevallen, zonder op me zelf te bluffen.

Er ging Aloïs van der Loon een licht op. Die geheimzinnige bezoekster was dus Ethel geweest. Het speet hem, dat hij haar niet gezien had.

Hij had van Ruren beloerd, toen deze geroepen werd. De lakei had hem verteld, dat er een dame voor Otto was gekomen. Daarna zag hij Boudewijn in de spreekkamer gaan en Otto deze

verlaten. Toen was hij Otto weer in de zaal gevolgd. De dame zelf had hij niet gezien.

Het was dus Ethel geweest.

— Belangrijk nieuws, dacht van der Loon.

Maar aan de dokter liet hij niets merken.

DE TERUGKEER

De weg naar huis viel Ethel lang. Haar gedachten stormden. Ze voelde wel hoe ze eigenlijk door Otto was afgescheept. Ze was opgewonden en moe. Halfweg haar zusters huis naderde een rijtuig. Ze week uit. De koets stopte. Het portier werd geopend. — Wilt u meerijden?

— Ik moet naar de Rolandburg, zei Ethel wat verward.

— Zo te voet?

Ze herkende de man, die haar zijn hand toestak en haar in de koets hielp. Het was Raimond van Roosendaal. De opkoper, dacht Ethel met afkeer.

— Ik wandelde liever, beweerde Ethel. Mijn schoonbroer is vooruit gereden; hij was te paard.

— En u alleen achter laten komen! Het is me onbegrijpelijk. Gelukkig, dat ik u ontmoette.

— Bent u nog op Veldhove? vroeg Ethel, om van het lastig onderwerp af te wijken.

— Ja, en ik blijf er. Het is misschien smartelijk voor u, maar ik wil het toch niet verbergen; ik heb de Oudenborcht gekocht en vestig er mij.

Ethel schrok. En ze voelde zich vernederd. Ze werd nog nijdiger op van Roosendaal. Die opkoper nestelde dus in die adellijke woning, na misschien geholpen te hebben om haar vader te ruïneren en zo op zijn goederen beslag te kunnen leggen. O, nu had ze wel uit het rijtuig willen springen.

— Jonkvrouw van Loosduinen, ik voel zeer uw leed mee, hernam van Roosendaal. Het moet u zwaar gevallen zijn uw woning te verlaten en nu ik u heb leren kennen, werpen die omstandigheden wel een schaduw op mijn voldoening over de koop. Ik had mijn notaris bevel gegeven een landgoed voor mij te kopen.

— O, u of een ander, de Oudenborcht moest verkocht worden, zei Ethel op koele toon. Wij zijn ongelukkig geweest.

— Verblijft u op de Rolandburg?

— Tijdelijk...

— Een schoon domein...

Heeft hij er ook al begeerte naar? dacht Ethel. Die lui zijn

woekeraars. En papa viel in hun handen, papa met zijn zwak karakter.

— Jonkvrouw van Loosduinen, misschien weet u, dat ik ook de meeste meubels van de Oudenborcht heb gekocht, hernam van Roosendaal. Ik vond, dat ze van het kasteel niet mochten verwijderd worden. Het is mogelijk, dat u aan sommige stukken gehecht bent. U zult me groot genoegen doen, om ze te komen uitkiezen.

— Een aalmoes, zei Ethel bij zichzelf. De woekeraar is grootmoedig. Hij wil nu zeker de milde schenker spelen.

— Laat alles maar blijven, waar het is, antwoordde ze, vrij onbeleefd.

Raimond van Roosendaal zweeg een wijle en er heerste een pijnlijke stilte in het rijtuig.

— Hij moet niet familiaar met mij doen, dacht Ethel. Ik heb de gunsten van de opkoper niet nodig.

Na een wijle zei van Roosendaal:

— Het is hier een bevallige en rustige streek. Ik had behoefte aan stilte. De mensen lijken me vredelievend en braaf.

— Niemand zal u hier kwaad doen.

— Maar ik zoek niet veel omgang...

Ze zullen u niet op de kastelen uitnodigen, dacht Ethel, en graag zou ze dit luid gezegd hebben.

— Toch zullen uw zuster en u altijd welkom zijn, als u op de Oudenborcht wilt vertoeven, verzekerde van Roosendaal. Ik zeg dit uit volle oprechtheid en meegevoel met de tegenslagen, die u troffen.

— Och, wat zouden wij op de Oudenborcht nog komen doen? vroeg Ethel. Papa is ongelukkig geweest en wij zijn uit ons huis vertrokken. 't Is beter, dat we er nooit terugkeren.

En, o, wat kon ze naar de Oudenborcht verlangen!

— Er zullen betere tijden komen, jonkvrouw, bemoedigde van Roosendaal. Het lot, dat nu wreed is, toont zich dikwijls weer grootmoedig.

— Het lot zal mij niet meer begunstigen, hernam ze.

— O, zo mag u niet spreken. U bent jong, een heel leven ligt voor u...

— Het lokt me weinig aan. Maar och, u kunt zich dat niet indenken.

Ze had er een hekel aan zo met van Roosendaal te spreken. Ze verlangde naar het einde van de rit. Maar ze kon toch niet zwijgen, als hij opmerkingen maakte.

— Ik ben naar Gent geweest, vertelde de nieuwe heer van de

Oudenborcht. Ik miste de laatste trein en nu laat ik me naar huis brengen. Ik had wel in de stad kunnen logeren, maar ik heb zo'n afkeer van hotels. Ik heb er veel in moeten leven.

Toen je aan het sjacheren was, dacht Ethel. Wat geef ik er om, waar je heengaat of logeert! Te Gent zeker een feest gevierd met je vrienden, de woekeraars, om je koop te vieren!

Ze wilde niet grof zijn, maar toch gaarne had ze hem alles in zijn gelaat willen slingeren.

— Gent is anders een prachtige stad, vervolgde van Roosendaal.

Hij weidde nu uit over de gebouwen, en Ethel zei bij zichzelf, dat de opkoper zeker wilde tonen, dat hij kunstgevoel bezat...

Het rijtuig stond stil.

— We zijn aan de Rolandburg, zei Ethel.

— Waarlijk...

— Ik dank u, mijnheer.

Vlug opende ze het portier.

— Goede reis, wenste ze, en snel stapte ze voort.

— Gelukkig, mompelde ze. Ik ben hem kwijt.

Ze liep over de brug, naar het huis toe en belde aan. Tot haar verbazing deed Boudewijn open. Hij had blijkbaar een andere weg genomen en snel gereden.

— Eindelijk ben je daar, sprak hij. Welke manieren om zo laat alleen op de weg te lopen? Kom hier!

En graaf van Ruren opende de deur van de woonkamer en wenkte Ethel daar binnen te treden. Ze gehoorzaamde.

— Ga zitten, gebood Boudewijn.

— Het is al laat en ik verlang naar rust, antwoordde Ethel.

— Op die enkele ogenblikken zal het nu toch niet aankomen. Je zag niet tegen die verre wandeling op.

— Daarover heb ik geen rekenschap te geven, antwoordde Ethel heftig.

— Niet?

— Neen. Ik ben zo goed als alleen op de wereld, ik weet het en ik wens je bescherming niet, doch neem evenmin je voogdij aan.

— Je hebt anders wel voogdij nodig. Zoals je je vanavond gedragen hebt, ga je alle perken te buiten! Een jonge man opzoeken, als hij elders te gast is. En dan heb je alle reden om je niet zo in het openbaar te vertonen. Denk aan het ellendig gedrag van je vader!

— Fanny is ook zijn dochter...

— Ik liet haar thuis.

— Hoe min! Inplaats van je vrouw tenminste de hand boven

het hoofd te houden...

— Laat ons niet nutteloos redetwisten. Het verwondert me, dat je je toestand niet wilt begrijpen. Maar ik moet je over Otto spreken. Het is je plicht hem met rust te laten. De verloving is verbroken. Loop hem dus niet meer na!

— Jij hebt de verloving verbroken! En om het geld... Ik weet, dat je aartsgierig bent. Mijn arme zuster ondervindt het genoeg. Ik zeg de waarheid...

— En dat past zeker aan de dochter van hem, die me jaren met de bruidsschat van mijn vrouw bedrogen heeft. Maar, ik verhef me boven je minne gezegden. Otto is reeds verloofd met jonkvrouw van Ooren, vervolgde Boudewijn. Het is misschien wat haastig van hem, maar het is een feit.

— Hoe huichelachtig van je, om zo te praten! Het is wat haastig van Otto, beweer je. Maar jij zelf drijft hem tot jonkvrouw van Ooren. Jij wilt die verloving konkelen en weer om geld. Je behoeft voor mij geen masker op te zetten. En ik stoor me niet aan je bevelen. Otto heeft mij trouw beloofd en hij bemint me nog. Hij zal zich van je noodlottige invloed ontdoen.

— Heeft hij je dat gezegd?

— Wat wij besproken hebben, gaat je niet aan.

— Otto bemint je niet meer. Zou hij je anders alleen naar Rolandburg laten terugkeren? Wees toch wijs! Otto liet je vertrekken door de avond en hij bleef op het bal, om met jonkvrouw van Ooren te dansen.

Met die woorden pijnigde graaf van Ruren zijn schoonzuster zeer.

— Ik spreek met jou niet meer over Otto, verklaarde Ethel.

— Goed. Maar ik waarschuw je dat je mijn neef niet meer lastig moet vallen. Anders zul je me dwingen maatregelen te nemen. Al sta je niet onder mijn voogdij, toch behoor je tot de familie. En deze is nu al genoeg in opspraak gekomen. Het is waarlijk tijd, dat er wat stilte komt rond de naam van Loosduinen.

Ethel verliet de kamer. Ze snelde de trap op. O, ze voelde bijna haat voor haar cynische schoonbroer. Ze ging niet meer bij Fanny, maar sloot zich in haar eigen kamer op. En daar zonk zij in een stoel neer en barstte in tranen uit.

Boudewijn had gelijk. Otto's liefde was niet innig. Otto had haar alleen door de avond en de duisternis laten komen... Otto bleef bij jonkvrouw van Ooren. Hij had zijn neef kunnen weerstaan. Zij, Ethel, moest hem toch meer waard zijn, dan Boudewijn.

Was het nog nodig, morgen naar Gent te gaan en Otto te spreken?

— Ik doe het niet. Was ik maar dood! kreunde Ethel, toen ze eindelijk te bed lag, maar te wanhopig om spoedig de slaap te vatten.

DE TWEE VRIENDEN

— Kijk, dat is Rolandburg, zei baron van Loosduinen. Daar woont mijn oudste dochter en zal Ethel nu zijn.

De verlopen edelman stond met zijn vriend, de schilder Van Galen, voor het oud kasteel. Ze waren 's morgens al vroeg uit Gent vertrokken. Het was nu ongeveer tien uur in de voormiddag.

— Een prachtig verblijf, zei de schilder. En zie me die herfstkleuren in het park ! O, had ik mijn gerief maar bij me ! Ik zou die heerlijkheid op een doek willen vastleggen. En is uw lieve dochter daar?

— Ik denk het. Kom, we gaan haar opeisen. Mijn schoonzoon is een schobbejak, maar ik vrees hem toch niet.

— Is het de schelm, die u zou willen opsluiten?

— Ja...

— Het zal nooit gebeuren!

— O, nee! Boudewijn van Ruren denkt zeker dat ik een wrak ben.

Aan de poort weifelde de baron echter.

— Ik denk, dat ik beter alleen ga, zei hij.

— Nee, nee, wees niet zo onvoorzichtig! Als ge u alleen in dat kasteel waagt, zie ik u niet meer terug, vermaande de schilder. De baron, of de graaf of de hertog, of hoe die vent heet, zal u door zijn knechten laten opsluiten. En wat zult ge dan doen?

— Vechten als een leeuw!

— Tegen vier, vijf of tien man...

— Zoveel zijn er niet. Maar ja, ga mee!

En binnensmonds mompelde van Loosduinen:

— Als ik zo'n kameraad meebreng, terg ik Boudewijn nog meer.

De twee vrienden gingen over de brug. Maar voor het hoofdgebouw trad de knecht hun tegemoet.

— Baron, ik mag u niet toelaten, zei hij.

— Zeg, vergulde leegloper, spreek mensen als ons niet aan! riep Van Galen uit. Wat hebben wij met u te maken!

— Het zijn de bevelen van de graaf...

— Wij wachten van niemand bevelen af.

— Ik moet mijn schoonzoon spreken! zei de baron. Ik kom hem niet om geld vragen.

— De graaf gelast me u te zeggen, dat hij u niet ontvangt, hernam de knecht.

— De graaf moet mij niet ontvangen, beweerde van Loosduinen, maar ik heb het volle recht mijn dochter te spreken. Juffrouw Ethel is hier ook, nietwaar?

— Ja.

— Welnu, ik wil mijn kinderen zien! En ik laat me door van Ruren niet verjagen.

Daar trad Ethel zelf buiten. Ze snelde naar haar vader toe.

— O, papa, eindelijk zie ik u! riep ze uit, en ze kuste hem hartelijk.

Ja, ze voelde dikwijls verbittering tegen haar vader, maar het goede hart overwon. En de tranen schoten Ethel in de ogen, nu het meisje de sjofele kleding van de sukkelaar zag.

— Bevallige jonkvrouw, ik breng u mijn nederige hulde, sprak Van Galen. Het zal mij een grote eer zijn, uw portret te schilderen. O, gij zult mijn kunst bezielen.

Ethel keek minachtend naar de verlopen schilder, en antwoordde hem niet.

— Kom, papa, laat ons een wandeling maken! stelde ze voor. Het is beter, dat u Boudewijn niet ontmoet.

En fluisterend vervolgde ze :

— Stuur die man weg.

De baron durfde nu bijna niet opzien. Hij schaamde zich voor zijn kind.

— Van Galen, ga heen en kom tegen twaalf uur op het dorp; dan zullen we elkaar daar ontmoeten, zei hij.

— Kom, kom, we zijn samen en blijven samen, sprak de schilder. Laat ons gedrieën vertrekken! 't Is nog een zomerdag en we houden een piknik in het bos, dat nu een feest is voor het oog. En daar maak ik nader kennis met Ethel.

— Mijnheer, ik heet jonkvrouw van Loosduinen, zei Ethel verontwaardigd. En ik duld uw onbeschofte taal niet!

De baron nam de schilder terzijde.

— Wees nu verstandig! drong hij aan.

— Dat ben ik altijd...

— Jawel, jawel... maar luister eens... mijn dochter is nog niet gewoon aan mijn vrijer leven. Ik zal met haar spreken en ze gaat dan zeker met ons mee naar Gent. Laat ons wat alleen! Mijn dochter is zeer onder de indruk van al het gebeurde. Om twaalf uur vinden we elkaar op het dorp.

— 't Is goed.

En wat beledigd, trok de schilder af. De baron keek zijn dochter

terug aan.

— O, papa, welk een ongunstig man was dat toch? vroeg Ethel.

— Hij is een groot kunstenaar.

— Hij ziet er een landloper uit.

— Beoordeel hem niet verkeerd!

— U moet zulke mensen mijden, papa. Kom, laat ons een eind gaan wandelen. Ik moet eens met u spreken!

Maar op dat ogenblik trad Boudewijn van Ruren buiten. De woede wrong zich op zijn gelaat.

— Kom binnen! zei hij tot van Loosduinen.

— En de knecht verjoeg me!

— Ik wens u te spreken.

De baron volgde zijn schoonzoon. Beiden begaven zich in Boudewijns kantoor. Ethel werd er niet toegelaten.

— Ben je van plan hier in de streek rond te dolen? vroeg graaf van Ruren. Ik zag je daar met een soort van schooier.

— Ben ik u rekenschap verschuldigd? snauwde de baron.

— Na hetgeen je ons aangedaan hebt, moest je ten minste het eergevoel toch hebben je dochter, mijn vrouw, te ontzien. Als je hier rondloopt, zal er voortdurend over jou en haar gebabbeld worden. En welke ellende kan er nog uit voortvloeien? Je hebt Fanny nu al ongelukkig genoeg gemaakt.

— Dat is waar... maar jij moet het me niet verwijten. Je deugt evenmin...!

— Uw beledigingen raken me niet.

— Je hebt Fanny gehuwd, menend, dat ik rijk was. En uw neef laat nu Ethel staan...

— Jouw schuld, alleen jouw schuld! Doe anderen geen verwijten!

— Ik wil ervan jou toch ook geen horen...

— Me dunkt, ik heb het recht je verwijten te doen. Maar ik zal over je bedrog niet meer spreken. Ik heb een voorstel. Je kunt toch niet een zwerver blijven. Ga in een gesticht voor oude lieden en ik zal je kostgeld betalen. Je kunt daar rustig leven.

— Dank je voor je edelmoedigheid, maar ik ga er niet op in, verzekerde de baron dadelijk. Ik wil mijn vrijheid behouden.

— Maar je zult daar ook vrij zijn. Je kunt wandelen...

— Tut, tut, laat dat onderwerp varen! Ik stel me niet onder voogdij.

— Je wilt liever de een of andere dag door de politie opgepakt worden als vagebond zonder middelen van bestaan. Dan zenden ze je naar Hoogstraten. Dat zal eervol zijn, hé!

— Maak je niet ongerust! Is het daarom, dat je me geroepen hebt?

— Maar die toestand kan niet blijven duren.

— Zeg eens, is er geen geld over van de verkoop der meubels?

— Ik heb me met die verkoop niet bemoeid. Je moet je tot de notaris te Veldhove wenden. Maar natuurlijk zal er niets over zijn. Nog zulke illusies!

— Men kan nooit weten.

— Je zult altijd in geldnood zijn. Maar ik geef je geen cent.

— Ik zal je waarlijk geen aalmoes vragen! 't Zou trouwens nutteloze moeite zijn...

— Ik ben bereid je te helpen, zoals ik voorgesteld heb.

— Door me op te sluiten. Ik mag in je weg niet lopen, hè!

— Als je enige schaamte voelde zou je je dochters niet langer kompromitteren! Dan greep je 't uiterste middel aan om je te doen vergeten...

— En dat is?

— Jezelf van de wereld helpen, hernam graaf van Ruren cynisch.

— En dat is je raad...

— Het ware tenminste de daad van een edelman.

— Gemene egoïst!

— En jij bent geen egoïst! Je hebt voor je eigen genoegen geleefd, je fortuin er door gemaakt. Wat moet Ethel doen? Je weet natuurlijk niet, dat zij op het punt geweest is zelfmoord te plegen.

De baron verbleekte.

— Je liegt! riep hij uit.

— Daarvan schrik je toch nog!

— Ik zeg dat je liegt!

— Vraag het aan een zekere mijnheer van Roosendaal, die haar op het laatste ogenblik gered heeft.

Van Loosduinen keek van Ruren angstig aan.

— Is dat waar, Boudewijn? vroeg hij.

— Zo waar ik leef!

— Ethel wilde de dood zoeken?

— Zich onder de trein werpen.

— Ontzettend! Maar je liegt, je zegt dat om mij te treiteren!

— Het is de waarheid...

— Mijn hemel...! Maar het was dan, omdat Otto haar verlaten heeft. En dat is jouw werk. Wat je mij verwijt, botst op jezelf terug.

— Zo schuif je de schuld gemakkelijk van je af. Otto moest Ethel verlaten. Hij kan geen arm meisje huwen en jij hebt Ethel

doodarm gemaakt.

— Otto en Ethel hadden elkaar innig lief. Jij hebt hen gescheiden...

— Dus Otto moet volgens jou Ethel onderhouden, zoals ik Fanny onderhoud, nadat jij je geld vertoereloerd hebt?

— Je bent een vrek... en hebt geen hart. Ja, ik heb misdaan jegens mijn kinderen... ik erken het. Maar je maakt Ethel nog ongelukkiger, jij, wreedaard.

Van Loosduinen sprong op van Ruren toe, doch deze had deze beweging nog juist voorzien en verschanste zich achter de tafel. Dan liep hij naar de deur, opende ze snel, verliet de kamer en sloot zijn schoonvader op.

— Wat zal ik nog langer uitstellen hem voor gek te verklaren, mompelde van Ruren. Nu is er een goede aanleiding. Mij komen aanvallen in mijn eigen huis!

Van Loosduinen stampte tegen de deur.

— Laat me eruit! schreeuwde hij. Ik wil naar buiten. Zo niet, van Ruren! Je zult me niet gevangen houden.

Ethel stond in de gang.

— Wat gebeurt er? Wat doe je met papa? vroeg ze.

— Je papa wilde me aanvallen en dat duld ik niet. Ik zal om de politie zenden. Meen je, dat ik me laat bedreigen in mijn eigen huis? Je vader weet trouwens, dat hij hier niet meer komen mag. En hij verschijnt dan nog met een ongunstig persoon... ook een zwerver.

Ethel snelde de trap op. Fanny was te bed gebleven. Ze leed nog aan hoofdpijn.

— Fanny, toon tenminste dat je karakter hebt! riep Ethel opgewonden uit, papa is hier opgesloten door Boudewijn!

— Wat, is papa op het kasteel? hernam mevrouw van Ruren verschrikt.

— Hij was buiten en Boudewijn heeft hem binnengelokt. Sta op en eis met mij, dat papa vrij wordt gelaten.

— Ik kan niet tegen Boudewijns wil ingaan. O, Ethel, verwijt me niets. Ik ben al zo ongelukkig! Waarom komt papa ook naar hier?

Fanny begon te wenen. Haar echtgenoot trad binnen.

— Ethel, verlaat deze kamer, beval hij. Je behoeft mijn vrouw niet op te stoken. Fanny luistert altijd naar mij.

— Je bent een dwingeland! Maar ik wil, dat papa uit die kamer gelaten wordt.

— Niet voor de politie hier is! Ga naar beneden.

Ethel had vruchteloos getracht in het kantoor te dringen. Verontwaardigd stond ze voor de gesloten deur. De baron

schreeuwde nog steeds, dat hij eruit moest, dat hij naar buiten wilde.

Van Ruren kwam terug naar beneden.

— Ethel, kom eens hier in de kamer, zei hij. En luister nu bedaard naar mij.

— Zeg eerst, dat je papa niet aan de politie zult overleveren.

— Dat doe ik niet. Maar er moeten maatregelen genomen worden.

Ethel volgde haar schoonbroeder. En Boudewijn sprak met haar, zoals hij met Fanny gedaan had.

— Laat mij daarover met papa praten, zei Ethel dan. Ik zal hem overhalen in zulk een gesticht te gaan.

Ze begreep zelf toch ook, dat haar vader geen zwerver kon blijven.

— Je vader zal zo min naar jou luisteren als naar mij, hernam van Ruren. Laat hem kalmer worden. Hij zal je vragen weg te mogen gaan. En daar buiten wacht zo'n soort boef op hem, die hem zeker opgestookt heeft naar hier te komen, om aan geld te raken. Is dat nu gezelschap voor je papa?

— Neen. Maar juist daarover ook wil ik met papa spreken.

— Wees nu verstandig, Ethel. Het is hard voor je hem zo te horen aangaan. Maar hij zal wel stil worden. Ik kan je niet bij hem toelaten. Ik handel om bestwil. Je vader is niet verantwoordelijk voor zijn daden...

Ethel drong nog aan, maar tevergeefs. Ze berustte dan in de wil van haar schoonbroer. Ze erkende, dat er ingegrepen moest worden. 't Was waar, haar vader had haar in 't ongeluk gebracht. Ze zat hier hulpeloos arm, verlaten. De verbittering laaide weer op.

— Ik zal naar Gent gaan, en met Otto spreken, zei Ethel bij zichzelf. Als hij alles hoort komt hij wel tot inkeer.

Ze hield zich dus niet aan het besluit, dat ze gisteravond in bed nam. Weer rees de hoop op. Ze kon niet geloven dat Otto zo trouweloos zou zijn. Ze liet haar vader dan maar aan Boudewijn over. Er moest een eind worden gemaakt aan dat rondzwerven, die landloperij of het geboemel in de stad.

Ethel kleedde zich. Ze zei niets van haar plan aan Fanny. Haar vader zweeg nu toch. Boudewijn ging naar 't dorp. Ethel verliet het kasteel. Ze zou een halfuur verder de tram naar de stad nemen.

Even voor twaalven verscheen schilder Van Galen weer op Rolandburg. De graaf was nog niet terug. Opnieuw verscheen de knecht...

— Wat moet je hier schooier? vroeg hij.

— Schooier! Durf je dat te zeggen, zeker, omdat ik geen clownpakje draag als jij!

— Maak u weg!

— Waar is mijn vriend, baron van Loosduinen?

— Binnen, maar die wil niets met u te maken hebben!

— Ge liegt! Maar ik begrijp het wel. Uw baas houdt de baron gevangen. Ha, dat zal niet lukken. De tijd, dat baronnen, graven, hertogen, of hoe die heren nog al heten mogen, deden wat ze wilden, is voorbij. Er is vrijheid, gelijkheid, broederschap op de wereld...

— Vooruit, vogelschrikker!... Weg, of ik trek uw lang haar uit.

Van Galen gaf de knecht eensklaps een geduchte stoot in de maagstreek. De man tuimelde neer en kronkelde zich van de pijn.

— Zo doet een vrije Gentenaar, sprak de schilder. Dat is één! Laat de tweede in mijn wegkomen! Ik zal voor niemand achteruit gaan, nu ik mijn vriend wil bevrijden.

De knecht was niet in staat de schilder te verhinderen het kasteel te betreden. Vrijmoedig ging Van Galen binnen. In de hal of de gang zag hij niemand. De meiden in de keuken hadden nog niets bemerkt.

— Hei, van Loosduinen, waar zijt ge? schreeuwde de schilder.

— Hier, riep de baron dadelijk terug. Ik ben opgesloten!

— Wat heb ik u voorspeld?

— Help me!

De schilder beukte op de deur van het kantoor, maar zonder ander gevolg, dan dat hij zijn hand bezeerde.

— Wacht, hernam hij. Even de staat van zaken onderzoeken.

Hij keerde naar buiten terug. De knecht kroop juist recht. Maar zijn gelaat verraadde dat de maagkramp niet over was.

De schilder liep hem voorbij en draaide de hoek van het kasteel om. Hij bekeek het eerste raam in de zijgevel. Het was vrij hoog.

— Dat moet van de kamer zijn, waar mijn vriend gevangen zit, mompelde de schilder.

Hij zocht een voorwerp, om er op te klimmen, maar vond niets. Dan haalde hij uit de woning een stoel. Hij bekommerde zich niet om het fluwelen kussen van de zitting en ging er op staan. Hij kon nu door het venster zien. De schilder tikte op de ruit. Baron van Loosduinen keek op en kwam naar het venster.

— Maar waar zijn uw zinnen? vroeg de schilder. Sla de ruiten in stukken en klim naar buiten. Ge hebt dat recht. Uw schoonzoon mag u niet opsluiten. Vooruit, ik zal u helpen! Niet met uw vuist. Neem een stoel en beuk de glazen in.

De schilder sprong van de stoel af. Hij wilde niet door de scherven getroffen worden. Enige ogenblikken later kletterden enige ruiten aan stukken.

— Flink gedaan! moedigde de schilder zijn vriend aan. Opgepast, verwond u niet. Verwijder de stukken glas. En kruip dan naar buiten! Laat u op deze stoel zakken.

Het duurde niet lang of de baron stond op de vaste grond.

— Ge zijt een trouwe makker, zei hij.

— Wat heb ik u voorspeld?

— Zo'n gemene valsaard! En dat is mijn eigen schoonzoon!

— Wat heb ik u voorspeld? herhaalde de schilder. Ik ken dat soort. Ze denken, dat ze boven de wet staan.

— Laat ons van hier gaan. Waar is mijn hoed?

— Binnen, natuurlijk. Willen we hem halen?

— Nee, nee, ik kan wel blootshoofds vertrekken.

— Waar is Ethel? Die moet met ons mee! verklaarde Van Galen.

— Nu niet.

— Laat ge ze dan in de macht van die geniepige kerel?

— 't Is te vroeg. Later komt ze. Laat ons van hier gaan! drong de baron aan.

De meiden hadden het gerinkel van het glas gehoord en aan de deur vroegen ze aan de knecht, wat er toch gebeurde. Daar verschenen van Loosduinen en zijn vriend om de hoek.

— Wat een lief muiltje, die kleine daar, riep de schilder uit en hij wees naar Jaan, de jongste dienstbode. Ik zal u eens schilderen, zei hij. Zeg, vriend, vroeg hij aan de knecht, werkt de pik nog?

— Ik zal een geweer halen, schoelie! dreigde de knecht.

— Laat ons nu gaan! hernam de baron tot zijn vriend.

— Vooruit dan, want zo'n lomperik zou nog durven schieten ook.

De schilder was nu zelf gejaagd, om de Rolandburg te verlaten. Aan het hek ontmoetten ze graaf van Ruren, die woedend naar het tweetal keek.

— Hebt gij de baron uit het kasteel gehaald? vroeg hij aan de schilder.

— Ja. Gij zijt zeker de graaf of de hertog... in elk geval de schelm, die iemand tegen alle recht in opsluit!

— En gij dringt op mijn eigendom! Dat zult ge duur bekopen!

— Gij hebt vals gehandeld! zei van Loosduinen tot zijn schoonzoon. Mij opsluiten... ha, 't is niet gelukt!

— We zullen een klacht indienen bij het gerecht, beweerde de schilder. Wacht eens, adellijke piet, ge zult er van horen! Ge ziet ons toch zeker niet voor enige van uw lijfeigenen aan, die zich onder uw zweep krommen?

— Hoe wilt ge met zulk een landloper op weg zijn? vroeg

Boudewijn in het Frans aan zijn schoonvader.

— O, Frans ken ik zo goed en misschien beter dan gij ! hernam de schilder. Spreek maar Vlaams want waarlijk, door uw Frans gesnater verheft ge u niet.

— Duizendmaal beter een trouwe vriend dan familie als gij, beweerde de baron. En nu wil ik met u niets meer te maken hebben ! Kom, we gaan.

En de twee vrienden trokken heen.

— Laat ons dadelijk naar Gent weer keren, zei van Loosduinen. Ik vertrouw van Ruren niet. Hij zal ons laten oppakken door de gendarmen.

— Maar waar is Ethel ?

— Die kan nu niet mee gaan. Ze moet zich eerst wennen aan mijn nieuwe toestand ; laat ons wat geduld hebben ! We mogen nu niet meer talmen, want ik vertrouw van Ruren geen zier.

— Maar ik zou me precies niet laten binden door de gendarmen. En die zullen toch ook zo maar niet aan de snoeshaan van het kasteel gehoorzamen !

— Jawel, jawel, want er is aanleiding... We hebben de ruiten gebroken.

— Natuurlijk ! En had ik u langs daar niet kunnen bevrijden, ik zou de deuren ingestampt hebben. Met welk recht sloot hij u op ?

— Hij kan het op zijn manier uitleggen.

De baron vertelde, wat er tussen hem en zijn schoonzoon was gebeurd.

— Hij wil u in een gesticht wegmoffelen, hernam de schilder. Dat is om de zogenaamde eer van de familie, grote gekheid, natuurlijk. Nu ge geen geld meer hebt, zoudt ge maar van de wereld moeten verdwijnen. En de valsaard hoopt u gek te verklaren. Reken op mij, ik zal u beschermen. Ze zullen u niet in een gevangenis wegstoppen.

Boudewijn van Ruren was driftig door het park gestapt, reeds toornig op zijn knecht, omdat van Loosduinen ontsnapt was. Hij zag de knecht en de meiden bij de gebroken ruiten staan.

— Wat is er gebeurd ? vroeg de graaf.

De knecht vertelde het opgewonden en kloeg nog over pijn in de maagstreek.

— Ge hadt die vagebond moeten voor zijn, door hem een wapen onder de neus te steken, beweerde de graaf. Ik kan nog niet gerust van huis zijn. Ga naar het dorp en vraag aan de gendarmen dadelijk te komen. Die schobbejak met zijn lang haar heeft u geslagen, welnu, we zullen hem dat eens ferm afleren.

— Ik ga niet naar Gent, zei Van Galen, toen hij wat verder met van Loosduinen was door gewandeld. We zijn laf om te vluchten. We kwamen om Ethel en om geld. En we lopen weg als verslagenen. En waarom? Omdat uw schoonzoon u wilde opsluiten. Wel, verduiveld, ja, we zijn laf. En ik ga niet naar Gent, zonder dat Ethel u vergezelt en ge het geld in uw bezit hebt. Ik voel het mijn plicht u te steunen.

— We zullen later terugkeren.

— Nee, nee... En nu ik in de natuur ben, wil ik er wat blijven. Deze pracht bekoort me. Mijn kunstgevoel is opgewekt, de natuur inspireert me. Ik kan nu niet aan de bekrompen stad denken.

Van Loosduinen trachtte tevergeefs de schilder tot andere gedachten te brengen. Van Galen weigerde hardnekkig naar Gent terug te keren.

— Weet je een plaatsje, waar we wat kunnen rusten? vroeg de schilder. We zullen het dorp mijden. Als we ergens in het bos konden vertoeven.

— Niet ver van hier is een jachthuis, zei van Loosduinen. Daar zijn we veilig en komt niemand, want van Ruren is te gierig om jachtpartijen in te richten. Hij jaagt met enige boeren en verkoopt het wild.

— Jagen, herhaalde Van Galen, een schandelijk bedrijf, een misdaad, een bloeddorstig vermaak, het beest in de mens dat loskomt... en dat eist de adel als een voorrecht op. Dat ge ook zo verblind geweest bent, van Loosduinen!

— Och, een mens is slaaf van zijn opvoeding.

— De haasjes en konijntjes vermoorden, ze op een bloedige hoop gooien...

— Maar het wild doet veel schade aan de vruchten.

— Een ellendig voorwendsel... Er zit nog van die oude zuurdesem in u. Ik merk het dikwijls. Nu, het zal er wel uitgaan...

Van Loosduinen leidde zijn vriend naar een eenvoudig gebouw, het jachthuis, dat bij de Rolandburg behoorde. Maar de deur bleek gesloten.

— O, we kunnen nog eens een ruit in stukken slaan, zei de schilder.

— Maar dat mag niet, men kan er u voor straffen, waarschuwde de baron.

— Gekheid! Wie bewijst dat wij het gedaan hebben?

En Van Galen nam een stuk hout op en beukte een paar ruiten in. Hij kroop naar binnen en hielp dan ook de baron, die echter ontevreden was over dit optreden van zijn gezel.

— Wel, we zitten hier heel goed, zei de schilder. En het is wat

bemeubeld. We kunnen er wel eens meer komen; het is ons buitenverblijf. Maar ge ziet er triestig uit. Hier, neem een slok, dat zal u opmonteren. Van Galen haalde een flesje genever uit zijn binnenzak. Eerst maakte van Loosduinen een afwerend gebaar. Maar de schilder drong aan. En dan nam de baron een lange teug. De schilder deed hetzelfde. Hij onderzocht een kast, maar vond er niets naar zijn gading in.

— We zullen straks wel wat eten halen, zei hij. Ik ben moe van die lange wandeling. En we zijn heel vroeg opgestaan. Ik heb zin een dutje te doen. Daar staat een bed in de andere kamer. Er is plaats voor twee.

— Ik blijf hier wat zitten, bromde de baron.

— Zoals ge wilt.

Van Galen strekte zich op het ledikant uit en weldra sliep hij in. Van Loosduinen zat in gedachten. En tranen rolden over zijn wangen.

— Arme Ethel, zei hij nu en dan.

Na enige tijd stond hij op en zocht hij in van Galens zak naar de fles genever. Hij ledigde ze en dan zonk hij op een oude rustbank neer. Het was stil in het jachthuis...

De twee vrienden hadden niet bemerkt dat een boer hun inbraak had afgeloerd. Hij ging, wat hij zag, gauw op het kasteel melden. Juist waren twee gendarmen hier aangekomen en die hoorden na van Rurens klacht ook dit verslag.

— We zullen die vagebond aanhouden en opleiden, zei de wachtmeester.

— Wacht, ik vergezel u, sprak graaf van Ruren. Ik zal laten inspannen en we rijden er heen.

De boer kreeg verbod aan iemand een woord over het gebeurde te zeggen.

De koets reed weg en hield na een kwartiertje voor het eenzame jachthuis stil. De graaf bezat de sleutel en opende de deur. De gendarmen traden eerst binnen. Van Loosduinen lag dronken op de rustbank. Van Galen sliep nog.

— We betrappen de vagebond, zei van Ruren. Hij maakt het zich gemakkelijk. Wel ja, mijnheer gebruikt mijn meubels. Hij geneert zich niet. Ruiten inslaan, binnendringen en hier slapen.

— 't Is erg brutaal, erkende de wachtmeester. We zullen de landloper meedoen en ik denk, dat hij wel te Hoogstraten zal terecht komen.

— Ja, leid hem mee...! Ik zal voor baron Van Loosduinen zorgen, hernam van Ruren.

Van Loosduinen werd pas nu gewaar, dat er anderen in het

jachthuis waren. Hij krabbelde overeind. In zijn erg benevelde geest kwam er dan toch besef van gevaar dat hij had willen ontvluchten. Hij schrok van de gendarmen, herkende zijn schoonzoon en zei op tranerige toon tot de gerechtsdienaren...

— Hij heeft mij opgesloten... en dat wil ik niet... hij mag dat niet... ik ben vrij en ik wil niet in een gesticht.

— Zwijg toch en houd u bedaard, fluisterde van Ruren in 't Frans. De gendarmen komen alleen voor die vagebond. Ga met mij mee! Mijn rijtuig staat klaar.

— Nee, ik ga niet mee! Ik blijf bij Van Galen, hernam van Loosduinen angstig.

— Willem! riep hij. Hei Willem, help me... hij wil me weer opsluiten.

Meer door de schudding van de wachtmeester dan door het geroep van de baron, ontwaakte de schilder. Verdwaasd keek hij de gendarmen aan. Dan richtte hij zich op.

— Willem, hij wil me toch opsluiten! kermde van Loosduinen.

— Wij houden u aan in naam der wet, zei de wachtmeester tot de schilder. Ge zijt hier binnengebroken.

— Mij aanhouden? vroeg van Galen. En omdat ik me hier bevind? Maar het is op uitnodiging van baron van Loosduinen. Hij beweert, dat dit jachthuis hem of zijn familie toebehoort.

— Tut, tut, ge kunt u elders verdedigen. Ge hebt nog meer misdaan... een man geslagen.

— Zelfverdediging...

— Dat kunt ge later uitleggen, maar, nu gaat ge met ons mee! verklaarde de wachtmeester. Zorg dat we u de boeien niet moeten aandoen!

De gendarmen namen Van Galen tussen zich in.

— Willem, ik ga met u mee! riep de baron. Van Ruren wil mij in een rijtuig stoppen.

— Om u in een gesticht weg te moffelen.

— Ja.

— Gendarmen, ik zal gewillig mee gaan, sprak de schilder. Maar de baron heeft hetzelfde gedaan als ik en dus moet hij mij vergezellen.

— Ja, ja! stemde van Loosduinen toe, die liever Van Galen volgde, al was het dan met gendarmen, dan zich aan zijn schoonzoon over te geven.

De graaf wenkte de gendarmen, dat hij wel voor van Loosduinen zou zorgen. Maar Van Galen riep uit, dat hij aan het gerecht zou mededelen wat er hier gebeurd was.

— Ge houdt me aan, hernam hij. Goed! Maar de baron is in

dezelfde toestand als ik en hij moet op gelijke wijze behandeld worden. Ge trekt toch geen adel voor zeker!

De wachtmeester zei aan van Ruren, dat hij thans geen onderscheid meer mocht maken. Als baron van Loosduinen weigerde met de graaf mee te gaan, moest hij mee naar het dorp.

— Maar de baron weet immers niet, wat hij zegt, beweerde van Ruren.

Het liep anders dan hij wenste. De wachtmeester hield vol, dat hij beide vrienden moest opleiden. Hij wilde geen last krijgen met zijn overheid. Het zou anders wel lijken of hij wederrechtelijke opsluiting in de hand werkte of uitzondering maakte voor een edelman.

— Welnu, stop ze beiden in de koets! zei van Ruren ongeduldig. Ze kunnen dan samen naar Hoogstraten vertrekken. Wat trek ik mij nog van zo'n schoonvader aan! De knecht kan naar de gendarmerie rijden.

En zo gebeurde het.

Van Ruren keerde te voet naar de Rolandburg terug.

— Als ik van Loosduinen zo kwijt geraak is het ook goed, mompelde hij. Het gaat dan nog gauwer dan volgens mijn plan. De kerel krijgt, wat hij verdient. Ik zal er niets van aan Fanny of Ethel zeggen. Is hun vader tot de bedelaarskolonie veroordeeld en daarheen getransporteerd, wel dan staan zij voor een voldongen feit. Wat tranen... en na korte tijd is alles gestild en ik ben de lastpost kwijt.

Van Ruren kwam op zijn kasteel. Nijdig keek hij naar de gebroken ruiten.

— Een lelijke schadepost, bromde hij. Allemaal weggegooid geld.

Zijn vrouw lag nog te bed. Boudewijn kwam bij haar.

— Is Ethel hier niet? vroeg hij.

— Nee...

— Waar is ze dan?

— Ik weet het niet...

— Ze is niet beneden... Ha, ik heb last met je familie!

— Waar is papa?

— Ja, waar? Zijn vriend — zo'n schooier uit de stad — heeft hier ruiten kapot geslagen en je papa uit het kantoor gehaald. Samen zijn ze vertrokken. Ze zwerven weer verder. Zo ver is het nu... Je ziet het in, dat die toestand niet kan blijven duren, maar Ethel is nog even onverstandig als vroeger. Wat heeft ze nu weer in het hoofd?

Van Ruren zocht zijn schoonzuster in het park. Maar Ethel

bleek verdwenen tot grote ergernis en ook onrust van de graaf.

Na een halfuur kwam de knecht met het rijtuig terug. Hij vertelde, dat de twee gevangenen in de gendarmerie opgesloten waren en morgen voor de vrederechter zouden verschijnen.

— Dat die ze maar dadelijk voor landloperij tot opsluiting in een bedelaarskolonie veroordeelt, mompelde van Ruren. Er zijn termen voor. Maar wie weet, wat die stadsvagebond nog kan bewerken! Zulke gasten zijn slim. En die vent ziet er uit, alsof hij ontwikkeling bezit. Hij praat zich misschien los.

Van Ruren was dus nog niet overtuigd, dat zijn wens vervuld zou worden.

ZEKERHEID

Ethel was te Gent in een zonderlinge stemming aangekomen. Ze had er nu geen ware vrede mee, zich niet verder om haar vader bekommerd te hebben. Maar er was toch ook een groot verlangen in haar naar Otto. En als deze weer het verbond vernieuwde, en zich losmaakte van Boudewijns heilloze invloed, zou Ethel ook meer voor haar vader kunnen doen.

Ethel kwam in een drukkere wijk. Ze trad een patisserie binnen en een kopje koffie en enige koeken vormden haar middagmaal. Op de bepaalde tijd bevond ze zich bij Otto van Ruren, die haar dadelijk ontving en haar vriendelijk bij de hand nam.

— Welkom, Ethel, zei hij. Ik ben blij, dat we eindelijk eens rustig kunnen samen zijn.

— O, ik heb er zo naar verlangd.

Hij kuste haar en leidde haar naar een sofa.

— Je bent sedert gisteravond niet meer uit mijn gedachten geweest, vervolgde Otto. O, ik zou je zo gaarne langs de donkere weg vergezeld hebben, maar ik kon niet. Ik was verplicht op de partij te blijven, zeer tegen mijn zin. Ben je goed thuisgekomen?

— Ja, maar het was een treurige terugtocht...

— Dat begrijp ik. Ik had erg met je te doen.

— O, Otto, waarom luister je zo naar Boudewijn? vroeg Ethel. Hij wil ons ongelukkig maken.

— Ethel, we moeten eens ernstig spreken. Je bent arm...

— Maar wat geef ik om geld, als jij mij maar bemint. En, Otto, je hebt me toch nog lief.

— Mijn gevoelens voor jou zijn dezelfde gebleven, Ethel.

— Boudewijn zei me, dat je met jonkvrouw van Ooren verloofd bent. Ik heb geantwoord, dat ik het niet geloven kan.

— Ethel, je bent ongelukkig, hernam Otto van Ruren. Maar

het spreekt vanzelf, dat ik je blijf beschermen en je niet aan je lot zal overlaten...

— O, ik wist het wel... dat je mij niet zou vergeten, dat alles blijft als vroeger.

— Geheel als vroeger, nee Ethel. En ik ben blij, dat we er nu eens rustig over kunnen praten. Ik ben verplicht verder in de politiek te gaan. Zulks stelt me strenge eisen. Je moet dat begrijpen. Je ongelukkige vader heeft onze toestand zeer moeilijk gemaakt. Maar o, ware liefde overwint tenslotte alles. Helaas trouwen kan ik niet met je, maar daarom behoeven we niet van elkaar te scheiden. We moeten de toestand heel breed overzien.

— We kunnen niet trouwen, herhaalde Ethel angstig. O, wat wil je zeggen?

— Als politiek man dien ik alles te vermijden, wat mij en mijn partij schadelijk kan zijn. Je vader maakt het onmogelijk, dat we trouwen... In de politiek kent men geen genade. Men zou voortdurend, bij elke kiesstrijd toch, de jammerlijke geschiedenis van de van Loosduinens oprakelen en mij verwijten, dat mijn schoonvader zo geleefd heeft. En dat ware ook zeer pijnlijk voor jou lieve Ethel. Dit moet ik vermijden. En nu een tweede punt. Ik ben niet geldzuchtig. Maar in de politiek moet ik over geld beschikken. Dat is onmisbaar. En ik ben slachtoffer van mijn loopbaan. O, veel liever zou ik de hardheden van het leven met je delen.

— Maar laat die politiek varen!

— Onmogelijk! Ethel, toch blijven we verenigd.

— Ik begrijp je niet...

— 't Zal wat vreemd klinken, wat ik je nu zeg, doch luister kalm naar me. Ik meen het goed met u. Je komt naar Gent wonen en ik zoek een betrekking voor je. Dat is maar voor de vorm. Je woont op nette kamers en ik bezoek je geregeld. Dat is modern. Je zult geen gebrek hebben! Voor mij ben je mijn vrouw.

— En wie zal het voor de wereld zijn?

— Och wie? Feitelijk blijft dat gelijk! Jonkvrouw van Ooren of een ander... jou alleen zal ik liefhebben... voor niemand iets voelen dan voor jou. Lieve Ethel, zo moeten we niet scheiden. We dienen in de eerste tijd wat voorzichtig te zijn...

Een wijle zat Ethel daar als verdwaasd. Maar dan rees ze op...

— Hoe min, hoe gemeen... o, hoe vreselijk gemeen! riep ze uit. Zo erg heeft Boudewijn me nog niet vernederd! En jij doet zulk een voorstel... jij, die me in het park van de Oudenborcht van liefde sprak! Ik wil je nooit meer zien. Boudewijn deugt niet, maar jij bent nog veel slechter!

— Zo opgewonden? vroeg Otto.

— Voel je niet, hoe verachtelijk je taal is? Ik zal geen gebrek lijden! Je zou me ondersteunen met het geld van je vrouw, van jonkvrouw van Ooren, die je schandelijk bedriegt. En je acht me daartoe in staat, omdat ik arm ben? Je meent, dat ik met ons geld ook mijn eer heb verloren. Otto van Ruren, je bent een elledeling!

Ethel verliet de kamer. Ze snelde de trap af. Otto keek door het raam. Hij was geheel onthutst door haar heftige verwijten. Hij voelde ze diep.

Eensklaps schrok hij. Aan de overkant van de straat stond Aloïs van der Loon, de verarmde graaf, de advokaat van graaf Boerel. En hij keek scherp naar het huis.

— Die kerel bespiedt me, mompelde Otto. Is het uit jaloezie? Hij loopt al lang Banka van Ooren na. Hij haat me nu, omdat hij verworpen en ik aangenomen werd! Ha, ik moet op mijn hoede zijn! Die kerel zou me een lelijke toer spelen. Ik ben onvoorzichtig geweest, door Ethel hier te laten komen. En aan Ethel zelf heb ik te vlug mijn plannen meegedeeld. Ik had stiller moeten te werk gaan. En toch, ik kan het voor haar niet verborgen houden, dat Banka van Ooren mijn vrouw wordt.

Otto bemerkte dat van der Loon zich verwijderde.

— Lelijke spion, ik zal je voor zijn... vandaag nog rijd ik naar graaf van Boerel. Een politiek man als ik laat zich zo gemakkelijk niet verslaan.

Ethel van Loosduinen liep als duizelig de straat uit. Ze had vreselijke ogenblikken doorleefd. 't Scheen haar alles nog zo vreemd, zo onaannemelijk. Was het dan waarlijk Otto, die haar zo gemeen had toegesproken?

Ethel beheerste zich. Ze zou de stad verlaten. Gent benauwde haar nu. Vol hoop was ze hierheen gekomen. Welk een openbaring!

Ze kwam aan het station. Ze zou met de trein terugkeren. Somber zat ze in de wachtzaal. Ze voelde zich eenzaam, armzalig verlaten. Moest ze naar Fanny terug? Maar daar was Boudewijn, die haar ook hoonde, die haar ook vernederde. Een van Ruren als Otto!

Of naar mevrouw Voorts... naar de goede Dora, de trouwe vriendin? Doch ze had al veel van haár gastvrijheid genoten. En Dora was gehuwd. O, zeker, mijnheer Voorts toonde zich ook vriendelijk en hartelijk, maar Ethel wilde daarvan geen misbruik maken.

— Ik zal naar de Rolandburg gaan, besloot ze, en aan Boudewijn vragen een betrekking voor me te zoeken. Ik moet mijn brood verdienen.

Zo zat ze te peinzen.

— Dag juffrouw van Loosduinen! klonk het.

Ethel keek ontsteld op. Voor haar stond Raimond van Roosendaal, de nieuwe eigenaar van de Oudenborcht.

— De opkoper, de woekeraar, flitste het Ethel door het hoofd en 't was of ze op hetzelfde ogenblik haar haveloos geklede vader zag.

— Ook te Gent? vroeg van Roosendaal. Niet meer vermoeid van uw late tocht?

— Mijnheer, ik dank u voor uw hulp van gisteravond, maar ik wens niet verder met u in kennis te komen, sprak Ethel koel.

Ze stond op en verliet de wachtzaal.

— Die vent moet zo familiaar niet doen, al zit hij in ons huis, zei ze bij zichzelf. Wat verbeeldt de opkoper, de sjacheraar zich ? Ik heb hem nu getoond, hoe ik hem veracht! Dat zal hem een les zijn.

Ze bleef in de voorhal staan. Van Roosendaal volgde haar niet.

Ethel ging in de andere wachtkamer. Daar zaten werklieden en boeren. Er hing een dikke rook. De wachtkamer was vuil. Ethel nam plaats op een bank. Ze was vermoeid.

— Och, ik ben immers als die mensen, dacht ze. Ik moet ook werken voor mijn brood. Ik ben arm, ik heb zelfs geen huis. O, papa, hoe ver heb je me gebracht! En Otto, die me zo wilde vernederen! En nu die van Roosendaal! Wat zou hij durven zeggen, als ik me familiaar terug betoonde? Hij denkt zeker ook, dat ik met het geld mijn eer heb verloren.

Ze keek schuw naar de deur, als vreesde ze de vermeende opkoper te zien verschijnen.

Maar Raimond van Roosendaal vertoonde zich niet.

— Nu zal hij wel wraak nemen en op Veldhove uitstrooien dat hij me verhinderd heeft onder de trein te springen, dacht Ethel. Hij gaat zijn gang... Ik moet ver van Veldhove gaan wonen. Kon ik maar een betrekking in de vreemde vinden!

Eindelijk was het tijd voor haar trein. En van het kleine station, waar ze uitstapte, was het een lange wandeling naar de Rolandburg.

Ze voelde thans geen smart meer om het verbreken van de verloving. Plots waren haar gevoelens voor Otto veranderd. Ze verachtte hem. Hij was haar niet waardig.

In die stemming kwam Ethel op de Rolandburg. Ze begaf zich bij Fanny, die nu in een stoel zat.

— O, daar ben je, sprak haar zuster als verlicht.

— Ik ben naar Gent geweest, naar Otto. Hij is een verachtelijk mens...

En haastig vertelde Ethel, wat er tussen hen gebeurd was.

— Hoe durfde hij! zei Fanny. Je moet hem vergeten.

— Nu heeft hij zich ontmaskerd. De van Rurens kennen alleen geld...

— Boudewijn is toch goed voor mij...

— Dat is niet waar! Je vreest hem...

— Denk aan mijn toestand! Papa hield zijn woord niet...

— Boudewijn moest je gehuwd hebben uit liefde.

— Dat deed hij ook...

— Nu weet ik, hoe de liefde van de van Rurens bestaat! Fanny, ik zal een betrekking zoeken. Ik wil onafhankelijk worden door zelf mijn brood te verdienen. Maar wat is er met papa gebeurd?

Fanny zei, dat ze het niet wist. Ze was heel de tijd op haar kamer gebleven...

— Waar is Boudewijn? vroeg Ethel.

— O, hij is uitgegaan, maar hij zal dadelijk terugkeren. Zeg liever niet, dat je naar Gent bent geweest...

— Hij behoeft nu niet meer te vrezen, dat ik Otto zal huwen...

— Zwijg er toch over!

— Fanny, je moet meer karakter tonen tegenover je man. Je bent gravin van Ruren en je kunt je doen gelden. Boudewijn heeft je gehuwd...

— Maar ik ben gelukkig.

— Dat is niet waar en tracht het me dus niet wijs te maken. Je beeft voor Boudewijn als voor je strenge meester. Ba, wat een wereld!

Ethel ging naar beneden. Ze wilde weten, wat er met haar vader was gebeurd. Ze vernam, dat hij en de vagebond door de gendarmen meegeleid waren. Ethel ging in het park zitten. Daar weende ze. Niemand moest haar tranen zien. Maar ze rouwde niet om Otto. Ze voelde zich zo vreselijk verlaten... En ze was bang, dat die lokstem van de dood weer tot haar zou komen...

Boudewijn van Ruren zocht haar op.

— Ethel, waar heb je toch gezworven? vroeg hij.

— Ik ben naar Gent geweest, antwoordde ze zonder aarzelen. Ik wilde Otto nog eens spreken. Kijk niet zo boos... er is niets te vrezen. Nu weet ik, dat Otto onwaardig is. Alles is uit. Ik wil hem zelfs niet meer zien...

— Je mag Otto daarom niet te hard aanvallen...

— O, zwijg over hem! Boudewijn, zoek een betrekking voor me. Ik wil mijn brood verdienen.

— Dat is een goed besluit en graag zal ik u behulpzaam zijn, zei van Ruren, geveinsd vriendelijk. Je kunt natuurlijk in afwachting

zo lang hier blijven. Ethel... hou moed. Er komen wel eens betere dagen...

— Waar is papa? Is hij door de gendarmen meegeleid?

— Ja... Ik heb hem gastvrijheid aangeboden, maar hij weigerde. Hij wilde zijn gezel niet verlaten, die landloper. En zo moesten de gendarmen hem wel meenemen...

— Maar waarheen?

— Naar het dorp. Maar ik zorg, dat je papa naar een fatsoenlijk gesticht gaat. Die andere zal wel in een bedelaarskolonie gestopt worden. Ethel, laat nu deze zaak haar gang gaan. Uw papa is het best in zo'n gesticht. Hij kan toch niet blijven zwerven.

— Neen... Misschien kan ik later wat voor hem doen.

— Je vindt het dus goed, dat ik hem voorlopig in een instituut plaats, waar hij goed gevoed wordt en zekere vrijheid geniet?

— Ja. Het kan niet anders.

— Kom nu in huis! Het wordt hier te kil...

Boudewijn zweeg over Otto en Ethel vertelde hem niet, waarom ze haar vroegere verloofde minachtte. Hij meende, dat Otto haar eenvoudig gezegd had, dat hij zich met Banka van Ooren zou verloven. Hij was blij, dat Ethel zich thans zo gedwee betoonde.

EEN LAFHEID

Die namiddag, tegen het vallen van de avond, kwam Otto van Ruren te paard op het kasteel van graaf van Boerel. Hij gaf het dier aan een knecht over en vroeg dan aan een lakei, om de graaf te spreken.

Van Boerel ontving Otto hartelijk in zijn kantoor.

— 't Zijn goede geesten, die spoedig terug keren, zei van Boerel na de begroeting. Maar je kijkt zo triestig. Er is toch niets gebeurd.

— Graaf, ik kom bescheiden uw hulp vragen, sprak Otto. Het is een delikate zaak...

— Wel laat horen!

— Ik was bevriend met baron van Loosduinen...

— En nog meer met Ethel, voegde de graaf er lachend bij.

— Ja. Ik kwam veel op de Oudenborcht. Och, mijn neef is met Fanny van Loosduinen gehuwd.

— En je voelde je aangetrokken door Ethel. Ik begrijp dat. Maar ik begrijp ook, dat je omgang met Ethel door de droevige omstandigheden der Loosduinenes eindigen moest. En nu?

—Ethel van Loosduinen is ongelukkig. Ze kwam mij vanmiddag bezoeken te Gent. Ik vond het erg vervelend, ik had haar

liever elders ontmoet, bijvoorbeeld op de Rolandburg. Dat ware korrekter geweest. Maar Ethel voelde dat blijkbaar niet. Ik kon niet weigeren naar haar te luisteren. Ze was dan toch verstandig. Ze vroeg me eerst of ik haar vader niet kon bewegen in een gesticht te gaan. Ze meende, dat ik meer invloed op hem zou hebben dan mijn neef Boudewijn. En dan wenste ze, dat ik haar helpen zou bij het zoeken naar een betrekking. Ik heb geantwoord dat ik mijn best zou doen. Nu weet ik, dat Boudewijn reeds een betrekking zoekt. Maar voor de andere kwestie — die van haar vader — ben ik zo vrij, uw hulp in te roepen. Mogelijk zal baron van Loosduinen naar u luisteren. Ik meende Ethel deze dienst niet te kunnen weigeren.

— Waarom zou je haar zoiets weigeren, mijn waarde Otto? Het is heel natuurlijk, dat Ethel zich tot je wendt. Ze kent je goed. Maar of van Loosduinen naar mij zal luisteren, betwijfel ik sterk. Ik wil het wel eens proberen. Voor gans de adel zou het wenselijk zijn, dat hij in een gesticht verdween. Door zijn liederlijke houding levert hij koren op de molen van de opruiers, die blij zijn iets tegen de adel te ontdekken.

— Zo is het...

— We moeten schandalen vermijden. Maar waar zal ik van Loosduinen vinden? Hij heeft geen vast verblijf.

— Hij werd te Gent gezien. Als ik eens op bescheiden wijze met de politie spreek, zal deze u wel de gelegenheid verschaffen de baron te spreken.

— Dat zou de beste weg zijn. Ik ontvang hem natuurlijk liever niet hier. Maar ik wil wel eens naar Gent komen.

— Dus mag ik dat plan uitvoeren?

— Zeker!

— Voor de betrekking zorgt Boudewijn.

— Herinnerde Ethel niet aan je vroegere verhouding?

— Min of meer, doch ik kon er over heenpraten.

— Ja, daarvoor ben je glad genoeg. Och, onder ons... Ethel is een lief meisje en ze heeft wel indruk op je moeten maken.

— Ik beschouwde haar meer als een familielid...

— O, nee, openlijk verloofd ben je niet geweest. Ethel zal een betrekking vinden en stil leven. Zo gaat het. Het lot is wreed voor haar. Maar wat is er aan te doen?

Graaf van Boerel begon dan over de jacht en het feest. Hij roemde nog eens de tafelrede van Otto, die met deze lof zeer gevleid scheen.

— Binnenkort doe ik weer eens beroep op uw sprekerstalent, zei de graaf.

— O, altijd tot uw dienst bereid.

— Dat weet ik. Over enkele weken bestaat de dorpsfanfare tien jaar. Ik ben erevoorzitter. Niet, dat ik om het blazen en toeten van die boeren geef, maar je moet aan zekere verplichtingen voldoen. Bij het tienjarig bestaan richt ik een feestje in. Dan krijg ik de meeste mannen samen, ook veel vrouwen. En het ware voor jou een gelegenheid de feestrede te houden, een politieke rede natuurlijk. Er zijn hier een vier of vijf opruiers, die in de stad gaan werken. Welnu, na je rede zal hun invloed, die wel niet groot is, maar groeien kan, geheel gebroken zijn. Zo hou ik mijn dorp en zelfs de omgeving zuiver.

— O, graaf, gaarne zal ik aan uw wens voldoen, verzekerde Otto van Ruren. Juist in zulke kringen moet het goede zaad uitgestrooid worden.

— Ik zal je dan nader berichten. En beste Otto, nu zijn we toch bij elkaar, en zitten we vertrouwelijk in mijn kantoor. Banka van Ooren is vanmiddag naar Elzelare teruggekeerd. Ik merkte wel, dat jij een uitmuntende indruk op haar gemaakt hebt. Wel, vraag aan mevrouw van Ooren door haar ontvangen te worden. En spreek vrij uit over je verloving. Je aanzoek zal niet afgewezen worden.

— O, graaf u maakt mij gelukkig.

— Ik stel veel belang in u en daarom spreek ik openhartig, als onder goede vrienden...

— Dat vereert me...

— En ik zie een schitterende toekomst voor u.

Zo sprak van Boerel nog enige tijd voort. 't Was al vrij laat, toen Otto van Ruren naar Gent terug reed.

— Van der Loon, ik ben je voor, zei hij bij zichzelf. Kom nu maar af, om mij te bestrijden! Je zult een pover figuur maken... Mij krijg je niet omver!

Otto was niet beschaamd over de nieuwe lafheid, die hij begaan had jegens Ethel van Loosduinen. Toch dacht hij aan haar met zekere weemoed.

— Wat was ze heftig, sprak hij bij zichzelf. Maar och, ze is dol verliefd op me. Ik zal ze nu wat laten vlotten. Ik verover later Ethel wel. Alles is niet uit tussen ons. Ik bemin haar innig en ik wou dat ze mijn vrouw kon worden. Maar uit liefde kan ik geen arme man blijven, die altijd zorgen heeft, een onbetekenend persoontje. Graaf van Boerel heeft gelijk: er ligt een schitterende toekomst voor me.

VEROORDEELD

Baron van Loosduinen en Willem Van Galen hadden de nacht in de gendarmerie doorgebracht. En er waren intussen inlichtingen over hen genomen. De volgende morgen verschenen ze voor de vrederechter van het kanton, beticht van landloperij.

— Is een kunstenaar, die in de natuur de herfstpracht komt bestuderen, een landloper? vroeg Van Galen verontwaardigd.

— Maar gij hebt geen vast verblijf, merkte de rechter op.

— Kan een kunstenaar zich verbinden aan een hok tussen vier muren, dat men een huis noemt! Ik vertoef overal waar studies voor me zijn: onder de mensen, in taveernen, ook in de natuur, overal, waar het volle leven is. De herfstkleuren lokten me gisteren naar buiten en dan komt daar een brutale gendarm, die me ruw vastgrijpt op kommando van een baron, een graaf, een hertog of hoe die mummies uit de middeleeuwen heten.

— De herfstkleuren, maar die waren toch niet te bewonderen in het jachthuis, waar jij ingebroken bent, na een ruit te verbrijzelen. En dan lag je daar uw roes uit te slapen. Ook op het kasteel Rolandburg heb je schandaal gemaakt, herinnerde de rechter.

— Rolandburg, waar mijn vriend gevangen zat.

— Onzin!

— Vraag het hem, mijnheer de vrederechter!

— Dat is een andere zaak. Gij noemt u schilder. Maar ge werkt niet.

— Ik studeer...

— Je hebt geen middelen van bestaan.

— Voor de kunst kan ik armoe lijden. Ik werk, wanneer de inspiratie er is.

— En intussen zwerf je rond en haal je baldadigheden uit. Je vagebondeert ook te Gent.

De rechter maakte het kort. Hij veroordeelde Van Galen tot opzending voor onbepaalde tijd naar de bedelaarskolonie van Hoogstraten.

— Daar kan je eens wat kalmer worden, vermaande de magistraat. En misschien zul je dan weer werken en een geregeld leven leiden. Dan krijg je natuurlijk je vrijheid terug. Wees nu tevreden, dat jouw inbraak geen erger gevolgen heeft.

— Goed... ik ga naar Hoogstraten, als martelaar der kunst, zei Van Galen gelaten. Voor artiesten is er weinig eerbied.

Nu werd Van Galen weggeleid en baron van Loosduinen voorgebracht. Deze had evenmin een wettige verblijfplaats. De rechter wees hem daarop. De edelman was zeer beschaamd.

De magistraat zei toen, dat een man van zijn stand toch niet in gezelschap van kerels als Van Galen moest vertoeven. Hij vertelde, dat graaf van Ruren hem op Rolandburg wilde nemen.

— Neen, daar ga ik niet heen! verklaarde van Loosduinen.

— Ge weigert de gastvrijheid van uw schoonzoon en van uw dochter?

— Ik woon niet bij Boudewijn van Ruren, hernam de baron koppig.

— Gij hebt geen middelen van bestaan.

— Liever sterf ik van honger dan me over te leveren aan graaf van Ruren.

— Maar dan moet ik u naar een landlopersgesticht opsturen, met Van Galen.

— Goed!

— Maar baron van Loosduinen, is dat een plaats voor u?

— Laat me dan vrij!

— Dat kan niet. Ik mag u niet toelaten zo langs de wegen te zwerven. Bedenk nu toch in welk wereldje ge te Hoogstraten komt. Denk aan uw dochters: een is gravin van Ruren!

— Helaas! Wel, zend me op naar Hoogstraten... dan ben ik ver van hier en mijn ongelukkige kinderen zullen geen last meer van me hebben.

De rechter trachtte van Loosduinen te bewegen toch naar de Rolandburg te gaan: graaf van Ruren zou hem een plaats bezorgen in een privaat gesticht, waar hij rustig kon wonen. Maar de baron wilde van de Rolandburg niet weten. En tenslotte werd hij dan ook veroordeeld tot opzending naar Hoogstraten. De twee kameraden werden terug naar de gendarmerie geleid.

— Ik blijf bij u, zei de baron en hij vertelde hoe hij het voorstel had afgewezen zijn intrek op Rolandburg te nemen.

— Van Ruren zal mij niet in zijn macht krijgen, zei hij.

— Wel, ge zijt een trouwe makker, zo prees Van Galen de geruïneerde edelman.

En fluisterend vervolgde hij:

— Wij blijven niet te Hoogstraten. Ze kunnen ons daar niet houden. We lopen er gemakkelijk weg.

— Zou je denken?

— Wel ja... Reken maar op mij! We maken ons wel uit de voeten. En dan gaan we naar Ethel.

In de namiddag vertrokken de twee veroordeelden, onder geleide van gendarmen. Van Loosduinen zat ineengekrompen in een hoekje van de wagen. Hij voelde zijn vernedering wel. En sombere gedachten kwelden hem.

De veroordeelden werden die dag niet verder gebracht dan Antwerpen. Ze overnachtten er in de gevangenis.

Baron van Loosduinen was zeer somber. Hij zat naast Van Galen in een cel.

— Zouden we waarlijk uit Hoogstraten kunnen vluchten? vroeg hij.

— Ja, verzekerde de schilder. Dat is gemakkelijk genoeg.

— O, dan trekken we naar de vreemde, naar Frankrijk...

— Waarom naar Frankrijk?

— Dan kunnen ze ons niet terugsturen naar de kolonie.

— Wij gaan niet in de vreemde dolen, hernam de schilder. Geen kwestie van! Ik kan niet buiten Vlaanderen leven en ik ben zeer gehecht aan mijn goede stad Gent.

— Maar men zal ons oppakken, vreesde van Loosduinen.

— Wel nee.

— We zijn veroordeeld.

— Maar ik zorg, dat we een vast verblijf hebben. Ze noemen dat een wettige verblijfplaats in hun lelijke stadhuistaal. Welnu, we hebben dan een wettige verblijfplaats en zijn geen landlopers meer. Landlopers! Wanneer zal de maatschappij eens tot gezonder begrippen komen!

Zo zat Van Galen in de cel te praten. Hij bemoedigde Van Loosduinen. De schilder sliep weldra in toen de laatste ronde gedaan was. Maar van Loosduinen voelde diep zijn vernedering. Hij vroeg om ook te mogen werken en men deelde hem bij een ploeg in...

EEN NUTTELOZE POGING

Aloïs van der Loon, die zich graaf betitelde, en advokaat was, kwam bij graaf van Boerel. Hij verscheen hier dikwijls tot vereffening van allerlei zaken van de graaf. Hij vond de edelman in het kantoor. Van der Loon sprak eerst over enige pachtaangelegenheden. Hij kon altijd een voorwendsel zoeken, om Boerel te ontmoeten.

De graaf scheen vrij spraakzaam.

— De jacht en het feest zijn goed gelukt, merkte hij op.

— Uitmuntend. Het was een schone dag. Nu men is dat op uw kasteel gewoon, vleide van der Loon.

— Aan tafel heeft Otto van Ruren flink gesproken. Het heeft wel indruk gemaakt. Wel van der Loon, ge moest daarover eens een verslag maken en dat in onze dagbladen laten plaatsen.

— Dat zou ik gaarne doen, maar er moet mij iets van 't hart.

Nu u over Otto van Ruren begint, acht ik het mijn plicht u in te lichten...

— Zeg het maar zonder omwegen! drong van Boerel aan, die wat spottend naar de verarmde edelman keek.

— Otto van Ruren was zeer bevriend met Ethel van Loosduinen, hernam van der Loon, nog wat onzeker van toon.

— Ja, dat weet ik. Hij kwam veel op de Oudenborcht.

— Elke dag.

— Elke dag, ge overdrijft misschien, maar ik stem toe, dat hij er een huisvriend was.

— Te Veldhove beschouwde men hem en Ethel van Loosduinen als verloofden.

— Men kletst veel...

— Zeker, maar ware baron van Loosduinen niet geruïneerd die verloving zou toch een feit geworden zijn. En nu vind ik het bedenkelijk, dat Otto van Ruren Ethel van Loosduinen nog op zijn kamers te Gent ontvangt. De graaf weet, dat ik geen kwaadspreker ben en laster haat. Ik hou evenmin van verklikken. Nu men reeds praat over een aanstaande verloving van jonkvrouw van Ooren en Otto van Ruren, moet ik u... temeer daar ik uw advokaat ben... toch meedelen, hoe ik toevallig te weten kwam, dat Ethel van Loosduinen Otto van Ruren bezoekt.

— En hoe kwam u zulks te weten?

— Ik ging door de straat, waar Otto van Ruren zijn kamers heeft, hernam Aloïs van der Loon vrijmoediger. Ethel verliet juist het huis...

— Het is voor mij geen nieuws. Otto heeft het me zelf verteld.

Van der Loon ontstelde van deze kalme mededeling.

— Maar het is pas gisternamiddag gebeurd, stamelde hij.

— Juist. Gisteravond heb ik van Ruren gesproken. Dus hij maakt er geen geheim van en daarvoor is ook geen enkele reden. Maar van der Loon, gij bespiedt Otto van Ruren. Je was niet toevallig in die straat.

— Zeker wel...

— Neen, neen. Je gaat Otto van Ruren na, beweerde van Boerel. Je bent jaloers. Jonkvrouw van Ooren heeft u afgewezen.

— Graaf, u beoordeelt me verkeerd...

— Neen, neen, je hebt u niet ontzien zelfs met zulke praatjes over van Ruren, jonkvrouw van Ooren lastig te vallen. Ik weet het. Dat is jaloersheid. En ik wil niet, dat je Otto van Ruren belastert. Om hem te belasteren ben je gekomen.

— Die pachtaangelegenheden...

— O, een voorwendsel, want je hebt nu geen nieuws verteld.

Waarlijk van der Loon, ik doorzie u. Jonkvrouw van Ooren wilde niet van u weten. En ik zou u ook geen gewenste echtgenoot voor haar vinden. Basta, daarover spreken we niet verder! Maar, hoed u voor gestook tegen Otto van Ruren. Ik zou u dit hoogst kwalijk nemen.

— Graaf, ik meende mijn plicht te doen, sprak van der Loon onthutst.

— Neen, neen, van plicht is hier geen kwestie... Je kunt mij niets wijsmaken. Ik herhaal dat ik grote belangstelling gevoel voor Otto van Ruren. Waag het niet over hem te babbelen. En ik verwacht een vleiend artikel over zijn rede. Dat zal u niet van harte gaan, ik begrijp het, maar beschouw het als een zaak, die ik mijn advokaat opdraag. Je weet, als ik u ontsla als zaakwaarnemer, dan zullen meerderen het doen. Ontstem mij dus niet meer!

Van der Loon voelde de vernedering wel. Maar laf als hij was, onderwierp hij zich dadelijk.

— Graaf, iedereen kan zich vergissen, zei hij deemoedig.

— Uw grote vergissing is geweest, dat je meende de echtgenoot van jonkvrouw van Ooren te kunnen worden. Welnu, laat alle gedachte daaraan varen. Kan ik op het artikel rekenen?

— O, natuurlijk!

— Dan is het goed. We zullen nu dit onderhoud eindigen... O, nog iets. Verzoek aan de pers te zwijgen over de veroordeling van baron van Loosduinen. Hij is opgezonden voor landloperij naar Hoogstraten...

— Vreselijk...

— Boudewijn van Ruren wilde hem elders plaatsen. Van Loosduinen weigerde zijn hulp. Welnu, te Hoogstraten is hij ver van hier en ik vermoed, dat hij er wel gauw zal sterven.

— Dat ware de beste oplossing.

— Ja. Maar hoe minder gebabbel over het geval, hoe beter! Tracht dus het stilzwijgen van de pers te bekomen. Ik doe het terwille van Boudewijn van Ruren en zijn vrouw, ook van Ethel. De veroordeling is al pijnlijk genoeg. Ik reken ook in deze opdracht op u.

Van der Loon vertrok. En hij was woedend. Hij had meer sukses van zijn bespiedingswerk verwacht. Hij was smadelijk verslagen.

In die stemming keerde Aloïs van der Loon naar Gent terug.

Ethel was ongesteld. Ze bleef op haar kamer.

Tegen de middag stond ze echter op. Ze nam een licht ontbijt. Dan ging ze met Fanny het park in. Doch ze weigerde nog over Otto te spreken.

Boudewijn was uit.

De zusters zagen een rijtuig door de poort rijden.

— Dat is Dora, zei Ethel verheugd.

— Mevrouw Voorts. Komt ze weer hier? vroeg Fanny angstig.

— Mag dat niet?

— Boudewijn is tegen haar. Je moet mijn toestand begrijpen... Ethel.

— O, ik zal met Dora wel buiten het park wandelen. Zij is mijn enige vriendin.

En Ethel snelde naar de poort. Het rijtuig stopte. Mevrouw Voorts steeg uit.

— Dag Ethel, zei ze. Waarom zie ik je niet meer bij mij?

De vriendinnen kusten elkaar.

— Ik moest je spreken, hernam mevrouw Voorts.

— Willen we in het bos wandelen?

— Ja... maar roep Fanny ook.

— Och, nee... Die durft niet komen.

— Mag ze niet van haar man ? Ik weet wel, dat ik niet welkom ben op Rolandburg, maar ik ben hier voor jou.

De koetsier kreeg bevel op de weg heen en weer te rijden. En mevrouw Voorts en Ethel wandelden het bos in. Fanny had zich al verwijderd.

— Mijn zuster is doodsbang van haar man, zei Ethel.

— En Boudewijn van Ruren is zeer verstoord op mij. Hij weet, dat ik zijn gemene houding in de kwestie der verloving ken.

— O, ik moet je veel vertellen Dora. 't Zal de laatste maal zijn, dat we over Otto van Ruren spreken.

En Ethel verhaalde wat er te Gent gebeurd was. Mevrouw Voorts was ook verontwaardigd.

— Ethel, zei ze... de ruïne van je vader is een ramp voor je. En je weet, hoe ik dat met je meevoel.

— O, ja, Dora!

— Maar een geluk is het nu, dat je niet met Otto huwt. Dat laag karakter zou zich later toch geopenbaard hebben. Een man die zo schaamteloos is, kan nooit een vrouw gelukkig maken. En zo iemand moet een leider worden in de politiek. Zulk een kerel staat hoge beginselen te verdedigen en kletst over het welzijn van

je volk, over orde, goede zeden, vaderlandsliefde. Wat een gehuichel! Maar nu wat anders. Ik kwam om met je over je vader te spreken. Weet je, dat je vader te Hoogstraten is, in een kolonie van vagebonden?

Ethel schrok geweldig.

— Wat is er dan gebeurd? vroeg ze.

— Ik hoor al dat je nog niet op de hoogte bent. Mijn man heeft alles vernomen en Ethel hoorde nu de waarheid.

— Mijn man zal het mogelijke doen om je papa van ginder weg te halen en in een asiel te plaatsen. Hij hoopt, dat hij meer naar hem zal luisteren dan naar van Ruren, vervolgde Dora.

— O, dat is edelmoedig van hem.

— Die kolonie is geen plaats voor baron van Loosduinen. Je vindt het dus goed, dat Bernard zich die kwestie aantrekt.

— O, ik ben er hem zeer dankbaar voor.

— Ik wilde er eerst met jou over spreken. Je zult dan wel nader nieuws horen...

— Hoe treurig dit alles... Kon ik maar spoedig een betrekking vinden! Ik wil zelfstandig worden. Ik voel, dat ik werk nodig heb, anders ga ik geheel ten onder.

En Ethel erkende nu, hoe ze op de late avond aan een beek weer lust tot sterven gevoelde.

— Dat is een ziekte, zei mevrouw Voorts. Je hebt toen die neiging overwonnen. Je moet moedig worstelen. En als je je zwak gevoelt, kom dan nog een tijd bij ons.

— Boudewijn zoekt een betrekking voor me. En ik wil nog zo lang wachten op de Rolandburg. Maar ik zal blij zijn, als ik hier weg kan.

De vriendinnen bleven nog een hele tijd wandelen.

Toen Ethel weer op het kasteel was, zweeg ze tot Fanny over hun vader. Als Boudewijn het hoorde, dat mijnheer Voorts zich met van Loosduinen wilde bemoeien, zou hij misschien verzet bieden. Ethel moest ook al voor Fanny geheimen hebben, Fanny die schuw was voor haar echtgenoot, die geen eigen wil, geen karakter meer had.

— Je moet het aan Boudewijn niet laten merken, dat Dora hier geweest is, zei Fanny.

— O nee, antwoordde Ethel koel.

— Je weet, dat ik niets tegen Dora heb.

— Maar je man kan niet verdragen, dat we een vriendin zouden hebben, met wie we vertrouwelijk zijn. Laat ons ook maar over Dora zwijgen.

En zo lag over het gesprek van de zusters ook de schaduw van

de heerszuchtige meester van de Rolandburg.

Even na vijf uur kwam Boudewijn thuis. De zusters wachtten op hem voor het diner. Welgezind trad de graaf binnen.

— Ethel, mijn hartelijke gelukwensen, zei hij. Ik heb een prachtige betrekking voor jou... iets, dat geheel in je stand past.

De zusters keken verrast op.

— Ik plaatste een advertentie, vertelde Boudewijn. Ik kreeg een goed antwoord. Zekere baron de Bichas, een weduwenaar die in de omtrek van Veurne op een kasteel woont, wenst een beschaafde huishoudster. Ik schreef hem en zond je foto. En gaarne wil hij je in dienst nemen. Ethel, je zult er zelfstandig zijn en het bevel voeren over knechten en meiden. De baron is al op jaren, maar naar ik hoor heeft hij een prettig karakter. De voorwaarden zijn heel goed.

Ethel luisterde zonder geestdrift. Ze zou natuurlijk toestemmen. Ze moest haar brood verdienen.

Wat later zat ze op haar kamer.

— Arme Ethel... in dienst bij een vreemde te moeten gaan, zei Fanny schuchter.

— Beklaag je haar nog? Ze heeft veel geluk. En als ze slim is, huwt ze die graaf.

— Een oude man...

— Met een groot fortuin en zo zou Ethel rijk zijn : lang blijft die man niet meer leven en dan kan Ethel een passend tweede huwelijk sluiten. Het zou een uitkomst zijn.

Boudewijn was weer vol berekeningen... en Fanny durfde hem niet tegenspreken.

Ethel kon zo spoedig mogelijk in dienst treden.

AFSCHEID

Enige dagen waren voorbij. Ethel zou morgen vertrekken. Ze wilde thans het nieuws aan Dora vertellen. Ze had haar nog niets laten weten. Tevens kon ze afscheid nemen.

's Voormiddags had Ethel haar koffer gepakt. De knecht van Rolandburg, voerde hem naar 't station. Na de middag was Boudewijn naar de stad gereden.

— Ik ga eens naar Dora, zei Ethel tot Fanny.

Ethel begaf zich dus op weg. Het was dreigend weer. De grauwe wolken joegen snel boven de vlakte. Er woei een gure wind, die de vergeelde bladeren in een warreling van de bomen wierp. Een herfstdag die tot weemoed stemde...

Ethel stapte snel door. Ze dacht aan Dora. Straks zat ze in de

gezellige kamer van haar vriendin. Dan kon ze weer eens vertrouwelijk praten.

— De laatste maal, dacht ze. Maar nee, ik krijg in mijn betrekking wel eens enkele vrije dagen en dan breng ik een bezoek aan Dora. Zo heel ver is Veurne toch niet. Ik zal moedig het nieuwe leven ingaan. O, dat ik eens mijn leven wilde verliezen om Otto van Ruren, een onwaardige!...

Die krisis is voorbij.

Zo mijmerde ze. Toen ze nabij Veldhove kwam, wilde ze eerst een blik op de Oudenborcht werpen. Daarna zou ze naar 't Lindenhuis gaan, de villa der familie Voorts. Ethel naderde de Oudenborcht langs de achterzijde. Maar juist toen ze aankwam, brak een regenbui los. Het was een geweldige vlaag.

In de haag van het park gaapten veel openingen. En in haar snelle beweging om bescherming tegen de regen te zoeken, liep Ethel door zulk een bres naar het welbekende paviljoentje. Ze kon daar schuilen. Niemand zou er haar zien. Het paviljoen stond vrij ver van het kasteel zelf.

Dadelijk dacht Ethel weer aan Otto van Ruren. O, hoe dikwijls had ze hier met hem gezeten en naar zijn zoete woorden geluisterd!

— En 't was alles valsheid, zei ze. Want, wie mij nu zulk een voorstel durft doen, had me toen ook niet oprecht lief. Otto heeft gehuicheld. Ik moet hem vergeten.

Eensklaps schrok ze. Ze hoorde een stap. Iemand kwam ook in het paviljoen gevlucht. Hij was in werkkledij. Zeker had hij in de tuin gearbeid en was er ook door de vlaag verdreven.

Ethel ontstelde. Ze herkende Raimond van Roosendaal. Hij keek ook verrast op.

— Verschoning, zei Ethel. Ik was in de buurt, toen het begon te regenen en in de haast zocht ik een schuilplaats. Maar ik bedacht niet, dat ik geen recht meer heb hier te komen...

Ze wilde heengaan. Maar van Roosendaal hield haar tegen.

— Juffrouw van Loosduinen, ik zou niemand weigeren een plekje te zoeken op dit kasteel, zei hij. Ik kan u niet toelaten heen te gaan, zolang die vlaag aanhoudt. Maar om te voorkomen, dat u me nog verder beledigt, zal ik de regen trotseren en het paviljoen verlaten.

Hij boog en vertrok.

Ethel was eerst beschaamd en dan woedend. Van Roosendaal had haar een gevoelige les gegeven. Ze voelde zich vernederd. Hij had zich grootmoedig tegenover haar gedragen.

— Zo'n opkoper, zei ze. O, hij tracht nu manieren aan te

nemen. Hij wil tonen, dat hij eigenaar is van de Oudenborcht! En dat juist die kerel mij op die avond aan de spoorlijn moest zien! En dat ik zijn uitnodiging aannam een eind mee te rijden, toen ik van de Rolandburg kwam! Maar ik blijf hier ook niet...

Driftig deed Ethel de deur open. Juist werd de bui nog geweldiger. En ze had geen paraplu. Neen, ze kon er niet door. Ze zou kletsnat bij Dora aankomen.

— Ba, hij is toch weg, mompelde ze. En 't is waar, zo'n opkoper kan wel tegen een vlaag. Hij zal dikwijls slecht weer gehad hebben, toen hij vroeger rondzwierf om als een haai op goederen te loeren. En waarom zou ik me terugtrekken? Hij heeft de Oudenborcht immers toch maar aan papa ontfutseld... O, papa, met zijn zwak karakter!

Ethel bleef dus in het paviljoen. Toch kreeg ze er gezelschap. Een boerin kwam er schuilen.

— Tegen dat weer helpt geen paraplu zei ze binnentredend. Hemel, het is de jonkvrouw...

— Ja, vrouw Van Dooren...

— Nu pas herken ik u. Ze zeiden, dat ge buiten het land waart.

Ethel vond deze ontmoeting ook vervelend. Vrouw Van Dooren was een babbelkous. En ze zou zeker niet gevoelig zijn voor het leed van de van Loosduinens.

— De mensen babbelen zoveel, sprak Ethel. Ik ben niet buiten het land geweest.

— Waarom zoudt ge ook zo ver gaan? Dat merkte ik tot de mensen op. Je hebt immers een zuster op de Rolandburg. Die mag gelukkig zijn, dat ze getrouwd is, jonkvrouw. Nu vertellen ze ook, dat jonker Otto van Ruren u heeft laten staan.

— Waar bemoeien de mensen zich mee!

— Ik kon het niet geloven, vervolgde de boerin. Dat zou al te gemeen zijn. Het is dus niet waar?

— Ik praat niet over private aangelegenheden.

— Och, we hebben u allemaal zo goed gekend en voelen medelijden met u. Uw vader heeft een grote schuld. En dat een man van zijn stand nu naar Hoogstraten gestuurd is, vinden we toch erg, al trok de baron zich nooit iets van ons aan. Hij gaf geen zier om Veldhove. Was hij maar hier gebleven, hij zou in de stad zijn goed niet opgemaakt hebben! Dan is de nieuwe heer van de Oudenborcht toch nederiger dan uw vader. Hij groet ieder, en wandelt veel. Hij moet wel heel veel van ons dorp houden. En ze zeggen, dat hij zo rijk is, dat hij wel drie Oudenborchten kan kopen. Jonkvrouw, was het nu maar waar, wat er verteld werd over een verborgen schat op 't kasteel, je weet wel, het verhaaltje...

— Die onzin!

— En zeggen, dat Doris Lamote eens vier nachten naar die schat aan 't zoeken geweest is.

— Nu, de vent is ook zot geworden en was toen al niet wel wijs. Ethel vond dit geklets vervelend... Het regende nog steeds hard...

— Ja, ik geloof, dat we met de nieuwe heer zeer goed zullen zijn, sprak vrouw Van Dooren voort. Hij heeft boer Klaasen al dadelijk afslag gegeven, omdat twee koeien van de ziekte gestorven zijn. Dat zou uw vader nooit gedaan hebben. Nu weten we, waarom de baron ons zou uitgezogen hebben, hij had altijd geld te kort.

— Dat is schandelijk! riep Ethel uit. Papa heeft vele pachters geholpen. Maar men zal alleen kwaad van hem weten. En bij de nieuwe heer zal alles goed zijn.

— O, ik zeg dat niet, om u te kwetsen, jonkvrouw! Ge zijt het eerste en het ergste slachtoffer van de baron, dit weet ieder. En we hebben allen deernis met u.

— Ik heb niemands medelijden nodig, snauwde Ethel. En de mensen van Veldhove kunnen me gerust vergeten. Ik wil geen kwaad horen van papa.

— Hoe is het mogelijk?

— Dat begrijp je misschien niet en toch is het zo.

— Door uw papa's schuld is jonker Otto van Ruren van u weggelopen, zoals de mensen beweren. En je was zo dikwijls samen in het park, wel een beetje teveel, want van een boerendochter zouden ze er op gesproken hebben. Maar och, we hebben niets tegen u, integendeel. Ik zei gisteren nog tegen mijn man: „Zie, de nieuwe heer is nog een jonkheid en die moest nu maar met Ethel trouwen, dan woonde het arm schaap weer op de Oudenborcht."

— Wil je nu zwijgen, vrouw Van Dooren? vroeg Ethel verontwaardigd.

— Maar, jonkvrouw, waarom zo bot tegen mij? Op u rust geen schande. Uw vader heeft schuld...

— Spreek niet meer tegen me!

Ethel wendde zich af en ging voor het venster staan.

— Ben ik dan geen antwoord waard? vroeg de boerin nijdig, en met kijvende stem. Wat streken! Ge mocht wat minder hovaardig zijn. Ge schuilt nu juist als ik op een anders eigendom. Ik ben geen schooister, jonkvrouw!

Ethel betreurde het zeer naar hier gekomen te zijn. Ze deed of ze vrouw Van Dooren niet verstond. Deze werd daardoor nog bozer.

— Omdat ik over een huwelijk sprak tussen u en de nieuwe

heer. Je zou waarlijk blij mogen zijn hem te krijgen. En het is misschien wel om hem te vangen, dat je nog rond de Oudenborcht draait.

— Hoe gemeen!

Ethel kon niet laten dit te zeggen.

— Als je geen onaangename dingen wilt horen, moet je een ander ook niet beledigen, vervolgde de boerin. Ik heb zo goed mijn fatsoen als jij.

— Heb ik u iets verweten?

— Je snauwde me toe, alsof ik uw meid was. En dat ben ik gelukkig niet. Niemand heeft me te kommanderen, jonkvrouw. En ik zeg, wat ik meen, ook tot u.

Ethel hield het niet meer uit. Ze verliet haastig het paviljoen. Vrouw Van Dooren moest haar tranen niet zien.

— Wat streken! riep de boerin haar na.

De vlaag was nog niet in kracht verminderd. Ethel spoedde zich naar een kapel, die aan de hoek van het park stond.

Vlug trad ze binnen. Maar weer stond ze voor Raimond van Roosendaal. Ze uitte een kreet van ontsteltenis.

— Ik wist niet, dat u hier was, stamelde ze.

— Haat u me zo, dat u ook niet meer op mijn eigendom wilt schuilen? vroeg de jonge man wat spottend.

— Ik werd er beledigd.

— Door wie?

— Door een boerin.

— En dat kwetst u? Ook anderen kunnen door beledigingen gehoond worden, juffrouw van Loosduinen. Nee, ga niet heen... het regent te hard. Ik wil ook hier de plaats voor u ruimen, want ik denk aan uw houding in het station te Gent. Ik weet niet, waarmee ik zulk een behandeling verdiend heb. Het is waar, dat ik u voor de eerste maal heb ontmoet in voor u zeer pijnlijke omstandigheden, maar daarover heb ik nooit iets ruchtbaar gemaakt en ik zou me zelf verachten, moest ik er ooit over spreken. Alleen uw vriendin, mevrouw Voorts heb ik gewaarschuwd en dat was mijn plicht. Ik zeg dit niet om me te verdedigen, juffrouw van Loosduinen... o, ik dring mij niet op. Maar recht is recht. Gegroet.

En voor de tweede maal vertrok Raimond van Roosendaal.

— Wat een ellendige middag! dacht Ethel. Morgen ben ik weg, dan zie ik die akelige man nooit meer. Ha, hij wil me lessen geven. Zo'n opkoper! Hij stond daar op klompen. Hij zal vroeger wel altijd op klompen gelopen hebben. En nu wil hij de gunst der mensen van Veldhove winnen en tot lieden als die babbelaarster, vrouw Van Dooren, doet hij familiaar... Pacht afslaan... Dat is

papa ook gebeurd. Maar van papa weten ze alleen kwaad nu. Gelukkig, dat die opkoper vertrokken is. Als vrouw Van Dooren ons samen zag, zou ze zeker zeggen, dat ik hier voor hem kom. Hoe durfde ze! Och, morgen vertrek ik naar Veurne. Wat kan het me schelen, wat ze dan in dit nest nog babbelen!

Eindelijk klaarde de lucht wat op. Het regende niet meer.

Ethel verliet de kapel. Langs de modderige weg ging ze naar de villa van haar vriendin. Maar ze zou Dora niets zeggen over die ontmoetingen met van Roosendaal of vrouw Van Dooren.

Mevrouw Voorts was blij Ethel te zien.

— Wat een verrassing! riep ze uit. En met dat weer!

— De regen heeft me overvallen... Ik heb nog al een tijdje moeten schuilen.

De kleine Ada was ook verheugd dat Ethel kwam.

— Groot nieuws, zei juffrouw van Loosduinen. Ik kom eigenlijk afscheid nemen... ik heb een betrekking.

— Zo! Waar? Je maakt me zeer nieuwsgierig.

Ethel vertelde alles en Dora vond ook, dat ze na al die rampspoed nu wel geluk had.

— O, in een winkel zou je het nooit gewoon geworden zijn, beweerde ze. Maar dit is een je passende kring. En Veurne is zo ver niet weg... In je vrije dagen komt je natuurlijk naar hier.

— Graag.

— Altijd welkom, dat weet je wel. Het valt me dan toch van Boudewijn van Ruren mee, dat hij zich voor je ingespannen heeft.

— O, hij plaatste een advertentie. Een toeval, dat juist deze betrekking als antwoord kwam. Roem Boudewijn niet. Nu behoeft hij niet te vrezen, dat ik van zijn sobere maaltijden geniet, dat ik hem langer tot last ben. En ik ben gescheiden van Otto.

Mijnheer Voorts, die wat in de serren gewerkt had, kwam ook in huis. Hij hoorde met belangstelling het nieuws.

— Vader zaliger heeft wel eens planten aan baron de Bichas geleverd, dat herinner ik me, zei hij. Maar verder ken ik hem niet. Laat ons hopen, dat die taak je bevalt.

— O, dat moet. Welke keus heb ik? hernam Ethel.

— Spreek zo niet. Er zijn allerhande betrekkingen: huishoudster, gezelschapsdame, gouvernante. Als het je daar niet aanstaat, kun je veranderen, Ethel.

Jonkvrouw van Loosduinen bleef bij haar vrienden tot na het avondmaal. De heer Voorts bracht haar in zijn rijtuigje naar de Rolandburg, nadat Ethel innig afscheid van Dora had genomen.

Aan de poort van het kasteel stapte Ethel uit.

— Dus bij vrije dagen verwachten we je, zei de heer Voorts.

— Heel graag.
— En ik hou me met je papa bezig. Reken op mij... !
— O, ik ben je zo dankbaar!
— Dat is niet nodig! Hou goede moed en schrijf ons gauw...
Ethel ging het kasteel binnen... Morgenavond was ze onder het nieuwe dak...

EEN AFSPRAAK

Toen de heer Voorts thuis kwam, zat Raimond van Roosendaal daar.
— Ik ben zo vrij geweest even op u te wachten, zei de nieuwe heer van de Oudenborcht na de begroeting... Mevrouw zei, dat u spoedig zou terug zijn.
— Wees welkom, sprak de heer Voorts minzaam.
Ze hadden al kennis gemaakt in het dorp.
— Ik kwam vragen als u tijd hebt eens naar mijn park te komen, hernam Raimond van Roosendaal. Het is zeer verwaarloosd. Nu zullen er beplantingen kunnen gebeuren en in het voorjaar ook.
— Wel, kunt u mij morgen verwachten, om een uur of negen?
— Ja. Dan is dat afgesproken. Maar nu heb ik nog iets, geheel onder ons, zei Raimond van Roosendaal. Is het waar, dat baron van Loosduinen te Hoogstraten vertoeft?
— Ja, hij werd veroordeeld tot opzending naar een bedelaarskolonie, antwoordde Bernard Voorts.
— Maar hoe kon graaf van Ruren, zijn schoonzoon, zulks toelaten?
— Wel, de verhouding tussen hem en Baron van Loosduinen was heel slecht geworden. Dat ligt natuurlijk vooral aan de baron.
— Begrijpelijk.
— Maar graaf van Ruren is geen aangenaam mens. Dat moet ik er bij zeggen. Nu heeft hij wel getracht van Loosduinen in een gesticht te brengen. De baron weigerde. Liever ging hij naar Hoogstraten dan hulp van zijn schoonzoon aan te nemen.
Mijnheer Voorts vertelde wat er op de Rolandburg was gebeurd met Van Galen.
— En ze zijn nu te Hoogstraten, zei Raimond; dat is toch geen toestand voor de baron.
— Zo denk ik er ook over en ik heb besloten hem daar weg te halen en hem toch in een gesticht te brengen.
— Maar zal hij willen?
— Dat moet ik afwachten.

— Wel, dan had ik een ander plan, hernam van Roosendaal. Het is misschien dwaas. Maar als ik op de prachtige Oudenborcht zit en nu moet denken dat van Loosduinen, de laatste mannelijke afstammeling van een lang geslacht, te Hoogstraten verblijft, zal ik geen rust hebben. De man heeft geboemeld, ik weet het. Hij heeft gespeeld, hij was zwak van karakter. Maar dan zie ik het portret van zijn vrouw.

— De barones... Een edele, hoogstaande dame was ze, zei de heer Voorts.

— Ja, dat leest ge nog op haar gelaat. En zeker had ze diep gevoel voor kunst.

— O, ja. Ze bezat een voortreffelijk karakter. Ze wist haar man goed te leiden... de baron en de barones waren gelukkig samen. Hij verafgoodde haar. Uit verdriet is hij na haar dood gaan drinken en het werd van kwaad tot erger. De baron is snel de berg afgerold. Was de barones blijven leven, ik geloof niet, dat de oudste dochter Fanny met Boudewijn van Ruren zou getrouwd zijn, een man, die meende, dat er op de Oudenborcht nog veel fortuin was en hij dadelijk een groot bedrag ontvangen zou van moeders zijde. Dat is natuurlijk ook tegengevallen en ik beklaag Fanny zeer. Graaf van Ruren is gierig en een harde man. Ik spreek hier geen kwaad, maar het is goed dat u de toestanden kent. De jongste dochter, Ethel... u kent ze... was verloofd met Otto van Ruren. U weet, dat hij de verloving verbrak, nu Ethel arm is en hoe zeer haar dit aangreep. Maar thans is ze er over heen. Otto van Ruren heeft zich in zijn ware gedaante getoond.

Bernard Voorts vertelde wat er te Gent was gebeurd. Hij voelde vertrouwen in de nieuwe heer van de Oudenborcht.

Maar Raimond van Roosendaal vermeed verder over Ethel te spreken.

— Zou baron van Loosduinen een paar kamers op de Oudenborcht aanvaarden? vroeg hij.

Mijnheer en mevrouw Voorts keken verbaasd op.

— Ik kan die schipbreukeling in onze samenleving niet helemaal de Oudenborcht ontnemen, hernam Raimond van Roosendaal. Het kasteel heeft altijd aan zijn geslacht behoord. En, zoals ik zei, denk ik aan zijn vrouw, aan het portret, dat me voortdurend aanstaart. Baron van Loosduinen kan op de Oudenborcht wonen en het personeel zal hem in zijn vertrekken bedienen. Daar kan hij eten. Hij zal geheel vrij zijn.

— Het is een edelmoedig voorstel zei de heer Voorts. Doch, weet u wat u zich op u neemt? Als de baron weer dat oud leven herneemt.

— Drank krijgt hij niet, tenminste niet bovenmatig. En is hij niet tevreden en wil hij heengaan, het staat hem vrij. Maar ik zou het willen beproeven...

— Het kan wel, dat uw aanbod hem geheel tot inkeer brengt, sprak de heer Voorts. De baron heeft nu zeer harde lessen gehad.

— Me dunkt, hij moet dit voelen.

— Hij heeft in elk geval nog een geweten. En hij zal toch ook aan zijn kinderen denken.

— Dus ik kan het proberen?

— O, ja.

— En wilt u mij helpen?

— Zeker.

— We dienen ons tot het gerecht te wenden om de baron uit Hoogstraten weg te krijgen.

— O, dat zal wel gaan, nu u hem gastvrijheid biedt. Ik wil u zeer gaarne helpen. 't Was ons plan iets voor hem te doen.

— Wij wilden hem ook niet in die kolonie laten, bevestigde mevrouw Voorts.

— We hebben er vandaag nog met Ethel over gesproken. O, wat zal ze blij zijn, als haar vader terug is op de Oudenborcht. Ethel was heel de middag bij ons. Ze vertrekt morgen naar Veurne. Ze gaat er in betrekking bij baron Bichas te Moerschor. Ik hoop dat ze er goed zal zijn. Ze moet er het huishouden bestuderen. Het is geen zware taak, want de baron, een weduwnaar, is alleen met zijn personeel.

— Mag ik u een dringend verzoek doen? vroeg Raimond van Roosendaal. Als alles lukt, en baron van Loosduinen komt naar de Oudenborcht, dan zult u dit natuurlijk aan jonkvrouw Ethel melden. Maar verzwijg mijn beweegredenen. Spreek niet over het portret van haar moeder. Zeg dat ik alleen handel uit eerbied voor het geslacht. Hoe minder u er van vertelt, hoe liever. Ik wil niet als een soort van weldoener doorgaan.

— Ethel zal u toch zeer dankbaar zijn, meende Dora. Maar ik zal uw verlangen volgen.

De mannen bespraken dan, hoe ze zouden handelen, om de baron uit Hoogstraten weg te krijgen.

— Dus tegenover graaf van Ruren behoef ik geen bezwaren te hebben? vroeg Raimond van Roosendaal. 't Is delikaat, wanneer ik in zijn bevoegdheid treed, want hij is de schoonzoon.

— O, bekommer u daarover niet, antwoordde de heer Voorts. Graaf van Ruren zal heel blij zijn, zelf geen cent voor de baron te moeten uitgeven.

— Zo is het, bevestigde Dora.

— Onbegrijpelijk, zo'n karakter, oordeelde van Roosendaal.

— Wij kennen hem, zei Bernard.

— Hij dwingt Ethel een betrekking te aanvaarden en vindt het uitstekend, dat ze morgen al in dienst gaat. Hoe eer ze geld verdient hoe beter, denkt graaf van Ruren, voegde mevrouw er bij.

— Treurig, hernam van Roosendaal. Nu, dan behoef ik hem niets te laten weten. Met zulke mensen kom ik 't liefst niet in aanraking, want ik zou niet kunnen zwijgen.

— Zo zijn wij ook.

— Ik verlang niet naar ruzie, maar naar rust.

En Raimond van Roosendaal vertelde, dat hij veel gereisd had in de vreemde en nu een kalmer leven verlangde.

— Ik hoop, dat baron van Loosduinen uw kalmte niet verstoort, zei Bernard.

— O, als het niet gaat met hem op de Oudenborcht, keert hij naar Hoogstraten terug. Dan heb ik in elk geval mijn plicht gedaan.

Van Roosendaal nam nu afscheid. Mevrouw Voorts zei hem, dat hij altijd welkom zou zijn in 't Lindenhuis.

— Een edelmoedig mens, zei Dora, toen haar man de bezoeker uitgelaten had. Weinigen zouden zo'n voorstel doen.

— Heel weinigen.

— Hij is ongehuwd. Wie weet...

— Wel, wat makel je nu al? vroeg Bernard lachend.

— Wel, als hij eens met Ethel trouwde.

— O, zit dat al in je hoofd? Maar hij wilde blijkbaar niet over Ethel spreken.

— Dat is juist een goed teken. Zo zijn de mannen!

— Wel, ik praatte heel graag over jou, Dora. Dat herinner ik me nog wel. Och, ja, wie weet, wat er gebeurt. Maar ik vind het heel schoon, dat hij van Loosduinen op de Oudenborcht wil nemen. Laat ons hopen, dat het goed gaat. Baron van Loosduinen krijgt een onverhoopte kans om weer een fatsoenlijk man te worden... Maar hij is zwak van karakter.

— Je kunt nu en dan eens met hem spreken en we nodigen hem hier.

— Wil je?

— O, ja! Ik zou het doen voor Ethel. En toch ook voor hem.

— Ja, we zullen de baron steunen, verzekerde de heer Voorts. God geve, dat we hem nu recht houden.

Zo was er in 't Lindenhuis medelijden betoond voor hem, die Raimond van Roosendaal een schipbreukeling der samenleving had genoemd.

Boudewijn van Ruren reisde met Ethel derde klas. Hij vond het onnodig geld te verspillen. En wie kende hem op een lijn van Gent naar Veurne? De boemeltrein stopte aan elk station en iedere halte. Gedurende de lange reis sliep de graaf.

Ethel had een boek voor zich. Maar ze las weinig. Er ging haar zoveel door het hoofd. Er was heel wat te overdenken.

Fanny had geweend toen ze afscheid nam. Ze kon het niet laten, al bestrafte Boudewijn haar.

— Je moet nu niet droevig zijn, had de graaf gezegd. Ethel heeft veel geluk na al de rampspoed. Zij krijgt een prachtige betrekking. Ze begint een nieuw leven.

O, wat vond Ethel hem een brutale egoïst ! Maar ze had gezwegen, ook toen haar schoonbroer er bij voegde, dat Ethel elk jaar op de Rolandburg kon komen logeren.

Wat gaf ze om die gedwongen gastvrijheid? Ja, ze zou Fanny bezoeken, maar over elk wederzien zou de schaduw van Boudewijns despotisme vallen.

Eindelijk naderde de trein Veurne. Het land, veel weidegrond, lag daar somber onder de grauwe hemel. En weemoedig stak hier en daar een torentje boven het kaal wordend geboomte uit. Boudewijn ontwaakte.

— We zijn er, sprak hij. Het heeft lang geduurd. Maar aan alles komt een eind. Nu nog een ritje en je bent in je nieuw tehuis. En het ligt maar aan jou om daar prettig te wonen. De baron heeft een goed karakter.

— Ik zal mijn plicht doen, zei Ethel koel.

De trein vertraagde, Ethel stond op om haar reisgoed te nemen.

— Ja, we zijn er, sprak van Ruren. Laat ons vlug uitstappen, de trein staat hier niet lang stil.

Dat was het niet, maar er kon een knecht van baron de Bichas op het perron staan en die moest niet weten, dat graaf van Ruren en de nieuwe gouvernante van het kasteel derde klas hadden gereisd.

Boudewijn was dan ook vlug op het perron; hij hielp Ethel, nam dan het valies en schreed haastig verder. Aan een eerste-klas-portier bleef hij staan en keek uit.

Daar zag hij een knecht in livrei en wenkte hem. De man kwam haastig nader.

— Graaf van Ruren? vroeg hij.

— Ja, hier, neem het reisgoed. De koets staat zeker voor het station?

— De baron wacht buiten.

— Is de baron zelf meegereden? vroeg Boudewijn verrast.

— Ja, heer graaf.

— Kom, Ethel! drong van Ruren aan en hij ging zijn schoonzuster voor naar de uitgang.

Een oude heer stond naast een sierlijk rijtuig. Het was baron de Bichas. Maar hij zag er niet jong en fris uit, zoals van Ruren beweerd had. Wel integendeel. De baron droeg duidelijk de tekenen van verval. Hij was een kleine, bejaarde man. En de hand, die hij van Ruren toestak beefde zoals altijd.

De Bichas groette van Ruren, doch keek intussen scherp naar Ethel.

— Hoe vriendelijk van u zelf naar Veurne te komen, zei Van Ruren. U maakt de ontvangst van mijn schoonzuster er veel hartelijker door en ze zal uw attentie zeer op prijs stellen.

— Wel, ik wil de jonkvrouw dadelijk tonen, hoe ze ze als familielid zou ik haast zeggen welkom is, sprak de baron met wat hese stem. Het is me zeer aangenaam, jonkvrouw van Loosduinen, kennis met u te maken.

Hij boog, maar Ethel voelde zijn doordringende, haast onbeschaamde blik en sloeg de hare neer.

— Dan kan ik hier afscheid van u nemen, lieve Ethel, zei van Ruren. Baron, gaarne zou ik de eer genieten, uw kasteel te bezoeken, maar die gelegenheid komt wel. Door allerlei omstandigheden en vooral door ongesteldheid van mijn echtgenote, wens ik thans zo spoedig mogelijk thuis te zijn.

— Als gravin van Ruren niet wel is, mag ik u niet weerhouden, beweerde Bichas. Doch ik reken op uw toezegging voor een andere maal.

— Zeer gaarne. Over een kwartier is er een trein voor Gent en ik zal mijn vrouw verrassen door die spoedige wederkomst.

Van Ruren deed of hij hartelijk afscheid nam van Ethel.

Hoffelijk hielp de baron deze in de koets stijgen. De palfrenier nam plaats naast de koetsier en het rijtuig reed door het stille Veurne.

— Heeft de reis u niet vermoeid, jonkvrouw van Loosduinen? vroeg de Bichas.

— O, nee, Baron.

— Anders een vervelende trein.

— Dat is waar. Hij stopt dikwijls.

— Ellendig. Ik heb al dikwijls op verbetering aangedrongen, maar men antwoordt mij, dat sneltreinen hun kosten op deze lijn niet kunnen dekken. In het zomerseizoen is er een van Brussel

naar Adinkerke ten bate van de badgasten van De Panne. Maar met die badgasten verdwijnt ook de betere verbinding, en, och ja, 't is te begrijpen, Veurne is geen Parijs.

— 't Ziet er toch een vriendelijk stadje uit.

— Een oude plaats, met menig schoon hoekje uit het verleden, dat is zo, erkende de baron.

En op de Markt liet hij het rijtuig even stoppen.

— Kijk, daar, dat is fijn, hernam hij en wees naar het stadhuis en het gerechtshof, naar het belfort en het hoge dak van de Sint-Walburgakerk.

— Prachtig, zei Ethel.

— U houdt van kunst?

— O, ja.

— En nu zijn we aan het kasteel, zei de edelman. Van harte wens ik u welkom en ik herhaal het nogmaals, dat u zich hier als volkomen thuis moet beschouwen. Ik ben blij, dat ik weer een beschaafde huisgenote heb. Dus, van harte welkom juffrouw van Loosduinen.

Het rijtuig reed over een brug, dan door een zeer oude poort en bleef op een plein staan, voor de sierlijke, smaakvol gerestaureerde huizinge. De baron hielp Ethel uitstijgen. In de hal stond een vrouw van ongeveer vijftig jaar.

— Dat is Julia, de eerste meid, zei de baron. Zij zal u uw kamer wijzen.

— O, graag, sprak Ethel.

Ze volgde de dienstbode, die de weg wees op de brede trap, over het grote portaal van de eerste verdieping en door een brede gang...

— Jonkvrouw, hier is uw zitkamer, zei ze, een deur openend. En daarnaast is de slaapkamer en een deur verder is een badkamer. Mijnheer de baron heeft deze vertrekken voor u aangeduid.

— Dank u.

— Ik heb ze geheel in orde gebracht.

Julia sprak met harde stem. Haar gelaat stond strak. In haar blik lag iets van wantrouwen, zelfs van vijandschap.

— Ik zal eerst mijn goed uitpakken, sprak Ethel.

— Kan ik u helpen? vroeg Julia.

— Neen, dank u... Wanneer ik klaar ben met uitpakken, moet ik u eens uitvoerig spreken over het huishouden.

— Ik zal uw kamenierster sturen ; de baron heeft voor die post Ada aangeduid. Ze is nog even naar het dorp.

— Goed... Ha, daar is de knecht met mijn reisgoed.

De lakei zette alles neer en ging met Julia heen, die de deur dichttrok. Het scheen of ze die twee hoorde giechelen.

Ethel zette zich op een sofa neer en keek rond. De kamer was prachtig bemeubeld. Er was hier geen enkel spoor van verval of sleet. Baron de Bichas moest zijn kasteel wel flink in orde houden en zeker putte hij in een ruime beurs. Het vertrek had drie hoge en brede ramen, die uitzagen op het park. Door een dreef bemerkte Ethel in de verte de hoge, fijne toren van Hondschoote. Ze bekeek dan de slaapkamer. Op een tafeltje lag een omslag, waar haar adres stond.

Ethel opende de omslag. Haar salaris voor de eerste drie maanden stak er in, benevens een ruime toelage voor toilet en andere uitgaven, zoals een briefje vermeldde.

— De baron weet dat ik arm ben, dacht Ethel. Hij helpt me, maar hij doet het op bescheiden wijze.

Ook de slaapkamer was netjes bemeubeld. En in de badkamer vond Ethel allerlei gevulde flesjes, die de baron zeker voor het toilet van een adellijke dame onmisbaar oordeelde.

— 't Is te veel, ja, te veel, zei Ethel.

Ze was liever met minder onderscheiding behandeld. Ze pakte nu haar koffer uit, die vooropgezonden was geweest en hier reeds stond. En Ethel dacht aan de Oudenborcht. O, wat was ze er vroeger gelukkig geweest, vooral toen mama nog leefde! Maar ook nadien had ze een goede tijd gekend, in het bijzonder, wanneer ze in Otto van Rurens liefde geloofde.

En nu... Ze bevond zich onder het nieuwe dak. Ze was in betrekking. Boudewijn had gelijk. Ze bleef in haar stand. En toch voelde Ethel zich verlaten. Tranen welden op en ze weende, terwijl ze haar kleren in een kast hing en haar linnen ordelijk in laden legde. O, de Oudenborcht! En nu troonde daar die opkoper, die onbeschaamde kerel, die haar had moeten mijden in plaats van zo opdringerig te zijn, hij, die haar vader had helpen ruïneren. Ethel voelde nog woede oplaaien over die laatste ontmoetingen, eerst in het paviljoen, dan in de kapel, toen Raimond van Roosendaal haar lessen wilde geven.

— Maar nu ben ik ver van hem, zei ze. Dat is toch een geluk in al mijn ellende.

Ze waste zich en veranderde van kledij. Ja, ze zou hier haar stand moeten ophouden. Ze was hoofd van een kasteelhuishouding.

— En papa, die te Hoogstraten zit, mompelde ze. Zijn eigen schuld, ja. Maar hij is toch mijn vader en ik zal hem niet verlochenen, zoals Boudewijn... Gelukkig wil Bernard Voorts voor papa

zorgen en ik zal voor zijn onderhoud veel van mijn salaris kunnen afstaan.

Er werd geklopt.

— Binnen! riep Ethel, die haar toilet geëindigd had.

Een jong knap meisje vertoonde zich.

— Jonkvrouw, ik ben Ada, de kamenierster, zei ze.

Ze zag er guitig en levenslustig uit.

— Ik hoop dat we goed zullen overeen komen, antwoordde Ethel.

— Ik zal mijn best doen, beloofde Ada. Ik heb een hele tijd de jonge mevrouw de Bichas gediend. Zij woont in Normandië. Maar ik kon het ginder niet gewoon worden. Het is ver van mijn streek. En mevrouw was ook lastig. Ze schold me uit, al deed ik nog zo goed mijn best, en ze was geweldig jaloers. Ze kon niet verdragen dat mijnheer eens vlaams met mij sprak.

Ethel wilde hier met de kamenierster geen kwaad spreken over de schoondochter van de baron.

— Als jij uw best doet, Ada, zul je bij mij ook zeer tevreden zijn, hernam ze. Ruim nu de wastafel op. En vraag dan aan de knecht, dat hij de lege koffer en het valies wegbrengt. Ik ga nu eens naar de keuken.

Ethel begaf zich naar beneden. Thans begon haar taak. Ze moest het bestuur van de huishouding op zich nemen. Ze zag er zeer tegen op. Ze had zo de indruk, dat Julia de eerste meid, in het geheim tegenstand zou bieden. Ethel wilde haar zo vrij mogelijk laten, maar ze moest toch haar plicht vervullen.

Ethel zocht beneden de weg. Ze hoorde stemmen, opende de deur en trad in een reusachtige keuken, die van zindelijkheid blonk en wel voor een hotel ingericht scheen. Julia zat met twee andere meiden aan de tafel koffie te drinken. En de koetsier en de lakei, die mee geweest waren naar Veurne, gebruikten hun middagmaal.

— Jonkvrouw, de baron wacht u voor de lunch, zei Julia.

— O, ik had u juist eens willen spreken, maar dan zal ik eerst naar de eetkamer gaan. Gij zijt dus de eerste meid.

— Ja jonkvrouw, ik sta aan het hoofd van het personeel.

— Hoeveel meiden zijn er?

— Deze twee, Victorine en Bertha. En dan de kamenierster, Ada. Verder heeft de baron twee knechten, een koetsier, een hovenier en twee werklieden.

— Nu, ik hoop dat alles heel goed tussen ons zal gaan, hernam Ethel.

Ze was wat verlegen, nu ze dit zei. Het leek haar toe, dat Julia

haar spottend aankeek en haar minachtte om haar jeugd. En misschien kende ze wel de geschiedenis van de van Loosduinens.

— Wijs mij de eetkamer, hernam Ethel.

Ze wilde nu maar gauw deze keuken verlaten. Ook de knechten keken zo vreemd. 't Was of er hier een geest van vijandschap hing. Julia ging Ethel voor. In de eetkamer zat de baron een dagblad te lezen.

— O, reeds klaar? vroeg hij aan Ethel, dadelijk de krant neerleggend.

— 't Spijt me dat ik u heb doen wachten, mijnheer de baron.

— Mij doen wachten? Wel nee, jonkvrouw van Loosduinen. Mag ik u Ethel noemen?

— O, zeker!

— Zo onder ons... U bent immers een huisgenote. Wel neen, u hebt me niet doen wachten. U moest u natuurlijk eerst verfrissen. U gebruikt dus uw maaltijden bij mij, hier in de eetkamer. Er zijn er drie: het ontbijt om acht uur, de lunch om halfeen en het diner om zeven uur. 's Avonds eet of drinkt u nog wat u wenst, natuurlijk. Ook staat de bibibliotheek voor u open. We zijn hier ver van schouwburgen en andere vermakelijkheden, maar ik heb een goed voorziene boekerij.

— Ik lees graag.

— Nu en dan bezoek ik eens de opera te Rijsel. Dat is zo heel ver niet. En als u lust hebt, zal ik uw gezelschap zeer op prijs stellen. Nu, dat is voor later. Ga zitten, Ethel.

En de Bichas wees een stoel rechtover de zijne. Hij belde. Een knecht diende de spijzen op. De tafel was goed voorzien. De baron moest zeker weelderig leven en zeer rijk zijn.

Hij sprak onder het maal over de inrichting van het kasteel en het huishouden. Ethel mocht niet het minste werk verrichten. Ze kon alles overlaten aan Julia. Ze zou alleen de bemiddelaarster zijn tussen het personeel en de baron en boek houden der uitgaven. Ze had geen zware taak.

— Maar u brengt de beschaving weer op het kasteel, zei de baron.

Ethel dankte hem voor de omslag, die ze gevonden had.

— O, spreken we er niet over, hernam de Bichas. Zo zal ik altijd die kleinigheden regelen, dat is mijn manier. Zijn uw kamers naar uw zin?

— Uitstekend!

— Dat doet me genoegen.

En de baron praatte vriendelijk voort. Hij zweeg echter over baron van Loosduinen en de droevige geschiedenis van de Ouden-

borcht. Ethel vond dit weer zeer delikaat van hem. De Bichas maakte op haar de indruk een zeer beschaafd en fijngevoelig man te zijn.

— Ik zal aan Dora schrijven, dat ik een prachtige betrekking heb, dacht ze. En ik mag waarlijk wel dankbaar zijn.

Zo was jonkvrouw van Loosduinen nu in het nieuw verblijf. Ze voelde er zich al rustiger dan op de Rolandburg.

EEN NIEUW LEVEN

Baron van Loosduinen en Willem Van Galen waren aardappels aan het rapen. Men had hen bij een groep bestedelingen ingelijfd. De schilder noemde het een belediging de kunst aangedaan, hem tot dit werk te verplichten. Ook was hij zeer verontwaardigd geweest over het afsnijden van zijn lange lokken. De anderen noemden hem "de zot", terwijl ze van Loosduinen als "baron zonder kasteel" betitelden.

Van Galen troostte zijn vriend door hem te beloven, dat ze samen weldra zouden ontvluchten.

— We zijn hier dicht bij Holland, vertelde de schilder. En over de grens kunnen ze ons niet meer gaan halen. Ik zal je de schoonheden van Holland tonen, de molens en de kanalen, de schepen en de dijken, en Dordrecht, Delft, Haarlem. Hebben we daar een tijd genoten, we keren terug naar Gent. Maar er moeten centen zijn. Schrijf een brief aan uw dochter, die daar met die graaf of hertog getrouwd is... Vraag dat ze geld zendt.

— Aan Boudewijn van Ruren vraag ik niets, verklaarde van Loosduinen.

— Aan hem, neen, maar aan uw dochter.

— Als Fanny geld zendt, moet het toch door haar man gebeuren en ik sterf liever van honger dan wat van die vent aan te nemen.

Hij werkte voort, wierp de aardappelen in de mand. Hij was blij, dat Van Galen nu zweeg.

Een uur zo wat ging voorbij. Een bewaker tikte de baron op de schouder.

— Kom eens mee, zei hij.

Van Loosduinen stond moeizaam recht. Hij had pijn in de lenden en zijn benen waren stram.

— Ga mee, de direkteur moet u spreken, zei de bewaker, die hem was komen halen.

Van Loosduinen vergezelde hem. De afstand was niet groot. De baron klopte de aarde van zijn klederen. Dadelijk werd hij bij de

bestuurder geleid. Hij ontroerde. Daar stond de heer Voorts, die hem gul de hand toestak. De baron werd rood van schaamte.

— Mijnheer heeft u wat te zeggen, sprak de bestuurder, op Voorts wijzend.

— Baron, ik heb verlof om u te komen halen, zei de heer Voorts. Het is hier toch geen plaats voor u. Mijnheer van Roosendaal, de nieuwe eigenaar van de Oudenborcht, biedt u enige kamers op het kasteel aan. U zult dus weer in uw vroeger huis wonen.

— Op de Oudenborcht? vroeg van Loosduinen.

De tranen rolden over zijn wangen.

— Ja, op de Oudenborcht, bevestigde de heer Voorts. Ik ben er gelukkig om.

— Maar dat kan niet!

— Waarom niet?

— Ik heb geen middelen.

— Dat is niet nodig. Mijnheer van Roosendaal beweert, dat u nog rechten hebt op de Oudenborcht. Hoe dat ineen zit, zal hij u zelf zeggen. Ethel zal ook zo blij zijn. U wilt toch?

— Willen!

— Welnu, u vergezelt me.

— Willen... o, zo gaarne! Maar ik ben nu hier, ver van mijn kinderen, die ik te schande bracht. En de mensen te Veldhove en in de streek zullen me vergeten. Is het niet beter, dat het zo blijft?

— Neen, neen. Toe, u begint een nieuw leven. Laat ons geen tijd verliezen!

Van Loosduinen keek de bestuurder aan.

— Ja, je kunt vertrekken, zei deze. Ik heb verlof van de overheid. En mijnheer heeft gelijk. Je kunt een nieuw leven beginnen. Grijp die kans!

— Ik zal me beteren, sprak de baron.

Hij mocht nu het pak van de kolonie verwisselen voor zijn eigen kleding, ofschoon deze ook haveloos was. En de heer Voorts leidde de baron mee. In de dreef weifelde deze.

— Wat is er? vroeg de heer Voorts.

— Mijn vriend... ik zou het hem toch moeten zeggen.

— Was dat de man, die u vergezelde naar de Rolandburg?

— Ja... Van Galen.

— Laat hem met vrede. Dat is geen vriend. Ge moet u geheel van zulke kennissen losmaken.

— Welnu, ja, we gaan.... Maar een vraag, mijnheer Voorts.

— Ja.

Van Loosduinen keek zijn beschermer strak aan.

— Op uw erewoord hernam hij.
— Wat?
— Is het niet Boudewijn van Ruren, die u zendt?
— Nee! Ik kom voor mijnheer Raimond van Roosendaal, die de Oudenborcht heeft gekocht. Ja, ik verklaar het u op mijn erewoord. Bent u nu voldaan?
— Ja. U mag me dat niet kwalijk nemen. Van Boudewijn van Ruren aanvaard ik niets. Ik weet het dat ik hem verongelijkt heb, maar hij deugt zo min als ik. Hij is onrechtvaardig jegens Fanny om mij, en hij heeft zijn neef Otto van Ethel gescheiden!
— Otto zelf is daarin de schuldigste. Geloof me, Otto van Ruren is een huichelaar.
— Hij luisterde naar zijn neef, naar de vrek Boudewijn. Waar is Ethel nu?
— O, goed nieuws. Ze heeft een uitmuntende betrekking, dicht bij Veurne, op het kasteel van baron de Bichas. Ze is er tevreden. Ze heeft aan mijn vrouw een opgewekte brief geschreven.
— Waarlijk? Arm kind toch... Ze houdt zich goed, maar ze moet toch veel lijden.
— Ethel zal blij zijn, als ze weet, dat u weer op de Oudenborcht bent.
— Maar wat beweegt die mijnheer van Roosendaal om mij in zijn huis te nemen? Welke rechten kan ik daar nog hebben, als alles voor schuld verkocht is?
— Mijnheer van Roosendaal is een edel mens. Hij bezit een sterk rechtsgevoel. De Oudenborcht is van geslacht op geslacht aan de van Loosduinens overgegaan. En mijnheer van Roosendaal kan er niet rustig wonen, nu hij weet, dat de laatste mannelijke afstammeling nog leeft en ongelukkig is.
— Maar kent hij dan mijn geschiedenis niet?
— Jawel...
— Hij moet me toch verachten.
— Veracht ik u? U hebt schuld, ik verberg u dat niet, maar u werd meegesleurd. En het begin van alles is wanhoop geweest.
— O, toen ik mijn vrouw verloor... Maar ik had dan moeten oppassen, om voor Fanny en Ethel het verlies van hun goede moeder zoveel mogelijk te verzachten.
— Laat het verleden nu rusten baron! hernam de heer Voorts. De nieuwe eigenaar wenst, dat ook de oude eigenaar plaatsvindt in het slot van zijn vaderen. Hij is ongehuwd en zal u volkomen vrijlaten. U zult over enige kamers beschikken en daar bediend worden.
— O, ik zal als een kluizenaar leven... Maar daar mijn dagen

te mogen eindigen, het is een zoete gedachte.

— U zult in het Lindenhuis altijd welkom zijn.

De heer Voorts bemoedigde van Loosduinen. Zo kwamen ze in de kom der gemeente.

— We hebben nog wat tijd voor de tram, zei de heer Voorts. We zullen daar in "De Zwaan" gaan middagmalen.

— Zijn we vanavond nog te Veldhove?

— Ja, zeker...

Ze traden het gasthof binnen.

De heer Voorts bestelde een middagmaal. En baron van Loosduinen voelde zich vreemd te moede, toen hij daar tegenover zijn beschermer zat.

Als een vleug van het vroeger leven kwam over hem... Hij was er zo van ontwend. Maar plots dacht hij aan Van Galen, die hij in de steek liet. Hij voelde iets van een beschuldiging.

— Maar mijnheer Voorts heeft gelijk, zei hij bij zichzelf. Van Galen is een vagebond, zoals ik er een was. Hij dronk en at van 't geld dat ik nog afbedelde... 't Is waar dat hij ook wel eens mededeelzaam was, maar ik moet die band verbreken. En dat is nu gebeurd.

Het maal was smakelijk. Maar mijnheer Voorts vroeg als drank mineraalwater. Hij wist welk een vijand de alkohol voor van Loosduinen was. Die kon hem weer meesleuren in de ellende, waaruit van Roosendaal hem wilde verheffen.

Na het eten dronken ze koffie. En dan kwam de tram... Van Loosduinen dacht aan de heenreis. O, dat was een sombere, een zwarte dag geweest! En dat men hem, de zwerver, de schuldige, kwam terug halen... Een plaats voor hem op de Oudenborcht...

Van Loosduinenen zweeg. Maar hij dacht aan zijn achtergebleven gezel die nu zeker diep teleurgesteld zou zijn.

— Ik had hem toch willen meenemen, zei hij bij zich zelf. Dat kon niet. Ik moet hem vergeten. Die band is los... En Van Galen is een dronkaard en hij aasde op mijn geld.

Te Oostmalle stapten ze op de tram voor Antwerpen. Het was nog een lange rit naar de stad.

In de stad bracht de heer Voorts, zijn beschermeling naar een groot kledingmagazijn.

— Ik ga u in een ander pak steken zei hij. U moet dat van mij aannemen...

— Ik ben beschaamd...

— Dora is een goede vriendin van Ethel... Och, toe, we zijn vrienden! En ik help u dus. Daarmee uit. Maak geen bezwaren!

In een achterkamer van het magazijn kon van Loosduinen zich

verkleden: de oude plunje bleef daar. Als een deftig heer, vergezelde de baron zijn helper naar het station. Ze waren goed bijtijds voor de trein naar Gent. De avond viel. Te Gent stapten ze over, op een lokaaltrein. En aan een klein station wachtte het rijtuig van de Oudenborcht.

De koetsier opende het portier.

— Jan, ben jij het? vroeg de heer van Loosduinen.

— Ja, baron.

't Was een van het oud personeel, nu ook door Raimond van Roosendaal in dienst genomen. Van Loosduinen en de heer Voorts zaten tegenover elkaar.

— Droom ik nu? vroeg de baron.

— Neen, neen...

— 't Is als vroeger, toen Jan me zo dikwijls kwam afhalen.

— Mijnheer van Roosendaal meent het goed.

— O, ik ben hem zo dankbaar.

Het rijtuig vertrok.

— Bij dage zou ik nu hier niet durven wandelen, zei van Loosduinen. Maar onlangs schaamde ik me niet mij met Van Galen te vertonen. Er is heel wat in mij veranderd.

— Wel, ik ben blij het te horen. En baron, wordt niet mensenschuw, begin maar eens met ons te bezoeken! Dora zal u vriendelijk ontvangen.

— Hoe goed ben je allemaal voor een die het niet verdient!

Van Loosduinen verzonk in gedachten. De heer Voorts was vermoeid en zweeg nu liever ook. De weg was op dit uur geheel verlaten. Nu en dan viel het licht van de lantaarn op een hoevepoort. Overigens lijnden zich de bomen langs de weg als pilaren van een reusachtig gewelf.

— We zijn er, zei van Loosduinen, toen de koets door Veldhove reed. Kijk alleen in "De Prins" is er nog licht. Daar zitten de notaris, de dokter de sekretaris, de brouwer en nog enigen te plakken. Als ze het weten, dat ik terug ben, zullen ze wel veel over me klappen.

— Laat ze doen!

— O, ja... Zie nu het moest eens waar zijn, wat ze vertellen van de Oudenborcht...

— Wat bedoelt u?

— Och, 't is een sprookje van oude vrouwen, dat er een schat verborgen is.

— Ja, die fabel...

— Een fabel inderdaad. Maar ik zou het geld beter besteden, dan vroeger... Een fabel, ja... En bovendien, zou er een schat zijn,

hij behoorde aan de nieuwe eigenaar, die de Oudenborcht heeft gekocht zoals hij er staat. Gekke gedachten, hé? Die komen op bij iemand die zijn leven zou willen herbeginnen, geheel van voren af.

— Geheel van voren af, dat kan niet. Maar een nieuw leven is het wel. En, baron als er sombere uren komen, spreek mij. We willen u helpen.

De koets was al buiten 't dorp en weldra reed zij over de brug en door de poort van de Oudenborcht. Ze hield stil voor de huizing. Jan sprong van de bok en opende het portier. Raimond van Roosendaal kwam naar buiten.

— Welkom, baron van Loosduinen, zei hij, na vlug zichzelf voorgesteld te hebben. Mijnheer Voorts kom even mee binnen.

— Nu niet meer, zei deze. Mijn vrouw wacht me...

— Tot morgen dan?

— Ja.

— Jan, rij mijnheer Voorts naar huis. Baron, wilt u me volgen!

— En moed nu, fluisterde de heer Voorts, de baron toe, hem de hand drukkend.

— O, hoe zal ik u danken!

— Niet nodig! Tot ziens!

Snel stapte de heer Voorts in 't rijtuig.

Van Loosduinen volgde Raimond van Roosendaal naar binnen, in de welbekende huiskamer, waar 't meubilair nauwelijks enige verandering had ondergaan.

— O, mijnheer... hoe beschaamd sta ik hier, zei de baron diep ontroerd.

— Laat het verleden gerust; ik heet u nogmaals welkom in het huis uwer vaderen. Ik beschouw mijn daad als rechtvaardig. Ga zitten!

Van Roosendaal wees een stoel aan.

— De dienaar zet uw avondeten klaar, hernam hij. We kunnen even kort de toestand bespreken. Deze is heel eenvoudig trouwens. Ik bied u enige kamers aan, beneden en boven in de rechtervleugel. U bent daar in uw eigen huis. Benedict, die u kent, is uw knecht. Hij zal uw maaltijden opdienen. Wilt u wandelen in het park doe het als vroeger. Wilt u rijden, Benedict weet welke paarden en welke koets hij gebruiken kan. Aan die vleugel is een zijuitgang. Benedict heeft de sleutel. U houdt die. Ik denk, dat deze schikkingen u zullen bevallen.

— O, mijnheer van Roosendaal, hoe kan ik u danken voor zulke edelmoedigheid? zei van Loosduinen, een snik smorend. Ik heb alle rechten op de Oudenborcht schandelijk verbeurd.

— Laat het verleden gerust!

— Maar juist in dit huis voel ik diep mijn schuld...

— U zult nu rustig kunnen leven. Maar ik kan er geen vrede mee hebben, hier te wonen, terwijl de laatste afstammeling van de Oudenborcht ergens zwerft. Dat mag niet. Ik ben zeer tevreden dat mijnheer Voorts u gehaald heeft. Hij is een vriend van u.

— O, u bent allemaal veel te goed voor mij.

— Laat me u nu naar uw kamers geleiden.

Van Roosendaal nam de baron bij de arm. Ze gingen door de vestibule en de gang, en overal zag van Loosduinen bekende meubels en stukken. Aan de zitkamer in de afgestane vleugel wachtte Benedict, die reeds als knaap op de Oudenborcht was gekomen. Hij telde nu ruim vijftig jaar.

— Dag Benedict, zei de baron en ontroerd gaf hij zijn vroegere dienaar de hand.

— Baron! groette de knecht, die verblijd was om deze terugkeer.

— Ik laat u hier... U bent in uw eigen woning... Rust wel, zei van Roosendaal.

Vlug verwijderde hij zich.

De baron trad de kamer binnen. Daar aan de wand prijkte het portret van zijn overleden gade. Van Loosduinen zonk wenend op een sofa neer.

— Het is te veel, zei hij. O, ja, het is veel. Ik heb het niet verdiend.

— Baron, ik ben zo gelukkig, dat ge hier terug zijt, verzekerde Benedict. Mijnheer Van Roosendaal kwam me halen en vroeg me, of ik u weer dienen wilde. En of ik gaarne kwam! O, ik was blij, het goede nieuws te horen.

— Maar ik kan u niet betalen.

— Dat is in orde, baron.

— Mijnheer van Roosendaal doet het?

— Ja.

— Mag ik dat nu aanvaarden? Het is te veel... Weet ge waar ik vandaan kom?

Benedict knikte.

— Van Hoogstraten, hernam de heer van Loosduinen.

— Och, denk er niet meer aan, baron. Dat is Goddank voorbij.

— Vanmorgen was ik er nog aardappelen aan 't rapen. O, ik heb er veel geleden, met dat werk. Maar ik dacht aan Ethel...

— Jonkvrouw Ethel is nu ook goed.

— Dat weet ik.

— Mevrouw Voorts vertelde me vandaag, dat ze een brief had

gekregen van jonkvrouw Ethel en dat de jonkvrouw ginder bij Veurne gelukkig is. Maar baron de maaltijd is klaar. De eetkamer is hier naast. Kom mee, alstublieft.

Van Loosduinen wierp nog een blik op het portret van zijn echtgenote.

In de eetkamer stonden ook welbekende meubelen. Aan de muur hing een geschilderd portret van Ethel en Fanny, van toen ze nog kinderen waren. Raimond van Roosendaal had ook die stukken behoed voor publieke verkoop. De kamers waren opnieuw behangen en geschilderd.

De baron schudde 't hoofd.

— Wat ben ik een slecht mens geweest, zei hij. O, dat ik zo ellendig kon handelen!

— Maar denk daaraan nu niet meer! zei Benedict. 't Is voorbij. Je bent hier terug.

— Maar Ethel woont op de vreemde.

— De jonkvrouw is er goed.

— En Fanny, die ik zo lichtvaardig liet huwen met Boudewijn van Ruren.

— Baron eet nu! Dan kunt ge gaan rusten. Ge zult vermoeid zijn.

De heer van Loosduinen kon echter niet veel gebruiken. Benedict leidde hem dan naar boven. De slaapkamer was ruim en ook vol bekende meubelen. Toen de baron alleen was en te bed lag, bad hij voor 't eerst in lange tijd. En hij dankte God voor deze wonderbare hulp.

Benedict ging even bij Raimond van Roosendaal.

— Is de baron gaan rusten? vroeg deze.

— Ja, mijnheer. O, hij was zo ontroerd! Hij is helemaal veranderd.

— Ja, maar toch denk nu goed aan hetgeen ik u gezegd heb, Benedict! Thans is de baron diep onder de indruk van zijn terugkeer. Je weet echter zelf hoe zwak zijn karakter is.

— Ja, mijnheer, dat is waar, stemde de knecht toe.

— Ik wil niet de rol van voogd spelen. Jij, zijn oude, vertrouwde dienaar kunt dat beter. Weer sterke drank! Let op uw meester, als hij uitgaat, zodat hij niet in slecht gezelschap geraakt. Doe het zo dat hij niet merkt, hoe je hem bespiedt. Maar we doen dit alles om hem recht te houden. Zeker, nu betreurt hij het verleden. Die indrukken zullen echter flauwer worden en de verleiding kan komen. Verhinder vooral, dat hij naar de stad gaat, en wil hij er toch heen, vergezel hem... Een oude, vertrouwde dienaar als jij mag veel zeggen.

— Ik zal mijn plicht doen, mijnheer.

— Dat weet ik. En spreek hem dikwijls over de barones en over zijn dochters. Om de baron te steunen heb ik de portretten zo gehangen, dat hij ze alle dagen moet zien.

— O, hij keek er al naar.

— De herinnering aan zijn vrouw kan veel doen.

— Was de barones blijven leven, het zou nooit zo ver gekomen zijn, mijnheer.

Van Roosendaal had dus te voren al lang en ernstig met Benedict gesproken. En de knecht stond thans voor een gewichtige taak.

AFGEWEZEN

De volgende morgen verscheen Boudewijn van Ruren op de Oudenborcht. Hij had met de eerste post een briefje ontvangen van Raimond van Roosendaal, een eenvoudige kennisgeving, dat baron van Loosduinen op de Oudenborcht woonde.

Graaf van Ruren wilde nu van Roosendaal spreken.

Hij behoefde niet lang te wachten. De nieuwe eigenaar van de Oudenborcht verscheen dadelijk. Van Ruren stelde zich voor.

— Mijnheer, zei hij dan, uw briefje heeft mij ten zeerste verbaasd. En ik vind uw handelwijze ongepast. U dringt zich in familiezaken.

— Dus u neemt het mij kwalijk, dat ik uw schoonvader gastvrijheid aanbood op de Oudenborcht?

— U had mij daarin moeten kennen.

— Ik heb u bericht gezonden.

— Mij voor een voldongen feit gesteld.

— Me dunkt, dat ik toch niet verplicht ben u verlof te vragen voor hetgeen ik doen of laten wil?

— U...?

— U hebt u heel weinig om uw schoonvader bekommerd, graaf van Ruren. Dat moet u weten, natuurlijk, maar nu u zelf zo optreedt, mag ik u zulks herinneren. De baron kwam te Hoogstraten terecht.

— Ik wilde hem in een gesticht plaatsen, op mijn kosten, maar de koppigaard weigerde.

— Dat kan ik hem niet kwalijk nemen! U wilde hem opsluiten, het onmogelijk maken, dat hij nog ooit zijn kinderen zag.

— Waarom haalt u hem hier? Wat kan u bewegen zo'n verlopen kerel op de Oudenborcht terug te brengen?

— Hoor eens, ik ben u geen rekenschap schuldig over mijn

daden. Ik ben uw onderhorige niet, graaf van Ruren, zei van Roosendaal fier.

— Ik begrijp uw bedoeling. Het is al gekonkel van Voorts, die tegen mij ingenomen is. En Voorts wil me tergen. De baron moet hier rondlopen tot schande van zijn familie, tot mijn oneer. Dat is een wraak van Voorts, omdat ik zijn konkelende vrouw eens flink op haar plaats heb gezet.

— U wordt beledigend. Dus zou ik het blind werktuig zijn van de heer Voorts? vroeg van Roosendaal. En ik wilde u het leven onaangenaam maken en daarom nam ik baron van Loosduinen in huis?

— Maar wat dreef er u dan toe?

— Nu weiger ik zeker dit te zeggen. U matigt zich een toon aan, die ik niet duld, graaf van Ruren.

— Mijn schoonvader kan hier niet blijven. Als familie wil ik besluiten nemen over hetgeen er met hem gedaan moet worden. Ik zal die kwestie aan mijn advokaat overleggen.

— Ga uw gang! Weet, dat baron van Loosduinen hier vertoeft met toestemming van het ministerie van rechtswezen, dat hij onder mijn voogdij staat! Ik wacht uw advokaat af.

— O, ik heb ook invloed bij de regering.

— Door uw neef, Otto van Ruren? Willen we het onderhoud eindigen ? Ik wens voortaan van uw bezoeken verschoond te blijven.

— O, ik ben helemaal niet van plan met u om te gaan, mijnheer. Meen toch niet dat de adel voor u zijn kastelen zal openen.

— Moet ik u nu waarlijk door een knecht de deur laten wijzen? Het is onnodig langer te spreken. U wordt grof.

— Maar wat baron van Loosduinen betreft...

— Geen woord meer over hem; hij staat onder mijn bescherming. Ga nu!

Van Roosendaal opende de deur.

— Ik zal mijn rechten handhaven! zei van Ruren woedend.

Van Roosendaal belde. Een knecht verscheen.

— Leid mijnheer buiten! beval van Roosendaal.

Zelf verwijderde hij zich.

— Wat een onbeschaamde kerel, mompelde hij. Ik moest me waarlijk beheersen anders zou ik hem bij de lurven gepakt en buiten gegooid hebben.

Van Roosendaal begaf zich naar de kamers van de baron. Hij klopte aan.

Benedict deed de deur open.

— Vraag eens aan baron van Loosduinen of ik hem even kan spreken, zei van Roosendaal.

— O, natuurlijk, mijnheer, antwoordde Benedict dadelijk. Kom toch binnen.

— Meld mij aan. Ik zal hier in de zitkamer wachten.

Onmiddellijk verscheen de baron.

— Goede morgen, baron, groette van Roosendaal. Wel gerust?

— O, ja, dank u! Het is me vreemd te moede... Hoe kan ik u bedanken... Ik voel me zo klein...

— U bent hier thuis... Maar hebt u uw schoonzoon gezien?

— Ik zag hem door de poort gaan.

— Graaf van Ruren kwam me berispen, omdat ik u hier genomen heb. Ik wilde u alleen zeggen, dat hij in deze kwestie niets te vertellen heeft. Denk dus niet, dat hij in die zaak gemoeid is... Ik heb hem geantwoord, dat ik hem geen rekenschap geef van mijn daden.

— Dus, ik mag u een vraag doen, die op mijn hart brandt, nu ik Boudewijn van Ruren zag? Hij betaalt niet mijn verblijf hier?

— Geen cent...

— Liever te Hoogstraten dan een duit van hem aan te nemen, mijnheer!

— Dat weet ik...

— Ik heb schuld... en ik heb hem verongelijkt. Maar zoals hij mij beledigde! En, hij is niet beter dan ik...

— Ik ken uw gevoelens, hernam van Roosendaal. Uw schoonzoon heeft met uw verblijf hier niets te maken en ik wilde u dit verklaren, nu u hem gezien kon hebben, zoals het thans ook blijkt.

— Hij wilde me hier weg hebben?

— Ja...

— O, het verwondert me niet. En weet u waarom? Mijn aanwezigheid zou schade kunnen doen aan de politieke vooruitgang van zijn neef. Zo bestaan de van Rurens. Maar hij zal geen last van mij hebben. Ik ben nu een kluizenaar. Ik zal me weinig aan de mensen vertonen. Ik schaam me...

— Kom, kom, laat de tijd wat over alles gaan. De tijd rondt de scherpe kanten af. U mag niet mensenschuw worden.

Van Roosendaal bemoedigde de baron. En toen wandelde hij naar de heer Voorts, om deze mee te delen, welk bezoek hij gehad had.

Van Ruren kwam op de Rolandburg. Driftig ging hij bij Fanny.

— Ha, die van Roosendaal is een onbeschofte kerel, een hondsvot! viel hij uit.

Fanny schrok.

— Is het waar? vroeg ze.

— Verbeeld je, dat hij mij de deur wees!

— Maar Boudewijn toch!

— Hij wilde niet zeggen, waarom hij je vader in huis genomen had... Maar natuurlijk is het, om mij te tergen op aanstoken van Voorts.

— En is papa waarlijk op de Oudenborcht?

— Ja. Ik zag hem voor het raam. Hij had nog geen schaamte. Ik weet niet, hoe hij zich in de streek durft vertonen.

— Papa is ongelukkig. Hij weet niet waarheen, merkte Fanny schuchter op.

— Ongelukkig? En door wiens schuld?

— De zijne, Boudewijn.

— Dat zou ik ook denken! Als hij nog een greintje eergevoel had, zou hij ver van Veldhove blijven! Hij is een kruis van de familie. En dat hij nu juist weer moet opdagen, als die verloving van Otto haar beslissing moet krijgen. Morgen of overmorgen kan je lieve papa dronken in een gracht liggen... En als graaf van Boerel dat hoort...

— O, Boudewijn, papa heeft te Veldhove nooit zoiets gedaan.

— Wat weet jij er van? En meen je, dat hij op Veldhove blijft! Hij zal natuurlijk ook naar Gent gaan. Wie weet, hoe gauw die andere vagebond hier staat. Dan zijn de twee vrienden weer samen.

— Papa zal nu anders leven.

— Och, kom! Onkruid vergaat niet. Die van Roosendaal beweert, dat uw vader met toestemming van de minister daar is... Maar ik zal van der Loon die kwestie eens laten onderzoeken. Uw vader moet naar een andere streek. Je moet aan Ethel schrijven.

— Wat, Boudewijn?

— Dat zij je vader van de Oudenborcht haalt, want dat van Roosendaal hem ingenomen heeft, om ons te bespotten. Zwijg over Voorts, want van die konkelaars wil Ethel toch geen kwaad geloven. Ga mee, ik zal u de brief dikteren.

En de zwakke vrouw moest gehoorzamen...

VERKEERD BEOORDEELD

Ethel stelde het goed op het kasteel van Raoul de Bichas op Moerschor. Ze liet de eerste meid baas en in de keuken kwam ze weinig. De baron had haar dat aangeraden. Slechts in schijn bestuurde ze het huishouden. Maar ze nam zich voor dit later wel te veranderen.

— Een brief voor je, zei de baron, toen na het ontbijt de postbode naar 't kasteel was geweest.

Ethel herkende de hand van Dora. Ze was blij iets van haar vriendin te horen.

Ze ging naar haar kamer, om rustig de brief te lezen.

"Liefste Ethel,

Ik moet je dadelijk het goede nieuws melden. Je vader is terug op de Oudenborcht. Wat zeg je daarvan? Bernard is hem gaan halen naar Hoogstraten. En de baron is nu gelukkig.

Ja, hoe dat nu alles ineenzit? Wel, we hebben aan de heer van Roosendaal een goede vriend. Hij is een man met een edel gemoed, een braaf hart. Hij kwam Bernard spreken over je papa en zei, dat hij geen rust had op de Oudenborcht, wanneer baron van Loosduinen op een plaats vertoefde, waar hij niet hoorde. Hij beweerde, dat de van Loosduinens blijvende rechten hadden op hun kasteel. Een ongeluk kan dat niet vernietigen.

Kortom, hij wilde je vader enige kamers afstaan en Bernard is naar Hoogstraten gereisd, om de baron te halen. Toen je papa wist, dat Boudewijn van Ruren hierin niet gemoeid was, stemde hij toe mee te gaan. En nu is hij op de Oudenborcht. Hij woont in de rechtervleugel en de goede Benedictus is weer zijn bediende. Je papa woont op zich zelf en gebruikt in die kamers zijn maaltijden. Hij heeft een bijzondere uitgang. In de stal zijn twee paarden en een koets tot zijn beschikking.

Natuurlijk zullen we je papa, dikwijls bij ons nodigen. O, alles wordt nu goed!

Van Roosendaal heeft eerst jou gered, nu doet hij het je vader. En hij treedt zo eenvoudig op. Ik zou wel eens meer van zijn verleden willen weten. Hij heeft daarover nog niet gesproken, maar dat komt wel. En je weet, wij, van het vrouwelijk geslacht zijn nieuwsgierig.

Schrijf nu eens een opgewekte brief aan je papa; dat zal hem goed doen. Bernard zei, dat hij onder de reis zoveel over jou sprak.

Fanny heb ik nog niet gezien sedert je vertrek. Ze zal van haar man wel niet naar de Oudenborcht mogen gaan, maar als ik haar spreek, zal ik haar toch zeggen, dat het haar plicht is.

Wij zijn zeer blij, dat jij je daar gelukkig voelt. Hou maar moed, beste Ethel, alles wordt goed. Binnenkort moet je toch eens verlof vragen en bij ons logeren.

Ada maakt het best. Ze snatert nog al eens over je.

Nu, beste Ethel, schrijf me eens gauw terug.

Je lieve Dora"

Ethel was geheel onthutst door deze brief.

— Papa op de Oudenborcht, dacht ze. Ik kan niet blij zijn. Die goede Dora ziet niet helder als ik... Ha, de opkoper hangt de liefdadige uit. Is het wat wroeging, omdat hij met zijn bende papa geruïneerd heeft, teneinde dan zijn klauwen op ons goed te kunnen slaan? Ha, hij spreekt niet over zijn verleden. O, nee, hij zal aan Dora niets vertellen van zijn gewoeker.

Ethel kreeg de tranen in de ogen.

— O, dat papa nu nog eens in zijn handen moet vallen! dacht ze. Die van Roosendaal wil zeker wat naam maken. Juist iets voor zo'n parvenu, om nu een edelman in huis te nemen en te onderhouden. Zijn rechtsgevoel! Dora, wat ben je naïef!... Maar ja, zij kan niet voelen als ik...

Lang zal Ethel te mijmeren. Dan schreef ze een brief, niet aan Dora maar aan van Roosendaal.

"Mijnheer

Ik verneem dat mijn vader op de Oudenborcht vertoeft. Gelieve mij te melden hoeveel u voor inwoning en voeding wilt berekenen. Ik acht het mijn plicht u die schuld te voldoen.

Mag ik een spoedig antwoord verwachten, opdat deze zaak kan geregeld worden?

Ethel van Loosduinen"

— 't Is scherp, maar goed, zei ze. Wat verbeeldt die opkoper zich! Ik zal zijn plannen dwarsbomen. Ik kon papa wel een kamer te Veurne bezorgen. Ik verdien nu geld. Maar van die woekeraar nemen we geen aalmoezen aan.

Ethel maakte de brief voor verzending klaar. Ze bracht hem dadelijk naar het dorp. Onderweg overdacht ze de toestand. O, ze was nu nog meer verbitterd tegen Raimond van Roosendaal.

— Papa in huis nemen, mompelde ze. Natuurlijk met een bijbedoeling! Zoiets als een overwinning op de adel. Hij heeft een kasteel, maar geen titel, hij is een parvenu. Dora kan mijn gevoelens niet begrijpen. Ze weet ook niets van mijn ontmoetingen met van Roosendaal. Die vent heeft me tweemaal vernederd, maar nu zal hij eens een goede les krijgen.

Ethel postte haar brief.

Ze keerde naar het kasteel terug. De ganse dag was ze van dat nieuws vervuld. Ze zei er niets van aan baron de Bichas.

Deze had haar nog geen woord over haar vader gesproken.

De avondpost bracht weer een brief, nu van Fanny.

En Ethel las.

"Geliefde Zuster,

Je zal meer invloed hebben op papa dan ik... Daarom schrijf ik je zonder uitstel, wat er hier gebeurd is. Papa is terug op de Oudenborcht. Je zult er vreemd van opzien. Maar je moet weten, wat er achter zit.

De eigenaar van ons huis is Raimond van Roosendaal, die je kent. Hij is een onbeschaamde parvenu. En nu wil hij ons nog meer vernederen. Niet alleen schimpt hij te Veldhove op ons, maar hij wil ons nog erger bespotten.

Voor 't oog van de mensen hangt hij de liefdadige uit. De boeren te Veldhove moeten nu zeggen: „De familie trekt zich van de baron niets aan. Onze nieuwe heer is menslievender. Hij neemt de baron in huis, geeft hem de kost en zo voort." Intussen laat Raimond van Roosendaal papa uitgaan, geeft hem zakgeld en papa mag de herbergen bezoeken, met de boeren drinken, die hem dan zullen bespotten. En zo ligt onze naam nog meer op straat.

Echte streken van een parvenu, van een ongevoelig grof mens, die dan op de adel kan schimpen.

O, lieve Ethel, dat kan niet blijven duren! Als ik met papa spreek, zal hij zeggen, dat Boudewijn mij opstookt, en niet wilt luisteren. Maar jij zult invloed op hem hebben, schrijf hem... Vraag hem elders te gaan. In het gesticht van Boschdale zal hij heel goed zijn. Boudewijn wil je het kostgeld overhandigen en dan kun je doen alsof jij alles betaalt. Zo zal papa misschien toegeven en behoorlijk leven.

Ethel, doe je best! Je kunt begrijpen, wat ik lijd. Is het nog niet erg genoeg, dat zo'n parvenu in ons huis troont, met onze meubelen pronkt? Moet hij ook papa dieper vernederen?

Uw vriendin Dora is verblind. Die van Roosendaal doet grote bestellingen aan mijnheer Voorts en hij schijnt zich beminnelijk te kunnen maken. Maar ik heb inlichtingen van een van onze weinige, oprechte vrienden uit Veldhove.

Schrijf dadelijk en smeek papa naar Boschdale te gaan! Doe beroep op zijn hart. Herinner hem aan mama!

Laat mij dadelijk iets horen.

Met hartelijke groeten.

Je zuster
Fanny."

— Afschuwelijk! zei Ethel.

In haar verbittering tegen Raimond van Roosendaal geloofde ze zonder achterdocht aan deze brief, zonder te bepeinzen, dat Boudewijn van Ruren hem zijn vrouw kon ingegeven hebben.

— Afschuwelijk! herhaalde Ethel. Ja, zo is die parvenu, die opkoper. Ik heb hem dadelijk wel juist beoordeeld. Wat hij nu doet, ligt helemaal in zijn lijn. Zulk een ellendeling. Hij zal raar opzien van mijn kort briefje. En ja, nu zal ik aan papa schrijven en hem vragen naar Boschdale te gaan. Ik moet het kostgeld van Boudewijn aanvaarden, maar ik zal zelf ook een deel betalen. O, dat papa die vernedering zelf toch niet voelt! Maar hij is ver afgezakt.

Ethel schreef dadelijk aan haar vader, zoals Fanny het verlangde. Ook voor haar zuster maakte ze een briefje klaar. Ze zouden beiden morgenochtend posten. Nu moest ze beneden het avondlikeurtje voor baron de Bichas gaan schenken.

De bejaarde edelman zat in de gezellige bibliotheek. Als altijd was hij zeer minzaam.

— O, Ethel, mijn leven is zoveel aangenamer sedert jij hier bent, sprak hij. Je brengt de beschaving binnen het kasteel terug. Maar je kijkt zo bedrukt. Toch geen slecht nieuws gekregen?

Eensklaps begon Ethel te wenen. Ze wilde toch eens haar gemoed uitstorten, ze moest, want het was overvol.

— Wat is dat nu? vroeg de baron opspringend.

Hij nam Ethel bij de arm en leidde haar naar een stoel. Hij schoof dan de zijne er dicht bij.

— Vertel me nu eens alles! drong hij aan.

— O, het is die ellende met papa! snikte Ethel.

Ze duwde haar zakdoek tegen de ogen. Even weende ze door. De baron keek vertederd naar haar. Hij legde zijn hand op haar arm.

— Ja, schrei even uit, hernam hij. Dat zal je verlichten. En je weet, dat ik u gaarne wil helpen.

Ethel bedaarde wat. Ze vertelde dan wat er te Veldhove was gebeurd. Het was de eerste maal, dat ze met Bichas over haar vader sprak.

— Zo, zo, is het dat? zei de baron. Raimond van Roosendaal, heet die kerel. Ik heb een van Roosendaal gekend. Maar die familie kan geen uitstaans hebben met zulk een schurk.

— Deze is een voormalige opkoper.

— Die zich een "van" toeëigent, denk ik.

Ethel verhaalde dan, wat ze aan haar vader geschreven had.

— Naar Boschdale, zei de baron. Wel, ik weet beter mijn waarde Ethel. Breng je vader hier!

— O, mijnheer!

— Wel ja, mijn kasteel is groot genoeg. En wie kan hem beter verzorgen dan jij?

— Neen, dat gaat niet. U die overlast aandoen! Ik ben hier in een post...

— Een post! Zeg dat niet! Waarlijk, er is hier plaats voor je papa. Je kunt hem enige kamers geven en hem daar bedienen. We zullen dan zien, hoe het gaat.

— O, baron, ik ben u zeer dankbaar. Maar zo is hij onmiddellijk uit de macht van die parvenu, hernam Ethel. En ik stel het hoog op prijs, wat u aanbiedt, maar ik mag het niet aanvaarden.

— Ethel, wees nu eens zeer vertrouwelijk en zeg me, waarom je dat voorstel zou verwerpen. Ik weet, wat er met je papa gebeurd is. Maar als adel moeten we elkaar steunen en verhinderen, dat iemand die op de doolweg geraakt is, een prooi van het gepeupel wordt. Daarom zal ik baron van Loosduinen gaarne gastvrijheid aanbieden.

— Maar het zou meer de plicht van mijn schoonbroer zijn. Het ongelukkigste is, dat papa van hem niets wil aannemen.

— Och, laat ons dan de toestand nemen zoals hij is, Ethel! De kwestie is nu, je papa van Oudenborcht weg te krijgen. Eens dat gedaan, kunnen we verder overleggen, maar laat ons spreken en handelen als heel goede en vertrouwde vrienden. Je bent gegeneerd, dat je papa zou komen, je meent mij overlast aan te doen?

— Ja.

— Welnu, zet dat uit je hoofdje. En het personeel zal niet weten, waarom je papa hier is. Je kunt een goede invloed op hem uitoefenen.

— Maar papa kan hier tegen uw wil handelen. Papa is zeer wispelturig.

— Ik zeg, dat we dan verder zullen zien. In de eerste tijd woont hij afzonderlijk, het kasteel is groot genoeg. Jij zelf bedient hem aan zijn tafel. En misschien valt alles mee en zit je vader 's avonds beneden bij ons. We kunnen er nu niet over oordelen. Je papa zal hier tot rust komen. Ethel, stribbel nu niet meer tegen.

— Tegenstribbelen... O, uw voorstel is zo edelmoedig.

— Wel nee. Ik heb je gezegd, dat je een huisgenote bent en van huisgenoten neemt men de zorgen weg. Schenk ons nu een likeurtje in.

Ethel deed het. Ze moest meedrinken en de baron beweerde, dat hun leven nog gezelliger zou worden als van Loosduinen hier was.

— Ik zal je papa weer helpen verheffen, zei hij. Ik ga met hem op jacht, we rijden eens uit. En 't verleden wordt voor hem geheel weggedoezeld. Je kunt het niet helpen, dat de Oudenborcht verloren ging, maar ik voel sterke solidariteit tussen de adel. We moeten elkaar steunen.

De Bichas praatte nog enige tijd op die toon voort. En Ethel had meer moed. Ze was de edelman zeer dankbaar. En nog voor ze te bed ging schreef ze aan haar vader, en ook een nieuwe brief aan Fanny.

HET ANTWOORD

Raimond van Roosendaal ontving het kort hooghartig briefje van Ethel. Hij las het tweemaal over. Toorn wrong zich op zijn gelaat.

— Ha, wil ze me voortdurend beledigen, mompelde hij.

Dadelijk antwoordde hij.

„Jonkvrouw van Loosduinen.

De Oudenborcht is geen hotel, maar een kasteel.

Hoogachtend
Raimond van Roosendaal."

Even had hij geaarzeld bij de ondertekening.

— Geen kinderachtigheid, mompelde hij. Laat ik me groot houden!

Hij sloot de brief in een omslag en liet hem dadelijk wegbrengen. Dan deed hij een wandeling in het park. Ethel scheen hem toch zeer geraakt te hebben.

Baron van Loosduinen was ook in de hof. Schuw wilde hij van Roosendaal ontwijken. Deze wist, dat het uit bescheidenheid en zelfs uit schaamte was. Van Roosendaal ging naar de baron toe.

— Wel, hoe bevindt u zich op de Oudenborcht? vroeg hij.

— Ik ben u innig dankbaar, antwoordde de baron. O, het is of ik in het paradijs ben! Ik heb nooit de Oudenborcht zo aangenaam en zoet gevonden als nu, na al dat ellendig zwerven. Ik hinder u toch niet, als ik hier wat wandel.

— Mij hinderen! Hoe meer u van het park geniet, hoe liever ik het heb.

— O, ik dank u!

— Spreek niet altijd van dankbaarheid! Het is erfgoed van de van Loosduinens.

— En u knapt alles zo op.

— Wel, enige nieuwe beplantingen waren nodig.

— Ik heb alles laten verwaarlozen. Toen mijn vrouw nog leefde, was het anders. Ze hield van bloemen en planten. Ethel aardt naar haar.

Daar geloof ik niets van, dacht Raimond, maar hij zweeg over

van Loosduinens jongste dochter.

Hij zou niet gaarne de baron tegenspreken.

— U moet ook eens buiten het park wandelen, langs de velden, hernam hij.

— O, nog niet... nog niet...

— Of mijnheer Voorts bezoeken.

— Hij komt me vanavond met zijn gerijtje halen. Maar ik ben bang van de wereld buiten de Oudenborcht. Daar zitten zoveel vijanden.

— De mensen zullen allemaal minzaam zijn jegens u.

— O, ik bedoel niet de mensen met vijanden. Ik denk aan zekere kringen in de steden. Dikwijls, mijnheer van Roosendaal, heb ik in dit park met wroeging rond gelopen en ik zei tot me zelf, dat ik een ellendige was, aan het spel geketend, dat ik mijn geslacht ten onder bracht. En dan zwoer ik krachtiger, flinker te zijn. Maar de stad lokte en trok me... O, de speelduivel is machtig! En de drankduivel daarbij, die voor enige uren de zinnen verdoofd... 't Is nu gedaan... ik mag hier rustig wonen en ik voel me veilig op de Oudenborcht.

— Wel, ik ben blij, dat u hier terug bent. En u hebt groot gelijk, dat u de gevaren ontvlucht.

— O, ik dank u, ook in naam van mijn kinderen, vooral van Ethel, die, ondanks alles, medelijden met me had. Fanny zeker ook wel, maar die mocht het van haar man niet laten blijken. Ethel is nooit bitter tegen me geweest. Ze zal zich nu niet meer moeten schamen, omdat haar vader rondzwerft. Ethel is goed van karakter, zacht.

Vaderlijke liefde is verblind, dacht van Roosendaal van Ethels zachtheid heb ik nooit iets bemerkt en tegenover mij gedraagt ze zich als een feeks.

Doch hij zou van Loosduinen niet tegenspreken. Hij liet de oude heer alleen en strekte zijn ochtendwandeling buiten het park uit.

Graaf van Ruren had na dat stormachtig bezoek niets meer van zich laten horen.

— Maar Ethel schijnt het nu met hem eens te zijn, dacht van Roosendaal. Die mensen menen mij maar te kunnen beledigen. Ik zal het niet op de baron wreken en me boven die kleingeestigheid verheffen.

Hij kwam aan 't Lindenhuis en hij stapte even binnen om nog een nieuwe bestelling van planten te doen. Mevrouw Voorts ontving hem en liet haar man roepen.

Van Roosendaal zou ook hier geen woord zeggen over Ethels brief. Dora vroeg belangstellend naar de baron.

— Wat zal Ethel ook gelukkig zijn, sprak ze. Ik heb haar geschreven...

Tot haar teleurstelling vermeed van Roosendaal een verder gesprek over jonkvrouw van Loosduinen. Hij begon over het park tot Bernard binnen kwam en met deze ging hij dan in de hof.

EEN WEIGERING

Ethel was woedend over het antwoord van Raimond van Roosendaal. 't Was of ze weer een gevoelige les kreeg. Maar ze hoopte nu, dat haar vader dadelijk toestemmen zou bij haar te komen. En dan waren die akelige betrekkingen met van Roosendaal dadelijk uit.

Twee dagen later antwoordde de baron.

En Ethel las:

"Innig geliefde Ethel,

Ik weet het, hoe je om je vader bekommerd bent, en waarlijk, ik heb dat niet verdiend. Je bent een goed kind, juist je moeder. Ik voel zwaar mijn schuld. Maar ik ben tevreden, dat ik me op de Oudenborcht kan verschuilen voor de wereld. De herinnering aan je moeder zal me hier beter recht houden dan elders.

Je vraagt me bij je te komen. O, nee Ethel, dat mag ik niet! Ik zal je niet in de weg staan, ik wil niet binnendringen, daar waar jij nu een onafhankelijk bestaan hebt gevonden. Ik verberg hier mijn schande.

O, ik woon zo rustig. Ik heb de kamers in de rechtervleugel. En Benedict past me trouw op. Ik kan in het park wandelen, zoveel ik wil en ook daar buiten. 't Is waar, ik leef op mijnheer van Roosendaals kosten... Maar bij jou zou het dan toch ook zijn op die van baron de Bichas.

Ik ben ver afgezakt. Maar waar kan ik elders heen? Van Boudewijn van Ruren neem ik niets aan.

Lieve Ethel, bekommer je niet om mij! Ik zal hier rustig mijn dagen eindigen. Maar jou wil ik geen last meer aandoen.

Dank de baron voor zijn edelmoedig aanbod. Waar zou ik beter zijn dan op de Oudenborcht?

Als je eens komt, zul je daarvan zelf overtuigd zijn.

Lief kind, ik groet je hartelijk en vraag je nog vergiffenis voor alles, wat ik je aandeed.

Je vader"

Ethel was zeer teleurgesteld.

— Natuurlijk houdt die opkoper hem ginder, zei ze nijdig. Het is een strijd tussen ons. Hij meent nu te overwinnen.

Ethel liet de brief aan de Bichas lezen.

— Je papa is te bescheiden, zei de baron. Weet je wat... ga zelf naar ginder! En breng je vader mee. Dat reisje zal meer uitwerken dan een dozijn brieven.

— Maar hebt u dat aanbod niet te overhaastig gedaan?

— Weer onze redetwist, mijn waarde Ethel! Luister... ik breng je morgen naar de trein te Veurne. En jij gaat je vader halen. Zijn we het eens?

— O, ik wil graag!

— Welnu, dan is het zo bepaald. En praat nu niet van dank. Denk aan alles wat ik over solidariteit van de adel gezegd heb.

— Toch kunt u me niet verhinderen u zeer dankbaar te zijn.

— Kom, kom, je bent mijn huisgenote en ik stel dat zeer op prijs. Waar zul je morgen logeren?

— Bij graaf van Ruren.

— Dan zal ik hem seinen, dat je komt. En handel ginds ten beste. Je telegrafeert aan mij, wanneer ik jou en je vader kan afhalen te Veurne aan het station. We zullen die van Roosendaal een flinke adellijke les geven.

Ethel lachte. En zo zou ze nu onverwacht naar haar streek terugkeren.

EEN WEDERZIEN

De volgende morgen vertrok Ethel. De Bichas bracht haar zelf naar het station te Veurne.

— Weet je wel, dat ik node afscheid neem, zei hij, nadat hij een kaartje eerste klas voor Ethel had genomen. Ja, zeer node, schertste hij. Als deze van Roosendaal je ook maar niet op de Oudenborcht houdt.

— Maar baron, daarvoor bestaat niet het minste gevaar. Ik hoop vurig die man niet te ontmoeten. En als ik hem zie, zeg ik hem ronduit, dat ik hem veracht.

— Dat is flink! Zulke parvenu's moeten dergelijke lessen hebben... Dus je keert zeker terug?

— Maar baron toch...

— 't Is een grapje. En ik zou het nu zonder jou eenzaam vinden op mijn kasteel. Ik ben zo aan je gezelschap gewoon en stel het op grote prijs.

De baron ging mee tot aan de trein. Op het laatste ogenblik gaf

hij Ethel nog een doos pralines. Daarvoor was hij in de Noordstraat even uit zijn rijtuig gestapt.

— Een versnapering voor de reis, zei hij.

Hartelijk groette hij haar, nadat hij aan het portier was gebleven, tot het sein voor het vertrek werd gegeven.

Toen Ethel de pralines eens wilde proeven vond ze bij het zakje een enveloppe. Daarin bevonden zich twee bankbiljetten.

Ethel ontroerde. Op delikate wijze had de baron haar ruim van reisgeld voorzien, ook voor haar vader. En ze zou zo nodig zelfs wat voor papa's kledij kunnen kopen.

— Een aalmoes, dacht Ethel. Maar nee, van de baron kan ik dat aannemen. Dit is niet vernederend. Ik ben in zijn dienst, zonder dat hij het me laat voelen. Hij is een echte edelman, fijn van gevoel, hoffelijk, korrekt.

Het was een lange reis tot Gent. Ethel zat te mijmeren. Ze was alleen. Dicht bij Gent stapte een passagier in de coupé. Ethel schrok. Het was Otto van Ruren. Ze wendde zich af en keek door het raampje. Maar ze voelde dat ze bloosde en ze ergerde er zich aan.

— Dag Ethel, wat een verrassing, zei Otto, die tegenover haar plaats nam.

Ze zweeg en keek hem zelfs niet aan.

— Zo boos? vroeg Otto. Kom, dat kun je niet menen?

— Ik verzoek je niet met mij te spreken, snauwde Ethel hem toe.

— Zo hardvochtig...

— Je komt zeker van jonkvrouw van Ooren?

— Veroordeel me niet! Ik verdien veeleer je medelijden.

— Wat gehuichel! Als je enig gevoel van schaamte had, zou je niets meer tot mij zeggen.

— En ik ben juist zo blij even met je te kunnen spreken. Boudewijn heeft je zo ver verbannen, ginds in die afgelegen hoek bij Veurne.

— Dat gaat je niet aan!

— Ethel, je beoordeelt me verkeerd. Ik ben als jij slachtoffer van mijn armoede. Zo is de toestand en niet anders.

— Je aangelegenheden raken me niet.

— Zo onverzoenlijk! Waarom liep je toen te Gent zo boos van me heen?

— Van Ruren, wees niet laf!

— Ik denk zoveel aan je. Ik beken het eerlijk, Ethel. O, ja, ook bij jonkvrouw van Ooren denk ik sterk aan jou, want onvermijdelijk moet ik een vergelijking maken tussen haar en jou en zij wint

het niet. Ik moet huwen om mijn positie. Zo is nu de wereld.

— Ik verzoek je te zwijgen.

— Wees niet boos, omdat ik openhartig ben. Laat ons voor elkaar de zaken nemen, zoals ze zijn.

— Ik wens een vreemde voor je te blijven.

— Dat kan niet meer. We hebben te veel met elkaar omgegaan, Ethel.

Jonkvrouw van Loosduinen verzamelde haar weinig reisgoed.

— We zijn nog niet te Gent, zei Otto. Gun mij deze gelegenheid om mijn houding te verrechtvaardigen. Je was zo verontwaardigd omdat ik te Gent een middel aanduidde om elkaar te blijven beminnen.

— Ik gebied je nu te zwijgen! Je bent een verachtelijk mens.

— Ethel, nu woon je bij een oude man.

— Beledig baron de Bichas niet!

— O, hij zal vriendelijk genoeg voor je zijn. Dat begrijp ik wel. En je neemt reeds zijn verdediging op. Waarom neemt hij je als huishoudster?

Ethel antwoordde niet.

— Waarom zocht hij niet een bejaarde dame? vervolgde Otto. O, ja, baron de Bichas zal vriendelijk zijn, dat begrijp ik heel goed. Hij, een oude man, jij, een allerliefst meisje, elke dag bij hem... Ik ben waarlijk jaloers op hem.

— Foei, hoe gemeen! zei Ethel, die haar verontwaardiging niet kon bedwingen. Dat je een ellendeling bent heb ik reeds ondervonden, maar je toont het nog meer en meer.

— Je bent veel te opgewonden. Ik bedoel toch niet iets afkeurends van jou te zeggen. Maar je kent zo weinig de wereld.

— Jouw wereld! God zij dank, dat ik die weinig ken!

— Ik kan de wereld niet veranderen. Wie het geluk grijpt, heeft het... En wij zouden, ondanks alles, gelukkig kunnen zijn. O, ik denk aan onze gesprekken in het park van de Oudenborcht! Jij zult nu zeggen, dat ik toen huichelde. Neen, Ethel, maar die ramp is over de Oudenborcht gekomen...

— En jij begeert geld! Dat tenminste beken je toch!

— Niet om het geld zelf. De omstandigheden waren wreed voor ons. O, had je me bij onze laatste ontmoeting te Gent laten uitspreken.

— Ik ben gevlucht voor je schandelijke taal! Voor wie hou je me?

— Voor een doorbraaf en oprecht meisje, slachtoffer van je vaders liederlijk gedrag.

— Mijn papa heeft gedwaald, maar ik acht hem veel hoger dan

jij! Laat hem met vrede! Je hebt het recht niet hem te honen.

— Ieder vergeef je, doch mij wil je niet begrijpen. Dat heb ik van jou niet verdiend, Ethel. Geloof me, ik lijd elke dag.

— Bij jonkvrouw van Ooren zul je je gelukkig noemen!

— Er is een wereld, waarin men komedie speelt, ik geef je gelijk, maar bij jou zou ik al die ellende kunnen vergeten.

— Voor zulk een dubbel leven bedank ik. Je zult er mij niet in mee sleuren. O, ik spreek nog te veel met je. Je bent me dat niet waard. En als je mij niet met rust laat, zal ik jonkvrouw van Ooren waarschuwen en haar mededelen, hoe je je jegens mij gedraagt! Dan ontmasker ik je, huichelaar!

Otto van Ruren schrok zichtbaar van deze bedreiging.

— Dus, Ethel, moet ik geheel aan jou verzaken? vroeg hij dan.

— Natuurlijk! Je bent moeilijk van begrip voor iemand, die zo om zijn politieke gaven geroemd wordt en van wie men voorspelt, dat hij zal uitblinken!

— Politiek...

— Je verafgoodt ze...

— O, als je wilde, er zou voor mij een hemel op aarde zijn.

— Denk aan wat ik je gezegd heb. En, bij God, mijnheer van Ruren, ik doe het, ik schrijf alles aan jonkvrouw van Ooren, indien u mij nog hindert. Ik verwittig u ernstig.

Van Ruren zuchtte, als was hij wanhopig.

— Als je zo halsstarig blijft, moet ik het opgeven, hernam hij.

Een wijle zweeg hij. En Ethel keek weer door het raam. Het was toch een pijnlijke stilte.

— Je papa is weer op de Oudenborcht, zei van Ruren.

Ethel antwoordde niet.

De trein stopte aan een van de laatste stations. Ethel had hierop gewacht. Vlug opende ze het portier. En ze stapte uit en steeg in een ander kompartiment. Ze was tevreden nu van van Ruren verlost te zijn. Haar verachting voor hem was nog toegenomen. En in zo iemand had ze vertrouwen gesteld, liefde betoond. O, thans dankte ze God, dat Otto van Ruren nog bijtijds ontmaskerd was geworden. Hij had een laag karakter.

De trein kwam te Gent aan. Ethel moest hier ruim een uur wachten. Ze begaf zich naar de uitgang. En daar kwam Otto van Ruren weer bij haar.

— Een woord maar, zei hij.

— Vlug dan! beval Ethel. Hier ben ik niet meer alleen!

— Ik zal je voortaan gerust laten. Schrijf niets aan jonkvrouw van Ooren. Breek mijn toekomst niet.

— O, als je mij mijdt, bemoei ik mij met jouw aangelegenheden

ook niet. Doch onthou die voorwaarde! Eerbiedig een treffelijk meisje.

Van Ruren groette en ging vlug voort. Ethel drentelde wat. Toen ze het station verliet, zag ze van Ruren niet meer.

Ze ging in een patisserie aan de overzijde. Ze voelde niet de minste lust de stad in te wandelen. De drukte zou haar benauwen. Ze was reeds gewoon aan de stilte van Moerschor. En Gent had zoveel droevige herinneringen...

WEER OP ROLANDBURG

Boudewijn van Ruren had een telegram van baron de Bichas ontvangen en wachtte aan het kleine station met de koets Ethel op. Hij was ongerust. Waarom kwam Ethel van Moerschor terug ? Had zij reeds haar dienst opgezegd? Was de oude baron te voortdravend geweest in een huwelijksvoorstel en wees zij hem af?

Zulke vragen had Boudewijn zich gesteld. En vooral om spoedig zekerheid te hebben, vergezelde hij nu de koetsier.

Hij stond aan de trein. Toen Ethel uitstapte, kwam hij vlug naderbij.

— Nu al terug? vroeg hij, na een vluchtige groet.

— Voor een of twee dagen, antwoordde Ethel kalm. Het is in verband met papa. Ik keer naar mijn dienst terug.

Dadelijk voelde Boudewijn van Ruren zich verlicht.

— Het rijtuig staat klaar, hernam hij. Kom, Fanny is ook nieuwsgierig en verlangt je te ontmoeten.

In de koets konden ze vrij spreken, zonder dat de koetsier hen zou verstaan. Ethel vertelde vlug, welk aanbod baron de Bichas had gedaan en hoe ze na veel aarzelen er in toestemde haar vader te komen halen.

Boudewijn van Ruren hoorde dit met vreugde.

— Dat is een uitmuntende oplossing, zei hij. O, je weet dat ik ook voor papa wil zorgen, maar van mij weigert hij alles. Bij jou zal hij gaarne wonen. En je hebt invloed op hem. Naar jou luistert hij wel.

Boudewijns vriendelijkheid hinderde Ethel, doch ze kon dit nu niet laten blijken. Ze wilde de plannen van Raimond van Roosendaal breken.

— Je bent dus gaarne te Moerschor? vroeg de graaf.

— Ja...

— Dat verheugt me. Nu is het de kwestie papa uit de macht van die van Roosendaal te krijgen. 't Ergste is, dat de familie Voorts die parvenu steunt.

— Omdat Dora hem niet doorziet. Maar ik zal morgenochtend met papa gaan spreken.

— En als mevrouw Voorts alles zeer schoon voorstelt? Zij kan fijn praten.

— O, daarnaar luister ik niet. Ik heb mijn eigen mening.

— Je zult haar gaan bezoeken?

— Natuurlijk. Ze is mijn vriendin en altijd goed voor mij geweest.

— Ze zal van Roosendaal voorspreken. Haar man krijgt grote bestellingen van de Oudenborcht. Hij verdient er veel geld.

— Ik zal die kwestie vermijden en Dora eenvoudig zeggen, dat papa de Oudenborcht moet verlaten. Daarover geef ik geen uitleg.

— En als papa zelf weigert? We kunnen hem gerechtelijk dwingen. Maak hem dat duidelijk.

— O, ik denk dat papa graag met mij zal meegaan.

Zo spraken ze over deze aangelegenheid.

— Boudewijn, zei Ethel dan, nu iets anders. Je neef valt me nog lastig.

— Otto? riep de graaf verschrikt uit en zijn gelaat verduisterde.

— Ja.

— Hoe dan?

Ethel vertelde haar ontmoeting op de trein.

— Maar is Otto gek? vroeg van Ruren. Neen, dat past niet. Ik zal er hem over spreken en de les lezen. Hij is te dwaas.

Ethel deelde haar schoonbroer mee, hoe ze Otto bedreigd had juffrouw van Ooren in te lichten.

— Dat mag je niet doen, hernam Boudewijn ontsteld. Wees gerust, Ethel, ik zal zorgen, dat hij je niet meer hindert. Je krijgt geen last meer van hem...

— Ik veracht hem!

— Je moet hem niet te erg beoordelen.

— Nog eens, ik veracht hem, maar laat er ons verder over zwijgen!

Van Ruren vroeg dan naar haar leven te Moerschor. Hij prees haar geluk, dat ze zulk een tehuis had gevonden. Maar zij was terughoudend in haar mededelingen. Ze had immers ook minachting voor haar schoonbroer, al toonde hij zich vriendelijk.

Fanny verwelkomde haar zuster eerst vrij koel. Ze vreesde ook, dat Ethel uit Moerschor eigenlijk gevlucht was. En ze durfde zich voor haar man niet uitspreken.

Maar opgewonden vertelde Boudewijn waarom Ethel overkwam. En Fanny toonde blijdschap, omdat Boudewijn het deed.

De graaf liet de zusters geen ogenblik alleen. Ze mochten niet

vertrouwelijk praten. Hij sprak veel kwaad van Raimond van Roosendaal en Fanny zat instemmend te knikken. Ze kon niet anders.

Zo verliep de dag. Ethel was vermoeid en ging vroeg naar bed. Fanny kwam haar in de slaapkamer niet opzoeken.

De volgende morgen bracht Boudewijn Ethel naar Veldhove. Hij spande uit aan een herberg niet ver van de Oudenborcht. Hij zelf zou zich immers niet vertonen.

Als baron van Loosduinen mee kwam, zou Ethel met hem naar het naastbijgelegen station wandelen en de eerstkomende trein nemen voor Gent en verder naar Veurne reizen. Dan liet ze het bezoek aan Dora na.

In dat vooruitzicht had ze al afscheid genomen van Fanny. Als de baron zijn schoonzoon ontmoette, zou hij immers beweren, dat deze tot de verhuizing dwong, en zeker weer halsstarrig worden.

— Ga gerust... ik zal wel weten, hoe alles verloopt, zei van Ruren nu tot Ethel. En lukt alles, dan schrijf je ons wel uit Moerschor. Krijg je papa niet mee, wel, je keert hier terug en we kunnen verder zien en hem dwingen.

Ethel kwam nabij het kasteel, waar de van Loosduinens altijd hadden gewoond. Ze zag eerst het tuinhuis. Barbara, de vrouw van de vroegere hoofdhovenier, zat aan de deur te naaien. Ethel knikte haar vriendelijk toe, maar ging snel door. Ze kon nu niet met vreemden praten.

Ze ontroerde toch, toen ze aan de Oudenborcht kwam. O, ze had het huis nog zo lief! Er waren zoveel herinneringen aan verbonden.

Nu moest ze trachten van Roosendaal te vermijden. Ze hoopte vurig, dat hij afwezig zou zijn. Maar ze waagde het toch niet geheimzinnig in het park te dringen.

Ethel ging dus door de poort en over het voorhof. Ze wist, waar de vertrekken van haar vader lagen, en daar was ook een ingang. Ze begaf er zich heen en klopte op de glazen deur.

Benedict opende.

— Wel, Hemel, jonkvrouw Ethel, u! riep de knecht verbaasd uit.

— Dag Benedict, groette ze. Is papa binnen?

— Ja zeker. Hij zal blij zijn u te zien, want wel tien keer op een dag spreekt hij van u. Hij ziet u toch zo graag.

De baron bevond zich in de zitkamer en was aan het lezen. Hij wierp zijn boek neer en rees op. Hij wankelde van ontroering.

— Ethel, o, Ethel, jij hier! stamelde hij. Mijn lief kind.

Tranen welden plots bij hem op en zijn stem smoorde in een snik.

— Dag, papa!

Ethel wilde zich goed houden, maar ze kon niet en begon te wenen, terwijl ze haar vader kuste.

— Mijn kind toch, kom je me nog bezoeken? O, ik heb dat niet verdiend, zei de baron met trillende stem. Je was te Veurne... zo ver...

— Papa, ik moest u spreken en daarom ben ik hier.

— Ga zitten. Ik ben weer op de Oudenborcht. Maar het is niet als vroeger. Ik voel mijn vernedering wel, en nog meer mijn schuld. Wat heb ik je aangedaan!

Benedict had zich teruggetrokken.

— Papa, ik kom je halen, zei Ethel. We zullen weer bij elkaar zijn.

— Mij halen, kind?

— Ja, je zult bij mij wonen te Moerschor.

— Neen, neen. Je bent daar goed, vertelde mevrouw Voorts me...

— Heel goed!

— En ik zal je niet meer in de weg lopen. Ik heb je al onrecht genoeg aangedaan. Je bent een edelmoedig kind, veel te edelmoedig voor een kerel als ik. Maar ik neem dit offer niet aan.

— Het is geen offer, papa.

— Jawel. Te Veldhove kennen ze mijn geschiedenis, en ik behoef niet verder te gaan dan het park. Ik kan hier mijn schande verbergen. Maar te Moerschor moeten de mensen niet zeggen: Die geruïneerde baron is de vader van de jonkvrouw. Ik zal je dat besparen.

— Luister nu eens naar mij, papa!

Ethel had haar tranen gedroogd. De eerste schok van dit wederzien was voorbij.

— Papa, je zult bij mij wonen op 't kasteel van baron de Bichas. De baron vraagt dat zelf... Hij is goed.

— En ik zou daar jou tot een voortdurende vernedering zijn! Nee, Ethel, dat mag ik niet.

— Maar dat is niet zo.

— Jawel! Jij kunt je overal vertonen, maar dan zonder je vader, die zijn geslacht in opspraak bracht. Dank de baron voor zijn aanbod. Zeg hem, dat ik nu toch zoveel schaamtegevoel heb, om mijn kind niet meer te hinderen. Ga je weg zonder mij. Ik wil je niet tot last wezen. Hier leef ik vergeten.

— Papa, ik kan daar niet rustig wonen, als jij hier blijft, hernam Ethel.

— Maar kind, als er nog enig geluk voor mij is, dan vind ik het hier op de Oudenborcht, mijn oud huis... En ik ben er rustig.

— Bij een vreemde.

— Mijnheer van Roosendaal is een braaf man. Hij beweert, dat ik recht heb op de Oudenborcht te blijven tot mijn dood. Wie zou er zo spreken?

— Huichelarij!

— Maar, Ethel toch! Zeg dat niet! Hij is oprecht.

— Nee, papa! Hij veinst en hij vernedert u.

— Ethel, heeft Boudewijn van Ruren zich met deze kwestie bemoeid om me te doen verhuizen?

— Neen, papa...

— Ik vrees het. Hij wil me ver weg hebben van de Rolandburg, die egoïst. Fanny mag me niet komen bezoeken. O, hij is een schelm!

— Papa, dit alles is buiten Boudewijn omgegaan. Ik heb over u met baron de Bichas gesproken. Boudewijn is daarin niet gemengd. Geloof me toch.

— Ik geloof u. Maar jij had ginder niet om mij bekommerd moeten zijn! Dat heb ik niet verdiend.

— Je bent toch mijn vader!

— Zulk een vader! Ik woon hier nu gerust. Daar hangt het portret van je goede mama. En 't is of mama verheugd is, dat ik hier kalm blijven mag. Van mijnheer van Roosendaal neem ik dit aan. Hij is edelmoedig.

— Hij bespot u!

— Neen, Ethel! O, beoordeel hem niet verkeerd! 't Is Boudewijn, die u tegen hem opstookt. Die kerel staat laag.

Ethel schudde het hoofd.

— Van Roosendaal zal zich wel ontmaskeren, hernam ze. Hoe is hij aan de Oudenborcht gekomen?

— Gekocht!

— Ja, met welk geld? O, papa, het is pijnlijk... ik weet het, maar ik moet er over spreken. Wie heeft u geruïneerd?

— Ik zelf!

— Ja, maar wie sleurde u zo ver? Breek nu toch met die mensen!

— O, dat is al lang gebeurd. Ze kennen een geruïneerde niet meer. Die vrienden zijn verdwenen.

— Behalve van Roosendaal dan toch! Die houdt zich zeer met u bezig.

— Hij is edelmoedig! verzekerde van Loosduinen, zonder te begrijpen, dat Ethel de nieuwe heer van de Oudenborcht ook voor

een woekeraar hield. Hij heeft mij toch niet geruïneerd.

— Papa, ik smeek het u, ga met mij mee! hernam Ethel. Waar kunt ge nu beter wonen dan bij uw eigen dochter?

— Och Ethel, ik ben hier rustig. Benedict zorgt goed voor mij. 't Is mijn oud huis... ik behoef niet verder te gaan dan het park en eens bij mijnheer en mevrouw Voorts, ook brave mensen.

— Papa, mijnheer van Roosendaal bespot u. Ik verwittig u.

— Niet waar! Je bent helemaal mis.

— Dat zal wel blijken in de toekomst.

— Je komt nu van de Rolandburg, nietwaar?

— Ja, maar het plan stond buiten Boudewijn.

— Hij heeft kwaad gesproken van mijnheer van Roosendaal, de schoft.

— Boudewijn heeft in veel verkeerd gehandeld, papa. Doch het is waar, wat hij zegt, dat het hier uw plaats niet is. Daarin geef ik hem gelijk.

— Ha, daar heb ik het! Ethel, luister toch niet naar die egoïst en vrek! Hij haat mij. Hij wil me ver weg hebben... Ik hinder hem toch niet. Maar de mensen moeten het niet zeggen, dat een vreemde meer hart toont dan hij. Dat is het, waar hij zich aan ergert.

— Papa, ik zweer het u, dat mijn verzoek van mij zelf komt. Baron de Bichas nodigt u uit. Hij is een waar edelman.

— Kind, ik zou daar niet op mijn gemak zijn. Ik voelde er mijn schande dubbel zwaar, moest ik de aalmoezen van baron de Bichas aanvaarden. Alle fierheid is nog niet verstorven.

— En de aalmoezen van die van Roosendaal dan?

— Mijnheer van Roosendaal oordeelt, dat ik recht heb hier te wonen, omdat het mijn oud landgoed is.

— Wat een uitvlucht! Er zit wat anders achter...

— Hij laat mij vrij. Ik leef hier op mij zelf. Benedict bedient me. Is het niet schoon dat mijnheer van Roosendaal hem in dienst nam opzettelijk voor mij? Hij heeft zoveel gevoel.

— Papa, doorzie die man dan toch! O, het is pijnlijk voor mij daarover te spreken... Maar wat wil mijnheer Van Roosendaal? Hij veracht de adel, of liever, hij benijdt hem en nu wil hij onze adel bespotten. Uw vernedering is daartoe een goed middel. O, het is zo min van hem. Papa, leen u daartoe niet! smeekte Ethel. Op Moerschor zul je gelukkig zijn. Ik ben dan altijd bij u.

Maar de baron herhaalde dat hij zijn dochter niet meer wilde hinderen. Ze kon veel beter alleen haar weg maken. Hij zou geen blok aan haar been zijn. En de Oudenborcht bracht hem rust en kalmte.

Ethel had scherper willen spreken. Maar eerbied voor haar vader weerhield haar nog. En toch wilde ze hem meeleiden.

— Papa, zei ze dan, hier is uw vernedering erger dan te Moerschor. Weet u, wat het doel is van mijnheer van Roosendaal? U hier te laten rondlopen, opdat de boeren u zouden bespotten.

— Maar kind toch! Wie steekt u dat in je hoofd? Boudewijn!

— U moet hier rondlopen en dan naar de herbergen gaan. De boeren moeten zich kunnen vermaken met een edelman. En dan zal van Roosendaal plezier hebben. De vernedering van de adel... O, zo kan hij genieten, omdat hij zelf van adel zou willen zijn, maar een parvenu is.

— Allemaal kwaadsprekerij van Boudewijn!

— Fanny vraagt u ook met mij mee te gaan.

— Fanny spreekt als haar man. Fanny mag zelf hier niet komen. Ethel, ik dien niet tot spot van de boeren, en ik kom in geen herbergen. En je spreekt zeer onrechtvaardig over mijnheer van Roosendaal, een edelmoedig man, vol gevoel. Niemand hindert me.

Ethel voelde nu wel, dat haar smeekbeden tevergeefs waren. Ze kon haar vader niet bewegen de Oudenborcht te verlaten. Even dacht ze er aan, de hulp van Benedict in te roepen, maar die zou ook van Roosendaal wel voor spreken.

— Papa, denk nog eens na, zei ze. En ik kom morgen terug.

— Ja, kom, maar dring niet langer op mijn vertrek aan!

— Ik zal niet gelukkig zijn, als u hier blijft.

— Jawel, Ethel. Denk jij ook na. Ik kan die weldaad niet van baron de Bichas aannemen. Ik zou ginds mijn kamer niet durven verlaten.

— En de weldaden van deze van Roosendaal dan? hernam Ethel.

— Ik schik me erin. Dat is zeker omdat het mijn oud huis is.

Ethel zou nu vertrekken. Baron van Loosduinen dankte haar voor haar bezorgdheid en leidde haar tot aan de deur.

— Tot morgen? vroeg hij. Zie ik je dan weer?

— Ja, papa.

— Om deze tijd?

— Goed...

— Ik verwacht u. En luister nu niet meer naar Boudewijn. Die voelt niets dan haat voor mij. Doe de groeten aan Fanny. Zeg, dat ik haar toestand begrijp. Maar als Boudewijn afwezig is, kan ze toch wel eens komen.

— Ik zal het haar vragen.

Ethel ging door het park. Ze was bitter teleurgesteld. Haar

vader — zo meende ze — doorzag de plannen niet van Raimond van Roosendaal. Hij was halsstarrig, of werd misleid door de schijnbare vriendelijkheid van de parvenu. Maar Ethel wilde de volgende dag nog eens beproeven haar vader te overhalen mee naar Moerschor te gaan. Als ze aanhield, overwon ze misschien.

MEER MISVERSTAND

Aan de poort schrok Ethel. Ze stond plots voor Raimond van Roosendaal, die zeer verrast scheen over deze ontmoeting. Hij groette beleefd. Ethel wilde doen, of ze hem niet zag en onverschillig voorbijgaan, maar toen trad de nieuwe heer van de Oudenborcht haar in de weg.

— Jonkvrouw van Loosduinen, één woord. Wanneer u mijn eigendom betreedt, eis ik tenminste dat u uw verachting voor mij verbergt.

— Ik kwam mijn vader bezoeken, antwoordde Ethel wat onthutst.

— Dat begrijp ik... Maar ik wil niet beledigd worden door uw houding.

— Ik zal de Oudenborcht mijden. Het is hier mijn plaats niet.

— Dat moet u weten.

— Papa is hier tegen mijn zin en ik ben hem gaan smeken de Oudenborcht te verlaten. Dan zou ik tevreden zijn. Zijn aanwezigheid hier hindert me.

— O, verkiest u dan, dat hij weer aan het zwerven gaat? U treedt hier dus op als werktuig van graaf van Ruren? Welnu, ik zal uw vader beschermen tegen het onbeschaamd egoïsme van die man.

— Ik ben niemands werktuig! hernam Ethel verontwaardigd.

— Uw komst is toch zonderling na een zeer onbeschoft bezoek van graaf van Ruren, die ook meende mij maar te kunnen honen, juist als u!

— Ik beledig u niet. Ik wens alleen geen uitstaans met u te hebben.

— O, de uitgang is vrij, jonkvrouw van Loosduinen. En vrij bent u ook om hier weg te blijven.

— O, ik mag papa niet meer zien, zeker? En ik weet wel waarom! Meen echter niet, dat u papa's voogd bent en macht over hem hebt.

— In zekere zin wel. Ik zal mijn plicht doen jegens baron van Loosduinen.

— Uw plicht... Spreek daarvan niet, want ik doorgrond u.

— Jonkvrouw, wij kunnen dit gesprek eindigen. Of u mij doorgrondt, betwijfel ik sterk, vermits u naar graaf van Ruren luistert.

— Dat is niet waar!

— Ik wens er met u niet over te redetwisten.

Ethel voelde zich weer vernederd. Ze kreeg als een nieuwe les over fatsoen.

— Ik heb u niet aangesproken! snauwde ze.

— Ik heb u alleen een opmerking gemaakt. Ik verdien uw verachting niet. En ik wil op mijn eigendom niet gehoond worden. Dat moest ik u laten voelen.

— Uw eigendom! Hoe bent u er aan geraakt?

— Eerlijk gekocht. Let op uw woorden! En nu kunnen we dit onderhoud eindigen.

Van Roosendaal nam weer de hoed af en wilde verder gaan, maar woedend riep Ethel:

— Papa moet hier weg!

Nog eens wendde van Roosendaal zich tot haar.

— U dwingt me verder te spreken, zei hij. Ik zou u kunnen wijzen op uw onverstandige, ja, roekeloze handelwijze. Uit voor mij onbegrijpelijke wrok jegens mij, zou u uw vader in nieuwe gevaren brengen, terwijl hij hier rustig kan leven.

— Ik weet heel goed, wat me te doen staat voor papa. En ik ken voor hem een waardiger verblijf dan de Oudenborcht nu is.

— Nu? Sedert ik er woon, bedoelt u? vroeg van Roosendaal toornig. Hoor eens, jonkvrouw van Loosduinen, ik word uw onbeschoftheden moe. Luister nog naar dit, officieel staat uw papa onder mijn toezicht en ik laat graaf van Ruren of u niet meester over de baron. Ik ben voor hem verantwoordelijk. U moet me dankbaar zijn. Verlaat nu de Oudenborcht.

— We zullen zien! riep Ethel nijdig uit.

Snel liep ze door de poort. Ze had de tranen in de ogen.

— Parvenu, woekeraar! siste ze.

O, ze was diep gekrenkt. Weer had van Roosendaal haar lessen gegeven. Ze kon zijn hoon niet verdragen. Opgewonden begaf ze zich naar de afspanning. Graaf van Ruren kwam dadelijk buiten en kon zijn teleurstelling niet verbergen.

— Alleen? vroeg hij. Hij wil niet mee?

— Papa weigert het huis daar te verlaten.

— Ik had het gevreesd. Laat ons de weg een eindje afwandelen; men moet ons niet beluisteren.

Ethel vertelde eerst haar ontmoeting met Raimond van Roosendaal.

— Maar heeft hij macht over papa? vroeg ze.
— Wel nee!
— Hij zei het zo overtuigd.
— Snoeverij.
— Er moet toch iets zijn...
— O, de kerel heeft aan de regering toestemming gevraagd, om papa uit Hoogstraten weg te halen en dan moeten beloven hem op de Oudenborcht te houden. Maar als familie eenzelfde waarborg kan geven, hebben wij natuurlijk de voorrang boven een vreemde. Dat spreekt van zelf.
— Wat nu? Ik ga niet meer naar de Oudenborcht terug. Ik was voornemens morgen nog eens met papa te praten, maar na die ontmoeting kan dat niet meer.
— Schrijven!
— Die kerel is in staat de brieven te onderscheppen. Ik zal morgen hier rond wandelen en papa misschien ontmoeten. Doch het zal niet baten. Als Dora me wilde helpen!
— Mevrouw Voorts? Dan ben je aan een verkeerd adres, want die zal van Roosendaal zitten prijzen en roemen. Ga er nu niet heen, Ethel! Het best is, dat we terugkeren naar de Rolandburg en de zaak nog eens bespreken.

Ethel voelde geen lust thans het Lindenhuis te bezoeken. Ze begaf zich in sombere stemming naar de Rolandburg.

Fanny deed ook of ze zeer teleurgesteld was. Het was voor Ethel een nieuwe, vervelende dag. Boudewijn liet de twee zusters niet alleen. Na het avondmaal moest hij toch even in de spreekkamer, om een pachter te woord te staan.

— Ethel, fluisterde Fanny, doe morgen geen moeite meer! Laat papa op de Oudenborcht. Ik smeek het je. Ja, laat hem daar!
— Maar hoe heb ik het nu met jou?
— Papa is er gaarne, en hij is er goed. Ik verzeker het je.
— En je brief?
— Boudewijn wilde, dat ik die schreef. O, laat hem niet merken, dat je het weet! Ik ben niet vrij. Hij is baas over mij!
— Fanny toch!
— Kan ik het helpen? Je moet mijn toestand begrijpen. Boudewijn is goed voor me...
— Dus het was feitelijk zijn brief?
— Ja, Boudewijn wil papa hier uit de buurt weg hebben, opdat hij vergeten zou raken. O, zeg hem er niets van, dat ik het je vertel.
— En die plannen van mijnheer van Roosendaal, om papa te vernederen?
— Boudewijn verzint dat. Zeg er hem niets van. Doe of het

toch niet helpt, dat je papa wilt overhalen... laat er mij buiten.

— Fanny, toon meer karakter!

— Denk aan mijn toestand.

— Je bent gravin van Ruren. Je houding is laf.

— Ik bracht niets mee. Papa is nu goed, laat hem daar. Bernard Voorts zorgt ook voor hem; mijnheer van Roosendaal is een zeer net man...

— Fanny, mij zo'n gek figuur laten slaan.

— O, had ik gisteravond of vanmorgen maar met je kunnen spreken ! Boudewijn liet ons nooit alleen. Hij had papa te Hoogstraten willen laten, nu papa van hem niets wilde aannemen. Maar papa is gaarne op de Oudenborcht, bij Benedict.

— Fanny, je had me die brief niet moeten sturen. Wees toch niet zo lafhartig! Hou je waardig. Je laat Boudewijn over je heersen.

— O, zorg, dat hij niets merkt! Ik zeg het uit medelijden voor papa. Hij kan nergens beter zijn dan op de Oudenborcht. Maar laat voor Boudewijn alles gelijk het was.

— Hoe kun je zo leven? Dat begrijp ik niet.

— Ik moet wel, er is geen andere uitweg.

— Ik beklaag je.

— Anders is Boudewijn heel goed voor mij. Denk aan mijn toestand.

— Omdat je geen geld meebracht! Dus om geld alleen trouwde Boudewijn je. Ja, zo zijn die van Rurens! En jij onderwerpt je.

Ethel was verbitterd. Van Roosendaal had dan toch gelijk: ze was Boudewijns werktuig geweest.

— Niet helemaal, zei ze bij zichzelf. Van Roosendaal handelt dan toch uit zekere schaamte, omdat hij papa hielp ruïneren. Hij heeft natuurlijk tot die bende vrienden behoort, welke papa meelokten, en hij had het plan de Oudenborcht in handen te krijgen. Hoe blufte hij nu op zijn eigendom. O, kon ik er papa weg krijgen!

Boudewijn trad binnen.

— Ik heb die boer gauw weggestuurd, zei hij. Hij kwam me lastig vallen over herstellingen aan de hoeve. Als ik naar al die klachten wilde luisteren, kon ik voortdurend hopen geld uitgeven.

Onder deze woorden keek Boudewijn wantrouwend naar zijn vrouw, maar Fanny hield zich goed.

Boudewijn sprak weer over aan te wenden middelen, om zijn schoonvader uit Veldhove weg te krijgen. Ethel luisterde, zonder veel te antwoorden. Morgen zou ze haar schoonbroer zeggen, dat ze naar Veurne terugkeerde en van daar uit wilde werken.

Maar toen ze te bed lag, besloot Ethel toch eerst een bezoek te brengen aan haar vrienden. Ze voelde plots verlangen naar Dora.

WEER OP HET LINDENHUIS

— Hoe laat wil je naar Veldhove? vroeg de volgende morgen graaf van Ruren, toen hij met Fanny en Ethel aan het ontbijt zat.

— Dadelijk.

— Ik ga nu zelf niet mee. De koetsier zal je brengen. Moest je papa mij zien, alles was dadelijk verbrod.

Fanny keek haar zuster even verwonderd aan. Ethel had haar nog niet kunnen zeggen, dat ze toch een bezoek aan Dora Voorts wilde brengen.

Boudewijn ging de knecht zeggen, dat hij moest inspannen.

— Ga je toch naar de Oudenborcht? vroeg Fanny.

— Nee, ik wil Dora even spreken.

— O, dat is goed! Zij zal het ook vertellen, hoe gelukkig papa op de Oudenborcht is. O, ik zou hem graag hier hebben, maar dat is onmogelijk.

— Natuurlijk.

— Je kent mijn toestand. Ik heb niets in te brengen.

— Je moet die veranderen. Ik zou zo niet kunnen leven.

— O, Boudewijn is goed voor mij.

— Hij behandelt je als zijn slavin.

— Wel nee! Maar kom je van Dora naar hier terug?

— Nee, ik zal dan dadelijk naar Veurne reizen. Maar zeg er niets van aan Boudewijn. De koetsier kan die boodschap voor hem meebrengen.

— Maar kom mee terug en blijf tot morgen!

— Nee, nee... ik ben ginder in dienst, vergeet dat niet, Fanny, en nu mijn taak hier afgelopen is, moet ik vertrekken.

Ethel ging zich klaarmaken. Ze had medelijden met Fanny, die hier op dit kasteel, haar eigen woning, als een onmondige werd behandeld.

— Tot straks, zei Boudewijn, toen hij Ethel tot aan de koets begeleidde. Doe nog maar eens goed je best!

Ethel had hem een heftig antwoord willen geven, maar ze zweeg, terwille van haar zuster. Geen twist meer...

— We zullen zien, hoe het gaat, sprak ze ontwijkend.

De koets reed heen en Ethel zat in gedachten. O, ze zou blij zijn, als ze weer op het kasteel te Moerschor was.

Ze dacht aan wat Otto van Ruren over baron de Bichas had gezegd.

— Van Ruren heeft gemene gedachten, zei ze tot zichzelf.

't Is waar, de eerste en tweede dag had de buitengewone vriendelijkheid van baron de Bichas haar ook gehinderd, maar dat was spoedig over gegaan. De baron behandelde haar als een nicht of een dochter.

Dichtbij Veldhove, tikte Ethel voor de koetsier, die stopte.

— Rijd naar de villa van mijnheer Voorts, beval Ethel.

— Niet naar de Oudenborcht, jonkvrouw?

— Nee.

— Maar de graaf heeft me gezegd, dat ik u aan de "Linde" moest uitlaten en daar wachten. Misschien zou de graaf daar zelf te paard komen.

— Eerst moet ik naar mevrouw Voorts. De graaf wil, dat je doet wat ik zeg, hernam Ethel ongeduldig. Gehoorzaam dan.

— Goed, jonkvrouw.

En wat later hield het rijtuig stil voor de bekende villa. Ethel steeg uit. Dora had haar al door het venster gezien en kwam verheugd aan de deur. Ethel liep naar haar toe en beide vriendinnen omhelsden elkaar hartelijk.

— Ik was waarlijk wat boos, zei mevrouw Voorts. Ik weet, dat je gisteren naar de Oudenborcht geweest bent. En dan mij overslaan. Maar nu is het weer goed. Je bent hier. Ik denk zoveel aan u.

Ze leidde Ethel in de huiskamer, waar Ada ook verheugd opsprong. De kleine hield veel van tante Ethel.

Na de eerste vreugde over het wederzien, zei Dora:

— Je papa is hier gisteravond geweest, en van hem wist ik, dat jij de Oudenborcht bezocht had.

— En papa zei je zeker ook waarom?

— Ja. Je zou hem bij je willen hebben te Moerschor. Dat is zeer edelmoedig van je, maar ik vind het niet verstandig. Je bent ginds in betrekking, Ethel, en als het tussen baron de Bichas en je papa niet goed gaat, wordt jouw positie zeer vervelend. Je papa kan nergens beter zijn dan op de Oudenborcht, bij de goede Benedict.

— Ik zou hem toch liever bij mij hebben.

— Dat is je kinderlijk gevoel. Ik begrijp het, Ethel. Maar je moet ook je verstand gebruiken. Hier is je vader thuis.

— Maar onder voogdij van die van Roosendaal!

— Voogdij? Wel nee! Mijnheer van Roosendaal laat je papa volkomen vrij. Hij is een edelmoedig man en bemoeit zich niet met uw vader.

— Ken jij van Roosendaal?

— Nog al goed, denk ik.

— Vanwaar komt hij?

— Over zijn verleden zegt hij niet veel.

— Ha! Wat heeft hij dan te verbergen. Waarom dat weg te moffelen.

— Maar is dat een bewijs, dat zijn verleden niet goed is? Misschien heeft mijnheer van Roosendaal veel verdriet gehad. Ik vraag er natuurlijk niet naar. Hij maakt echter een prettige indruk en zijn houding jegens je vader is bewonderenswaardig en edelmoedig.

En Dora weidde er over uit, hoe rustig en kalm baron van Loosduinen nu op de Oudenborcht kon wonen.

— En stel nu, dat je je papa meeneemt, vervolgde ze. Ginds is hij vreemd. Hij kan in ongenoegen geraken met baron de Bichas door de schuld van de een of de ander, dat blijft nu gelijk. Dan is de toestand voor jou zeer moeilijk. Bovendien, kun je je vader niet verplaatsen, zonder inmenging van de regering. Mijnheer van Roosendaal en Bernard zijn zoveel als borg voor je vader. Dan zou baron de Bichas dat moeten worden en vind jij het verkieslijker hem dat te vragen?

— Neen.

— Voor Bernard is dat heel iets anders. Je vader kent hem door en door. En mijnheer van Roosendaal is zeer bescheiden; die laat uw papa niet voelen, dat hij eigenaar is. Trouwens, hij beschouwt het als een recht van de baron, dat hij nog op de Oudenborcht woont.

— Een zonderlinge opvatting.

— Ja, maar er zijn mensen met een sterk rechtsgevoel. Het is of je het mijnheer van Roosendaal kwalijk neemt, dat hij je papa in huis heeft genomen. Neen, dat is het niet maar je vindt het vernederend voor uw vader. Dat zou te Moerschor toch nog erger zijn. Je moest mijnheer van Roosendaal eens bezocht hebben. Wie weet wat er nogal gebeurt, hernam Dora guitig.

— Wat bedoel je?

— Wel, ik denk soms, dat jij ook op de Oudenborcht zult terugkeren.

— Dora!

— En waarom niet. Ik zou het heerlijk vinden. En mijnheer van Roosendaal is een voortreffelijk mens.

— Dora, stil nu!

En Ethel begon gejaagd met Ada te spelen.

— Ethel, de koetsier wacht. Je blijft natuurlijk logeren. En ik zal het rijtuig wegsturen.

— O, nee, Dora, ik moet vandaag nog naar Moerschor terug.

— Och kom! Waarom die haast, nu je eens bij mij bent?

— Ik ben in dienst.

— Maar één dagje! Zal dat nu zo zwaar wegen?

— Ik ben al weg van eergisteren. En nu papa toch niet meegaat, kan ik niet langer blijven. Ik ken mijn plichten.

— Maar de baron verwacht je ook nog. We zullen samen eens naar de Oudenborcht gaan.

— Ik ga niet naar het kasteel, hernam Ethel vrij heftig.

— Je hebt het je papa toch beloofd!

— Ik heb me bedacht.

— Is dat om mijn grapje over mijnheer van Roosendaal?

— O, nee, Dora.

— Maar wat dan? Wees openhartig tegen me! Waarom nu weg blijven? Je papa rekent er op, je terug te zien.

Ethel wilde niet spreken over haar ontmoeting met van Roosendaal.

— Ik vind dat bezoek te pijnlijk, beweerde ze. Maar als papa even hier kon komen? Ik zal de koetsier om hem zenden. Mag ik?

— Natuurlijk!

Ethel ging naar buiten. En het rijtuig vertrok.

Er was plots iets gedrukt tussen de vriendinnen. Dora riep een knecht en stuurde om haar man. Bernard kwam spoedig en begroette Ethel zeer vriendelijk. Dadelijk begon hij over de kwestie van baron van Loosduinen. Hij betoogde ook, hoe verkeerd Ethel zou doen haar vader van de Oudenborcht weg te halen. En Ethel hoorde, hoe haar vader onder toezicht stond van Bernard zelf, hoe hij altijd welkom was op het Lindenhuis, hoe mijnheer Voorts en Benedict zouden beletten, dat hij in herbergen kwam of nog eens naar de stad verdoolde. Ze voelde, dat Dora en haar man haar vader wilden opheffen uit zijn vernedering.

— Papa moet dan maar op de Oudenborcht blijven, zei ze.

Ze kon niet anders besluiten, want ze voelde zich machteloos. En het bleek dan onwaar, dat van Roosendaal haar vader hier voor spot zou laten lopen.

— Ik ben blij, dat je nu een beter inzicht in de toestand hebt, zei Bernard. Je papa is hier veilig. Mijnheer van Roosendaal is een hoogstaand man, al weten we weinig van hem, want hij is gesloten van karakter. Maar zoals hij zich nu laat kennen bewonder ik hem.

— Hoe laat kan ik over Gent naar Veurne vertrekken? vroeg Ethel.

Over van Roosendaal wilde ze niet spreken.

Mijnheer Voorts keek het treinboek na.

— Je kunt hier nog een goed uur blijven, zei hij. Dan kom je

tegen zeven uur te Veurne aan.

— O, dat is goed! Ik hoop dat papa spoedig komt. Ik zou hem toch nog even willen zien.

— En blijf je niet logeren? vroeg Dora weer.

— Neen... 't Is tijd, dat ik op mijn post ben.

Bernard gaf haar gelijk.

— Maar breng uw kerstvakantie bij ons door! stelde hij voor.

— O, ja, drong zijn vrouw aan.

Ethel aanvaardde die uitnodiging.

De koets keerde terug en baron van Loosduinen stapte er uit. Hij was blij Ethel nog eens te zien.

— Maar kind, je mag vrij naar de Oudenborcht komen, verzekerde hij. Ik mag er je ontvangen.

— Papa, ik wilde ook eens bij Dora zijn, antwoordde Ethel, die hier haar afkeer voor van Roosendaal verborg.

Ze voelde het wel, dat ze haar mening over de nieuwe eigenaar van de Oudenborcht niet kon uiten. Een ander vermoeden was trouwens bij haar opgerezen, door Dora's zinspeling op een huwelijk. Zou de parvenu door zijn liefdadigheid een adellijke jonkvrouw willen veroveren, om zich in stand te verheffen? Had hij zulk een bedoeling?

— Dat is het, dacht Ethel. Eerst de Oudenborcht in zijn klauwen, dan een vrouw uit de familie Loosduinen... en daarna trachten een adellijke titel te kopen. Nu doorzie ik hem helemaal. Hij heeft daarvan zeker iets tot Dora uitgelaten en het goede mens zou mij gelukkig achten, als ik zo weer op de Oudenborcht terugkeerde. Ha, van Roosendaal zwijgt over zijn verleden! Natuurlijk! Zijn stieltje moet verdoken blijven. Een opkoper, een woekeraar, een geldschieter om voorname families te ruïneren. Maar ik zal zijn slachtoffer niet zijn.

Zo zat Ethel te denken, terwijl haar vader nog eens herhaalde, hoe rustig hij op de Oudenborcht woonde.

Dora maakte vlug voor haar vriendin een eenvoudige maaltijd klaar. Het uurtje was gauw om. Dora wilde, dat baron van Loosduinen vandaag in het Lindenhuis zou blijven. Ze wist, dat ze Ethel daarmee plezier deed.

— Dus, je vind het goed, dat ik op de Oudenborcht woon? vroeg de baron aan zijn dochter.

— Ja, papa.

— Je bent een braaf kind... veel te braaf voor mij. God zal je zegenen.

Ethel nam hartelijk afscheid van allen. De koetsier keek vreemd op, toen hij bevel kreeg naar een klein tussenstation te rijden aan

de lijn naar Gent.

— Maar de graaf, jonkvrouw, zei hij weer.

— Zeg aan de graaf, dat ik terug reis naar Veurne en hem zal schrijven. En zorg nu dat ik mijn trein niet mis!

De knecht van de Rolandburg gehoorzaamde en Ethel was bijtijds aan het station. Ze verzond hier een telegram naar baron de Bichas, om haar aankomst te melden. Ze voegde er bij, dat ze alleen was. Ze moest nog wat wachten. Ze was de enige passagier; eensklaps schrok ze. Nog een rijtuig stond stil voor het klein station. En Raimond van Roosendaal stapte er uit. Hij moest dus blijkbaar ook op reis.

— Of achtervolgt hij mij? vroeg Ethel zich af. Hij zal natuurlijk bemerkt hebben, dat ik papa liet halen.

Ze keek strak voor zich.

Raimond van Roosendaal kwam in de wachtkamer. Hij maakte ook een beweging van verrassing en groette dan beleefd. Ethel kon toch niet nalaten even te knikken.

— Jonkvrouw van Loosduinen, een enkel woord, zei hij. Ik ben gisteren wat te heftig geweest en ik verontschuldig me daarover. Ik had die woorden tot graaf van Ruren moeten richten.

— Ik sta niet onder de invloed van graaf van Ruren, antwoordde Ethel.

— Ik heb me nu van mijn plicht gekweten. Voor het overige vraag ik me af, waarom zulk een verhouding tussen ons moet heersen. Ik ben mij van geen schuld bewust.

Juist opende een spoorwegwerkman de deur en riep:

— De trein voor Gent! Gand!

Ethel stond op en ging haastig naar buiten. Raimond van Roosendaal volgde, maar ging naar de andere zijde van het perron.

— Hij begon zoete broodjes te bakken, dacht Ethel. Hij heeft bemerkt, dat hij mij door zijn trotsheid niet dwingen kon. Zonder dat ze het wilde, heeft Dora me gewaarschuwd. Ik doorzie zijn plannen. Maar ik zal zijn slachtoffer niet zijn. Niet door mijn adeldom zal die parvenu zich verheffen... Hij met mij trouwen... nooit!

De trein stoomde aan en stopte. Ethel steeg vlug in. Ze was nog bang, dat Van Roosendaal bij haar zou komen. Maar ze zag hem niet meer, ook niet te Gent, waar ze juist tijd had om over te stappen.

Boudewijn van Ruren keek vreemd op, toen de koetsier hem Ethels boodschap bracht.

— En de jonkvrouw is alleen vertrokken? vroeg hij.

— Ja, heer graaf...
— Heeft ze baron van Loosduinen gesproken?
De koetsier vertelde nu, hoe hij eerst Ethel naar het Lindenhuis gebracht en toen de baron op de Oudenborcht gehaald had. Maar de baron was bij mijnheer Voorts gebleven.
Ontstemd ging van Ruren bij zijn vrouw.
— Nu is alles mislukt, zei hij.
— Hoe zo? vroeg Fanny weeral angstig.
— Ethel is naar Voorts gegaan en natuurlijk hebben ze haar daar omgepraat. Ze is er van door.
Van Ruren vertelde, wat de koetsier hem meegedeeld had. Hij vermoedde toch niet, dat Fanny even vertrouwelijk met Ethel had gesproken.
— Die ellendige Voortsen konkelen tegen ons! bromde van Ruren. En Ethel is een onverstand. Wat al ellende! Allemaal door je familie! Schandelijk ben ik eerst bedrogen geworden. Je vader is een sluwe valsaard. Ethel moest dat inzien! Maar nee, ze laat zich beïnvloeden door die mensen uit het Lindenhuis. We houden je vader in de buurt en hij blijft een blok aan ons been.
Fanny zweeg. Ze was aan zulke taal gewoon. Ze werd voortdurend gehoond...

Ook Bernard en Dora spraken over Ethel, toen baron van Loosduinen even in de tuin was.
— Er moet iets tussen Ethel en van Roosendaal gebeurd zijn, meende mevrouw Voorts. We merken voortdurend, dat van Roosendaal niet over Ethel wil spreken en telkens we nu over hem spreken, sprak Ethel over iets anders. Ja, er zit wat in de weg.
— Wat zou het kunnen zijn?
— Ik weet het niet.
— Jij hebt dat huwelijk nu in het hoofd, Dora, en je denkt te zien, wat niet bestaat.
— Er is wat tussen hen gebeurd, en ik moet dat misverstand uit de weg ruimen.
— Wees toch voorzichtig!
— O, ja...
— Zorg dat mijnheer van Roosendaal niets van uw illusie merkt. Je zou te licht iets te veel zeggen.
— Maak je niet ongerust. Er is iets gebeurd. Ethel sprak even heftig over van Roosendaal.
— Ze vindt het natuurlijk zeer vervelend, dat hij haar in zulke tragische omstandigheden leerde kennen, toen aan de spoorlijn en ze schaamt zich daarover.

— Och, waarom? Ethel was toen ziek, en had een zenuwkrisis. Dat is geheel over.

— En ik denk dat van Roosendaal te korrekt is om daarvan nog te gewagen en hij daarom vermijdt over Ethel te spreken.

— Neen, neen, er is wat anders gebeurd, hield Dora vol.

— Nu, ik moet naar mijn werk. Tot straks.

Dora was overtuigd, dat er een misverstand heerste tussen hen, die ze zo gaarne door het huwelijk verenigd zou zien.

— Ik moet weten, wat er is, besloot ze. Ik zal er eens over schrijven aan Ethel. Ze is vertrouwelijk met me genoeg om eens op te biechten. En dan kan ik dat misverstand uit de weg ruimen.

Een knecht uit de bloemkwekerij was aan Benedict gaan zeggen, dat de baron die dag in het Lindenhuis bleef en in de avond thuis gebracht zou worden.

NA DE VERGEEFSE REIS

Het was voor Ethel een lange, vervelende reis. Ze verlangde naar haar kamer op het kasteel te Moerschor. Ze hield ook van de rust.

Baron de Bichas wachtte haar zelf aan het station te Veurne op.

— Dus alleen? vroeg hij, na Ethel hartelijk gegroet te hebben.

— Ja, baron. Papa blijft liever op de Oudenborcht.

— In het rijtuig zullen we rustiger spreken.

De koets reed door Veurne, slechts spaarzaam verlicht door enige weifelende lantaarns. Het was stil aan het regenen. En het stadje maakte een sombere indruk.

— Ik was verkeerd ingelicht, zei Ethel. Papa is rustig op de Oudenborcht. Het is niet waar, dat hij er rondzwerft.

En Ethel betoogde, hoe mijnheer en mevrouw Voorts op baron van Loosduinenen toezicht hielden.

— Maar wat beweegt die van Roosendaal hem in huis te nemen? vroeg de Bichas. Dat lijkt me zonderling.

Ethel antwoordde, dat het zeker uit een soort van zelfbeschuldiging was, omdat van Roosendaal van de ondergang van de van Loosduinens had kunnen profiteren. En misschien ook had hij indruk willen maken op haar, teneinde een adellijke jonkvrouw tot vrouw te winnen. Zulke kerels hadden eerzucht.

Ze verontschuldigde haar vader, dat hij het aanbod afgeslagen had. De Oudenborcht was zijn vroegere woning, hij bevond zich in zijn streek... En hij werd verzorgd door zijn oude, trouwe knecht.

— Ik begrijp dat gevoel, zei de Bichas. Ik had hem gaarne op

mijn kasteel ontvangen, en het aanbod blijft bestaan. Wij zullen zien, hoe het gaat. Ik ben blij, dat je terug bent. Het was waarlijk eenzaam in huis... Ik ben het niet meer gewoon.

Ethel dacht aan de woorden van Otto van Ruren.

— Laster, dacht ze. De baron is zeer korrekt. Natuurlijk verkiest hij een beschaafde huishoudster boven een grove vrouw. Hij woont eenzaam. Maar van Ruren zoekt achter alles kwaad, omdat hij zelf niet deugt.

— Je kunt nu en dan uw vader eens bezoeken, hernam de Bichas.

— Dank u... Als het voor u past, met kerstmis.

— Uitstekend! Dan ga ik toch voor een week naar mijn zoon in Normandië... Bovendien, als je op reis wilt, het staat je vrij, Ethel. Als je telkens maar terugkomt, dat is mijn voorwaarde.

— O, ik kwam gaarne terug, dat kan ik u verzekeren.

— Ik hoor het met genoegen. Och ja, hier woon je rustig.

— Veldhove is me plots zo vreemd geworden... Ik voel me er benauwd.

— Dat kan ik geloven! Als zulk een parvenu in 't ouderlijk huis troont... Heb je Van Roosendaal ook gesproken?

— Even en het ging onstuimig tussen ons toe.

— Ruzie...

— Ongeveer. Ik ontmoette hem aan de poort van het kasteel, toen ik van bij papa kwam. En Van Roosendaal was beledigend, omdat ik hem niet groette.

— Hoe grof. Ja, daar aan laten parvenu's zich kennen.

— Ik liet hem staan! Hij moet het gevoeld hebben dat ik niets om hem geef.

— Heel goed! Zulke mensen denken, dat geld alles is. Maar in hun hart benijden ze de adel. Och, denk niet meer aan hem. Op mijn kasteel ben je thuis. Dat moet ik je niet meer verzekeren.

En de Bichas zat minzaam te praten, tot het kasteel bereikt werd. Ethel vond het gezellig in de woonkamer. Ze soupeerde met de baron. Dan bleef ze nog wat keuvelen. Maar ze wilde vroeg naar bed. Ze was vermoeid.

Op haar kamer weende ze. En toch was ze dankbaar om dit tehuis... om deze uitkomst.

Alles had toch anders kunnen zijn. Ze was nu toch een adellijke dochter, zonder eigen woning en fortuin. Moest ze er zich in schikken, dat haar vader de liefdadigheid ondervond van de man, die door een huwelijk zijn parvenuschap wilde verheffen?

— Maar dat nooit! nam Ethel zich voor. De woekeraar verbeeldt zich te veel.

EEN OUDE KENNIS

Twee weken waren voorbijgegaan. Baron van Loosduinen wandelde nu ook al eens in de omtrek van het kasteel. Hij zag er niet meer tegen op, bewoners van Veldhove te ontmoeten. En niemand sprak een onvertogen woord of herinnerde aan het verleden.

Van Loosduinen had behoefte verder te gaan dan het park of het Lindenhuis. Hij voelde reeds verveling. Zeven jaar lang was zijn leven onstuimig geweest, zo geheel in de kringen, waar genot werd gezocht.

Hij ging de eenzame weg op, die in de richting van de rijksbaan naar Gent leidde. Hij kon sterk aan de stad denken en in zijn hart verlangde hij toch eens terug te keren. O, niet meer in de wirwarrel van spel en bars, maar eens rustig door Gent wandelen, een groot café bezoeken... Dat lokte hem soms geweldig.

Eensklaps ontstelde van Loosduinen. Aan een bocht stond hij voor Van Galen, de verlopen schilder, die opgewonden de armen uitstak.

— Wat een geluk! riep Van Galen.

— Gij, Willem!

— Ja, in levende lijve. En dat ik zo dadelijk op u loop! Ik kwam u zoeken.

— Niet meer ginder?

— Zeg maar Hoogstraten! O, ze konden er mij niet houden, dat heb ik u wel voorspeld. Ze kwamen u halen, he?

— Ja, zei van Loosduinen wat beschaamd.

— Die dag had ik veel verdriet. 's Avonds schreide ik in mijn bed.

— Ik kon u niet meenemen.

— Dat begrijp ik. Maar ik voelde me zo eenzaam. We waren altijd goede kameraden. Ze wilden me niet zeggen, waar ge heenwaart, doch ik meende dat het naar uw schoonzoon was, die hertog, markies, baron, graaf of welk een ezelstitel hij ook dragen mag. En ik ben daar in de buurt geweest. Ik hoorde echter, dat ge op de Oudenborcht verblijft.

— Ja.

— Dus in uw oud huis?

— Niet meer 't mijne. Toch heb ik er nog rechten. En daarom mag ik er verblijven.

— En mij vergeten, hé?

— Vergeten, neen!

— Nooit een briefje van u... geen regel, geen woord! En samen

hebben we elkaar zo trouw gesteund. Maar ja, je bent nu weer baron en je wilt me zeker niet meer kennen. De oude zuurdesem zit er nog in. Ik begrijp het.

— Je moet verstaan, dat ik u niet op de Oudenborcht kan brengen... Toch denk ik veel aan u.

— O, dat besef ik opperbest. En ik zou er niet willen zijn. Aan kastelen heb ik haat gezworen. Daar nestelt de heerschappij, waaronder het volk zucht. Ik kom u niet lastig vallen en ik zal u niet hinderen. Ik kwam alleen met u kouten. Ik word door vriendschap gedreven.

— Ik ben blij, dat ik u zie...

— We gaan een dagje naar Gent, kom! We moeten oude kennissen eens bezoeken en veel babbelen.

— Naar Gent...?

Sterk kwam de bekoring over baron van Loosduinen, maar hij voelde, dat hij aan die verleiding moest weerstaan...

— Of mag je niet? vroeg Van Galen. Sta je onder voogdij. Zeg het dan maar eerlijk.

Hij merkte die aarzeling.

— Onder voogdij? Hoe kom je eraan?

— Wil je me dan niet meer kennen? Zeg het maar! Wees openhartig! Je woont nu op een kasteel. Ik moet te Gent zijn, weer eens een goede pot pakken in een bekende herberg, vrienden ontmoeten, herinneringen ophalen. Leve het plezier!

Even sprak de schilder over Gent door. En de bekoring werd voor Van Loosduinen te sterk. De stad lokte hem immers.

— Ja, ik ga mee besloot hij. Maar we zijn vlug weg!

— Heb je geld?

— Ja.

— Ik niet veel. Dat begrijp je. Ik kom van Hoogstraten.

— Dat geeft niet. Ik trakteer u immers. Ik ben u trouw.

— Ha, je bent mijn oude vriend...!

Door Benedict had Raimond van Roosendaal wat geld aan de baron bezorgd; het was om linnen en andere benodigdheden te kopen. Van Loosduinen droeg die som altijd in zijn portefeuille. Hij had dus geld.

De twee mannen gingen naar het naastbijgelegen station.

Van Galen vertelde hoe hij uit Hoogstraten ontsnapt was. Maar hij verzekerde, dat er voor hem geen gevaar was. Men zou hem wel met rust laten. Hij had nooit een veroordeling voor een misdrijf ondergaan. Tegenover oudgevangenen toonde men zich strenger, kletste de schilder.

— Ze lieten me lopen waar ik wilde, vervolgde hij. Het was

alsof ze wilden zeggen: trek er maar van door. En ik heb dat gedaan. Straks zijn we te Gent, in onze goede stad. Mijn hart popelt al.

Van Galen toonde zich blij als een kind. En ook van Loosduinen haakte naar Gent. Hij verdreef het zelfverwijt en een gevoel van wroeging. Morgen was hij immers terug. Hij zou nu linnengoed kopen. Uit Gent kon hij een telegram zenden naar de Oudenborcht, meldend, dat hij tot morgen in de stad bleef. Benedict moest niet ongerust zijn.

Het tweetal informeerde in het station naar een trein. Ze bleken nog veel tijd te hebben. De schilder troonde de baron mee naar een herberg. Ze dronken er een paar borrels. De baron werd vrolijk. Hij vertelde aan Van Galen, dat hij het heel goed had op de Oudenborcht en rustig leefde.

— Maar, zei hij, ze willen me wel wat onder hun hoede stellen. En dat lukt niet. Ik wil onafhankelijk zijn.

— Je moet vrij blijven. Dat was ik ook in de kolonie.

— 't Is waar.

— Uw geest niet laten dwingen!

— Dat nooit!

— Waar is Ethel? vroeg de schilder eensklaps.

— Te Veurne, en even verduisterde het gelaat van de vader.

— Zo ver weg? zei Van Galen teleurgesteld.

— Ze woont op een kasteel en heeft het er heel goed.

— Ze is toch niet getrouwd?

— Neen, neen... Ze is huishoudster... Maar ze doet wat ze wil.

— We moeten ze eens gaan bezoeken.

— O, dat is veel te ver! Wat denk je nu toch!

— Met de trein... Zie, ik heb al dikwijls van haar gedroomd. Ik kan ze niet vergeten.

Van Galen bestelde een derde borrel. Van Loosduinen dronk hem gulzig uit.

— Dat krijg ik op de Oudenborcht niet, zei hij. En het is toch zo goed.

— Sukkelaar! Koop een kruik, dan neem je een slok, als je wilt. 't Geeft een mens gloed in 't lijf. Profiteer zo lang je kunt.

— Ja, een kruik en stillekens meenemen op mijn kamer.

— Stillekens? Waarom? Loosduinen, ge moogt u niet laten dwingen. Uw ziel moet vrij blijven. Houd u groot! Breng die kruik openlijk in het kasteel, zwaai er mee... Genever geeft gloed. Op de kastelen drinken ze wel wijn. Genever is beter. Ja, Loosduinen, ik heb dikwijls van Ethel gedroomd. Ik steek het niet weg, ze is een engel.

— O, ze is zo goed, zo braaf... Ze wilde me meenemen naar Veurne, om bij haar te wonen.

— We zullen ze bezoeken. Ik moet ze terugzien.

— Ja, ik wil wel. Ik heb geld.

— En ik schilder Ethel. Die schoonheid moet vereeuwigd worden. Ik zal een kunstwerk maken, waarover de hele wereld spreekt. Ja, Loosduinen, zo'n kunstwerk van uw dochter, van de goddelijke Ethel.

— Ze is zo goed, zo braaf. Ze ziet me gaarne. Ze wilde me halen.

— Ken je haar adres?

— Kasteel te Moerschor, bij Veurne.

— We gaan er heen.

De waardin zei, dat het tijd was voor de trein. Van Loosduinen betaalde. En arm aan arm ging het tweetal naar het station.

— Twee voor Veurne, zei Van Galen aan het loket.

En hij vroeg geld aan zijn vriend, die duizelig tegen de muur leunde. De kaartjesknipper zei tot van Loosduinen en Van Galen:

— Je bent vroeg zat. Let maar op, dat je niet onder de trein geraakt. Blijf wat achteruit. We moeten hier geen ongelukken hebben.

— Wij zat?

— Dronkaards zeggen altijd, dat ze nuchter zijn.

— Zat! riep de schilder. Let op uw woorden. Je staat voor een groot kunstenaar en mijn vriend hier is een baron. Doe uw klak af voor ons.

Enige andere passagiers lachten.

— Toe schuif op, zei de spoorwegbediende. Laat de mensen door of ik jaag u terug!

— Je bent me 't spreken nog niet waard! snauwde Van Galen en hij nam zijn vriend weer bij de arm.

De trein stoomde aan. De schilder hielp de baron in de wagon.

— We zijn weg, zei hij. 't Is goed dat ik u eens ben komen halen. Je zou verkwijnen.

— Ja... We gaan naar Gent. Leve de oude tijd! Ik ben zo blij u te zien.

Van Loosduinen leunde in de hoek en sloot de ogen.

Van Galen schudde zijn vriend.

— Ben je moe? vroeg hij.

— Nee, antwoordde van Loosduinen.

— Zie naar buiten! De herfstpracht is weg. In de Kempen was het schoon. Man, ik heb er genoten; ik voelde lust alles op doek te

brengen. Maar ik wilde naar u. En nu zijn we samen. Schoner dan de bossen van de Kempen, is uw goddelijke Ethel. Ik zal ze schilderen, zoals niemand het kan. Een beroemd portret. Ha wacht...

Maar van Loosduinen sloot weer de ogen. De drank had hem gegrepen.

Van Galen zweeg nu ook. De trein was spoedig te Gent.

De schilder wekte van Loosduinen en hielp hem op het perron. De baron was soezerig. Hij merkte het niet, dat zijn vriend hem op een bank duwde. Van Galen vroeg inlichtingen. Er stond een trein voor Veurne gereed. En de schilder leidde er de baron heen.

Van Loosduinen sliep weer in. Het duurde niet lang of ook Van Galen was in de dut. En de trein was de lange reis begonnen, met oponthoud aan vele stations, door Oost- en West-Vlaanderen.

HET AVONTUUR TE VEURNE

Toen Van Galen wakker werd, hoorde hij "Diksmuide" roepen.

— Zijn we Veurne al voorbij? vroeg hij aan een reiziger, die uitstapte.

— Maar neen. We staan te Diksmuide. Veurne is nog verder.

— Hoelang nog?

— Twintig minuten.

Van Loosduinen sliep rustig voort. Van Galen stoorde hem niet, voor de trein Veurne bereikte. Het was nu al avond geworden.

— Wat is er? bromde van Loosduinen, toen hij, half slapend nog, uit de trein geduwd werd.

— We zijn er!

— Waar? Wie ben je? Ik ken u niet. Waar is Benedict? O, ik heb pijn in mijn hoofd. Wie ben je dan?

— Maar verduiveld, ken je uw beste vriend niet meer? Dat is goed!

— Mijn hoofd... ik kan niet denken! kloeg de baron.

— Toe, 't zal beteren in de lucht. Kom mee. Pak mijn arm.

— Maar waar ben ik?

Van Galen trok zijn reisgenoot mee buiten het station. Hij moest even naar de kaartjes zoeken.

— Met al uw bucht van koupons! bromde hij. Dat ze een mens laten betalen en daarmee uit! Maar de administratie... de gesel van onze tijd.

— Je bent slecht gezind, geloof ik, schertste de man aan de uitgang. Maar zonder kaartjes laat ik u niet door. Zoek maar eens beter.

— Hier zijn ze. Al die bureaukratie... Wat snappen ze in uw wereldje van een vrije ziel? De mensen denken niet, slaven zijn ze en ze weten het zelf niet.

Van Galen sleurde van Loosduinen weer mee. Maar deze kwam nu tot bezinning en keek zijn makker scherp aan.

— Van Galen, ben jij dat? vroeg hij. O, ja... ik ben met u meegegaan. Maar we zijn hier niet te Gent. Ik herken niets... Waar zijn we dan?

De baron voelde eensklaps hevig zelfverwijt. Een heftig verlangen naar Oudenborcht kwam bij hem op. En hij beschuldigde zichzelf, dat hij met de schilder was weggetrokken.

— Waar zijn we? herhaalde hij driftig. Toe, spreek dan!

— Te Veurne.

— Wat?

— Je wou naar Ethel en ik heb uw zin gedaan. Wat doe je raar. Je moest uw dochter zien.

— Dat is niet waar, riep de baron angstig uit. Ik kan niet naar Ethel... Ik wil haar niet lastig vallen. Je vertelt leugens.

— Ik leugens vertellen ? Wat klets je nu ? Je droomt zeker nog van uw druppels. Toe, wees eens flink en zaag niet als een klein kind. We zijn gezworen kameraden.

— Je hebt me bedrogen!

— Dat is schoon van u! Ik heb u bedrogen? Hoe durf je dat zeggen?

— Jij wou naar Gent en ik stemde toe, maar niet naar Veurne.

— Ja, maar wie veranderde er onder weg van plan?

— Dat weet ik niet meer. Ik heb gedronken. Stommerik, die ik ben.

— Maar daarom mag je niet zeggen, dat uw beste vriend een bedrieger is! Toe, je bent een beetje verdwaasd. Kom mee, we gaan eens goed eten. Dat zal u deugd doen. Je bent hongerig en daarom slecht gezind.

— Hoe laat is het?

— Wat maakt de tijd ons? We zijn niet door uren gebonden als kleine zielen.

— Maar er is misschien nog een trein om naar Gent terug te keren. Ik moet te Veurne niet zijn... Ik wil hier niet blijven.

— En uw Ethel?

— Ik ga niet naar mijn dochter! Ze mag me niet zien. Ik ben een vagebond en loop ze niet in de weg.

— We kunnen nu niet meer naar Gent. Je hadt u eer moeten bepeinzen. Wat streken zijn dat nu! Kom, we gaan eten, dan verander je.

Van Loosduinen voelde zich moe. Hij vergezelde Van Galen, maar hij nam zich voor hier te logeren en morgen dadelijk terug te keren.

De schilder zag een winkel van konfektie kleren. Hij stapte binnen en trok de baron mee.

— Wat is er nu weer? vroeg deze grimmig.

Kalm vroeg de schilder een overjas. Hij paste er enige en koos er dan een uit voor zichzelf. Hij betaalde, want hij had onder de reis van Loosduinen een som geld ontfutseld.

De mannen verlieten de winkel.

— Ik wil niet te veel bij u afsteken, zei Van Galen. Nu zien we er alle twee behoorlijk uit. Niet dat ik om kleren geef, maar we moeten ons schikken naar de zeden.

— Met welk geld heb je die jas betaald? vroeg de baron.

— Ga je nu ruzie maken over geld? Wat is geld? Ben je weer op en top een nobiljon? Kun je die oude streken niet vergeten?

Van Loosduinen zweeg. Hij verachtte zichzelf, omdat hij met de verlopen kerel meegezworven was. En nu stond hij te Veurne. Ethel moest het eens weten!

Ze kwamen op de Markt. De schilder ging van Loosduinen voor in een herberg. Het was er warm en helder.

— Madam, kunnen we hier eten? vroeg Van Galen.

— Ja, mijnheer.

— Want we hebben felle honger.

— O, daarin is te voorzien.

— Veurne ligt ver.

— Dat hangt er van af, waar je woont. Voor ons is Brussel ver.

— Dat is waar. Je bent een vrouw die denkt en redeneert. En kunnen we hier slapen?

— Slapen ook!

— Dan zijn we thuis. Geef ons eerst een druppel tegen de kou. Het is guur buiten. En de reis duurde verduiveld lang.

De baron ging bij een tafeltje zitten.

— Niet drinken! klonk een inwendige stem.

Maar de drank kraalde in het glaasje. De verleiding was sterk.

— 't Zal me opmonteren, dacht van Loosduinen. Eén borreltje maar.

Hij dronk en Van Galen kende het zwak van zijn vriend.

De waardin vroeg wat de heren begeerden.

— Eerst nog een druppel, zei de schilder. De kou moet er uit.

En de baron ledigde een tweede glas. Van Galen bestelde dan het avondmaal. Even redeneerde hij er over met de waardin. De baron leunde vermoeid tegen de muur. Hij keek nors.

— Ben je kwaad? vroeg Van Galen stil.

— We hadden niet naar Veurne moeten komen. Dat is dom van mij. Ik heb hier geen zaken.

— Dat zeg je nu het te laat is.

— We keren morgenvroeg naar Gent terug en we laten Ethel gerust.

— Akkoord. Ik vraag niet beter. Je bent fel veranderd onder uw voogdij. Je wordt ook een slaaf. Het is triestig.

— Ik sta onder geen voogdij.

— Zaag niet! Als je kwaad bent, wel, ik kan het me ook tonen.

Er waren geen andere bezoekers in de herberg. Het was nog te vroeg voor de avondklanten.

Fluitend ging Van Galen bij de kachel staan. Van Loosduinen bleef strak voor zich uitzien.

— Ethel zal ons niet zien, besloot van Loosduinen. Mij met die schilder... ik zou mij schamen. En de Bichas zou me wel diep verachten. We vertrekken morgenochtend.

Van Galen nam geen notitie meer van zijn vriend. Een kwartier ging in stilte voorbij. Toen kwam de waardin de tafel dekken. Ze diende biefstuk en gebakken aardappelen op.

— Dat zal smaken, zei de schilder tevreden.

In lange tijd had hij zulk een kost niet meer gekregen. De geur prikkelde hem. Hij bestelde een fles wijn. Hij zou het eens royaal doen. Elke dag had genoeg aan eigen zorgen. Nu geen miserie!

Van Loosduinen had ook honger. De schilder bediende hem. En de wijn vonkte verleidelijk in de glazen. Dat leek op vroegere, betere dagen.

De baron at en dronk smakelijk. Van Galen bestelde een tweede fles. Na de biefstuk bracht de waardin vis.

— Ben je nog kwaad? vroeg Van Galen aan zijn vriend.

— Ik ben nooit kwaad geweest... We zijn vrienden. Dat weet je toch wel. Ik heb veel aan u gedacht. Had ik gekund, ik zou u meegenomen hebben uit Hoogstraten.

— Stil, stil, noem die verdoemde naam niet, fluisterde de schilder. Ja, we zijn vrienden, trouwe vrienden.

— Altijd geweest!

— Ja. Op onze vriendschap, die eeuwig is, zoals de kunst.

En ze tikten en dronken.

— Heerlijke wijn, riep van Loosduinen uit. O, die streelt mijn keel.

— Ginder krijg je die zeker niet meer, he?

— Neen...

— Je moet u een vat kopen. Vrij blijven, jongen... vrij van ziel.

Geen banden! Vrij als de kunst, die zich ook niet binden laat... Madam, vroeg Van Galen aan de waardin, hoe ver is Moerschor van hier?

— Twee uren.

— Dat is een heel eind.

— 't Is tegen de grens. Moet je daar zijn? 't Is een kasteel met een paar hofsteden en een paar werkmanshuisjes.

— Ik weet het wel. En op dat kasteel moeten we zijn, vervolgde de schilder verwaand, al verachtte hij zogenaamd de adel.

— Bij baron de Bichas? hernam de waardin.

— Ja, knikte van Loosduinen.

— Mijn vriend hier is ook een baron, en ik ben schilder! blufte Van Galen.

— Baron de Bichas is een liefhebber van schilderijen.

— Ik ga er werken!

— Ha, zo! Morgen kun je met de tram dicht bij het kasteel komen.

De waardin voelde plots meer eerbied voor haar gasten. Ze had wel gedacht, dat die ene een artiest was. Er kwamen er nog zo naar Veurne.

— Heren, zei ze, zou je niet liever in een afzonderlijke kamer zitten? Hier achter is ook vuur.

— Slapen, wil ik, slapen, beweerde van Loosduinen. Naar Gent hadden we moeten gaan. En jij, schilder, hebt mijn geld gestolen...

— Uw geld gestolen?

— Voor die jas.

Van Galen had zijn overjas aangehouden bij het avondmaal. Maar van Loosduinen rukte er nu aan; de jas ging open en de waardin zag daaronder een versleten, vuil pak.

Plots werd ze wantrouwend. Wat voor kerels waren dat?

— Heren wil je uw verteer voldoen? vroeg ze.

— Mijn vriend maakt een grapje, zei Van Galen, haastig zijn overjas toeknopend. We geven niet om geld. Wat is geld bij kunst?

— Je hebt het mijne gestolen, brabbelde de baron koppig. En we moesten naar Gent en jij hadt niet van Hoogstraten mogen komen.

— Naar de andere kamer! riep de schilder.

Hij was nog niet zo bedronken als zijn reisgezel en begreep hoe gevaarlijk deze nu sprak.

— Heren, je moet eerst uw verteer betalen! drong de waardin aan. Je hebt veel gegeten en gedronken. Ik kan geen schade lijden.

— Hoeveel is het? vroeg de schilder. Maar let niet op mijn vriend.

Van Galen haalde het ontfutselde geld te voorschijn.

— Van mij, jij hebt het gestolen, je komt van Hoogstraten, schreeuwde van Loosduinen. En ik ben liever daar dan op de Rolandburg. Van Ruren is een vrek, hij deugt niet meer dan ik. Ethel is braaf, een goed kind.

— Zeg, Loosduinen, nu is het genoeg. Je moet naar bed.

— Slapen, ja... O, mijn kop. Eens naar Gent, dat mag. En we zullen van Ruren treiteren.

— Houd maar af, we zullen seffens rekenen, zei Van Galen, de waardin vijftig frank toeschuivend. Mijn vriend moet naar bed. Hij heeft te veel van uw goede wijn geproefd.

Hij wilde van Loosduinen meeleiden, maar waggelde zelf.

— Roep Benedict! snauwde de baron. Je pakt mijn geld af.

— Houd uw mond. Je weet niet wat je babbelt.

— Die jas!

En weer wilde de baron aan de jas rukken.

De waardin wisselde vlug het biljet en nam, wat haar toekwam. Ze gaf de rest aan de schilder terug.

— Heren, ik heb liever, dat je elders gaat slapen, sprak ze dan.

— Wijs ons een kamer, vroeg Van Galen aan de waardin.

— Je moet elders gaan, hernam deze. Ik logeer u niet. Ik wil niet in last geraken.

— We betalen toch...

— Ik heb geen kamer.

— Mijn geld gestolen, herhaalde van Loosduinen... Goede wijn... al van mijn geld... Zo kun je zuipen. Maar ik moet alles terug hebben.

Hij zonk op een stoel en legde het hoofd op de tafel. Juist kwam de man van de waardin thuis. Hij was voor zaken in het ronde geweest. Zijn vrouw wenkte hem bij de toog.

— Twee rare gasten, zei ze. Eerst meende ik, dat ze treffelijk waren. Ze zeiden, dat ze naar baron de Bichas te Moerschor moesten. Maar die een is onder zijn jas als een schooier gekleed. De ander zegt dat zijn geld gestolen is. En ze klappen van Hoogstraten. Als het maar geen weggelopen vagebonden zijn. We kunnen er last mee krijgen. Zet ze buiten, anders ben ik niet gerust.

— Hebben ze het verteer betaald?

— Ja, geld hebben ze. Maar vanwaar? Ik zei, dat ze hier niet kunnen slapen. Ze luisteren niet. Met zulke gasten scheep ik me niet op.

De waard ging naar de zwervers. Van Galen deed juist moeite, om zijn vriend mee te krijgen naar boven.

— Heren, heb je papieren? vroeg de hotelhouder.

De schilder keek hem aan.

— Wie ben je? beet hij hem toe. Je vraagt onzin.

— De baas van het hotel ben ik, en dus de meester hier.

— Is uw vrouw niet betaald? Weet je wel, tot wie je spreekt?

— Neen!

— Mijn vriend is een baron en ik ben een groot kunstenaar, en toon u dus maar wat eerbiediger!

— Ik vraag, of jij papieren hebt.

— Je hebt niets te vragen.

— Jawel. Ik wil weten, wie er onder mijn dak slaapt. We hebben een register, voor de logeergasten. Dat zul je ook wel weten. En dus moet ik inlichtingen hebben.

Ofschoon hij ook zeer beneveld was, vatte Van Galen wel het gevaar dat hem dreigde. Hij was ontsnapt uit Hoogstraten.

— Baron, we gaan hier weg. Die mensen beledigen ons.

— Ja, vertrek! 't Is hetgeen we vragen, sprak de waard.

Hij hielp de schilder om de weerspannige van Loosduinen buiten de deur te trekken en even later stonden de twee zwervers op straat.

— Moeten we het niet aan de politie gaan zeggen? vroeg de vrouw.

— Neen, neen, oordeelde de baas.

— Het zijn voorzeker twee vagebonden van Hoogstraten.

— Dat gaat ons niet aan. We gebaren, dat we van niets weten. Zijn er anderen bij geweest?

— Neen.

— Wel, je houdt je mond. We hebben ze buiten gezet, omdat ze ruzie maakten. En van Hoogstraten zeggen we niets; je weet nooit tegen wie je moet gaan getuigen. Ze zullen morgen over de grens in Frankrijk zijn.

— Ik wil slapen, zei daar buiten van Loosduinen tot Van Galen.

— Je bent een ezel. Je zou ons recht naar Hoogstraten terugbrengen. Moest je daarover beginnen? En dan dat ik uw geld gestolen heb? Is dat uw vriendschap? Ik ben beschaamd in uw plaats.

— Mijn geld terug. Je bent een dief! schreeuwde van Loosduinen.

— Als je niet zwijgt, laat ik u hier staan.

— Je bent van Hoogstraten... een vagebond... een dief. Ik ben baron.

— Baron van niemendal.

— Dief... mijn geld... Die jas!... Ik heb het wel in de gaten.

De schilder werd woedend en gaf zijn reisgenoot een harde duw. De baron tuimelde omver en bleef liggen. Toen werd Van Galen bang en ging vlug heen.

Van Loosduinen lag te kreunen. Iemand die naar de herberg ging, waar de zwervers buiten gejaagd waren, struikelde bijna over zijn lichaam.

— Hei, wat doe je daar! riep de burger.

Hij hoorde het gekerm en schrok. De man opende de deur van de herberg en zei tot de waardin:

— Er ligt hier iemand voor de deur. Roep de baas eens!

De herbergier kwam. De mannen droegen van Loosduinen binnen, die een bloedende wonde aan het achterhoofd had.

— Die vent is hier geweest met een kameraad, zei de waard. Zij maakten ruzie en ik stak hen buiten. Ze hebben zeker gevochten? Staat de andere er niet meer?

— Ik heb niemand gezien.

— Het was over geld, dat ze keven.

— Deze ziet er een treffelijke heer uit.

— Maar de ander leek een schooier. Ik geloof, dat hij een verlopen artist was. Hij droeg lang haar. Maar ik ga er kort spel mee maken en de politie halen. Vrouw, was de wonde uit, gebood hij.

Hij volgde zijn echtgenote in de keuken.

— Zeg, dat ze hier gegeten hebben, fluisterde hij. En dat ze dan ruzie kregen over geld. Maar gebaar niets van Hoogstraten.

De waard vertrok. Hij keerde weldra met een agent terug.

Het bloed uit de wonde was nu gestelpt, maar van Loosduinen lag daar bewusteloos.

De waardin vertelde aan de agent, dat twee vreemdelingen hier hadden komen eten. Ze leken treffelijke gasten en betaalden behoorlijk. Maar dan kregen ze ruzie over geld. De waard had ze dan aan de deur gezet.

De burger getuigde, hoe hij de gevallen man vond. Maar de ander was er niet bij.

De agent keerde naar het bureel terug. Een kwartier later droeg men de nog steeds bezwijmde baron naar het hospitaal.

Gendarmen en agenten gingen op zoek naar de verdwenen kameraad.

Baron de Bichas en Ethel zaten in de bibliotheek.

Maar de knecht klopte en meldde, dat een heer de jonkvrouw wenste te spreken.

— Wie is het? vroeg de baron.

— Hij wilde zijn naam niet zeggen. Hij is een goede kennis van de jonkvrouw, beweert hij.

Even verduisterde het gelaat van baron de Bichas.

— Maar het is toch behoorlijk, om zijn kaartje af te geven, hernam hij.

— Ik zal eens gaan zien, sprak Ethel. Het is misschien Boudewijn van Ruren.

Ze snelde heen. Ze was wat ongerust. Ze wist zelf niet waarom, maar ze dacht plots aan Otto. Zou die de onbeschaamdheid zo ver drijven?

Van Galen stond in de spreekkamer. De verlopen schilder hield zich zo deftig mogelijk en maakte een buiging, toen Ethel binnentrad.

— Jonkvrouw van Loosduinen, groette hij. Een eer u te ontmoeten.

Ethel keek hem aan. Dat gezicht was haar niet geheel vreemd. Ze vroeg wie de bezoeker was.

— Ik kom vanwege uw papa, mijn vriend, hernam Van Galen.

Eensklaps herkende Ethel hem. De zwerver... de vagebond, die met haar vader naar Rolandburg was gekomen.

Verontwaardigd rees ze op.

— Jonkvrouw, uw vader heeft me van de Oudenborcht naar hier gestuurd, om u een som geld te vragen voor hem, zei Van Galen. De baron zit in verlegenheid en dat is zeer triestig.

— Ge liegt ! barstte Ethel los. Je bent die landloper... ik herken u...

— Ik een landloper? Je beledigt in mij de goddelijke kunst, jonkvrouw... Ik wil uw vader een dienst bewijzen en doe daarvoor die verre reis uit oude, trouwe vriendschap.

— Bedrog... Ja, je bent een bedrieger! Je was opgesloten te Hoogstraten. Ik weet het wel. En je durft hier komen!

— Men heeft mij inderdaad die hoon aangedaan. Graaf Boudewijn van Ruren, die uw vader ook haat, heeft ons dat gelapt. Ik werd met de baron weggevoerd, maar de bestuurder van de kolonie was verontwaardigd, dat een genie, als ik opgesloten werd. Ik kreeg dadelijk de vrijheid terug en mag mij overal vertonen.

— Maak u weg! beval Ethel. Hier wil ik u niet langer zien.

— Mij zo bejegenen...

— Wacht, ik zal baron de Bichas roepen. En hij kan de gendarmen waarschuwen.

— Jonkvrouw, jij bemint uw arme vader niet. Anders zou je hem hulp schenken. Hij heeft op de Oudenborcht een onderdak dat is waar, maar als een gevangene. En hij zit in geldgebrek en in

diepe vernedering. Ik vind het tragisch.

— Papa heeft u niet om geld gestuurd. Je vertelt leugens.

— Ik zweer u...

— Leugens! 't Is nu genoeg, kerel. Ga dadelijk heen!

— Ik mag dood vallen, als ik lieg! Ik meende, dat je meer hart hadt voor uw vader, die ongelukkig is.

Plots trad de Bichas binnen. Achterdochtig had hij aan de deur geluisterd... Welk een goede kennis kon Ethel hebben? Dat wilde hij weten... Hij was enige ogenblikken angstig geweest, vrezend, dat Ethel een vereerder bezat. Op dit punt was hij nu gerust gesteld.

De knecht stond buiten de deur.

— Jonkvrouw, zei de Bichas tot Ethel, ga heen. Ik zal het met deze indringer wel klaar spelen. Ik ken de soort.

Van Galen ontstelde. Hij wilde zich na Ethel ook verwijderen, want hij dacht aan de kolonie, en vreesde de komst van gendarmen. Zijn list mislukte deerlijk.

— Als ik zo behandeld word, ga ik liever heen, sprak hij, zenuwachtig. Mijn goede bedoelingen worden miskend.

— Niet weg! verbood de Bichas. Ik wantrouw u. Ik hoorde daar iets van Hoogstraten. Een gevluchte vagebond! Er komen er meer, die naar Frankrijk willen.

— Dat is niet waar!

— Ik zal het laten onderzoeken.

— Ga uw gang... maar je hebt het recht niet mij hier tegen wil en dank te houden. Jij bent geen overheidspersoon.

— Neen, maar toch belet ik u te vluchten.

— Ik kwam hier behoorlijk een boodschap doen. Dat is mijn recht.

— Geld aftruggelen. Ik heb het gehoord. Je bent een bedrieger.

— Neen...

— Toe, toe, kerel, ik heb u betrapt!

— Ik wil weg! schreeuwde Van Galen. Ik heb met u niets te maken. Je bent geen overheidspersoon! Ik ben een vrij man.

De baron riep zijn knecht.

— Dat is vals raasde de schilder. Ik wil naar buiten.

De knecht duwde de zwerver in een hoek. Hij en de baron verlieten dan snel de spreekkamer en sloten Van Galen op. Deze bonsde op de deur. Maar dat baatte hem niet. Hij zat in de val. Hij had te veel gewaagd.

Ethel hoorde bevend dat lawaai. De baron kwam bij haar.

— Ik zal om de gendarmen sturen, zei hij. De vent moet in het hok.

— O, doe dat niet! smeekte Ethel. Laat het terwille van mij. Als de politie komt, wordt het een gerechtszaak en onze naam raakt weer in opspraak. Ik denk dat die man gevlucht is van Hoogstraten, dan papa opzocht, daar weggestuurd werd, maar te Veldhove hoorde, dat ik hier ben. Hij zal me geld willen afzetten, om naar Frankrijk te gaan, over de grenzen. Laat hem vertrekken, baron! Trek u niets van hem aan.

— Je wens is voor mij een bevel, waarde Ethel. Maar denk toch eerst eens na! Wij zouden medeplichtig zijn aan de vlucht van een veroordeelde. En dat zou ernstiger kunnen wezen, dan hetgeen je wilt vermijden. De gendarmen zullen die man eenvoudig naar Hoogstraten terug sturen en de zaak is uit. Van een proces is geen kwestie.

— Meent ge.

— Wel ja... We behoeven niet te zeggen, dat hij geld wilde aftroggelen... We noemen hem eenvoudig een bedelaar, die ons lastig viel.

— O, baron, handel dan, zoals 't best acht.

— Ging die man met je papa om? vroeg de Bichas.

— Papa kende hem toch. Hij is een schilder, een die van hoger afgezakt moet zijn.

— Och, bekommer je niet om hem. Hij wordt vandaag of morgen weggeleid en daarmee is alles uit.

Na een halfuur kwamen twee gendarmen. Ze spraken eerst met de baron.

— Ik vermoed, dat hij een vluchteling is uit Hoogstraten, zei de edelman.

De gendarmen stapten de spreekkamer binnen. Van Galen schrok toen hij hen zag. Maar hij beheerste zich en zei:

— Ik word hier tegen alle recht in gevangen gehouden. En daartegen protesteer ik. Die baron is geen overheid.

— Wie ben jij? vroeg een van de gendarmen.

— Van Galen...

— Ja, hij is uit Hoogstraten gevlucht, verklaarde de gerechtsdienaar tot de baron. De naam komt me bekend voor. We werden verwittigd.

— Niet waar, loog de schilder, ik ben daar nooit geweest.

De gendarm haalde zijn boekje te voorschijn en zei bedaard:

— Hier staat uw naam. Uw opsporing werd verzocht. Je hebt het ver kunnen brengen, tot aan de grens, maar nu is de wandeling uit.

— De bestuurder heeft me losgelaten! En je zou me aanhouden?

De gendarmen antwoordden niet, maar ze boeiden de schilder.

— En nu gewillig mee! beval hij, die het woord voerde.

— Een kunstenaar boeien... 't Is een schandaal, raasde Van Galen. En jij een edelman, je moest je schamen, verweet hij de baron.

De gendarmen leidden Van Galen heen. Van 't gebeurde te Veurne hadden ze blijkbaar nog geen bericht ontvangen.

De baron keerde bij Ethel terug.

— De kerel is al verdwenen, zei hij. De gendarmen zorgen wel, dat hij zo gauw mogelijk te Hoogstraten terug is. Toe, trek het je niet aan.

Vriendelijk nam hij haar bij de hand.

— O, zulk gezelschap had papa! riep Ethel uit. Ik schaam me weer.

— Ik zal oprecht zijn, beste Ethel. Je vindt het nu erg, dat zo'n zwerver mij aan 't ongeluk van je vader komt herinneren.

— Aan papa's onbegrijpelijke omgang met zulk gespuis.

— En zal ik je daarom minder achten? Kom, kijk vrolijker. Ik veroordeel ook je papa niet. Hij heeft gedoold en ziet dat nu in.

— 't Is maar goed, dat papa niet met mij mee kwam, want ik vrees, dat er dikwijls van die landlopers zouden verschijnen.

— 't Zou gauw gedaan zijn. En, waarde Ethel, mijn kasteel staat nog altijd open voor baron van Loosduinen. Laat deze gebeurtenis je niet beïnvloeden.

Baron de Bichas tikte Ethel vertrouwelijk op de schouder.

— Je bent hier als thuis, verzekerde hij weer. En wanneer er je iets deert, zeg het vrij! Heb vertrouwen in mij. We zijn geen vreemden meer voor elkaar. En schenk nu een likeurtje tegen de schrik. Ieder heeft al eens wat onaangenaams, maar dit is nu toch al uit de weg geruimd.

Baron de Bichas had laten inspannen. Hij wilde met Ethel een rijtoer maken om haar gedachten wat af te leiden. Het meisje wilde niet weigeren. Maar liever toch was ze thuis gebleven. Ze werd vandaag weer zo pijnlijk aan haar vaders ellendige geschiedenis herinnerd. En ook kwelde haar een gevoel van onrust. Was die landloper op de Oudenborcht geweest?

Ethel maakte zich gereed. Ze kwam in de zitkamer. Baron de Bichas bewonderde haar. Jonkvrouw van Loosduinen zag er bekoorlijk uit.

— Je kijkt nog wat weemoedig, zei de edelman. Je denkt aan die schavuit. Hij is weg. De gendarmen hebben hem al naar Veurne gevoerd. Toe, wees vrolijk. Alles is in orde. En je papa is

goed bezorgd. En je weet, dat hij hier ook welkom zal zijn, als hij wil komen.

— Ik dank u voor uw vriendelijkheid baron, maar natuurlijk moet ik nog dikwijls aan dat verleden denken, zei Ethel.

— 't Zal slijten. En voor je toekomst moet je niet bezorgd zijn... Kom, kom, je bent hier thuis. Willen we nu gaan?

Op het bordes zagen ze een gendarm, die juist van zijn paard sprong. Hij bracht een brief voor de baron.

Ethel schrok. Ze voelde, dat deze boodschap in verband stond met Van Galen en haar vader. De gendarm moest niet op antwoord wachten en reed weer heen.

De baron en Ethel keerden in de vestibule terug.

— O, dat is over papa, zei Ethel...

— Wel nee! Waarom denk je dat nu? Hoe komt dat in je hoofd op?

— Ik voel het.

De Bichas trok de omslag open en Ethel zag, hoe hij bij het lezen ontstelde.

— O, wat is het? vroeg ze.

— Schrik niet... Een zonderling geval. Maar ik help je wel.

— Over papa?

— Ja...

— O, wat is het?

— Je vader bevindt zich te Veurne. We zullen alle maatregelen nemen. Blijf kalm.

— Mag ik zelf lezen?

— Ja, maar wind je niet op.

Gretig las Ethel het nieuws. Het was een bericht van de politiekommissaris. In het hospitaal lag een gewonde. Hij was gevallen of geslagen door de landloper die 's morgens te Moerschor aangehouden werd. Die landloper verklaarde dat, de gewonde baron van Loosduinen heette en zijn dochter bij de Baron de Bichas woonde.

De gewonde was lang bewusteloos geweest, doch nu bij kennis, maar weigerde zijn naam te noemen. Hij ontkende, dat zijn dochter op Moerschor woonde. De kommissaris deelde dit mede, om, indien de landloper toch de waarheid zei, die dochter de gelegenheid te geven naar Veurne te komen.

— O, laat me naar papa gaan! smeekte Ethel. Wat is er met hem gebeurd.

De baron leidde haar in de zitkamer.

— We zullen eens kalm praten, en de nodige maatregelen nemen, zei hij.

— Maar papa ligt gewond te Veurne? snikte Ethel.

— Dat beweert die landloper. Doch liegt hij niet. We hebben immers geen zekerheid.

— Ik ben zeker, dat het papa is.

— Hoe weet je dat?

— De vent zal papa meegelokt hebben.

— Maar de gewonde loochent, een dochter hier te hebben.

— Daarom juist ben ik overtuigd, dat het papa is... O, die landloper heeft papa meegelokt van de Oudenborcht. Eerst zal hij niet over Veurne gesproken hebben maar hij heeft papa drank gegeven en hem dan meegevoerd naar hier. Die landloper wilde me geld aftruggelen. Papa wist niet, waarheen die man hem leidde. Nu is papa bij bewustzijn.... hij kan weer denken... en hij schaamt zich. Hij wil niet verklaren, dat hij mijn vader is... Hij wil me sparen. Daarom ontkent hij. Zo zal het zijn. O, laat me naar Veurne rijden! Het is toch mijn vader.

— Zeker Ethel! Maar ik weet beter. Blijf hier en ik zal je papa naar het kasteel laten overbrengen. Dat zal veel minder pijnlijk voor je zijn, dan het wederzien in het hospitaal bij vreemden.

— U bent zo goed...

— Voor jou doe ik alles!

— Maar misschien kan papa niet vervoerd worden. O, ik zou toch liever naar Veurne gaan, baron! Ik heb geen rust.

— Welnu, dan gaan we!

— Ik kan wel alleen reizen.

— Geen kwestie van.

— Ik doe u al last genoeg aan. Het is vreselijk. Ik breng u in onaangenaamheden.

— Jij?

— Mijn familie dan... Eerst die landloper...

— Stil, Ethel... Ik leef in dit alles met je mee, dat weet je wel. Wees nu in het minst verlegen om mij... Jij hebt geen zweem van schuld. En je vader doolde. Ik veroordeel hem ook niet. Hij is ongelukkig. We zullen naar Veurne rijden. Ik bewonder je kinderlijke liefde. Kom dan, Ethel! Het rijtuig is ingespannen.

Uit de keuken werd er gespied.

— Ze hangt al aan zijn arm, zei de kamenierster. 't Gaat vooruit... Ze wordt hier de barones. Ge moet goesting hebben, zo'n oude, lelijke vent...

De andere en eerste dienstbode zou haar in een ander geval niet zo over de baron hebben laten spreken. Ze handhaafde de eerbied voor de adeldom...

Maar nu spotte ze mee...

— Ja, zei ze, ze heeft liever de baron dan die heer van deze morgen.

— Met zijn lang haar! spotte de jongste meid. Dat was een schooier... ik zag het seffens.

— Een kennis van haar vader, ik heb het afgeluisterd, beweerde de oudste. We weten niet alles van haar, maar 't is een, die scheef gelopen heeft. En ik lees elke avond, omdat de baron toch zijn ogen zou opendoen.

— Ze trouwt er mee! plaagde de kamenierster.

Zo babbelden ze in de keuken. Maar geen van het personeel vermoedde, hoe de smart neep in het hart van jonkvrouw van Loosduinen.

HET WEDERZIEN

— Papa! klonk het en Van Loosduinen keek op.

Die stem kende hij. Ethel stond voor zijn bed. Ze hadden haar dus toch gehaald. En de baron voelde nijd tegen Van Galen. Tranen welden in zijn ogen. Als door een floers zag hij Ethel. En hij schaamde zich diep.

— Blijf maar liggen, zei Ethel zacht. Ze kuste hem.

— O, je moest niet gekomen zijn, sprak van Loosduinen wat heftig. Ik heb je niet geroepen, ik ben niet waard, dat je naar me omziet. Doe, of ik niet meer besta. Je bent veel te goed. Ik ben een ellendeling. Ik was rustig op de Oudenborcht. Ook mijnheer van Roosendaal was te goed voor mij... en Benedict... en Dora en haar man... Ik verdiende het niet. Een lafaard ben ik.

— Papa, blijf kalm! smeekte Ethel.

— Ik was daar rustig. En Van Galen komt en ik ga stilletjes mee. Hij laat me drinken, maar ik wist toch, dat genever een duivel is. O Ethel, ik wilde niet naar Veurne komen, niet naar jou. We zouden alleen eens naar Gent gaan. Van Galen heeft me hier gebracht, zonder dat ik het wist. Ik was dronken, schandalig mens dat ik ben en hij bedroog me.

— Papa, de dokter zegt, dat u vervoerd mag worden, hernam Ethel... En ik neem u mee. Ik zal u verplegen.

— O, nee! Ik wil niet. Het kan niet zijn kind. Laat me liggen!

— Naar Moerschor, papa, breng ik u.

— Neen! riep de baron luid.

— Ik zal u verplegen. U zult er rustig liggen en genezen.

— Neen, neen! Ik wil niet. Jou weer in de weg lopen. Het is al te erg geweest. Toe, laat me liggen en sterven!

— Papa, baron de Bichas is bij me.

— Wat, je hebt hem meegebracht? O, ik schaam me zo diep.

— Hij wilde het zelf. Hij heeft medelijden met u en wil, dat u ons vergezelt.

— Laat hem vertrekken... en ga mee, Ethel! Ik smeek het je!

— Papa, wind je niet op. De baron heeft medelijden met u zeg ik.

— Maar dat verdien ik niet. Ik ben een ellendeling. Alles was nu goed... ik woonde rustig op de Oudenborcht, ik was er als verdoken en ik ga weer zwerven en kwam hier terecht als een vagebond.

— Het was de schuld van die schilder!

— Maar ik wist toch beter. Het was mijn schuld.

Van Loosduinen weigerde hardnekkig zijn dochter te vergezellen. Hij zei, dat hij liever naar Hoogstraten terugkeerde; daar kon hij ook vergeten wonen. Maar hij zou Ethel niet meer in de weg staan.

En hoe het meisje ook pleitte, het baatte niet. Toen kwam baron de Bichas, die zich zeer hoffelijk toonde, en van Loosduinen uitnodigde bij hem te komen wonen. Deze antwoordde, dat hij het aanbod moest verwerpen. Hij hoorde niet meer thuis op een kasteel, beweerde hij. En hij had 't recht op fatsoenlijk gezelschap verbeurd.

De bestuurder van het hospitaal kwam hem aanraden met de jonkvrouw mee te gaan.

— Nee! riep van Loosduinen nijdig. Ik wil niet. Voer me naar Hoogstraten, als ik hier niet blijven mag. Ik heb Van Galens gezelschap verkozen... ik verdien geen haar beter en moet nu maar bij hem blijven.

Men sprak over zijn stand, zijn rang. 't Hielp niet.

Ethel begreep haar machteloosheid. Ze nam afscheid van haar vader en stapte terug in het rijtuig. Ze zou de volgende dag weerkeren.

De Bichas troostte haar.

— Morgen is je vader misschien kalmer, zei hij. En dan zal hij ons wel willen vergezellen. Hou goede moed.

— Ik vrees, dat hij koppig blijft.

ONGERUSTHEID

Benedict liep gans Veldhove af. Hij had het de vorige avond ook gedaan. Waar kon zijn meester gebleven zijn?

Raimond van Roosendaal kwam in het Lindenhuis. Bernard had hem al gezien en trad haastig binnen. Zou er nieuws van baron

van Loosduinen zijn?

Na de begroeting, zei de heer van Roosendaal:

— Ik heb een spoor... Gisteren is de baron te Voerdaal op de trein gestapt met een sjofel geklede man, een landloper.

— Een oude kennis, die hem meegelokt heeft! riep de heer Voorts uit. Hoe is het mogelijk zo dwaas te zijn! De proef is mislukt, mijnheer van Roosendaal. We hebben te veel van de ongelukkige verwacht.

— Wel nee! Ik heb mij nooit illusies gemaakt over de baron. Ik ken veel mensen en van allerlei soort. Ik heb veel gereisd en ik voorzag het wel, dat van Loosduinen nog eens uitbreken zou. Hij heeft de lokstem gehoord en hij kon er geen weerstand aan bieden... We moeten hem terughalen. Ik reis straks naar Gent. Daar zal hij wel zijn.

— Wilt u hem zelf opzoeken? vroeg Dora.

— Ja... ik ben borg voor hem, dus in zekere mate verantwoordelijk.

— Maar je haalt je veel last op de hals, merkte Bernard op. En de man verdient het niet.

— Wat kan ik er aandoen? Ik zit in 't schuitje en ik moet varen. Ja, ja, de baron heeft de oude lokstem gehoord. En hij is vermoedelijk naar de stad, naar meer oude kennissen.

— Naar kroegen! hernam de heer Voorts.

— Natuurlijk! Daar zal ik hem moeten zoeken. De drank is een duivel. Wee, wie in zijn macht is!

— 't Is schandelijk.

— Oordeel hem niet te hard, sprak van Roosendaal. De verleiding was sterk. Met zo'n wrak moet je veel geduld hebben.

— En u kocht de Oudenborcht om kalm te leven en u haalt die last op u.

— Ja... Och, eens een roerige dag zal mijn zenuwen niet in de war brengen. Ik heb toch medelijden met de arme sukkelaar.

— Wat een geschiedenis toch! kloeg Dora. O, wat zal Ethel bedroefd zijn, als ze dit verneemt! Ze voelt zoveel voor haar vader.

— Maar waar meent u, dat ik te Gent ons verloren schaap moet zoeken? vroeg van Roosendaal, in schijn geen acht gevend op hetgeen mevrouw Voorts over Ethel zei.

Bernard noemde enige buurten op. En de nieuwe heer van de Oudenborcht vertrok spoedig daarna.

— Edelmoedig is hij toch, zei de heer Voorts tot zijn vrouw.

— Ja... Maar zonderling, dat hij nooit over Ethel wil spreken. Zou dat juist geen teken van verliefdheid zijn? Ik denk het wel.

— Maak je toch geen illusies en word op dat punt eens verstandig, vermaande de heer Voorts.

Hij moest weer naar zijn werk.

's Avonds kwam van Roosendaal nog eens. Hij had Benedict meegenomen naar Gent, om er de baron op te sporen, doch het was een vergeefse reis geweest.

— En ik had hoop, dat de baron al terug zou zijn op de Oudenborcht, maar dat is niet gebeurd, vervolgde de heer van Roosendaal. Als hij morgenavond niet terecht is, moet ik de overheid verwittigen.

— O, doe dat niet! drong Dora aan.

— Maar het is de plicht van mijnheer van Roosendaal, beweerde haar man. Hij staat borg.

— Inderdaad! zei Raimond. Ik zou last krijgen. Stel u voor, dat de baron en zijn gezel als landlopers nog eens opgepakt worden en het dan blijkt, dat ik niets over die verdwijning heb gemeld.

— Ja, het zou een zonderlinge indruk maken, erkende Bernard.

— Tot morgenavond wil ik nog wachten.

De volgende morgen kwam de heer van Roosendaal weeral in 't Lindenhuis.

— Nieuws, zei hij. De baron ligt te Veurne in het hospitaal. Zo ver was hij al weg.

— Ziek? vroeg Bernard.

— Gewond.

— En te Veurne?

— Ja... een heel eind van hier. Ik heb bericht gekregen.

— Hij zal Ethel een bezoek hebben willen brengen, meende Dora.

— Dat bevreemdt me, sprak de heer Voorts. Hij wilde Ethel ontzien, haar uit de weg blijven. Hij voelde, dat hij haar daar met rust moest laten.

— Dat is ook waar, stemde mevrouw toe.

— Zijn reisgezel heeft hem naar daar meegelokt, zo moet het zijn... oordeelde Bernard.

— En die reisgezel is niemand anders dan Van Galen, de verlopen schilder, vervolgde van Roosendaal. Dat weet ik uit de brief.

— Die te Hoogstraten zat?

— Ja... maar blijkbaar gevlucht is, en zijn oude makker hier kwam bezoeken. Ik heb een brief van de politie te Veurne gehad met uitvoerige inlichtingen.

— En is de baron erg gewond? vroeg Dora.

— Nee. Hij moet gevallen zijn. Maar hij kan vervoerd worden

en ik ga hem vandaag halen.

— Helemaal naar Veurne? vroeg de heer Voorts.

— Ik moet wel. Ik ben borg voor hem. Het is dus mijn plicht.

— U bent al te edelmoedig.

— Och, neen! Wat geduld met zo'n man! Ik zei het u... hij is zwak en bezweek voor de verleiding.

— En u bent van plan hem op de Oudenborcht terug te nemen?

— O, ja!... Ik vind het een recht van de baron daar nog te wonen. We mogen niet te streng zijn na zo'n afdwaling. Benedict moet nog beter op zijn oude meester letten. Dat is de les, die we uit dit geval kunnen onthouden.

WEER STRIJD

Ethel had de ganse dag bij haar vader gezeten. Toch was er weinig tussen hen gesproken. Baron van Loosduinen sliep veel. Of hij vermeed een gesprek. Want telkens kwam het op dezelfde kwestie. Ethel wilde haar vader naar Moerschor vervoeren, doch de baron weigerde zulks hardnekkig.

De avond was gevallen. Weemoedig flikkerde de gaslamp, die de kamer met bleek licht tintte.

Ethel verwachtte de baron, die haar zou komen afhalen zoals hij haar 's morgens gebracht had.

Iemand trad binnen. Ethel wendde zich om. Ze ontstelde.

Raimond Van Roosendaal was daar. En dadelijk wrokte bij Ethel de nijd. Weer die opkoper, die indringer, die parvenu, die zich als beschermer van een edelman voordeed! Waar bemoeide hij zich mee?

Van Roosendaal boog voor haar. Maar hij sprak geen groet uit.

Juist sloeg baron van Loosduinen de ogen op. Hij ging overeind zitten.

— Mijnheer, u hier? vroeg hij, verbaasd en tevens beschaamd.

— Ja... ik kom u halen, sprak van Roosendaal. Morgen reizen we heen, terug naar de Oudenborcht.

— O, nee! kreunde de baron.

— De dokter zegt, dat het best kan. U hoort hier niet!

— Maar ik moet naar Hoogstraten...

— Geen sprake van. Morgen gaan we naar de Oudenborcht. Benedict is bij me. Ik sta borg voor u en u moet me gehoorzamen. U hebt me dat beloofd ook.

Ethel ergerde zich vreselijk. Die Van Roosendaal sprak hier als meester op bevelende toon. En hij deed of zij er niet was en heel die kwestie van haar vader haar niet aanging. Hij negeerde haar.

— Ik heb dat niet verdiend! kreunde van Loosduinen. U bent veel te goed. Ik liep met een vagebond mee en beloonde zo al uw goedheid.

— Papa, die zich zo vernedert voor zulk een parvenu, dacht Ethel. Het is onuitstaanbaar. En dat is dan een kerel die papa hielp ruïneren om de Oudenborcht te beloeren! Hij is een verachtelijk mens.

— Slaap nu nog maar eens rustig, hernam Van Roosendaal tot van Loosduinen. Dan bent u morgen weer geheel op krachten. En morgennamiddag zit u in uw kamer van de Oudenborcht. Alles is vergeten. We spreken niet meer van de reis.

— Maar ik ben een ellendeling!

— Och, kom, maak het u zelf niet zo moeilijk, baron. Alles komt terecht.

Ethel zou zich niet langer kunnen beheersen. Ze wilde toch niet twisten bij dit ziekbed en verliet de kamer. Haar ogen fonkelden van woede.

Even later kwam Van Roosendaal ook op de gang.

— Mijnheer, wie is het nu, die beledigend optreedt? vroeg Ethel.

— Geen van ons beiden, meen ik, antwoordde Van Roosendaal kalm. We deden of we elkaar niet kenden.

— Zo! U komt binnen... U zegt mij geen woord.

— Ik heb een buiging gemaakt om u te groeten.

— Geen woord over papa bedoel ik natuurlijk, hernam Ethel heftig. En buiten mij om, zegt u papa, dat u morgen met hem vertrekt.

— Waarom zou ik met u gesproken hebben? Op de Oudenborcht wilde u mij voorbijgaan, als was ik een boom. Ik wilde nu twisttonelen bij uw vader vermijden. Het zou voor hem te pijnlijk geweest zijn. Best was ik uit de kamer gebleven, en ik zou dit gedaan hebben, omdat mijn aanwezigheid u ergert. Maar ik moest baron van Loosduinen toch in kennis stellen met mijn plan hem mee te leiden.

— Uw plan? En ik heb zeker over papa niets te zeggen? Ik ben hier om hem naar Moerschor te brengen.

— Dat kan niet, jonkvrouw van Loosduinen, hernam van Roosendaal bedaard. Uw vader moet terug naar de Oudenborcht. Verzet er u dus niet tegen!

— Maar wat gaat u dat aan?

— Laat ons dit nodeloos twisten eindigen!

— Maar wat matigt u zich aan? U treedt op als de meester van mijn vader.

— Kom, kom, u weet het, dat baron van Loosduinen onder mijn toezicht staat, en ik tegenover de regering borg voor hem ben. U dwingt mij u dat te herinneren. En omdat ik mijn plicht vervullen wil, ben ik naar Veurne gekomen. Nog eens, laat ons alle getwist vermijden.

— Papa onder uw toezicht? herhaalde Ethel nijdig.

— Het is u bekend.

— En papa gaat heen en wordt te Veurne aangetroffen! Hij trok met een vagebond heen.

— Dat verwijt neem ik aan, maar ik wilde de vrijheid van baron van Loosduinen niet beperken. Nu weet ik dat het toezicht scherper moet zijn. Verkiest baron van Loosduinen naar Moerschor te gaan, dan zal ik zorgen, dat ik weer vrij sta tegenover de regering, maar voorlopig moet de baron toch mij vergezellen. 't Zal niet zo gemakkelijk zijn, die verandering te krijgen.

— Men zou een eigen dochter minder vertrouwen dan een vreemdeling?

— Dat is de kwestie niet, maar de baron is op de Oudenborcht in zijn oude woning en, hem terug te laten in die omgeving, daar voelt men van overheidswege veel voor. Me dunkt, dat ik de zaak nu duidelijk genoeg voorgesteld heb. En u kunt mij niet verwijten u beledigd te hebben.

Baron de Bichas kwam juist de trap op. Ethel ging naar hem toe.

— Papa weigert weer ons te vergezellen, fluisterde ze.

— Geduld, geduld, beste Ethel...

— Ik kan niets doen, want die van Roosendaal staat daar. Hij komt papa halen, om hem terug te brengen in zijn huis.

— O, is hij dat individu? vroeg de Bichas verachtelijk.

— Zeg hem niets. Hij heeft de wet aan zijn kant.

— We zullen zien...

— En vermits papa weigert met mij mee te gaan, kan ik niets doen. Baron, ik zal u niet lang laten wachten, sprak Ethel zenuwachtig. We kunnen terugkeren naar Moerschor.

— O, voor mij behoef je je niet te haasten.

— Ik zal afscheid van papa gaan nemen.

Van Roosendaal bleef nog op de gang. Hij begreep, wie die oude heer was, die zo verwaten naar hem keek. En Raimond zou de wacht houden. Baron van Loosduinen moest hier blijven.

Ethel ging hem voorbij en begaf zich weer bij haar vader. Van Roosendaal stoorde haar niet. Lang bleef ze niet binnen. Ze trad opnieuw buiten en veegde nog tranen af.

Ze zei geen woord tot Van Roosendaal, maar sprak tot de Bichas:

— Baron, ik ben klaar. We kunnen naar Moerschor terug rijden.

De Bichas wendde zich plots om en deed enige schreden in de richting van Raimond van Roosendaal.

— Mijnheer, zei hij, ik ken uw rol en ik veracht u. Dat wil ik u toch eens openhartig zeggen.

— U bent me totaal onbekend, en ik ben overtuigd, dat ik me boven uw verachting kan verheffen, antwoordde van Roosendaal.

— Wat bedoelt u?

— Verachting van verachtelijke mensen raakt me niet! Maar nog eens, ik ken u niet en begeer u niet te kennen. Laat mij met rust!

— Ik ben baron de Bichas, van Moerschor!

— O, ik ben niet op uw kennismaking gesteld. En uw houding is zeer onbeschoft en kan moeilijk vergeleken worden met die van een beschaafd edelman.

— Mijnheer...

— U komt hier als een straatjongen ruzie maken in de gang van een hospitaal. Als u uw naam en stand niet eerbiedigt, doe het dan tenminste voor de zieken! En verder wens ik niet het minst meer me met u te bemoeien.

Van Roosendaal boog voor Ethel en daalde de trap af. Hij ging in de bestuurskamer van het hospitaal.

Ethel was verschrikt geweest over dit kort, maar heftig toneel. En ze was tevreden, dat het zo spoedig eindigde. Ze voelde wel, dat van Roosendaal weer de overwinning behaalde.

— Wat een individu! raasde baron de Bichas. Hij toonde het, dat hij een parvenu is, een gelukzoeker. Welke lompe manieren!

— Och, baron, laat ons vertrekken! drong Ethel aan.

Hij bood haar de arm. Dat scheen hem na gisteren een gewoonte geworden. Ethel durfde de arm niet weigeren. Ze verlieten het hospitaal. Maar ongerust was Ethel niet meer over haar vader.

In het rijtuig schold de Bichas nog op Raimond van Roosendaal.

— Maar ik zal je papa uit zijn voogdij halen, verzekerde hij. Het is onwaardig van de staat een edelman aan zo'n avonturier toe te vertrouwen. Men zal niet weten, hoe hij bestaat.

— O, en dat u door mij in al die onaangename zaken wordt gewikkeld! zei Ethel. Ik schaam me er voor.

— Door jou.

— Maar ja!

— Zet je dat niet in het hoofd, mijn beste Ethel. Ha, nu begrijp ik nog beter al je gevoelens en je verontwaardiging. Ik heb de

zogenaamde heer van de Oudenborcht leren kennen. Hij moet een sluwe intrigant zijn.

— Ja...

— Maar ik heb meer invloed bij de regering dan hij. En je papa komt naar Moerschor, dat beloof ik je. Ik zal er voor zorgen.

— Papa wil het zelf niet...

— Hij zal wel van gedachte veranderen. Een edelmansaard verloochent zich niet. De houding van zulk een individu wekt bij iedereen afkeer.

De Bichas had van Roosendaal beledigd, menend aldus Ethel te behagen. Maar in zijn hart voelde hij wel, hoe hij bij die ontmoeting de nederlaag leed. Onder de reis weidde hij zeer uit over solidariteit van de adel.

Thuis avondmaalde hij met Ethel. Daarna vroeg hij haar, hem een artikel voor te lezen uit een oudheidkundig tijdschrift.

— Je bent er toch niet te moe voor? zei hij.

— Neen...

— Anders wil ik het niet.

— O, het zal mijn gedachten afleiden!

— Waarde Ethel, beschouw dit niet als een dienst, want je bent een huisgenote, zo goed alsof je mijn zuster of mijn vrouw was.

Een vergelijking met dochter wilde hij blijkbaar niet maken. Zulks herinnerde zeker te sterk aan zijn ouderdom.

Ethel las... En zoals ze daar zat in die lage zetel bij de haard, was ze allerbekoorlijkst. De Bichas luisterde niet, maar bewonderde haar. Hij sloeg geen blik van haar af.

Het was een lang artikel en nu en dan vroeg de baron, of Ethel niet te vermoeid werd. Ze beweerde, dat ze zich fris gevoelde. Zo brachten zij samen het overige van de avond door. Toch was Ethel blij, toen ze op haar kamer was en ongestoord mocht denken.

En nee, ze was niet ongerust meer over haar vader. Ze wilde het wel niet bekennen, maar ze voelde toch dat hij onder goede hoede was en Raimond van Roosendaal uitmuntend zijn taak van voogd vervulde. Dat haar papa aan het zwerven was gegaan, kwam toch slechts, omdat van Roosendaal zijn vrijheid niet wilde beperken. En dat was loffelijk.

— Maar die akelige van Roosendaal heeft bijbedoelingen, zo maakte ze zich wijs. Hij wil een adellijke vrouw, om zich uit een parvenu-toestand te verheffen. En ik zal het slachtoffer niet zijn! Dat moet hem nu toch al duidelijk wezen.

Maar van Roosendaal deed weinig om haar gunst te winnen. Hij was streng, hooghartig, deed of ze voor hem niet bestond.

— Om zich een voornaam air te geven, dacht Ethel. Hij wil

indruk maken door zijn zogenaamde liefdadigheid jegens papa. O, ik hoop, dat de baron papa hier krijgt. Dan zijn de betrekkingen met die woekeraar en opkoper uit.

Wel herinnerde ze zich de waarschuwing van Bernard Voorts, dat haar vader in onmin zou kunnen raken met de baron.

— Bernard spreekt van Roosendaal voor. En Dora, hoe goed ze is, zou me gaarne aan die van Roosendaal uithuwen, zei Ethel bij zich zelf. Maar ik heb een onafhankelijk karakter...

De volgende morgen werd Van Galen naar de trein gevoerd.

— Terug naar Hoogstraten? vroeg hij aan een der gendarmen.

— Ja...

— En mag ik geen afscheid nemen van mijn vriend, de baron?

— Wees blij, dat alles voor u zo goed afloopt. Uw vriend spreekt u voor.

— Hoe zo?

— Dat het onderzoek niet voortgezet wordt tegen u... is uw geluk.

— Welk onderzoek?

— Je weet wel, wat ik bedoel. Doe niet onnozel, daar ben je te slim voor.

— Je spreekt in raadselen. Ik heb mijn goede vriend niet geslagen. Maar ja, wantrouwen is een lelijke ondeugd. Nu, ik verhef me boven zulke aantijgingen. De adel wordt ontzien en de kunst naar een kolonie verbannen. Zo is de wereld.

Van Roosendaal vertrok met een volgende trein. Baron van Loosduinen en Benedict, de knecht, vergezelden hem.

De baron was zeer weemoedig. Nogmaals had hij gevraagd naar Hoogstraten gestuurd te worden. Hij verdiende zoveel goedheid niet. Benedict monterde hem op. De trouwe dienaar was zeer verheugd, dat zijn meester toch nog terug mocht naar de Oudenborcht.

En 's avonds was van Loosduinen weer in de oude woning. Onder de reis had hij niet gesproken. En van Roosendaal zat voortdurend te lezen, als was zijn beschermeling een vreemdeling voor hem.

Nu liet hij de baron alleen bij Benedictus. Hij had geen enkel onvriendelijk woord gesproken. Maar Benedict wist, dat hij van Loosduinen nog scherper moest nagaan. De baron was gelukkig, toen hij in de bekende kamer zat.

— Benedict, ik ben toch wel een ezel, hé? vroeg hij.

— Wel neen, zei de knecht.

— Het hier zo goed hebben... en dan toch met die dronkaard

van een schilder meetrekken...

— Dat was verkeerd...

— 'k Verdiende terug te Hoogstraten gestoken te worden.

— Peins daar nu niet over! U zit weer thuis en dat is het beste.

— Hier zo rustig kunnen leven... alles hebben... niemand in de weg lopen!... En dan terug gehaald moeten worden uit Veurne, daar waar ik het minst van al wilde zijn, om Ethel te sparen. Een stommerik ben ik.

Benedict zei, dat hij het avondmaal ging klaarzetten. En dan moest de baron naar bed.

— U moet nog veel rusten, beweerde de knecht. Een reis... een wonde... en dat op uw jaren.

VERLOOFD

— Zou ik toch niet kunnen thuis blijven? vroeg Fanny, de jonge gravin van Ruren.

— Thuis blijven! Maar wat bezielt je? kreet haar man ongeduldig.

— Ik heb hoofdpijn.

— Dat gaat wel over! beweerde Boudewijn van Ruren. Graaf van Boerel is er bijzonder op gesteld dat je mee komt lieve!

— Ja, ik weet het.

— En dat moet je bijzonder op prijs stellen. Het is een bewijs, dat graaf van Boerel je niet vereenzelvigt met je triestige vader. Toe, toe, die hoofdpijn gaat over. Je afwezigheid zou verkeerd uitgelegd worden, als wrok tegen Otto, omdat hij van Ethel heeft afgezien. En we moeten juist die herinnering uitwissen. Ethel is nu ver weg. Lieve, je moet je vandaag wat opofferen en goed de toestand begrijpen. Door het gedrag van je vader zakten we wat. Nu doen we een grote sprong omhoog. Wat de van Loosduinens bedierven, maken de van Rurens weer goed. 't Is tijd om je klaar te maken. Je hebt nu een nieuwe japon... Je zult ginder de minste niet zijn onder de dames... Vlug, zorg dat we over een uur kunnen weg rijden.

— Ja, Boudewijn.

Fanny begaf zich naar haar kamer. Ze veegde een traan af. Ze moest vandaag naar het verlovingsfeest van Otto van Ruren en Banka van Ooren.

O, Boudewijn spaarde haar de vernederingen niet! Otto had zich laf en min gedragen jegens Ethel, haar verlaten, toen ze arm werd. Enige weken hadden de onderhandelingen over de nieuwe verloving geduurd.

Banka dreef alles spoedig door. Ze was dolverliefd op Otto. Ze wilde niet wachten. Ze moest verloofd zijn en dan spoedig trouwen. En heden, daags voor Kerstmis, werd het verlovingsfeest gevierd.

Vanavond kwam Ethel, niet naar de Rolandsburg, maar naar 't Lindenhuis, bij mijnheer en mevrouw Voorts. Ze had haar geschreven, dat ze 't liefst bij Dora logeerde, om dicht bij papa te zijn. Ze zou dan wel eens naar Fanny komen.

En Fanny had die brief voor Boudewijn verborgen. Ze ontving hem, toen de graaf afwezig was.

O, was Boudewijn alleen naar 't feest gegaan! Dan zou zij in de avond naar Veldhove gereden zijn. Maar nee, ze moest de triomf van de van Rurens aanschouwen, het verraad van Otto vieren. 't Was haar plicht, zei Boudewijn.

De meid kwam de gravin helpen. Eindelijk had Fanny van haar man eens een nieuwe japon gekregen. Het was alsof ze een rouwgewaad aantrok...

Ze had willen thuis blijven. Ze mocht niet. Ze durfde zelfs geen opmerking maken. Ze was zo gewoon gedwee te gehoorzamen. Ze zou het ook nu niet doen... En Fanny was op de bepaalde tijd klaar.

Boudewijn had na lange strijd een grote uitgave gedaan en zich een nieuw rijtuig aangeschaft. Hij kon in zijn oude rammelkoets niet naar Elzelare rijden, naar het kasteel van mevrouw van Ooren.

Die koets stond voor het perron. Boudewijn leidde er zijn vrouw heen.

— Voorzichtig rijden, zei hij tot de koetsier.

Het had gesneeuwd...

't Was een lange reis naar Elzelare.

— Rust maar wat... slaap een beetje! had Boudewijn gezegd. Dan gaat je hoofdpijn over.

Zo behoefde hij niet te praten. Hij had een bundel financiële kranten en bestudeerde die.

Fanny leunde achterover, met gesloten ogen. Ze voelde het weer, hoe ze voor haar man van geen tel was. O, was moeder niet gestorven, ze zou nooit gravin van Ruren zijn geworden. Maar Fanny had blindelings haar vader gehoorzaamd en Boudewijn gehuwd. 't Was zeker slecht er spijt over te hebben. Maar ze kon zich zo vreselijk verlaten gevoelen.

— Lieve, we naderen, zei Boudewijn, haar aanstotend.

— Zijn we te Elzelare?

— Dicht bij. Is je hoofdpijn over?

— Ja, antwoordde ze, om hem genoegen te doen.

— Dat wist ik wel. En hou je nu vandaag flink. Toon je een waardige gravin van Ruren, opdat van Loosduinen geheel op de achtergrond geraakt. Je bent jong, mooi, je kunt er pralen en bent een gravin. Wees spraakzaam, toon je levenslustig, scherts vrolijk. Maak, dat ik eens tevreden ben over mijn vrouwtje.

— Ik zal mijn best doen, beloofde Fanny met matte stem.

— Maar je kijkt zo stroef.

— Wel neen!

— Ja. Je gaat toch naar een heerlijk feest. Ban al die ellende van je vader uit het hoofd en wees gelukkig, dat hij je leven niet heeft kunnen bederven.

Boudewijn ging voort met zijn raadgevingen, tot het rijtuig over de statige kasteelbrug reed.

— Nu zijn we er, zei Boudewijn. Ik heb een grote overwinning behaald en het is heden voor ons een blijde dag.

— Voor ons? dacht Fanny. Zijn overwinning? Dat hij Otto van Ethel heeft gescheiden en ik zou me daarin moeten verheugen.

Maar ze wist, dat Boudewijn streng op haar zou letten en ze mocht hem niet ontstemmen.

Het rijtuig hield voor het bordes stil en de bedienden snelden toe. Boudewijn steeg eerst uit. Hij hielp zijn vrouw. Een bediende nam het groot valies. Lakeien leidden de graaf en de gravin binnen, waar ze dadelijk verwelkomd werden door mevrouw van Ooren, Banka, Otto van Ruren, en gravin Boerel.

Boudewijn en Fanny behoorden tot de eerste gasten. Na een kort gesprek over de reis, de sneeuw en het weer, begaven Boudewijn en Fanny zich naar hun kamer. Ze zouden op het kasteel blijven tot de tweede kerstdag.

Op hun kamer brandde een lustig vuur in de koperen haard.

— Hier is alles prachtig ingericht, zei Boudewijn.

— O, ja...

— Een rijk kasteel. Otto komt als in een hemel. Hij heeft bijzonder geluk. Hij mag mij wel dankbaar zijn.

Fanny dacht aan Ethel, die in vreemde dienst had moeten gaan. De kamer zag uit op het voorplein. Van Ruren bracht zijn toilet wat in orde. Hij keek door het raam.

— Daar komt van der Loon, zei hij. Hij moet wel razernij gevoelen... O, hij had zo gehoopt hier de schoonzoon te worden!

— Is dat toch waar?

— Natuurlijk! Hij heeft er moeite genoeg voor gedaan en nu moet hij het verlovingsfeest bijwonen van Otto.

— Waarom komt hij dan?

— Hij moet... Hij is eigenlijk een knecht. Graaf van Boerel zal

hem van alles opdragen. Van der Loon is zijn ceremoniemeester. Graaf van Boerel heeft de leiding van het feest. Mevrouw van Ooren kan dat zelf niet... En van der Loon is de knecht. Hij is immers in dienst van de graaf. O, wat zal hij razend zijn! Als er nu nog een rijke bruidegom in zijn plaats was gekomen... Maar Otto, die zelf ook niets bezit! 't Is voor van der Loon om te barsten van nijd. Nu voor ons is alles van een leien dakje gegleden. Ik ben er zelfs verwonderd over. Iemand zonder fortuin en dat bezwaar werd zo licht over het hoofd gezien. Banka is dolverliefd op Otto en heeft haar mama gewonnen. En graaf van Boerel, haar voogd, weet, dat Otto op politiek gebied een schitterende toekomst heeft. Zodoende ging alles voorspoedig. En begin maart trouwen ze al...

Zo stond Boudewijn opgewonden voort te praten en naar de aankomende gasten te kijken.

— We moeten naar beneden, zei hij. Maar dan bemerkte hij tranen in Fanny's ogen.

— Wat is er nu? vroeg hij verstoord. Je weent. Dat moet er nu nog bijkomen. Je gezicht bederven...

— 't Is al over.

— En beneden zullen ze fluisteren, dat jij de verloving betreurt, dat je Otto voor uw zuster gewenst had...

— Ja, ik denk aan Ethel.

— Zul je dan nooit wijzer worden! Wat kon Otto met Ethel aanvangen? Ik heb je dat al zo dikwijls uitgelegd. Begrijp het toch. En als Ethel wil, geraakt ze er helemaal bovenop, wordt ze barones de Bichas, rijk en geëerd.

— O, nee, dat niet! Een oude man...

— Wat geeft dat? Ze zal weer spoedig vrij zijn, maar niet arm meer... Is het nu uit met dat wenen?

— Ja, ja...

— Was je ogen nog even. We zullen wat wachten.

Fanny ging naar de toilettafel. O, had ze dit kasteel, dit hatelijk feest kunnen ontvluchten? Waarom liet Boudewijn haar, de verachte van Loosduinen, de gesmade, niet liever thuis? Maar ze moest hier verschijnen om te tonen, dat er bij haar geen wrok was over Otto's verraad, dat er van Ethel geen sprake was geweest, dat ze zich verblijdde in Otto's en Banka's verbond.

Huichelspel!

Er werd geklopt.

— Ik ben het, Otto, klonk het.

Van Ruren liet zijn neef binnen.

— Even kom ik, zei Otto. O, Fanny, ik dank je dat je ook gekomen bent.

— Ja, dat moest, antwoordde Boudewijn.

— Het zal een goede indruk maken, beweerde Otto. Het is vandaag een zegedag...

— De eigenlijke zegedag is maar wanneer je gehuwd bent, merkte Boudewijn op.

— Nog twee maanden. Dat is gauw.

— Ja, maar in twee maanden kan er nog veel gebeuren.

— Wat bedoel je?

Boudewijn leidde zijn neef in de verste hoek en fluisterde:

— Nu geen dwaasheid meer jegens Ethel. Je doet of ze niet bestaat. Ga zo weinig mogelijk uit, tenzij naar Elzelare. Weet, dat Aloïs van der Loon je zal bespieden.

— Wat kan hij doen? Hij voelt nu toch wel zijn machteloosheid.

— Zulke kerels bekennen nooit dat ze machteloos zijn.

— Hij kwam me geluk wensen.

— Met haat in 't hart.

— O, ja, maar hij moet zich wel onderwerpen.

— Hij zal wroeten in het duister.

— En Banka veracht hem.

— O, ik neem aan, dat van der Loon alle hoop heeft laten varen om nog Banka te winnen. Maar hij zou toch een duivelse vreugde hebben, moest hij jou van haar kunnen scheiden. Er is nu niets... ik weet het. Alles staat goed, maar het verandert soms gauw. Dus wees voorzichtig. Neem die raad aan.

Fanny voelde de nieuwe belediging wel. Ze mocht niet horen, wat de neven daar verhandelden, maar ze was immers al erger gehoond dan daardoor.

Otto verdween weer en wat later gingen Boudewijn en Fanny ook naar beneden. Ze werden dadelijk door gasten omringd. Ja, ze behoorden nu tot de voornaamsten van het gezelschap, al werd er druk gefluisterd over baron van Loosduinen, die op de Oudenborcht woonde, terwijl de Rolandburg zo dicht bij stond.

Het verlovingsfeest begon nu...

ZIJN KERSTSTEMMING

Baron van Loosduinen zat in zijn kamer. Na de Veurnse reis scheen hij nog ouder geworden.

Dag voor kerstmis... Herinneringen kwamen bij hem op. O, hij had nu al dikwijls naar het portret van zijn vrouw gekeken...

Hoe goed was ze altijd geweest. Zo'n beste moeder voor de kinderen! Dikwijls had van Loosduinen aan de deur van de slaap-

kamer gestaan, als zijn vrouw de kinderen te bed bracht. Dat liet zé niet aan een gouvernante over. Ze vervulde zelf haar moederplichten. En dan baden de kinderen...

Die herinnering was ook wel elders bij hem opgekomen, als hij aan de speeltafel zat en in slecht gezelschap verkeerde.

Zo zat de baron te mijmeren.

Er werd geklopt.

Bernard Voorts trad binnen.

— Dag baron, groette hij. Hier ben ik om u te halen.

— Is Ethel er al?

— Neen, pas te zes uur ga ik om haar naar het station. Maar als ze komt, moet u bij ons zijn. We zullen een prettig kerstfeest hebben.

— Jullie bent allemaal zo goed en dat verdien ik niet.

— Tut, tut, nu niet over 't verleden spreken.

— Kon Fanny ook eens komen!

— Wie weet...

De heer Voorts zei dit om de oude man op te beuren, maar hij wist, dat vandaag te Elzelare een verlovingsfeest werd gevierd.

Van Roosendaal, kwam de baron begroeten en een vrolijk kerstfeest wensen.

— Mag ik u ook uitnodigen vanavond op ons kerstfeest? vroeg de heer Voorts. Dat zou ons groot plezier doen.

— Ik hoop wel eens te komen kijken, maar ik verwacht zelf gasten en mag hen niet voortdurend alleen laten.

— We zullen u toch eens zien?

— Ja, ik breng mijn kerstgeschenk voor uw lief kind.

— Jammer, dat u niet heel de avond kunt blijven.

Het rijtuigje vertrok. Vrolijk rinkelden de bellen van het paardentuig, terwijl de sneeuw het geratel van de wielen verdoofde 't Was overal een schoon wintertafereel.

Dora verwelkomde hartelijk de baron. Ze was erg boos geweest over zijn reis naar Veurne. Maar dat was nu gezakt. En Bernard had betoogd, dat men met zo'n man veel geduld moest hebben.

— Komt van Roosendaal? vroeg Dora aan haar man, toen de baron hen niet kon horen.

Bernard vertelde, wat de heer van de Oudenborcht beloofd had.

— Jammer, dat we hem niet de hele avond hier hebben.

— Omdat Ethel er is? O, vrouwtje toch, wordt geen koppelaarster!

— Het is mijn droom, dat van Roosendaal Ethel nog eens terugbrengt op de Oudenborcht. Dat zit vast in mijn hoofd.

— Misschien krijgt hij vandaag wel bezoek van zijn verloofde.

Hij verwacht gasten...

— Hij is niet verloofd.

— Wat weten wij er van?

— Dan zou hij er toch al iets van gezegd hebben.

— Hij is erg gesloten.

— Ja, maar over een verloofde zwijgt men niet. Als het hart vol is...

— Dan loopt niet bij ieder de mond over, hoor! En zeker niet bij een man als Raimond van Roosendaal! In elk geval wees vanavond voorzichtig. Je hart is ook vol, van je wens en misschien je plan en dan zou de mond wel eens over kunnen lopen. Dat mag niet gebeuren.

— Maak je niet ongerust. Ik kan goed op mijn tong passen.

— We moeten korrekt zijn.

— Zeker, zeker... Heb maar vertrouwen in je vrouwtje. Het is al een goed teken, dat van Roosendaal toch even komt. Ja, ja, ik heb zo mijn gedacht, dat Ethel op de Oudenborcht terug keert.

MET VAKANTIE

Die morgen was baron de Bichas naar Normandië vertrokken. De kamenierster van Ethel vergezelde hem.

Ethel had hartelijk afscheid genomen van de man voor wie ze nu grote sympathie gevoelde, omdat hij voor haar als een vader was. Ze spraken af, dat ze samen op vier januari op Moerschor terug zouden zijn.

De vorige avond had Ethel in haar kamer 't kerstgeschenk van de baron gevonden: een prachtig juweel en een omslag met duizend frank.

Nu zat ze op de trein naar Gent. En ze bedacht, dat ze reeds genoeg bezat, om haar vader in een eigen, kleinere woning te plaatsen, met Benedict bij hem. Ze zou dan hun huishouden bekostigen. Dat kon ze van haar verdiensten gemakkelijk.

Als papa nu maar wilde! Ze zou er ernstig met Dora over spreken. Papa moest weg uit die toestand van vernedering. Uit met die liefdadigheid van een parvenu!

Te Gent stapte Ethel over. Ze reisde tweede klas. In de afdeling kwamen eerst een heer en dame, die zeer voornaam deden. Dan stapte er nog een jongere heer binnen. Hij kende die eersten, want hij begroette ze vriendelijk.

— Op reis met Kerstmis? vroeg hij.

— Wel, we moeten naar Elzelare en we zijn ongelukkig geweest. Door de sneeuw misten we onze trein van tien uur... Het

rijtuig kon niet vooruit.

— Ha, ge begeeft u naar het verlovingsfeest van Otto van Ruren?

— Ja...

— Dat is vandaag. Zeker een grote partij.

— Er moeten veel gasten genodigd zijn. Ik ben gevraagd als politiek persoon. 'k Was liever niet gegaan, maar ik kan het niet laten.

De trein vertrok. Ethel keek naar buiten. Ha, moest ze hier dat nieuws horen?

Vandaag dus vierde men het verlovingsfeest van Otto en Banka van Ooren.

Zat ze maar in een andere afdeling? En och, waarom! Ze was immers geheel los van de karakterloze lafaard, de cynische huichelaar. Wat kon het haar schelen met wie hij huwde? Ze verachtte hem.

Dit nieuws zou haar kerststemming niet bederven. Zij ging naar het gezellige Lindenhuis, naar de goede Dora, naar de vriendelijke Bernard, naar haar arme papa.

Ethel nam een boek en trachtte te lezen. Maar ze moest wel horen, wat er daar naast haar gebabbeld werd.

— Een onverwachte verloving, vlug bekonkeld, zei de heer, die genodigd was.

— Ja, dat schijnt. En Otto van Ruren is arm, en jonkvrouw van Ooren schatrijk.

— Dat is zo. Maar van Ruren is de beschermeling van de heer van Boerel, de voogd van de jonkvrouw. En hij meent, dat van Ruren een grote toekomst tegemoet gaat in de politiek.

— En is dat zo?

— Ik geloof er niets van. Van Ruren moet dan de politieke man van de adel zijn, en de tijd van de adel raakt gedaan. Het volk wordt zich van zijn macht bewust en blijft de kandidaten van de adel niet meer kiezen.

— Dat denk ik ook.

— De adel ziet dat wel in, en nu menen de kasteelheren hier in 't ronde, dat zij in Otto van Ruren een felle verdediger vinden.

— Hij spreekt goed.

— Dat ontken ik niet, maar hij moet toch een programma verdedigen, waarvan het volk niet meer wil. Je kunt tegen de stroom niet op. Van Ruren komt te laat in de politiek. Hij had vijftig jaar vroeger moeten leven.

De trein stopte te Elzelare. De heer en dame stapten uit. De derde passagier wenste hun veel vermaak.

— Vermaak ! spotte de genodigde. Een stijve boel ! Au revoir !

Ethel keek naar buiten. Aan het station stond een galarijtuig. Dat kwam natuurlijk van 't kasteel. Ethel zag ook vlaggen. Mensen van het kasteel afhankelijk, staken die uit ter ere van de verloofden !...

En alles was zo eerloos in en rond deze verloving...

De trein reed verder. Ethel blikte in haar boek. Ze voelde, dat de overgebleven passagier naar haar keek.

Hij kuchte eens. Ethel roerde zich niet.

— Juffrouw, 't is winter, niet waar, zei de jongeman. Er is veel sneeuw gevallen. Een witte Kerstmis.

Ethel deed of ze het niet hoorde.

— Zeker een karakter als Otto van Ruren, zonder veel zedelijksheidsbegrip, dacht ze.

— Zo geboeid door de lektuur? hernam de heer. Zeker een liefderoman?

Ethel voelde zich verontwaardigd, maar ze beheerste zich. Ze sprak nog niet.

— Ben ik geen antwoord waard? vroeg de medereiziger.

Hij schoof wat naderbij.

— Mijnheer, ik ken u niet en ik weet niet waarom ik u zou moeten antwoorden, zei Ethel. Laat mij met rust.

— Ha, ha, ik hoor toch eens uw stem. In wat heb ik u beledigd? Omdat ik een opmerking maakte over het weer?

— Ik wens van uw opmerkingen gespaard te blijven.

— Er wordt in de trein tussen onbekenden toch veel meer gepraat.

— Mijnheer, het is nu genoeg! snauwde Ethel.

— Zo schoon en toch zo nors ! Dat komt niet overeen... Toe, 't is kerstmis en dan zijn de mensen in goed humeur.

— Mijnheer, als u me nu nog langer lastig valt, trek ik aan de noodrem! dreigde Ethel.

— Lief kind, er is geen. We zitten hier in een voorhistorisch treintje, een van de eerste van het land. En je zou je belachelijk maken daarbij, want het is niet verboden te babbelen.

— U gedraagt zich onbeschoft.

— Wel nee! Onbeschoft zijn tegen zulk een lieve juffer, dat kun je begrijpen. Ik ben een man met goede manieren.

— Een dame kan niet ongehinderd reizen.

— Is het niet hoffelijk u hulde te brengen om uw bevalligheid? Ik droom vannacht van u.

De trein vertraagde en stond stil. Juist kwam de wachter voorbij. Ethel klopte en de man opende het portier. Hij noemde het

station. Vlug nam Ethel haar valies. De passagier keek nu verbluft. Snel steeg Ethel uit.

— Wijs mij een andere plaats, zei ze. Daar zit een onbeschofte man...

— Hier zijn meerdere reizigers, sprak de wachter.

En hij liet Ethel in een andere afdeling. Daar zaten twee oudere heren en een jonge dame. Ze spraken onder elkaar. Een van de heren maakte plaats voor Ethel, door verontschuldigend een paar valiezen weg te nemen.

Zij dankte met een buiging.

Deze medereizigers zagen er zeer beschaafde lieden uit. Plots werd Ethel, die haar boek weer geopend had, aandachtig. Ze hoorde de naam van de Oudenborcht.

De reizigers spraken Engels. Ethel kende die taal niet voldoende om hen te verstaan. Maar ze meende nog verscheidene malen de naam van het kasteel te horen.

De trein stopte nog drie keer.

Toen vroeg een van de heren in 't Frans naar het station, waar men voor Veldhove uitstapte. Ethel antwoordde dat het de volgende halte was. De heer dankte beleefd.

Zouden die mensen naar de Oudenborcht moeten? Ethel kon het niet geloven. Ze leken haar veel te voornaam, om familie van Raimond van Roosendaal te zijn, van zulk een parvenu.

Opnieuw hield de trein stil...

— Dus hier? vroeg een van de reizigers.

— Ja, mijnheer, bevestigde Ethel.

— Dank u...

Het portier werd van buiten geopend. En Ethel zag Raimond van Roosendaal tot haar grote ergernis.

De vreemde reizigers riepen hem goede dag toe. Maar Ethel was het dichtst bij het portier. Van Roosendaal boog voor haar en nam vlug haar valies. Hij wenkte mijnheer Voorts, die naderde.

Van Roosendaal reikte hem het valies toe en bood Ethel de hand om haar behulpzaam te zijn bij 't uitstappen.

— Voorzichtig voor de sneeuw, juffrouw van Loosduinen, zei hij. Het is hier glad.

Maar ze deed of ze zijn hand niet zag en sprong gejaagd uit de wagon.

— Dag Bernard! groette ze mijnheer Voorts.

— Dag, Ethel. Welkom! klonk het hartelijk terug. Het is winter? Een koude reis gehad.

— 't Gaat nog al.

Van Roosendaal bemoeide zich met de drie andere passagiers.

Uit de goederenwagen werd een grote koffer gelost.

— Wel, hoe toevallig, je hebt met de gasten gereisd, die op de Oudenborcht verwacht worden, zei mijnheer Voorts.

— O, dat wist ik niet!

Ze moesten allen even wachten aan de uitgang, tot de man, die de koffer nader droeg, daar was om het hek te openen. Ethel merkte dat van Roosendaal reeds in druk gesprek was met de dame, die er zeer bevallig uitzag in haar smaakvolle mantel. Ze was heel mooi. Van Roosendaal praatte vlot Engels.

— Och, zulke opkopers kennen van alle talen wat, dacht Ethel. Wie weet, hoe de parvenu ook in Engeland gescharreld heeft.

— Hoe gaat het met Dora? vroeg ze aan Bernard.

— Best! En heel blij is ze, dat je komt. Je papa is al bij ons.

— Hoe vriendelijk van jullie.

— Maar dat hoort immers zo. We zullen een prettig Kerstfeest hebben.

De man was daar en opende het hek. Mijnheer Voorts en Ethel gingen er eerst door. Voor het stationnetje stonden twee rijtuigen, dat van de Oudenborcht en dat van 't Lindenhuis.

Bernard wuifde naar van Roosendaal, die de hoed afnam, maar Ethel deed weer, of ze hem niet zag. Ze stapte in.

Bernard draalde nog wat.

— Rijdt u maar voor, riep hij tot van Roosendaal. Het gaat bij u sneller dan bij mij. En de weg is te smal om met die sneeuw voorbij te steken.

— Zoals u wilt.

De koets van de Oudenborcht vertrok. Het was een prachtig rijtuig met een schoon gespan.

— De parvenu toont dat hij rijk is, dacht Ethel.

Ze zag toch dat van Roosendaal naast het meisje zat, dat heel gelukkig scheen.

— Wie weet van wat soort zij is? sprak Ethel bij zichzelf.

Ze moest dan evenwel erkennen, dat haar medereizigers er zeer voornaam uitzagen en zich zeer beschaafd gedragen hadden.

— Dat lijken heel deftige gasten, zei Bernard nu ook.

— Ze spraken Engels...

— Ja, dat hoorde ik. Ik wist, dat er volk verwacht werd op de Oudenborcht, maar van Roosendaal zei niet wie. Hij is nog al gesloten.

— O, natuurlijk... hij wil zijn verleden verduiken, dacht Ethel.

— Uit Engeland zullen ze komen, veronderstelde Voorts. Nu we zullen misschien wel kennis met hen maken. En hoe is de reis geweest?

— Goed... Op zeker ogenblik nog grappig.

— Hoe dan?

Ethel vertelde op welke wijze ze vernomen had, dat heden te Elzelare het verlovingsfeest van Otto van Ruren en Banka van Ooren werd gevierd.

— Het deed me niets hoor, voegde ze er bij. Geen zweempje van spijt.

— Dat is 't beste. Otto van Ruren verdient dat niet.

— Gelukkig, dat ik hem bijtijds heb leren kennen.

— Ja. Dat mag je wel zeggen.

— Boudewijn is er natuurlijk heen en zal wel wat te Elzelare blijven, hernam Ethel. Dan kan Fanny juist eens goed naar Veldhove komen. Mag ik haar morgen gaan halen ?

— Fanny is mee naar het verlovingsfeest, zo heb ik toch vernomen. Boudewijn zal er haar toe gedwongen hebben.

— Fanny mee naar Otto's verlovingsfeest. Dat vind ik laf! riep Ethel uit. Zij weet toch alles over zijn gemeenheid.

— Je mag haar niet te hard beoordelen.

— Maar ik meen het. Ze weet, hoe het toegegaan is. En nu dat feest bijwonen, van die huichelaar, die bedrieger!

— Boudewijn wilde het natuurlijk zo!

— Maar nu kon Fanny toch eens karakter getoond hebben. Zich zo diep laten vernederen.

— Ze is in een moeilijke toestand, Ethel. Je moet zulks inzien.

— Is ze al bij papa geweest?

— Neen. Je vader ziet haar nooit.

— Ook daarin gehoorzaamt ze haar man... Hoe kan ze! Ik begrijp het niet. Ze moest meer karakter tonen.

— Ik herhaal, dat ze zich in een moeilijke toestand bevindt...

— Maar ze moet toch papa eren. Een bezoek... het is het minste wat ze kan doen. Dan zal ik haar niet zien.

— Ja, ja...

— Ik ga niet naar de Rolandburg! verklaarde Ethel verontwaardigd.

— Jawel, kerstmis... het feest van vrede en van goede wil, Ethel. Wees niet boos op Fanny. Ze verdient medelijden. Je moet haar bezoeken.

— Ze kan haar wil tonen. Dat zeg ik. Ze is toch de vrouw en niet de slavin van Boudewijn van Ruren.

— Ze is niet sterk van karakter en je moet niet hard over haar oordelen, wedervoer de heer Voorts. En inderdaad is Fanny's toestand moeilijk. Je weet hoe Boudewijn van Ruren aan het geld gehecht is. En van Fanny's bruidsschat kwam niets terecht. Ze

voelt dat wel.

— Een man kiest een vrouw toch niet om geld. Heb jij aan geld gedacht, toen je Dora vroeg?

— Mijn Hemel, neen... maar niet alle huwelijken berusten op liefde. Dat weet je nu ook wel. En je moet medelijden hebben met Fanny. Ze zal niet met vrolijk gemoed het verlovingsfeest van Otto bijwonen. 't Is voor haar een pijniging.

— Ik zou in haar plaats toch geweigerd hebben, die vernedering te dulden. Die jonkvrouw van Ooren is te beklagen. Voor haar voel ik deernis... geen wrok... Zij weet niet, wie ze tot man neemt.

— Ja, ze is te beklagen. Ze schijnt dol verliefd te zijn op Otto, en in die verliefdheid doorziet ze natuurlijk niet het gekonkel. Graaf van Boerel is in dit verbond de schuldige. En er wacht jonkvrouw van Ooren veel teleurstelling en ontgoocheling, al waant ze zich nu zeker de gelukkigste van allen.

Maar het Lindenhuis kwam in 't zicht en Dora verscheen aan de deur. Ze hielp haar vriendin uitstappen en verwelkomde haar hartelijk. In de gang wachtte de kleine die ook blij was met Ethels komst.

In de kamer zat zenuwachtig baron van Loosduinen.

— Dag papa! zei Ethel op hartelijke toon en ze omhelsde de verouderde man.

— Ja, ik zit hier ook... maar ik verdien het niet, sprak de baron.

— Och, toe papa... laat die gedachten varen. Nu geen geklaag!

Dora nam Ethel mee naar haar kamer, om zich wat te verfrissen.

— Uw papa zal wel wat vrolijker worden, zei mevrouw Voorts. Maar hij voelt het diep, wat hij misdeed door die nieuwe zwerftocht. Wat schrokken we allemaal! Mijnheer van Roosendaal nam het helemaal niet erg op. Heb je hem te Veurne nog gezien, hij vertelde er niets van.

— Ja, even...

— En hoe was hij?

— O, ik hield me stroef tegen hem. Ik vind het onverdraaglijk, dat papa zijn liefdadigheid geniet. Het is vernederend.

— Maar Ethel toch...

— Ik beoordeel hem anders dan jij.

— Je geneert je voor hem, omdat hij je op de spoorlijn mee heeft genomen. Maar nooit, waarlijk nooit, zegt hij daarover een woord. Hij lijkt me zo goed. Hij heeft nu gasten voor het kerstfeest.

— Ja, dat weet ik...

— O, ze kwamen met dezelfde trein als jij zeker?
— Ja.
— Dan heb je van Roosendaal al ontmoet aan het station.
— Ik heb hem gezien. Ik zat met zijn logé's in dezelfde afdeling.
— Zo ! Hoe toevallig ! Heb je er mee gesproken ?
— Ze vroegen een inlichting, maar ik wist niet, dat ze naar de Oudenborcht moesten.
— Ja, ze komen er Kerstmis en Nieuwjaar doorbrengen, maar mijnheer van Roosendaal heeft toch beloofd vanavond eens te komen.
— Hier?
— Ja zeker. Schrik je daarvan?
— Schrikken, wel nee...
— Waarom zou hij komen, al heeft hij gasten? vroeg Dora geheimzinnig.
— Voor Bernard, denk ik...
— Hij is zeer bevriend met ons, maar hij weet dat jij hier bent, Ethel.
— Dora, praat daarover niet door!
— Och, onder ons!
— Neen! Alsjeblieft, zwijg over die man.
— We zijn altijd zeer vertrouwd met elkaar geweest. Hoe gauw vertelde ik het niet aan jou, toen Bernard me gevraagd had.
— O, ik wil ook vertrouwelijk zijn dan. Ik heb een afkeer van die van Roosendaal! Nu weet je het. Ik veracht hem.
En Ethel zei het zo heftig, dat mevrouw Voorts er van schrok.
— Maar waarom? vroeg ze. Welk een dwaze praat is dat nu!
— Het is mijn gevoel.
— Hij heeft je toch nooit iets misdaan. Hij is altijd beleefd. En dan zijn houding jegens je vader... iedereen bewondert die. Hij is waarlijk edelmoedig.
— Dat vind ik nog 't ellendigste van al! verzekerde Ethel. Ik kan papa nu wel onderhouden en je moet me helpen om hem mee te krijgen.
— Naar Moerschor?
— Of in de buurt. Papa kan met Benedict zelfstandig wonen. Eerst dan ben ik rustig.
— Nog altijd met zo'n plan in je hoofd? Uw papa is zo goed op de Oudenborcht, en hij kan nergens beter wonen dan in zijn vorige woning. Er wordt goed voor hem gezorgd.
— Het is vernederend. Voel je dat dan niet?
— Neen, Ethel, dat kan ik niet voelen. En jij vergist je deerlijk.

Juist door de edele houding van Raimond van Roosendaal is er in die gastvrijheid niets vernederends voor je vader. Hij beweert, dat baron van Loosduinen recht heeft op het voorvaderlijk kasteel.

— Dat is onzin!

— 't Is zijn opvatting. Je vader is er volkomen vrij, Ethel.

— Onder de voogdij van jouw van Roosendaal, die meer over papa te zeggen heeft dan ik.

— Dat komt door de omstandigheden. De wet eist formaliteiten, maar je papa merkt er niets van. En natuurlijk wil ik je niet kwetsen, maar ik spreek als een zuster. Je zult toegeven, dat je papa toezicht nodig heeft.

— Dat is waar! Maar ik kan het ook uitoefenen. En Benedict zou wel mee gaan en voor hem zorgen.

— Zet dat plan uit je hoofd.

— Ik kan niet.

— 't Is me onbegrijpelijk wat je tegen mijnheer van Roosendaal hebt.

— Antipathie!

— Maar waarop steunt die?

— Dora, laat ons over die man zwijgen, hernam Ethel. Ik ben tegen hem en maak nu geen verlovingsplannetje. Je kent van Roosendaal niet.

— En jij wel?

— Je bent zo goedgelovig... En misschien doet van Roosendaal zich hier heel beschaafd voor. Maar ik verzeker je, dat hij in de grond een parvenu is, die zijn waar karakter verduikt.

— Maar is er dan iets tussen jullie beiden gebeurd? vroeg Dora verwonderd.

— We hebben een hekel aan elkaar!

— Hoe komt dat? Vertel het me eens!

— Hij behandelde me uit de hoogte en dat kon ik niet verdragen. Hij gaf scherpe antwoorden en hij werd grof.

— Waar is dat gebeurd?

— Aan het park van de Oudenborcht, eens in het station te Gent en nu laatst ook te Veurne.

— Maar overdrijf je niet? Van Roosendaal is altijd hoffelijk. Is het niet bij jou een wrok, omdat hij de Oudenborcht kocht? Iemand moest toch koper zijn.

— Maar hij verbeeldt zich, dat hij met de Oudenborcht ook de jonkvrouw van Loosduinen kan kopen en dat zal nooit waar zijn! riep Ethel heftig uit.

— Heeft hij je gevraagd? hernam Dora zeer nieuwsgierig nu.

— Gevraagd? Neen. Er is daarover niet gesproken tussen ons,

maar ik merk het uit alles. En jij zelf denkt het ook.

— Dat hij belang in je stelt, ja, dat weet ik.

— Laat ons nu over hem zwijgen, Dora. Het is geen prettig gesprek, nu je me zo vriendelijk gastvrijheid biedt.

— Natuurlijk ben ik blij, dat je komt.

Maar mevrouw Voorts achtte het thans ook beter, het netelig onderwerp te laten varen.

— Ik ga nu naar beneden, zei ze. Ik heb nog veel in orde te brengen voor ons feestje.

Ethel bleef dus alleen en schikte zich wat op.

— Dora liet genoeg uit, om me te bewijzen, dat ik gelijk heb, mompelde jonkvrouw van Loosduinen. De parvenu wil met iemand van adel trouwen. Maar op mij moet hij niet rekenen, Dora meent het goed. Maar die kan onze vernedering niet voelen als ik. 't Is toch het best, dat ik haar mijn mening oprecht heb gezegd. Ze zal dan geen moeite doen, om ons samen te brengen. Ze zou van Roosendaal steunen, menend mijn belang te bevorderen . Ha, hij komt vanavond! Dan zal hij voelen, dat hij voor mij gerust weg blijven kan.

Ethel keerde naar beneden terug. Ze zat voor het raam, praatte met haar vader en speelde met het kind.

— Dat Fanny nu ook eens kwam, zei de baron.

Maar Ethel babbelde gauw over wat anders, want ze wilde haar vader niet opwinden door over het verlovingsfeest van Otto van Ruren te spreken.

Maar baron van Loosduinen begon weer over zijn reis naar Veurne.

— En mijnheer van Roosendaal, die me terug bracht en geen hard woord zei. O, hij is een goede man. Vanmorgen ontving hij de kerstzangers, juist zoals mama deed, Ethel. Ze kwamen met hun ster.

De parvenu wil de gewoontes van de Oudenborcht navolgen dacht Ethel. Hij heeft daarvan gehoord.

— De kinderen kregen een goede gave, vervolgde de baron.

Hij wil populair worden, oordeelde Ethel. Ze moeten zijn liefdadigheid prijzen. Maar hoe heeft hij zijn geld verdiend?

Ze liet echter niets van die bittere overwegingen uit. Maar plots trok ze zich terug. Ginds naderde van Roosendaal met zijn gasten. En hij ging gearmd met het jonge, mooie meisje.

Dora kwam in de kamer. Ze had het gezelschap door het keukenraam ook gezien.

— Ethel, daar zijn die Engelsen, sprak ze.

— Ja.

— Nu al op wandel? Maar ja. Engelsen houden van sport en open lucht. Ze vinden het zeker prettig in de sneeuw.

Dora kon haar nieuwsgierigheid niet bedwingen en al dook ze zich wat achter de overgordijnen, toch vond ze een spleetje, om het groepje te beschouwen.

— Wat een knap meisje, zei ze. En zulk een deftige houding! En fijn gekleed... Die is van hoge familie. Ze loopt aan de arm van Raimond van Roosendaal, vervolgde Dora, met teleurstelling in haar stem. Zouden ze verloofd zijn?

Ethel antwoordde niet.

— Maar dat kan niet, hernam mevrouw Voorts. Dan zou hij er toch wel eens wat van gezegd hebben.

Het gezelschap wandelde dicht langs het Lindenhuis voorbij. Van Roosendaal groette en de andere heren volgden dat voorbeeld. Dora vertoonde zich en knikte terug. Maar Ethel staarde in de haard.

— Zijn verloofde, dacht ze. Ik vind het best... Nu hij gemerkt heeft, dat ik hem niet wil, heeft hij zeker elders gezocht en laat me nu zien, dat hij een andere kan krijgen! Wie weet, wat een schepsel ze is, al draagt ze fijne kleren.

Maar Ethel moest bekennen, dat haar reisgenoten er zeer beschaafd hadden uitgezien. Toen was ze nog niet bevooroordeeld tegen hen.

— Zou dat nu zijn verloofde zijn? herhaalde Dora.

— Hoe kan ik het weten? sprak Ethel wat ongeduldig.

— Maar dan zou van Roosendaal wel iets aan ons gezegd hebben. Misschien wordt het een verloving. Doch dan zou hij wel naar haar toegegaan zijn en de verloving niet hier sluiten. O, 't kan heel goed familie zijn, een nicht of zelfs een zuster. We weten zo weinig van hem. Hij spreekt nooit over zijn familie.

— Daarvoor zal hij wel een reden hebben, dacht Ethel weer zeer onvriendelijk.

— Ik verwacht een uitnodiging van de Oudenborcht, vervolgde mevrouw Voorts. Dan worden we aan de familie voorgesteld en zullen we de waarheid vernemen.

— Ik ben er niet nieuwsgierig naar, beweerde Ethel. 't Kan me geen zier schelen.

— Mij wel.

De baron scheen niet op dit gesprek te letten. Hij zat in gedachten. Hij leefde vandaag in het verleden...

Bernard kwam binnen. Hij had het volk vroeger naar huis laten gaan en het een kerstgave geschonken, want hij was een goede patroon.

— Heb jij de gasten van de Oudenborcht gezien? vroeg zijn vrouw.

— Ja.

— En wat zeg je van mijnheer van Roosendaal?

— Hij scheen gelukkig met dat beeldschone meisje aan zijn arm.

— Zou het zijn verloofde zijn?

— Kindje, hoe kan ik het weten? Maar misschien steunde mijnheer van Roosendaal die dame, omdat het hier een ongelukkige weg is en nu nog meer door de sneeuw. Wie weet, heeft hij die weg niet opzettelijk gekozen, om de dame de arm te kunnen geven? Dat is ook mogelijk.

— Je schertst.

— Wel, ik ben vrolijk gestemd. En nu ga ik me wat opknappen voor onze gezellige avond.

Ethel zat weer voor 't raam. Wat gaf zij om Raimond van Roosendaal, die haar vader hielp ruïneren, om zijn klauw op de Oudenborcht te kunnen leggen?

OM DE KERSTBOOM

Spoedig viel de avond. En in de achterkamer stak Dora de kaarsjes van de kerstboom aan. Dan opende ze de middendeuren. En het zachte licht wierp zijn glans in het voorvertrek.

Het kind was opgetogen en danste van vreugde bij de prachtig versierde boom. Zo begon het huiselijk feest. Bernard vertelde aan de kleine van het Kindeke, dat in de kribbe lag, in doeken gebunseld, bij de os en de ezel en sprak over de herders, die naar het stalleke kwamen.

Mevrouw Voorts zong enige kerstliederen.

De baron had zijn zetel in de schaduw geschoven. Hij wilde de tranen verbergen, die hem over de wangen liepen.

O, wat greep dit feest hem aan en het was hem of een golf van het verleden over hem sloeg! In de laatste jaren had hij Kerstmis gevierd in slecht gezelschap, in klubs, waar gespeeld en gedronken werd en hij dieper in de ellende zonk.

Er werd gebeld en Bernard ging open doen. Hij leidde Raimond van Roosendaal binnen.

— Goede avond, een gelukkig Kerstfeest, wenste hij in het algemeen, zonder iemand de hand te geven.

Hij bukte zich tot het kindje en legde een groot pak voor haar neer.

— Dat heeft de kerstman bij mij gebracht, voor jou zei hij.

— Open doen, riep het meisje tot haar moeder.

Maar eerst moest ze mijnheer van Roosendaal een handje geven en... "dank u" zeggen. En dan haalde moeder uit het pak een prachtige pop.

Het kind juichte van blijdschap en tante Ethel moest ook het geschenk zien. Jonkvrouw van Loosduinen sprak enige woorden van bewondering. Ze was van plan geweest, zich te verwijderen, als de nieuwe heer van de Oudenborcht kwam. Maar nu voelde ze toch wel, dat zulks ook voor Bernard en Dora beledigend zou zijn.

De heer van Roosendaal nam plaats naast de baron. En hij aanvaardde een glas warme punch en een kerstmiswafel.

— Lang mag ik niet blijven, zei hij. Maar ik nodig u allen uit morgenavond kerstmis te vieren op de Oudenborcht.

— Dat nemen we gaarne aan, sprak Bernard.

— Mag ik u dan laten afhalen tegen vijf uur? Schikt die tijd u?

— Opperbest, antwoordde Dora.

— Verontschuldig me, dat ik wat laat ben met de uitnodiging, maar ik wilde eerst zekerheid hebben, dat mijn gasten goed aangekomen zouden zijn. Ze hadden een verre reis, heel uit het Noorden van Engeland en met de sneeuw en storm kunnen er zich van die vertragingen voordoen, die alle plannen in de war brengen. Toch is alles goed gegaan. Ik heb drie familieleden op bezoek, lord Durdale, die een broer van mijn moeder is en dan een nicht die bij hem inwoont en haar vader. Mijn moeder was een Engelse.

Even heerste er stilte in de kamer. Het was of men de onthulling van een geheim hoorde.

Vooral Ethel ontstelde. Lord Durdale, een broer van Raimond van Roosendaals moeder! Dan had die moeder tot de adel behoord!

— Mijn moeder is jong gestorven, vervolgde van Roosendaal. En mijn vader leed er zeer onder. Wij woonden te Brugge. Vader aanbad die stad. Hij schilderde veel. Maar na moeders dood legde hij het penseel neer. En hij ging met mij naar Engeland, naar het dorp, waar hij moeder had leren kennen. Hij was zeer zwaarmoedig geworden. Moeder had gewenst in de oude familiekelder begraven te worden. Vader woonde dus bij haar graf. Hij liet mij veel reizen. Ik had veel liefde voor planten en bezocht de vreemde. Ik bracht veel uitheemse planten naar Engeland over. Onze plantentuin daar was beroemd. Ik ben ook voornemens hier mijn studie voort te zetten. Maar ik werd het reizen moe. Vader is verleden jaar gestorven. O, ik had u wel eens eer over mijn familie kunnen spreken, maar 't verdriet stemt de een tot mededeelzaamheid, de ander tot zwijgen. Ik behoor tot de laatsten. Doch op

kerstmis lijkt het wel of een gemoed meer open gaat. En de familie wekte veel herinneringen op. Mijn nicht heeft vader de laatste weken zo trouw verpleegd. Gelukkig was ik toen ook bij hem. Na vaders dood deed ik nog een reis naar Zuid-Afrika, maar het beviel me niet. En Vlaanderen waar ik geboren ben, trok me sterk aan. Zo ben ik op de Oudenborcht geraakt. Maar ik versomber het kerstfeest met die triestige, persoonlijke aangelegenheden...

— Volstrekt niet, zei Bernard. U bent ons een vriend geworden en we stellen een levendig belang in wat u vertelt.

— Natuurlijk, bevestigde Dora, die echter op nog meer bijzonderheden hoopte.

Maar van Roosendaal liet het er bij. Hij speelde met het kind, als om zijn ontroering te verbergen.

Ethel voelde zich vreemd te moede. Hoe ter wereld had zij Raimond van Roosendaal voor een opkoper kunnen houden, voor iemand die haar vader hielp ruïneren?

Dat was gekomen, omdat ze op de dag van de verkoping een deel van een gesprek had afgehoord toen ze verdoken stond in het park. Daar vernam ze, dat van Roosendaal alles op de Oudenborcht begeerde, en toen dacht ze aan de praktijken van een opkoper en sjacheraar. En in haar opgewonden toestand redeneerde ze toen verder... en waande ze, dat van Roosendaal tot de kring behoorde, die haar vader meelokte in spel en ander verderf. En toen dit denkbeeld in haar hersenen zat, schreef ze zijn houding jegens haar vader aan onedele drijfveren toe. Zo verblind was ze geweest dat ze nooit vroeg, of ze rechtvaardig oordeelde, op welke grond ze van Roosendaal verachtte.

Door haar wanbegrippen was ze grof en zelfs onbeschoft.

Ethel zag hem nu, bij het kindje, in het zacht licht van de kaarsen. En ze werd plots getroffen door het nobele in zijn gelaat, de stempel van echte adeldom.

En Ethel schaamde zich. Wat had ze gedaan? O, ze zou nu wel de kamer uitgelopen zijn. Hoe dom was ze geweest. Hoe verblind! Van Roosendaal was een heer. In zijn voorkomen in zijn taal. Maar zij in haar domme wrok had dat niet willen zien!

Plots greep baron van Loosduinen zijn beschermer bij de hand.

— Mijnheer van Roosendaal, zei hij met trillende stem, toen ge u over mij ontfermde, hebt u aan de eenzaamheid van uw vader gedacht.

— Ja, antwoordde Raimond stil.

— Ik ook was eenzaam, maar ik had het verdiend. En toch nam u mij in het huis, dat ik door mijn schandelijk gedrag had verbeurd.

— Er was toch iets anders ook, hernam van Roosendaal. Ik kende de Oudenborcht bij traditie. Uw vader en mijn grootvader waren vrienden. Ik heb vader dikwijls horen vertellen uit zijn jeugd. Toen kwam Walter van Loosduinen dikwijls bij hem aan huis te Brugge. Mijn grootvader heette Diederik van Roosendaal!

— Graaf Diederik! riep de baron uit.

— Ja.

— O, ik herinner me hem ook... ik was klein, maar ik weet nog dat ik op zijn knieën paard reed. Hij en mijn vader waren boezemvrienden. Maar geen van beiden zijn oud geworden. Dan bent u graaf van Roosendaal.

— Ja, maar ik hecht niet aan die titel. Ik heb hem nooit gebruikt.

En weer was het Ethel of ze een schok kreeg. Graaf Raimond van Roosendaal. En zij had hem voor een opkoper, een parvenu gehouden, die zich verheffen wilde door het huwelijk met een adellijke jonkvrouw. En hij was van hoger adeldom dan zij!

— En dat ik daaraan niet eer gedacht heb, zei baron van Loosduinen.

— Er zijn veel van Roosendaals, hernam Raimond. Ja, ik kende de Oudenborcht bij naam. En toen ik las, dat het kasteel te koop was, trok het mij zeer aan. Natuurlijk kreeg ik inlichtingen. En baron, ik gedacht die oude banden en daarom is een deel van de Oudenborcht voor u.

— O, het is edel van u! zei de baron met een snik.

— Nu moet ik gaan, zei van Roosendaal. U zult me verontschuldigen. Ik verwacht u dus allen morgen om vijf uur. Laat mij mijn rijtuig sturen.

— Maar het is voor ons een wandeling, merkte Bernard op.

— Het kan ongunstig weer zijn. En Jacob is morgen toch in dienst...

Van Roosendaal reikte allen de hand, ook Ethel, die verlegen boog, maar geen woord kon uitbrengen.

Mijnheer Voorts liet hem uit.

— Dus hij is een graaf, zei Dora tot Ethel. Dat had ik toch niet gedacht. Een ander zou er zich op beroemen en hij verbergt het.

— O, het is een oude, voorname familie, beweerde de baron.

— En verwant aan Engelse adel, hernam Dora. Die heer is een lord.

— Diederik van Roosendaal. O, ja, ik herinner me hem nog, sprak de baron. Waar is de tijd? En nu voel ik mijn schuld nog erger.

Maar Dora betoogde, dat de baron nu zo niet mocht redeneren.

Het verleden was vergeten.

— Het komt me geheel voor de geest, hernam de oude man.

Bernard keerde terug.

— Nu zijn we ineens op de hoogte, zei hij. Welk een onthulling, maar ik heb altijd gedacht dat mijnheer van Roosendaal van voorname afkomst is. Dat kon je aan hem zien.

— Een graaf! herinnerde Dora.

— Ja.

— En zijn oom een Engelse lord.

— En toch is van Roosendaal zo eenvoudig, merkte Bernard op. Er zit geen zweem van trots in hem.

— O, nee! Maar die dame is dus zijn nicht, hernam Dora als verlicht.

— Daarom kan ze ook wel zijn verloofde zijn.

— Wel nee!

— Of het worden!

— Dan zou hij dat gezegd hebben, beweerde mevrouw Voorts, die aan haar lievelingswens voor Ethel dacht.

— Zulk een mededeling paste niet in de lijst van zijn verhaal, meende Bernard. Hij haalde droevige herinneringen op, hij sprak over zijn ouders, over hun dood. Misschien horen we het morgen van zijn verloving.

Ethel bemoeide zich met het kindje. Ze wilde haar ontroering, haar verwarde gevoelens verbergen.

Men sprak nog een wijle over Raimond van Roosendaal. Toen dekte Dora de tafel voor het feestmaal. En Bernard vernieuwde de kaarsjes in de boom.

Ethel hielp haar vriendin. Maar voor haar was de gezelligheid van de avond toch gebroken, al deed ze haar best om het te verbergen.

Om elf uur kwam het rijtuig van de Oudenborcht voor. En Ethel leidde er haar vader heen.

— Kom je morgenochtend eens bij me? vroeg de baron.

Even aarzelde Ethel. Maar ze had nu geen reden meer om er weg te blijven. Haar papa verduurde niet een vernederende liefdadigheid.

— Ja, vader, ik kom om tien uur, beloofde Ethel.

— Goed kind.

— Slaap nu maar goed!

— En jij ook, lief kind!

De koets reed heen.

Ethel keerde in huis terug. Bernard bracht zijn meisje, dat in slaap gevallen was naar boven.

— Ik ga ook naar bed, zei Ethel.
— Je bent moe.
— Ja, zo'n reis...
— En morgen hebben we weer een lange avond. Je gaat toch mee naar de Oudenborcht? vroeg Dora.
— Ik ben niet gevraagd.
— Jawel. Mijnheer van Roosendaal nodigde ons allen uit...
— Jou en Bernard.
— Dan zou hij ons afzonderlijk genoemd hebben.
— Had hij mij bedoeld, dan zou hij mij ook afzonderlijk hebben gevraagd.
— Maar Ethel, nu zoek je een voorwendsel.
— Dora, dring niet aan! Ik kan niet gaan, geloof me.
— Maar waarom niet?
— Ik zei het je al, dat we getwist hebben.
— Och, kom.
— Ja... En nu een kerstfeest bijwonen, het kan niet. Laat me papa gezelschap houden.
— Maar die gaat ook!
— Dat zal niet...
— Zeker en vast!
— Papa bij die lord...
— Waarom niet? Van Roosendaal is veel te fijnvoelend om over je papa's geschiedenis met zijn gasten te spreken. Je zult nu toch wel anders over van Roosendaal oordelen.
— Ja... Ik heb me dom vergist, bekende Ethel oprecht.
— En om een misverstand zou je je nu terugtrekken!
— Mijn toestand is lastig en pijnlijk.
— O, kom slaap eerst eens goed uit. Morgen zie je alles anders in. Je bent vermoeid en dat drukt neer. Ik breng je naar boven.
Op het portaal stond Bernard. Hij wenste Ethel goede nacht. Dora ging even mee op de kamer.
— We zijn beiden moe, zei ze. Morgen is Dina, de meid terug. Ze is twee dagen naar een zieke zuster geweest. Ik zal het dan niet zo druk hebben.
— En ik die je nog meer werk breng!
— Maar wat is dat nu voor praat. Wil je wel eens gauw zwijgen? Ik vind het heerlijk, dat je hier bent. En je moet nu wat vrolijker zijn, Ethel. Vooreerst laat je je plan, om je papa van de Oudenborcht weg te halen, varen, niet waar?
Ethel zweeg op die vraag.
— Of niet, hernam Dora.
— Ja, ik had me vergist...

En Ethel vertelde, hoe ze tot haar dwaling was gekomen over Raimond van Roosendaal.

— Maar laat er hem nooit iets van merken, dat ik hem voor een opkoper hield? smeekte ze. Het was een grote domheid van mij.

— Natuurlijk zeg ik dat niet. Och, in die dagen was je niet normaal en ik begrijp het. Je bent door veel treurigs moeten gaan.

— Een mens kan zich dom vergissen.

— Dat is waar. Maar tob er nu niet langer over. Het misverstand is uit de weg. Je laat uw papa dus op de Oudenborcht?

— Ja...

— Je erkent nu, dat de drijfveer van mijnheer van Roosendaal zuiver is.

— Zeker!

— En slaap maar lekker. Wil ik het vuurtje hier aanhouden? Het is koud.

— O, nee! Het was niet nodig geweest het aan te steken.

— Jawel, de kamer is kil, en ons hele huis is koud. Het staat zo vlak. Nu wel te rusten, lieve! En morgen hebben we een plezierige dag.

Dora gaf Ethel een kus. Ze ging naar beneden en vertelde dadelijk aan haar man, hoe Ethel over Raimond van Roosendaal geoordeeld had. Mijnheer Voorts schudde het hoofd.

— Ja, zo gaat het, zei hij. Met een vooroordeel beginnen en dan maar de wrok laten werken!

— Maar Ethel was toen niet normaal. Denk eens aan de trein...!

— Och, nu komt alles terecht.

— Ze was van plan weer al het mogelijke te doen, om haar vader weg te halen van de Oudenborcht, doch dat plan heeft ze dan toch laten varen.

— Er zou niets van komen ook. De baron blijft, waar hij is.

— Alles zal nog goed uitlopen en ik geloof niet, dat Raimond van Roosendaal zich met die nicht verloofd.

— Dat denk je, omdat je het nu in je hoofd gezet hebt, dat hij Ethel moet huwen. Maak toch geen plannen!

— Van Roosendaal — van Loosduinen, het past goed samen. O, kon Ethel zo weer de vrouw van de Oudenborcht worden! Ik laat die hoop niet varen. Maar kijk nu niet bezorgd. Ik zal bij van Roosendaal nooit op zoiets doelen. Ethel wil morgenavond thuis blijven.

— Ze is toch gevraagd.

— Dat zei ik ook, maar ze meent, dat wij bedoeld werden.

— Van Roosendaal nodigde ons allen uit. Ethel hoort er bij.

— Doe je best om ze te overhalen mee te gaan! drong Dora aan.

— O, ze zal ons wel vergezellen.

— Alles komt terecht, je zult het zien. Maar nu moeten we naar bed. Ik ben moe. 't Is een drukke dag geweest.

— Ik zie het. En morgenavond wordt het weer laat, waarschuwde Bernard.

— We gaan naar een deftige partij... naar een graaf en een lord.

— Straks verwijt je me nog, dat ik ook niet van adel ben, schertste de heer Voorts. Wat haal je allemaal in je hoofd?

— Neen, nee... Zoals je bent is het uitstekend, Bernard... Dat weet je wel. Een beste man.

— En jij een lief vrouwtje. En een goed hart... ook voor Ethel. Maar of je wens ooit vervuld wordt... dat is heel wat anders, al zou ik het ook heerlijk vinden voor Ethel.

— Ik geef de hoop niet op.

ETHELS GEDACHTEN

Ethel kon vooreerst de slaap niet vatten. Er ging haar zoveel door het hoofd.

Ze dacht over allerlei gebeurtenissen na. En ze schaamde zich. Neen, ze durfde dat feest op de Oudenborcht niet bij te wonen. Ze had van Roosendaal al te grof behandeld, hem houdend voor een sluwe konkelaar, die haar vader hielp ruïneren.

Ethel dacht aan de ontmoeting hier bij 't park, en in het station te Gent, dan op het plein van de Oudenborcht, vervolgens in het hospitaal te Veurne. Door haar ook had Baron de Bichas graaf van Roosendaal gehoond.

En in al die omstandigheden hield van Roosendaal zich als een waar edelman, groot, verstandig, gebiedend zelfs.

De vernedering kwam op mij neer, bekende Ethel. O, wat deed ik! Hier op de Oudenborcht liep ik hem voorbij zonder groeten... en hij alleen gedroeg zich edelmoedig jegens papa. Ik vroeg hem, wat die gastvrijheid kostte. Ik wilde fierheid tonen en het was brute grofheid. Maar ik kreeg het antwoord, dat ik verdiende. En vanmorgen nog aan het station moet ik hem zeer onbeschoft toegeleken hebben! Neen, ik durf me niet aan hem vertonen. Hij zou me misschien negeren bij zijn voorname familie, het me eens flink doen voelen hoe lelijk ik deed.

Ethel lag te schreien. O, ze had morgen wel naar Moerschor willen terugkeren.

En ik die me inbeeldde dat hij zich door mijn adeldom wilde verheffen, zo verweet ze zich verder. Mijn adeldom? Een naam, die met hoon of met medelijden wordt genoemd. En hij is van hogere, oudere adel, hij is een graaf! Een opkoper... en hij deed voor papa, wat niemand zou doen... en het was eerst uit eerbied jegens de adel, en om vroegere vriendschapsbanden jegens de familie. O, hoe min heb ik me aangesteld en wat moet hij wel van me denken? Hoe dwaas en verwaand van mij me voor te stellen, dat hij me huwen wilde en vanmiddag wandelde hij met een dame, die wel een prinses gelijkt. En ik bezit niets, geen eigen woning... ik ben de huishoudster van baron de Bichas en moet zijn aalmoezen als geschenken aanvaarden! Ja, ik ben waarlijk beschaamd en ik durf me morgen niet aan hem vertonen. Een feest? Het zou een pijniging voor me zijn... een geweldige foltering.

Zo lag Ethel te mijmeren in de stille Kerstnacht. Eensklaps hoorde ze de klokken van het dorp... Alle drie luidden ze het heilige uur in, het uur van de geboorte van het Kindeken te Betlehem. Dichterbij mengde een zware klok haar stem bij die juichtonen.

Ethel ontroerde. Het was de klok van de Oudenborcht die lang had gezwegen. Maar zeker had van Roosendaal ze laten herstellen, uit eerbied voor het kasteel en zijn geschiedenis.

De klokken zwegen... Wonderlijk stil scheen het nu.

Eindelijk viel Ethel in slaap.

FEEST

Te Elzelare op het kasteel klonk vrolijke muziek. En in de grote zaal werd bal gehouden, nu de Kerstnacht aanbrak. Fanny haakte naar het einde. Het was zo'n foltering geweest heel de dag. Ze was zeer vermoeid. Haar hoofd bonste. En toch moest ze dansen, want vele voorname gasten drongen naar de eer, haar mee te leiden, zoals ze 't noemen. Ze was immers de nicht van Otto van Ruren.

Nu scheen ze even vrij. En ze ging bij haar man.

— O, Boudewijn ik kan niet meer, zei ze. Ik duizel van vermoeienis.

— Nog een kwartier en het bal is geëindigd. Hou moed. Doe je best.

— Een kwartier...

— Wat is dat? Dan slaat het middernacht en worden ginds deuren geopend, waarachter een Kerstboom staat. Het orkest speelt dan een Kerstlied, geschenken worden uitgedeeld en daarna is ieder vrij zich terug te trekken. Ik zal je naar boven brengen en

keer dan alleen terug, want de mannen zullen nog wat napraten. Dus een beetje volharding.

Boudewijn had gans de dag scherp op zijn vrouw gelet.

Een reeds bejaard heer uit Brugge kwam bij het echtpaar.

— Wel waarde graaf van Ruren, hoe gaat het met uw buurman? vroeg hij. Ik had het u al enige tijd willen vragen, maar ik werd telkens afgeleid. Men ontmoet hier zoveel kennissen.

— Mijn buurman? herhaalde van Ruren. Wie bedoelt u?

— Buurman is misschien wat te sterk uitgedrukt. Maar graaf Raimond van Roosendaal woont toch niet ver van u af, meen ik.

Boudewijn ontstelde.

— Graaf van Roosendaal, die op de Oudenborcht te Veldhove woont? Bedoelt u hem? stamelde hij.

— Juist.

— Is hij een graaf?

— Zeker!

— Maar vergist u zich niet?

— Nee! Ik ken de van Roosendaals zeer goed, al is Raimond me vreemder, doordat hij veel reisde en zich nooit meer te Brugge vertoonde. Maar met zijn vader ging ik veel om.

— Is hij dan verwant aan de van Roosendaals die ook in Engeland goederen hebben?

— Wel, de rechtstreekse opvolger. Zijn moeder was van oude Engelse adel. Een van haar broers verkeert veel aan 't hof en ontving meermalen de prins van Wales.

Boudewijn stond daar geheel onthutst.

— En u wist dat niet? vroeg de Brugse edelman.

— Neen.

— Toch is het zoals ik u zeg. Ik heb Raimond als kind gekend, toen woonde hij bij zijn ouders te Brugge. Maar zijn moeder stierf jong. En zijn vader vestigde zich daarna in Engeland, om bij het graf van zijn vrouw te zijn. Dat verlies greep hem geweldig aan. Zo komt het, dat Raimond in Vlaanderen weinig bekend is. Maar hij is waarlijk graaf van Roosendaal en schatrijk daarbij.

— Hoe vreemd, dat hij zich dan niet aan ons voorstelde!

— Hij is wat zonderling van karakter, schijnt het. Flink en rechtschapen, gulhartig, dàt wel. Maar vervreemd door zijn reizen. En misschien wil hij rust.

— Zonderling toch... Ik heb hem even gesproken, maar hij zei niets over zijn titel en ik hield hem eigenlijk voor een parvenu. Zo zag hij er uit.

— Zijn geslacht klimt af tot in de middeleeuwen, maar Raimond van Roosendaal zal er misschien weinig aan hechten. Zijn

vader was ook eenvoudig. Die leefde alleen voor zijn vrouw, zijn kind en de kunst.

— En heeft van Roosendaal te Brugge ook een kasteel? vroeg van Ruren.

— Een grote woning in de stad, maar die al jaren verhuurd is. En eveneens bezit hij een buitengoed te Sint-Andries, maar dat ook verhuurd is.

— Hoe is het mogelijk, dat zo'n edelman dan met burgerlijke mensen omgaat?

— O, hij heeft dus toch kennissen.

— Een bloemkweker! Met die staat hij groot.

Fanny vreesde, dat het gesprek op haar vader zou vallen. Dat zou te pijnlijk voor haar zijn. Ze sprak een dame aan, die daar juist voorbij kwam...

— Die van Roosendaal heeft zeer eigenaardig gehandeld, hernam Boudewijn van Ruren. Verbeeld u, dat hij mijn schoonvader op de Oudenborcht heeft gelokt.

— Baron van Loosduinen? Ja, ik hoorde dat hij weer op de Oudenborcht is.

— Door het een of ander manoeuver van Raimond van Roosendaal. Ik vroeg daarover uitleg en toen bleek het, dat hij over baron van Loosduinen zoiets als wettige voogdij heeft verkregen van het ministerie.

— Waarlijk?

— Ja. Ik vond dat vervelend. Het toezicht over die ongelukkige man kwam mij toe. Waar moeide een vreemdeling zich mee!

— Dat is waar.

— Maar van Loosduinen vermeed mij, toonde zich zelfs vijandig. Het is een onverkwikkelijke geschiedenis. Als mede-edelman moest van Loosduinen zich ridderlijker betonen.

— Ik ga hem binnenkort eens bezoeken. Nu is hij zeer vervreemd van me, dat kan niet anders. Ik heb hem een hele tijd uit het oog verloren. Maar het zou me zeer teleurstellen, indien hij niet het goedhartig karakter van zijn vader had.

— Op mij maakte hij geen aangename indruk. En voor zover ik weet, heeft hij nog niemand van de adel in de omgeving enige blijk van toenadering gegeven.

— Mogelijk wil hij eerst een tijdje afgezonderd leven, hij is er pas.

De Brugse edelman wist wel, dat van Ruren zelf een zeer onaangenaam mens was en zeker zelf een akelige indruk op van Roosendaal had gemaakt. Maar men zei elkaar zulke waarheden niet.

— Wel als u de Oudenborcht bezoekt reken ik er op, u ook op

de Rolandburg te zien, sprak Boudewijn.

— Met genoegen neem ik uw uitnodiging aan.

Beiden spraken nog even over graaf Raimond van Roosendaal. Maar de muziek zweeg... Het laatste balnummer was geëindigd. Eensklaps werden aan 't einde de vleugeldeuren geopend.

Daar prijkte een schitterende verlichte kerstboom en tegelijk begon het orkest een kerstlied te spelen. Het was 't aandoenlijke "Stille Heilige Nacht".

Heilige Nacht...

Ook Otto van Ruren boog zich in vrome houding. Hij vouwde zelfs de handen. Fanny zag het.... en ze voelde afkeer voor de bedrieger. Het was immers bedrog, dat hij pleegde, door zich te verbinden met jonkvrouw van Ooren.

Het orkest zweeg. Graaf van Boerel hield een korte toespraak en noemde dit een waardig slot van een vroom verbond. Dan riep een bediende de namen af, die op allerlei pakjes geschreven stonden. De geschenken werden uitgedeeld.

Eindelijk dan toch mocht Fanny naar haar kamer. Boudewijn geleidde haar.

— Wat heb jij gekregen? vroeg hij. Laat eens zien, en nieuwsgierig als een kind opende hij het pakje.

— Een juweel voor het haar, zei hij. Een diamant. O, het is een kostbaar geschenk! 't Is een echte edelsteen...

Fanny keek er vluchtig naar.

— Maar ben je nu niet blij? vroeg haar man geërgerd over haar onverschilligheid.

— O, ik ben moe! Ik wil slapen.

— Maar kijk even! Wees niet zo lomp.

— Ja, het is mooi.

Boudewijn schatte de prijs. Zijn vrekkigheid laaide weer op.

— Wel ga dan slapen, ik moet natuurlijk nog een uurtje beneden zijn, sprak hij. Ik zal een kamermeid roepen. Die kan je helpen.

Deze verscheen en zwijgend hielp ze de jonge gravin. Met een zucht van verlichting legde Fanny zich te bed. Goddank die dag was over... En men noemde dat een feest!

De meeste dames hadden zich teruggetrokken. De heren dronken en rookten nog. Sommigen speelden. Anderen zaten in gesprek.

Boudewijn had even zijn neef ter zijde genomen.

— Een triomfdag voor je, zei hij.

— Ja, bekende Otto. Alles is goed verlopen.

— Uitstekend! Maar wees niet overmoedig, vermaande Boudewijn. Hou van der Loon in 't oog! En nu iets anders... ik heb daar een belangrijke ontdekking gedaan. Die van Roosendaal is een graaf.

— Van Roosendaal, die op de Oudenborcht woont?

— Ja. Hij behoort tot heel oude adel.

En Boudewijn vertelde wat hij er van wist.

— Vervelend, dat ik hiervan niet vroeger op de hoogte was, vervolgde hij. Dan zou ik me heel anders gehouden hebben, maar ik hield hem voor een rijkgeworden burger, een parvenu. Ik heb een flater begaan.

— Bij je bezoek?

— Ja. Nu vind ik toch ook, dat van Roosendaal zich zonderling heeft gehouden. Hij had zich aan de adel moeten voorstellen. Voor één ding kan het goed geweest zijn, dat hij zich verstopt.

— Wat?

— Wel, graaf van Boerel zou hem hebben kunnen verkiezen als kandidaat voor Banka.

— Meen je dat? vroeg Otto.

— Je weet nooit wat er had kunnen gebeuren. Van Roosendaal moet schatrijk zijn.

— Maar de heer van Boerel wil een politieker in de familie. En van Roosendaal is jong; hij kan kiezen... en Banka is verre van schoon.

— Voorzichtig toch!

— Niemand hoort ons. Ik wil je alleen duidelijk maken, dat je overdrijft.

— Nu het gevaar is in elk geval afgewend. Het was vandaag een triomf. Maar we moeten nu bevriend worden met van Roosendaal.

— Je schoonvader woont daar.

— Dat is een gekke kwestie. Luister, ik zal hem een pensionprijs aanbieden voor baron van Loosduinen. Deze wil op de Oudenborcht blijven. Het is zijn oud huis. Maar ik betaal de kosten. Dat maakt mijn positie wat korrekter. Als je getrouwd bent, kun je de onkosten op jou nemen. Je vindt dat vreemd. Maar als ik toenadering zoek met van Roosendaal is het voor jou om jouw politieke toestand te versterken. Van Roosendaal schijnt reeds graag gezien te worden. Hij zal invloed hebben en we moeten hem dus als bondgenoot winnen.

— Dat zou goed zijn.

— Het is nodig. En misschien komt alles nog in orde.

— Wat bedoel je?

— Wel, ik zit daar met Ethel. Misschien wint ze baron de Bichas. Maar nieuwe toestanden doen nieuwe plannen ontstaan. Ik heb jou verbonden aan Banka, misschien kan ik Ethel verbinden aan Raimond van Roosendaal. Ik wil het proberen.

Otto verborg zijn ontstemming. Hij had Ethel verloochend maar hij hoopte, dat ze toch vrij zou blijven. Hij durfde dit echter niet te zeggen.

— Ik zal dus allereerst trachten om van Roosendaal als vriend te winnen. Desnoods moet ik hem dan mijn verontschuldigingen aanbieden. Ethel is ook in onmin met hem. Allemaal door die ongelukkige van Loosduinen. Maar ik breng dat wel in orde. Ik laat Fanny eerst naar haar vader gaan. Die bereidt de weg voor. De oude zal wel uitvaren tegen me, maar we temmen hem. Dan breng ik hem een bezoek en ga eens met van Roosendaal praten. Er is weer werk voor me.

— Nog een korte tijd, dacht Otto, dan ben ik getrouwd en ik zal me van Boudewijns voogdij wel ontdoen. Hij blijft geen meester over me spelen.

Maar de neven mochten zich niet te lang afzonderen, om hun belangen te bespreken. Ze voegden zich dus bij een groepje en pas begin twee uur werd het stil op het kasteel.

STROEFHEID

— Nu ga ik eens naar papa, zei Ethel de volgende morgen, na het ontbijt. Hij verwacht me.

Dora had nog niet over het avondfeest op de Oudenborcht gesproken.

— Blijf je dan ginder? vroeg ze nu.

— Tot twee uur. Als je het goed vindt, keer ik dan hier terug.

— Best. We zullen al de tijd hebben om ons klaar te maken voor de avondpartij.

— Ik kan niet besluiten er heen te gaan, sprak Ethel. Het is zo vreemd, precies of ik me opdring, nu ik weet dat van Roosendaal van adel is.

— Wel, ga nu maar eerst naar je papa. Laat ons niet kibbelen over vanavond.

Ethel wandelde heen. Het was prachtig kerstweer. Een zonnetje scheen en de sneeuw blonk in het heerlijk ochtendlicht.

— Neen, ik ga niet vanavond, ik durf niet, mompelde Ethel.

Ze had slecht geslapen, haar hoofd was nu dof, maar de frisse lucht deed haar goed. En Ethel wandelde een eindje om. Veel tijd

had ze toch niet, want ze wilde met haar vader naar de kerk gaan. Ze hoopte hem mee te krijgen.

Zo kwam jonkvrouw van Loosduinen op de Oudenborcht. Haar hart bonsde. Als ze nu van Roosendaal maar niet zag! Ze zou het zo pijnlijk vinden. Ze durfde haar dwaling niet erkennen.

Benedict deed open en wenste de jonkvrouw een gelukkig Kerstfeest.

— De baron verwacht u, zei de trouwe dienaar.

— Ik zou met papa naar de kerk willen gaan, sprak Ethel.

— O, dan zal ik inspannen! Ik mag over het rijtuig beschikken.

— Maar we kunnen wandelen. 't Is prachtig weer.

— In de sneeuw!

— Ze ligt hard en het is niet glad.

— 't Zou voor de baron toch te lastig zijn, vrees ik, jonkvrouw, hernam de knecht.

— Ik zal horen wat papa zegt.

Ethel trad binnen en haar vader, netjes gekleed, begroette haar zeer hartelijk.

— Papa, willen we naar de kerk gaan? vroeg de dochter.

— Naar de kerk? herhaalde hij verbaasd... Op het dorp?

— Ja. Het is toch Hoogdag...

— Ja. Maar al die mensen.

— Toe, toe, u moet zich aan hen niet storen! Laat ons de mis bijwonen.

— Welnu, goed. Benedict kan ons rijden. De mensen te Veldhove kennen mijn geschiedenis. Ze mogen het nu wel zien, dat ik veranderd ben en ook welk een goede, edelmoedige dochter je bent.

Benedict werd geroepen; hij zou dadelijk inspannen, want de baron zag tegen het wandelen op.

— O, Ethel, vannacht heeft onze klok geluid, hernam baron van Loosduinen.

— Ik heb het gehoord, papa.

— Ja! Plechtig, he? Gisteren toen ik thuis kwam, vroeg mijnheer van Roosendaal, of ik het goed vond. Het was in Engeland op zijn moeders bezittingen ook de gewoonte, en hij hield er aan. Maar hij wilde me niet te veel ontroeren. O, hij is altijd fijngevoelig. Een edelman van buiten en van binnen. Ik antwoordde, dat ik de klok gaarne horen zou. Het ontroerde me wel en ik dacht aan mama, maar ik was gelukkig de klok te horen. Van Roosendaal wil, dat ik vanavond het feest bijwoon. Ik heb bedankt, maar jij moet gaan, Ethel.

— Noemde mijnheer van Roosendaal mij bij de uitnodiging?

— Neen, maar hij heeft je immers gister gevraagd, je behoort tot het gezin nu van mijnheer Voorts. En het is vast, dat hij je verwacht. Je mag je niet uit de wereld terug trekken, zoals ik.

— Ik ga niet, ik blijf bij u papa, verzekerde Ethel. Dat doe ik veel liever.

— Mij gezelschap houden.

— Ja. We zullen praten. Ik ben vooral voor u gekomen.

Op het plein stond ook de koets van graaf van Roosendaal, die zich met zijn gasten eveneens naar de mis begaf. De baron ging naar van Roosendaal toe, om hem een vrolijk Kerstfeest te wensen. Ethel voelde zich met haar houding zeer verlegen. Moest ze papa's voorbeeld volgen? Ze was een dame. Maar haar vader ondervond hier de gastvrijheid.

— Ik ga niet, besloot Ethel. Hij zou wel denken, dat ik dadelijk bijdraai, nu ik weet, dat hij graaf is. Ik ben een dame... hij moet naar mij komen. Dat is hoffelijkheid.

Doch dat zou van Roosendaal niet doen. Ze had hem te dikwijls beledigd. Dit voelde Ethel wel. En als hij ook haar in de uitnodiging begreep, waarom kwam hij deze dan niet eens afzonderlijk herhalen? Hij had het tot papa wel gedaan, die gisteren ook bij die algemene uitnodiging op het Lindenhuis tegenwoordig was!

De baron keerde terug. En Ethel zag, hoe van Roosendaal vlug naar het bordes liep en de arm bood aan het jonge, statige meisje.

— Wat geeft hij om de dochter van een geruïneerde edelman, om de huishoudster van baron de Bichas? dacht Ethel met bitterheid. O, was ik maar te Moerschor gebleven! Mijn toestand is zeer pijnlijk.

Benedict hielp de baron en de jonkvrouw instappen. De oude knecht was vrolijk gestemd. Het was hem nu zeker als in vroegere jaren, toen de Oudenborcht nog de luister droeg van de van Loosduinens.

— Laat de graaf eerst wegrijden, zei de baron.

Het hinderde Ethel, dat ze in een koets van Raimond van Roosendaal zat. Ze had gisteravond veel milder over de nieuwe heer van de Oudenborcht gedacht, maar nu ergerde ze zich weer aan zijn stroefheid. En iets van de oude wrok kwam opnieuw boven.

Maar toch voelde Ethel wel, dat ze onrechtvaardig was. Mijnheer van Roosendaal had zich zeer vriendelijk betoond en meer dan dat... Edelmoedig gedroeg hij zich.

Op het dorp hadden de bewoners van de Oudenborcht veel bekijks. Van Roosendaal en zijn familieleden, maar ook van Loosduinen en Ethel. Toch groetten de mensen genegen. De oude

baron hield zich flink. In de kerk bad hij. En Ethel zag op zeker ogenblik tranen over zijn wangen rollen.

Na de mis reed de koets dadelijk naar de Oudenborcht terug en Ethel ging met haar vader in huis. Raimond van Roosendaal vertoonde zich niet.

Ethel middagmaalde met haar vader. Daarna wilde ze naar 't Lindenhuis terugkeren.

— Straks kom ik weer... en ik zal hier overnachten, beloofde ze.

— O ja, na het feest behoef je dan niet ver te lopen, sprak de baron.

— Ik woon het feest niet bij.

— Jawel, Ethel...

— Nee, papa! Dring niet aan. Ik ben niet uitgenodigd. En alstublieft spreek er niet met mijnheer van Roosendaal over.

— Je wilt mij gezelschap houden... altijd je opofferen.

— Neen, papa, dat is het niet, hernam Ethel.

— Wat dan?

— Ik heb geen lust feest te vieren. Ik denk aan mama... er hangen hier zoveel herinneringen aan haar.

— Je wilt geen feest vieren, omdat de Oudenborcht ons niet meer toebehoort, en dat is mijn schuld...

— Papa, neem het toch zo niet op! smeekte Ethel. Ik breng liever de avond bij u door. Toe, samen is het veel gezelliger dan bij vreemde Engelsen. Het zal er stijf en vormelijk zijn. Tot straks dus.

Ethel deelde aan Benedict mee, dat ze hier zou overnachten.

— De kamer is in orde, jonkvrouw, verzekerde de knecht.

Ethel verliet het kasteel. De omgeving strekte zich in doodse winterstemming uit. Heel de streek rustte als onder een lijkwade. Zo toch was de indruk voor de nu somber gestemde Ethel.

Ze kwam op het Lindenhuis. Dora zat met haar man en kind in de gezellige kamer.

Ethel vertelde 't een en ander van haar voormiddag.

— Maar nu ga je mee naar het feest? vroeg mevrouw Voorts.

— Nee, ik zal papa gezelschap houden; hij blijft in zijn kamer.

— Dat is geen reden om je terug te trekken, Ethel, oordeelde Dora.

— Och, dring niet aan! Ik ga liever niet! En mijnheer Van Roosendaal is niet op mijn aanwezigheid gesteld...

— Je bent uigenodigd.

— Ja, dat is waar, sprak ook de heer Voorts. De uitnodiging

gold ook jou. Zo heb ik het begrepen.

— Ik geloof het niet...

En Ethel vertelde, hoe van Roosendaal die voormiddag gelegenheid had haar voor het feest te vragen, maar haar zelfs geen zalige Hoogdag wenste.

— Die Engelse dame zal zijn verloofde zijn, meende Ethel. En ik wil me niet opdringen. Ik zou zeer verlegen zijn. Waarlijk, dring niet aan, laat me bij papa. En ik overnacht op de Oudenborcht. Zo zullen jullie geheel vrij zijn.

Mijnheer Voorts zei, dat Ethel haar zin moest doen, al beschouwde hij de uitnodiging ook tot haar gericht. En Dora berustte erin, dat haar vriendin aan het feest verzaakte. 't Viel haar wel tegen.

Ethel keerde naar de Oudenborcht terug, vóór het rijtuig de familie Voorts afhaalde. Ze wilde zich nu geheel afscheiden, maar ze beloofde morgen weer op de villa te komen logeren. En toch had ze een stille hoop, dat van Roosendaal haar persoonlijk voor het feest zou doen vragen. Ze zag hem op het voorplein. Hij sprak er met boeren, boerinnen en kinderen. Maar hij deed of hij Ethel niet bemerkte.

Ethel kwam bij haar vader terug.

— Ik zou toch de partij bijwonen, als ik jou was, zei de baron. De pachters en hun gezinnen zijn ook gevraagd. Die zullen blijven tot een uur of tien. Dan begint het Kerstmaal voor de Engelse familie en Bernard en Dora. Mijnheer van Roosendaal heeft het me zoëven zelf verteld. Hij vroeg me of ik toch geen lust had een paar uurtjes te komen, maar hij begrijpt, dat ik liever in mijn kamer blijf. Jij kunt gaan!

— Papa, de heer van Roosendaal heeft niets over mij gezegd.

— Neen, maar hij meent natuurlijk dat jij met de familie Voorts mee zult komen. Je logeert daar.

— Hij is er niet op gesteld, dat ik er bij ben.

— Maar jawel, kind...

— Nee, papa. En ik blijf bij u. Laat er ons nu over zwijgen.

Dat van Roosendaal over haar niet gesproken had tot papa, was Ethel een nieuwe teleurstelling.

't Was levendig op het plein, waar de pachters en het personeel van de Oudenborcht in vrolijke stemming aankwamen en door de heer verwelkomd werden.

— Juist als in de tijd, toen je goede mama nog leefde, zei de baron.

— Ja, papa...

— De Oudenborcht is in waardige handen overgegaan, en dat

troost me. Ik gevoel anders wel erg mijn schuld.

— Papa, laat het verleden met rust. Waarom toch altijd op 't zelfde zinnen?

— Ik moet wel, kind, en vooral op een dag als deze.

EEN KRISIS

Het werd donker, maar enige grote lantaarns verlichtten het deel van het plein voor het bordes. En Ethel zag het rijtuig komen, dat Bernard en Dora en hun kindje brachten. Nu zou van Roosendaal het vernemen, dat zij het feest niet zou bijwonen.

Zou hij thans haar speciaal uitnodigen? Nog was er gelegenheid toe. Ze vertoefde onder 't zelfde dak.

Ethel hoopte, dat het gebeuren zou en tevens was ze er bevreesd voor. Maar Raimond van Roosendaal vertoonde zich niet.

— Papa, wil ik de lamp aansteken? vroeg Ethel.

— Ja, kind...

Het werd licht in de kamer. En Ethel zag, dat haar vader geschreid had... Medelijden laaide bij haar op. Ze schoof haar stoel naast de zijne en zei:

— Het is innig zo bij elkaar te zijn en naar mama's portret te kijken. Mama zal gelukkig wezen, dat we zo samen Kerstmis vieren op de Oudenborcht.

— Ja, maar voor jou is het stil, al te stil.

— Wel nee.

— Hoor... gezang. 't Feest is begonnen...

— Ja.

— Dat lied klinkt plechtig.

— Ja..

— Ik herinner het me.

En de baron zei de woorden op.

Komt allen te samen,
Komt, verheugd van harte,
Bethlehems stal in de geest bezocht,
Zien we er de Koning ons tot heil geboren...
O, laten wij Hem aanbidden.

— Je mama vond dat lied zo schoon, Ethel, prevelde de baron.

— Ja, dat weet ik nog...

— Ze leerde het Fanny en jou... ze speelde dan op de piano.

— Ik herinner het me...

— Eens ben ik in de stad uit de klub weggelopen... 't was toen een orkest ook dat lied speelde, in die kring van lichtzinnige lieden, van losbollen als ik, van verdorven vrouwen. Zo schonden ze het Heilige. Men vierde er kerstmis door spel, drank, dans. Ja, ik liep weg. Ik voelde hevig zelfverwijt... Maar och, het bleef niet duren.

— Papa, spreek daarover niet meer! Dat is nu geheel voorbij.

— O, ik mag God en graaf van Roosendaal danken, dat ik dit Kerstfeest weer op de Oudenborcht kan vieren. En ik verdien het niet...

— Papa, willen we Benedict ook vragen hier te komen zitten? zei Ethel.

— Benedict is bij het feest.

— O, zo!

— Ja, mijnheer van Roosendaal kwam hem uitnodigen. Benedict zei, dat hij mij gezelschap wilde houden, maar ik drong aan, dat hij zou gaan.

Dus de knecht werd speciaal gevraagd, ik niet, merkte Ethel bij zich zelf op. Maar 't is mijn eigen schuld. Ik heb het verdiend. Maar ze werd uit haar gedachten gerukt door haar vaders opgewonden stem.

— Laat het me bekennen, laat me schuld belijden, Ethel. Ik hielp niemand, ik wierp mijn geld weg in poelen van verderf, ik ruïneerde mijn kinderen.

— Papa, niemand verwijt u iets...

— Ze moesten me verwijten, me uit fatsoenlijk gezelschap verjagen. Ik heb geen recht hier te rentenieren, terwijl jij op de vreemde uw brood moet verdienen.

— Maar papa, ik heb het daar heel goed, ik ben er gelukkig, je moet om mij niet bezorgd zijn...

— O, je zult nooit klagen. Je wilt me verdriet besparen. Ik hoor hier niet. Ik voel het vanavond sterk. Al de oude herinneringen bestormen me... en er ligt een last op me...

De baron stond op...

— Ik ga heen! zei hij...

Ethel nam haar vader bij de arm.

— O, blijf hier! smeekte ze. Ga nu niet naar buiten! Denk aan mama. O, papa, u hebt me te Veurne zo'n verdriet gedaan en u zou rustig hier blijven, hebt u toen gezegd.

— Als ik weg ben, zul je van mij geen last meer hebben...

Van Loosduinen stond daar met akelig gelaat. Hij was erg bleek, en in zijn blik lag een zonderlinge glans.

— Ik moet weg, ik wil buiten, ik ga naar Hoogstraten!

schreeuwde de baron.

Hij stootte Ethel af. Hij werd ruw nu. Zij beheerste zich. Ze moest handelen, een onheil voorkomen. Ze begreep dit en snelde naar de voordeur. Deze was gesloten. Ethel nam er de sleutel af. Dan liep ze naar de feestzaal. Er werd juist weer gezongen. Benedict moest komen. Stil opende Ethel de deur. De stralende kerstboom verborg haar voor de verzamelde feestvierders...

Maar Raimond van Roosendaal, die naast de boom stond, moest iets gehoord hebben want hij keek om. Dadelijk kwam hij naar Ethel.

— Kom binnen, jonkvrouw van Loosduinen, zei hij. Er is een stoel voor u.

— Kan Benedict niet eens komen, papa doet zo raar...

— Ik zal mee gaan.

Buiten de feestzaal vroeg van Roosendaal:

— Wat is er met de baron?

— Papa is opgewonden en wil naar buiten. O, wilt u Benedict roepen?

— Is het niet goed, als ik meega?...

— O, zeker, mijnheer...

— We zullen eens zien. Ik heb misschien meer invloed dan Benedict.

Van Loosduinen stond aan de buitendeur en poogde deze te openen.

— Baron, wat wilt u doen? vroeg van Roosendaal.

Van Loosduinen week verschrikt op zij. Raimond van Roosendaal scheen grote invloed op hem te hebben.

— Het is buiten koud en guur, hernam de jonge man. U zou een verkoudheid kunnen opdoen. Laat ons in de kamer gaan!

En vriendelijk leidde hij de baron terug. Deze was nu zeer gewillig. Gedwee ging hij zitten. Angstig zelfs keek hij zijn beschermer aan.

— Kom eens bij de kerstboom, hernam van Roosendaal. Het is er gezellig.

Benedict had nu bemerkt, dat er iets bijzonders moest gaande zijn, en kwam ook. Raimond van Roosendaal sprak even met hem.

— Ik blijf hier, zei de knecht.

De heer van de Oudenborcht wenkte Ethel buiten de kamer.

— Jonkvrouw van Loosduinen, wat is er eigenlijk gebeurd? vroeg hij.

— Eerst was papa zeer kalm, maar eensklaps werd hij onrustig.

— Dat is een krisis, onder de indruk van allerlei herinneringen door kerstmis opgewekt, oordeelde van Roosendaal. Nu zal het over zijn en Benedict is er... Ik moet terug naar de zaal.

— O, ja, mijnheer. Ik dank u voor uw hulp...

— Geen dank! Straks kom ik nog eens horen, tot ziens!

Van Roosendaal boog en vertrok. Ethel keerde in de kamer terug. Haar vader zat als wezenloos in zijn zetel. Benedict vroeg, of hij iets eten of drinken wilde. De baron schudde ontkennend het hoofd.

— Papa, u voelt zich nu beter, nietwaar? zei Ethel.

— Ja, kind. Waar wilde ik heen gaan? 't Is nu avond nietwaar? Ik zou naar bed willen.

— Wel, baron, ik zal u naar uw kamer leiden, sprak de knecht.

— Ja.

Ethel wenste haar vader goede nacht. Ze bleef alleen in de kamer. De houding van haar vader joeg haar onrust aan. Zou die krisis zich herhalen en leiden tot een soort van waanzin? Maar Ethel verdreef die gedachte. Papa was onder invloed van de bijzondere kerststemming. Hij had vandaag in het verleden geleefd.

Raimond van Roosendaal had zich weer zeer bezorgd voor hem getoond. En hij had grote invloed op hem. Papa kon nergens beter zijn dan hier.

— En ik wilde hem weg halen, ik toonde me onbeschoft jegens van Roosendaal, zo verweet Ethel zichzelf weer.

Ethel was weer somber gestemd. Ze voelde zich ongelukkig. Benedict kwam van boven.

— De baron is te bed, zei hij. Hij slaapt reeds.

— O, rust zal papa goed doen, hem geheel kalmeren.

— Ja, jonkvrouw. Maar wat is er eigenlijk voorgevallen? vroeg de dienaar.

Ethel vertelde het.

— Ik had hier moeten blijven, zei de trouwe, toegewijde knecht.

— Niemand kon dat voorzien.

— Maar nu zal ik de wacht houden, jonkvrouw. Het is nog vroeg. Waarom gaat u niet naar de zaal?

— Nee, Benedict, ik heb geen zin.

— Maar de baron zal rustig slapen. Nu en dan ga ik eens naar boven. U behoeft niet bezorgd te zijn. Uw stoel staat er klaar tussen mevrouw Voorts en de Engelse dame. Dat weet ik van mijnheer.

— Neen, ik ga niet. Ik kan nu geen feest vieren.

— Die Engelse dame heeft prachtig gezongen. Eerst vertaalde graaf van Roosendaal de Engelse woorden van het lied. 't Was over de stal van Betlehem. Zij heeft een schone stem... het pakte me...

Benedict maakte het avondmaal klaar en bediende Ethel, die echter weinig eetlust had. De avond viel haar lang. Daar kwam Dora.

— Ik kom je toch even bezoeken, zei mevrouw Voorts. Het is nu traktatie voor de kinderen. Ze drinken chocolademelk. Graaf van Roosendaal vertelde me, dat je papa onwel is geworden. Toch niet erg, hoop ik?

— Papa is nu te bed en slaapt rustig.

— Gelukkig.

Ethel vertelde, wat er voorgevallen was.

— Dat komt omdat je samen hier zo triestig alleen zat, meende Dora. Dat is niet goed voor hem en ook niet voor jou.

— 't Zijn de herinneringen bij papa geweest... de kerstmisherinneringen, en de gedachte aan mama.

— Juist daarom moest hij afleiding gehad hebben. Dus de baron slaapt?

— Ja.

— En Benedict let op hem.

— Jawel.

— Maar dan moet je mee gaan naar de zaal, Ethel, drong mevrouw Voorts aan. Het is er waarlijk prettig. Zit hier niet eenzaam!

— O, ik kan niet meegaan.

— Toe! Wees niet kinderachtig of koppig.

— Waarlijk, ik heb geen lust.

— Jij werd verwacht. Uw stoel stond klaar. Ik heb het je genoeg gezegd, dat de uitnodiging ook tot jou was gericht. Maar je kunt nog komen. Hier zo triestig zitten... Dan heb ik ook geen plezier.

— O, laat me maar! 't Is toch een vreemde avond voor mij.

— Wees niet koppig! 't Is er waarlijk gezellig en helemaal niet stijf. Die Engelsen zijn vriendelijke lieden. Ik zoek mijn Engels bij elkaar en praat met hen. Toe, ga mee! 't Is een goede afleiding.

— Nu nog... 't Zou al te gek zijn.

— Waarom?

— Graaf van Roosendaal zou wel denken, dat ik als een bedorven en grillig kind handel. Eerst niet komen... dan wel... Ik heb al flaters genoeg begaan.

— Maar nee!

— En hij zou het vreemd vinden dat ik papa in die toestand verlaat.

In stilte had Ethel gehoopt, dat van Roosendaal mevrouw Voorts om haar stuurde, maar dit bleek zo niet.

— Ja papa slaapt en je kunt nu niets voor hem doen, hernam Dora. Het is immers geen werelds feest... geen bal of zo.

— Laat me hier Dora. Geloof me, dat is het beste.

Dora kon Ethel niet bewegen nog mee te gaan naar het feest. Ze begaf er zich alleen heen. En Ethel zat weer alleen. Zou mijnheer van Roosendaal nog komen? Hij had het beloofd en haar gezegd "tot ziens".

Plots hoorde ze hem in de gang. Hij sprak met Benedict. Haar hart bonsde. Maar hij verwijderde zich weer.

— Graaf van Roosendaal is nog eens komen vragen, hoe het met de baron was, deelde de knecht mee. Slaap gerust, jonkvrouw. Ik zal wel op de baron letten.

— Maar moest papa onrustig zijn, klop me dan, Benedict. Me niet ontzien, hoor!

— 't Is goed...

Ethel begaf zich naar een van de kamers, die haar vader toegewezen waren en legde zich somber te bed.

Ze sluimerde wat in. Plots ontwaakte ze. Ontsteld rees ze op. Zou er iets met papa zijn?

Neen, het was een rijtuig dat wegreed. Dora en Bernard, die vertrokken... Ethel begreep het. Op vaders kamer was het stil.

De klok van de Oudenborcht sloeg half een... O, dat was voor Ethel een bekende klank. Hoe dikwijls had ze naar die klok geluisterd, in haar jonge jaren!... Nu was ze als een vreemdelinge in 't huis van de van Loosduinens.

Toen ze wakker werd, was het volop licht. De zon scheen in de kamer. Ethel overdacht al de gebeurtenissen van de vorige avond.

— Hoe zou het met papa zijn? Nieuwsgierig dit te vernemen, stond ze op en haastte zich met haar toilet. Ze keek naar buiten. De zon blonk op de sneeuw.

Daar langs de kasteelwal wandelde van Roosendaal met het Engels meisje. Ze gingen al vroeg uit.

— Zij zal van Roosendaals verloofde zijn, mompelde Ethel, die een naijverig gevoel niet onderdrukken kon. 't Best is, dat ik hier vlug verdwijn.

Toen ze beneden kwam, was haar vader reeds op.

— Goede morgen, zei de baron vrolijk. Wel geslapen?

— Ja, papa... U ook? vroeg Ethel, hem een morgenkus gevend.

— O, opperbest! Ik was gister zeker erg moe... Ik herinner het me niet goed.

— Ja, papa, u was moe en wat ongesteld.

— Door de vele herinneringen, dat is zo op zulke dagen.

Ethel was tevreden dat de krisis geheel voorbij scheen.

— Papa, we zijn bij Bernard en Dora te eten gevraagd, sprak Ethel.

— O, ja... Wel, we gaan er heen... Hoe laat?

— Om 'n uur of elf.

— Hoe laat is het nu? O, al kwart over negen. Ik ben laat...

— Wel neen...

Benedict was in de keuken. Ethel ging bij hem en de knecht zei, dat de baron niet in zijn nachtrust gestoord was geworden.

Daarna ontbeet Ethel gezellig met haar vader.

TOCH TELEURSTELLING

Een uurtje na het ontbijt wandelde Ethel met haar vader naar het Lindenhuis. Ze ontmoetten van Roosendaal en de Engelse dame, die blijkbaar een hele tocht door het besneeuwde landschap hadden gemaakt.

De jonge graaf groette beleefd, maar bleef niet staan. In het voorbijgaan riep hij tot baron Loosduinen:

— Prachtig weer, baron. Een plezierige winterdag!

— Voor mij geen woord, ik tel niet mee, dacht Ethel. Hij laat me goed voelen, dat ik hem beledigd heb. Nu wreekt hij zich. Ik heb het er ook naar gemaakt.

Dora verwelkomde haar gasten en was blij, dat de baron hersteld scheen. Al gauw had ze Ethel alleen op haar kamer. Ze schudde het hoofd.

— Is er iets? vroeg Ethel.

— Ik vrees dat je een goede kans hebt laten verlopen, sprak mevrouw Voorts. Het is onverstandig van je.

— Hoe zo? Wat is er.

— Word niet kregelig, als ik je zeg, dat het mijn wens is je de vrouw te zien worden van Raimond van Roosendaal.

— Och Dora! Wat je nu in uw hoofd haalt! Het is waarlijk onmogelijk.

— Ik hoopte het. En je was goed in kennis met hem, door de omstandigheden. Maar er kwam verwijdering, en nu moet ik wel geloven, dat die Engelse dame zijn verloofde wordt.

— Of al lang was!

— Neen. Ze is het nog niet, want anders zou van Roosendaal

haar natuurlijk als zodanig voorgesteld hebben. Maar ik denk, dat ze het wordt. Hij toont veel attenties voor haar, en nu gaat hij voor twee weken met haar in de bergen naar Zwitserland. Gisteravond deelde van Roosendaal dat aan Bernard mee en vroeg hij tegelijk, dat we op je papa toezicht zouden houden.

— Papa kan met mij meegaan, oordeelde Ethel vrij koel.

— Zit dat plan nu nog in je hoofd!

— Neen, maar papa mag mijnheer van Roosendaal niet tot last zijn. Dat wil ik niet.

— Dat is het niet...

— Maar Dora, waarom heb ik mijn kansen laten verlopen? Het is eenvoudig een zeer losse veronderstelling van je dat van Roosendaal iets om mij zou gegeven hebben!

— Jawel!

Ethel schudde het hoofd.

— Hij is graaf, hernam ze, en daarbij schatrijk. En ik ben arm en moet als huishoudster mijn brood verdienen.

— Maar je bent van oude adel.

— Wat helpt me dat?

— En van Roosendaal heeft niet 't karakter, een vrouw om geld te huwen. Hij is geen Otto van Ruren.

— Neen! Maar wie weet hoe lang hij dat meisje reeds kent!

— Heel lang...

— Welnu? Wat verbeeld je je dan?

— Ik had zo gaarne gewild, dat hij jou als kasteelvrouw terug op de Oudenborcht had gevoerd. Ja, dat was zo mijn vurige hoop.

— Je hebt een goed hart. Maar heus, het is louter verbeelding geweest. Van Roosendaal geeft weinig om mij en hij zal je gisteravond geen spijt betuigd hebben over mijn afwezigheid. Zeg het maar eerlijk, Dora!

— Hij heeft niet over je gesproken, doch je stoel stond klaar. Wat zou je willen? Dat hij je kwam smeken toch te komen? Hij heeft je voor al de pachters en hun familie willen behandelen als de jonkvrouw van de Oudenborcht. Je stoel stond naast de mijne en die van zijn nicht.

— Hoffelijkheid en meer niet, en misschien was hij in zijn hart blij, dat ik niet ben gekomen.

— Neen, neen...

— Terwille van die Engelse dame! Hij behandelt mij geheel als een vreemde. Voor papa heeft hij nog een woordje, maar niet voor mij.

— Maar is dat niet je eigen schuld, Ethel? vroeg mevrouw Voorts. Wees rechtvaardig.

— Ja... Maar laat er ons over zwijgen. Een arm meisje als ik huwt moeilijk en, och, ik zit niet op een man te wachten. Ik heb een betrekking... ik verdien mijn brood en dus moet ik dankbaar zijn.

Ethel lachte, maar niet van harte. Het nieuws, dat van Roosendaal zich naar Zwitserland zou begeven, wekte toch teleurstelling bij haar. Ze streed tegen dit gevoel, maar kon de onaangename gewaarwording niet verdrijven.

— 't Was gezellig aan het diner, vertelde Dora. Die Engelsen zijn zeer minzame mensen. Ze waren heel vrolijk. Maar ik had medelijden met jou. Altijd moest ik weer aan je denken.

— Onnodig!

— Jawel... Nu, 't is voorbij...

— Wees daarom niet treurig, lieve Dora! Er is nooit een spoor van verloving geweest tussen van Roosendaal en mij. Alleen ben ik erg beschaamd.

— Waarom?

Ethel sprak nu over haar houding jegens van Roosendaal, en hoe ze voelde, dat ze zich over haar onhebbelijkheid moest verontschuldigen.

— Ik zal hem uit Moerschor schrijven, zei ze. 't Is mijn plicht. Hij is waarlijk een beschermer voor papa en nu voel ik, dat mijn arme papa nergens beter kan zijn dan op de Oudenborcht.

— Je hebt dwaas gehandeld, sprak Dora. Wie weet hoe alles goed had kunnen worden!

— Nog uw illusie? Geef ze op...

— De kennismaking legde goed aan.

— En intussen schreef van Roosendaal wellicht liefdesbrieven aan dat meisje in Engeland. Je zegt, dat hij erg terughoudend is in zijn mededelingen. Hij is misschien al een hele tijd verloofd, zonder dat hij het nodig oordeelt ons dan te vertellen. En 't gaat ons niet aan.

Mevrouw Voorts haalde de schouders op.

— Die dame en van Roosendaal gaan vriendschappelijk om, maar toch niet als twee minnenden, beweerde ze.

— Ze lopen gearmd.

— Dat doen Engelsen gemakkelijk. En die dame is van Roosendaals nicht. Ze heeft zijn zieke vader verpleegd. Maar dat hij nu mee gaat naar Zwitserland, ja dat is iets anders.

Maar het kind kwam naar boven en moest bij tante Ethel zijn. Het vertrouwelijk gesprek was ten einde. Ethel speelde met de kleine, doch in haar hart was er teleurstelling gewekt door Dora's mededelingen.

STILLE DAGEN

't Waren nu stille dagen. Raimond van Roosendaal en zijn gasten waren daags na tweede Kerstdag vertrokken. 's Voormiddags had van Roosendaal afscheid genomen van baron van Loosduinen. Hij kwam, toen Ethel, naar 't Lindenhuis was. Zij maakte hieruit op, dat van Roosendaal haar wilde mijden...

Och, wat telde ze ook voor hem? Telkens keerde die vraag terug...

Als van Roosendaal uit Zwisterland terugkeerde, zou zij te Moerschor zijn. Wat gaf het ook? Ze zou hem een brief van bedanking schrijven, en haar vergissing laten doorschemeren... En dan was alles tussen hen gedaan.

Zo liep het jaar ten einde. Op de laatste dag ontving Ethel een brief uit Normandië van baron de Bichas. Deze schreef, dat hij op vier januari te Moerschor zou terug zijn. Hij wenste Ethel in hartelijke bewoordingen een gelukkig jaar.

Het nieuwe jaar brak aan. Het was een zonnige dag. In de voormiddag vertoefde Ethel bij haar vader. Na de middag zouden ze samen naar 't Lindenhuis gaan. Eensklaps reed een rijtuig het slotplein op.

— Zou graaf van Roosendaal al terug zijn? vroeg de baron. Maar nee, dat kan niet... 't Is zijn koets niet. Wie kan dat zijn?

Ethel ging voor 't raam staan.

— Papa, Boudewijn en Fanny zijn daar, sprak ze, zelf verbaasd.

— Boudewijn en Fanny. Hij dus ook! Ik wil hem niet zien, bromde de baron. Weiger hem! We ontvangen hem niet.

— Jawel, papa. Ze komen u nieuwjaar wensen...

— Fanny, daar ben ik blij om... Maar van Ruren, hij meent het toch niet.

— Papa, u moet ook hem ontvangen... om Fanny's wil. Toe, wees verzoenend! smeekte Ethel. Maak de toestand niet erger.

— Had hij Fanny alleen laten komen. Hij veracht me immers toch...

— Misschien heeft Boudewijn betere gevoelens. Toe, wees nu hoffelijk, papa. Ik ga hen tegemoet. Laat het vrede zijn!

Ethel liep naar de deur en trad buiten. Fanny en Boudewijn naderden. De twee zusters begroetten elkaar hartelijk. Maar dadelijk zei van Ruren op zijn gewone meesterachtige toon:

— Fanny, ga naar papa... ik moet even mèt Ethel spreken. Haast je lieve, papa zal ongeduldig zijn je te zien.

— Wat heb je met mij? vroeg Ethel, dan zelf wat heftig.

— Zeg, weet jij, dat van Roosendaal van hoge adel is?

— Ja...
— Je wist het?
— Ik heb het hier gehoord...
— Een graaf?
— Ja...
— Dan hebben we lelijke flaters begaan. Maar dat van Roosendaal dat ook zo geheimzinnig verborgen hield ? Dat zijn rare streken van hem.
— Hij is eenvoudig.
— We moeten het herstellen en daarom ben ik gekomen; het is ons belang goed met hem te staan.

O, dat akelig egoïsme, dat hatelijk eigenbelang trof Ethel weer geweldig.

— Dus daarvoor kom je? vroeg ze... Het is niet om papa. Het is voor je eigen belangen.
— Ook natuurlijk voor je vader.
— Neen, Boudewijn! Doe je niet anders voor! Ik ken je.
— Laat ons nu niet twisten, maar maak het me mogelijk graaf van Roosendaal te spreken, dan is alles in orde. En dat is ook in jouw belang, Ethel, beweerde van Ruren.
— In mijn belang?
— Maar natuurlijk. Begrijp je dat niet? Moet ik altijd je ogen openen.
— Neen, ik begrijp u niet.
— Wie weet, hoe ik bemiddelaar kan zijn in een voorname aangelegenheid? Graaf van Roosendaal is ongehuwd...
— Maar verloofd.
— Is 't waar? Dat is spijtig...
— Ik zeg je dit, om je dadelijk de weg af te snijden. Was hij niet verloofd, dan zou ik je ten strengste verbieden u met mij in te laten, Boudewijn. Ha, ik moet het je mogelijk maken graaf van Roosendaal te spreken. Je hebt zijn vriendschap nodig. En ik weet waarom. Voor de politieke invloed van je neef. Ik doorzie u dadelijk.
— Hoe bits ben je!
— Ik zeg je de waarheid, Boudewijn!
— Bemoei je niet met mijn aangelegenheden!
— Ik heb je dan toch die goede betrekking bezorgd.
— Om me geen onderdak te moeten verlenen! Ja, je meent ons voortdurend te kunnen beledigen. Fanny heb je gedwongen het verlovingsfeest bij te wonen van hem, die haar zuster zo hoonde.
— Hoor eens, Fanny is mijn vrouw en mijn familiebelangen zijn de hare.

— Natuurlijk! Vrijheid mag ze niet hebben, dat weet ik wel! Maar meen dan toch niet, dat je je voogdij ook over mij zult uitstrekken, zei Ethel. Dat lukt niet. En ik kan je tevens zeggen, dat graaf van Roosendaal in Zwitserland is.

Ethel zag van Rurens gelaat verduisteren.

— Nu ken je mijn gevoelens, zei ze.

— Hartelijk is je ontvangst.

— Je hebt me deze verklaringen uitgelokt. Wie kaatst, moet de bal verwachten.

— Na zulk een minne bejegening heb ik geen lust binnen te treden.

— Huichel niet! Je wilt dadelijk vertrekken, omdat de graaf niet thuis is. Voor hem alleen kwam je, en onder dat voorwendsel mag Fanny eens bij papa komen.

— Ik antwoord niet verder op taal, die je zelf beledigt, Ethel. Ik geef Fanny een halfuur. Dan vertrekken we. Ik zelf wens niet verder in aanraking te komen met de familie.

Fanny zat ontroerd bij haar vader. Ze verontschuldigde zich, dat ze niet eer had kunnen komen.

Ethel trad nu binnen.

— Waar blijft Boudewijn? vroeg haar zuster. Waarom gaat hij naar het rijtuig?

— O, hij moet zeker wat met de koetsier bespreken, antwoordde Ethel achteloos.

Zij zou van Rurens boodschap niet overbrengen. Fanny niet meedelen, dat ze een halfuurtje blijven mocht. Onrustig keek haar zuster door het venster.

— Gaat Boudewijn naar mijnheer van Roosendaal? vroeg ze.

— Die is niet thuis...

— Weet Boudewijn het?

— Ja.

— Waarom komt hij dan niet hier bij ons?

— Och, kind, we zijn nog beter zo met ons drieën, zei de baron. Ik ben blij, dat je eens gekomen bent. Je ziet nu, hoe ik hier woon. Ik kan nergens beter zijn dan op de Oudenborcht. Kijk, daar hangt mama's portret.

Maar Fanny luisterde slechts vaag naar haar vader. Ze tuurde naar buiten. Ze zag haar man naar de slotbrug gaan.

— Wat wil Boudewijn? vroeg ze aan Ethel. Heeft hij niets gezegd?

— Och, kind, hij komt liever niet bij mij, zei van Loosduinen. Ik begrijp het wel. Hij zal kennissen in het dorp bezoeken.

— Maar dat was hij toch niet van plan, papa. Hij wilde u ook

nieuwjaar komen wensen en ik was er zo blij om. Ethel, heb je woorden met hem gehad?

— Ja.

— Waarover? kreet Fanny verschrikt.

— Och, laat er ons over zwijgen!

— Zeg het me!

— Waarom ben je toch zo bang van je man? Dat is dwaas, bromde Ethel.

— Maar Boudewijn is goed voor me. Waarlijk ik heb niet te klagen.

— Och, Fanny, je weet wel, dat het heel anders is.

— Neen, neen... Waarover heb je getwist? Over het verlovingsfeest te Elzelare? O, ik zou liever thuis gebleven zijn, maar Otto is Boudewijns neef.

— En ik ben je zuster!

— Kinderen, niet kibbelen, zei de baron. We zijn nu gedrieën. Dat is in lang niet gebeurd. Het zou zo aangenaam niet zijn, als Boudewijn er bij was.

— Maar waarom is hij naar het dorp? vroeg Fanny weer.

Ethel gaf haar zuster een wenk, zich toch voor hun papa te beheersen.

De baron wilde, dat Fanny nu eens zijn kamers zou zien. Hij leidde haar rond en hij was vol lof voor Raimond van Roosendaal. Maar zijn oudste dochter bleef onrustig en luisterde niet van harte.

Ze kwamen in de woonkamer terug. Benedict klopte aan.

— Graaf van Ruren vraagt naar de gravin, zei hij plechtstatig.

— Hij gunt Fanny zelfs nog niet het halfuur, dacht Ethel.

Fanny snelde heen. Boudewijn stond als een vreemdeling aan de deur.

— Kleed je, we gaan heen, zei hij koel.

— Nu al? vroeg zijn vrouw.

— Ja.

— Maar kom binnen...

— Neen!

— Waarom niet Boudewijn?

— Dat zal ik je straks zeggen.

— Moet ik nu al vertrekken? O, papa zal teleurgesteld zijn!

— Wil je dat ik alleen heen rijd? Zeg het dan maar.

— Misschien kan de koetsier me dan vanavond komen halen, merkte Fanny schuchter op.

— O, nee! Als je blijft, moet je maar zien hoe je thuis komt. Als je partij kiest voor Ethel tegen je man, beken het openlijk.

— Ik begrijp je niet.

— Ethel heeft me schandelijk gehoond, en daarom zet ik geen voet over deze drempel. Ik rijd nu naar huis en vraag je dringend mee te gaan. Ik ben er niet opgesteld, dat Ethel je hier ophitst tegen mij. Wat doe je?

— O, meegaan natuurlijk!

— Dat verwachtte ik ook...

Van Ruren liep weg naar het rijtuig. Fanny ging vlug binnen.

— Boudewijn wil al vertrekken, zei ze. Hij moet thuis zijn. 't Is jammer, papa... ik kom gauw eens terug.

— Maar jij kunt toch blijven. Van Ruren kan je vanavond laten afhalen, sprak de baron. We gaan dan naar Dora en Bernard.

— Neen papa...

— Of Benedict zal je naar huis rijden.

— Boudewijn heeft me nodig, papa. Waarlijk, ik moet gaan. Maar ik kom gauw terug...

Ze kuste haar vader. Ethel ging mee naar de gang.

— O, waarom heb je met Boudewijn getwist? vroeg Fanny verwijtend. Hij was zo stellig van plan papa te bezoeken.

— Nee, hij kwam voor graaf van Roosendaal en hij hoopte mij te gebruiken om hem daar te introduceren...

— Ik kan nu niet blijven praten. Boudewijn wacht... help me eens aan mijn mantel.

— Maar zeg hem, dat je niet mee rijdt, en blijf. Toon je wil. Hij treedt op als een tiran.

— Zeg dat niet... Begrijp mijn toestand. Nu moet ik gaan!

— En dit halfuurtje is de enige tijd, dat ik je in heel mijn vakantie zie? vroeg Ethel. Geef Boudewijn een les... en blijf.

— Onmogelijk! Hij wacht, ik mag niet talmen. Tot ziens, Ethel. O, kon je eens naar ons komen!

— Om de deur gewezen te worden door je man!

— Ik zal er over spreken... Dag Ethel.

Gejaagd gaf Fanny haar zuster een kus en dan spoedde ze zich naar van Ruren, die bij de koets wachtte.

Ethel keerde bij haar vader terug. Ze zag, dat de baron zijn tranen afveegde.

— Arme Fanny, zei van Loosduinen.

— Waarom toont ze niet meer karakter! Ze moet van Ruren zo gedwee niet gehoorzamen. Ze voldoet aan al zijn grillen.

— Ze is met hem gehuwd...

— Maar daarom is ze zijn meid niet. Een getrouwde vrouw heeft ook haar rechten.

— Ik had dat huwelijk moeten verhinderen. Maar ik wilde

mijn dochters aan de zorg van anderen overlaten, ik vroeg niet, of Fanny gelukkig zou zijn.

— Papa, steek dat nu weer niet in uw hoofd!

— Toch is het zo. Ik voel mijn schuld wel. Daar rijden ze heen. Van Ruren is een egoïst, hij is niet beter dan ik, maar juist daarom had ik Fanny van hem moeten weg houden.

— Papa, laten we ons klaarmaken om naar Bernard en Dora te gaan. Maar we zullen daar niet over dit bezoek spreken.

— Neen, kind.

Ethel was blij, dat er afwisseling kwam. Ze zag wel, dat haar vader leed onder het gebeurde.

De dagen gingen voorbij en de vierde januari moest Ethel naar Moerschor terug. Bernard zei, dat ze zich niet om haar vader ongerust moest maken. Hij zou goed op hem letten. En ze mocht immers ook op Benedict rekenen.

't Was 't best dat ze op de bepaalde tijd terug ging in haar betrekking.

Zo brak de morgen van het vertrek aan. Ethel hield zich kalm. Ze merkte wel, dat haar vader zenuwachtig was.

— Door mij moet je naar de vreemde, zei de baron aan 't ontbijt...

— Maar ik ben gaarne te Moerschor. Het kasteel van baron de Bichas is me als een eigen huis, papa.

En Ethel bemoedigde haar vader.

Na 't ontbijt reed ze met hem naar 't Lindenhuis. Dora en Bernard hadden van Loosduinen die dag bij hen genood, om hem 't afscheid te verlichten. Ethel was er hun zeer dankbaar voor. Nog een uurtje vertoefde ze ook bij haar goede vrienden. Dan bracht Benedict haar naar 't station. De baron had bij 't afscheid geweend...

Ethel zag Benedict terug rijden. Ze voelde zich eenzaam.

Ze moest nog wat wachten en zat in het triestig haveloos zaaltje. Enkele andere passagiers kwamen.

Ethel dacht aan de vervlogen dagen. Ze had Fanny niet meer terug gezien. Er was geen uitnodiging van de Rolandburg gekomen. Van Ruren hield de zusters gescheiden.

Fanny is meer te beklagen dan ik, dacht Ethel. Bernard Voorts heeft gelijk. Wanneer in iemand alle zelfstandigheid gebroken is, kan men geen karaktersterkte meer verwachten. Fanny zal altijd onder de tyrannie blijven van haar egoïstische echtgenoot.

De trein kwam en Ethel reed heen, terug naar haar dienst.

Te Veurne keek Ethel verrast op... Baron de Bichas stond aan de trein en hielp haar minzaam bij het uitstappen.

Na de begroeting vertelde hij, dat hij reeds de vorige dag teruggekeerd was.

— Och, ik ben nergens liever dan thuis, zei hij... En nu je er ook weer bent begint ons rustig leven opnieuw.

In het rijtuig vroeg hij of Ethel aangename dagen had doorgebracht.

— Ja, baron, stille dagen, maar toch prettig, antwoordde ze.

— En wil papa nog niet verhuizen?

— Neen! Maar ik heb me zeer vergist in mijnheer van Roosendaal.

— Hoe zo?

't Was of er wat angst lag in die vraag van de oude edelman.

— Ik hield hem voor een parvenu, een soort woekeraar en eigenlijk was dit dwaas van me, want ik had feitelijk geen enkele reden om het te denken. Ik steunde op enige zinnen van een gesprek, dat ik buiten mijn wil afluisterde. En het blijkt, dat Raimond van Roosendaal van zeer oude adel is.

— Van Roosendaal!

Ethel deelde mee, wat ze daarover wist.

— Wat, is hij van die familie! riep de Bichas uit. Ja, dat is zeer oude adel, maar ik meende, dat de familie in Engeland uitgestorven was.

— De vader van Raimond van Roosendaal is naar Engeland gegaan en daar gestorven. De zoon is nu in Vlaanderen teruggekeerd.

— Maar is hij wel een echte van Roosendaal? Is hij niet een avonturier, die zich de graventitel toeëigent? vroeg de Bichas.

— Dat kan niet, baron. Vooreerst schermt hij niet met die titel en leeft hij zeer eenvoudig. Hij doet niet de minste moeite om kennissen onder de adel te verwerven. En dan, is er Engelse familie overgekomen, die ook tot de hoge adel behoort en er waarlijk zeer voornaam uitziet. Nu weet ik, waarom mijnheer van Roosendaal zich met papa bemoeide.

En Ethel sprak over de vroegere vriendschap tussen de van Roosendaals en van Loosduinens.

— Dus je hebt ook vriendschap gesloten met van Roosendaal? vroeg de Bichas.

— O, ik heb maar enkele woorden met hem gewisseld.

— Hoe komt dat?

— Door onze vroegere twist. Hij meed mij. En dan... heren en een meisje waren zijn gasten en die dame zal wel zijn verloofde zijn

of worden. Ze zijn nu in Zwitserland. Ze vertrokken reeds op de tweede dag na Kerstmis.

De oude heer scheen plots weer vrolijker.

— O Ethel, je weet, dat je bij mij thuis bent, sprak hij. Mijn kasteel zal je eigener worden dan de Oudenborcht en in Normandië kon ik naar ons kalm, aangenaam leven sterk verlangen. Je komt toch gaarne terug, hoop ik?

— Zeker, baron!

— Dat doet me genoegen. En je papa zal eveneens welkom zijn.

— Ik heb nu niet meer aangedrongen, dat hij de Oudenborcht zou verlaten. Daar voelt papa zich het rustigst.

— Ben je veel op de Rolandburg geweest?

— Neen... Papa had me het liefst bij zich. Mijn zuster is mij komen bezoeken, antwoordde Ethel, die de familietwist nu maar wilde verbergen.

De baron vertelde het een en ander van zijn reis, maar herhaalde telkens weer, dat hij nergens gelukkiger was dan te Moerschor.

— Ik voel me al veel meer aan jou gehecht dan aan mijn schoondochter, beweerde hij. Ze is goed voor mijn zoon, omdat hij zich naar haar nukken weet te schikken. Maar ik kan haar niet hartelijk vinden en als ik er logeer, is het voor mijn zoon...

Zo kwamen ze op het kasteel terug. Ethel zag weer het grijnzend gelaat van de oudste meid. Dat was onaangenaam. Maar och, ze voelde zich hier sterk door de bescherming van de baron.

WEGGESTUURD

Raimond van Roosendaal was weer terug op de Oudenborcht, maar zonder zijn familieleden, die uit Zwitserland rechtstreeks naar Engeland terugkeerden.

Van Roosendaal bracht een lang bezoek aan baron van Loosduinen, en deed zelfs met hem een wandeling.

Enige dagen na zijn aankomst reed de koets van de Rolandburg weer het plein van de Oudenborcht op. Boudewijn en Fanny stapten er uit. Fanny ging naar haar vader.

— Dag papa, zei ze. Ziet u wel, dat ik spoedig eens terugkom.

— O, dat is goed, kind, sprak van Loosduinen verheugd.

— Boudewijn is eerst naar graaf van Roosendaal. Straks komt hij hier...

— Wat gaat hij bij mijnheer van Roosendaal doen?

— Eens kennis maken...

— Toch niet over mij spreken?

— O, neen...

— Dat wil ik volstrekt niet hebben.

Raimond van Roosendaal zat een dagblad te lezen. Hij ontbeet die morgen laat. Hij had lang geslapen, want de vermoeienis van de Zwitserse reis woog nog op hem.

Toen hij zijn morgenmaal nuttigde, kwam een bediende hem het kaartje brengen van Boudewijn van Ruren.

— Hij weer! dacht van Roosendaal met een onaangename gewaarwording. Die akelige egoïst. Welke zaken heeft hij nu?

— Is graaf van Ruren in de spreekkamer? vroeg hij aan de knecht.

— Ja, mijnheer.

— Leid hem in de bibliotheek; daar is vuur. Zeg, dat ik dadelijk kom.

Van Roosendaal eindigde eerst zijn ontbijt en liet van Ruren dus een tijdje wachten. Hij was de vroegere onbeschoftheid van de bezoeker nog niet vergeten en kon zich fier houden, hoe eenvoudig hij ook was.

Eindelijk ging van Roosendaal naar van Ruren toe. Deze stak hem gul de hand toe en zei:

— Goede morgen, graaf! Wel, wel, wat hebt u uw adel voor ons weten te verbergen! Maar u merkt, alles komt uit. En we zijn tevreden u in onze omgeving te hebben.

Van Roosendaal had de hand niet geweigerd maar zijn gelaat bleef koel. En hij vroeg:

— Mag ik weten, waarover u mij wenst te spreken.

— Ik kwam eens nader kennis maken. Er is een misverstand tussen ons geweest, maar daaraan denken we niet meer. U bent graaf van Roosendaal, u behoort tot een oud geslacht. En u zult het met me eens zijn, dat adel zich nauw aaneen sluiten moet, nu onze stand zo aangevallen wordt en er een zogenaamde demokratische wind waait. U zult de toestanden hier nog niet kennen.

— Ik hecht weinig aan mijn titel.

— Dat meent u niet!

— Ik heb de gewoonte niet iets te zeggen wat ik niet meen.

— Maar u zult u toch niet van ons afzijdig houden? Ik begin met u uit te nodigen ons op de Rolandburg te komen bezoeken. Het zal ons een eer en een genoegen zijn.

— Ik moet voor die uitnodiging bedanken. Ik wens stil te leven... en dan, graaf van Ruren, mag ik u niet verbergen, dat uw houding mij zeer bevreemdt. Toen u me voor een gewoon burgerman hield, kwam u me beledigen. U hebt hetgeen ik voor baron van Loosduinen deed, aan lage drijverijen toegeschreven. Ik weet,

dat u beproefd hebt het toezicht over de baron aan mij te ontnemen. Ik vermoed, dat u ook jonkvrouw Ethel tegen mij opgestookt hebt. En nu komt u me uitnodigen met u om te gaan, omdat ik een adellijke titel bezit.

— Een misverstand! Waarlijk, neem het zo hoog niet op.

— Een misverstand? O, nee, het was bij u geen misverstand, maar een oorlogsverklaring, een hatelijke uitval zelfs.

— U overdrijft... graaf. U hebt me verkeerd begrepen.

— U behandelde me onbeschoft. En ik wens nu van uw bezoeken verschoond te blijven. Wij kunnen niet met elkaar omgaan. Onze karakters zijn te verschillend.

Van Ruren voelde, dat hij een smadelijke nederlaag leed. Dit prikkelde hem. Maar nog wilde hij zich beheersen om zijn zaak te winnen.

— U hadt zich toch aan mij bekend kunnen maken, hernam hij.

— Dat ik Raimond van Roosendaal heette, was genoegzaam geweten. Ik voelde in het geheel niet de noodzakelijkheid, mij aan u te komen voorstellen met al mijn titels.

— Om een misverstand treedt u nu zo op. Ik wil u gaarne mijn verontschuldigingen aanbieden, zei van Ruren, die aan Otto's politieke belangen dacht en deze wilde bevorderen.

— Er is meer dan uw zogenaamd misverstand, beweerde van Roosendaal. Ik ben voldoende ingelicht.

— Wat dan?

— Och, waartoe dit onderhoud voort te zetten? Ik acht het nutteloos.

— Ik heb nu recht op een nadere verklaring van uw woorden. U wekt de schijn alsof men mij bij u belasterd heeft. Ik kan vermoeden vanwaar het komt. Hier in de buurt wonen mijnheer en mevrouw Voorts, die iets tegen mij hebben en los van tong zijn. U kent de lieden niet.

— Beledig mijn vrienden niet. De heer en mevrouw Voorts hebben mij niet over u gesproken. Meen niet, al leef ik rustig en vrij teruggetrokken, dat ik geen betrekkingen heb met vrienden. U wenst een nadere verklaring zegt u?

— Ja!

— Welnu, uw handelwijze en die van uw neef jegens jonkvrouw van Loosduinen walgt me. Dat is sterk, maar waar gemeend, graaf van Ruren. Uw eigen vrouw, dochter van baron van Loosduinen, moest het verlovingsfeest bijwonen van de man, die haar zuster zo laag verloochende, doch haar vader bezoeken, dat is haar verboden. Waarlijk, ik heb geen behoefte met u en uw kringen om te gaan. Ik zal ook niet meedoen aan zekere beweging om de rechten van

arbeiders en boeren te knotten. Nu kent u mijn nadere verklaring. Ik ook ben een demokraat en zo zal ik me hier tonen voor ieder.

— Uw handelwijze is honend, graaf van Roosendaal, sprak van Ruren woedend. Mijn neef is nooit verloofd geweest met Ethel van Loosduinen.

— O, verdedig hem of u zelf niet! Uw aangelegenheden gaan me niet aan en laten me totaal onverschillig.

— Maar u moeit er u toch in!

— Neen! U wilde de redenen kennen, die een kloof maken tussen ons. Ik heb u die meegedeeld... Dat is alles, maar ik discuteer er niet over... We kunnen het nooit eens worden. Of ik graaf ben dat verandert geen zier aan mijn gevoelens. Ik acht een mens niet om zijn titel maar om zijn karakter en levenswijze. En ik kies mijn vrienden onder eerlijke mensen.

— U beledigt me en weigert me verder te aanhoren. Ik mag me niet verweren tegen laster, die men over mij en mijn neef uitgestrooid heeft.

— Het is geen laster. Ik breng u feiten onder 't oog, merkte van Roosendaal op. Ik ken de geschiedenis der Loosduinens.

— En ik noem alles laster, wat u daar beweert.

— Ik verzoek u heen te gaan. Ik zelf trek me terug. Dit gesprek heeft geen doel meer.

En van Roosendaal belde.

— Uw houding is onduldbaar! riep van Ruren nijdig uit. Ik zal eerherstel eisen en mijn getuigen zenden. Zo laat ik me niet behandelen.

— Spaar me uw vertegenwoordigers... Ik ontvang ze niet. Ik wil verder niets met u te maken hebben! U bent voor mij een vreemde en mag over me denken zoals u verkiest.

Een knecht trad binnen.

— Leid graaf van Ruren uit, beval van Roosendaal, die zelf door een binnendeur verdween...

Boudewijn van Ruren beefde van woede. Maar hij moest heen. Hij kon zich toch niet vernederen tegenover een bediende. Hij ging naar de zijvleugel. Woest belde hij. Benedict deed open.

— Waar is de gravin? vroeg van Ruren bot.

— Bij de baron, graaf.

— Breng me bij haar!

De knecht gehoorzaamde. En de schoonzoon stond tegenover de schoonvader. Beiden haatten elkaar.

Maar van Loosduinen beheerste zich nu, stak van Ruren de hand toe en zei:

— Dag Boudewijn! Neem plaats!

— Neen ! snauwde van Ruren. Ben je niet beschaamd om hier te wonen en aalmoezen te aanvaarden ?

— Boudewijn ! smeekte Fanny, die reeds dadelijk gezien had hoe onheilspellend 't gelaat van haar echtgenoot stond.

— Hou jij je mond ! snauwde van Ruren haar toe. Ik spreek tot je vader. En ik vraag hem of hij geen greintje eergevoel meer heeft ?

— Kom je me hier ook beledigen ? vroeg de baron. Ja, je zou me liever heel ver buiten de streek willen... ergens in een gesticht of te Hoogstraten.

— Daar is je plaats ! Als een vagebond heb je geleefd.

— Boudewijn ! snikte Fanny... O, papa, wees ook kalm ! drong ze aan. Geen twist.

— Je bent een harteloze kerel ! riep van Loosduinen tot zijn schoonzoon. Je verbiedt je vrouw haar vader en haar zuster te bezoeken. En een vrek ben je ook. Je kent niets dan geld, sjacheraar !

Fanny zat met het gelaat in de handen te wenen.

— O, papa toch, papa, zeg dat alles niet ! smeekte ze. Ik heb toch nooit over Boudewijn geklaagd. Hij is goed voor mij... en ik ben gelukkig.

— O, neen, je klaagt niet. Je durft niet vertellen, hoe hard, hoe wreed hij is. Maar vrek, je hebt me toch niet in uw gesticht gekregen, hé !

— Je toont je schande voor heel Veldhove. Je verdient ieders verachting.

— Je bent geen zier beter, ellendige konkelaar ! O, dat ik jou ooit mijn kind gaf.

— Papa ! smeekte Fanny. Zeg toch niet zulke vreselijke dingen. Ik ben gelukkig getrouwd. Boudewijn is een beste man.

— Zulk een tiran is hij, dat je zo moet spreken.

— En jij schooier, eet hier het genadebrood van de kerel, die de parvenu uithangt op het voormalig goed der van Loosduinens, hoonde Boudewijn. En nog schaam je je niet.

— Heeft graaf van Roosendaal je aan de deur gezet ? spotte de baron. Ha, dat is goed... dat verdien je. Hij kent zijn volkje, hij doorziet je gemeenheid.

— Papa, kreet Fanny weer.

— Kind, ga weg van die kerel ! Woon niet langer bij hem, zo'n heerser en vrek. Laat hem stikken in zijn geld... zoek liever een betrekking als Ethel.

Benedict trad in de kamer.

— Baron, zei hij, kom met mij mee ! Dat getwist is niet goed voor u. U moet u kalm houden.

— Gooi die vent aan de deur... die schobbejak ! beval van Loosduinen. Hij kan zich nog niet behoorlijk gedragen in het huis van een ander.

Maar daar verscheen van Roosendaal zelf. Hij boog voor Fanny en deed of hij van Ruren niet zag.

— Baron, sprak hij tot van Loosduinen, ga eens met mij mee, ik moet u spreken. Kom, voldoe dadelijk aan mijn verzoek.

En nu gehoorzaamde van Loosduinen. Hij verliet met van Roosendaal de kamer.

— O, Boudewijn ! schreide Fanny. Hoe vreselijk is dit allemaal.

— Is het gebeurde mijn schuld?

— Neen, Boudewijn... Waarlijk ik heb niet over je gesproken, ik heb niet geklaagd... ik ben gelukkig bij je. Papa is onredelijk.

— Welnu, ga dan mee, zonder je vader te groeten. Hij moet het voelen, hoe gemeen hij zich aangesteld heeft. Kies partij voor je man !

Fanny gehoorzaamde gedwee. En even later reed de koets heen...

Van Ruren voelde het wel, hoe hij door van Roosendaal verjaagd was geworden. En onrust beving hem, toen de woede stilde. Van Roosendaal had gezegd, dat hij toch betrekkingen had met vrienden. Hij was van oude adel, schatrijk, zou in voorname kringen invloed kunnen krijgen. En als hij nu nog eens Otto's huwelijk deed mislukken ! Als hij ging stoken tegen de van Rurens, zouden de gevolgen erg zijn. Hij kende de geschiedenis van Ethel... en misschien wist hij ook, welke lage voorstellen Otto haar had gedaan.

— Schrei niet meer ! snauwde hij tot Fanny. Het zou een geluk zijn, als je vader in het graf lag. Hij is ons ongeluk, de verkwister, de schaamteloze kerel.

Van Roosendaal had van Loosduinen meegenomen op een wandeling, om hem te kalmeren. Hij had wel begrepen, dat van Ruren zijn woede tot de baron uiten zou en daarom was hij deze komen halen. Terwille van Fanny had hij geen woord meer tot Boudewijn gezegd. Hij was een fijnbeschaafd man met een zuiver gevoel. gevoel.

EEN BRIEF

Ethel ontving een brief van Dora. En gretig las ze hem...

„Allerliefste Ethel,

Het was stil, toen je heen was. Die dagen gingen te spoedig om. Je papa is de hele dag bij ons gebleven. We hebben hem opgebeurd.

Nu is graaf van Roosendaal terug. Hij wandelt nog al eens met uw vader. Soms komen ze dan een half uurtje hier. De Engelsen zijn van Zwitserland recht naar Engeland teruggekeerd. We hebben hen dus niet meer gezien.

Ik geloof nu niet meer, dat het een verloving wordt. Van Roosendaal zegt er niets van. Mijn hoop herleeft. Niet boos zijn, hoor ! Het kan in de wereld zo raar verlopen. En je kent mijn liefste wens.

Wij maken het allen zeer goed. Onze lieve kleine praat nog veel over tante Ethel.

Zeg eens, heb je nu al je brief aan van Roosendaal geschreven ? Ik vind, dat het toch je plicht is, na zulk een dwaas oordeel en je rare houding.

We verlangen hier naar de lente. Maar ja, we moeten nog door heel wat slechte dagen... dat weten we.

Je lieve schoonbroer heeft getracht vriendschap met van Roosendaal te sluiten, maar dat is mislukt. Van Roosendaal heeft Boudewijn aan de deur gezet. Van Ruren verdient het, maar 't is jammer voor Fanny, die anders meer naar je papa zou kunnen komen.

't Schijnt dat Otto over een maand trouwt. Ik schrijf het, omdat ik weet, dat het je niet 't minste zal hinderen en je hem diep veracht.

Gelukkig dat hij niet met jou trouwt en hij bijtijds ontmaskerd is.

Mijn wens wordt nog wel verwezenlijkt. Dat is zo mijn overtuiging. Maar ik zeg er niets van. Maak je niet ongerust.

Zorg maar, dat je weer eens gauw vakantie hebt. De baron heeft personeel genoeg om je eens enige dagen te kunnen missen...

Schrijf me eens gauw terug lieve..."

— Die goede Dora, mompelde Ethel. Haar wens. Ze geeft zich nog geen rekenschap van mijn toestand. Ik ben een doodarm meisje... en van Roosendaal moet me wel voor een onhebbelijke feeks houden. Zo toch heb ik me jegens hem gedragen. En ja, ik moet hem schrijven. Maar 't is moeilijk. Als ik het nu eens dadelijk deed. Van Roosendaal is zo goed voor papa. Hij wandelt met hem om hem op te beuren. Hij laat hem niets van zijn vernederende toestand voelen. Wie zou zo edelmoedig handelen ! O, wat heb ik me dom gedragen? Ik ben er waarlijk beschaamd over. Maar nu is het te laat. Toch moet ik van Roosendaal schrijven.

Ze had nog wat tijd, alvorens ze naar beneden moest. 't Duurde echter lang eer de brief naar haar zin was.

En Ethel las hem over:

„Wel Edele Graaf van Roosendaal,
Door een misverstand heb ik mij verscheidene malen onhoffelijk jegens u gedragen.
Ik voel het mijn plicht u daarover mijn spijt te betuigen en u mijn verontschuldigingen aan te bieden.
Ook dank ik u zeer voor alles, wat u voor mijn vader doet.
Met ware hoogachting.
Ethel van Loosduinen."

— 't Is kort, mompelde ze, maar korrekt. Wat kan ik er meer bijvoegen?

Ethel bracht in de namiddag de brief zelf naar de post. En met een gevoel van verlichting liet ze hem in de bus glijden.

Maar de dagen gingen voorbij en van Raimond van Roosendaal kwam er geen antwoord. Dat was voor Ethel toch een ontgoocheling.

— 't Is mijn eigen schuld, bekende ze.

EEN ZONDERLING BERICHT

Dora zat rustig te borduren voor het raam. Haar man was in de hof en had het kind meegenomen.

Raimond van Roosendaal kwam door het hek. Dora ging open doen.

— Mevrouw Voorts, kan ik u even spreken ? vroeg de jonge graaf.

— O, kom binnen, mijnheer van Roosendaal.

Dora en Bernard hadden hem graaf willen betitelen, maar hij had gevraagd zulks niet te doen.

Raimond van Roosendaal nam plaats in de woonkamer.

— Goed weer, zei hij.

— Prachtig voor de tijd van 't jaar. Och, de winter is voorbij.

— Nog moeten er kwade dagen komen.

— Ja... maar de dagen lengen en dat is veel waard.

Dora was echter nieuwsgierig om te weten, waarover de heer van de Oudenborcht haar wenste te spreken. Zou baron van Loosduinen weer een krisis hebben? Na Kerstmis was dit nog eens gebeurd.

Dora had er niets van aan Ethel geschreven. Waarom haar te verontrusten? Bernard was toen naar van Loosduinen gegaan en had hem gekalmeerd.

— Mevrouw Voorts, zei van Roosendaal nu, ik vroeg u even te

spreken. Ik heb een zonderlinge brief gehad over jonkvrouw van Loosduinen.

— Over Ethel?

— Ja. Ik weet niet, waarom men die aan mij stuurt. De brief is niet ondertekend, maar toch door een beschaafd mens opgesteld, tenminste iemand met ontwikkeling, gewoon goed schriftelijk zijn gedachten uit te drukken.

— En wat staat er dan in?

— Lees zelf.

Van Roosendaal reikte Dora de brief over en met klimmende verbazing las Dora het volgende in 't Frans.

„Mijnheer de Graaf,

Ik weet dat u de ongelukkige familie van Loosduinen onder uw bescherming of uw voogdij hebt genomen. En ik acht het mijn plicht u deze waarschuwing te zenden.

Juffrouw Ethel van Loosduinen is zogenaamd als huishoudster op het kasteel van baron de Bichas te Moerschor, bij Veurne. Dit is u natuurlijk bekend.

Maar vermoedelijk zult u niet weten, dat zij er zich ergerlijk gedraagt. Haar verhouding jegens de bejaarde baron is van die aard, dat er in het dorp en in de omgeving druk en in de meest ongunstige zin over gesproken wordt.

Een kamenierster, die de zoon van baron de Bichas in Normandië waarschuwde, werd op juffrouw van Loosduinens eis weggestuurd. De schoondochter van de baron, gravin de Bichas, kwam het kasteel bezoeken, ongerust door hetgeen ze vernomen had.

Juffrouw van Loosduinen beledigde haar en wist van de baron te verkrijgen, dat deze zijn schoondochter dwong reeds de tweede dag het kasteel te verlaten. De baron gehoorzaamde haar gedwee.

Ik denk aan de belangen van de beide families en meen wel te doen u in kennis van deze feiten te stellen. U zult 't best kunnen oordelen, hoe hieraan een einde te maken, 't zij door 't optreden van de vader of van de schoonbroer, Boudewijn van Ruren.

U bent nu naar waarheid ingelicht. U zult me verontschuldigen, dat ik me onbekend hou, want verder dan deze waarschuwing kon mijn rol niet uitstrekken. Ik begeer niet in last te geraken.

Ik heb hiermede mijn plicht vervuld.

X"

— Dat moet laster zijn, zei Dora. Zo is Ethel niet. Ik ken haar daarvoor te goed.

— De feiten lijken me al te bepaald, om zo maar uit de lucht gegrepen te zijn, hernam van Roosendaal, doch 't ligt niet aan mij ze

te onderzoeken. Ik heb het heftig karakter van jonkvrouw van Loosduinen leren kennen. Ik wil haar niet meer ontstemmen.

— Ethel, een heftig karakter? Och, ja, ze was een tijdje niet normaal, maar daarover heeft ze veel spijt. Geloof me. Ze was er niet verantwoordelijk voor...

— Och, ik heb het me niet aangetrokken, dat ze me meermalen beledigde. U weet dat wellicht niet en het is de moeite niet waard er over te spreken. Ik geef u die brief, opdat u naar goeddunken zou handelen. Jonkvrouw Ethel is ginder in moeilijke omstandigheden... Wie weet, wat de oude baron de Bichas in het schild voert. De positie van jonkvrouw van Loosduinen is er onnatuurlijk en wellicht vermoedt ze het zelf niet. Spreek er met uw man over.

— O, ja! Maar ik weet zeker, dat Ethel zich niet zou vergeten. Deze brief moet een verdraaiing van feiten zijn.

— Ja, feiten kan men gemakkelijk verkeerd voorstellen.

— Denk eens aan Ethels fiere houding tegenover Otto van Ruren!

— Ik weet dat niet. Nog eens, ik sta buiten deze kwestie. Ik ben bevriend met mijnheer Voorts en u, ik weet, dat jonkvrouw Ethel uw vriendin is. En het is dus, als ik het zeggen mag, uw plicht over haar te waken.

— Zeker...

— Daarom kwam ik. Laat jonkvrouw Ethel niet merken, dat ik er onrechtstreeks in gemengd was! 't Zou te pijnlijk voor haar zijn. En terecht kon ze me dan verwijten, dat ik me bemoei met hetgeen me niet aangaat. Is haar toestand ginder onhoudbaar, wel natuurlijk is ze volkomen vrij bij haar vader te komen wonen. Maar dat zal ze natuurlijk niet willen.

— Mijnheer van Roosendaal, mag ik u een vraag doen? vroeg Dora wat blozend.

— Zeker!

— Hebt u een brief van Ethel ontvangen?

— Ja.

— Een brief van verontschuldiging over allerlei misverstand, waardoor ze dwaas handelde tegenover u.

— Inderdaad! Een kort briefje, zeer beleefd. Maar ik heb er weinig aandacht aan verleend. Jonkvrouw van Loosduinen heeft dat geschreven, nadat ze wist, dat ik een graaf ben, dat ik tot de adel behoor.

— O, niet daarom!

— Die indruk kan ik toch niet van me afzetten. Zonder de titel, waaraan ik bovendien geen zier hecht, dan had jonkvrouw van Loosduinen nog het recht niet me onbeschoft te behandelen. En nu

ook oprecht gesproken, het is me pijnlijk te moeten ondervinden, dat het begrip adel zo haar gevoelens kan doen veranderen. Ik had liever dat briefje niet ontvangen en daarom heb ik er geen letter op geantwoord.

— U bent te streng voor de arme Ethel, mijnheer van Roosendaal.

— Och, de incidenten zijn voorbij. Zonder uw vraag zou ik er niet over gesproken hebben. Ik ben niet haar beschermer, wel die van haar vader.

Van Roosendaal stond op.

— Zo'n haast ? vroeg Dora.

— O, het is nu een zakelijk bezoek, en voor mij is die kwestie afgehandeld. Gaarne kom ik nog eens praten, echter niet over jonkvrouw van Loosduinen.

— U weet dat u altijd welkom bent.

— Zoals de familie Voorts op de Oudenborcht. Mevrouw, noem mij dus niet in uw bemoeiingen met jonkvrouw van Loosduinen. Het zou voor haar al te ongenaam zijn. Ze nam het me vreselijk kwalijk, dat ik me met haar vader bemoeide. Hoe zou ze er dan wel over denken, als ze wist, dat ik deze brief bracht ?

— Ze was toen abnormaal, dat herhaal ik weer.

— Het trof me zeer onplezierig, dat die abnormale toestand ophield, toen ze wist dat ik tot de adel behoor. We praten altijd weer over wat voorbij is. En die dingen zijn 't bespreken niet meer waard.

— Toch hoop ik, dat u aan de beschuldigingen in deze brief geen geloof hecht.

— Och, ik ken veel van het leven. Jonkvrouw Ethel is eenzaam in de wereld... haar vader een wrak... een zuster, die gedwee moet doen wat een egoïst beveelt, iemand, die geen begrip van eer heeft. Denk aan Otto van Ruren...

— Dat is zo...

— Boudewijn van Ruren zou in staat zijn jonkvrouw van Loosduinen aan die oude edelman te koppelen. Dat is mijn overtuiging.

— Maar Goddank heeft Ethel een eigen wil ! verzekerde Dora.

— Ja, maar ze is eenzaam in de wereld. Ze verkeert in moeilijke omstandigheden. Ze moet feitelijk haar brood verdienen en de strijd om het bestaan kan hard zijn. En als dan de bekoring van weelde komt ! Of de wanhoop ! Maar ik oordeel niet, nu moet ik me verder buiten deze kwestie houden.

— Mijnheer van Roosendaal, ik dank u voor uw openhartigheid en zal dadelijk over deze brief met Bernard spreken, verzekerde Dora.

— Uitstekend.

Van Roosendaal nam nu afscheid.

Dora liet hem uit. Dan overlas ze de brief nog eens. Eigenlijk schrok ze van dit schrijven. En even kwam de twijfel op.

Ethel had met zulk een verering van baron de Bichas gesproken, vond haar leven zo aangenaam ginder op het eenzaam kasteel.

Wat moest Dora nu denken? Eerloos kon Ethel niet zijn. Maar zou ze toestemmen de oude edelman te huwen, zou ze haar jeugd moeten wegschenken aan een grijsaard, om een onbezorgde toekomst te hebben.

— O, het zou vreselijk zijn, zei Dora bij zich zelf. Dat kan niet. Ik moet het verhinderen. Ethel mag zulk een huwelijk niet sluiten.

Mevrouw Voorts had geen rust meer. Ze klopte een knecht en vroeg haar man te roepen. Ze moest er dadelijk met Bernard over spreken. Mijnheer Voorts kwam nieuwsgierig in huis. Het kind was in een serre bij een der tuinlieden gebleven.

— Toch niet onwel geworden? vroeg Bernard.

— Neen, neen... Mijnheer van Roosendaal is hier geweest. Hij moest mij spreken en gaf deze brief. Lees! Een vreemde zaak.

Bernard overliep het schrift. Dan haalde hij de schouders op.

— Wat denk jij er van? vroeg Dora.

— Onzin! Praatjes van een dorpskliek, anders niet.

— Dat denk ik ook.

— Een of ander intrigante die dit schreef. Jaloersheid... Je kent Ethel nu toch wel beter. Zij met haar vaste wil.

— Maar die feiten zijn bepaald.

— Och kom, men maakt van incidentjes voorname voorvallen. Dat is mijn mening.

— Maar ik heb ook een gedachte.

En dora sprak dan over een huwelijk tussen Ethel en baron de Bichas.

— Maar daartoe is Ethel veel te oprecht, meende de heer Voorts. Voor geld verkoopt ze zich niet. Wees daarvoor niet bevreesd!

— Denk aan haar toestand.

En Dora herhaalde wat Raimond van Roosendaal over Ethels eenzaamheid had gezegd.

— Mijnheer van Roosendaal kent Ethel niet als wij. Ethel bezit een grote dosis fierheid, anders woonde ze met haar vader op de Oudenborcht. Herinner je hoe ze er zelfs het kerstfeest niet wilde bijwonen, omdat ze meende niet uitgenodigd te zijn. Wat moeite deed ze vroeger niet om er haar vader weg te halen! Ze wou zelfs de zorg voor hem op zich nemen. En in zoveel omstandigheden heeft ze zich fier betoond. En nu zou ze iemand huwen, die ze niet bemint

en niet beminnen kan, huwen dus om weer rijk te zijn? Ik geloof er niets van. Dat wil er bij mij niet in.

— Maar ze sprak met zulk een verering van baron de Bichas.

— Omdat hij goed voor haar is. En wie weet, wordt de oude niet verliefd op haar en vraagt hij haar hand. Dan bedankt Ethel voor de eer. Ze zal dan zelf voelen, of ze blijven kan of heen moet gaan.

— Ik ben toch niet heel gerust, Bernard, hernam mevrouw Voorts.

— Dat merk ik. Wil je misschien eens naar Ethel toe?

— Naar Moerschor?

— Natuurlijk. Daar is ze immers.

— Zulk een reis?

— O, zo heel ver is het niet. Je zult toch niet gerust zijn voor je alles weet. Beken het maar!

— Het is waar.

— Welnu, breng Ethel een bezoek. Dat is beter dan schrijven. Zulk een kwestie is moeilijk schriftelijk te behandelen. Hoor haar eens uit.

— Dat is waar.

— Schrijf Ethel, dat je overmorgen komt. Ze zal blij zijn je te zien, dat weet ik zeker.

— O, ja.

— En dan kun je eens uitvinden wat er nu van die brief waar is, al hou ik alles voor onzin.

— Mijnheer van Roosendaal zei ook, dat het mijn plicht was over Ethel te waken. En ik ben het met hem eens. Ze staat zo alleen.

— 't Was voor mijnheer van Roosendaal wel een moeilijke boodschap.

— Hij deed net of de zaak hem niet aanging. Ik mag hem tegenover Ethel niet noemen.

— O, dat begrijp ik!

— Toch geloof ik, dat hij veel belang stelt in Ethel, al wilde hij doen schijnen alsof het niet zo is.

— Nog altijd je hartewens? vroeg Bernard lachend.

— Van een verloving met die Engelse dame horen we niets.

— Neen, maar ik kan ook niet zeggen, dat mijnheer van Roosendaal Ethel van Loosduinen het hof maakt.

— Hij kwam nu voor haar...

— Dat wil zeggen, hij lichtte u in! Hij weet dat Ethel jong en onervaren is. Hij handelt uit menselijkheid.

— Hij doet vreemd...

— Hoe zo?

Dora vertelde het, wat van Roosendaal gezegd had over de brief,

die Ethel hem gestuurd had.

— Dat wijst helemaal niet op verliefdheid, merkte mijnheer Voorts op.

— Ethel heeft dwaas gehandeld. En ze heeft er spijt over. En nu vrees ik, dat ze in haar wanhoop een domme daad zou begaan.

— Die oude baron huwen?

— Ja.

— Wel, of ik nu een minuut of een week redeneer, 't zal uw ongerustheid niet weg nemen. Ga dus naar Moerschor. Schrijf aan Ethel, dat je komt.

— Overmorgen?

— Ja, hoe eer hoe beter dan.

— Goed! Welk een trein moet ik opgeven? Ze zal me te Veurne wel komen afhalen.

— Ik zal het even nazien.

Bernard gaf de verlangde inlichtingen. Hij keerde dan naar zijn werk terug. En Dora schreef aan Ethel, zonder echter iets van de reden van haar komst te gewagen. Een halfuur later bracht ze de brief weg. Op de baan naar het dorp ontmoette ze van Roosendaal.

Ze vertelde hem haar plan.

— Dus u gaat naar Moerschor? vroeg de jonge graaf.

— Ja. Bernard gaf me die raad. Het is moeilijk over zulk een kwestie te schrijven.

— Door een bezoek zult u zeker beter op de hoogte van de ware toestand komen, stemde van Roosendaal toe. Maar ik mag u nog eens vragen er mij geheel buiten te laten.

— O, zeker! U kunt er vast op rekenen.

— Ik heb u alleen willen waarschuwen, omdat het mijn plicht was tegenover de baron van Loosduinen, aan wie ik niets heb gezegd. En ook mijn plicht jegens een jong meisje, dat onervaren is. Ik zou het tegenover elk meisje doen, wanneer het geval voorkwam.

Dora vond die laatste opmerking onaangenaam. En toen ze haar weg vervolgde, dacht ze:

— Ethel is hem dus onverschillig! Een jong, onervaren meisje... een vreemde... meer is ze voor hem niet! 't Had zo heel anders kunnen zijn.

En Dora was verstoord op Ethel, die haar geluk weggeworpen had. Dit toch was de vaste overtuiging van mevrouw Voorts.

EEN VERRASSING

Dora's brief was voor Ethel een aangename verrassing. Haar goede vriendin zou komen. Een onverwacht bezoek. En Ethel had juist behoefte eens vertrouwelijk te praten. Voor Dora moest ze geen geheimen hebben. Ze kon haar hart uitstorten en raad vragen.

Na al het gebeurde met gravin de Bichas was de baron nog vertrouwelijker geworden. Dat hinderde Ethel, al zag ze er vaderlijke bescherming in.

Ethel kwam naar beneden. 't Was elf uur, toen de baron zijn likeurtje nam.

— Baron, mevrouw Voorts komt me morgen eens bezoeken, zei jonkvrouw van Loosduinen.

— Mevrouw Voorts... O, dat is je vriendin... Dora, nietwaar?

De Bichas' gelaat verduisterde even.

— U vindt het toch goed, baron? hernam Ethel.

— Maar zeker.

— Als er bezwaar is, kan ik telegraferen.

— Natuurlijk niet. Je bent hier als thuis en bent volkomen vrij je vriendin te ontvangen. Is er iets met je papa?

— O, neen!

— Dus een vriendschapsbezoek?

— Ja.

— Nu dat kan ik begrijpen. Je houdt veel van elkaar. Hoe laat komt mevrouw Voorts te Veurne aan?

— Te elf uur?

— Dan zullen we haar afhalen.

— O, baron, u behoeft daarvoor geen moeite te doen!

— O, een ritje is altijd aangenaam.

't Speet Ethel, dat de baron zou meerijden. Ze dacht weer aan de praatjes.

— Ontvang je vriendin alsof het familie van me was, hernam de Bichas. Dat wil zeggen, dat je geheel vrij bent een kamer voor haar te kiezen en haar bij ons te laten eten. Je kent je positie hier.

— Ik dank u.

— Niet nodig.

Toen de baron alleen was bromde hij:

— Wat komt die vriendin doen? Is ze een bode van Raimond van Roosendaal! Ik heb liever, dat Ethel geen bezoek krijgt. Het stemt me wantrouwend. Ik moet spreken... niet te lang meer wachten. Me dunkt, dat ik nu al op voldoende vertrouwelijke voet met Ethel sta, om haar de grote vraag te stellen. Ze heeft in de ruimste maat mijn vriendelijkheid ondervonden. En we zijn aan elkaars

gezelschap gewoon.

Ethel had zich naar boven begeven. Dora kon op de kamer naast de hare logeren. Ze zouden vroeg naar boven gaan en konden dan nog lang praten.

— Dora zal me veel nieuws vertellen, misschien ook over van Roosendaal, dacht ze. En wie weet brengt ze geen boodschap van hem mee. Neen, 't is flauw van me om dat te veronderstellen. Ik doe net of ik er om verlegen ben.

Maar Ethel betrapte zich tegenwoordig dikwijls op gedachten van sympathie jegens de nieuwe heer van de Oudenborcht.

Ze was baron de Bichas dankbaar, dat deze ook in dit bezoek zijn gewone gulheid betoonde. Ze had niet het minste vermoeden van zijn wantrouwen. En met vreugde zag ze Dora's komst tegemoet.

De baron en Ethel reden naar Veurne, om mevrouw Voorts af te halen.

De trein was op tijd en de Bichas en Ethel stonden op het perron om Dora te verwelkomen.

Dadelijk zag Ethel haar vriendin. Ze snelde er heen.

— Welkom! zei ze. O, wat ben ik blij dat je eens komt.

Ze kusten elkander.

— Alles is toch goed met papa? vroeg Ethel.

— Opperbest. Ik wilde je eens zien en daarom kom ik. Je hebt je toch niet ongerust gemaakt.

— Neen...

— Met baron van Loosduinen is alles wel en je hebt de hartelijke groeten.

— Laat ik je even voorstellen aan baron de Bichas, die zo vriendelijk was me naar Veurne te voeren.

— Mevrouw Voorts, ik ken u natuurlijk al lang bij naam, beweerde de edelman. Ethel spreekt dikwijls van u. Wees oprecht welkom!

— Dank u, baron. 't Is dus niet te indringerig van mij mijn vriendin eens te bezoeken.

— Maar mevrouw toch. Ethel is bij mij als thuis en ontvangt wie ze wil. Wees dus niet verlegen.

Ze verlieten het station. Dadelijk reden ze naar het kasteel. Onderweg was het gesprek vrij vormelijk. De aanwezigheid van de Bichas hinderde de vriendinnen, om vertrouwelijk te zijn.

Thuis bracht Ethel Dora eerst naar haar kamer.

— 't Is hier prachtig ingericht, merkte Dora op.

— Ja...

— Ik kan 't begrijpen, dat je het hier gauw gewoon was. 't Is er weelderig.

— Ik ben er waarlijk als thuis.
— Dat merk ik.
— Baron de Bichas treedt vaderlijk op. O, ik moet je gauw wat vertellen. Ik heb op het punt gestaan deze betrekking te verlaten.
— Wat?
Dora was dadelijk vol belangstelling.
— Ja, ik heb een paar onaangename dagen gehad. 't Is eigenlijk te zot... Maar ik zal u inlichten.
— Laat dan eens horen.
— De schoondochter van baron de Bichas is hier geweest, een Franse gravin, je weet wel uit Normandië.
— Ja.
— Een akelig, verwaand mens. En weet je, wat ze in haar hoofd had gestoken? Ja, het is te gek. Dat ik de baron wil verlokken me te huwen. Ze heeft me gemeen beledigd. Ik had een kamenierster. Die moest me van de gravin bespieden en heeft leugens verteld met Kerstmis, toen ze met de baron in Normandië was en ook leugens geschreven. Ze is nu weggestuurd.
— En die gravin durfde je dat te verwijten?
— Ja. Dadelijk toen ze hier aankwam, wilde ze me als meid gebruiken. De baron verhinderde dat. En toen heb ik misschien wat onverstandig gedaan. Ik wilde die hovaardige vrouw trotseren.
En Ethel vertelde welke houding zij die zaterdagavond en zondagmorgen had aangenomen.
— O, ik kan dat best begrijpen, zei Dora.
— 't Was misschien wat onvoorzichtig. Maar dat mens daagde me uit. En ik ben toch zo goed van adel als zij. De baron hielp me... zo rechtvaardig is hij.
Ethel vertelde wat er dan verder gebeurd was.
— En daarom wilde je vertrekken? vroeg Dora.
— Och, er schijnt nu wat gebabbeld te worden op 't dorp.
— Wat geef je daarom?
't Is waar, ik moet er me niet aan storen. Dat heb ik mij ook gezegd. En ik besloot te blijven.
— Natuurlijk!
— De baron is vriendelijk, maar altijd even korrekt.
— Zou hij niet wat verliefd zijn op jou? vroeg Dora lachend, maar ze meende het ernstig en keek haar vriendin oplettend aan.
— Hij is een goede, oude papa voor me, antwoordde ze.
— En als hij nu eens met je wou trouwen?
— Och, toe...
— Gesteld, dat hij aanzoek deed om je hand, Ethel. Zoiets kan toch.

— Dan zou ik hem vriendelijk bedanken natuurlijk, hernam Ethel op rustige toon.

— Mevrouw van dit kasteel kunnen worden?

— Meen je dat, Dora?

Ethel vroeg het bijna boos.

— Nee, natuurlijk niet! Ik weet wel, dat jij niet om zulke redenen trouwen zult.

— Dan zou ik even verachtelijk zijn als Otto van Ruren! De baron heeft een opperbest karakter en hij is me dankbaar, omdat ik zijn huishouding waarneem. Hij had het zeer eenzaam. Hij beschouwt me als familielid.

Dora's ongerustheid was weg. De brief aan Raimond van Roosendaal verdraaide de feiten, gaf er toch een valse voorstelling van.

— Die brief is zeker van gravin de Bichas zelf, dacht Dora.

Ze zou er geen woord van aan Ethel mededelen. Er bestond geen gevaar voor een ongewenst huwelijk.

Ethel en Dora moesten nu naar beneden voor het middagmaal. En de baron stelde dan een rijtoer voor. Het was goed weer. En mevrouw Voorts moest toch eens wat van de streek zien, beweerde de edelman.

Ze reden naar Hondschoote, even over de grens. En de baron was voortdurend aan 't woord. Hij kende allerlei bijzonderheden van het gewest en het oude stadje.

Ethel verlangde naar de avond, om op haar kamer alleen met Dora te zijn en eens vertrouwelijk te praten.

Eindelijk brak dat uurtje aan.

Ethel vertelde, wat ze aan Raimond van Roosendaal had geschreven.

— Ja, hij zei me, dat hij je brief had ontvangen, deelde Dora mee.

— En wilde hij niet antwoorden?

Dora haalde de schouders op.

— Toe, wees openhartig! drong Ethel aan. Er zijn geen geheimen tussen ons.

— Wel, hij beoordeelt uw houding verkeerd. Hij meent, dat je veranderd bent omdat je nu weet, dat hij van adel is. En dat is wel een beetje zo ook.

— In schijn! Ik hield hem voor een opkoper. Maar nu ik weet, dat hij een goed mens is, doet het er voor mij niets toe, dat hij daarbij tot de adel behoort.

— Je moet hem nogal fel beledigd hebben.

— Zei hij dat?

— Ja...

— 't Is waar ook. Ik beken het. Ik heb dwaas gehandeld.

— Maar ik merkte op, dat je in die dagen niet normaal waart.
— Ik had een vooringenomenheid tegen hem. Maar als ik mijn verontschuldigingen aanbied, moest hij die oude geschiedenis niet meer op halen.
— O, hij stelt wel belang in jou.
— Hoe dan?
— Ik kan het zo niet zeggen.
Dora wilde niet over de brief beginnen.
— Je beweert het om me genoegen te doen. Maar als van Roosendaal wil koppen dan kan ik het ook.
— Kom, kom!
— Ik heb misdaan jegens hem, dat is waar. Ik erkende het door mijn brief. Neemt hij mijn verontschuldigingen echter niet aan, wel ik zal er hem niet om smeken. Je hebt volkomen gelijk, dat ik niet normaal was toen. En van Roosendaal, die me immers op de spoorlijn ontmoette, weet dit beter dan wie ook. En dan toch koppen, omdat ik hem enige malen onbeschoft toegesproken heb. Hij heeft een goed hart, maar hij is toch verwaand.
— Nu overdrijf je toch.
— Dora, ik bezit mijn fierheid zowel als Raimond van Roosendaal. Was mijn brief niet voldoende voor hem, welnu mijnheer doe gerust alsof ik niet besta. En je behoeft heus niet voor mij te pleiten. Ik verzoek je dringend het niet te doen. Zwijg over me tegenover van Roosendaal.
— Maar alles is een misverstand.
— Nu niet meer. Van Roosendaal is een soort voogd over papa, maar hij zal het over mij niet zijn.
— Daarvan is geen kwestie. Een voogd? O, ik heb een heel ander verlangen. Praat geen onzin.
— Ik hoop nog altijd, dat hij u de Oudenborcht zal binnen leiden als kasteelvrouwe.
— Zo het om een kasteel te doen is, moet ik dan maar baron de Bichas verlokken me te huwen en dat zou je vreselijk vinden.
— Een oude man. Vergelijk hem toch niet met Raimond van Roosendaal. En natuurlijk bedoel ik, dat je elkaar uit echte liefde zou nemen.
— Ja, we zijn goed op weg...
— 't Kan allemaal veranderen!
— Ik zal hem nog meer mijden dan met kerstmis. Ik ben arm, ik weet het, maar ik heb mijn fierheid. En uit fierheid trotseerde ik gravin de Bichas, doch zal ik ook, zo nodig graaf van Roosendaal trotseren.
— Je neemt mijn mededelingen te hoog op, beweerde Dora.

— In elk geval heeft hij berispend over mij gesproken en je goed laten voelen, dat hij me mijn dwaling niet vergeeft. Wel, hij kan zijn vergiffenis gerust houden.

— Wees nu niet heftig, lieve Ethel.

— O, ik zeg het zonder heftigheid.

— Had ik maar gezwegen!

— Neen, je moet oprecht zijn. En drijf het niet zo ver om me bij van Roosendaal te verdedigen. Dan gaat hij zich nog verbeelden, dat ik naar een huwelijk hengel.

— Je beoordeelt hem veel te streng.

— Niet strenger dan hij mij.

— Je had groot ongelijk, door hem zo te behandelen, vooral toen hij zo vriendelijk was jegens je vader.

— Ik heb hem niet gevraagd zich over papa te ontfermen.

— Ethel zo mag je nu niet spreken. Van Roosendaal vroeg je niet om dankbaarheid, maar hij mocht tenminste verwachten, dat je zijn edele bedoelingen niet verkeerd uitlegde. En je weet goed, hoe erg je daarin gefaald hebt.

— Daarom schreef ik een brief van verontschuldiging. En hij denkt, dat ik hem nalopen wil, omdat hij van adel blijkt te zijn.

— Nalopen, nee. Maar de schijn is tegen je. Je bent omgedraaid als een blad aan de boom nadat je wist dat hij van adel is.

— Niet daarom. Omdat ik toen geen opkoper meer in hem zag.

Ethel en Dora kibbelden nog een hele tijd, maar juffrouw van Loosduinen wilde geen verder ongelijk erkennen. Toch was ze zeer teleurgesteld over de houding van Raimond van Roosendaal.

HET AANZOEK

Ethel was somber na Dora's vertrek. Het bezoek had haar zeer teleurgesteld. Ze voelde weer wrok tegen Raimond van Roosendaal. Deze was dan toch hooghartig. Maar ze zou zich niet verder voor hem vernederen.

Het was avond, en de regen kletterde tegen de ruiten. De baron was alleen uit geweest.

— Het is gedaan met het schone weer, zei hij toen hij terugkeerde en huiverig de handen naar de haard uitstrekte. Het is guur, vervolgde hij.

We moeten nog de voorjaarsbuien verwachten, merkte Ethel op.

— O, ja... 't Is nog geen zomer. Hier is het goed nu. Gezellig zulk een kamer na een tocht door 't slechte weer.

Ethel ging de tafel schikken. En dan werd er gesoupeerd. Na het avondmaal wenste baron de Bichas een grog.

— Laat ons wat praten! stelde hij voor.

Ethel vond hem ongewoon. De oude man scheen zenuwachtig. Zij nam plaats in een stoel tegenover hem.

— Ik heb een brief van mijn zoon gekregen, vertelde de baron. Hij trekt natuurlijk partij voor zijn vrouw. Nu, hij moet met haar leven. Gravin de Bichas eist, dat jij weggestuurd wordt, alvorens zij of mijn zoon nog willen komen. Alsof ze mij uit genegenheid bezoekt! Ha, ha, ze zou wegblijven... Best hoor... hoe minder ik ze zie, hoe liever!

— Maar uw zoon!

— Ja, van hem hou ik. Och, hij kan meer karakter tonen. Ik zei, dat hij naast zijn vrouw moet leven.. dat is zo... maar hij behoeft daarom haar gehoorzame dienaar niet te zijn. Je weg sturen Ethel... Hoe onbeschaamd! Ik kan je niet meer missen... O, Ethel... je brengt zon in mijn leven...

Jonkvrouw van Loosduinen werd angstig. Wat deed de baron toch zonderling! Hij keek haar strak aan en ze sloeg haar blik neer.

— Ethel je gevoelt je hier thuis, vervolgde de Bichas. Ik heb je getoond, hoe zeer ik je waardeer. O, blijf hier altijd... ja, altijd Ethel... En niet meer als huishoudster, doch als mijn vrouw! Ethel, ik vraag je om je hand... Wil je barones de Bichas worden?

Jonkvrouw van Loosduinen beefde over al haar leden... Ze kon geen woord uit brengen.

. Ethel beheerste zich. Ze voelde, dat ze haar antwoord niet mocht verdagen, maar nu moest spreken.

Alles, wat de baron daar voorspiegelde van rijkdom en zekere toekomst, pijnigde haar. Dàt kon ze krijgen in ruil van haar jeugd. Een fortuin was de vergoeding voor 't verschil in jaren...

Maar Ethel kon de oude man niet kwetsen, hij bedoelde het goed.

— Baron, zei ze, uw aanzoek vereert me, maar ik kan het niet aanvaarden.

Ze zag hoe zijn gelaat verduisterde.

— Baron, vervolgde Ethel, ik heb grote achting voor u, ook dankbaarheid, maar voor een huwelijk is zulks niet genoeg.

— Je bedoelt, dat je me niet bemint. Maar Ethel, je hebt nooit aan die kwestie gedacht. Je moet aan mijn aanzoek wennen. Het verrast je. Maar ik smeek je om je liefde, je genegenheid terminste. Je antwoordt te schielijk. Je ziet in mij de man van jaren... Doch overweeg alles! Laat je gedachten gaan! Denk aan je toekomst... Of, Ethel, ben je al verloofd?

— Neen.

— Kwam je vriendin misschien met een boodschap van graaf van Roosendaal?

— O, nee, baron. Van Roosendaal is geheel onverschillig jegens me.

Ethel stond op.

— Je wilt nu liever naar je kamer gaan? vroeg de baron.

— Ja.

— Dat begrijp ik. Maar ik ben blij mijn hart uitgesproken te hebben. Lieve Ethel, denk na, volg mijn raad... en ik behoud nog al mijn hoop. Rust nu wel!

De Bichas reikte Ethel de hand. Verlegen ging jonkvrouw van Loosduinen heen. De baron schoof zijn stoel dichter bij de haard. Hij mompelde een vloek.

— Ze stemt niet dadelijk toe, bromde hij. Ze weigert zelfs mijn aanzoek.

Dit trof de edelman onaangenaam. Hij had gemeend, dat zijn rijkdom Ethel moest verblinden.

— Uit de armoe wil ik haar verheffen, vervolgde de Bichas bij zichzelf. Ze wordt barones, kasteelvrouwe, ze kan zich omringen van alle weelde, macht over me uitoefenen. En ze weigert omdat ik te oud ben! Ik was altijd vriendelijk, maakte haar gewoon aan een gerust, onbezorgd leven. Ik trok ze voor bij mijn schoondochter. Ik liet ze vrij. Ik toonde me van de beste zijde... Ik meende nu alles genoeg voorbereid te hebben, en ze grijpt niet met beide handen de kansen. Zal het nadenken helpen? Maar ik heb haar nu toch laten voelen, dat ze niet aan een ander voornaam huwelijk denken kan, ze aangetoond wat ze al krijgt voor haar jeugd. De dochter van een geruïneerde lichtmis, die aalmoezen aanvaardt van graaf van Roosendaal, moet geen trots meer hebben, doch nemen wat ze krijgen kan. Als ik eens aan van Ruren schreef! Die zou mijn bondgenoot zijn! Hij is een egoïst en aanbidt het geld. Ik vraag hem als familielid, de hand van Ethel. Aan van Loosduinen kan ik het niet doen, een onverantwoordelijk mens, een wrak.

Ja, ik zal graaf van Ruren schrijven. En dadelijk. De brief moet vanavond nog op de post.

Als duizelig was Ethel naar haar kamer gegaan. Ze zonk er op de sofa neer...

— Hij vraagt me tot vrouw! kreunde ze... Dat was zijn doel...

De minzaamheid, de vriendelijkheid van baron de Bichas, de verzekeringen, dat ze zich hier thuis moest gevoelen, alles had gediend om haar te winnen als vrouw, haar toestemming te verkrijgen tot een koop.

Hij begeerde haar schoonheid en jeugd, zij kon fortuin verwerven. Hij had het duidelijk voorgesteld.

Was er dan geen onbaatzuchtigheid bij de mannen!

— Maar ik huw hem niet! besloot Ethel. Ik behoef niet na te denken...

En dan?

— Heengaan... zei Ethel bij zichzelf. Er is nu geen andere weg. Die verhouding tussen ons zou te pijnlijk worden. Ik moet vertrekken.

Ze begon te wenen en voelde vreselijk haar verlatenheid. Ze moest de wereld in en vreesde die wereld. Hier had ze rust gevonden. Maar daar buiten woedde de strijd om het bestaan. En hoe kon zij er in mee strijden? Welke betrekking paste haar? De luimen moeten verdragen als gouvernante, de luimen van trotse vrouwen als gravin de Bichas, de grillen van bedorven kinderen. Zij, de adellijke jonkvrouw zonder geld!... Haar jeugd verliezen in gezelschap van een knorrige oude dame! Of in een winkel achter een toonbank staan, zij, die op de trotse Oudenborcht werd geboren? Op een kantoor? Ze kende het werk niet...

O, de wereld joeg haar schrik aan.

Ze kon hier blijven... Als ze toestemde, werd ze barones de Bichas, kasteelvrouwe. De oude baron begeerde haar jeugd, haar schoonheid. Wat hij beschaving noemde, die ze bracht, gezelligheid in zijn eenzaam leven, o het was enkel voor haar jeugd en haar schoonheid. Om haar te winnen was hij vriendelijk geweest, had hij haar juwelen en geld gegeven.

— En ik zag dat niet, verweet Ethel zichzelf. Ik had geen wantrouwen. Zijn dan alle mannen baatzuchtig?

Maar oordeelde ze de baron niet te hard? Sproot zijn vraag juist niet voort uit de handelwijze van gravin de Bichas. Waren daardoor die gevoelens gewekt? Zag hij toen plots de mogelijkheid Ethel tot vrouw te krijgen?

Hij was toch goed van hart. Hij wilde haar vader in huis nemen. Dan zou papa bij haar zijn, niet meer in de woning van een vreemde, maar haar eigen?

Zo lag Ethel ook nog lang te mijmeren, toen ze te bed was gegaan. En het werd een onrustige nacht.

De volgende morgen zag Ethel zeer tegen de ontmoeting met de Bichas op. Toch moest ze naar beneden gaan voor het ontbijt.

De baron was reeds op.

— Goede morgen, Ethel, zei hij op de oude toon.

Verlegen gaf ze hem de wedergroet.

— Je hebt slecht geslapen, hernam de Bichas. Ik vraag nu geen antwoord... ik kan wachten. We zullen voorlopig over de kwestie

zwijgen. 't Slecht weer duurt voort... 't regent hard... Je niet door 't weer laten beïnvloeden. Vrolijk zijn... En rustig alles overwegen... je hebt de tijd voor jou.

De Bichas hield woord. Hij zweeg over zijn aanzoek.

't Regende de ganse dag en Ethel voelde nog sterker al 't sombere van de buitenwereld, waar zovelen hard kampten om het bestaan.

DE BONDGENOOT VAN DE BARON

— Goed nieuws, zei Boudewijn van Ruren tot zijn vrouw. Heel goed nieuws.

Hij zat met een geopende brief, toen Fanny binnentrad.

— Ethels toekomst is verzekerd, vervolgde van Ruren. Ik had wel goed voorzien. Baron de Bichas vraagt me Ethels hand.

— O, is dat waar!

Ze beheerste het geweldig medelijden, dat haar voor haar zuster beving.

— Ethel kan natuurlijk geen aanspraak maken op een jonge rijke echtgenoot, zei Boudewijn. Heb geen illusies! Zeker, ik heb een ogenblik aan graaf van Roosendaal gedacht, maar hij is buiten rekening. Baron de Bichas is ouder. Daarom juist maakt hij geen bezwaar over Ethels armoede.

— Stemt Ethel toe?

— De baron schrijft me, dat ze zijn verzoek in overweging neemt. En natuurlijk moest ze dat antwoorden. Al heeft ze zich dikwijls ergerlijk gedragen, zoveel zal ze zich nu wel van de goede vormen herinneren.

— Ik geloof niet, dat ze zal toestemmen.

— Wat!

Van Ruren keek zijn vrouw scherp aan.

— Ik weet het natuurlijk niet, stamelde Fanny angstig. Het is mijn mening...

— En jij zou die weigering goedkeuren? Je hebt me ook niets ten huwelijk meegebracht... en ik ben een jonge man. Ik kon iemand met fortuin trouwen. Moet ik Ethel ook onderhouden, Fanny?

— Nee, nee, Boudewijn...

— Denk toch na! Ethel is arm, doodarm. Ze moet haar brood verdienen. Ze kan niet in een winkel gaan staan. Ze is familie van mij... en ik ben de neef van Otto... en denk aan jonkvrouw van Ooren. De van Loosduinen hebben ons nu genoeg in het gedrang gebracht. Denk na, eer je spreekt, Fanny! Je vader konkelt nog tegen me. Ethel moet geen lastpost voor de familie zijn. Ze kan nu barones de Bichas worden. Ze zal rijk zijn, volgens haar stand

leven. En onder ons, die de Bichas heeft zoveel jaren niet meer voor zich. Laat ons de werkelijkheid beschouwen. Ethel zal jong weduwe zijn en dan begeerlijk om haar fortuin en te tweede male huwen, naar haar hart dan. Overweeg alles, lieve! Ik weet steeds, wat ik zeg, maar vrouwen zijn gevoelsmensen en lopen dikwijls verkeerd. Ik noem dit uitstekend nieuws. Zie je het nu beter in?

— Ja, Boudewijn!

— En nu moeten we Ethel helpen, lieve. Ik neem aan, dat we bij haar zekere gevoelens moeten ontzien. We zullen haar steunen. Jij zult Ethel een brief schrijven... Ik zal hem dikteren... we zijn immers een... en ik kan beter je gedachten in woorden uitdrukken dan jijzelf...

Het schuchter verzet was bij Fanny reeds gebroken.

En wat later schreef ze, hetgeen haar echtgenoot dikteerde, Ethel aanradend in het huwelijk toe te stemmen, deze kans te grijpen, om zich weer te verheffen in de adel in haar stand.

— Ik zal de baron antwoorden, sprak van Ruren. En hem tevens melden, dat ik overkom. De van Loosduinens hebben het niet aan me verdiend, dat ik me veel moeite voor hen geef, maar ik ken mijn plicht. Ik heb Otto van Ruren op de goede weg gezet... Ethel nam me dat erg kwalijk, ik zet echter ook haar op de goede weg en ik hoop, dat ze er me erkentelijk voor zal zijn.

Zelfvoldaan las van Ruren dan voor, wat hij aan de Bichas berichtte:

„Wel Edele Baron,

Uw aanzoek om Ethels hand, tot mij gericht, als verantwoordelijk hoofd van de familie, vereert ons zeer.

Volgaarne neem ik uw aanzoek aan. Overmorgen hoop ik dit nader met u te bespreken, wanneer ik het groot genoegen zal hebben u een bezoek te brengen. Ik kom te Veurne aan te elf uur, en wellicht hebt u gelegenheid me daar te doen afhalen.

Met hartelijke groeten ook van gravin van Ruren..."

— En nu breng ik die brieven zelf naar de post, zei Boudewijn. Ja, we hebben vandaag goed nieuws.

Hij gaf Fanny een kus en enige ogenblikken later was hij op weg naar het dorp.

Fanny ging voor het raam staan. Zij mijmerde er dikwijls. Ze keek in de laan, die voor haar de richting aanduidde naar de Oudenborcht.

Zo mijmerde en weende gravin van Ruren op haar somber kasteel, waar ze minder vrijheid genoot, dan de armste pachtersvrouw op het grondgebied van haar man.

Boudewijn van Ruren nam afscheid van zijn vrouw. Hij zou zich vandaag naar Moerschor begeven. Hij was in een blijde stemming.

Baron de Bichas had gisteren geseind, dat er een rijtuig zou klaar staan aan het station te Veurne.

— Fanny, tot morgen, zei Boudewijn. Hou goede moed, ik breng ginder alles in orde. In waarheid ga ik als advokaat van Ethel, om haar belangen te behartigen en haar geluk te verzekeren.

De graaf vertrok te paard naar Gent. Hier zou hij de trein nemen.

Fanny oogde hem na door de dreef.

— Egoïst, zei ze. Harde, vrekkige man ! O, waarom heb ik je ooit ontmoet ? Een wreedaard ben je, een kerel zonder gevoel. Vrij denken kon ze toch, en vanmorgen voelde ze opstandigheid.

Het was nog zeer vroeg. Fanny had slecht geslapen. Loomheid hing over heel haar lichaam.

— Arme Ethel... zei ze. O, kon ik met haar spreken ! Misschien stemt ze uit wanhoop toe. Maar ze weet niet, wat het is, ongelukkig getrouwd te zijn. Ik ken dat vreselijk lot. En Ethel kan met zulk een oude man niet gelukkig zijn ! O, wat moet ik doen om haar te redden. Arm, arm kind.

Eensklaps nam Fanny een besluit. Haar ogen flikkerden even van wilskracht.

— Dora moet alles weten, zei ze. Ik ga er heen... Het is mijn plicht. Ik wil handelen.

Ze was nu vrij. Ze had de ganse lange dag voor zich. Haar tiran was weg.

Boudewijn zou het morgen wel weten, dat ze te Veldhove was geweest, want hij ondervroeg de knecht over al de gebeurtenissen. De achterdochtige man was zo laf.

Maar dan kon ze ook zeggen, dat ze haar vader een bezoek had gebracht. Ze zou zich tot bij de Oudenborcht laten brengen en de knecht dan met het rijtuig terug sturen. Ze kon op de Oudenborcht overnachten.

Fanny aarzelde weer. Ook als hij afwezig was, had Boudewijn nog macht over haar.

— Ja, ik doe het, zei ze, haar aarzelingen overwinnend. Misschien zwijgt de knecht of denkt Boudewijn er morgen niet aan hem te ondervragen. En ik heb toch het recht papa te bezoeken. Ik moet naar Dora. Ethel mag niet met een grijsaard trouwen.

Ze gaf bevel het rijtuig in te spannen... het oude. De nieuwe koets werd slechts gebruikt, als Boudewijn naar graaf van Boerel reed. Van Ruren herinnerde nog altijd aan de grote uitgaven, voor het

nieuwe rijtuig. Hij bleef steeds de onverbeterlijke vrek.

Fanny ging zich kleden.

— Ik vraag Dora om steun, sprak ze bij zichzelf, Dora is Ethels vriendin. Ze moet Ethel dat huwelijk ontraden. Zij kan handelen, misschien zelf naar Veurne reizen.

Wat later reed gravin van Ruren door de dreef, die haar reeds de richting van de Oudenborcht aanwees. En ze voelde zich nu verlicht twee dagen vrij te zijn... door de afwezigheid van haar echtgenoot.

Nabij Veldhove liet ze de koets stilhouden. Ze stapte uit.

— Rij maar terug naar de Rolandburg, zei ze tot de knecht. En kom me morgen om vier uur aan de Oudenborcht afhalen.

— Morgen, mevrouw? vroeg de man verbaasd. Niet vanavond?

— Morgen... Je verstaat me toch wel, hernam Fanny, geërgerd over die toon, als wilde die kerel haar herinneren, dat ze tegen de wil van haar man handelde. Het personeel kende haar onderworpenheid wel.

Maar ze had spijt over haar heftigheid. Ze hing van die knecht af. Hij kon haar verklappen. Hij was de spion, de verklikker.

— Ik blijf bij papa tot morgen, hernam ze vriendelijker. Dus wees aan de Oudenborcht om vier uur... niet later.

— Goed, mevrouw. Ik zal uw bevelen opvolgen.

Fanny knikte de knecht vriendelijk toe en wandelde dan voort. Ze zag boven het geboomte de toren van de Oudenborcht, eens het geliefde huis.

— Maar ik moet eerst naar Dora, besloot ze. 't Is voor de arme Ethel.

Ze begaf zich vlug naar 't Lindenhuis. Ze had niet tot daar durven rijden. Zij, gravin van Ruren!

Mevrouw Voorts was verbaasd, toen de meid haar het bezoek aankondigde. Fanny hier! Hoe was het mogelijk?

— Is ze alleen? vroeg Dora.

— Ja, mevrouw.

— Zonder de graaf, dacht Dora. Wat mag dat betekenen? Hoe durft zij te komen?

— Breng de gravin hier, beval ze tot de meid, en zeer nieuwsgierig naar de reden van dit ongewoon bezoek.

Mevrouw van Ruren trad zenuwachtig binnen. Ze zag bleek en beefde wat.

— Dag, Dora, zei ze gejaagd. O, ik moet je spreken...

— Wees welkom, sprak mevrouw Voorts. Doe je mantel uit, je hoed af. Je bent toch niet haastig?

— Neen... 't Is voor Ethel dat ik kom.

— Voor Ethel! Toch niets ernstigs?

— Ja, ja... Boudewijn is naar Moerschor. O, ik heb je hulp nodig! Ik weet niet tot wie ik me anders kan richten.

— Wil je man Ethel misschien uit haar betrekking halen?

— Neen...

— Maar wacht, ga zitten. Ik zal je mantel en hoed weg brengen. Dan kunnen we bedaard praten. We zijn onder ons.

Dora merkte, dat Fanny zeer zenuwachtig was. Toen ze uit de gang terugkeerde, sprak ze:

— En vertel nu eens, wat er is!

— Baron de Bichas heeft Ethel ten huwelijk gevraagd, een oude man en zij nog zo jong.

— Wat!

Dora keek met wijde ogen Fanny aan.

— Ja. Hij vroeg om haar hand aan Boudewijn. Er is een brief gekomen.

— Aan je man? Wat heeft die er mee te maken! riep Dora verbaasd uit... Heeft de Bichas aan Ethel zelf daarover gesproken?

— Ja... En hij schrijft dat Ethel zijn aanzoek overweegt. Dat vind ik al erg.

— Och, kom! Ethel wil zo'n oude man niet! Dat weet ik zeker. Maak je niet ongerust.

Maar Dora sprak niet over haar bezoek aan Ethel.

— Denk aan Ethels toestand, hernam Fanny. Ze is eenzaam. Otto van Ruren heeft haar verlaten. Geen enkele jonker vraagt haar. Ze is te arm. Ze moet haar brood verdienen. En nu kan ze rijk worden.

— En daarvoor zou ze een oude man huwen? Maar Fanny, dan ken ik Ethel beter. Dat doet ze nooit. Ze heeft te veel eergevoel.

— Uit wanhoop! O, Dora, jij weet niet, hoe armoede een mens kan veranderen. Mijn man is goed voor mij, maar ik zou toch anders zijn als ik een grote bruidschat had meegebracht. O, Boudewijn is nu naar Moerschor om over die huwelijkskwestie te onderhandelen.

— Om Ethel aan te raden baron de Bichas te huwen?

— Ja. Hij is er zeer voor. Hij durft zelfs zeggen, dat Ethel veel geluk heeft.

— Zij zal allerminst naar hem luisteren.

— Denk aan haar toestand! Ik herhaal je... Ethel is arm en eenzaam. Ze bezit niets.

— Ethel heeft fierheid en dat is heel veel.

— Die had ik ook. Armoede breekt dat. O, Ethel zou zo ongelukkig worden. Ik kan niet alles zeggen, maar ik voel, dat ze door dit huwelijk rampzalig zou zijn. En toch in haar wanhoop kan ze

toestemmen. Ze is zo verlaten. Dora, ik kom om je steun. Zelf kan ik niets doen.

— Schrijf Ethel!

— Ik wil oprecht zijn... Hoe kan ik de waarheid schrijven?

— Je moogt niet van uw man?

— Neen... En ik wil alles zeggen, vervolgde Fanny met een snik. Ik heb Ethel het huwelijk moeten aanraden van Boudewijn, al vond ik het vreselijk, maar ik kan niet weigeren.

— Je hebt in die zin aan Ethel geschreven? riep Dora verontwaardigd uit.

— Ik moest...

— En je deed het! Maar Fanny toch! Zo schrijven en nu naar mij komen. Ik begrijp je niet.

— O, je kent mijn toestand niet. Jij bent heel anders gehuwd. Ik wou, dat ik nooit getrouwd was... Ik ben zelf zo ongelukkig. Ik weet, dat ik geen karakter heb.

Fanny weende nu en Dora voelde medelijden met haar. Ze wist, welk een tiran graaf van Ruren was, een brute egoïst, een harde kerel, zonder gevoel.

— Dora, ga naar Ethel, zeg, dat ze de Bichas niet mag huwen. Ik heb spijt over die brief... O, ik kan niets doen. Jij wel, Dora!

— Ethel zal niet toestemmen.

Maar Dora dacht aan haar vroegere twijfel en aan Ethels eenzaamheid. Ze wist, dat baron de Bichas verlokkend vriendelijk was voor Ethel. En deze voelde zich op het kasteel te Moerschor thuis. Ze deed er, wat ze wenste. Ze was er reeds meesteres. Ze genoot er weelde.

De bekoring er de wettige vrouw te worden, en verlost te zijn van alle zorgen, moest wel groot wezen. Eens had de wanhoop haar zelfs tot bijna in de dood gevoerd.

Het trof Dora toch, dat Fanny nu zulk een liefde voor haar zuster betoonde.

— Ik zal eens met Bernard gaan spreken, beloofde Dora. Hij werkt in de hof. Ik wil eens horen, wat hij zegt.

— O ja...

Mevrouw Voorts ging in de tuin. Ze vroeg Bernard even met haar op en neer te wandelen.

— 't Spijt me, dat ik je in je werk moet storen, zei ze. Maar Fanny is binnen, om over Ethel te spreken.

— Fanny van Loosduinen! Mijn Hemel, hoe komt die hier! riep mijnheer Voorts uit. Voert van Ruren weer iets in zijn schild?

— Hij weet het niet, dat ze hier is! 't Is voor Ethel.

En Dora verhaalde met welk nieuws gravin van Ruren naar het

Lindenhuis was gekomen.

— Wel, wil die oude gek te Moerschor een jong meisje huwen? zei Bernard, Ha, daarom was hij zo vriendelijk? Nu doet hij zijn masker af. En natuurlijk is van Ruren er als de kippen bij. Er zit geld achter. En misschien kan baron de Bichas de politiek van Otto, die tafelspringer bevorderen! Weet je wat, Dora, ga jij naar Moerschor en breng Ethel hier! Kort en goed... Zo maken we een eind aan dat gekonkel.

Dora keek haar man wat verwonderd aan bij deze radikale oplossing.

— Bedoel je, dat ik Ethel uit haar post moet halen? vroeg ze.

— Dat is geen post. Die baron had gemene bedoelingen en die komen nu aan het licht. Misschien zou Ethel voor de verleiding van een onbezorgd leven bezwijken. En we moeten dat verhinderen. Ze mag haar jeugd niet vergooien aan een zinnelijke oude man. Misschien weigert ze hem te huwen. Ook dan moet ze er weg. Haal haar dus hier... we zullen een andere werkkring voor haar zoeken. Die vinden we wel. We babbelen niet langer met de van Rurens of een de Bichas. Ze zijn deugnieten.

— Dus, ik zou naar Moerschor gaan?

— Ja. Ik zal een trein voor je opzoeken.

— Maar van Ruren is ginder. Hij is me al voor.

— Je ziet er tegen op?

— Ik tegenover twee mannen! Dat is niet gemakkelijk.

— 't Is waar, 't is moeilijk voor jou. Welnu, ik zal zelf gaan. Het is erg druk, maar het geluk van Ethel staat op het spel. We moeten het arm kind steunen. Ze is eenzaam.

— O, als je dat wilt doen!

— Laat eens zien! Wel, ik zal na de middag vertrekken, dan ben ik ginder tegen de avond. We moeten dadelijk een eind maken aan dat gekonkel, en radikaal handelen.

— Ik geloof niet, dat Ethel van dit huwelijk wil weten. Zoals ze er mij over sprak...

— Maar toen had de Bichas niets gevraagd. En Ethel was onder de indruk van de ruzie met die gravin. Nu staat ze voor het aanzoek. Nu heeft ze de kans uit armoede bevrijd te worden. De bekoring zal sterk zijn. Ik vrees het en meer dan ooit heeft ze onze hulp nodig. Ik zal naar Moerschor gaan.

— O, wat ben je een goede man!

— Erken je dat pas nu? vroeg Bernard lachend.

— Neen, neen, ik weet het al sedert we begonnen te verkeren.

— Ethel heeft recht op onze hulp. Wie weet in welk een toestand ze is. Uit wanhoop wilde ze zich eens onder de trein gooien. Uit

wanhoop kan ze nu die oude dwaas aanvaarden. En daar is ze waarlijk te goed voor.

En Bernard deelde aan Fanny mee, welk besluit hij genomen had.

— O, hoe goed, dat je het wilt doen, zei gravin van Ruren dankbaar. Maar mijnheer Voorts, als u Boudewijn ontmoet, zeg dan niet, dat ik hier geweest ben! smeekte ze. Laat er mij buiten.

— O, ja.

— U kent mijn toestand. Maar red Ethel van dat huwelijk! Ze zou rampzalig worden met die oude man.

Fanny wilde dan naar de Oudenborcht gaan.

— Zeg van dat huwelijk niets aan uw papa! ried Bernard aan.

— O, neen!

— Anders gaat hij daarover dubben en zich allerlei verwijten doen. En we moeten uw vader kalm houden. Laat alles aan mij over.

Fanny beloofde over de kwestie te zwijgen.

Ze nam afscheid, blij om de steun van Dora en Bernard. Ze wandelde dan naar het kasteel en verblijdde baron van Loosduinen door haar onverwachte komst. Ze was erg stil, dacht aan Ethel, maar vertelde niets.

Bernard Voorts nam haastig maatregelen voor zijn afwezigheid. De zaken moesten doorgaan.

Na de middag liet hij zich naar het naastbij gelegen station voeren.

— Ik breng Ethel mee, had hij aan zijn vrouw beloofd.

ETHELS STRIJD

Voortdurend natuurlijk dacht Ethel aan haar toestand. Ze kon kasteelvrouwe worden, ze zou onafhankelijk zijn dan, niemand nodig hebben, beschikken over een groot fortuin. Weigerde ze, dan moest ze de harde, onbarmhartige wereld in, waar zoveel gehuichel, leugen en haat was en men haar verwierp als de dochter van een geruïneerd edelman.

Er waren er meer, die met een oudere man trouwden. Zou zij een offer brengen, om onafhankelijk te zijn? De baron was goed van hart, vriendelijk, rechtvaardig. Hij wilde haar altijd behouden. Hij was aan haar gehecht...

Dat huwelijksplan was hij hem ontstaan, niet ineens, maar stilaan, zo meende ze. Zij had zon in zijn treurig leven gebracht en hij was er haar dankbaar voor.

Mocht ze het hem nu kwalijk nemen, dat hij haar geheel aan zich verbinden wilde?

Ethel dacht milder over het voorstel van de baron, die haar nu tijd liet tot nadenken. Ze had een strijd, moeilijk met voor en tegenbedenkingen.

Ze kreeg dan de brief van Fanny. Met verbazing eerst las ze die. Maar ze begreep, dat de brief niet van Fanny zelf was, al had haar zuster hem geschreven.

— Boudewijn heeft gedikteerd, zei Ethel. Fanny moest weer zijn wil doen. En karakterloos als ze is, gehoorzaamde ze gedwee. Ha, zo, ik moet de baron huwen... Natuurlijk, dat verhoogt het aanzien van de van Rurens! Het kan misschien een steun zijn voor Otto's politiek. En Boudewijn behoeft niet meer te vrezen, dat ik hem tot last zal zijn. Er is geld in 't spel... dus moet hij het huwelijk wensen. Hoe kan Fanny zo laf zijn! Ik zal ze eens flink antwoorden. Maar dan heeft de Bichas ook aan Boudewijn geschreven... Is het een komplot? Heeft Boudewijn me deze betrekking bezorgd, om me aan de Bichas uit te huwelijken?

Plots was Ethel zeer wantrouwend geworden. Ze dacht aan gekonkel om haar heen.

— Maar ze zullen me niet dwingen, verzekerde Ethel bij zichzelf. Ze moeten niet denken, dat ik als Fanny ben, zonder wil of karakter.

Lang zat ze over de brief na te denken. Ze voelde diepe afkeer voor graaf van Ruren, die waarlijk geen schaamte kende. Eerst had hij Otto van haar verwijderd, en nu zou hij haar aan een oude man helpen konkelen...

— Die ellendeling, zei Ethel. Ha, hij is de zelfzucht zelf. En Fanny moet met zo iemand leven! Ze doet in alles zijn wil.

Het viel Ethel ook zeer tegen, dat de Bichas over het huwelijksplan aan van Ruren geschreven had.

Maar de Bichas kon te goeder trouw zijn. Hij kende het karakter van Boudewijn niet, hij wilde wellicht juist om korrekt te zijn, de familie inlichten. Neen, de baron zou zich niet lenen tot een komplot, tot gekonkel met een kerel als van Ruren.

Ze moest de baron niet vereenzelvigen met haar schoonbroer. Daartoe had hij zich te nobel gedragen.

Of toch... De geschenken, die hij haar gegeven had, het geld, dat hij op haar kamer legde, al die mildheid, was dat geweest om haar te winnen, haar een voorsmaak te geven van toekomstige weelde?

Er heerste twijfel bij Ethel. O, had ze alleen naar haar gevoel geluisterd, dan zou de Bichas voor zijn aanzoek bedanken en heengaan.

Maar eigenbelang deed zich gelden. Ethel vreesde de wereld, de strijd om het bestaan, de hardheden van het leven. Ze voelde zich zo

zwak tegenover die wereld. Ze dacht aan het zwerven van haar vader, aan de komedie rond Otto van Rurens verloving, aan het gehuichel, de leugen.

De wereld was onbarmhartig.

Was het geen offer waard barones de Bichas te worden, en bevrijd te zijn van zorgen en armoede?

Maar bij die vraag welden tranen in de schone, zachte ogen en snikte Ethel:

— O, papa, waarom hebt u ons dit alles aangedaan! Mama, waarom verliet u ons zo vroeg?

Ethel ging naar beneden. En ze bracht weer enige uren door in het gezelschap van de baron. Ze zweeg natuurlijk over de brief.

De Bichas sprak geen woord over zijn aanzoek. Hij deed heel gewoon, was vriendelijk als altijd, trachtte beminnelijk te zijn.

Hij hield woord, liet Ethel tijd tot overweging, tot nadenken. Blijkbaar kalm wachtte hij haar beslissing af, zonder er invloed op te willen oefenen.

Zo toch meende Ethel, die over de oude, zinnelijke grijsaard veel te mild oordeelde.

Ethel bevond zich boven. De baron was in de voormiddag uitgereden. Ethel vond het zeer korrekt van hem, dat hij haar niet had meegevraagd. Hij begreep dus haar toestand.

De koets keerde nu terug. En eensklaps kreeg Ethel een geweldige schok. Ze zag Boudewijn van Ruren uitstijgen! Hij kwam dus op bezoek.

— Om me aan te zetten de baron te huwen, zei Ethel, dadelijk het doel begrijpend. De gemene moeial!

Maar dan moest de Bichas hem uitgenodigd hebben.

— Ha, gebeurt dat? mompelde Ethel. Roept de baron de hulp in van mijn schoonbroeder, van die egoïst? De brief was maar een voorbode, om me gunstig te stemmen. Boudewijn zal nu de rest doen. Maar dat wordt een heftig toneel. Ik zal zien, in hoe ver de baron er in gemoeid is. Konkelen ze samen, dan zal ik mijn antwoord geven... en 't zal klinken...

Ethel beefde van opwinding. Ze haatte op dit ogenblik haar schoonbroer.

Ethel bleef boven tot het tijd werd voor de maaltijd.

— Waarom zou ik me voor Boudewijn verborgen houden? dacht ze. Ha, ik durf hem best te trotseren, de moeial, de egoïst.

Ze ging naar beneden. Toch klopte haar hart onstuimiger, toen ze de kamer binnentrad. Boudewijn sprong op.

— Ha, dag zusje, groette hij, huichelend vriendelijk, als hadden

zij altijd in de beste verstandhouding geleefd.

Hij gaf haar een kus. Ethel dacht aan Judas...

— Veel groeten van Fanny, vervolgde van Ruren. Je hebt haar brief ontvangen?

— Jouw brief!

Boudewijn keek wat onthutst.

— Wel neen... je schertst, Ethel... niet mijn brief.

— Jouw brief, door Fanny geschreven, hernam Ethel. Ja, die heb ik ontvangen.

Baron de Bichas scheen dit gevaarlijk punt te willen omzeilen.

— Graaf van Ruren komt ons verrassen, zei hij. Ik pikte hem onderweg, dicht bij Veurne op...

Zo hadden de heren afgesproken de ontmoeting voor te stellen.

Dus de baron wist niet van dit bezoek. Boudewijn is weer onbeschaamd, dacht Ethel, die al te goedgelovig was.

— Ik heb korrekt willen handelen, beweerde de baron. En daarom heb ik graaf van Ruren geschreven, dat ik je hand heb gevraagd. Hij is de vertegenwoordiger van je familie.

— En dit nieuws vind ik zo gewichtig, dat ik niet laten kon er voor over te komen, sprak Boudewijn. We stellen immers innig belang in jou Ethel...

— Papa is het hoofd van de familie, merkte Ethel scherp op.

— Papa kan moeilijk in deze kwestie optreden, zei Boudewijn... Je kent de toestand. En baron de Bichas weet, dat ik nu voor de familie handel. Ik voel mijn verantwoordelijkheid. We moeten papa ontroeringen sparen.

— Zo? vroeg Ethel. Je handelt voor de familie? Ja, dat heeft papa ondervonden, die meer vriendschap ondervindt van een vreemdeling dan van zijn eigen schoonzoon. Laat ons niet huichelen tegenover de baron.

— Ethel, ik schreef aan graaf van Ruren, omdat hij de middelaar was tussen jou en mij, toen ik een huishoudster vroeg, zei baron de Bichas. Ik meende daardoor korrekt te handelen.

— Baron de Bichas, u hebt mijn hand gevraagd, sprak Ethel. En dat is nu een aangelegenheid tussen u en mij. Ik weiger daarom alle bemiddeling van mijn schoonbroer. Als hij zelf niet voelt, dat hij hier weg blijven moet, hij, die mijn eerste verloofde zo honend van mij verwijderde, omdat ik arm was geworden, als hij dat zelf niet voelt, bewijst het te meer zijn grofheid. Ik spreek in Boudewijns bijzijn niet over uw aanzoek.

— Maar Ethel, wat scheelt je? vroeg van Ruren met ingehouden woede. Je nu zo aanstellen!

— Ik stel me niet aan. Ik zeg eenvoudig, wat ik meen. Ik weiger

je hulp. Ik zwijg er over.

— Ethel, bedaar toch! riep van Ruren nijdig. Ik kom hier met de beste bedoelingen en je stelt me bijna als een schurk voor. Wat scheelt er je toch!

— Ik moet de baron huwen om de invloed van de van Rurens te versterken, hé? snauwde Ethel haar schoonbroer toe.

— Maar is dat nu geen onzin?

— Neen, ik doorgrond je. De familie moet met luister omringd worden! Boudewijn van Ruren moet bluffend kunnen zeggen: mijn schoonzuster, barones de Bichas.

— Ethel, je kletst als een waanzinnige! riep van Ruren woedend uit. Je staat onder de heilloze invloed van mevrouw Voorts.

— Je haat mevrouw Voorts, omdat ze jou ook de waarheid heeft durven zeggen. Ik sta onder niemands invloed... ik zeg je wat ik meen. Je wilde naar Moerschor komen om te huichelen... Welnu, ik huichel niet. En in een belangrijke kwestie als deze, moet de baron weten, wie je bent. En nu heb ik dat verteld. Ik hoop, dat baron de Bichas je zal wegzenden.

Ethel verliet de kamer en liep terug naar boven. Ze barstte in tranen uit.

— De ellendeling is ontmaskerd, zei Ethel. Ik weet nu, dat de baron niet met hem gekonkeld heeft, dat hij Boudewijn mededeling deed van zijn aanzoek, omdat Boudewijn mij hier heeft gebracht. En Boudewijn is dadelijk afgekomen om me aan de Bichas te verbinden. Hij is nu ontmaskerd...

Jonkvrouw van Loosduinen verdacht de baron dus niet van gekonkel. Ze beoordeelde hem te gunstig. Ze verwierp zijn aanzoek niet. Ze weigerde alleen Boudewijns bemiddeling. Over het aanzoek zelf zou ze nadenken...

Ze zou verder haar schoonbroer mijden en afwachten, hoe de Bichas thans handelde...

Ze bleef dus van tafel weg...

Na het vertrek van Ethel keken beide heren elkander verbluft aan.

Boudewijn schudde dan 't hoofd.

— Wat een overspanning, zei hij.

— Ja. Ik had me de ontmoeting zo niet voorgesteld, sprak de Bichas.

— Ethel heeft een tegenstrevende natuur. En ze is nu sterk tegen me ingenomen, omdat ik een ongewenst huwelijk vermijdde.

— Van haar en uw neef!

— Ja. Mijn neef heeft weinig fortuin... Zijn vader is ongelukkig

meegesleept door het failliet van een bank. Otto gaat in de politiek. Wat kon hij doen met een vrouw zonder geld? Ethel veroordelen tot een leven van zorgen en armoede. Ik moest dat verhinderen. Ik ben praktisch.

— Inderdaad.

— En een jong meisje begrijpt dat niet. Ethel liet alleen haar gevoel spreken. En nu hoort u hoe ze me allerlei zelfzuchtige bedoelingen toeschrijft, te dwaas om er verder op in te gaan. Ik heb u al oprecht gezegd, dat ik uw aanzoek als een heerlijke uitkomst voor haar beschouw. We zijn onder ons. U huwt een jonge, schone vrouw. Zij is buiten alle zorgen. En ik kwam om haar aan te raden toe te stemmen.

— Wel, ik heb nu alle hoop, dat ze het zal doen, maar u moet er zich buiten houden, want u zou alles kunnen doen mislukken.

— Ja.

— Laat ons verstandig zijn. Ik doe of ik u wegzend, fluisterde de Bichas lachend. Een beetje komedie moeten we spelen tegenover zulk een meisje.

— Ja, ik moet gaan, in haar belang zelf. Ik begrijp het volkomen.

— We blijven natuurlijk vrienden, en als Ethel mijn vrouw is, komt alles terecht. Dan zorg ik wel voor de verzoening. U denkt dat ik ook de toestemming van de baron zal verwerven?

— Daarvoor zorgt mijn vrouw, die veel invloed heeft op haar papa.

Van Ruren wilde toch nog de baron aan zich verplichten.

— Hoe laat is er een trein naar Gent? vroeg Boudewijn.

— Halfdrie.

— Kan ik die halen?

— U hebt juist tijd wat te eten. Dan zal het rijtuig klaar staan.

— Maar laat uw koetsier mij wegbrengen! stelde Van Ruren voor. Doe nu maar of u Ethels partij kiest, tegen mij.

De meid diende het eten op. Veel tijd had van Ruren niet meer.

— Dus, u hebt hoop, dat Ethel toestemt? vroeg hij.

— Ja. Ze denkt na... Eerst weigerde ze. Maar ze overweegt de vraag en dat is een gunstig teken.

— Ze zal haar toestand inzien. We zijn onder ons, baron... ik zeg alles, zoals ik meen. Ze mag wel haar jeugd in ruil geven voor de vele voordelen, die u haar biedt. Anders zou ze ongehuwd moeten blijven. Of ja, ze kon een klein burgertje krijgen... geheel buiten haar staat, een minimumlijder, gelijk men dat heet, die nauwelijks genoeg verdient om rond te komen. En natuurlijk zou ik voor de eer van de familie dit uit alle macht verhinderen.

— O, ja. Maar ook een vraag, graaf van Ruren?
— Zeker!
— Zou die Raimond van Roosendaal niet tussen Ethel en mij kunnen komen? Is hij verliefd op haar?
— Wel neen! Van Roosendaal heeft in de kersttijd Ethel vermeden. Naar ik hoor, is hij met een Engelse verloofd. Die van Roosendaal neemt van Loosduinen op, om zich een air van liefdadigheid te geven, maar hij trouwt niet met een arm meisje.
— Dus behoef ik hem niet te vrezen?
— Geen kwestie van. Laat ik u toch een raad geven!
— Gaarne.
— U kent mevrouw Voorts. Ik heb vernomen, dat ze hier al eens geweest is.
— Ja.
— Een echte intrigante en ze heeft invloed op Ethel, veel invloed.
— Dat heb ik gemerkt.
— Als er brieven van haar komen, onderschep ze. Gerust, doe het! Steek ze in het vuur.
— Maar dat is nog al kras.
— Ik zeg het in Ethels belang, want die mevrouw Voorts zou haar dit huwelijk afraden.
— Waarom?
— O, ook al romantisme en zo voort... Een jong meisje mag geen oudere man nemen. Ik herhaal het, onthoud Ethel die brieven. En moest de intrigante het zo ver drijven zelf te komen, poog ze buiten uw kasteel te houden.
— Dat zou moeilijk zijn. Als Ethel dat merkt...
— Ze behoeft het niet te bemerken. Het gebied rond uw kasteel behoort u toch toe.
— Ja.
— U kunt mevrouw Voorts verbieden daar te komen. U houdt brieven of telegrammen in. De kasteeldreef is waarschijnlijk geen openbare weg.
— Neen!
— Welnu, dan kunt u mevrouw Voorts door een van uw personeel beletten zich onder uw muren te vertonen.
— U schrijft krasse maatregelen voor... Dat moet ik zeggen! Zeer krasse.
— In Ethels belang, beweerde van Ruren. Als ze onder de invloed komt van mevrouw Voorts, mislukt uw huwelijk, zelfs al heeft Ethel zelf toegestemd.
— Nu, ik zal uw raad overwegen, hernam de Bichas.
Zo babbelde het tweetal onder het haastig maal. En dan scheid-

den ze als goede vrienden in schijn, maar in werkelijkheid als egoïsten, die een gemene komedie speelden rond jonkvrouw van Loosduinen.

— Voor Ethel zijn we vijanden, zei van Ruren lachend, toen hij de baron de hand toestak.

— Niet lang toch, hoop ik.

— Ik wens vurig u weldra mijn schoonbroer te kunnen noemen en u op de Rolandburg te mogen ontvangen.

Ethel zag Boudewijn wegrijden. Ze keek door het raam.

— De baron doet hem geen uitgeleide, dacht ze. Het is dus ruzie geweest? De baron zal Boudewijn de waarheid gezegd hebben. Hij konkelt niet en verwerpt Boudewijns bemiddeling. O, wat moet ik nu doen? Weigeren en de onbarmhartige wereld ingaan of toestemmen en me van zorgen bevrijden. Die komst van Boudewijn heeft me weer herinnerd aan mijn grote verlatenheid, mijn eenzaamheid. En ik kan hier kasteelvrouwe worden! Wat moet ik doen? O, kon ik eens met Dora spreken. Maar waarom? Zij zou me het huwelijk afraden. Ze kan mijn bekommernis niet begrijpen. Ik moet nu zelfstandig een beslissing nemen.

VAN RURENS THUISKOMST

Reeds te zes uur kwam Boudewijn op de Rolandburg aan. Hij was in slecht humeur en zou Fanny laten boeten voor Ethels gedrag. Zo was altijd zijn wraak.

Zijn onverwachte terugkeer wekte verbazing in de keuken. Men had mijnheer immers pas morgen verwacht. En nu verscheen hij daar al.

De knecht, die toeschoot, om het paard van zijn meester over te nemen, scheen verschrikt.

— Is er iets? vroeg van Ruren, die het ongewone in zijn houding wel merkte.

— De gravin is afwezig, antwoordde de knecht.

— Afwezig?

— Ik heb de gravin vanmorgen naar Veldhove moeten brengen en zij is ginder gebleven.

— En wanneer moet je de gravin terug halen?

— Morgennamiddag, te vier uur. Zo heeft ze mij nadrukkelijk bevolen.

— Is mevrouw op de Oudenborcht?

— Ja, graaf...

— Span dadelijk het rijtuig in! Niet talmen? Het moet rap voorkomen. Ik ga me vlug wat verfrissen.

Van Ruren vloekte van nijd. Vlug verkleedde hij zich wat. De meid moest eten opdienen. De graaf raasde, omdat het niet vlug genoeg naar zijn zin gebeurde. Hij schold de dienstbode uit. Deze durfde niets terug zeggen. Ze was de dochter van een van 's graven pachters en daardoor geheel afhankelijk.

Haastig at van Ruren. Toen stapte hij in de oude koets, die door de bekende dreef reed, de dreef die de richting van de Oudenborcht aanduidde.

Boudewijn vreesde, dat Voorts en zijn vrouw zouden horen, wat er te Moerschor gebeurde en dat hij derwaarts was gereisd om het huwelijk te bevorderen.

— Ha, moest ik daarvoor de Bichas de raad geven brieven van Dora te verdonkermanen of een bezoek te verhinderen? En Fanny doet me dat aan. Ze durft? Ja, ze durft. Maar ze zal het bezuren. O, met zulk een vrouw geplaagd zitten!

Van Ruren wond zich meer en meer op, en de rit duurde hem zeer lang.

Eindelijk bleef de koets voor de Oudenborcht staan.

— Rijd maar binnen! gebood van Ruren. Tot bij de zijvleugel, waar baron van Loosduinen zit.

En hij mompelde:

— Als van Roosendaal de ellendeling op zijn kasteel neemt, moet hij ook dulden, dat er bezoek komt.

Van Ruren steeg uit en klopte aan. Benedict deed open.

— Mijnheer de graaf, zei hij wat verwonderd.

— Waar is mijn vrouw? snauwde Boudewijn.

— De gravin is te bed.

— Je liegt.

— De gravin had zware hoofdpijn en is gaan rusten...

— Leugens, zeg ik. En ik wil niet bedrogen worden.

— Mijnheer de graaf, ik lieg nooit en u moet een oude man niet beledigen, zei de knecht waardig. Ik ben trouwens niet in uw dienst. Ik laat me niet afsnauwen. En nu je u zo aanstelt, op een echt gemene manier, dien ik uw bezoek niet aan.

— Wat een brutale bek!

— Minder brutaal dan de uwe. U kunt heen gaan... ik dien u niet aan, ik herhaal het, hernam Benedict.

Maar plots werd de kamerdeur geopend en stond Raimond van Roosendaal daar. Hij had de kijvende stemmen gehoord en zijn ogen fonkelden nu.

— Graaf, ik verbied u mijn personeel te honen, zei hij. Ik heb uw uitval verstaan en ik duld dat niet. Waarlijk, u vergeet, dat u op mijn kasteel bent.

Van Ruren was even onthutst...

— Mijn bezoek geldt u niet, sprak hij dan. Hier woont immers mijn schoonvader.

— Mijn opmerking is voor u bestemd. En als u ook op dit deel van de Oudenborcht komt, moet u zich behoorlijk gedragen. Dat eis ik!

— Gravin van Ruren is hier en zal mee rijden naar huis.

— Gravin van Ruren heeft zulke zware hoofdpijn gekregen, dat ze zich te bed heeft begeven. En een rit in een schokkende koets zou een geweldige marteling voor haar zijn. Maar ik heb mij daarin niet te moeien, natuurlijk. Ik licht u alleen maar in.

Doch, daar verscheen baron van Loosduinen zelf.

— Boudewijn, Fanny kan nu niet reizen, zei hij, zonder de schoonzoon te groeten.

— Laat mij bij haar! beval Boudewijn nors.

— Neen, want dan dwing je ze op te staan en dat duld ik niet.

— Dus u weigert me bij mijn vrouw te laten! Dat is verregaande.

— Ja, verzekerde, baron van Loosduinen, ik weiger dat.

— Graaf van Roosendaal, laat u dit toe?

— Baron van Loosduinen is meester over zijn kamers. Ik sta hier alleen om hem en zijn dienaar zo nodig te beschermen tegen uw onbeschoftheid.

— Ik wil bij Fanny! snauwde van Ruren tot zijn schoonvader. U kunt me dat niet beletten.

— En toch doe ik het!

— Zij is mijn vrouw.

— En mijn dochter! Ik zal haar beschermen tegen je brutaliteit. Fanny kan nu niet vervoerd worden. Ze is ziek van hoofdpijn. Welk een leven bezorg je haar? Moest je daarvoor liefde huichelen, toen je haar vroeg tot je vrouw. Maar ik bescherm haar.

— Had ze liever beschermd tegen uw ellendig gedrag, tegen de ruïne over uw kinderen gebracht!

— Van Ruren, ga heen! beval van Loosduinen.

— Niet zonder mijn vrouw.

— Ja. Fanny kan niet mee. Ze moet rusten.

— Ik weiger zonder haar te vertrekken.

— Graaf van Ruren, gelieve me even te volgen... zei van Roosendaal, ik wens u te spreken. Ik wil hier geen vechtpartij. U dwingt me, mij weer met u te bemoeien.

Hij ging naar buiten. Van Ruren kwam hem achterna.

— Wind uw schoonvader niet op, hij heeft reeds enige malen een krisis gehad, sprak van Roosendaal. Het zou een noodlottig einde kunnen hebben.

— Hij windt mij op. Ik heb geen zin zijn listen om mijn vrouw hier te houden, te aanvaarden. Hij konkelt tegen me.

— De gravin is ongesteld. Dat is waarheid.

— Dat hij mij dan bij haar laat! Als u rechvaardig bent, beweeg hem daartoe, want uw lessen aan mij komen niet te pas.

— De baron weigert u binnen te laten.

— Dwing er hem toe!

— Neen... hij is meester in zijn kamers. Maar ik moet verhinderen, dat hij weer een zenuwtoeval krijgt. De gravin heeft waarlijk rust nodig.

— U trekt wel zonderling partij voor van Loosduinen.

— Hij staat onder mijn bescherming. Wees nu verstandig! Morgen is de gravin hersteld en keert ze huiswaarts. Een van de meisjes van het kasteel verpleegt de gravin. Gun haar de rust!

— Ik eis mijn vrouw te zien! raasde van Ruren.

— U hebt dat recht... ik erken het, maar het zijn hier uitzonderlijke omstandigheden. U kunt toch niet gaan vechten met de baron. Dat duld ik niet in mijn huis.

— Gebruik uw invloed. U hebt er immers zo veel op hem.

Plots werd dit gesprek gestoord. Fanny had boven de stem van haar man en het getwist gehoord, en haastig gekleed, kwam ze nu naar buiten.

— Boudewijn, hier ben ik al, zei ze. Ik rij natuurlijk mee.

— O, en je was ziek! hoonde graaf van Ruren.

— Ja, ik ben ziek... maar ik ga toch mee!

— Fanny, kom hier! beval haar vader. Laat die beul staan!

Van Ruren nam zijn echtgenote bij de arm.

— Wat een ellendige komedie hier! riep hij. 't Is een schandaal!

— Graaf van Ruren, let op uw woorden, vermaande van Roosendaal. U gedraagt zich schandelijk. Niemand speelt komedie. U tiranniseert uw vrouw.

— Neen, neen, Boudewijn is goed voor mij! zei Fanny.

— Met u heb ik niets te maken! snauwde Boudewijn tot van Roosendaal.

Hij moest Fanny bijna voortsleuren, zo zwaar leunde ze op hem.

Van Roosendaal hield baron van Loosduinen tegen, die woedend uitriep:

— Laat me die ellendeling op de grond slaan, die beul, die geldwolf! Hij zal mijn dochter in 't graf helpen.

Benedict hielp graaf van Roosendaal en zo kregen ze de baron weer in huis. Bleek zonk van Loosduinen in zijn stoel.

— Hemel, ik zou hem kunnen neerschieten als een hond, hem vermoorden, de dwingeland! raasde hij.

— Bedaar nu ! zei van Roosendaal, Gravin van Ruren wilde naar huis.

— Omdat ze niet durfde blijven ! Fanny is ziek, maar die beul kent geen medelijden, die ellendeling. O, wie weet, slaat hij haar niet ?

— Wel nee !

— U kent hem niet. Hij is een schurk.

't Duurde lang eer van Loosduinen bedaarde. Toen weende hij stil. Hij voelde zichzelf zo schuldig.

DE RIT

Fanny zat bleek en koortsig in het oude rijtuig.

— Fanny, nu wil ik de waarheid weten, zei haar man nijdig.

— Ja Boudewijn. Wat moet ik je vertellen ? stamelde zij.

— Heb je met papa over Ethels huwelijksplan gesproken ?

— O, neen ! Geen enkel woord. Hij weet er niets van.

— De waarheid !

— Het is de waarheid... o, geloof me.

— En heb je Voorts en zijn vrouw ontmoet ? hernam Boudewijn even streng.

— Ja...

Fanny zei het bijna kreunend. Ze durfde niet liegen. Deze man had zo'n macht over haar.

— Waar ?

— Bij hen thuis. Ik ben er geweest.

— En je hebt daar over Ethel gesproken !

— Ja.

Van Ruren bedwong zijn woede nog.

— En wat hebben die mensen gezegd ? hernam hij.

— Dora vond het natuurlijk verkeerd, dat Ethel met de baron zou trouwen, vervolgde Fanny, terwijl haar stem van angst beefde.

— En wat gaat ze nu doen ? Ik wil de volle waarheid weten Fanny ! Me niets verbergen.

Hij behoefde niet aan te dringen. Fanny was weer geheel in zijn macht. Ze had geen eigen wil meer.

— Mijnheer Voorts is naar Moerschor gereisd, bekende ze.

— Wat ! Om Ethel af te raden met de baron te trouwen ? Is hij al vertrokken ? Ik moet alles weten.

Van Ruren greep zijn vrouw bij de arm. Hij neep zelfs pijnlijk.

— Alles, alles ! siste hij. Me niets verbergen ! Pas op !

— Mijnheer Voorts is in de namiddag weggegaan ! sprak Fanny op matte toon.

— Met zijn vrouw?
— Neen, alleen...
— Hoe laat?
— Dat weet ik niet juist.
— Lieg niet!
— Neen, ik weet het niet Boudewijn. Ik ben in de voormiddag al naar papa op de Oudenborcht gegaan.
— Is mijnheer Voorts niet voor twaalf uur vertrokken?
— Hij zei, dat hij na de middag zou vertrekken.

Van Ruren zweeg een wijle. Hij dacht na. Dan opende hij 't portierraam. De koetsier kreeg bevel dadelijk naar het dorp te rijden.

Fanny zat stil te wenen. O, ze verlangde te bed te liggen. En nu duurde de rit nog veel langer.

— Waarom moest jij naar die Voortsen gaan? vroeg Boudewijn.
— O, vergeef het me! snikte de gravin. Ik ben ongehoorzaam geweest. Het spijt me erg.
— Antwoord me!
— Ik had medelijden met Ethel...
— Dus je bent die moeial gaan opstoken om Ethel het huwelijk af te raden? Zo werd ik door je bedrogen. Achter mijn rug konkelen.
— Vergeef het me, Boudewijn. Maar de baron is oud en Ethel bijna nog een kind. Het kan toch eigenlijk niet zijn.
— Dus daarvoor reed je naar Voorts opzettelijk! Mij zo bedriegen.
— Ja, maar ik heb er nu spijt van...
— En heb je verteld dat ik naar Moerschor was, om het huwelijk aan te raden. Alles moest je er uit flappen.
— Ik weet niet... O, mijn hoofd... ik kan haast niet denken.
— De waarheid, Fanny! Nietwaar, je hebt dat gezegd?
— Ja, maar ik heb er nu zo'n spijt van, geloof me!
— Kwaad spreken van je man. En dat is nu gravin van Ruren?

In het dorp moest de koetsier stoppen voor het postbureel. Van Ruren wilde een telegram verzenden aan de Bichas. De bediende moest dit over telefoneren naar een telegraafbureel.

Van Ruren zou maatregelen nemen om de bemoeiing van Bernard Voorts te doen mislukken. Deze mocht niet bij Ethel raken.

De graaf was tevreden nog te kunnen seinen. Dan keerde hij in 't rijtuig terug.

— Naar de Rolandburg, beval hij.

De koets reed weer heen.

— Ik zal uw heilloos werk kunnen vernietigen, zei de graaf tot

zijn vrouw. Je doet me wel veel moeilijkheden en onkosten aan. Maar wat heb ik ooit anders van de Loosduinens ondervonden? Bedrogen werd ik van onze verloving af. En nu nog zo achter mijn rug konkelen.

— O, ik heb zo'n spijt... Ik had niet mogen gaan naar Voorts.

— Je huichelt.

— Neen, Boudewijn... ik meen het oprecht met mijn berouw.

— Zwijg maar! Gelukkig heeft Ethel meer verstand. Ze zal die gelegenheid aangrijpen, om weer in het bezit van fortuin te komen, en zich te verheffen uit armoede. Die bemoeial van Voorts zal te laat komen. Ethel stemt toe. Ze heeft het mij gezegd.

Fanny schrok van die mededeling, maar durfde daarvan niets te laten merken. Haar man loog zo om haar te treiteren.

Hij zweeg dan en zijn vrouw leunde met 't wild kloppende hoofd in 't kussen. O, wat duurde die rit haar lang! Eindelijk reed de koets door de dreef, die nu naar de Rolandburg wees, haar gevangenis.

Het rijtuig hield voor het bordes stil.

— Volg mij! gebood van Ruren, aan zijn vrouw.

Schuw ging ze achter hem. O, als ze nu maar naar bed mocht. Ze haakte naar rust. Alleen zijn en slapen... Niet meer moeten spreken.

Gelukkig, haar man ging voor de brede trap op. Boven bleef hij staan. Nijdig nam hij Fanny bij de arm. Hij schudde haar en op gedempte toon zei hij.

— Je bent ongesteld. Welnu, je zult drie dagen op je kamer blijven. Je bent dan ziek. Drie dagen kun je nadenken over je schandelijk gedrag. Ik kan niet van je scheiden, de van Loosduinens hebben al oneer genoeg gebracht. Ik wil verdere opspraak vermijden. Maar je zult voelen, wat je misdaan hebt. Ik straf je voor dat bedrog.

De egoïst duwde Fanny ruw in haar kamer. Hij deed de deur dicht.

— O, heb medelijden, snikte de gravin. Ik word zo vreemd...

— Ontkleed u. Ga te bed! Je verdient geen medelijden. Ik zou je kunnen slaan. Mij zo honen tegenover die ellendige Voorts.

Woedend liep van Ruren heen. Hij ging naar beneden. Maar daar had hij geen rust. Hij moest nog meer zijn boos humeur luchten. Hij keerde weer naar boven terug en betrad de slaapkamer. Hij schrok dan toch. Fanny lag doodsbleek en roerloos op de vloer.

— Geen kuren, zei van Ruren, sta op!

Hij wilde haar optrekken. Maar zijn vrouw bleek bewusteloos. Met moeite legde de graaf haar op een rustbank. Haastig haalde hij een opwekkend middel. Na enige ogenblikken was Fanny weer bij kennis. Ze keek hem angstig aan.

De graaf riep de meid.

— De gravin is ongesteld, help haar! beval hij.

Zelf bleef hij op de bovengang. Hij wandelde er heen en weer. Hij wist, dat Fanny zwak was.

— Kon ik haar dood plagen! dacht de bruut. Wat heb ik aan zo'n vrouw? Het huwelijk was een mislukking.

Van Fanny bevrijd zijn en een nieuw huwelijk sluiten, een vrouw nemen, die een groot kapitaal meebracht, die heel veel geld had.

O, van Ruren had er wel meer aan gedacht. Maar de dood zou de keten moeten lossen. Aan echtscheiding wilde de graaf niet beginnen. Hij begreep wel, dat men hem dan de schuld van de onmin zou geven. Er was niets aan te merken op Fanny's gedrag.

Na een tijdje trad hij de kamer weer binnen. De meid had de gravin te bed geholpen en haar een kompres op 't voorhoofd gelegd.

— Lieve, lig je nu rustig? huichelde de graaf in 't bijzijn van de meid.

— Ja, Boudewijn.

— Moet er iemand bij je zitten?

— Neen...

— Straks kom ik wel eens terug. Rust is het beste voor je.

— Ja, Boudewijn.

— Wens je niets te eten of te drinken?

— Neen, Boudewijn...

— Slaap dan maar lekker, lieve. Zo gaat de hoofdpijn over.

De graaf ging naar beneden. En Fanny stuurde ook de meid weg.

Rust, ja, wilde ze... Maar ze kon haar gedachten toch niet aan banden leggen.

En ook Boudewijn van Ruren mijmerde. Kon hij los geraken van Fanny, die geen cent bij bracht, kon hij toch zijn fortuin vermeerderen! Hij aanbad het geld...

NIET TOEGELATEN

Ethel had gevraagd om vroeg naar haar kamer te gaan. Ze was wat ongesteld. Ze had hoofdpijn. Ze legde zich echter niet te bed.

De Bichas zat dus alleen aan het avondmaal. En hij overdacht de roerige gebeurtenissen van de dag.

Een knecht trad binnen.

— Baron, een telegram zei hij.

Haastig las de edelman het bericht.

„Laat mijnheer Voorts niet toe. Hij is op reis naar Moerschor om plannen te verijdelen.

Ruren."

De bediende ging heen. De baron overliep het telegram nog eens en wierp het dan in de haard.

— Ha, zo, het verzet komt van elders, zei de baron bij zichzelf. En nu moet ik op mijn hoede zijn en de raad van van Ruren volgen.

De Bichas had toch een onaangename gewaarwording.

— Kon ik Ethel maar van haar kennissen verwijderen, dacht hij. Hoe? Een reis voorstellen, bijvoorbeeld naar Zuid-frankrijk, ik wil dat gaarne doen. Zou ze toestemmen? Eerst weigerde ze me te huwen. Nu wil ze toch al nadenken! Maar dan moeten er geen vreemde invloeden werken.

Zo zat de Bichas te peinzen. Hij hoorde de bel.

Zou die Bernard Voorts daar zijn?

Vlug verliet de baron de kamer. Hij deed of hij toevallig in de vestibule was, toen de knecht de deur opende.

— Kan ik jonkvrouw van Loosduinen spreken of wilt u mijn kaartje aan de jonkvrouw afgeven? hoorde de Bichas de bezoeker zeggen.

De baron ging aan de trap staan. De knecht kwam daar. De Bichas wenkte hem.

— Geef dat kaartje... wacht. Je kunt het dadelijk terug brengen, fluisterde hij.

Hij begaf zich met het kaartje in de bibliotheek.

"Bernard Voorts." las hij.

— Ha, het is de vriend, mompelde de Bichas. Welnu, ik zal durf tonen.

Hij zette zich aan zijn lessenaar, veranderde zijn schrift en schreef op de keerzijde van het kaartje: „Ik kan je nu niet ontvangen en evenmin in de eerste dagen. Ik zal aan Dora schrijven. Ik wens hier geen inmenging of twist.

Vriendelijke groeten.

Ethel"

— Zie zo, dat is durven, zei de Bichas. Toch aarzelde hij. Het leek hem ernstig wat hij deed.

Als hij liever de boodschap mondeling liet doen. Maar dan zou die Voorts aandringen.

— Neen, ik moet hem dit kaartje onder zijn neus laten duwen, mompelde de Bichas. Ik speel hoge toeren. Maar ik volg van Rurens raad.

Hij riep de knecht.

— Breng dit kaartje aan die heer, zei hij. Zeg, dat de meid bij jonkvrouw Ethel geweest is en deze ongesteld is en op haar kamer blijft. Moei er mij niet in.

— Goed mijnheer.

De knecht bracht het kaartje. Bernard Voorts las het met verbazing.

— Kan ik de jonkvrouw toch niet even spreken? vroeg hij.

— Onmogelijk. De jonkvrouw is ongesteld en houdt haar kamer.

— Ze is ziek?

— Ja, niet ernstig, dat ik weet, maar ze blijft toch boven.

— Is graaf van Ruren hier nog?

— Ik ken graaf van Ruren niet.

— Kan ik even de baron spreken?

— Ik zal eens horen.

— Neen, ik ontvang die man niet! snauwde de baron nijdig.

Maar dadelijk bedacht hij zich.

— Heb je gezegd, dat jonkvrouw Ethel ongesteld is? vroeg hij.

— Ja, baron. Toen vroeg die heer of graaf van Ruren hier nog was. Ik antwoordde dat ik graaf van Ruren niet kende.

— Wel, laat hem in de spreekkamer.

De Bichas bepeinsde zich even en dan ging hij bij Voorts, die zich beleefd voorstelde, en zei, dat hij gaarne jonkvrouw Ethel zou gesproken hebben.

— Dat kan nu niet, vermits de jonkvrouw ziek te bed ligt.

— Is het ernstig?

— Nee, maar de dokter schrijft haar toch enige dagen rust voor. Graaf van Ruren, haar schoonbroer, is ook geweest, maar die is dadelijk weer vertrokken.

— Zonder jonkvrouw van Loosduinen te zien?

— Jonkvrouw Ethel wilde hem niet ontvangen. De graaf was zeer ontstemd. Maar ik laat de jonkvrouw daarin natuurlijk vrij.

— O, zeker! Mag ik u vragen van welke aard haar ongesteldheid is?

— Een zware verkoudheid.

— En zou er geen kans zijn dat ik de jonkvrouw even spreek?

— Neen, vermits ze enige dagen op haar kamer moet blijven, loog de baron.

Eensklaps schrok de baron geweldig. Ethel trad binnen.

— Goedeavond Bernard, zei ze hartelijk. Ik meende je stem te herkennen.

De Bichas was zeer bleek geworden. En de heer Voorts keek ook onthutst. Maar hij beheerste zich dadelijk.

— Wie bedriegt mij hier? vroeg hij, en hij reikte Ethel het kaartje toe. Is dat jouw schrift wel? vervolgde hij. Nu betwijfel ik het sterk.

Ethel las wat er op stond.

— Ik heb je kaartje niet gezien, zei ze.

— Vergeef me, dat ik in je plaats handelde, stamelde de baron. Ik deed het om je bestwil. Ik schreef dat, omdat je ongesteld was.

— Maar baron, wat hier staat heeft toch met mijn hoofdpijn niets te maken... U doelt op de kwestie tussen ons...

— En is het waar Ethel, dat je enige dagen je kamer moet houden, dat de dokter dat bevolen heeft? vroeg Bernard.

— Wel nee! Ik heb geen dokter gehad.

— Toch zei de baron dit... en dus wil hij mij verhinderen je te spreken.

— Mijnheer, u gaat te ver als u me in mijn eigen huis wilt beledigen, en ik verzoek u onmiddellijk het kasteel te verlaten, zei de Bichas toornig.

— Baron, ik beledig u niet, maar ik vind het zonderling, dat u een vals briefje schrijft, om mij te misleiden, antwoordde Bernard rustig.

— Ik dring aan, dat u onmiddellijk vertrekt.

— Goed, Ethel, wandel een eindje mee. Ik moet je spreken ook wegens Dora.

— Jonkvrouw Ethel kan nu niet buiten het kasteel gaan met een heer. Het is avond, riep de Bichas nijdig uit.

— Zou u haar dat beletten? vroeg Bernard.

— Het is mijn plicht.

— Ik mag Ethel niet afraden op uw huwelijksplan in te gaan, nietwaar?

— Mijnheer, vertrek dadelijk...

— Baron, ik verzoek u, mijnheer Voorts toe te laten met mij te spreken.

— Dat kan niet...

— Nogmaals ik verzoek het u dringend, hernam Ethel. U hebt me altijd gezegd, dat ik me hier als thuis mag beschouwen.

— Ja, maar nu moet ik u iets weigeren. Die man handelt niet in uw belang.

— Baron, ik geloof niet, dat u jonkvrouw Ethel zulks zult kunnen doen geloven, sprak Voorts.

— Baron, ik moet met mijnheer Voorts spreken.

— Mijnheer moet onmiddellijk het kasteel verlaten. En als hij nu niet gehoorzaamt zal ik om de knecht bellen.

Ethel stond daar even weifelend... Ze bekeek weer het kaartje. Ze zag het grijnzend gelaat van de oude man. En plots voelde ze afkeer voor hem.

— Bernard, ik ga mee met je, besloot ze.

— Dat kan niet, zei de Bichas haastig. Je staat onder mijn bescherming.

— Baron, ik kan u dadelijk antwoorden. Ik sla uw aanzoek af. Ik zal dus nooit uw vrouw worden.

— Daarover gaat het hier niet. Je staat onder mijn toezicht. Je schoonbroer, graaf van Ruren, heeft je hier geplaatst, en ik kan je niet laten gaan, zonder met hem daarover onderhandeld te hebben.

— Baron, graaf van Ruren heeft over mij niets te vertellen, betoogde Ethel. En nu wordt me nog iets anders duidelijk. U bent met graaf van Ruren aan het konkelen in die huwelijkskwestie ook. Welnu, u kent thans mijn besluit.

— Daarover kunnen we beter spreken in afwezigheid van een derde... Ethel, handel nu niet onverstandig, vervolgde baron de Bichas kalmer. Zo kan je niet vertrekken. Heb ik dat aan je verdiend?

— Nu doorzie ik uw plan, baron...

— Oordeel niet te haastig...

— Waarom weigerde u mijnheer Voorts bij mij toe te laten? O, ik vermoed sterk, dat het op aandringen is van graaf van Ruren, wiens voogdij u mij wilt opdringen.

— Is het waar Ethel, dat je geweigerd hebt van Ruren te ontmoeten? vroeg Bernard.

— Nee... Ik heb van Ruren juist eens hard de waarheid gezegd.

— Dan heeft de baron me dus nog een verkeerde inlichting gegeven. Ik moet nu gaan. Ethel, ik wens je toch te spreken.

— Welnu, ik zal me terugtrekken, verklaarde de baron. Ik wil dan toegeven.

Hij verliet de kamer. Blijkbaar wilde hij toch nog een poging doen, om de toestand te redden. Als Ethel nu het kasteel verliet, was alle kans op een huwelijk voorbij.

Bernard en Ethel bleven dus alleen. Haastig vertelde Voorts, hoe Fanny hem en Dora op de hoogte had gebracht.

— En ik kom je in naam van Fanny en van Dora ook aanraden het aanzoek van baron de Bichas te verwerpen. Je hebt het trouwens al gedaan.

— Eerlijk gezegd, ik heb over het voorstel nagedacht, na het eerst afgewezen te hebben. Het is misschien laf in jouw ogen, maar ik overwoog mijn toestand en ik zie zo op tegen de strijd om het bestaan.

— En zijn wij er niet om je te helpen, Ethel. O, ik begrijp, dat je nadacht... en de bekoring er was. Maar Ethel, verdoe uw jeugd niet aan die oude man! Baron de Bichas is niet oprecht. Ik heb hem nu ineens leren kennen.

— Bernard, mag ik meegaan naar Dora nu dadelijk? Ik kan hier niet langer blijven. Eensklaps ben ik bang geworden van baron de Bichas. O, toen hij zei, dat ik je niet vergezellen mocht, dat ik niet heen kon gaan, voor hij met van Ruren onderhandeld had, zag ik zo veel lelijks in zijn ogen en op zijn gezicht. Ja, nu ben ik bang voor hem. Hij is het met Boudewijn eens.

— Ja, want dat weet ik van Fanny. De Bichas schreef Boudewijn over het huwelijk, hij vroeg feitelijk zijn hulp. Hij weet, dat Boudewijn een egoïst is.

— Zo is het. Mag ik nu meegaan, Bernard?

— Natuurlijk. Het is het beste.

— Ik zal gauw mijn valies pakken, zonder iets aan de baron te zeggen...

— Goed!

— Anders verhindert hij mij te vertrekken. Hij heeft personeel.

— Maar dan ga ik naar de politie! Ik vrees zijn bluf niet. In elk geval, hoe minder opspraak, hoe beter.

— Ja. Ik ben dadelijk terug...

Ethel spoedde zich naar boven. Ze beefde nu van gejaagdheid. Ze liet de deur van haar kamer open, uit vrees dat de Bichas haar opsluiten zou. Ze was nu waarlijk bevreesd voor de baron. 't Leek of er een blinddoek van voor haar ogen gevallen was. De Bichas en Boudewijn konkelden samen.

Ze nam haar brieven, haar linnen, duwde alles in een valies. De gekregen juwelen liet ze liggen, ook het geld, dat de baron haar ten geschenke gegeven had. In enkele minuten was ze klaar.

Juwelen en geld wikkelde ze in een papier en nam dat mee naar beneden.

Ze kwam bij Bernard terug. Maar dadelijk trad de baron ook binnen. Hij had Ethel toch bespied.

— Waarom dat valies? vroeg hij.

— Het bevat mijn bezittingen. Hier zijn uw juwelen met geld. Ik laat dat achter, baron. Ik verlaat het kasteel met mijnheer Voorts.

— Ethel, dat meen je niet, sprak de Bichas zich beheersend. Je zult niet zo overijld handelen. Laat me toe me te verdedigen! Je kunt morgen of overmorgen vertrekken, zo je wilt.

— Het is onnodig nog te spreken. Ik kan aan uw wens niet voldoen en wijs uw huwelijksvoorstel af.

— Goed, ik zal je beslissing natuurlijk eerbiedigen. Alles is dan

als van te voren. Welke reden heb je om je betrekking te verlaten?

— Ik kan niet meer blijven, baron.

— Waarom niet? Acht je me dan in staat je minder te behandelen, omdat je mijn aanzoek weigert?

— Na die weigering moet ik gaan. Dat voel ik, baron. Er werd al genoeg gepraat...

— Je vertrek lijkt een vlucht. Hoe zullen de mensen zulks beoordelen. En je handelwijze is voor mij beledigend. Dat voelt mijnheer Voorts toch ook!

— Baron, uw optreden was van die aard, dat ik Ethel volkomen gelijk geef, nu te vertrekken. U hebt haar van haar vrienden willen afzonderen en u beroepen op graaf van Ruren.

— Omdat ik hem als 't hoofd van de familie beschouw.

— Nee, baron! Ik weet, dat u met van Ruren onderhandelt over uw huwelijksplan.

— En ik heb hem weggezonden.

— Dit redetwisten is nutteloos, zei Ethel. Baron, ik ga met mijnheer Voorts mee en dan is alles uit.

— Ik kan dat niet toelaten. Ik ken mijnheer Voorts niet.

— Dit is honend voor mij, hernam Ethel. En ik vertrek onmiddellijk.

— Dat kan niet.

Weer zag Ethel die akelige gloed in zijn ogen. En angst laaide op. Vlug nam ze haar valies en verliet ze de kamer.

De baron wilde haar grijpen. Maar Bernard stelde zich voor hem.

— Vergeet u niet verder! zei hij.

— Laat me! beval de Bichas.

— Neen. Zo niet! Nu bent u helemaal de oude man, die een jong meisje beloert.

— Wat?

— Ja, ik zeg u de waarheid. We zijn onder ons! Schaam u over uw huwelijksvoorstel, over uw verbond met Boudewijn van Ruren! Ethel is wees. Zij zal haar jeugd niet verdoen. En nu raad ik u aan, u kalm te houden of ik roep de hulp in van 't gerecht. Moet de buitenwereld vernemen, dat baron de Bichas met geweld een jong meisje binnen zijn kasteel wil houden?

Deze woorden troffen de baron. Hij begreep er eensklaps de volle betekenis van.

— U bent een schurk! zei hij, hijgend van woede.

— Uw scheldwoorden raken me niet. Maar ik dank God, dat ik gekomen ben.

— Vertrek!

— Zeker, maar ik zou u kunnen vragen, wat uw plannen waren,

toen u een vals briefje schreef, het vals ondertekende, toen u mij hier wilde verwijderen! Velen zouden u om dat kaartje een schurk noemen. Goede avond.

Bernard verliet de kamer. In de gang stond een knecht.

— Waar is jonkvrouw Ethel? vroeg Voorts. Antwoord of ik haal de gendarmen.

Zijn houding maakte indruk.

— De jonkvrouw is naar buiten gelopen, zei de bediende.

— Is het de waarheid? Vind ik haar niet, dan kom ik vanavond nog met gendarmen, en die zullen geen baron ontzien.

— Jonkvrouw Ethel is naar buiten.

— Had ze haar mantel en hoed?

— Op haar arm.

— Ik zal gaan zien...

Bernard verliet het kasteel.

— Ethel, riep hij.

Van achter een struik kwam zij te voorschijn.

— Hier ben ik, zei ze. O, laat ons nu gaan!

— Wees maar kalm! De baron zal u niet verhinderen te vertrekken. Hij is getemd.

— Ik werd opeens zo bang voor opsluiting, dat ik de vlucht nam.

— Nu ben je veilig. Mijn rijtuig staat daar aan de poort en we begeven ons naar Veurne. En morgen vertrekken we naar Dora.

— O, welk een avond!

— Je bent bij ons thuis, Ethel! Heb geen zorgen! bemoedigde Bernard.

Maar het duurde nog lang, eer zij wat kalmer werd. Te Veurne ging ze dadelijk te bed. Ze had hevige hoofdpijn nu.

De volgende morgen was Ethel hersteld. Bernard zei, dat hij voor een zaak over Oostende wilde rondreizen.

— Zou je liever recht naar Veldhove reizen? vroeg hij.

Maar Ethel antwoordde, dat ze hem zou vergezellen.

Te Oostende had Bernard niet lang werk. Maar er was nog veel tijd voor de trein vertrok. De heer Voorts deed met Ethel een wandeling op de dijk. Ze kwamen langs de visserssloepen. En Bernard sprak over de zee en de vissers, over duinen en polders. Hij wilde Ethels gedachten afleiden...

Eindelijk konden ze heenreizen. Enige uren later kwam Ethel op 't Lindenhuis aan. En Dora snelde verheugd naar buiten. Innig kuste ze haar vriendin.

— Meegekomen, ha, dat is goed, zei ze.

En dan moest Ethel alles vertellen. Ze verzweeg niets.

— Jij met zo'n oude man trouwen, ha neen, dat niet, zei Dora toen. Hier ben je thuis.

En Bernard sprak 's avonds met Ethel. Hij moest hulp hebben op zijn kantoor. Waarom zou Ethel die betrekking niet vervullen en bij hen inwonen? Bernard bewees dat dit geen uitvinding was om haar een onderhoud te bezorgen. Hij kon het werk niet meer af... Liever toch dan een vreemde man bij Ethel. Het was ook een betrekking.

En dankbaar toen nam Ethel aan. O, ze had thans zo'n veilig gevoel.

De volgende dag wilde Ethel Fanny bezoeken. Ze wist nu, dat haar zuster toch innig met haar mee voelde en ze voelde behoefte eens met haar tespreken.

Ze begaf zich dus naar de Rolandburg, het kasteel, dat ze eigenlijk haatte om de egoïstische eigenaar.

Ze hoopte, dat Boudewijn niet thuis zou zijn.

— Maar is hij er wel, dan zeg ik hem ongezouten de waarheid, besloot Ethel. O, die hatelijke man, om weer zo te konkelen met de Bichas. Wat speelden beiden een verachtelijke komedie rond mij. O, wat is de wereld toch! En wee een meisje, dat er onbeschermd in staat. Gelukkig heb ik de vriendschap van Bernard en Dora. Ze zijn edelmoedige mensen.

Ethel dacht nu ook veel aan Raimond van Roosendaal. O, wat berouwde het haar, dat ze zich zo dwaas jegens hem gedragen had! En hoe zou de verhouding zijn, als ze hem nu weer ontmoette?

Maar Ethel wilde daarover niet doordenken. Ze was het strijden moe. Ze voelde zich rustig en veilig bij Bernard en Dora.

Onder zulke gedachten kwam Ethel aan de Rolandburg.

— O, wat een somber kasteel, mompelde ze. En Fanny had gemeend, dat ze hier gelukkig zou zijn! Wat is het huwelijk voor haar een bittere ontgoocheling geweest.

Boudewijn had Ethel zien naderen en ontving haar.

— Jij hier? vroeg hij verwonderd en op bijna vijandige toon.

— Ja, zoals je ziet. Ik zal het je maar dadelijk zeggen, dat ik van Moerschor voorgoed ben vertrokken. Bernard Voorts is me komen halen en ik ben blij, dat ik er weg ben.

— En je hebt het aanzoek afgewezen? riep Boudewijn, waarlijk ontsteld uit.

— Ja. Ik huw geen oude man.

— En een fortuin weggegooid!

— Boudewijn, dat begrijp je niet en kun je niet begrijpen. Mijn eer staat hoger dan geld.

— Neen, waarachtig, ik begrijp je niet, hernam Boudewijn op brutale toon. Je bent een doodarm meisje... je bezit niets. Uw vader

heeft je geruïneerd. Je kunt de meesteres worden van een kasteel, hoeven, land. En dat werp je weg, om een gril. Je huwt geen oude man, zeg je! Hoe lang kan de Bichas nog leven? Spoedig zou je van hem af zijn en dan ligt er nog een heel leven voor je open.

— Toe, zwijg! Je voelt niet, dat je me beledigt.

— Stel je niet zo aan. Je hebt toch over het huwelijksaanzoek nagedacht. Je verwierp het niet zo heftig als nu.

— Iemand, die verlaten is, kan soms in wanhoop een voorstel overwegen, dat toch eigenlijk verachtelijk is. Gelukkig werden mijn ogen geopend... en ik weet nu, hoe jij met de Bichas aan het konkelen was. Ha, hij zond je zogenaamd weg... Ba, wat een gekruip. Heb je dan helemaal geen eergevoel, dat je nog op die toon tot mij durft spreken? Gelukkig is Bernard Voorts gekomen. Ik woon nu daar en ben bediende op zijn kantoor.

— Zo, zo... Een prachtige positie! spotte Boudewijn, wie de woede op het gelaat grijnsde.

— Eerlijk werk en een goed tehuis! Arbeid adelt ook.

— Met zulke banale praat zul je ver komen. Prachtige toestand der Loosduinens: de vader, die als een bedelaar op de Oudenborcht woont, een dochter, die klerk is bij een hoveniertje en een dochter, die geen cent meebracht aan haar echtgenoot.

— Dat is het ergste voor jou! Zo spreekt de man, die voor Fanny liefde huichelde. Ik denk aan de dagen van je verloving.

— Fanny, Fanny? Ze mag van dankbaarheid voor mij op de knieën liggen! raasde Boudewijn. Niets bezitten en toch kasteelvrouw zijn. Anders kon ze ergens achter een toonbank staan.

— Welk een taal van een edelman over zijn vrouw! Ba, wat een karakter heb je toch... Nog altijd toon je dat het slechter is, dan we meenden! zei Ethel.

— Meen je, dat je me maar kunt blijven beledigen?

— Ik zeg de waarheid... Maar we kunnen dit gesprek eindigen. Verwijten hebben toch geen vat op u en ik verspil mijn woorden nutteloos. Ik kom hier om Fanny te spreken.

— Ga naar je vrienden, naar jouw Voorts! De Rolandburg is voortaan voor u gesloten. Ik ontvang geen kantoorbedienden. Neem de aalmoezen van dat hoveniertje aan! sprak Boudewijn in zijn machteloze woede.

— Je weigert me bij mijn zuster te laten?

— Ja.

— Is Fanny ziek?

— Ethel, ga heen, zeg ik. Je hebt me nu genoeg gehoond. Er is aan alles een grens.

— Ik kom niet voor jou... Ik wil Fanny zien!

— Fanny is gravin van Ruren. En je zult haar niet ontmoeten. Je zult mijn vrouw niet tegen me opstoken.

— Wat een tiran! Goed, ik zal onderzoeken of jij het recht hebt Fanny zo af te zonderen.

— Doe wat je wilt! De van Loosduinens hebben zeker nog niet genoeg over zich laten spreken.

Ethel verliet het kasteel. Ze had innig medelijden met haar zuster.

Fanny lag ziek op haar kamer. Van Ruren keek Ethel vol haat na.

— O, was ik geheel van die Loosduinens af! wenste hij. Kon dat gebeuren!...

Hij dacht er zo sterk aan tegenwoordig. Hij aanbad het geld.

GEEN TOENADERING

Ethel kwam terug van de Rolandburg. Ze zou nu naar haar vader gaan. Nabij de Oudenborcht stond ze plots aan een omdraai van een dreef, voor Raimond van Roosendaal.

Bijna botsten ze tegen elkaar aan.

— Verschoning, zei van Roosendaal. Ik had rechts moeten houden... Goede morgen.

Hij wandelde verder. En Ethel voelde weer wrok.

— Hoe verwaand, dacht ze. Hij had rechts moeten houden. Goedemorgen! Zelfs mijn naam niet. Ik ben een vreemde voor hem. Goed, ik zal me ook wel op een afstand houden. Ik ben immers de arme jonkvrouw. En wat zal hij van me denken, als hij hoort, dat ik kantoorjuffrouw ben om mijn brood te verdienen. Als hij in 't Lindenhuis komt, zal ik als de kantoorjuffrouw me bescheiden afzijdig houden. Wat verbeeldt hij zich? En dat alles omdat ik me vroeger vergist heb.

Baron van Loosduinen was zeer verheugd zijn dochter te zien. Maar hij was ongesteld. Ethel vertelde, dat ze nu op Veldhove zou blijven. Ze sprak niet van het gebeurde te Moerschor.

— Bernard had een kantoorjuffrouw nodig en bood me de betrekking aan, zei ze, en ik heb die gaarne aangenomen. Zo ben ik dicht bij u, papa...

— Jij, kantoorjuffrouw! Jonkvrouw van Loosduinen. Al mijn schuld. En je doet het om dichter bij me te zijn. Je altijd opofferen.

— Wel neen, papa. Ik ben immers veel liever bij Dora dan bij een vreemde. Maak u daarover geen zwaar hoofd.

De baron vertelde dan, wat er hier voorgevallen was met Fanny en van Ruren. Hij voer hevig over zijn schoonzoon uit. Ethel verzweeg hoe ze die morgen van de Rolandburg verjaagd was, want ze wilde haar vader niet bezwaren.

Van Roosendaal was naar 't Lindenhuis gewandeld, om Voorts te spreken over planten.

— Ik zou ze reeds geleverd hebben, zei Bernard, maar ik heb veel tijd verloren, daar ik naar Veurne moest gaan. O, wat is er toch gekonkeld geworden rond Ethel van Loosduinen.

— Hoe dan?

— Boudewijn van Ruren is nog gemener dan ik dacht! En die de Bichas, daar op Moerschor is geen haar beter.

Voorts vertelde nu, wat er op het kasteel in Veurne-Ambacht gebeurd was.

— Welk verachtelijk volk! zei van Roosendaal. En die heren pochen op hun adel, terwijl ze er dergelijke opvattingen op na houden. Bedankt voor de omgang met een Boudewijn van Ruren, die voor mij zoete broodjes kwam bakken, toen hij mijn titel hoorde!

— ik heb Ethel dus meegebracht.

— Ja, ik zag haar op de Oudenborcht. Ze ging haar vader bezoeken.

— Ze zal me nu helpen op het kantoor en bij ons inwonen. Ik had allang iemand nodig. Ik krijg te veel op mijn hals, om ook nog al het schrijfwerk te doen. Ethel nam het gaarne aan. 't Is moedig van haar.

— Zij blijft dus op het Lindenhuis.

— Voorlopig. Ik kon ze onmogelijk op Moerschor laten. Haar positie was er nu onhoudbaar. En ik wil niet, dat ze in de stad bij een of ander een schamel postje opneemt. De oude van Loosduinen heeft toch wat op zijn geweten. We kunnen nu wel medelijden met hem hebben, maar hij heeft toch laf en liederlijk zijn heel fortuin er door gelapt en zijn kinderen ongelukkig gemaakt.

— 't Is waar... Een tragische familie. Ik bedenk dat ook dikwijls.

— Een edelman, die zonder uw bescherming, in de kolonie te Hoogstraten zou zitten.

— Dat kon niet en daarom heb ik de ongelukkige naar de Oudenborcht gehaald. Maar hij voelt zijn schuld wel diep.

— En Fanny, die aan die ellendige Boudewijn van Ruren vast geketend zit en niet durft klagen en alle vernederingen moet verduren... Ba, wat een rotte boel op sommige van die kastelen, vervolgde Bernard verontwaardigd. En zulke mannen zouden dan nog de heren van Vlaanderen willen blijven en ons regeren, zoals hun vaderen het deden. Otto van Ruren is nu de paljas, die door ronkende redevoeringen hun kroon moet recht houden.

— Dat lukt toch niet, sprak van Roosendaal. Dwaas is hij, die de nieuwe tijden niet wil begrijpen.

— Ethel zal nu toch gerust zijn bij ons. Dora houdt zeer veel van haar.

— Juffrouw Ethel kan natuurlijk haar vader gaan bezoeken, zoveel ze het wenst, zei van Roosendaal.

Maar verder zweeg hij over haar. Hij begon weer over de planten.

— Ethel heeft hem zwaar beledigd, ik merk het wel, dacht Bernard. En van Dora's droom komt niets terecht.

Van Roosendaal ging weer heen. Op de terugweg ontmoette hij Ethel. Zij bloosde.

De eigenaar van de Oudenborcht wilde toch niet onbeleefd zijn. Hij groette en zei:

— Mijnheer Voorts vertelde me, dat u bij hem zult wonen.

— Ja, hij heeft een betrekking voor me. Ik heb mijn dienst te Moerschor opgezegd, antwoordde Ethel wat verward.

Ze begreep wel, dat van Roosendaal alles zou weten over het huwelijksaanzoek van de Bichas.

— Juffrouw, u bent natuurlijk vrij om uw vader te bezoeken, zo dikwijls u het verlangt.

Het klonk wat hooghartig en bij Ethel laaide de trots weer op. Ze kon die toon zo slecht verdragen.

— Ik hoop dat ik weldra voor papa zelf zal kunnen zorgen, antwoordde ze, veel te scherp. Tot nu toe hebben de omstandigheden het mij, tot mijn spijt belet, vervolgde ze.

— Dan zouden er eerst onderhandelingen met de overheid gevoerd moeten worden, hernam de jonge man koel. Ik herinner u nogmaals, dat uw vader onder mijn toezicht staat. We zullen daarover niet redetwisten. Een feit is een feit. Van dat toezicht merkt uw vader echter niets. U weet het dus nu... u kunt hem bezoeken, zoveel u wilt. Goede dag, juffrouw van Loosduinen!

Van Roosendaal verwijderde zich.

— Verwaande aap, dacht Ethel. Met uw meesterachtige toon!

Maar ze was eigenlijk kwaad op zichzelf, ze had het weer verbrod. Waarom die vinnige opmerking, dat ze liever zelf voor papa zou zorgen? 't Moest van Roosendaal wel zeer belachelijk toeklinken. Ze werd uit medelijden door Bernard en Dora in huis genomen. Ze bezat niets...

— Toch kruip ik niet voor van Roosendaal, dacht ze nijdig. Ik mag mijn vader bezoeken. Hij staat het me toe als een gunst... Hij heeft het toezicht... en ik moet me aan zijn bevelen onderwerpen. Hij laat het me goed voelen.

Ethel veegde de tranen af, die snel opwelden.

Even had ze tegenover van Roosendaal gestaan en hem feitelijk

een knappe, vastberaden, zichzelf beheersende man gevonden.

Waarom die vijandige verhouding dan?

— Ik ben vroeger dwaas geweest, bekende ze. Maar moet hij dat blijven onthouden.

Ze kwam aan het Lindenhuis. Aan tafel vertelde ze haar wedervaren bij Boudewijn. Ze had Fanny niet mogen zien.

— Daar is niets tegen te doen, zei Bernard. Je schoonbroer is meester in zijn huis. En we weten, dat Fanny zich aan hem onderwerpt. Je kunt bij de overheid geen gelijk krijgen, als je toegang tot de Rolandburg wilt eisen. Fanny zou je immers niet steunen en steeds beweren, dat haar man goed voor haar is! Zij durft zich niet verzetten.

Dora troostte Ethel. Deze zweeg over haar ontmoeting met van Roosendaal. Ze had zich immers weer zeer onhebbelijk gedragen. Zo kon er geen toenadering komen.

ZIEKTE

Ethel wilde dadelijk aan het kantoorwerk beginnen en ze vroeg om geregelde uren voor haar betrekking.

Ze meende het ernstig. Ze zou haar brood verdienen. En ze deed haar best om zich spoedig vertrouwd te maken met haar nieuwe taak. Bijna elke avond ging ze naar de Oudenborcht. Ze zag daar van Roosendaal niet. Deze scheen haar te willen mijden. Ze vond het haar plicht haar vader te bemoedigen.

Zekere avond stond van Roosendaal op het voorplein.

— Jonkvrouw van Loosduinen, zei hij, uw papa is ziek. Het verwondert me, dat u het niet bemerkt en er tot Benedict nog geen woord over gezegd hebt.

Die toon trof Ethel onaangenaam. Weer trad van Roosendaal als een meester op.

— Papa is ongesteld, ik weet het, graaf, antwoordde ze, ook vinnig. Maar ik zie het niet ernstig in.

— Ik heb nu wel verleerd in uw rechten te treden. Op dat gebied hebt u me eertijds de les gelezen en ik wil geen flaters meer begaan. Anders zou ik de dokter ontboden hebben. Nu u die noodzakelijkheid niet schijnt in te zien, moet ik er u toch op wijzen, want al hindert het u, toch heb ik officieel toezicht over baron van Loosduinen.

— Dat weet ik, graaf. U behoeft het me waarlijk zo scherp niet te herinneren. Papa wil van geen dokter horen. U bent niet de enige, die aan geneeskundige hulp hebt gedacht, al meen ik nog, dat de ongesteldheid niet van ernstige aard is.

— De wil van uw papa kan in dit geval niet in aanmerking komen. Als u niet om de dokter stuurt, moet ik het doen. Uw vader is wel ernstig ziek.

— Ik zal er om sturen en hem betalen ook ! hernam Ethel driftig en met nadruk op het laatste woord.

Het gesprek liep weeral mis.

— Neen, ik betaal... uw papa staat onder mijn toezicht, sprak van Roosendaal. U bent opnieuw beledigend, jonkvrouw van Loosduinen. U moest dat niet doen.

— U lokt het uit met uw scherpe vermaningen.

— Ik heb niets smalend gezegd, maar ik moet op mijn hoede zijn, sedert u het me kwalijk hebt genomen dat ik de baron van Loosduinen een rustplaats aanbood op zijn voorvaderlijk kasteel. Er was geen kwestie van geld, toen we het over de dokter hadden. Ik sprak alleen over de ernstige toestand.

Ethel voelde wel, dat ze weer te geweldig was geweest.

— Ik heb me wel eens vergist, hernam ze, maar dat ook in een brief herkend. En u blijft het koppig onthouden.

— Wel eens vergist... U drukt u heel zwak uit. U hebt me zwaar beledigd en ik had u daartoe geen reden gegeven. Nooit stelde ik mij jegens u als een parvenu aan. Maar laat ons daarover niet twisten. Wat gebeurd is, blijft zo. Aan ruzie heb ik een hartgrondige hekel, maar ik ben toch geen zwakkeling. Om terug te keren tot uw vader, u zult dus om de dokter sturen. Goed ! Stel het niet uit ! Ik maak me wel wat ongerust. Ik reken dus op u. Goede avond.

Van Roosendaal verwijderde zich.

O, nee, er kwam geen toenadering tussen hen. Weer was er een botsing geweest.

— Zijn ruzieachtige toon, ook altijd, bromde Ethel. Hij moet niet denken, dat ik een klein kind ben, al is hij graaf en schrijf ik op een kantoor. Hij doet, of ik mijn plicht nalaat.

Ze begaf zich dadelijk naar het dorp om de geneesheer te spreken. Deze beloofde de volgende morgen eens naar de Oudenborcht te zullen gaan en de baron nauwkeurig te onderzoeken.

Ethel verzweeg op het Lindenhuis haar ontmoeting met van Roosendaal. Ze was beschaamd over haar eigen houding.

De volgende morgen vroeg ze aan Bernard verlof om naar de Oudenborcht te gaan. Ze wilde bij het bezoek van de dokter tegenwoordig zijn. Wat ongerust begaf ze zich naar het kasteel.

Benedict zei, dat de baron koorts had en te bed was gebleven. De oude bediende was tevreden, toen hij hoorde, dat de dokter zou komen.

— De baron is erg verzwakt, beweerde hij.

De geneesheer verscheen spoedig. Hij onderzocht de zieke, maar kon nog geen uitspraak doen. Het hart klopte niet regelmatig zei hij. Doch hij zag geen onmiddellijk gevaar. De baron moest rusten en te bed blijven.

Ethel liet de geneesheer uit. Ze merkte dan, dat van Roosendaal op het plein met hem sprak. Maar hij kwam niet in de zijvleugel en deed of Ethel er niet was. Het hinderde haar erg.

Ethel ging dan naar haar werk. Tussen de middag kwam ze terug. Ze bleef een uurtje bij haar vader en bemoedigde hem.

Toen ze heen ging, stond van Roosendaal weer op haar te wachten.

— Jonkvrouw van Loosduinen, vergun me u nog eens lastig te vallen, zei hij. Het is in 't belang van de baron. En nogmaals herhaal ik, dat ik niet in uw rechten wil treden. Toch dien ik u iets in overweging te geven. Uw papa is ziek en Benedict kan hem niet verplegen zoals het hoort. Er is een vrouw nodig daarvoor.

— Graaf, het is niet nodig me aan mijn plicht te herinneren, zei Ethel opnieuw scherp. Ik zal zoveel mogelijk bij papa zitten. U ziet dat ik in het middaguur ook al kom.

— Maar overdag hebt u uw kantoorwerk.

— Dat is een kwestie tussen mijnheer Voorts en mij.

— Ja, tot op zekere hoogte. Ik ben ook verantwoordelijk voor de baron. En ik stel voor, dat er een kloosterzuster komt om u en Benedict bij de verpleging te helpen. Het is verre van mij te veronderstellen, dat u uw plicht niet zou doen. Het is pijnlijk, dat we telkens moeten kibbelen, waar ons gesprek toch alleen in het belang van de baron is. U vindt het dus goed, dat ik om een zuster stuur?

— Natuurlijk... graaf... Maar...

— Stil, jonkvrouw van Loosduinen! Spreek niet van de kosten. Onthou nu eens goed, dat uw vader tot het gezin van de Oudenborcht behoort en alle kosten voor mij zijn. Ik zal dus de maatregelen nemen, om een zuster te laten komen.

— Vond de dokter de toestand van papa dan zo ernstig? Tot mij sprak hij alleen van rust.

— Hij wil u niet te angstig maken. Rust is natuurlijk een eerste vereiste. Maar uw vader is erg verzwakt en u weet, dat hij gemakkelijk een krisis krijgt. Daarom moet er een ervaren verpleegster zijn. Een zuster weet, hoe ze met zulke zieken moet omgaan. En vooral in de nacht dient er gewaakt te worden.

— Dat kan ik ook doen.

— Nee.

— U houdt me voor te gemakzuchtig?

— Juffrouw, ik verzoek u er nu eindelijk eens mee op te houden,

altijd mijn woorden verkeerd uit te leggen. Dat is waarlijk onduldbaar. Ik hou van vrede. Hoor eens, ik ben de verantwoordelijke persoon en zal al de maatregelen nemen, die ik nodig acht.

Van Roosendaal ging bruusk heen. Ethel beet op de lippen. Een gloed laaide in haar gezicht.

Weer ruzie, dacht ze. Ben ik dan zo scherp. Waarom bij hem altijd die meesterachtige toon?

Een vreemde ontfermde zich over haar vader, dacht aan alle zorgen, terwijl van Ruren zich om niets bekommerde. En zij twistte met van Roosendaal. Ze nam zich voor bescheidener te zijn. Moest ze niet blij zijn, dat haar zieke vader nu zo rustig in zijn eigen huis lag en niet op een krib te Hoogstraten.

Ethel begreep, dat ze Fanny inlichten moest. Ze sprak er met Dora en Bernard over.

— Rij naar de Rlandburg, zei de heer Voorts. Stel het niet uit. Met een oude man moet je op alles bedacht zijn.

— Maar ik verwaarloos uw werk.

— Voor ziekte wijkt dat!... Je moet Fanny alles vertellen. Ik zal dadelijk laten inspannen. Een knecht zal je voeren. Verlies geen tijd.

En zo reed Ethel naar de Rolandburg. Ze hoopte, dat Boudewijn niet thuis zou zijn. Maar dan was hij in staat door het personeel haar de toegang te ontzeggen.

Van Ruren was echter thuis en hij ontving zelfs met zekere vriendelijkheid. Ze vertelde dat haar vader ziek was.

— Fanny ligt ook te bed, zei Boudewijn. Ze is al enige dagen ongesteld.

— Wat heeft ze? vroeg Ethel, verwonderd over de andere houding van Boudewijn.

— Altijd maar hoofdpijn... hevige hoofdpijn.

— Kan ik haar zien?

— Ik zal je even bij haar brengen, maar zou het niet beter zijn dat ongunstig bericht van papa te verzwijgen, hernam Boudewijn die het scheen vergeten te hebben, dat hij haar de Rolandburg verboden had. Fanny kan nu toch niet mee en dan ligt ze daarover te denken en maakt ze zich nog zenuwachtiger. Gevaar is er toch niet bij? vervolgde hij.

— Gevaar? Ik weet het niet. De dokter zegt me niet alles. Papa is zwak.

— Welnu, laat ons wat wachten. Kom mee, we gaan eens bij Fanny.

Ethel vertrouwde die vriendelijkheid van haar schoonbroer niet. Ze begaf zich met hem naar de slaapkamer.

— Lieve, hier is Ethel, zei Boudewijn. Je mag je natuurlijk niet te

veel vermoeien. Je weet, hoe sterk de dokter rust aanbeveelt. Blijf dus zeer kalm.

Fanny richtte zich op. Ze had ook koorts. Haar gelaat gloeide. De ogen lagen diep.

Ethel kuste haar zuster. Ze vroeg naar haar toestand.

— Pijn in 't hoofd... en het gaat niet over ! kloeg Fanny. O, ik lijd zoveel.

— Ja, dan moet je rusten... Ik mag toch een ogenblikje bij u zitten.

Fanny keek schuw haar man aan, maar van Ruren bracht zelf een stoel.

— Eventjes praten, zei hij. Maar niet te druk !

En Fanny had veel willen vragen. Maar Boudewijn bleef op de kamer en stoorde alle vertrouwelijkheid. Hij scheen achterdochtig als altijd.

— Je weet nog niet, dat ik nu bij Dora woon, zei Ethel toch.

— Bij Dora ? herhaalde de zieke.

Maar weer blikte Fanny naar haar echtgenoot.

— Ik werk er op het kantoor. Bernard had juist iemand nodig. Ik kon niet met baron de Bichas trouwen. Hij is te oud.

— Papa is zeker tevreden, dat je dicht bij hem bent, fluisterde Fanny.

— Ja...

— Ik zal blij zijn als ik weer kan wandelen... O, die hoofdpijn ! Altijd maar steken net of mijn schedel moet barsten.

— En helpen er geen poeders ?

— Neen.

— 't Is overspanning, beweerde van Ruren. Rust is het enige middel. Wat geduld, lieve, huichelde hij tot Fanny. We gaan het schoon weer tegemoet. 't Wordt zo aangenaam in de natuur en dan kun je weer buiten.

't Was eigenlijk een pijnlijk samenzijn, door de onoprechtheid er van.

De zusters hadden elkaar zoveel te vertellen en ze konden niet. Ethel beheerste zich ter wille van Fanny.

Ze sprak over haar vader en Benedict, maar ook dan moest ze de waarheid verzwijgen. Ze mocht niets zeggen over papa's ziekte.

— En nu moet ik jullie beiden scheiden, zei van Ruren. Fanny heeft stilte en rust nodig, maar Ethel komt weer gauw eens terug.

Hij sprak als tot een klein kind.

Hij leidde zijn schoonzuster naar beneden en wandelde met haar het voorplein op.

— Ethel, zei van Ruren toen, ik heb nog een brief gehad van

baron de Bichas. Hij voelt zich zeer ongelukkig en hoopt nog altijd, dat je op je besluit zult terugkomen.

Thans begreep Ethel, waarom Boudewijn zo vriendelijk was geweest. Hij trad weer op als huwelijksmakelaar. Zijn bondgenootschap met baron de Bichas duurde voort. Hij bleef aan het fortuin denken.

— Je bent ginds toch te haastig vertrokken, hernam hij. De baron schreef me, dat het als een vlucht was en hij zulks toch niet aan jou verdiend had. Hij heeft je altijd goed behandeld en je was bij hem als thuis.

— Maar hij zal je wel niet meegedeeld hebben welk bedrog hij pleegde om Bernard Voorts van mij te verwijderen, om te beletten dat we elkaar spraken? vroeg Ethel.

— Wat deed hij dan?

— Een vals briefje schrijven en misbruik maken van mijn naam.

Ethel verhaalde dit in bijzonderheden.

— Liefde zoekt list, zei van Ruren. Je mag dat zo erg niet opnemen.

— Waarom kwam hier dan list te pas?

— Wel, baron de Bichas zal gevreesd hebben, dat mijnheer Voorts je het huwelijk zou ontraden. Hij nam maatregelen. Neen, neen, zo erg vind ik dat niet.

Ethel beheerste zich. Ze dacht aan Fanny. Heftige woorden zouden hun weerslag hebben op de zieke zuster.

— Tot ziens... Goede dag, groette ze. Ik zal je verder over papa inlichten.

Ze stapte naar het rijtuig. Boudewijn vergezelde haar niet.

Verachtelijk mens, dacht Ethel. Arme, arme Fanny, met zulk een egoïst, zulk een huichelaar en valsaard te moeten leven!

Ethel reed naar Veldhove terug. Dicht bij het Lindenhuis zag ze Raimond van Roosendaal, maar deze deed of hij haar niet bemerkte.

— Trotsaard, dacht Ethel. Omdat ik hem eens enige keren op zijn tenen heb getrapt! Vergeeft hij het me niet, wel hij moet het weten. Ik zal me niet verder voor hem vernederen. Ik kan ook een fiere kantoorjuffrouw zijn.

Bernard en Dora vernamen alles, wat er op de Rolandburg was gebeurd. Er werd dan besloten de toestand van baron van Loosduinen na te gaan, eer men Fanny nog inlichtte.

Bernard wilde niet, dat Ethel vandaag werkte. Hij zond haar naar de Oudenborcht, om haar vader gezelschap te houden.

Van Roosendaal trad Ethel tegemoet. Ze zagen elkaar nu toch dikwijls.

— Jonkvrouw van Loosduinen, de kloosterzuster is binnen, zei hij. U kunt dus met haar alles regelen.

— Mijnheer Voorts geeft me veel tijd, om bij papa te zijn. Ik dank u voor uw goede zorgen, graaf, antwoordde Ethel.

— Noem mij geen graaf. Ik was even treffelijk toen u die titel niet kende, als nu. Een titel adelt het karakter niet. Ik ben eenvoudig mijnheer van Roosendaal. Aan adel hecht ik niet 't minst, geloof me...

Ethel boog even en ging toen het kasteel binnen.

— Er is met hem niet te praten, dacht ze. Altijd een stekelig antwoord. Nu weer, omdat ik hem graaf noemde. Hij meent, dat ik hem die brief schreef, omdat ik toen wist, dat hij van adel is. En eigenlijk heeft hij gelijk. Maar een mens kan zich vergissen, ik meende eerst, dat hij een opkoper was. 't Was een zwaar oordeel.

Toch had Ethel er hinder van, dat er geen toenadering kwam. In haar binnenste betreurde ze zeer die houding van Raimond van Roosendaal, want ze bewonderde hem meer en meer.

MILDERE STEMMING

Ethel was naar het dorp geweest om geneesmiddelen. Het was avond, maar zacht glansde de maan.

't Ging niet goed met papa. De dokter had zelf bekend, dat het hart verzwakte.

Zou papa sterven en weldra ter ruste worden gelegd naast zijn vrouw, in de grafkelder van de Oudenborcht?

Ethel wilde hierover niet doordenken. Ze hoopte nog altijd, dat de ziekte keren zou.

Iemand volgde haar, haalde Ethel in, wilde ze voorbij stappen. Maar dan kwam hij naast haar.

Ethel ontroerde. Haar hart bonsde. Het was Raimond van Roosendaal.

— Goede avond, groette ze.

— Jonkvrouw van Loosduinen. Ik vergiste me toch niet, u bent het. Zo laat nog op de weg? Het is toch niet erger met de baron?

— Neen, neen, ik ben om geneesmiddelen geweest...

— Maar had iemand van het personeel gestuurd!...

— Ik doe het gaarne zelf voor papa... Ik zou hem nog meer willen helpen. Ik voel zoveel medelijden.

— U offert uw nachtrust op, zoals Benedict zegt. En dan overdag op het kantoor. U mag niet te veel van uw krachten eisen. Laat me toe u die raad te geven.

— Papa heeft het liefst, dat ik bij hem zit. Bernard Voorts wil me

van het kantoorwerk ontslaan, maar daartoe heb ik geen vrijmoedigheid, ik ben in zijn dienst.

— En mevrouw van Ruren komt niet?

— Mijn zuster is zelf ziek. Ze betert niets, liet ze me weten.

— Toch moet u voorzichtig zijn, hernam van Roosendaal. En nu iets anders. Ik wil niet in uw rechten treden, maar zou het niet goed zijn een specialist te ontbieden? Die verzwakking duurt me te lang. Ik heb het adres, van een bekwaam geneesheer te Gent. Vindt u het goed, dat ik hem verzoek te komen?

— O, natuurlijk, mijnheer van Roosendaal. Het is edelmoedig van u.

— Dan ga ik vanavond nog schrijven. Hij zal dan morgen op het kasteel zijn. Misschien kan die verzwakking overwonnen worden.

— God, geve het.

Een ogenblik zwegen ze nu. Ethel voelde zich wonderlijk te moede. Ze wandelde hier met van Roosendaal, en ze hadden zonder scherpte gesproken.

— Daar naderde iemand...

— Mevrouw Voorts, zei van Roosendaal.

— Goede avond, sprak Dora. Ik was naar de Oudenborcht gegaan, om de baron eens te bezoeken en hoorde, dat Ethel naar het dorp was, en ik besloot je tegemoet te gaan.

— Nu hebt u geleide, jonkvrouw. Goede avond, zei van Roosendaal.

Hij stapte vlug door.

— Nu is hij toch wat lomp, fluisterde Dora. Ons alleen te laten bij avond. Maar het zal verlegenheid zijn, omdat ik je samen zag. Zo, zo, je wandelt met elkaar? Mijn wens zal toch nog vervuld worden.

— Hij haalde me in.

— Maar nu was hij blij mij aan u over te laten.

— Toch heb ik hoop...

— Och, kom, Dora... Mijnheer van Roosendaal kan nooit nalaten me te herinneren, dat ik hem beledigd heb. Hij is erg trots.

— Van Roosendaal trots.

— Och, Dora, ik heb nu wel andere bekommernissen en zorgen dan over van Roosendaal te denken. Papa is ernstig ziek.

— Ja, maar dat kan gauw beteren.

— Ik geloof het niet. Het is algemene verzwakking en ziekte aan het hart. We zullen morgen horen, wat de specialist zegt.

— Die neemt misschien alle ongerustheid weg. Toe, zie het niet te zwart in. Je bent altijd zo somber.

Toen de dames op het kasteel kwamen, zei Benedict, dat van

Roosendaal reeds bij de baron was geweest.

— Hij wil mij vermijden, dacht Ethel. Ik mag vooral niet denken, dat hij toenadering zocht, omdat hij mij op de weg aansprak. Nu, het zij zo...

'T GEVAAR

De volgende dag, in de namiddag, liet Raimond van Roosendaal zich op de Rolandburg aandienen. Boudewijn kwam bij hem.

— Graaf van Ruren, ik ben hier om u een ernstig bericht mee te delen. U weet, dat baron van Loosduinen ziek is. In de voormiddag is een specialist geweest en die verklaart, dat het met de baron een kwestie van weken is, maar ook van dagen kan zijn. Zijn toestand is hopeloos. Het hart verzwakt voortdurend.

— Wel, graaf van Roosendaal, nu onder ons, zal de dood hier niet een gelukkige oplossing brengen?

— Ik wens die vraag niet te beantwoorden. Mijn tweede boodschap is, dat baron van Loosduinen zeer naar zijn oudste dochter verlangt.

— Mijn vrouw kan onmogelijk komen. Ze is zelf ernstig ziek en ik moet dit nieuws over haar vader voor haar verborgen houden. Het is beslist nodig haar ontroering te sparen.

— Dat laat ik natuurlijk aan uw verantwoordelijkheid over. U moet oordelen. Maar de baron vraagt voortdurend naar gravin van Ruren.

— Het laatste bezoek aan de Oudenborcht heeft de gravin geen goed gedaan. De zenuwen zijn aangetast en de dochter blijkt iets van de kwaal van haar vader te hebben, want ook het hart klopt zeer onregelmatig.. U begrijpt, dat ik dus zeer voorzichtig wil zijn.

Fanny kan niet komen. U zult dat zeker ook niet geloven. Ik zelf voel geen behoefte afscheid te nemen van een man, die me bedroog en me dan nog gedurig beledigde.

Van Roosendaal stond op.

— Wat ik zeggen moest, heb ik gezegd, hernam hij. Ik dank u voor dit onderhoud. 't Is dus onnodig verder te spreken.

Van Roosendaal boog en verliet de kamer. Zelf opende hij de voordeur en snel verliet hij de Rolandburg.

Ja, de toestand van baron van Loosduinen was gevaarlijk... De specialist had het beslist verklaard tot van Roosendaal. En deze had het voorzichtig aan Ethel meegedeeld en haar gezegd, dat hij zelf naar de Rolandburg zou rijden, om te trachten Fanny te doen komen.

Hij keerde nu terug en ontbood Ethel van boven. Verlegen trad ze binnen.

— Uw zuster is ziek en kan niet komen, zo zegt graaf van Ruren, sprak hij. Ze mag haar kamer niet verlaten... ze zou zwak van hart zijn.

— Maar dat is verschrikkelijk. Papa vraagt altijd maar om Fanny. Zoëven was hij weer over haar bezig.

— Meent u, dat van Ruren de waarheid niet spreekt?

— Fanny was wat ziek, toen zij hier kwam, maar ik heb nooit gemerkt, dat ze een zwak hart heeft.

— Dan moeten we ons in het onmogelijke schikken. Ware het van graaf van Ruren slechte wil, ik zou niet schamen hem te dwingen zijn vrouw te laten komen. Maar tegenover ziekte staan we machteloos. U moet oordelen.

— Nog een raad, vervolgde hij. U offert u al te veel op. U moet op tijd rust nemen...

— Nog enige weken, en ik mis papa voor altijd. Ik wil die weinige tijd gebruiken om hem te verplegen en te bemoedigen.

— Dat begrijp ik.

— O, ik zou zo veel meer voor hem willen doen. Ik voel geen wrok. Papa heeft gedoold maar ik kan daar nu niet aan denken. Hij heeft veel berouw. Ik moet hem verplegen.

— En als u zelf ziek wordt!

— Ik kan niet rusten. Papa heeft me gaarne bij hem. Dan is hij veel kalmer.

— Wees toch verstandig!... Er is personeel genoeg om u te helpen.

— Ik ben de dochter... Ik wil mijn plicht doen. Personeel kan mij niet vervangen.

— We zullen hopen, dat gravin van Ruren betert en toch komen kan, eer het te laat is.

— O, ik zal zelf nog eens naar de Rolandburg gaan. Ik vertrouw mijn schoonbroer niet. Boudewijn heeft een hatelijk karakter. En Fanny zal het niet van hem horen, dat de toestand van papa zo erg is.

— De graaf zei, dat hij het niet aan zijn vrouw zou zeggen.

— Dan moet ik Fanny zelf spreken.

— Het is alles tragisch. Hou toch moed, zei van Roosendaal medelijdend.

Ethel keerde naar boven terug. De vreselijke tijding, dat haar vader weldra zou sterven had indruk op haar gemaakt. 't Was of de doodsengel de Oudenborcht reeds met zijn vleugels overschaduwde. En welk een tragisch einde eigenlijk !

HET EINDE

Van Loosduinen ging elke dag achteruit. Ethel verpleegde hem trouw. Ze was nu altijd op de Oudenborcht. De heer Voorts wilde volstrekt niet dat ze kantoorwerk verrichtte.

Van de Rolandburg kwam niemand. Ethel was er nog eenmaal heen geweest, maar Boudewijn liet haar niet bij Fanny toe. Zijn vrouw mocht in haar rust niet gestoord worden. Het was een ernstige zenuwpatiënt, beweerde hij, en als bewijs toonde hij een getuigschrift van de dokter.

Stil kwam het einde. Op een zonnige lentedag ontving baron van Loosduinen de laatste genademiddelen van de kerk. Hij was volkomen bij zijn bewustzijn.

Toen de priester heen was, riep hij Ethel...

— Mijn kind, ik ga sterven... zei hij.

Het was de eerste maal, dat hij zijn ware toestand erkende.

— Papa, er is nog hoop, snikte Ethel.

— Neen, neen... Ik heb nu gebiecht. Maar de priester kan me niet vergeven, wat ik jegens mijn kinderen misdeed.

— Papa, 't is God, die vergeeft... en hij vergeeft u alles... Denk daarover niet meer!

— Fanny mag niet komen. Ik leverde haar in de macht van graaf van Ruren, een ellendeling...

— Papa, nu geen haat meer, fluisterde Ethel. Fanny kan niet komen... ik heb het u al meegedeeld. Ze is ziek... en we mogen haar genezing niet verhinderen.

— Ze is ziek... arme Fanny... Waarom is ze ziek?... Door die man... die tiran... en ik leverde hem aan haar over. Als ik maar van zorgen voor haar ontslagen was, dat zou mij al veel verlichten. Ik ben van haar ongeluk de schuld.

— Papa toch!

— Ja, zo is het... O, kon ik alles anders doen... kon ik herbeginnen! Maar ik sterf... En ik laat jou ook achter... arm... eenzaam...

— Papa, ik ben bij Dora als thuis.

— Dora en Bernard, vreemden, zijn beter voor jou dan ik was... O, Ethel, kind, ik voel het zo... en ik heb het gevoeld, sedert ik op de Oudenborcht woon. En daarvan sterf ik... maar het is verdiend... 't Moet branden in me...

— Papa, spreek toch zo niet, smeekte Ethel. U bent een goede vader...

— Ik... goed... Neen, Ethel! Maar jij hebt een edel karakter, een hart als je mama... Je hebt me altijd bemind... mij, de onwaardige!

— Neen, neen, geen onwaardige, maar mijn lieve vader... God

vergeeft alles... papa... U gaat nu naar mama. Zij wacht daar boven op u.

— Naar mama ! Ik ? Mag ik zijn waar zij is... een heilige... zij, die zoveel van me verdroeg. Mag ik bij haar komen ?

— Ja, papa... Alles is u vergeven ! O, wees nu rustig. Ik blijf bij u zitten. Heb niet zulke triestige gedachten. God is zo goed.

— Ik voel mijn schuld !

Ethel boog zich over haar vader. Ze wreef zacht zijn gelaat af en bevochtigde zijn lippen.

Een hele tijd lag de baron nu stil.

Van Roosendaal trad stil binnen. De zieke keek plots met wijde ogen naar hem.

— Mama, fluisterde hij... Ik zag haar... Ik zie ze niet meer.

Van Roosendaal ging heen. Wat later bracht hij met Benedict het portret van de vrouw van de Oudenborcht mede en plaatste het tegenover het bed.

Van Loosduinen glimlachte nu en een glans verhelderde zijn gelaat.

— Mama, prevelde hij weer... O, Ethel, mag ik ?...

— Wat, papa ?

— Tot mama gaan ?... Mag ik... na dat slecht leven.

— Ja... ja... U zult weer bij mama zijn... God heeft u alles vergeven. Kristus is u genadig.

— Mama...

Hij vestigde zijn ogen, die nu zeer groot schenen, op het portret. Een hele tijd sprak hij niet meer. Maar hij ademde zwaar en feller hijgde de borst.

Ethel bevochtigde zijn lippen weer, wreef zijn voorhoofd af, deed wat zij kon, om de doodsstrijd te verlichten. Uit haar ogen straalde de kinderlijke liefde. Van Roosendaal zag het ontroerd.

't Werd avond... De schemering kroop in de kamer, in de hoeken, over de muren, het bed.

De kloosterzuster maakte licht. Ze dempte het. Maar Ethel zorgde, dat het schijnsel op het portret van haar moeder viel.

't Was haar of de vrouw van de Oudenborcht het sterven van haar vader verlichtte. Telkens veegde Ethel tranen af.

De baron sprak niet meer. Hij staarde strak naar de beeltenis van zijn vrouw. Soms sloot hij de ogen.

Ethel zat naast het bed. Zij veegde het doodszweet af, schikte nu en dan het kussen, lette op elke beweging, drukte zijn hand.

Van Roosendaal was gebleven. Hij zat naast Benedict. Ook hij was onder de indruk van dit sterfbed. Hij voelde toch een zoete voldoening de arme zwerver een schuilplaats te hebben geboden.

Baron van Loosduinen behoefde toch niet te Hoogstraten te sterven.

De kloosterzuster vroeg Ethel of ze de gewijde kaars mocht aansteken. De dochter knikte. En Benedict haalde de kaars, die op 't nachttafeltje voor een zilveren kruisbeeld werd geplaatst.

De zuster bad stil.

Ethel beheerste haar droefheid. Ze beet zich soms op de lippen, om niet te schreien.

— O, er ging haar zoveel door 't hart! Ze dacht aan de jeugd, aan de blijde dagen van de Oudenborcht, aan haar moeder. Maar er was geen wrok in haar gemoed... alleen medelijden en teerheid voor haar vader. En Fanny, die nu niet hier was.

Ethel was nu van Roosendaal zo innig dankbaar, omdat haar vader hier kon sterven, en ze niet bij hem in een vreemd gasthuis zat...

De avond verliep... Het was de doodsengel, die over het ziekbed boog en diepere schaduw legde op het gelaat, dat scherper, langer, beenderig werd.

Dora en Bernard kwamen. Benedict liet hen binnen. Op de trap zei hij:

— De baron is aan 't sterven. Het zal straks gedaan zijn... Hij had een laatste opflikkering. Hij heeft nog veel met jonkvrouw Ethel gesproken over mevrouw zaliger.

— Hoe houdt Ethel zich? vroeg mevrouw Voorts.

— Flink. Ze toont zich kloek. En zulk een liefde voor haar vader... Ha, wat heeft ze hem teer verpleegd! Mijnheer van Roosendaal zei me dat vanmorgen ook. En dat mevrouw Fanny niet kan komen! Ze is te ziek. Als het maar waar is.

— Vraagt de baron nog naar haar?

— Nu niet meer. We hebben graaf van Ruren laten weten, dat de baron bediend is. Mijnheer van Roosendaal wilde het, maar de koetsier kreeg geen antwoord mee. 't Is toch erg. Ik geloof niet veel van die ziekte. Mevrouw Fanny mag niet komen.

— Van Ruren laadt een zware schuld op zich, tenware mevrouw Fanny waarlijk erg ziek is, sprak Bernard.

— Ik weet van een werkman van de Rolandburg, dat mevrouw toch weer beneden komt, hernam Benedict.

Hij liet Dora en Bernard op de slaapkamer. En het echtpaar schrok van de kranke. Ja, dat was de dood, die het lichaam sloopte.

Dora zette zich naast Ethel en kuste haar vriendin.

— O, hoe goed dat je komt, fluisterde Ethel. Zie, papa kijkt altijd naar mama's portret. Dat heeft hem rust gegeven.

Ethel boog zich over haar vader.

— Papa, zei ze, Dora en Bernard hier...

Van Loosduinen keek Ethel aan... hij antwoordde niets, maar een glimlach lag om zijn lippen... En dan dwaalde zijn blik als zoekend naar het portret.

— De baron sterft, fluisterde de kloosterzuster. Laat ons bidden!

Benedict knielde, Bernard eveneens... Dora bad mee. Ethel boog zich nog meer naar haar vader. Van Roosendaal stond nu naast haar.

— Uw vader gaat zacht heen, prevelde hij ontroerd. Zonder pijn... vredig...

— O, ja... Maar het is zo hard hem te verliezen...

Ze nam haar vaders hand en kuste die. Ze hield die hand vast, als om haar vader te geleiden in de doodsvallei.

Nog enige tijd lag van Loosduinen snel te ademen... Ethel blikte hem voortdurend aan. Zijn hand bleef in de hare rusten.

Maar het einde kwam; de ademhaling werd zwakker, hielp op...

— Jonkvrouw van Loosduinen, uw vader is gestorven, zei van Roosendaal plechtig. Zijn ziel is naar de Heer. Het einde was toch kalm.

— O, papa gestorven! kreet Ethel en ze barstte in zenuwachtig snikken los... Papa, toch, ik had u zo lief, arme papa. U hebt veel geleden.

Ze kuste haar vader.

Toen fluisterde van Roosendaal Dora iets toe. En mevrouw Voorts nam Ethel bij de arm.

— Kom mee, naar beneden, zei ze.

— O, laat me hier blijven!

— Men zal uw papa bezorgen.

— O, mag ik dan helpen? smeekte Ethel.

— Neen, 't is beter van niet. Toe, kom mee...

Bernard hielp zijn vrouw om Ethel met zacht geweld uit de kamer te voeren. Even bood ze toch verzet.

Van Roosendaal haalde een dienstmeid uit zijn woning. Zij zou met Benedict de baron afleggen.

Ethel zat nu beneden met Dora en Bernard.

Een halfuur later mocht ze weer naar haar vader gaan zien. Hij lag vreedzaam, en met een uitdrukking op het gelaat als in de goede dagen.

— Jonkvrouw van Loosduinen, het was altijd de gewoonte bij een sterfgeval op de Oudenborcht om de klok te luiden. Zal het u niet te veel ontroeren, als u de klok hoort? vroeg van Roosendaal.

— O, mag papa die eer hebben? zei Ethel ontroerd.

— Al de eer, die aan de van Loosduinens werd bewezen.

— Ik ben er u zo dankbaar voor, mijnheer!

Even later klonk plechtig de klok en hoorde men op de hoeven in 't ronde en op het dorp de zware klanken. Men wist nu, dat de baron overleden was. En de meesten baden voor zijn ziel.

Dora en Bernard namen Ethel mee naar 't Lindenhuis.

En op de Oudenborcht was het nu heel stil geworden... De kloosterzuster en Benedict waakten bij de dode.

Van Roosendaal had iemand met het overlijdensbericht naar de Rolandburg gezonden. Hij was tevreden, dat hij de adellijke dolaard het mogelijk gemaakt had op zijn oud landgoed het hoofd neer te leggen.

DE TIRAN

Van Ruren was niet thuis toen het doodsbericht kwam.

Hij woonde een meeting bij in een naburig dorp, waar een gehuurd spreker aan de aanwezigen uitlegde, dat Otto van Ruren de toekomstige kandidaat voor de Kamer zou zijn. Otto zelf was niet aanwezig. Maar een kiesdraver weerde zich voor hem... En die man was niemand anders dan de diep vernederde Aloïs van der Loon, die aan graaf van Boerel moest gehoorzamen. Het was nog maar een bijeenkomst voor de dorpsnotabelen en van der Loon sprak Frans. Later zou men de boeren samen roepen.

Eindelijk reed van Ruren heen. Buiten het lokaal verduisterde zijn gelaat. Hij dacht aan Fanny. Een grijns wrong zich om zijn lippen.

— Ik speel hoog spel, mompelde hij. Maar ik zal winnen. Het geheim van de ziekekamer dringt nooit naar buiten. Ik moet me nu niet ongerust maken. En toch klopt het hart me soms tot in de keel. Ik waag veel. Toe, laat ik sterk zijn! Ik haat Fanny. Is me dat een vrouw! Ik moet haar meesleuren... en ik veracht haar. Ik ben nog jong... en mag meer vreugde van het leven verwachten, dan ik al genoten heb. Fanny heeft niet meer de minste bekoring voor me. En haar laffe onderwerping dan, haar gevlei. Ba, kijk dan alle dagen naar dat gezicht... Ja, ik speel hoog spel. Maar niemand vermoedt het en allerminst de domme dokter, die zo hoog tegen me opziet. Toe, toe, niet ernstig zijn... Geen gedub. Alles verloopt goed, voor mij. Ik heb op het verlovingsfeest zulke schone meisjes gezien. Wat heb ik aan mijn vrouw. Een last is ze voor me!

Zonderlinge gedachten bestookten Boudewijn van Ruren, terwijl hij huiswaarts reed. Hij ging tegenwoordig niet gaarne van de Rolandburg weg. Maar hij had deze meeting toch moeten bijwonen.

Het personeel zei, dat hij de zieke zo trouw verzorgde.

Boudewijn kwam thuis. De knecht reikte hem dadelijk een brief over.

— Een bediende van de Oudenborcht heeft hem gebracht, zei hij.

Van Ruren scheurde haastig de omslag open en las:

„Mijnheer de Graaf,

Bij deze laat ik u weten, dat baron van Loosduinen zo even kalm en rustig overleden is. Zijn einde was vrede. Zo u schikkingen voor de begrafenisplechtigheid wenst, gelieve het mij te laten weten, uiterlijk tegen morgenavond. Krijg ik geen bericht van u, dan zal ik zelf de maatregelen nemen.

Ik geef ook kennis aan de overheid van dit overlijden.

Raimond van Roosendaal."

— Gelukkig, de oude is van de baan, mompelde de hardvochtige schoonzoon. Dat is een... Ik schikkingen nemen voor de begrafenis? Nee, die laat ik aan zijn goede beschermer over. Ik betaal geen cent. Ik ben al genoeg benadeeld geworden. Wat een hoge toon van die heer van Roosendaal! Me toch eens laten voelen dat ik mijn schoonvader aan zijn lot overgelaten heb en hij de liefdadige gespeeld heeft! Ik zal de begrafenis bijwonen. Dat kan ik niet laten voor de mensen van Veldhove. Ik mag geen kritiek uitlokken. Dat zou slecht zijn voor de verkiezing van Otto. Ja, ja, een mens moet aan alles denken. Politiek heeft overal haar belang. Zo, zo is de oude de pijp uit, zoals de boeren zeggen. Kalm en rustig... en zijn einde was vrede. Hoe roerend! Een vagebond, een laffe boemelaar is hij geweest, zijn einde vrede! Ja, ik mag zijn ene dochter onderhouden en de andere is kantoorbediende bij een hovenier. Een schone vrede! Nu moet ik dat nieuws aan Fanny meedelen. Ze kan er nog maar eens ferm van schrikken. Ik heb haar toch belet bij het sterfbed te zitten en er daar van alles over mij uit te flappen in haar zenuwachtigheid. Ik hou haar binnen. Och, toe... niet bang zijn, vervolgde hij, als om zichzelf weer te bemoedigen. Ze weet niet, wat er met haar gebeurt. Ze is onnozel als een klein kind. 't Geheim van haar kamer dringt niet naar buiten.

Boudewijn van Ruren stond nog even in de voorkamer. In de spiegel schrok hij van zijn eigen bleekheid. Het leek, of hij bang was zijn vrouw te ontmoeten.

— Niet kinderachtig zijn, mompelde hij. Ik waag veel, maar ik win. En er kraait geen haan naar! Sterk zijn tot het einde. Ik heb recht op een gelukkiger leven. Ik mag me van een slavenketen bevrijden en een schone, vrolijke vrouw hebben.

Eindelijk ging Van Ruren naar boven. Fanny was nog op. Zij zat in een stoel en hield zich met borduurwerk onledig.

— Goede avond, zei Boudewijn. Nog niet te bed? Je eist te veel van je krachten. Dat is niet wel. Je spant je te erg in.

— Altijd te bed verveelt zo, zei Fanny met matte stem.

— Ik mag je niet beneden laten. De dokter wil, dat je absolute rust neemt. En hij heeft gelijk. Hij ziet je toestand ernstig in.

— Maar hij overdrijft.

— Neen, Fanny.

— O, laat mij morgen naar papa gaan, Boudewijn! smeekte Fanny.

Van Ruren had haar toch meegedeeld dat haar vader zeer ziek was.

— Ik denk voortdurend aan hem. Hij zal naar mij verlangen. Dat weet ik zeker, vergeef hem nu wat hij je aangedaan heeft. De dood wist alles uit. Toe, Boudewijn.

— Ik heb in je belang gehandeld en de dokter zei ook, dat je binnen moest blijven. Je mag niet je krachten overschatten.

— Laat me morgen gaan!

— 't Kan niet, lieve, hernam van Ruren. Je zou te veel ontroeren. We moeten dat vermijden.

— En ben jij vandaag niet geweest?

— Neen, neen. Ik ga niet. Dat weet je wel. En, Fanny, het is niet meer nodig... je moet het weten... ik ontvang zojuist het bericht. Wees zeer kalm. Ik mag het niet verbergen.

— O, Boudewijn, wat?

Fanny verbleekte en begon te beven.

— Je begrijpt me wel. Het is afgelopen met je vader. Ik ontving zo juist het doodsbericht door Raimond van Roosendaal.

— O, Boudewijn... papa gestorven! kreet Fanny, in tranen uitbarstend.

— Och, kom, dat is het beste! Nu zijn we hem kwijt, hij was de schande van de familie, vervolgde van Ruren onbarmhartig. Hij had veel eer moeten verdwijnen.

— En ik mocht niet gaan... papa gestorven... en ik mocht hem niet meer zien... Maar nu wil ik naar de Oudenborcht! riep Fanny uit. Je zult me niet tegenhouden.

Ze stond op, doch van Ruren duwde haar terug in de stoel.

— Je gaat niet naar de Oudenborcht, zei hij. Tussen je vader en ons was alles afgedaan. En ik ben tevreden, dat hij dood is, hoor je dat! Ik ben blij Fanny, dat we je vader kwijt zijn, voor altijd kwijt zijn, voor altijd kwijt... Hij heeft nog veel te lang geleefd.

— Boudewijn! gilde Fanny.

Ze bezwijmde. Van Ruren nam haar op en droeg haar te bed.

Hij belde. De meid kwam.

— De gravin is bewusteloos, zei van Ruren. Ik ontving zo juist het doodsbericht van baron van Loosduinen en dat heeft haar hevig aangegrepen.

— O, is de baron overleden?

— Ja. Deze avond. 't Was hard voor de gravin dit te horen. Help me. Ik zal de gravin een kalmerend poeder toedienen, dan slaapt ze rustig.

Zo had graaf van Ruren het vreselijk nieuws aan zijn vrouw meegedeeld. Maar aan van Roosendaal had hij wijsgemaakt, dat hij zelfs de tijding van de ziekte voor Fanny verborgen moest houden, om haar te sparen.

De knecht moest de dokter halen, die kwaad was omdat hij uit de herberg werd geroepen. Maar slaafs verscheen de oude geneesheer voor de heer van Rolandburg. Hier was hij zeer onderdanig.

— Is het weer niet goed met de gravin? vroeg hij.

— Neen... Ik moest haar het nieuws van de dood van haar vaders meedelen. Ik kreeg zo juist het bericht van de Oudenborcht.

— O, graaf, dat was niet voorzichtig.

— Maar ik kan dat toch niet verborgen houden; ik zei het heel voorzichtig... en 't bericht greep haar geweldig aan.

— Dat kan ik geloven. Hij was toch haar vader.

— Helaas! Ik beschouw zijn dood als een verlossing, het einde van vernedering.

— Dat is het ook. Maar een kind houdt geen wrok en vooral niet als er sterven bij gemoeid is.

— Laat ons naar boven gaan! Ik ben waarlijk ongerust over mijn vrouw.

— 't Was moeilijk het nieuws voor haar te verduiken, dat erken ik.

— Ik heb het met alle voorzichtigheid meegedeeld, loog Boudewijn.

De geneesheer boog zich over Fanny. Hij liet haar aan een flesje ruiken. Langzaam opende ze de ogen.

Boudewijn bleef alleen met Fanny. Hij bereidde het slaapdrankje, maar nam niet het poeder van de dokter, doch een ander.

— Hier drink dat, zei hij. En dan zul je slapen.

— Ik kan best naar de Oudenborcht rijden. De dokter overdrijft. Ik wil bidden bij papa.

— Neen, Fanny, spreek er niet meer over! Je blijft hier. En gehoorzaam! Ik ben daar straks wat hard geweest, maar de oude wrok laaide op, en dat moet je kunnen begrijpen.

Zijn hand beefde, toen hij Fanny het glas toereikte... en zij gewillig dronk. Hij sloot even als beschaamd de ogen.

— Sterk zijn, sprak Boudewijn bij zichzelf. Niemand ziet mij. Er zijn geen getuigen. Ik moet durven.

Fanny kreunde nog enige tijd. Dan sliep ze in. Maar 't was meer een verdoving dan slaap.

Boudewijn zat naast het bed. Hij had weer als een visioen van jonge, schone adellijke dames, levenslustig en rijk... ja, rijk vooral.

Als een arme martelares lag daar Fanny van Loosduinen, die geen afscheid had mogen nemen van haar vader, en in de brutale macht was van een kerel, wiens zinnelijkheid en vrekkigheid tot misdaad leidden.

Boudewijn van Ruren was een giftmenger geworden, een moordenaar, die langzaam zijn schurkenstreek uitvoerde.

— 't Zal weer een beroerde nacht zijn voor mij, mompelde van Ruren. Maar ik neem een slaappoeder van de dokter. Ik wil niet uren liggen dubben en peinzen.

Hij had toch nog wroeging over zijn misdaad.

Zo zat hij hier.

En in de dorpsherberg babbelde, de oude, suffe dokter, die niets van de misdaad bemerkte, over baron van Loosduinen, die beter zou gestorven zijn, voor hij er al zijn goed had doorgelapt.

De geneesheer was toch fier, dat hij naar de Rolandburg werd ontboden en van Ruren geen specialist uit Gent konsulteerde.

Maar 's avonds werd hij toch liever met rust gelaten. Laat kroop hij dan in bed, half bedwelmd, door de vele pinten en een paar druppels, die hij thuis nog dronk.

Hij zou niet achter 't geheim komen van de ziekenkamer op de Rolandburg.

DE BEGRAFENIS

Raimond van Roosendaal had van Boudewijn een brief ontvangen.

„Geachte Heer Graaf,

Ik dank u voor het bericht, mij toegezonden. Ik laat de beschikkingen voor de begrafenis aan u over.

Tot mijn spijt kan mijn vrouw niet naar de Oudenborcht komen. Zij is ernstig ziek en de dokter schrijft volstrekte rust voor. Het nieuws van haar vaders dood heeft haar sterk aangegrepen.

Ik heb besloten de begrafenisplechtigheden bij te wonen.

Hoogachtend,
Boudewijn van Ruren"

— Vrekkige egoïst, mompelde van Roosendaal. Hij schuift de kosten op mij. Ik had het niet anders verwacht. Welk een karakter! Hoe kan een man zo bestaan. Haat tot in de dood, omdat er geen erfenis is.

Ethel vertoefde overdag op het kasteel. Van Roosendaal deelde haar mee, wat Boudewijn geschreven had.

— En Fanny mag papa niet meer zien! kloeg Ethel. Is daar nu toch niets aan te doen? Ik ben overtuigd dat Boudewijn overdrijft en haar belet te komen.

Maar zij stond machteloos tegenover de dwingelandij van haar schoonbroer.

Zo kwam de dag van de begrafenis.

De lijkkist stond in de vestibule van de Oudenborcht en die hal was in een rouwkapel herschapen.

Juist zoals zijn voorvaderen, met dezelfde praal en eer, zou de laatste heer van de Oudenborcht uitgedragen worden.

Op het kasteel woei half top de vlag met het wapen van 't oude geslacht. Van Roosendaal bekostigde alles. De dorpsnotabelen en boeren verzamelden zich op het slotplein.

Enige koetsen reden aan. Edellieden stapten er uit.

Van Roosendaal had doodsbrieven verzonden en de meesten kwamen om hem.

Ook het nieuwe rijtuig van de Rolandburg verscheen en Boudewijn steeg er uit. Hij spoedde zich naar binnen.

Van Roosendaal ontving hem met een buiging, maar sprak geen woord.

— Waar is Ethel? vroeg van Ruren.

— In het salon, met mevrouw Voorts, antwoordde van Roosendaal heel koel.

— Kan ik haar zien? hernam van Ruren.

Even aarzelde van Roosendaal.

— Kom mee, fluisterde hij.

En hij liet van Ruren in het salon.

— Ethel, ik betuig je mijn deelneming, huichelde Boudewijn. Fanny weet het nieuws ook. Ik kon het niet verzwijgen. En toch was het onvoorzichtig van me. Ze is nog zieker geworden. Kom haar maar eens bezoeken! Dat zal haar troosten.

— Kon ze niet mee komen?

— Onmogelijk. De dokter heeft het streng verboden. Ik moet haar ontzien.

Van Ruren deed, alsof hij Dora niet bemerkte. Hij was daardoor weer grof.

— Toen papa lag te sterven, zat jij op een kiesmeeting, sprak Ethel plots. O, waarom kom je dan naar papa's begrafenis? Was je nu ook maar weggebleven! Veins niet rond papa's lijkbaar! Dat kan ik niet verdragen.

— Ethel, Ethel, zei van Ruren vermanend. Nu twisten... nu...

— Ik twist niet! Toe, ga heen! Ik kan thans niet spreken. Je hebt papa veracht... en nu voor de mensen zul je een droevig gezicht zetten. Dat is gemeen gehuichel. Troost me niet, je meent er niets van.

Van Ruren verliet het salon. Hij was woedend, omdat Ethel hem dit gezegd had in bijzijn van mevrouw Voorts.

Maar hij trok dan toch in werkelijkheid een gelegenheidsgezicht, toen hij zich in de rouwkapel bij van Roosendaal en Voorts voegde.

De begroeting van de dode begon. Op de kist lagen bloemen van Ethel.

Edellieden, dorpsnotabelen, ambachtslieden, boeren, verschenen en bogen bij de lijkbaar. Zeker waren er velen, die het nog uit eerbied deden voor de van Loosduinens. En de anderen kwamen omdat ze wisten, dat van Roosendaal de begrafenis regelde. Zo was er veel volk.

De geestelijkheid naderde. En toen werd de kist uitgedragen. De klok van de Oudenborcht luidde plechtig. Ze had dit al honderden jaren gedaan, wanneer een lijk in het kasteel werd gelicht.

De stoet begaf zich naar de kerk. Ethel lag te wenen in de armen van haar vriendin.

Langs de weg knielden vrouwen en kinderen voor een hoeve of aan een kruistraat. Er was veel ingetogenheid.

Bijna twee uur later keerde de stoet terug. En toen lag de oude grafkelder onder de kapel geopend.

Van Loosduinen werd ter ruste gelegd naast zijn vrouw. En een adellijk naambord werd aan de wand van de kapel gehecht, bij de vele anderen van het voorgeslacht.

Van Ruren boog in de hal even voor van Roosendaal en stapte naar zijn rijtuig. Ook de andere genodigden gingen heen. En het werd stil op de Oudenborcht.

Van Roosendaal had Ethel, mijnheer Voorts en zijn vrouw verzocht te blijven middagmalen. Zo bleven zij, die van Loosduinen tot het laatste getrouw waren geweest, nog wat samen...

Dora en Bernard zouden Ethel meenemen.

— Mijnheer, hoe kan ik u ooit danken voor alles, wat u voor papa hebt gedaan! sprak Ethel ontroerd. Nu voel ik het, wat u voor hem geweest bent.

— O, laat dat! Baron van Loosduinen had recht in dit kasteel

te verblijven. Nu rust hij er in. En dat hoort zo. Hij was de laatste heer van de Oudenborcht.

Dan reed het rijtuig van Oudenborcht voor. En van Roosendaal groette Ethel, Dora en Bernard, die nu naar 't Lindenhuis reden...

De vlag bleef nog halftop waaien en 's avonds luidde nog eens de oude klok, en werd in menig huis een gebed opgezonden voor de baron, die thans waarlijk in de rust was gedaald.

DE MARTELARES

Boudewijn van Ruren kwam vol wrok op de Rolandburg aan. Nu moest hij niet meer huichelen. Hij had bij de begrafenis weer eens zijn komedie gespeeld. Van Boerel was eergisteren bij hem geweest, om hem aan te raden de lijkplechtigheden bij te wonen. Dat zou te Veldhove een goede indruk wekken en in het belang van de verkiezingen zijn. Overal moest de politiek zich doen gelden, bij deze egoïstische lieden.

Fanny zat op haar kamer. Ze was zwak. Toch had ze die morgen gesmeekt te mogen meegaan naar de Oudenborcht. Boudewijn weigerde bruusk.

Fanny had de ganse ochtend voor de ziel van haar vader gebeden.

Boudewijn trad binnen. Zijn vrouw groette hem en keek hem verlangend aan.

— O, vertel me, hoe is alles vergaan? vroeg ze.

— Houd u toch kalm! Je windt je weeral op! snauwde de graaf.

Hij ging zitten en stak een sigaret op, al wist hij, dat dit de zieke moest hinderen.

— Hoe alles vergaan is? sprak hij. Natuurlijk heeft Ethel me weer grof en gemeen beledigd. Toen ik bij haar kwam, verweet ze me, in aanwezigheid van die hoveniersvrouw, haar boezemvriendin, dat ik huichelde daar te komen.

— Maar ze was overspannen... ze wist niet wat ze zei.

— O, verdedig je ze weer? Trek je partij voor haar tegen je man? Dat ben ik van jou gewoon.

— Nee, Boudewijn!

— Zwijg dan en luister! Volgens je lieve zuster had ik beter gedaan weg te blijven. Ze viel ook erg tegen jou, loog van Ruren. Je gaf niet om je vader. Je was hardvochtig en zo meer. Van je zwakheid geloofde ze niets. Zo ging ze als een echte furie te keer. Natuurlijk verwijderde ik me. En ik heb me ook niets van Raimond van Roosendaal aangetrokken. Wat heeft die een komedie

verkocht? Liefdadigheid? Jawel, eens flink de aandacht gevestigd op zijn zogenaamde edelmoedigheid.

— Was er veel volk?

— Natuurlijk! Aan nieuwsgierigen geen gebrek. Ieder wilde dat spektakel zien. Een schone begrafenis van een geruïneerde edelman! Van Roosendaal had voor de nodige reklame gezorgd. Hij voelde daar zich de hoofdpersoon en liep met een tronie, die glansde van hoogmoed. 't Verwonderde me nog, dat hij geen redevoering hield. 'k Schaamde me natuurlijk tegenover de edelen, die aanwezig waren, uit eerbied en achting voor mij.

Fanny boog diep het hoofd. Boudewijn deed haar pijn door zo te spreken. Wat verwachtte ze ook van hem een waar verslag over de lijkplechtigheden? Uit zijn woorden schuimde de haat.

— Een volle kerk, vervolgde van Ruren. Natuurlijk... weeral nieuwsgierigheid. Het is afgelopen... Ik kan niet treuren, dat zul je dan toch wel begrijpen. Waar is de erfenis der van Loosduinens. Geen cent. Zo ben ik bedrogen geworden en dat voel ik vandaag weer diep.

De vrekkige kerel ontzag de smart van zijn vrouw niet in 't minst. Integendeel, hij vond er een duivels genoegen in haar nog te sarren.

Fanny begon te schreien.

— En ik heb geen afscheid van papa kunnen nemen! snikte ze.

— Zaag daar nu niet meer over. Voel eens met mij mee al het onrecht mij aangedaan. En dan zou je het me nog kwalijk nemen, dat ik Otto belette zich in dezelfde miserie te steken? Hij zal nu spoedig trouwen. Je kunt de bruiloft natuurlijk niet bijwonen.

— O, neen, ik ben in rouw over papa.

— Maar ik zal me van die rouw niets aantrekken. Je weet, dat ik niet kan huichelen. 't Kostte me vanmorgen al moeite genoeg een effen gezicht te trekken. Maar ik mocht toch niet lopen lachen achter de doodskist, al had ik er soms zin in bij heel dat kluchtspel.

— Boudewijn, hou op... toe hou op. Het is te erg, wat je zegt! kreet Fanny.

— Je mag de waarheid wel eens horen.

Van Ruren zat weer alleen met zijn vrouw. Niemand merkte het, hoe meedogenloos hij haar folterde. Zo streefde hij naar zijn doel, haar steeds zieker te maken, haar meer en meer uit te putten... haar langzaam te vermoorden, zonder dat men hem van misdaad zou kunnen beschuldigen.

Fanny hield de handen voor het gelaat en weende hartstochtelijk.

— 't Was toch mijn papa! kreunde ze. Ik heb veel voor hem gebeden. God zal hem genadig zijn.

— Van Loosduinen trok zwaar beladen de eeuwigheid in. Een mens moet in de eerste plaats eerlijk zijn.

Zo durfde deze schurk spreken, hij, die zijn zwakke, willoze, slaafse vrouw langzaam het leven benam.

— Je vader liet ons rap trouwen, om jou onder dak te hebben, vervolgde Van Ruren. Daar denk ik nu nog eens heel sterk aan. En ik kan hem dat niet vergeven, al ligt hij in zijn kist. O, het kluchtspel... zo noem ik het. De vlag van de Oudenborcht waaide, die lap met schande besmeurd, en met heel de boel voor schuld verkocht. De klok luidde. Ik vond haar klank vals. Schone komedie. En aan gapers geen gebrek. Ethel vond het natuurlijk alles prachtig. Eer aan haar vader. Fijne eer, betaald door een vreemdeling, die de vorige meester van het kasteel als een bedelaar onderhield in een paar kamers, treiterde Van Ruren nog onbarmhartiger. Ja, ik spreek mijn hart rechtuit. Nog zo beledigd worden door je zuster! En die hooghartigheid van van Roosendaal. Hij meende zeker, dat ik in de kosten van de begrafenis zou komen. Van mij had je vader zes ruwe planken gekregen en dat zou meer dan genoeg geweest zijn.

— Boudewijn! kloeg Fanny. Toe help me te bed, ik hou het hier niet uit... ik draai zo... Mijn hoofd!

Hij moest haar ondersteunen en leidde haar naar het ledikant.

Een valse grijns krulde om zijn mond.

— Dit is zo goed als een van mijn poeders, dacht hij. Hoe eer ze naast haar vader ligt, hoe beter! Dan haal ik een schone, rijke vrouw op de Rolandburg.

Fanny sloot de ogen.

— Ik wil slapen, zei ze. Toe, spreek niet meer! Het is alles zo vreselijk. Arme papa toch...

— Ik wil niet, dat je hem nog beklaagt. Anders begin ik weer over de komedianten-begrafenis.

— Neen, Boudewijn... ik zal zwijgen! zei ze weerloos.

Van Ruren ging zich verkleden.

— Nog wat geduld, mompelde hij op zijn eigen kamer. Niet te haastig zijn. Niemand mag iets merken. Het moet zeer natuurlijk lijken, als de vrouw van de Rolandburg sterft. 't Geheim blijft in de kamer. Ha, Ethel, wacht! Ik heb me met jou willen bemoeien... je kon rijk huwen. Ook daarin beledigde je me. Blijf dan een bediende... eet genadebrood ! Maar mijn band met de Loosduinens zal verbroken zijn voor altijd. En jij krijgt de kans niet meer

met Fanny te spreken. Ik laat je niet meer bij haar toe. Ze is en blijft in mijn macht tot het einde.

Het einde... Weer voelde van Ruren zijn hart bonzen en schrok hij van de misdaad, welke hij traag volvoerde.

— Sterk zijn... deze sombere weken gaan voorbij, zei hij. En dan zal ik weten wat liefde is, dan neem ik een jonge, schone vrouw... dan zal er vreugde zijn in mijn leven.

Fanny schreide zich in slaap. De voormiddag met al die ziele-smart en het verlangen naar de Oudenborcht had haar uitgeput. Ze verlangde naar Ethel. Ze wilde alles weten van de laatste dagen van haar vaders einde.

Maar wanneer zou ze haar zuster zien ? Ze leefde hier onder dwingelandij.

Nu kwamen toch enige uren van verdoving.

Ook op de Rolandburg waren kaartjes met rouwbeklag aange-komen, al wist men, hoe van Ruren over zijn schoonvader oor-deelde. Maar etiquette is taai.

Boudewijn legde ze bij elkaar. Hij zou ze met een dankbetuiging moeten beantwoorden.

— In het belang van de verkiezingen, zei hij. Anders... verloren geld aan de postzegels. En nu waakzaam zijn. Niemand dan de oude suffe dokter en de meid mag nog bij Fanny komen...

NAAR FANNY

Ethel was in die tragische dagen ook diep geschokt geworden.

Twee dagen was ze ongesteld en bleef ze op haar kamer, liefde-rijk verpleegd door Dora, die zich weer een hartelijke vriendin betoonde.

De derde dag na de begrafenis kwam Ethel beneden.

— Bernard, mag ik nu eens naar Fanny rijden? vroeg ze. En dan zal ik weer trouw mijn werk doen. Maar ik zou graag eens met mijn zuster spreken.

— Aan het werk moet je nog niet denken.

— Jawel! Ik weet het, dat ik mijn brood moet verdienen, en dat zal me een troost zijn. Dan maak ik me nuttig.

Nu, Voorts begreep ook, dat de arbeid Ethel het best zou afleiden. Ze had zware dagen en nachten vol ontroering gekend.

Na het ontbijt liet hij voor haar inspannen.

De knecht voerde.

Ethel voelde zich in de buitenlucht nog wat duizelig.

Niet ver van het Lindenhuis ontmoette ze de postbode. Deze had enige brieven en kaartjes voor haar en reikte ze over.

Ethel opende de omslagen tijdens de rit. Er waren toch nog veel kennissen, die aan haar dachten en hun deelneming betuigden.

Plots ontstelde ze. Een brief uit Veurne.

— Van de Bichas, dacht ze. Hoe durft hij?

Eerst wilde ze de brief ongelezen verscheuren, maar dan opende ze hem toch.

„Lieve Ethel,

Met leedwezen verneem ik de dood van je vader en ik weet, dat die slag je diep zal treffen. Het lot spaart je de beproevingen niet.

Gaarne zou ik baron van Loosduinen de laatste eer bewijzen, maar mijn aanwezigheid zou verkeerd uitgelegd worden en daarom kom ik niet.

Je kunt wel denken, dat mijn gedachten gedurig bij je zijn. Laat me toe je openhartig te schrijven. Er is een misverstand tussen ons gerezen. De voornaamste oorzaak er van? Dat ik te korrekt heb willen handelen, terwijl ik de juiste verhoudingen in je familie niet kende.

Ik vroeg de bemiddeling van iemand, die ik als hoofd van de Loosduinens beschouwde. Ik heb me daarin vergist.

Vergeef het me. Ik dwaalde te goeder trouw.

Mijn huis is eenzaam. Ik was zo aan je beschaafde omgang gewoon geraakt. En nu hangt de treurnis om mij.

Ik zei, dat ik openhartig wil zijn.

Nu is jou je vader ontvallen en sta je nog eenzamer in de wereld. Ik weet dat je op graaf van Ruren niet moet rekenen en je dat ook niet wenst. Ik bewonder je fierheid.

Maar laat mij je onder mijn hoede nemen! Ik meen het oprecht. Je dacht toch over mijn huwelijksvoorstel na, toen vreemden alles deden mislukken.

Een woord van jou en we kunnen elkaar ontmoeten, waar je het wenst, om alles nog eens te bespreken. Waar? Te Gent? Te Diksmuide ? Te Oostende ? Je hebt slechts de plaats te bepalen.

Wens je naar hier te komen, telegrafeer me en het rijtuig staat klaar aan het station te Veurne.

Nog eens, lieve Ethel, geen zorgen meer, geen eenzaamheid: een man, die je bemint, die je verafgoodt, je altijd dankbaar zal zijn, al je wensen bevredigt.

Luister niet naar anderen, ik smeek het je. Wees zelfstandig. Alle last neem ik van u weg.

Met spanning verwacht ik je antwoord. Verblijd er mij door en ik verzeker je dat ook jouw geluk verzekerd zal zijn.

Met de diepste genegenheid en de meeste hoogachting.

de Bichas"

— Bah, hoe durft hij! mompelde Ethel, wat een kerel! Hij meent nu, dat ik in mijn verdriet en eenzaamheid naar hem zal toesnellen. Hoe heb ik er ooit over kunnen denken, hem te huwen. Hij wil een jonge vrouw... hij begeert me. En om geld zou ik me aan hem geven! Hij is geen regel antwoord waard.

Ze begreep nu nog beter, hoe de Bichas door al zijn vriendelijkheid een strik voor haar had gelegd.

Ze scheurde de brief in kleine snippers en liet die naar buiten waaien, bij enkelen tegelijk.

— Dat is mijn antwoord, zei ze. Dadelijk gebruik maken van papa's dood om me naar zijn kasteel te lokken! Hij kent me nog niet. Ik ben verblind geweest bij hem, maar dat is voorbij.

Plots zag ze in de geest het knappe vastberaden gelaat van Raimond van Roosendaal. De verhouding tussen hen was zeer verbeterd. Maar Ethel wilde geen dromen meer koesteren.

— Ja, ik ben eenzaam, zei ze. En ik zal werken voor mijn brood.

Peinzend keek ze over de velden. Hoevelen in nederige hutten, op kleine hoeven, waren gelukkiger dan zij, de adellijke freule ! Maar ze wilde toch moed houden. Ze had een tehuis, waar ze haar brood kon verdienen en zoveel hartelijkheid ondervond.

Nu verlangde ze er naar alles over de ziekte en het sterven van vader aan Fanny te vertellen. Deze moest wel begerig zijn iets te horen.

— En nu zal ik weten, of ze waarlijk niet komen kan, dacht Ethel. Ik vind die ernstige ziekte toch vreemd. Ik vertrouw Boudewijn niet. O, Fanny moet meer karakter tonen! Misschien heeft ze nu een schok gekregen, die haar tot weerstand brengt.

Ze zag de Rolandburg. De ontmoeting met Boudewijn zou niet vriendelijk zijn.

— Ik was te heftig op de morgen van de begrafenis, erkende Ethel, maar ik kon me niet beheersen. Mijn gevoelens voor papa overstelpten me en Boudewijn heeft altijd zo zijn haat tegen hem getoond.

Toen ze uit het rijtuig stapte, trad van Ruren haar tegemoet. Hij knikte stijf en zei op korte bevelende toon:

— Kom mee langs hier.

Hij leidde haar mee buiten 't gehoor van de knecht en sprak toen nijdig:

— Keer gerust naar je vrienden terug! Tussen ons is alles uit. Je hebt me gehoond in het meest ernstig ogenblik, voor jou toch... bij de lijkbaar van je vader. Dat toont me, hoe zeer je me haat. En ik laat niet toe, dat jij mijn vrouw tegen mij opstookt. Fanny is

bovendien ernstig ziek en kan niemand ontvangen.

— Laat me bij haar. Boudewijn ! smeekte Ethel, zeer teleurgesteld door dit verbod.

— Neen!

— Wees niet zo wreed! Fanny verlangt naar me, dat weet ik zeker. Ze wil toch weten, hoe alles met papa afgelopen is.

— Fanny is een trouwe echtgenote, die haar man boven haar zuster stelt. Jij haat mij, welnu laat mijn vrouw dan maar met rust! En er zal eindelijk vrede zijn.

— Ik wil Fanny zien ! Je kunt me dat niet beletten, Boudewijn.

— Je hebt hier niets te willen. Van Roosendaal bezit hier geen macht... Die gek! Hij spot met ons, al hangt hij de liefdadige uit. Hij maakte van de begrafenis een komedie.

— Laster van Roosendaal niet, hij is edelmoedig, maar jij...

— Hij heeft komedie gespeeld en alle mensen laten voelen, dat jij je vader had geholpen.

— Wat begrijp jij van papa's zielstrijd? Toe, spreek er niet over... ik wil niet! Laat me bij Fanny... Ze mag toch weten, hoe papa gestorven is.

— Nee, Ethel. Ik ben wel goed, maar niet gek. Hier zal ik meester blijven.

— Jij, goed! Maar ik zal je aanklagen bij het gerecht, je sluit mijn zuster op. 't Is of ze gevangen zit. Ze mocht niet naar papa toekomen. Ja, ik klaag je aan.

Ethel liep terug naar het rijtuigje.

— Keer maar weer, zei ze tot de koetsier.

En binnen weende ze lange tijd. Ze had zo'n innig medelijden met haar zuster.

Opgewonden kwam Ethel in het Lindenhuis terug. Ze vertelde alles aan Dora en Bernard. Deze waren zeer verontwaardigd.

— Och, wat willen we van graaf van Ruren verwachten, zei Dora. Hij is een gewetenloze man.

Ethel sprak over het gerecht, maar Bernard schudde 't hoofd.

— Je moet gelaten wachten, tot Fanny zelf het juk verbreekt, zei hij. Het gerecht zal zich daarin niet mengen. Het is een familiekwestie. De echtgenoot heeft zijn rechten.

Dora leidde Ethel mee naar boven.

— Kijk eens, zei ze...

Daar hing het portret van barones van Loosduinen.

— Mijnheer van Roosendaal heeft het zoëven laten brengen, vervolgde Dora. Nu zie je je ouders altijd. En hou moed. Fanny zal genezen, en dan komt ze wel bij je. Zorg nu, dat je zelf gezond blijft.

Van Roosendaal bracht in de namiddag een kort bezoek. Hij zei, dat hij voor een familieplechtigheid naar Engeland moest en enige tijd afwezig zou blijven. Ethel dankte hem voor het portret van haar moeder.

— O, het komt u volkomen toe, zei van Roosendaal.

En weer sprak hij tot Bernard over zijn reis. Hij verzocht deze wat toezicht te houden over het personeel en het park. Hoffelijk, doch vormelijk nam hij dan afscheid. Bernard liet hem uit en vergezelde hem tot op de weg.

— Misschien hebt u er ook aan gedacht, zei van Roosendaal, maar toch wil ik u herinneren aan het gebeurde met jonkvrouw van Loosduinen op de spoorlijn, toen ik haar voor een wanhoopsdaad kon behoeden. Ze is nu weer somber. En u zou wel doen nauwkeurig op haar te letten.

— O, dat gevaar is voorbij, antwoordde de heer Voorts.

— Meent u?

— Ik ben er volkomen van overtuigd. Er is veel in Ethels karakter veranderd. Natuurlijk is ze nu verdrietig, maar het werk zal haar afleiden.

— Ik ken haar niet als u!

— Ze is ernstiger geworden, ze is gelouterd door tegenspoed. Ze wil aan 't werk en dat is een goed teken. Neen, voor wanhoop heb ik geen vrees.

— Het was zo een gedachte van me.

— Natuurlijk zullen we ons veel met haar bemoeien, hernam Bernard. Maar het lijkt me of Ethel in karakter die maanden wel een paar jaar ouder is geworden. Nu ze moest veel doorworstelen en dat staalt de zenuwen.

— Ze heeft haar vader liefderijk verpleegd. Dus, mijnheer Voorts, ik mag er op rekenen, dat u wat toezicht uitoefent op mijn park. Wellicht blijf ik een maand afwezig, het kan ook iets langer worden...

— Wees gerust, ik zal aan uw verzoek voldoen.

— Het is nu de groeitijd en slordigheid zou nadelige gevolgen hebben.

Ze namen afscheid.

De volgende dag hoorde Dora, dat van Roosendaal al vroeg vertrokken was. Ze sprak niet over van Roosendaal tot Ethel, die moedig naar het kantoor was gegaan, om haar brood te verdienen, want jonkvrouw van Loosduinen wilde niet van liefdadigheid leven.

Veertien dagen na de begrafenis, begaf ze zich weer naar Rolandburg. Het was een zondagnamiddag en Ethel hoopte, dat Boudewijn van Ruren naar een van de verkiezingsmeetings zou zijn, die nu druk werden gehouden.

De knecht van Voorts bracht haar naar Veldhove. Tot haar ergernis trad Boudewijn haar al tegemoet, toen zij uit het gerij stapte.

— Goede dag, zei Ethel. Ik hoop nu toch eindelijk eens met Fanny te kunnen spreken.

— Onmogelijk! Vooreerst heb ik je gezegd, dat ik je hier niet meer kan ontvangen, sprak Van Ruren. Ik bezit ook mijn fierheid en vergeet je belediging niet op de morgen van je vaders begrafenis. Die was te grof. En ten tweede, of je het gelooft of niet, Fanny is ernstig ziek en kan niemand zien. Ze moet volkomen rust hebben, en ik hou me aan dat voorschrift van de dokter.

— Wat scheelt haar dan toch? Het duurt zo lang.

— Zenuwen die op het hart werken. En jij kunt haar nu niet ontstellen door treurige bijzonderheden over het sterfbed van je vader.

— Ik zal er over zwijgen, maar laat me tenminste eens even bij haar! We zijn toch zusters.

— 't Kan niet. Ze zou je dadelijk van alles vragen en opgewonden worden en dat moet ik vermijden.

— Wel enige mededelingen zullen haar meer rust geven. Nu ligt ze altijd te zinnen op papa... en op mij, dat weet ik zeker. En dat is ook nadelig voor haar zenuwen.

— Ethel, dring niet aan. Ik mag je niet bij Fanny toelaten! verzekerde Boudewijn ongeduldig.

— Je zult me niet wijs maken, dat je zo uit bezorgdheid handelt! Het is dwingelandij... en haat tegen mij! riep Ethel verontwaardigd uit... ik begrijp het wel. Je handelt laag.

— Als je op die toon begint, wijs ik je dadelijk de poort. Ik ben al die ruzie beu. Je maakt me het leven lastig. En je zou twist willen stoken tussen Fanny en mij, door haar op te hitsen tegen haar man. Dat duld ik natuurlijk niet.

— Jij sluit mijn zuster op en ik zal een klacht indienen bij het gerecht.

— Hoe belachelijk! Alsof het gerecht me zou beletten, goed voor mijn vrouw te zorgen en haar herstel te bevorderen. Je hebt al achter mijn rug laten konkelen bij de dokter. Is er nog geen opspraak genoeg geweest rond de naam van Loosduinen? Wens je nog meer gebabbel?

— Al wat je zegt, kan me niet schelen. Jij scheidt Fanny van

mij... je belet ons bij elkaar te komen. Je haat me, omdat ik niet huichelen kan. Dit is de waarheid.

Maar al dit protest hielp niet. Van Ruren weigerde Ethel binnen te laten. Diep bedroefd en zeer verontwaardigd vertrok ze.

Ze kloeg haar nood tot Bernard. Deze had medelijden met haar, doch beweerde dat ze machteloos stond tegenover de wil van haar schoonbroer, die meester was in zijn huis.

De volgende dag kwam er een brief van Boudewijn van Ruren met een getuigschrift van de dorpsdokter, die verklaarde, dat gravin van Ruren volstrekte rust nodig had en geen bezoek mocht ontvangen.

— Daartegen kun je niets doen, zei Bernard, al speelt die dokter misschien onder een hoedje met je schoonbroer. Als Fanny niet zo erg ziek is, moest ze meer karakter tonen, maar ik erken, dat haar toestand zeer moeilijk is. Heb geduld.

Ethel moest in de scheiding berusten, al had ze er veel verdriet over.

Weer verliepen twee weken. Toen kwam de trouwdag van Otto van Ruren. Het hinderde Ethel niet meer, dat de man, die haar verloochend had, nu een andere vrouw nam. Ze voelde alleen nog verachting voor hem en ze bekloeg zijn aanstaande echtgenote.

Maar ze had deze dag met ongeduld verwacht, om zekerder nieuws te krijgen over Fanny. Zou haar zuster de bruiloft bijwonen? Zo ja, dan was ze toch niet te ziek om ook bezoek te ontvangen.

Bleef ze thuis, dan ging Boudewijn toch naar de huwelijksplechtigheid en zou Ethel misschien bij haar zuster geraken, wat ze zo innig verlangde.

Op de trouwdag reed ze in de voormiddag naar de Rolandburg. Het hek was gesloten en de koetsier moest aanbellen. Dit leek Ethel al een ongunstig teken.

Een knecht kwam statig naar voren. Ethel was uitgestapt.

— Is mijn zuster thuis? vroeg ze vriendelijk.

— Jawel, juffrouw.

— En graaf van Ruren?

— Neen. De graaf woont het huwelijk van mijnheer Otto bij, maar zal toch vroeg terugkeren omdat mevrouw ernstig ziek is.

— Laat me dan even bij mevrouw?

— Dat kan ik niet doen, juffrouw. De graaf heeft strenge orders gegeven, dat de gravin geen bezoek mag ontvangen. En natuurlijk gehoorzaam ik die.

— Even groeten. Het is me wat waard, hernam Ethel na enige aarzeling, om aldus geld aan te bieden.

Waarom zou ze geen omkoperij stellen tegenover de dwingelandij van haar schoonbroer, die haar van Fanny's ziekbed wilde weren?

Maar de knecht gaf niet toe. Hij bleef weigeren, ook toen Ethel boos werd. Zij moest onverrichterzake heengaan.

Boudewijn had zijn maatregelen genomen en zeker haar bezoek voorzien. Hij was er sluw genoeg voor.

Verontwaardigd keek Ethel naar het somber kasteel. Binnen die muren verbleef Fanny als een geheimzinnige zieke, van de buitenwereld afgesloten. Ze moest dan wel erg ongesteld zijn, dat ze het huwelijk niet kon bijwonen. Anders had Boudewijn er haar zeker toe verplicht.

Plots besloot Ethel de dokter te bezoeken en hem te vragen, wat er Fanny juist scheelde. Ze trof hem niet thuis. De geneesheer was op ronde en moest daarna zijn ochtendlikeurtje gaan drinken in de dorpsherberg, een vaste gewoonte.

Ethel bleef in de spreekkamer wachten en eindelijk verscheen de dokter dan toch. Wat geërgerd stond hij haar te woord. Hij wilde geen last met zijn voorname klant, graaf van Ruren en kende de verhouding tussen beiden.

— Wat de gravin scheelt, zei hij op Ethels vraag. De graaf heeft het u toch gezegd! Een ernstige zenuwstoornis, die op het hart werkt en de gravin zeer verzwakt. Volstrekte rust is nodig. Het zou noodlottig zijn, moest u nu uw zuster bezoeken. Zulk een weerzien na de dood van uw vader, is te ontroerend. En natuurlijk zou de gravin u allerlei bijzonderheden over het sterven vragen. Dat alles moet streng vermeden worden.

— Maar zij moet toch naar mij verlangen, en als ze daar niet aan voldaan wordt, werkt dit ook nadelig op de zenuwen, merkte Ethel op.

— Uw zuster toont nu zeer weinig belangstelling voor de buitenwereld. Ik hoor haar nooit naar u vragen. Ze is erg zwaarmoedig.

— Natuurlijk, omdat ze mij niet ziet! Dat is me duidelijk, dokter.

— Juffrouw, ik ken mijn vak en ik weet, welke verantwoordelijkheid ik opneem. Op verzoek van de graaf heb ik een getuigschrift afgeleverd en ik blijf daarbij : geen bezoeken aan de gravin, geen ontroeringen, geen schokken.

— Is er dan gevaar ?

— Voor het ogenblik niet. We moeten het echter weg houden. Een hart is een raar ding, vergeet het niet.

— Maar kent u de kwaal wel goed? Mijn zuster heeft nooit

over haar hart geklaagd. Komt er geen specialist, om haar eens grondig te onderzoeken.

— Juffrouw van Loosduinen, nu beledigt u mij, hernam de geneesheer nijdig. Een specialist kan hier niets doen. Ik weet, wat uw zuster scheelt en ik handel op de juiste wijze. De graaf heeft alle vertrouwen in mij, zoals allen hier in de gemeente.

— Zoveel dokters roepen de hulp van een kollega in bij ernstige gevallen. En als ik daarover spreek, zit daar niets beledigends voor u in. De dokter van ons dorp haalde er een bij mijn papa ook.

— Als ik het nodig oordeel, dat er een konfrater komt, zal ik hem ontbieden. Laat dat gerust aan mij over! En volgt u ook mijn raad. Dring niet op een bezoek aan in de eerste weken? U weet niet, wat de gevolgen kunnen zijn.

— Blijft mijn zuster altijd op haar kamer, met dit heerlijk, zacht weer?

— Vraag al die soort van inlichtingen aan de graaf zelf. Ik ben niet gewoon te klappen uit de huizen, waar ik geroepen wordt.

— 't Gaat hier toch over mijn zuster en ik vis niet achter uw beroepsgeheimen.

De dokter haalde ongeduldig de schouders op en ruw zei hij dan:

— Juffrouw, ik moet eten want straks heb ik spreekuur. Ik ontvang u nu buiten de tijd er voor gesteld, maar ik kan dit onderhoud niet langer rekken. U moet dat begrijpen en heen gaan. U kent nu de toestand.

— Ik ben voor hem de arme kantoorjuffrouw, dacht Ethel. Hij durft me beledigen en voor Boudewijn kruipt hij.

Wat kon ze hier nog doen? Ze groette en ging heen.

De volgende dag kreeg Ethel een briefje van Boudewijn.

„Waarde Schoonzuster,

't Heeft me zeer gegriefd, dat je gepoogd hebt een mijner knechten, om te kopen en alzo in mijn woning te dringen. Waarlijk, ik begrijp niet, hoe je je zo tegenover een bediende kunt vernederen. Zijn houding was fierder dan de jouwe. Daarna ben je naar de dokter gegaan. Hij heeft je nog eens duidelijk verklaard, dat mijn vrouw geen bezoek mag ontvangen. Ik verzeker je dat Fanny ernstiger ziek is dan je wilt geloven. Werk tenminste aan haar herstel mee, door haar alle ontroeringen en schokken te besparen.

En blijf altijd welgemanierd.

Boudewijn van Ruren"

— O, als ik in het geheim binnen de Rolandburg kon dringen, zou ik het doen, dacht Ethel. Ik kan niet geloven, dat Fanny voor mij onverschillig is. Ik weet zeker, dat ze elke dag naar me vraagt. En ik kan niets doen... ik ben machteloos tegenover die kerel, die brute egoïst. Wat een karakter toch!

's Namiddags ontving Ethel over de post een dagblad met een uitvoerige beschrijving der huwelijksplechtigheden van de "volksgeliefde kandidaat bij de verkiezingen", Otto van Ruren, zoals hij er geprezen werd.

— De een of ander, die leedvermaak met me heeft, zendt me dit uit Gent, dacht Ethel. O, sommige mensen kunnen loens en venijnig zijn! Maar ik verhef me boven die kleingeestigheid! En jaloers ben ik Goddank niet meer...

Op een avond was Ethel alleen gaan wandelen. Dora moest met haar man een bezoek in het dorp afleggen en Ethel kwam liever niet onder de mensen. Ze zocht graag de eenzaamheid.

Plots ontroerde ze. Dichtbij de Oudenborcht ontmoette ze Raimond van Roosendaal. Hij was dus uit Engeland teruggekeerd.

— Dag, jonkvrouw van Loosduinen, groette hij, hoe gaat het u?

— O, heel goed, mijnheer. Nog weemoedig om papa, maar ik heb nu geregeld werk en Dora en Bernard zijn zeer lief.

— Ja, zij zijn beste mensen. En werk geeft afleiding. Kunt u me zeggen of mijnheer Voorts thuis is?

— Neen, hij is naar 't dorp met mevrouw en zal pas laat terugkeren.

— O, ik had hem even willen bezoeken. Dan zal ik het morgen doen... Ik ben terug van de reis. Wilt u mijnheer en mevrouw Voorts mijn groeten overbrengen?

— Zeker, mijnheer...

— Goedeavond, juffrouw Ethel.

Van Roosendaal boog en ging verder. Hij was beleefd maar kort.

Zijn houding deed Ethel pijn. Hij was weer zo koel, zo vormelijk beleefd. Hij had toch wat meer kunnen spreken.

Toen Bernard en Dora thuiskwamen deelde Ethel hun de boodschap van Raimond van Roosendaal mee. Ze kon dus de ontmoeting niet verzwijgen.

— Zo, is hij terug? zei Bernard.

— En was hij alleen? vroeg Dora.

— Ja.

— Zou hij geen familie uit Engeland meegebracht hebben?

— Ik zag toch niemand, maar misschien was die op het kasteel,

antwoordde Ethel. Dat weet ik natuurlijk niet. En hij heeft er me niets van gezegd.

Ze begon gauw over iets anders. En Bernard en Dora zwegen over Raimond van Roosendaal, omdat ze voelden, dat Ethel dit het liefst zo had.

De volgende dag bracht van Roosendaal het aangekondigde bezoek, maar het was tijdens de kantooruren. Hij behoefde dus Ethel niet te ontmoeten.

— Hij wil mijn gezelschap mijden, dacht Ethel. Wel, ik zal het hem gemakkelijk maken en ook uit zijn weg blijven.

Dora sprak niet meer over de wens van haar hart. Ze voelde wel, dat dit nu in Ethels rouwtijd niet paste. En ook, ze begon haar hoop te verliezen. Van Roosendaal toonde weinig toenadering.

EEN LAATSTE POGING

Ethel deed een wandeling. Ze was alleen in een stille dreef bezijden het dorp. Mijmerend schreed ze over het zachte mos, dat als fluweel de rand van de laan bezoomde.

— Ethel... eindelijk! klonk het plots achter haar.

Ontsteld wendde Ethel zich om. Baron de Bichas was daar.

— U! riep ze verbaasd en tevens verontwaardigd uit.

— Al enige dagen logeer ik op Veldhove, in de hoop je te ontmoeten en alleen te kunnen spreken. Ik had je geschreven...

— Ik heb uw brief in snippers gescheurd. Ik behoefde er niet op te antwoorden, uw schrijven was dat niet waard en het spijt me eigenlijk dat ik het geopend heb.

Ethel wilde verder gaan.

— Luister dan toch even naar me! smeekte de oude edelman. Ik ben nu van zo ver gekomen.

— Nu, vlug dan, wat is er!

— Ethel, ik ben ongelukkig, ik denk altijd aan jou, mijn kasteel is zo doods, zei de baron op klagende toon. Ik heb geen leven meer.

— Mijnheer, eerbiedig tenminste mijn rouw, sprak Ethel heftig. U hebt het door uw brief niet gedaan.

— O, ik zou je rouw, je smart niet eerbiedigen! Ik voel nu nog meer hoe verlaten je bent, eenzaam als ik. En Ethel, ik bied je alles aan, mijn naam, mijn fortuin. Je ziet, hoe ik je kom bezoeken. Verstoot me niet.

— Zwijg en ga onmiddellijk heen! beval Ethel... U beledigt me...

— Ik je beledigen... Ik heb je zo lief. Is het dan een misdaad je

te beminnen? Heb je me niet gewoon gemaakt aan je engelachtig gezelschap? O, die dagen, die avonden! Ethel, keer terug op Moerschor! smeekte de edelman. Wees barmhartig! Ik kan je niet vergeten.

Jonkvrouw van Loosduinen liep door, om niet langer naar de baron te moeten luisteren. Ze beefde van verontwaardiging. Moest die oude kerel haar op een naam brengen.

Maar de Bichas volgde haar.

— Verstoot me niet! hernam hij. Laat ons praten, Ethel! Heb dan toch medelijden.

— Mijnheer, u bent onbeschaamd, verweet Ethel hem. En u kompromitteert me. Wat moeten de mensen er van denken, als ze horen, dat we elkaar hier ontmoeten?

— O, spreek niet zo! Alles, alles wil ik voor je doen. Geloof me... ik kom nu buiten weten van graaf van Ruren. Ik heb hier al veel rondgedoold, in de hoop u te ontmoeten. En nu ik eindelijk alleen aantref, weiger je naar me te luisteren. Dat is toch wreed. En we waren vroeger zo eensgezind.

— Zul je nu heengaan? vroeg Ethel driftig. U handelt onbeschoft en onverantwoordeijk.

— Maar ben ik dan niet een fatsoenlijk mens, ben ik in eens zo verachtelijk voor je geworden? Waarom dan toch: Je hebt zo lang bij me gewoond.

— Welnu, baron de Bichas, ik zal u antwoorden... nog eens en voor 't laatst. Ik zal nooit uw vrouw worden. En als u nu een man van eer bent, zult u me met rust laten. Dat is uw eerste plicht.

— Dat kun je niet menen. Je laat je opstoken. Ik hoor, dat die mijnheer Voorts je als kantoorjuffrouw gebruikt! O, Ethel, je zult barones zijn... al de weelde hebben, die je wensen kunt.

Weer stapte Ethel voort. Maar nogmaals wilde de Bichas haar volgen, maar van achter het kreupelhout, trad een man, die voor de baron ging staan, die nu blijkbaar erg schrok.

— Vergeet u niet verder, baron, zei die heer. Die dame wenst van uw gezelschap verlost te zijn.

Ethel keerde zich om en werd vuurrood. Het was Raimond van Roosendaal, die de Bichas de weg versperde. Ze was blij en tevens angstig.

Even weifelde ze, dan ging ze toch door.

De Bichas was verbluft, maar het duurde niet lang.

— Waarmee bemoeit gij u? vroeg hij kwaad over deze stoornis.

— Mijn naam is Raimond van Roosendaal, en ik verbied u jonkvrouw van Loosduinen lastig te vallen. Het is mijn plicht een dame tegen uw onbeschoftheid te beschermen.

— O, ze is hier voor u... De beschermer ontmoet haar op eenzame plaatsen, schimpte de Bichas, plots zeer jaloers. Nu begrijp ik haar drift tegen mij.

— U toont beter uw karakter, baron de Bichas. Het is gemeen, wat u zegt.

— Toe, toe, erken de waarheid. Ik betrapte u immers op dit eenzaam plekje. En natuurlijk word ik dan afgesnauwd en stelt ge u aan als mijn vijand.

— U spreekt gemeen en eerloos. Maar ik zal niet met u redetwisten. U bent hier op mijn gebied, dat van de Oudenborcht en ik beveel u mijn gronden te verlaten. U verstaat me. Ga onmiddellijk heen.

— Mijn hemel, hoe belachelijk! Uw gronden. Die toon omdat ik u betrap.

— En u bent verachtelijk. Ik heb uw gesprek gehoord.

— Voor luistervink gespeeld?

— Welnu, ja... Dat is soms nodig, en vooral, wanneer men met loensde mensen te doen heeft. U stelt zich vals aan.

— Durft u dat onder getuigen herhalen?

— O, zeker! Door voor luistervink te spelen, weet ik, dat u liegt. U zegt tot jonkvrouw van Loosduinen, dat u hier bent buiten weten van graaf van Ruren, maar elke dag komt u op de Rolandburg. Het is weer een komplot.

— Niet alleen luistervink dus, maar ook bespieder! En dat is een graaf! zei de Bichas woedend, omdat hij ontmaskerd werd.

— 't Is nodig de gangen van zekere lieden na te speuren, en ik zal jonkvrouw van Loosduinen beschermen tegen 't gekonkel van twee egoïsten, om geen andere naam te gebruiken.

— En u wilt zich doen doorgaan als een edelmoedig mens, verdediger van de onschuld, patroon van de armen. Nu weet ik, waarom u van Loosduinen hebt geholpen. De oude is dood en graaf van Roosendaal heeft afspraakjes met de dochter. Ja, dat is fijn. En natuurlijk zijn mijn kansen verkeken.

— Als u niet zoveel ouder was dan ik, kreeg u een ranseling, verzekerde van Roosendaal. Luister nu goed... Vertrek van Veldhove! Mijd een schandaal. Dat is van mij een ernstige waarschuwing.

— Ik zal te Veldhove blijven, zolang ik wil.

— Welnu, dan voel ik me gedwongen uw verhouding tot een meisje te Veurne bekend te maken. Als u dat verkiest, moet u het weten.

De Bichas verbleekte.

— U bent een gemene spion, siste hij.

— Ik heb eens naar u geïnformeerd. Wel, wat laat! Ik had het eerder moeten doen, toen jonkvrouw van Loosduinen bij u in dienst trad. Maar toch beter laat dan nooit. Voelt u nu, dat u best doet deze streek te verlaten. In elk geval verbied ik u de gronden van de Oudenborcht en die van 't Lindenhuis te betreden. Waagt u zich er nog, dan laat ik u aanhouden als een indringer. Meer heb ik niet te zeggen. Ik hoop u nooit meer te ontmoeten.

Van Roosendaal vertrok en hij stapte snel door. Na enige tijd haalde hij Ethel in, die zeer verlegen was.

— Jonkvrouw van Loosduinen, laat ik u naar 't Lindenhuis geleiden, zei hij. Zo zult u de Bichas niet meer ontmoeten.

— O, had ik geweten, dat hij in het dorp was, ik zou het Lindenhuis niet verlaten hebben.

— U behoeft zich niet te verdedigen. Die kerel viel u lastig. Dat zal voortaan niet meer gebeuren. Verontschuldig me, dat ik me in dit geval met uw belangen bemoei, maar ik wil baron de Bichas niet meer op de gronden van de Oudenborcht zien. Dat heb ik hem gezegd.

— Hij had me geschreven en ik heb zijn brief vernietigd.

— Nog eens, u behoeft zich tegen mij niet te verdedigen. Ik weet, dat baron de Bichas onbeschaamd is. Laat ons deze weg nemen...

Ethel voelde zich vreemd te moede. Ze was verlegen, beschaamd.

— Het zal weer een afspraak zijn met Boudewijn van Ruren, stamelde ze.

— Ja. Maar nog eens, verdedig u niet. Ik weet immers, dat er u geen enkel verwijt treft en de Bichas een onbeschoft man is.

Telkens stokte het gesprek. Ethel was zenuwachtig en van Roosendaal terughoudend. Zo kwamen ze aan de Oudenborcht.

— Mijnheer van Roosendaal, ik dank u voor uw geleide, doe geen verdere moeite, zei Ethel. Ik ben dadelijk bij Dora.

— Ik wil me niet opdringen, maar het schemert al.

— Doe waarlijk geen verdere moeite! Ik dank u. Goedeavond.

En gejaagd liep Ethel heen. Die wandeling was pijnlijk geweest. Ze was blij nu alleen te zijn...

O, wat zou van Roosendaal van haar denken? Dat ze toch nog schreef aan de Bichas, en deze hoop had gegeven, met hem speelde, zodat hij nu zelf was gekomen?

— Maar van Roosendaal heeft dan toch wel gezien, dat ik de Bichas ontliep, dacht Ethel. En hij beschermde me. Maar hij was weer koel. En nu bleef hij 't liefst achter. O, waarom is van Roosendaal zo streng, zo koud? Kan hij het me dan niet vergeven,

dat ik eens heel dwaas heb gedaan! Wist hij, hoe dankbaar ik hem ben en welke genegenheid ik voor hem voel!

Tranen kwamen in haar ogen. Ethel voelde dat ze van Roosendaal feitelijk beminde, al een hele tijd. En het was of ze volkomen vreemd voor elkaar bleven. Hij was hoffelijk, doch koel.

— Och, ik ben maar een kantoorjuffrouw, mompelde Ethel. Hij is naar Engeland geweest. Daar woont dat mooie meisje van hoge adel en rijk. En wat ben ik voor hem? De dochter van de man, die hij een schuilplaats bood... Werken moet ik en daarin afleiding zoeken.

Somber kwam Ethel thuis. Ze vertelde alles aan Dora en Bernard.

— Trek je dat zo niet aan, zei de heer Voorts. Ik zal morgen eens naar 't dorp gaan en met die oude gek praten, als hij daar nog verblijft.

EEN NOODKREET

Enige dagen waren verlopen. Ethel wist, dat de Bichas 's morgens na die ontmoeting in de dreef, Veldhove verlaten had. Van Roosendaal zag ze sedert niet meer.

Nu was ze alleen op het Lindenhuis met de meid. Bernard en Dora waren met hun kind voor drie dagen naar familie te Antwerpen. Ze hadden Ethel wel willen meenemen, maar deze had voor de uitnodiging bedankt. Ze zou op de zaak letten. En ze voelde trouwens geen lust de stille omgeving te verlaten, voor een drukke stad.

's Avonds zat ze alleen op de villa. Het was zacht weer. De laatste klaarte verstierf...

Een werkman kwam door het tuinpoortje. Hij belde aan. De meid kwam Ethel zeggen, dat die man haar moest spreken.

Ethel ging bij hem.

— Juffrouw, ik kom van de Rolandburg, zei hij. En de meid heeft me dit briefje gegeven, dat ik persoonlijk aan u moest overhandigen.

— Van Fanny! dacht Ethel en ze ontroerde.

Ze gaf de man een milde beloning en liep de kamer in. Ze moest bij het venster gaan staan, om wat licht op te vangen, toen ze de omslag gescheurd had...

En ze las : „Ethel help me. Boudewijn dient me vergif toe en houdt me opgesloten. O, red me... God geve, dat je dit briefje ontvangt... Ik zeg het je in alle ernst, het is geen zinneloosheid, geen lichtvaardig vermoeden, maar waarheid. Boudewijn wil me

het leven ontnemen. En ik schrijf dit nu hij even weg is... O, Ethel, red me...

Fanny"

Ethel beefde van schrik. 't Was of haar hart een wijl stil stond. In veel weken had ze Fanny niet meer mogen zien... Nu wist ze plots waarom...

Boudewijn van Ruren vermoordde haar zuster...

Dit eerste briefje na al die tijd, het was een noodkreet van Fanny...

Red me!

— En Bernard en Dora die weg zijn, snikte Ethel. O, wat moet ik doen?... Wie zal me helpen?

Plots zag ze voor zich het beeld van Raimond van Roosendaal.

— Naar de Oudenborcht! dacht ze wild... Raimond van Roosendaal zal me helpen... O, arme, arme Fanny!

Ze riep de meid.

— Ik moet een uurtje weg, zei ze zich beheersend. Tot straks... En... hoor eens... moest ik vanavond niet thuis komen, maak je dan toch niet ongerust. Ik blijf misschien bij mijn zuster.

De meid luisterde verbaasd toe. Jonkvrouw van Loosduinen deed zo vreemd. Maar Ethel liep de gang in, zette vlug haar hoed op en weg was ze.

Ze zette het op een lopen, tot ze hijgend haar spoed moest minderen.

— Hij dient Fanny vergif toe... de wreedaard! zei ze... Hij vermoordt Fanny... O, als het maar niet te laat is!...

Ze kwam aan de Oudenborcht, snelde het voorplein op, besteeg het bordes.

— Jonkvrouw van Loosduinen, wat is er? klonk een stem.

Van Roosendaal nam haar bij de hand.

— Kom in huis, hernam hij... En vertel me dan alles. Toe, wees kalm.

Hij leidde haar in de woonkamer, hielp haar in een stoel.

Het was bijna donker hier, maar van Roosendaal zag toch Ethels bleek gezicht heel duidelijk.

— Van Ruren dient Fanny vergif toe! zei Ethel. O, het is afschuwelijk.

— Wat!

— O, zojuist krijg ik een briefje van mijn arme zuster, en ze schrijft het mij. Mijnheer en mevrouw Voorts zijn niet thuis en daarom kom ik naar hier. Ik weet geen uitweg. De arme Fanny moet geholpen worden.

— U hebt wel gedaan, sprak van Roosendaal. En ik zal u in alles helpen. Dus uw zuster heeft u laten weten, dat graaf van Ruren haar vergif toedient!

— Ja... O, nu begrijp ik, waarom ik nooit bij haar mocht komen en haar hart zo zwak is.

— Het is verschrikkelijk... Een misdaad dus?

— O, help ze mij verhinderen, mijnheer van Roosendaal, smeekte Ethel.

— O, natuurlijk. Tracht wat kalmer te zijn. We moeten overleggen, wat ons te doen staat. We dienen snel te handelen. Hoe hebt u het briefje ontvangen?

Ethel vertelde het.

— Ik heb het bericht hier bij me, vervolgde ze.

— Mag ik eens zien?

Ethel toonde het briefje.

— O, ik ben zeker, dat Fanny de waarheid zegt, zei Ethel.

— Dat geloof ik ook. En we moeten dadelijk handelen. Het is een ontzettend geval. Maar we kunnen de misdaad verijdelen.

— O, ja!

— Ik raad u aan, dat we ons dadelijk tot het gerecht wenden. Maar het betekent de aanhouding van graaf van Ruren, proces, de naam der van Loosduinens in de bladen, ja, oprakeling van de hele familiegeschiedenis. Ze zullen uitleggen, waarom van Ruren een wrok had... Ik mag openhartig zijn, nietwaar en u op alles wijzen.

— O, alstublieft!

— Welnu, die kwestie van de bruidschat komt dan ter sprake... uw vaders geldverlies. En het zou voor u heel onaangenaam zijn.

— O, denk niet aan mij! Denk alleen aan Fanny! drong Ethel aan. Roep het gerecht, mijnheer van Roosendaal, eindelijk zal Fanny verlost zijn van die gruwelijke man, de tiran, die haar leven al zo lang verwoest.

— Dus, u stemt volkomen toe, dat ik zelf optreedt en naar mijn goeddunken.

— Ja.

— Dan handelen we zonder uitstel. Ik laat onmiddellijk inspannen. En we rijden naar Gent, naar het gerecht. We tasten ineens flink door. Er mag geen tijd verloren gaan.

— O, doe alles zoals u het wilt...

— Een ogenblik...

Van Roosendaal ging zijn bevelen geven. Spoedig kwam hij terug.

— We zullen dadelijk kunnen vertrekken, zei hij.

— O, hoe kan een mens zo handelen! Een moordenaar wor-

den! kreet Ethel.

— Ja, 't is vreselijk. Maar wie het geld aanbidt als zijn god, is tot alles in staat, en dat blijkt toch ook weer hier. Graaf van Ruren is een man zonder geweten, dat heb ik reeds bemerkt. Denkelijk wil hij een ander huwelijk sluiten met een rijke vrouw. O, hij zal thans geheel ontmaskerd worden.

— Ik heb hem nooit kunnen verdragen, maar nu mijn arme zuster willen doden. O, het klinkt me ongelooflijk toe. En toch, als Fanny het schrijft, is het zo. Ze kloeg anders nooit over hem. Nu is ze bang. Ze schrijft de waarheid.

— O, ik twijfel er geen ogenblik aan.

— Als we het gerecht er niet bij brengen, kunnen we niets doen. Van Ruren zou alles lochenen.

— Natuurlijk, en alle bewijzen verwijderen, dat zou hij ook doen. We moeten hem verrassen, hernam van Roosendaal, en daarom rijden we naar Gent.

— Maar misschien zegt Fanny, dat ze geschreven heeft, hernam Ethel.

— Wat!

— O, ja, mijnheer! Fanny is geheel onder zijn macht, ze heeft geen wil... O, u kunt dat zo niet weten, hoe vreemd ze doet, als hij haar aankijkt en ondervraagt. En daardoor heb ik nooit enige invloed op haar gehad. Van Ruren is een afschuwelijk mens.

— Maar nu heeft uw zuster u toch durven schrijven.

— Ja, maar als van Ruren zijn macht gebruikt, vertelt ze het misschien. O, het is een duivelse macht, mijnheer! U kent die niet. Hij heeft van Fanny zijn slavin gemaakt.

— Juffrouw Ethel, nu moeten we 't Lindenhuis laten weten, dat u niet thuis komt, merkte van Roosendaal op.

— O, ik heb het aan de meid gezegd, dat ik misschien uitblijf.

— Maar ze weet niets van de kwestie?

— O, neen, mijnheer...

— Hebt u geen lust iets te gebruiken?

— Neen, dank u!

— Toch een glas wijn. Dat zal u opwekken.

— O, nee...

— Ja, een half glas, van een soort die nu goed is voor uw toestand. U moet het nemen. Gehoorzaam me nu! Het is voor u een akelige reis.

En van Roosendaal dwong Ethel enige teugen wijn te nemen.

— Het rijtuig staat klaar, zei hij. Laat ons dus gaan. Het is tot redding van uw zuster. De tijd dringt! God zij gedankt, dat u gewaarschuwd werd.

— O, ja, mijnheer...

Ethel rees op, ze beefde, ze weende weer en snikkend zei ze:

— O, mijnheer, wat bent u goed en ik, die u zo lelijk behandelde, ik, die zo trots was! Ik heb er zo'n spijt van...

— Kom, kom, dat is al lang voorbij... 't Gebeurt meer, dat mensen elkaar een tijd niet begrijpen. Wees nu maar kalm... leun op mijn arm... ik begrijp, dat u ontdaan bent.

Van Roosendaal leidde Ethel naar het rijtuig, dat dadelijk verdween, zonder dat iemand op de Oudenborcht de bestemming kende. Zelfs de koetsier wist nog niet, dat hij naar Gent moest rijden.

Van Roosendaal zei het pas een eind van het kasteel af; zo had hij verhinderd, dat de koetsier met anderen van het personeel sprak.

Het was een hele tijd stil in het rijtuig. Eindelijk verbrak van Roosendaal het zwijgen.

— Ik hoop dat ik het gerecht kan overhalen dadelijk op te treden, zei hij. Dat is dringend nodig.

— Zou het dan aarzelen? vroeg Ethel.

— De beschuldiging is kras. En om bewijzen te hebben zou het gerecht graaf van Ruren moeten verrassen, op heterdaad betrappen, zoals het heet en dus met ons naar de Rolandburg dienen te rijden. Om het gerecht te overtuigen, heb ik u verzocht me te vergezellen. U zult spreken over de verhouding van graaf van Ruren tot uw zuster.

— O, ja, over zijn tirannie. En ik zal meedelen hoe hij Fanny belet heeft bij onze zieke vader te komen. Ha, nu weet ik, waarom ik mijn arme zuster niet mocht zien, waarom ik van haar werd geweerd, waarom Fanny opgesloten werd!

— Ja, meer zal u duidelijk worden...

Zo spraken ze over Fanny's ellendig leven, dat nu bedreigd werd.

DE VERRASSING

De nieuwe dag was aangebroken. De zon speelde op de tinnen van de Rolandburg. Van Ruren kwam op de kamer van zijn vrouw.

Fanny was wakker. Ze lag daar zo tenger in het grote, brede ledikant.

— Goed gerust? vroeg van Ruren met vleiende stem.

— Ja, Boudewijn, antwoordde Fanny, al had ze van angst geen oog gesloten.

— O, dat hoor ik met vreugde, huichelde van Ruren. Maar goed je medicijn nemen. Ik zal ze je geven. Dan word je spoedig beter en gaan we weer wandelen.

— O, nu niet! vroeg Fanny. Nu geen medicijn.

— Waarom niet?

— Ik voel me wat misselijk en het is beter, dat ik wat wacht.

— Nee, nee... dan wijken we van de voorschriften af. We moeten doen, wat de dokter zegt. Wees gehoorzaam, lieve. Je zult dan vlug beter zijn.

Van Ruren ging naar een muurkastje, de huisapotheek.

Fanny kon zijn bewegingen gade slaan. Ze zag, hoe hij enige druppels uit het dokters flesje in een glas schonk. Maar dan nam hij een zakje en met een lepeltje schepte hij er iets uit, dat hij in het glas strooide.

— 't Vergif, dacht Fanny en ze rilde.

Ze had die geheimzinnige beweging reeds enige dagen bemerkt, en als ze de medicijn ingenomen had, begon telkens haar hart zo te bonzen en werd ze akelig.

O, ze had het begrepen, dat Boudewijn haar vergif toediende.

In een uitbarsting van woede, had hij haar eens toegesnauwd: — Je bent me een last. Ik wou, dat ik van je af was, dat je dood was.

Nadien vroeg hij vergiffenis over die woorden. Sedert deed hij vals vriendelijk. Maar het was Fanny als een openbaring geweest, dat Boudewijn haar langzaam vermoordde. Ze moest uit zijn weg, zij, de vrouw, die geen geld had meegebracht.

En uit zucht tot levensbehoud had ze Ethel, na veel aarzelen, na bange inwendige strijd gewaarschuwd. Nu hoopte ze op hulp van haar zuster.

— Hier is de medicijn, zei Boudewijn. O, als je doet, wat ik zeg, zul je spoedig genezen zijn. En dan rijden we weer uit. Kom, recht je op, dan kun je beter innemen. Wees moedig, vrouwtje. Ik zal nooit meer hard zijn tegen je.

— O, laat me wachten! smeekte Fanny.

— Waarom?

En van Ruren keek zijn vrouw scherp aan. 't Was weer die oude, die machtige, ja, die duivelse blik!

Fanny begon te beven. Maar ze wilde sterk zijn, de blik trotseren en zwijgen. Ethel was gewaarschuwd... de redding zou komen...

— Waarom weiger je nu dit drankje in te nemen? vroeg van Ruren. Anders ben je zo gehoorzaam. Je doet vreemd... Je kijkt zo angstig.

Fanny barstte in tranen uit en wendde zich om. Ze kon die blik van haar man niet langer verdragen, de blik van een moordenaar.

— Fanny, kijk me aan! gebood van Ruren. Handel niet zo dwaas. Wat scheelt er je?

Maar ze deed het niet. Ze lag met het gelaat naar de muur en weende hartstochtelijk. Ze smeekte om te mogen slapen.

Van Ruren zette het glas neer.

— Fanny, je doet vreemd, hernam hij. Wat is er? Ik wil, ik moet het weten. Wat is er? Ik wil, ik moet het weten. Wat is er? Je hebt iets, dat je voor me verbergt.

— Niets... niets...

— Jawel... Je doet zonderling. Zeg me, waarom weiger je je medicijn te nemen?

— Ik ben misselijk... En ik voel me erg droefgeestig. Toe, laat me slapen. Dan zal het overgaan.

O, ze had wel kunnen schreeuwen of gillen, om bijstand van Ethel!

— Je bent droefgeestig, herhaalde van Ruren. Waarom? Je hebt er geen reden toe. Ik verzorg je goed. De dokter komt trouw en zegt, dat je zult genezen. Waarom dan droevig?

— Ik weet het niet.

— Waar denk je aan??

— Niets, Boudewijn. O, laat me rusten. Ik wil slapen.

— Maar je mag rusten. Ik belet je dat toch niet. Je bent erg opgewonden, dunkt me.

— Neen, Boudewijn. Met rust gaat het over. Maar geen medicijn nu.

— Ik ben eens hard geweest, maar dat kwam door de onbeschoftheid van Ethel. O, klaag je, omdat je je zuster niet zien mag?

— Neen, Boudewijn.

— Je kiest natuurlijk mijn zijde... Ik ben je man... Je bent onder mijn hoede en zorgen.

— Ja, Boudewijn...

— Ethel haat me en dat is voor jou een reden, om met haar te breken en haar van hier weg te houden.

— Ja, Boudewijn?

— Je weet, hoe goed ik voor je ben, en hoe onrechtvaardig Ethel jegens me is. Daarvan ben je toch overtuigd, nietwaar?

— O ja, Boudewijn!

— Ethel, die haar stand verloochent die kantoorjuffrouw wordt, om bij die parvenus te zijn... die akelige familie Voorts. Als Ethel zich betert, mag ze natuurlijk weer hier komen. Dat heb ik je meer gezegd. Maar dan moet ze geheel veranderen.

— O, ja Boudewijn.

— En ik hoop, dat ze haar bezinning terugvindt. Fanny is er nu waarlijk niets, dat je bezwaart? Zeg me alles. Ik wil je helpen. Is er iets dat je drukt?

— Neen, Boudewijn.

De zieke zei het met dezelfde matte stem.

— En zul je nu je medicijn nemen? hernam van Ruren. Ja, he? O, ik zou je zo gaarne beter zien, geheel beter. Gehoorzaam nu, lieve. Ik wil immers alleen je herstel. Kom een lepel maar... Het is dadelijk binnen.

Plots richtte Fanny zich op. En in haar ogen lag een blik, die Boudewijn deed ontstellen.

— Ik neem die drank niet! riep ze heftig. Doe dat glas weg!

Van Ruren schrok een wijle. Het was wellicht meer verbazing over deze uitbarsting. Zo had Fanny zich nooit getoond.

Hij keek weer zijn vrouw aan met de oude blik van macht.

— Wat scheelt er jou? vroeg hij. Ik wil het nu weten. Je doet erg vreemd. Ik ontstel ervan.

— Ik neem niets in.

— Waarom niet! Het is door de dokter voorgeschreven.

— Ik wil niet... nu niet... en nooit meer.

Ze klemde de lippen op elkaar.

— Zeg me, waarom je niet wilt. Ik moet het weten! kreet de graaf.

— Ik antwoord niet... O, je hebt me altijd onder je macht gehouden... me naar je wil geplooid. Ik mocht niet vrij zijn.

— Wat is dat voor een taal?

— Mijn arme vader mocht ik niet bezoeken op zijn ziek- en sterfbed. Ethel wordt van hier geweerd.

— Ben je daarom zo brutaal Fanny? Je vader, die bedrieger, dat schandaal van de adel... de kerel, die mij haatte.

Van Ruren was woedend. Hij huichelde niet meer.

— Je vader, vervolgde hij, die je aan mij gaf, om je kwijt te zijn.

— Zwijg! kreet Fanny.

— Ik herinner je aan de waarheid. En nu verwijt je me, dat ik je uit de ellende, de schande heb gered. Ik vraag je nog eens, wat je scheelt?

— Ik wil geen medicijnen meer nemen...

— Waarom niet?

Fanny sloeg de handen voor het gelaat. Ze was op het punt haar man toe te schreeuwen, dat hij haar wilde doden. Ze beheerste zich nog. Maar toch laaide het verzet bij haar op.

Van Ruren merkte niet, dat er bezoekers op de Rolandburg

waren gekomen en reeds binnen het kasteel waren. Geen van zijn bedienden kreeg kans om de graaf te waarschuwen.

Raimond van Roosendaal en Ethel hadden te Gent toch hun doel bereikt, al kostte het hun moeite het gerecht te overtuigen, dat de beschuldiging tegen graaf van Ruren ernstig was. Maar eindelijk toch besloot een magistraat dadelijk op te treden.

Neen, Van Ruren merkte nog niets...

Plots werd de deur geopend en Ethel stond daar. Fanny richtte zich op en een glans verhelderde haar gelaat.

Ontsteld wendde van Ruren zich om.

— Hoe kom jij hier? vroeg hij als razend. Wie heeft je binnen gelaten? Maak dat je buiten komt!

— Mag ik mijn zuster niet zien? vroeg Ethel.

— Neen! Ga naar beneden! Het is buitengewoon brutaal hier binnen te dringen!

— Kom dan mee! Ik moet je spreken, hernam Ethel.

Maar plots verliet Fanny het bed. Ze greep haar zuster bij de arm.

— Ethel smeekte ze, neem mij mee... laat me niet alleen hier... o, die man... die man!... Neem me mee, Ethel, ik heb je de waarheid geschreven. O, geloof me!

Van Ruren werd bleek. Hij wilde het glas opnemen, maar Fanny zag die beweging, greep het glas met de medicijn en vluchtte van de kamer naar een andere waarvan ze de deur sloot. Ze handelde snel en vastberaden.

Ethel, haal de politie ! riep ze. O, bescherm me toch ! Help mij !

Eindelijk toonde de oudste der Loosduinens karakter. Ze vocht voor haar leven.

— Maar alle duivels, wat betekent dit ? schreeuwde van Ruren tot Ethel. Er is een komplot tussen jullie beiden en je komt baas spelen in mijn huis. Dat duld ik niet. Wat is er ! Spreek !

— Je zult het horen.

Er klonken stappen op het portaal.

Ethel riep :

— Heren komt toch binnen !

Even zocht van Ruren steun aan tafel. Dan wilde hij het muurkastje met de huisapotheek openen, maar Ethel zag het en begreep iets van zijn bedoeling. Snel trok ze zijn arm weg.

— Alles laten, zoals het is ! beval ze. Geen bewijzen verwijderen ! We kennen je misdaad, gemene man.

Enige heren traden binnen. Ze behoorden tot het gerecht. Van Ruren ontstelde en kromp even als ineen... Maar hij poogde zich te beheersen.

— Wat betekent dat toch ? vroeg hij. Ik ben verwonderd over wat er gebeurt. Het is ongehoord !

— Graaf, er is een ernstige beschuldiging tegen u. Ik heb lang geaarzeld om op te treden, zoals ik nu doe, maar verschillende verklaringen dwingen me er toe, zei een der heren, die onderzoeksrechter was.

— Een beschuldiging tegen mij ! hernam van Ruren. En daarom stormt u mijn huis binnen.

— De gravin heeft die beschuldiging geuit.

— Mijn vrouw ?

— Ja.

— Maar wat is het dan ? Ik ben waarlijk nieuwsgierig die onzin te vernemen.

— Dat je Fanny vergif toedient om haar van het leven te beroven ! riep Ethel uit. En ik ben overtuigd, dat het waar is.

Van Ruren lachte honend.

— En valt het gerecht daarom mijn huis binnen ! hoonde hij. Mijn vrouw is niet buiten het kasteel geweest. Wat laster en leugen hoor ik nu. Hoe kan zij mij betichten ? Alles komt voort uit de overspannen hersens van Ethel.

— De gravin heeft de mededeling schriftelijk gedaan, sprak de rechter. Maar sta me toe, de gravin zelf eerst te verhoren.

— Maar wat een krankzinnigheid is dat hier ? zei van Ruren verontwaardigd, al was hij doodsbleek geworden. Zo optreden tegen een man, die toch als eerlijk bekend staat. Ik protesteer krachtig tegen deze onduldbare handelwijze.

Woedend wendde hij zich tot Ethel.

— Jij zet dit alles op touw ! raasde hij. En men luistert naar jou !

— Mijnheer de rechter, ik geloof, dat u bewijzen zult vinden in dit kastje, sprak Ethel, naar de huisapotheek wijzend. Van Ruren wilde er iets uit verwijderen. Ik heb het hem belet, o, onderzoek het dadelijk.

— Eerst wens ik de gravin te verhoren, zei de rechter.

— Ik zal de gravin roepen, sprak van Ruren. Waarlijk, ik begrijp niets van al deze drukte.

— Neen, u roept de gravin niet, hernam de rechter.

— Mag ik dat niet ?

— Ik verzoek u hier te blijven. Juffrouw van Loosduinen kan de gravin halen.

— Dus op een onzinnige betichting word ik reeds als een gevangene beschouwd ? vroeg de graaf. Nog eens... ik begrijp deze handelwijze niet.

— Als een gevangene, neen... Ik doe een onderzoek, beweerde de rechter. U moet u aan mijn maatregelen onderwerpen. Ik vervul mijn plicht.

— We zullen zien, of dit alles toegelaten is.

Ethel begaf zich naar de zijkamer.

— Fanny ! riep ze.

— Ja, ik ben hier.

— Doe open ! Ik moet je spreken. Wees niet bang meer...

— O, haal eerst de politie !

— Het gerecht is er en wil je verhoren, hernam Ethel. Doe open !

Fanny liet Ethel in de kamer.

— Hier in dit glas is er vergif, zei ze opgewonden. O, ik weet het zeker. Boudewijn eiste, dat ik het uitdronk.

— Goed. We zullen het aan de heren tonen. Wees nu bedaard, zoveel je kunt, Fanny. We komen je redden. Ik heb je briefje ontvangen.

— O, God zij dank ! Ik heb zo vreselijk geleden !

— Kleed je... Trek een peignoir aan. Kom, ik zal je helpen. En wees zo bedaard mogelijk. Zeg de volle waarheid.

Ethel voelde, hoe sterk haar zuster beefde.

— Hoe kon Boudewijn zoiets doen ! zei Fanny gejaagd. Hij wilde me doden. O, het is afschuwelijk !

— Nu wordt je van hem bevrijd.

— O, ja... Ik moet hier niet meer blijven, niet waar ?

— Neen, neen...

— Mag ik mee naar Dora ?

— Ja zeker...

Ethel hielp Fanny kleden. Dit duurde niet lang.

— Nu gaan we naar de heren, sprak Ethel. Zeg heel eenvoudig alles wat je weet. Wees niet bang meer voor Boudewijn, zijn macht is gebroken.

— In het muurkastje ligt het poeder... het is vergif, zei Fanny.

— Toon het aan de rechter.

— O, dat gif brandde in me en mijn hart begon dan zo akelig te kloppen...

— Zeg dat alles !... Wees nu kalm... Fanny. We komen je bevrijden van die vreselijke man.

En Ethel nam Fanny bij de arm en bracht haar in de andere kamer.

Fanny droeg het glas met de medicijn, en toonde dit aan de heren.

— Daarin is de dood ! sprak ze op akelige toon. O, Boudewijn,

ik wil nog niet sterven. Waarom, wilde jij mij het leven benemen. Ik ben altijd braaf geweest.

— Wat ik zo lang mogelijk heb willen verbergen, moet nu wel openbaar worden, zei van Ruren. Mijn arme vrouw is zinneloos; de gevolgen der ruïne van de Oudenborcht. Daarom zonderde ik haar af. Maar nu moet ik de waarheid bekennen.

Fanny zag er inderdaad als een waanzinnige uit. Nog laaide de angst in haar ogen en ze beefde van de zenuwen, die haar thans fel beroerden. Zij, de altijd slaafse vrouw, beschuldigde nu hevig haar man.

— O, gemeen mens, wat zul je nu weer uitvinden ! sprak Ethel in nieuwe verontwaardiging.

— Neen, Boudewijn, ik ben niet zinneloos... Je hebt heel mijn leven gebroken. Nu wil je het mij ontnemen. En ik heb Ethel kunnen waarschuwen, zei Fanny. O, ik wil niet sterven.

— Mevrouw,u beschuldigt dus uw man dat hij u wilde vergiftigen ? vroeg de rechter. Dat is zeer ernstig. Weet u wel, wat u zegt.

— Ja. Het vergif daar in het muurkastje...

— We zullen dat onderzoeken.

— Er is ook in dit glas medicijn. Boudewijn wilde, dat ik het uitdronk. Ik weigerde.

— O, Fanny, hoe kun je zoiets van mij zeggen, kreet van Ruren.

Hij trachtte zijn oude macht weer te gebruiken. Maar Fanny keek hem niet aan en vervolgde tot de rechter :

— Boudewijn heeft me nooit kunnen vergeven, dat ik geen bruidschat medebracht. Alsof ik er schuld aan had ! En nu haatte hij mij. Hij verweet me altijd dat ik arm ben.

— Wat een zinneloze praat ! riep van Ruren uit.

Maar de magistraat verzocht hem te zwijgen.

Fanny moest nu vertellen, hoe zij aan dit vermoeden was gekomen. Ze zei, dat van Ruren in woedende uitvallen reeds enige malen had verklaard van haar bevrijd te willen zijn. Eens had ze hem horen dromen over een nieuw huwelijk met een rijke vrouw.

Toen was Fanny bang geworden voor haar leven. Van Ruren hield haar opgesloten. Ze had gesmeekt in de lucht te mogen gaan, in het park te wandelen. Hij weigerde, bewerend, dat ze rusten moest in bed. Ethel werd niet bij haar toegelaten. En toen had Fanny gezien, hoe haar man iets in haar medicijn mengde, wat haar als op het hart brandde, wanneer ze het drankje innam en waarvan ze duizelig werd.

Onder dit verslag haalde van Ruren de schouders op of maakte een gebaar van medelijden.

Intussen had een wetsdokter het glas medicijn onderzocht en hij erkende, dat het vergif bevatte. De rechter opende het muurkastje; het zakje met het poeder werd gevonden en dit poeder was inderdaad een traag, maar zeker werkend vergif.

Fanny was in een stoel neergezonken en weende. Ethel troostte haar.

— Hoe komt dit vergif hier ? vroeg de magistraat aan van Ruren.

— Dus verdenkt u me werkelijk een misdaad te hebben willen bedrijven ? riep de graaf als verontwaardig uit. Het is ongehoord en ik weet, waar ik me zal beklagen.

— Antwoord op mijn vraag ! Hoe komt dit vergif hier ?

— Dat is een kalmerend middel, me door de geneesheer aanbevolen. Mijn vrouw is zenuwziek en leed erg aan slapeloosheid.

— Welke geneesheer heeft u dit middel voorgeschreven ? vroeg de wetsdokter.

— Mijn gewone dokter.

— Als dat waar is, moet die man gek zijn. Het is geen slaapmiddel : het is dodend.

— U bekent dus het poeder aan uw vrouw toegediend te hebben ? hernam de rechter.

— Als medicijn, ja. Waarom zou ik dit verzwijgen ? Heb ik het poeder verborgen ? Het lag daar voor het grijpen.

— Maar niemand werd bij uw vrouw toegelaten. Is dat waar ?

— Mijn vrouw moest rusten, en de dokter verbood alle bezoek. Het is ongehoord, wat er hier gebeurt. Ik zou nooit vermoed hebben, dat mijn schoonzuster haar wraak zover zou uitgestrekt hebben.

— Ik ? vroeg Ethel.

— O, zou je misschien loochenen, dat je me altijd gehaat hebt en Fanny opstookte mij te verlaten ?

— Op zulke beschuldigingen antwoord ik niet, hernam Ethel. Met jou spreek ik niet meer. Wat de rechter me vraagt, zal ik zeggen.

De magistraat ging zakelijk te werk. Hij zond om de dorpsdokter en nam de ganse huisapotheek in beslag, ook het glas met de medicijn.

Raimond van Roosendaal was beneden gebleven. Hij wilde zich buiten het onderzoek houden.

De dorpsdokter zat in de herberg, toen een knecht van de Oudenburcht hem kwam halen.

— Is de gravin erger ? vroeg de geneesheer.

— Kom mee... Ik zal het u buiten zeggen, antwoordde de

bediende, die aan de andere verbruikers nog niet wilde laten merken, dat het gerecht zich op de Oudenborcht bevond.

Nieuwsgierig volgde de dokter. En op straat zei hij tot de knecht :

— Wat doet je vreemd !

— Het gerecht is op het kasteel. Ze moesten dat in de herberg nog niet weten. Anders was heel het dorp seffens aan het babbelen.

— 't Gerecht op de Oudenborcht ? Maar waarom ?

— Ik weet het niet. Er zijn gendarmen en wij mochten niet naar boven. Jonkvrouw van Loosduinen is er ook. Er moet iets ergs met de graaf zijn.

— Wat je nu vertelt ! Ik begrijp er ook niets van. Ik weet wel, dat jonkvrouw Ethel zeer kwaad was, omdat ze niet bij de gravin mocht komen, maar zou het gerecht zich daarmee bemoeien ? Ik moet zeker verklaren, dat de gravin geen bezoek kon verdragen. En dat is waar, al heb ik gisteren ook de graaf aangeraden juffrouw Ethel even toe te laten. De gravin vroeg veel naar haar zuster.

— Ik kan geen uitleg geven, hernam de knecht. Ik heb de graaf luid en kwaad horen spreken, maar kon niet verstaan wat hij zei.

De dokter begaf zich met de knecht naar het kasteel. Zeer gerust was hij toch niet.

Aan het hek stond een gendarm.

— U bent de dokter ? vroeg hij.

— Ja.

— De rechter verwacht u boven.

— Maar wat is er aan de hand ?

— Dat kan ik niet zeggen. U zult het wel eer horen dan ik.

Ook in de voorhal hield een gendarm de wacht en de geneesheer kreeg wel de indruk, dat er iets zeer ernstigs gaande was op de Oudenborcht.

Intussen had de rechter graaf van Ruren in een zijkamer verplaatst, onder bewaking van een gendarm.

De rechter ondervroeg Fanny over haar verhouding tot haar man. En zij, die altijd gezwegen had, die nooit een eigen wil bezat, beschreef nu haar lijden, haar vernederingen, al haar leed, op de Rolandburg ondervonden.

Ook de dienstboden werden verhoord. En het bleek, hoe de graaf strenge bevelen gegeven had, niemand bij zijn vrouw toe te laten. De meid wist, hoe mevrouw naar lucht en zon verlangd had, maar niet buiten mocht.

Nu verscheen de dorpsgeneesheer. De magistraat vroeg hem welke middelen hij mevrouw van Ruren voorgeschreven had. De dokter sprak natuurlijk niet over het vergif. Hij wist er niets van. De rechter toonde het hem.

— Deed de graaf dat in mevrouws medicijn ! riep de dokter verbaasd uit. Maar het is onbegrijpelijk ! Ik heb er nooit van gesproken.

Van Ruren werd bij de dokter gebracht. Hij beweerde, dat deze loog en wel degelijk het vergif voorgeschreven had.

De geneesheer werd kwaad.

— Nu begin ik te denken, dat u de gravin hebt willen doden, zei hij. En meer wordt me duidelijk. O, ik ben bedrogen geworden door u.

— Wat dan ? vroeg de rechter. Zeg me alles.

— Ik zei, dat de gravin moest wandelen. Maar de graaf wilde daarvan niet horen. Hij beweerde, dat dit haar altijd opwond. Ook heb ik zo pas gezegd, dat een bezoek van jonkvrouw van Loosduinen de gravin zou kalmeren, maar de graaf werd toen zo boos, dat ik er verder over zweeg.

— Ik moest de dorpsdokter onze familietwisten niet aan de neus hangen, sprak van Ruren. Ethel stookte mijn vrouw altijd tegen me op. En daarom verbood ik haar de Rolandburg.

— Was de gravin in staat haar zieke vader te bezoeken ? vroeg de rechter aan de dokter.

— De graaf verzekerde, dat het niet kon, hernam de dokter ontwijkend.

— Maar wat was uw mening ? Dat is nu het voornaamste.

— Zo'n bezoek zou haar geschokt hebben... maar dan had de graaf haar ook het overlijden van baron van Loosduinen moeten verborgen houden. Dit deed hij niet en 't doodsbericht werkte zeer zeker nadelig. De gravin was erg zenuwachtig.

Gans de handelwijze van graaf van Ruren getuigde tegen hem.

— Waar hebt u het vergif gekocht ? vroeg de rechter aan van Ruren. Op het zakje staat geen firma vermeld.

— Ik heb het van de dokter gekregen, hield de misdadiger vol.

— Leugens ! riep de geneesheer boos. Graaf, hoe kunt u dat zeggen ! Ik bezit geen korrel van dat goed in heel mijn huis.

— Gij hebt het me gegeven, maar ge suft dikwijls en nu zou ik de gevolgen van uw achteloosheid moeten dragen.

De dokter haalde zijn receptenboekje voor de dag.

— Hier staat wat ik mijn patiënten voorschrijf, hernam hij. De geneesmiddelen van de gravin worden er in vermeld, maar niet dat vergif.

En de geneesheer bewees, dat hij gelijk had.

Weer werd het personeel ondervraagd. Een knecht deelde mee, dat hij voor enige weken naar een apotheker te Gent was geweest. De graaf had hem een briefje meegegeven, waarop de boodschap vermeld stond. En de knecht had een klein zakje meegebracht. Hij kende het adres van de apotheker.

Van Ruren ontstelde ook door deze mededeling, al deed hij moeite zich te beheersen.

— O, toen is de knecht om hoofdpijnpoeders geweest, beweerde hij.

— Hebt u er daarvan nog ? vroeg de rechter.

— Neen. Ze zijn door mijn vrouw gebruikt.

Nu dit was nader te onderzoeken bij de apotheker zelf. De magistraat zei dan tot van Ruren, dat de bezwaren zeer ernstig waren en de graaf voorlopig aangehouden werd.

Van Ruren protesteerde geweldig. Hij noemde alles een net van leugen en laster. De dorpsdokter wilde zijn verantwoordelijkheid niet dragen. Ethel konkelde met Voorts.

— En mijnheer Voorts, die te Antwerpen verblijft, weet niets van het gebeurde, merkte Ethel op. Hij zal zeer verwonderd zijn als hij hoort, wat er hier is gebeurd.

— Fanny, zeg dan toch, dat je je vergist, dat ik altijd vriendelijk voor je ben geweest ! riep van Ruren in wanhoop uit.

Zijn vrouw weende en keek niet op. De gendarmen leidden graaf van Ruren naar beneden. Het nieuwe rijtuig werd ingespannen en Boudewijn nam daarin plaats met de gendarmen. De magistraat deed nog een onderzoek in het kantoor van de graaf en nam een bundel brieven mee...

De koetsen reden heen. Raimond van Roosendaal had zich niet vertoond. Hij was in de omtrek gaan wandelen en bekeek een oude molen.

"Rolandsmolen" was zijn naam.

Beneden woonde de mulder; het was een eigenaardig monument, dit gebouw. En Raimond bedacht hoe gans het Rolandsdomein een van de merkwaardigheden van de streek was. Maar door zijn gierigheid had van Ruren alles laten vervallen... En nu kreeg de Rolandburg een nog somberder aanblik.

Van Roosendaal zag de koetsen wegrijden en ging naar het kasteel.

Van Ethel vernam hij, wat er gebeurd was.

— Ik zal mijn zuster meenemen naar 't Lindenhuis, zei Ethel.

— Laat me u een raad geven. Breng mevrouw van Ruren liever op Oudenborcht, in de kamers van wijlen uw vader. En ik zal

een specialist ontbieden, die haar nauwkeurig onderzoekt. We weten niet in hoever het vergif reeds gewerkt heeft. De kloosterzuster, die uw papa verzorgd heeft, kan ook uw zuster verplegen.

Graag trad Ethel dit voorstel bij. Ze sprak even met het personeel van de Rolandburg.

En toen reed het drietal in de koets van de Oudenborcht weg, door de dreef, waarnaar Fanny zo dikwijls met smart had gestaard.

VERNEDERD

Otto reed naar Elzelare. Hij was sedert gisteren afwezig. Hij had wel altijd van het kasteel weg willen zijn. Hij vond Banka onverdragelijk. Ze betoonde zich jaloers en wilde hem altijd thuis houden. En als hij van de politiek gewaagde, zei ze hem heel die politiek te laten varen.

Otto kwam op het kasteel aan. Het was al vrij laat. Banka zat met haar moeder in de eetzaal.

— Eindelijk ! riep ze bij wijze van groet. Ik dacht, dat je vandaag ook weer zou uitblijven... Weet je het van Boudewijn ?

Koel gaf Otto haar een kus.

— Ja, ik weet het en dat heeft me lang te Gent opgehouden. Het is vreselijk, kloeg Otto. Maar ik kan niet aan zijn schuld geloven.

De oude mevrouw keek zeer nors.

— Onze naam wordt zeer gekompromitteerd, sprak ze. Een van Ruren voor zoiets in de gevangenis ! En pas na je huwelijk, waartoe je neef onderhandelde. O, ik ben er ongesteld van. Ik wist niet wat ik hoorde. Zijn vrouw vergif toedienen. Het is afschuwelijk.

— Maar, mama, ik heb toch geen schuld ! riep Otto gemelijk uit.

— Je was altijd op de Rolandburg voor je huwelijk... je wist, dat je neef zijn echtgenote verwaarloosde. En wat ik erger vind, je begint op gelijke wijze jegens Banka te handelen. Je bent gisteren vertrokken voor één dag. 's Avonds komt er een telegram "belet terug te keren". Je verschijnt nu pas. Dat zijn onduldbare manieren.

— Oom van Boerel wil, dat ik mijn politieke loopbaan versterk en dat kan ik hier niet doen. Ik moet mijn kiezers bezoeken.

— Otto, laat alle politiek varen ! drong Banka aan. Ik wil die onrust niet langer. We zullen veel gelukkiger zijn, als we altijd samen blijven...

— Nu kan ik daarover niet denken. Ik ben geheel vervuld van

die ellendige geschiedenis met Boudewijn. Ik heb getracht hem te spreken, maar ik mocht niet bij hem. Hij is in het geheim opgesloten.

— Wat, je hebt hem willen gaan spreken ? vroeg mevrouw van Ooren. Die moordenaar ! Die afschuwelijke man !

— Mama !

— Natuurlijk ! Een moordenaar ! Zijn vrouw vergif toe dienen... Ik eis dat je van nu af je neef verloochent, hem niet meer kent !

— Oom van Boerel is hier geweest, zei Banka. En hij zei, dat we nu doen, alsof Boudewijn nooit voor ons bestaan heeft. Oom was zeer verstoord, omdat je hier niet was. Hij kon niet begrijpen, dat je zo lang uit bleef.

— O, er wordt dus hier tegen mij gekonkeld, in mijn afwezigheid.

— Otto, ik verbied u zulke uitdrukkingen te gebruiken ! berispte hem de oude dame. Je gedraagt je grof. Dat behoort niet tot onze zeden.

— Maar men behandelt me als een kind.

— O, je bemint me niet meer, zoals ik jou ! snikte Banka. Denk je misschien nog aan die Ethel van Loodsduinen ? vroeg ze, bits en nijdig. Bedrieg je me ? Zeg het dan maar openlijk.

— Je hoont me ! sprak Otto. Dat is beledigend, zoiets te veronderstellen.

— Waarom loopt je altijd weg ?

— Ik loop niet weg. Ik doe mijn werk. Ik heb het zeer druk.

— Als je maar een voorwendsel kunt vinden, verlaat je het kasteel. Wat geef je om politiek ? kloeg Banka.

— Kan een jong mens hier hele dagen met gekruiste armen naast zijn vrouw zitten ?

— O, ik hoor het... je bemint me niet meer !

— En jij maakt belachelijke scènes ! En mama steunt je daarin.

— Ik maak me ongerust, zei de oude mevrouw. Voel je dan niet het vreselijke in die misdaad van je neef ? En je wilt hem bezoeken ! Je verschoont hem nog... je vindt het niet erg, wat hij misdreef...

— Welk een dwaze redenering ! Ik mocht toch zeker wel eerst de waarheid gaan horen. Moet ik alle praatjes geloven ?

— Spreek met eerbied tot de moeder van je vrouw en bedenk, dat je ondanks gemis aan fortuin tot mijn schoonzoon werd aangenomen !

— Dat gaat te ver ! snauwde Otto en woedend liep hij de eetzaal uit, naar zijn kamer, waarvan hij de deur sloot.

— Ik ben hier geketend ! zei hij bij zich zelf. Hele dagen bij Banka zitten, ha neen ! Haar dankbaar moeten zijn om haar geld ! Voor de politiek kreeg ik haar. En reeds is mijn loopbaan gebroken.

Wanhopig zonk hij in een stoel.

— O, dit verwenst huwelijk ! zuchtte hij. Zo had ik het me toch niet voorgesteld ! Ethel, dat ik jou los liet en naar Boudewijn luisterde.

— Ik ben geketend aan een vrouw, voor wie ik niets voel, en mijn politieke plannen liggen in duigen ! zei Otto thans. Welk een leven voor mij. Geen uitzicht op een betere toekomst.

Hij dacht aan Ethel. Zij en van Roosendaal hadden Boudewijn aangeklaagd. Ze schenen goed bevriend te zijn en ze woonden nu ook bij elkaar.

— Graaf Raimond van Roosendaal zal met Ethel huwen, dacht Otto, en ik benijd die man. Het was of hij kreunde...

Nog laaide jaloersheid op...

— Ethel zal op de Oudenborcht terug keren als gravin... en weelde hebben en ik zit hier in een vergulde kooi, onder voogdij van graaf van Boerel. Geen politiek, geen voorwendsels meer om altijd weg te trekken. Maar verduiveld, Banka heeft me begeerd en ze bezit me nu... en ik laat me niet binden. Ik zal doen wat ik wil. We zijn gehuwd, maar ik zal elders mijn vermaak zoeken.

Dadelijk voelde hij zijn machteloosheid. Hij had moeten toestemmen in vernederende voorwaarden. Hij was geen meester over het geld. Hij bezat nog niets, moest leven van mevrouw van Oorens middelen. Men had hem waarlijk geketend. Men kon hem kortwieken, zoveel men wilde.

— Ezel, die ik was, zo verweet hij zich zelf. Ik liet me leiden door Boudewijn, nu van misdaad beschuldigd. Ze hebben wapens tegen me. Maar ik zal me toch verweren. Ik kan ook een geheim leven leiden en ik moet aan geld geraken.

Er werd op de deur geklopt.

— Otto ! klonk het. Ben jij hier ? Laat me binnen.

Het was Banka. Van Ruren opende de deur met een nors gelaat.

— Waarom ben je boos op mij ? vroeg Banka.

— Je hebt me beledigd, en dat is voor mij overdraaglijk. Je sart me !

— O, neen... Ik meende dat niet van Ethel van Loosduinen... ik heb je zo lief... en daarom komen er zulke gedachten op. Ik ben wat jaloers.

Ze kuste hem en vroeg hem mee te gaan naar beneden en vrede te sluiten.

— Bied mama je verontschuldigingen aan, vroeg ze. Dan is alles weer goed. We kunnen samen gelukkig zijn. Zeg aan mama, dat je spijt hebt.

— Neen ! Ik heb mama niets misdaan. Zij behandelt me als een klein kind. En dat moet uit zijn. Zo is het geen leven voor een man.

— O, doe het voor mij, Otto. En denk niet meer aan die akelige politiek. Blijf altijd bij mij... we gaan samen uit rijden, we zullen in de stad de schouwburg bezoeken. We kunnen zo plezierig leven. Ga nu mee, je moet nog souperen. Wees niet meer boos. Ik heb je immers lief. Wees een goede man ! Laat ons eendrachtig zijn. Doe of je neef niet meer bestaat. Je bent toch heel anders dan Boudewijn.

Plots begon Otto weer te huichelen. Hij verstond die kunst goed : hij had immers in de laatste maanden niets anders gedaan. Hij huichelde in zijn huis, tegen van Boerel, ook als hij op meetings sprak.

Nu nam hij Banka in zijn armen en kuste haar.

— Ja, wij hebben elkaar lief, zei hij. En daarom vind ik het zo triestig, dat anderen twist tussen ons stoken. Je moest toch altijd aan mijn zijde staan en me helpen.

— Dat doe ik immers ! Ik vraag niet beter.

— Nee ! Je luistert te véel naar je moeder en je oom. Welk een positie heb ik hier ? Toen ik je huwde, dacht ik alleen aan jou en uit liefde stemde ik in allerlei voorwaarden toe. Maar deze zijn nu toch drukkend en vernederend.

— Wat bedoel je ?

— Ik heb geen eigen inkomsten.

— Maar mama geeft je toch een maandgeld ?

— Ja, als aan een kleine jongen. Ik krijg een zakcentje. Is dat nu een toestand voor een man, als ik ? Je moet dat helpen veranderen. Wat is het voor je moeder om enige goederen op onze naam te laten overschrijven, zodat ik de werkelijke heer der pachters word ? Als je wilt, kun je dat verkrijgen. Dan behoef ik niet meer als een kind toestemming te vragen voor elke uitgave, welke ik wil doen. Zorg daarvoor, Banka en ik laat de politiek varen, en we zullen veel samen uit gaan en gezelliger leven.

— Ik zal er met mama over spreken.

— Je moet aandringen en blijven aandringen, maar je mag niet zeggen, dat ik er je toe drijf. Stel het voor, alsof jij zelf niet wilt, dat ik zo vernederd word. Begrijp mijn toestand.

Banka luisterde naar de listige taal : het maakte indruk op haar

dat Otto van de politiek wilde scheiden en zich meer aan haar zou wijden.

Ze was eigenlijk een naïeve vrouw, zeer eenzijdig opgevoed, kleingehouden in al die jaren, en bekrompen van opvattingen.

Otto meende haar als zijn werktuig te kunnen gebruiken. O, als hij meer geld had, dat hij als eigen inkomsten zou ontvangen, dan zou hij eigenmachtiger optreden.

En hij dacht aan kringen te Gent, waar hij vermaak kon zoeken in drank en spel en met vrouwen. Hij noemde dat genieten. Nu sloop hij er ook wel heen en leidde hij reeds een dubbel leven, maar hij was nog de arme edelman, al noemde men hem rijk getrouwd. Hij had zelfs al schulden gemaakt.

Banka, onder de indruk van zijn buitengewone tederheid, beloofde alles.

Otto ging met haar mee, en weer huichelde hij.

— Mama, zei hij tot de oude, statige dame, ik ben daar straks te heftig geweest en betuig er u mijn spijt over.

— Ja, Otto, je hebt nog veel te leren, merkte zij koel op. Je moet je humeur kunnen bedwingen en ook altijd bedenken, wat je aan ons te danken hebt.

't Leek Otto of hij een zweepslag kreeg. Ha, hij werd nu fel vernederd, om de koop die hij gesloten had.

— Ik wil je je grofheid vergeven, vervolgde de oude mevrouw. Doch tracht niet meer met Boudewijn in aanraking te komen. Over die misdadiger spreken we niet meer. Je moet hem verloochenen. Waarlijk, ik schrik er nog van, als ik bedenk, dat een van Ruren een giftmenger is geworden. Zijn vrouw uit de weg ruimen, omdat ze geen geld meebracht in het huwelijk ! Nog eens, laat ons over Boudewijn zwijgen !

Otto beheerste zich. Hij had nu immers een afspraak met Banka. Hij moest nu onafhankelijk worden en over eigen geldmiddelen beschikken.

— Dan zal ik die oude feeks treiteren, dat ze van chagrijn ziek wordt, zei hij bij zichzelf.

Na het avondmaal wandelde hij met Banka in de hof en weer huichelde hij liefde, terwijl hij nogmaals betoogde, dat zij een eind moest maken aan zijn toestand van vernedering.

Eigen inkomsten... Dan zou hij haar moeder en haar oom van Boerel het hoofd bieden en niet langer hun werktuig zijn !

INLICHTINGEN

Fanny en Ethel verbleven nu op de Oudenborcht, in de kamers, die baron van Loosduinen er betrokken had. Benedict, een meid van de Rolandburg en een kloosterzuster zorgden uitstekend voor de arme gravin, die door een specialist uit Gent behandeld werd.

Ethel ging enige uren naar het kantoor van Bernard. Ze wilde haar werk verrichten en haar brood verdienen.

Zekere namiddag reed er een deftige koets door het hek van de Oudenborcht. Graaf van Boerel, de oom van Banka, stapte uit. Ethel was nog niet naar haar kantoor. Ze zag door het venster de trotse edelman, die zo met Boudewijn en Otto van Ruren gekonkeld had.

— Welke zaken heeft hij hier ? mompelde ze. Fanny moet hem niet ontvangen. Ze heeft rust en kalmte nodig. Ik zal zelf eens gaan zien. Ze begaf zich naar beneden. Van Boerel stond in de hal en zei tot Benedict, dat hij gravin van Ruren wenste te spreken.

— Kom binnen, graaf, nodigde Ethel en ze leidde hem in een zijkamer. Mijn zuster kan nu niemand te woord staan, vervolgde ze. Welke boodschap wenst u haar over te brengen ? Ik zal eerst oordelen, of het toegelaten is, want ze heeft volstrekte rust nodig. Dat begrijpt u zelf wel.

Ethel stond daar waardig en fier tegenover de rijke, machtige graaf, die een huwelijk tussen Otto en Banka had gekonkeld. Hij scheen wat verlegen met zijn houding.

— Juffrouw van Loosduinen ik wens te weten, of die vreselijke beschuldiging tegen Boudewijn van Ruren gegrond is. Het lijkt me ongelooflijk.

— Het gerecht zal hem toch niet op loze geruchten in de gevangenis houden.

— Naar ik verneem, hebt u hem aangeklaagd, samen met graaf van Roosendaal ! Is dat waar ?

— Mijnheer van Roosendaal heeft mij naar Gent begeleid en me geholpen. O, wij hebben niets te verbergen, en ik zal u volkomen inlichten. Boudewijn is beticht geworden door zijn eigen vrouw. Fanny werd langzaam vergiftigd. Een tijd lang merkte ze het niet. Maar ze kreeg geweldige hartkloppingen en werd erg duizelig, telkens als van Ruren haar medicijn toediende. Zo werd ze wantrouwend en lette ze beter op. Ze zag, dat Boudewijn een poeder nam uit een ander zakje, dan hetgeen de dokter voorgeschreven had. Enige uitlatingen in dromen van Boudewijn werden haar duidelijk. Hij wilde zich van haar ontdoen. Ze lag hier hulpeloos, ze mocht niet uitgaan. Ik werd niet bij haar toegelaten.

Gelukkig heeft ze het vertrouwen van een meid kunnen winnen en kon ze mij zo een briefje bezorgen, waarin ze haar nood kloeg. Toen moest ik dadelijk handelen. Ik riep de hulp in van mijnheer van Roosendaal. We reden onmiddellijk naar Gent en lichtten het gerecht in. Goddank, trad dit onmiddellijk op. We begaven ons naar de Rolandburg en het gerecht ontdekte het vergif op Fanny's kamer. Boudewijn werd verrast. Hij loochende echter en hij doet dat nog. Hij wil de schuld op de dokter leggen, die het poeder zou geleverd hebben, beweert hij. De dokter ontkent. Hij is een waanwijze dommerik, die de verschijnselen van de vergiftiging niet merkte en zich geheel door Boudewijn liet beïnvloeden. 't Is trouwens al bewezen, waar Boudewijn het vergif heeft gekocht. Hij werd naar de gevangenis gevoerd en zal er vooreerst niet meer uitkomen. Nu weet u alles.

— Maar het is afschuwelijk ! Wie had zoiets van graaf van Ruren kunnen veronderstellen ? Wij meenden allen, dat hij zijn vrouw innig lief had.

— Kom, kom, graaf, het is u ook bekend, dat Boudewijn mijn zuster slaafs behandelde. U weet, dat hij zeer nijdig was, omdat wij geen fortuin meer bezaten. Er is meer afschuwelijks gebeurd onder politieke vlag. Ik ben op de hoogte.

— Ik begrijp u niet, jonkvrouw, van Loosduinen, hernam van Boerel beledigd.

— U begrijpt mij heel goed ! Boudewijn van Ruren is uw bondgenoot geweest om zijn neef Otto van mij te verwijderen en aan uw nicht uit te huwen. O, nu dank ik God, dat ik van Otto gescheiden werd, al beklaag ik uit het diepste van mijn hart Banka, omdat ze aan die egoïst, die karakterloze kerel verbonden is.

— U kunt Otto van Ruren niet gelijk stellen met Boudewijn.

— In de grond is hij niet beter. We zijn een tijd door het gehuichel van beiden misleid geweest.

— U oordeelt veel te scherp en ik kan dat niet toelaten. Voor Boudewijn heb ik verachting...

— En ik dezelfde voor zijn neef. O, wacht maar af ! Ik heb nu zekere adellijke kringen leren kennen en veel ondervonden in de verlopen maanden. Ik ben het naïeve meisje niet meer !

— Ik heb mij niets te verwijten !

— Vond u het dan niet laag, dat Boudewijn zijn vrouw dwong, het verlovingsfeest van Otto van Ruren bij te wonen, van de man die mij, Fanny's zuster, zo had behandeld ?

— Etiquette...

— O, ja, onder die naam wordt er veel geveinsd. Maar laat er

ons over zwijgen ! Mijn zuster zal echtscheiding aanvragen, dan hebben wij met de van Rurens voor goed afgedaan. En daarom, doe geen moeite meer Fanny te spreken, nu niet en later niet. Ze is onder strenge geneeskundige behandeling. God zij gedankt, de sporen van de vergiftiging zullen verwijderd worden, al moet het lang duren.

— Nog eens zeg ik u, dat ik me zoiets nooit van Boudewijn had kunnen voorstellen. Hij was voor mij een eerlijk mens.

— Een scherpzinnig man als u moet gezien hebben, dat hij een zeer slecht karakter heeft. Toch was hij uw bondgenoot, uw medewerker.

— Jonkvrouw van Loosduinen, ik kom hier uit sympathie en u beledigt me.

— En ik werd niet beledigd ?

— Toch niet door mij !

— Door heel uw kliek ! We kunnen ons gesprek eindigen. Ik moest toch eens mijn gemoed luchten. Je bent nu ingelicht. En uw sympathie kunnen we missen.

Ethel belde. Ze stond hier als een fiere jonkvrouw en ze beheerste de verwaande edelman, die haar verwijten gevoelde.

Niet Benedict, maar Raimond van Roosendaal trad binnen.

— Juffrouw Ethel, ik zou gaarne nog een woord tot graaf van Boerel spreken, zei hij. Ik veronderstel dat u met hem afgehandeld hebt ?

— Jawel...

Ethel verliet de kamer.

— Ik ben om inlichtingen over Boudewijn van Ruren gekomen, zei van Boerel, wat onthutst. De beschuldiging leek me zo afschuwelijk en niet te geloven. Familie zijn we wel niet van elkaar, maar hij bezocht me veel en zijn neef Otto is met mijn nicht getrouwd. Ik stel dus belang in de zaak.

— U bent ingelicht ?

— Ja, als Ethel van Loosduinen tenminste de feiten naar waarheid voorgesteld heeft.

— Daar kunt u vast op aan. Zij is oprecht.

— Ze was erg gebeten op Boudewijn van Ruren...

— Luister, graaf. Ik zal u alles bevestigen. Boudewijn van Ruren is een doortrapte schurk, die het plan had zijn vrouw door vergif om het leven te brengen. Vermoedelijk wilde hij dan een rijk huwelijk sluiten, want het geld beheerst hem als een duivel. De bewijzen zijn verpletterend. Boudewijn van Ruren zit in de gevangenis. Hij kon zijn misdaad plegen, omdat een domme, eigenwijze, verwaande dokter zijn vrouw verzorgde, een man, die niet zag,

hoe gevaarlijk ziek mevrouw van Ruren werd. 't Is treurig, dat zulke geneesheren jarenlang op een dorp regeren, zonder enig toezicht. Gelukkig kwam alles nog bijtijds aan het licht. U kent nu de waarheid. En voortaan blijft u hier weg.

— Waarom die vijandige houding jegens mij ?

— Omdat ik op de Oudenborcht geen bezoekers van uw soort toelaat.

— Wat zegt u ?

— O, het is heel duidelijk ! Ik heb u en uw vrienden nagegaan; ik ken uw politiek streven, dat gericht is tegen het vlijtige volk. U klemt zich vast aan voorrechten; u meent door dwang te blijven heersen. Aan die konkelarijen doe ik niet mee, al werd ik er reeds om verzocht. Ik steun geen Otto van Ruren.

— Ieder heeft toch het recht zijn eigen overtuiging te bezitten.

— O, zeker, maar val er anderen niet mee lastig. Uw harddraver, Aloïs van der Loon, heeft hier politieke vlugschriften bezorgd. Verzoek hem dat na te laten. Ik ken de gedachten van uw kringen en minacht ze. Ik heb een gans andere opvatting van edeldom. En dus verzoek ik u hier weg te blijven.

— Ik kwam voor gravin van Ruren.

— Zij zal u nooit ontvangen : ze heeft ook afgedaan met uw kring. Zij is nu onder mijn hoede. U kunt gaan, graaf van Boerel.

— Het is onduldbaar zoals u mij behandelt en ik zal het mijn vrienden vertellen !

— Gerust ! Het oordeel van uw vrienden, lap ik aan mijn laarzen. Bedankt voor de belangstelling van uw vrienden : een zit als giftmenger in de gevangenis, een ander — Otto — heeft zijn eer verkocht. Maar ik erken graag, dat er genoeg edelen zijn, die ook niet tot uw vrienden willen behoren en u tegenwerken. Ons gesprek is geëindigd.

Van Roosendaal opende de deur. Van Boerel wilde nog antwoorden, maar tot zijn ergernis bleef hij alleen en dus moest hij wel naar zijn rijtuig stappen. Met woede in het hart, reed hij heen.

— O, ik ben een ezel geweest, door Otto aan Banka uit te huwen, mompelde hij. Een prachtige familie. En toch, kan ik Otto in de politiek overboord werpen ? We staan nu zo ver in onze campagne. En Otto is niet verantwoordelijk voor de misdaad van zijn neef. Toch een beroerde toestand. Alles liep op wieltjes... en opeens zulk een klap.

Nijdig kwam van Boerel thuis; hij ontbood Aloïs van der Loon, zijn kiesdraver.

Deze, de sluwe en slaafse handlanger, die ongeduldig zijn kansen afwachtte, kwam spoedig. Hij had weer tot zijn moeder ge-

zegd, dat nu zijn tijd aangebroken was.

— Ik kan Otto van Ruren vernietigen, beweerde hij met zekerheid. Ha, vroeger mocht ik van die kerel niets ongunstigs zeggen; de graaf wilde niet naar me luisteren, maar nu moet hij wel.

Van der Loon, die altijd als een lakei in de spreekkamer moest wachten, werd nu dadelijk bij van Boerel toegelaten.

— Wel, zei deze, dat is een ellendige geschiedenis met Boudewijn van Ruren.

— Ja. En ik weet, dat er aan zijn schuld niet valt te twijfelen, graaf.

— O, neen, niet in 't minst. Ik heb inlichtingen uit de eerste hand. Hij is een afschuwelijke giftmenger en we doen natuurlijk niet de minste poging, om hem bij te staan. Maar we zitten met Otto van Ruren. Hij is niet verantwoordelijk voor de misdaad van zijn neef. Toch wordt zijn positie in de politiek zeer bedenkelijk. U weet hoe tegenstanders zijn. Wat is uw mening ?

— Ik kan u dadelijk antwoorden, zei van der Loon. Zo u meer opspraak wilt vermijden, moet Otto van Ruren zich ogenblikkelijk uit de politiek terugtrekken. Ik weet dat er een felle aanval wordt voorbereid door de partij van de tegenwoordige mandataris. Ik sprak u reeds over dit verzet. En u begrijpt, dat die partij zich hartstochtelijk op het schandaal zal werpen. Boudewijn was de raadsman, de beschermer van Otto. Hij richtte meetings in, Fanny van Loosduinen is de zuster van Ethel, en Ethel heeft Boudewijn aangeklaagd. Natuurlijk brengt men dit in verband met Ethels vroegere verloving met Otto. In de politiek wordt niets ontzien. Men zegt nu al, dat Boudewijn van Ruren die verloving verbrak, om Otto bij jonkvrouw Banka te brengen. Ik moet u alles openhartig meedelen en mag niets verzwijgen.

— Neen ! Jij hebt dus al eens hier en daar inlichtingen gehaald ?

— Ja. Otto van Ruren is voor de politiek onmogelijk. U zou u zelf vernederen, heel de familie. Verdwijnt Otto uit de politiek, dan verliezen de tegenstanders een wapen.

— Een ellendige boel. En zo zit ik dan met Otto van Ruren op mijn nek ! riep van Boerel in een ogenblik van oprechtheid uit.

Maar van der Loon hoorde dit met vreugde.

— Baron, hernam hij, ik wil nog openhartiger zijn... het is mijn plicht. Ik moet u waarschuwen voor een tweede schandaal van Ruren. Het is nu tijd om te spreken, eer het uitbreekt !

— Wat dan ? vroeg van Boerel ontsteld.

— Otto gedraagt zich slecht. Hij heeft betrekkingen met een meisje in de stad.

— Wat !

— Hij is veel weg, maar denkt allerminst aan politiek. Hij speelt met de eer van de familie en vertoeft in geheime kringen, waar baron van Loosduinen zijn naam en fortuin liet. Daar ontmoette hij een meisje van Veldhove, en ze is nu zijn minnares.

— Is dat waar van der Loon ?

— Zo waar ik hier zit ! Ik kan u het bewijs leveren.

— Vertel me dan alles !

En lang bleef het tweetal in gesprek, al meldde een knecht, dat Otto ook op het kasteel was aangekomen.

Otto verveelde zich vreselijk in de spreekkamer. Ook was hij ongerust over dat lang gesprek van Aloïs van der Loon met graaf van Boerel. Waarom werd hij er niet bij geroepen ? Wat werd er tegen hem gekonkeld ?

Eindelijk ging van der Loon heen. Hij was verheugd. Hij wist dat zijn wraak zou lukken. Hij had met van Boerel een plan ontworpen.

Otto trad in de kamer van zijn aangehuwde oom. Hij zette een allerdroevigst gezicht.

— O, oom, wat een gebeurtenis ! sprak hij klagend. Het is vreselijk wat Boudewijn gedaan heeft.

— Ja... Ga zitten. Het is erg. Een ontzettend schandaal ! Ik verwijt jou niets, antwoordde van Boerel zich beheersend.

— Had ik zoiets kunnen vermoeden ! Maar Boudewijn moet zinneloos zijn ! Een man met zijn volle verstand doet zoiets niet.

— Zinneloos ! Hoe kom je eraan ! Het is de laagste berekening, die men zich voorstellen kan. Zijn echtgenote uit de weg te ruimen om een rijk huwelijk aan te gaan. Hoor eens, je laat Boudewijn geheel los. We moeien ons niet meer met hem. Als hij je roept, blijf je van hem weg.

— U wanhoopt dus hem te redden ? vroeg Otto.

— Hem redden ? Wat verbeeld je je ? Ik steek geen hand voor hem uit. Hij moet boeten voor zijn schuld. Nog eens, jij doet ook of hij niet meer bestaat. Dat eis ik van je, Otto.

— Als hij onverantwoordelijk werd verklaard en dan opgesloten in een zinnelozengesticht, zou de zaak al veel minder ernstig zijn.

— Je houdt het gerecht toch niet voor onnozel, Otto ! Je neef wordt veroordeeld voor wel overlegde misdadige moordpoging. En nog eens, we laten hem geheel los. We zouden ons verder kompromitteren. Ik zeg dit in jouw belang. Vertoon je niet in de Club te Gent. Vermijd alle redetwist over het geval; verdedig Boudewijn niet. We moeten voorzichtig zijn.

Graaf van Boerel sprak bevelend, en Otto had de moed niet aanmerkingen te maken. Hij zou zich niet meer met Boudewijn kunnen bemoeien.

— Wat denkt u over mijn politieke loopbaan ? vroeg hij dan toch.

— We moeten afwachten. Houd u stil voorlopig. Anderen kunnen de meetings geven.

— Men kan mij toch niet verantwoordelijk stellen voor Boudewijns daden en me beschuldigen, dat ik op de hoogte was van zijn plan.

— Natuurlijk niet, maar in de politiek durft men alles. Het gebeurde is een zware slag voor de adel. En we dienen uit te zien in hoeverre jij nu nog de adel kunt verdedigen. Verwijder je enige dagen van Elzelare.

Otto keek vreemd op bij deze raad, al wilde hij wel eens een tijdje weg zijn.

— Er kunnen bezoekers komen, zogenaamde vrienden om jou hun sympathie te betuigen, maar in waarheid om je uit te horen. Vermijd dit alles, hernam van Boerel. Ga voor een paar dagen op reis en vertrek alleen... 't is beter, dat Banka thuis blijft. Anders praten ze weer over een plezierreis, terwijl je neef opgesloten is. Ga enkele dagen naar Brussel of elders ! Ik zal Banka duidelijk maken, dat dit nodig is. Nog eens, laat ons zo weinig mogelijk aanleiding geven, om nog meer opspraak te wekken rond deze treurige zaak. Ik heb alles onderzocht en je neef is werkelijk misdadig te werk gegaan.

— Maar overdrijft men niet, oom ? vroeg Otto. Het lijkt me zo ongelooflijk.

— Ik heb Ethel van Loosduinen gesproken en weet alle bijzonderheden.

Van Boerel deelde deze mee.

— Ethel van Loosduinen heeft haar zuster het leven willen redden, besloot hij. En graaf van Roosendaal hielp haar. Fanny van Loosduinen is nu op de Oudenborcht en wordt er door een specialist verpleegd. Je moet niet twijfelen aan de schuld van je neef.

— Staat de Rolandburg alleen ?

— Het personeel is er. Gaat er niet heen ! Ik vraag je dringend je los te maken van je neef, en je evenmin met Fanny van Loosduinen te bemoeien... Keer nu naar Elzelare terug. Vanmiddag kom ik ook, en dan regelen we je enkele dagen afwezigheid.

Van Ruren verliet het kasteel. Graaf van Boerel oogde hem na.

— Een ellendige vergissing heel dit huwelijk, zei hij. Arme

Banka. Maar ik moet haar nu van Otto van Ruren bevrijden, als van der Loon gelijk heeft.

De graaf voelde geen wroeging over zijn eigen gekonkel, het bevorderen van een huwelijk uit politiek belang en eerzucht.

Otto van Ruren was te paard. Hij reed niet recht naar Elzelare, maar begaf zich naar Veldhove. Plots voelde hij een wild verlangen Ethel terug te zien.

Otto bereikte de Oudenborcht. Veel herinneringen kwamen op. O, die dagen, toen hij met Ethel verloofd was en nog niets te maken had met de politiek !

Hij reed door het hek en stapte af. Hij bond zijn paard aan een boom. Zijn hart bonsde, bij de gedachte, dat hij dadelijk Ethel zou zien.

Hij wilde hier de verontwaardigde en de medelijdende spelen en Fanny zijn afschuw betuigen voor Boudewijns misdadigheid. Hij zou Ethel vertellen dat hij diep berouw had over de verloochening van zijn liefde en hij zich zeer eenzaam en verlaten voelde.

Heel zijn leven was in de laatste maanden een aanhoudend gehuichel geweest en hij bleef nu in die rol.

Hij stapte naar het bordes om aan te bellen. De Oudenborcht getuigde van nieuwe weelde. Hoe verzorgd was het park en hoe fris zagen de gebouwen er uit !

En zou Ethel hier de meesteres worden, de vrouw van de nieuwe eigenaar ? Weer laaide felle jaloezie bij Otto op.

Plots kwam Raimond van Roosendaal uit de hall.

— Mijnheer Otto van Ruren ? vroeg hij. U komt me toch niet lastig vallen met verkiezingszaken ?

— O, neen, graaf. Ik weet, dat u zich niet met politiek bezig houdt en eigenlijk moet ik u gelijk geven, antwoordde Otto onderdanig.

— Wat wenst u dan, hernam Raimond, die hem niet binnen nodigde.

— Ik zou graag gravin van Ruren spreken.

— Inderdaad, antwoordde van Roosendaal. De gravin is hier, maar ze is ernstig ongesteld en ik kan geen bezoek toelaten. Bovendien zal ze allerminst op een ontmoeting met u gesteld zijn, dat kunt u toch wel begrijpen. U moest weggebleven zijn.

— Graaf van Roosendaal, dat zijn mijn aangelegenheden, merkte Otto op. En ik ben niet verantwoordelijk voor de zinneloze daad van mijn neef.

— Gravin van Ruren staat onder mijn bescherming. Ze vertoeft vrijwillig hier, maar nu waak ik over haar. Ze heeft genoeg geleden.

Even aarzelde Otto.

— Dan wens ik haar zuster te spreken, om deze ten minste mijn leedwezen te betuigen over het ongehoord gedrag van mijn neef. Ethel zal wel bij haar zuster zijn.

Van Roosendaal liet Otto van Ruren in de spreekkamer. Hij ging naar boven en zei, dat hij juffrouw van Loosduimen zou waarschuwen.

Van Roosendaal riep haar even in een zijkamertje en zei :

— Als er bezoek voor u komt, is het mijn plicht u dit te melden. Mijnheer Otto van Ruren is beneden : hij wilde uw zuster spreken, wat ik niet toeliet. Nu wenst hij u te zien. Het staat u vrij hem te ontvangen.

— Otto van Ruren ! herhaalde Ethel verbaasd en verontwaardigd. Durft hij ? Heeft die man dan geen schaamte ? Ik heb hem toch getoond, hoezeer ik hem veracht. O, mijnheer, stuur hem weg en zeg dat ik hem niet ken. Bewijs me deze dienst.

— Heel goed ! Ik zal de boodschap getrouw overbrengen.

Van Roosendaal keerde naar beneden terug.

— Mijnheer van Ruren, sprak hij, jonkvrouw van Loosduinen laat u zeggen, dat zij u niet kent. En ze wil u niet ontmoeten.

— Wat een onzin...

— U weet nu haar antwoord. En uit mij zelf voeg ik er bij, dat u een eerloos mens moet zijn, om u hier nog te vertonen. De van Rurens hebben waarlijk geen schaamte.

— Stelt u mij verantwoordelijk voor de misdaad van mijn neef ? vroeg Otto hooghartig.

— O, neen. Maar ik betwijfel of uw gemoed beter is dan het zijne. Ik doel op uw vroegere lafheid. En nu zullen we er niet over redetwisten. Ga heen of ik laat u door de knechten buiten werpen ! Vertoon u nooit meer op de Oudenburcht.

Van Roosendaal opende de deur.

— Ik vermoed, dat u mij niet bij jonkvrouw Ethel aangemeld hebt, schimpte Otto. Zoudt u ook haar beschermer zijn, als ze een oude vrouw was ?

— Baron van Loosduinen was een oude man en vond hier een rustoord.

— O, ja, ik begrijp waarom. Ethel zal het hier wel aangenaam vinden, plezieriger dan op dat kasteel van de oude de Bichas, al kreeg die kerel ook een kansje. Maar ze zal een jonge man verkiezen. Van een huwelijk zullen we niet horen. Er is geen bruidschat. Maar och, een liefje.

Otto kreeg een klinkende kaakslag.

— Ellendige schoft ! zei van Roosendaal. Dat is het enige ant-

woord op uw gemeenheden. En maak nu, dat ge weg komt, valse huichelaar, die tot de kiezers staat te liegen en te veinzen.

Otto beefde van woede. Maar het was of hij plots een reus voor zich zag, toen van Roosendaal de gebalde vuisten voor hem hield.

— Ik zal u mijn getuigen zenden ? kreet hij.

— Een giftmenger, of een van uw vrienden uit zekere bars ! Uw getuigen laat ik hier niet toe.

Als een razende vertrok van Ruren.

En hij voelde zich machteloos. Wat kon hij doen ? Niets meer. Overal werd hij uitgestoten.

Otto van Ruren reed heen, het hart vol wrok. Hij ontving reeds het loon voor zijn laagheid.

VRIJHEID

Graaf van Boerel kwam in de namiddag bij mevrouw van Ooren. Otto en Banka deden een wandeling naar het dorp. Dat trof juist goed.

De oude dame sprak met afschuw over de misdaad van Boudewijn van Ruren, en ze betreurde het erg, dat haar dochter nu de vrouw was van Otto, de neef van de giftmenger.

— Ja, ik vrees, dat we door dit huwelijk een grote vergissing begaan hebben, sprak de graaf. Niet alleen, omdat Otto nu uit de politiek zal moeten treden, doch ik vermoed, dat hij losbandig leeft en dat was zeer erg. U schrikt er van ?

Mevrouw van Ooren keek inderdaad ontsteld op en woede verduisterde haar gelaat.

— Heeft hij een minnares ? vroeg ..eftig. Gedraagt hij zich zo schandelijk gemeen.

— Misschien.

— Ethel van Loosduinen ?

— O, neen ! Die haakt naar graaf van Roosendaal. En wie weet, hoe hun verhouding ginder op de Oudenborcht reeds is, lasterde het venijnig, oud mannetje. Van der Loon beweert, dat Otto een meisje uit het volk ontmoet te Gent, een deerne, die van de buiten naar de stad is getrokken, vervolgde van Boerel.

— Maar dat is verschrikkelijk ! Zijn vrouw en mij bedriegen ! Ha, nu begrijp ik meer : het is daarvoor dat hij meer geld wil hebben, de schurk !

— Meer geld ?

— Ja, Banka vroeg me, dat ik enige van mijn goederen op Otto's naam zou overschrijven. Ze valt er me om lastig. Ze vindt

zijn toestand vernederend, omdat ik hem een maandgeld geef.

— Dan bewerkt hij Banka, om zo te spreken, de onbeschaamde bedelaar.

— En haar bedriegen met een andere vrouw ! O, wat voor mensen zijn die van Rurens dan toch ? Maar ik laat Banka van Otto scheiden en u moet me helpen. Ze blijft niet aan die kerel verbonden.

— Kalm ! Van der Loon licht me in, maar hij kan leugens vertellen. Hij is altijd erg jaloers van Otto geweest en met die geschiedenis van Boudewijn vindt hij nu de gelegenheid ook Otto te treffen. Ik moet een onderzoek instellen en heb daarvoor een slim plan. Zeg nog niets aan Banka ! Echtscheiding... ja, maar dan moeten we vaste bewijzen hebben. En het is niet altijd gemakkelijk die te verkrijgen. Otto zal sluw handelen. Dat kunnen wij ook. Luister. We laten Otto een week geheel vrij. Ik heb er hem al over gesproken. Hij moet zich verwijderen, zogenaamd om de kwestie van zijn neef, tot de opspraak geluwd is... Ik raadde hem aan zich naar Brussel te begeven. Leidt hij een dubbel leven, dan zal hij in die week natuurlijk veel dat meisje bezoeken, waarvan van der Loon sprak. Ik laat hem volgen door een detektief en zo krijgen we de bewijzen. Is hij schuldig, dan geen genade voor hem ! We stoten hem in de armoede terug.

Mevrouw van Ooren trad dit plan bij en beloofde niets tot Banka te zeggen, voor ze zekerheid bezat.

— 't Is van Banka een ongelukkige liefde geweest ! kloeg ze. En ze is geheel onder Otto's invloed.

— We hielden hem toch voor een fatsoenlijk man, beweerde van Boerel, al wist deze, hoe laf Otto Ethel van Loosduinen had verlaten.

Doch zoiets kon stroken met de beginselen van de verstokte edelman, als hij en zijn familie maar het slachtoffer van het bedrog niet waren.

— En ik meende, dat Otto als politiek man onze belangen flink zou dienen, vervolgde hij. Hij had het met onze steun ver kunnen brengen, zelfs tot minister. Door hem zou ik invloed gekregen hebben in allerlei verenigingen, in banken, in de Kamer en zelfs op de regering. De berekeningen vallen nu mis uit, doordat Boudewijn de naam van Ruren tot schande brengt.

— En door Otto's slecht gedrag, dat vind ik veel erger.

— Daar hebben we de bewijzen nog niet van, herinnerde van Boersel.

— O, het zal wel waar zijn, wat van der Loon zegt.

— Die is erg jaloers, vergeet het niet !

Banka en Otto keerden terug. De moeder was even met haar dochter alleen.

— Je zult Otto een week moeten missen, zei ze. Hij moet uit.

— Maar waarom, mama, en waarheen ? vroeg Banka, dadelijk weerspannig.

— Oom van Boerel vindt het nodig, dat hij zich enige dagen verwijdert, om die kwestie van Boudewijn. Er zullen hier kennissen komen, politieke vrienden en ook tegenstrevers, maar die vriendschap huichelen en dan moet Otto hun te woord staan. Is hij weg, dan wordt dit alles vermeden. Oom raadt hem aan naar Brussel te gaan.

— Maar dan ga ik toch wel met hem mee !

— Neen, lieve ! Dat zou te veel opzien wekken en op een vlucht lijken. Nu stellen we het voor alsof Otto op reis gaat voor politieke belangen.

— Och, altijd die akelige politiek ! Ik wilde, dat Otto er zich niet meer mee vermoeide !

— Een jonge man moet toch iets te doen hebben. En hoe fier zou je niet zijn, als hij eens minister werd !

— Ja, dan.

— Maar die mogelijkheid bestaat toch ! En daarom moet je nu eens wat opofferen. Is Otto een week weg, dan kan niemand hem lastig vallen over die afschuwelijke zaak. En dat is het voorzichtigste. Moest Otto over Boudewijn spreken, licht worden zijn woorden verdraaid en tegen hem uitgespeeld.

— In een gazet van Gent hebben ze op hem gescholden. Ze moesten dat straffen.

't Kostte mevrouw van Ooren veel moeite Banka te bewegen toestemming voor de reis te geven. Eindelijk berustte Banka in het plan.

Intussen had van Boerel met Otto gesproken en op dezelfde wijze als mevrouw van Ooren tot haar dochter.

Otto meende werkelijk, dat van Boerel door politieke bezorgdheid werd gedreven. En met vreugde zou hij een weekje vakantie aanvaarden.

Hij kwam echter met betrokken gezicht bij zijn vrouw.

— Weet je het, wat oom me voorstelt ? vroeg hij.

— Ja, mama heeft het me gezegd. Een hele week van me weg ! Ik vind het erg.

— En ik ook. Maar ik moet oom gelijk geven. Ik dien lastige bezoekers te ontlopen.

— Allemaal voor die akelige politiek !

— Voorlopig moet ik me daarin nog schikken, schatje. Maar

later trek ik er uit... dat beloof ik je.

— Alleen, als je minister kon worden, zou ik er vrede mee hebben, dat je er in blijft. Dan kan ik bij jou te Brussel wonen.

— We zullen zien... Dus je vindt het goed, dat ik naar Brussel ga ?

— Ik moet wel. Een week is lang. Kom dan toch na vijf dagen terug ! drong Banka aan.

— Ja, ik zal de reis bekorten.

— En wanneer vertrek je ?

— Morgenochtend.

— Waar zul je logeren ?

— In een hotel. Ik zal je het adres sturen.

— En me elke dag schrijven ?

— Ja zeker, beloofde Otto, al zal ik niet veel nieuws hebben.

— En wat moet je ginder uitvoeren ?

— O, ik zal de zittingen van het parlement bijwonen, dat is nuttig voor mij.

— En 's avonds laat uitgaan zeker ?

— Wel nee ! Je vertrouwt me toch, Banka ?

— Er is te Brussel zoveel verleiding, zegt men.

— Dat zal wel zijn, maar je behoeft voor mij niet te vrezen. Je zegt dat in uw grote bezorgdheid; anders zou ik het je wel wat kwalijk nemen. Je hebt toch geen reden om me van lichtzinnigheid te verdenken.

— O, ik meen het niet. Ik weet dat je altijd aan mij zult denken. Kom na vier dagen terug !

En Banka sloeg Otto de armen om de hals als een smekend kind.

— Vier dagen, herhaalde hij. Graag genoeg... liefste, na drie... en nog liever bleef ik bij je. Maar ik mag oom niet ontstemmen. Vijf dagen, dat is nog geen week, en ze zullen vlug om zijn.

Die avond kreeg Otto een vrij grote som van zijn schoonmoeder, die in niets haar nijd verried. Ze kon ook huichelen. Maar, als Otto schuldig bleek te zijn, zou ze zich scherp wreken. Ja, dan stootte ze hem terug in de armoede.

De volgende morgen vertrok Otto van Ruren, na een innig afscheid van Banka. De koetsier bracht hem naar het klein station.

— Eerst naar Gent, en vanavond naar Brussel, dacht Otto. En een hotel opzoeken en ja, er eens flink uitgaan... Emilie kan ik niet meenemen. Ik zal haar zeggen dat ik in een week niet kan komen en ze paaien.

ZONDERLING BEZOEK

Otto van Ruren was pas twee dagen weg en reeds kloeg Banka, dat ze het niet meer kon uithouden.

— O, ik verlang naar hem, zei ze weer, toen ze in de namiddag met haar moeder in het kasteelpark wandelde. Zonder Otto is het leven somber, beweerde ze.

— En tel ik dan niet meer mee ? vroeg mevrouw van Ooren.

— Dat is heel iets anders, mama.

— Kind, verafgood zo niet uw man ! Wees toch kalmer ! Otto valt mij toch tegen.

De moeder had wel meer willen zeggen, maar ze beheerste zich. Ze moest zekerheid hebben over het gedrag van Otto van Ruren. Graaf van Boerel liet hem bespieden en zij zou ingelicht worden.

Maar mevrouw van Ooren twijfelde al niet meer. Otto moest uitgestoten worden. En de slag zou voor Banka hard zijn.

En toch... als zij ook wist, hoe Otto haar bedroog, zouden haar liefde en verering dadelijk in verachting veranderen, meende de moeder.

Gisteren had Banka een brief van Otto ontvangen. Hij meldde daarin, waar hij te Brussel logeerde en hij maakte zijn vrouw in verheven bewoordingen wijs, dat hij haar erg miste en zeer naar haar verlangde.

Zij had hem dadelijk geantwoord. Hij moest de week maar verkorten tot vier dagen, vroeg ze hem. Er was nog niemand geweest, om naar hem te vragen en over Boudewijn te spreken. Oom van Boerel maakte zich veel te bezorgd met zijn politiek.

En Banka zei dit nu ook tot haar moeder.

— Mama, u bent in uw hart tegen Otto, omdat hij niet rijk is, sprak ze op verwijtende toon.

— Liever had ik je met een gefortuneerd man zien trouwen, erkende de moeder. Bij Otto was er nu eigenbelang.

— Maar ik hou zoveel van hem. En hij bemint mij ook innig.

— Soms is hij erg grof.

— Dan heeft hij er dadelijk spijt van. Ze prikkelen hem in de politiek... o, mama, maak hem onafhankelijker, hij zal er u zeer dankbaar voor zijn.

— Hij krijgt toch wat hij nodig heeft.

— Maar die toestand is erg vernederend.

— Gekheid ! Hij heeft in de voorwaarden toegestemd.

— Uit liefde voor mij.

— Dan moet hij uit liefde voor jou ook in die toestand berusten.

Plots hoorden ze een schelle stem aan het hek. Ze zagen een vrouw, die heftig tegen Clement, de knecht, sprak.

— Wie kan dat zijn ? vroeg mevrouw.

— Zeker een bedelares, mama ! Laat Clement ze verjagen ! Er loopt raar volk rond.

— Ze ziet er geen bedelares uit. Ik zou van hier geoordeeld zeggen, dat ze goed gekleed is.

— Ze duwt Clement opzij en komt naar hier toe. Wat is dat voor een brutaal schepsel !

— Ja, ze doet vreemd.

Eensklaps kreeg mevrouw van Ooren een zonderling vermoeden en ze zei wat gejaagd :

— Banka, ga in huis ! Ik zal die vrouw wel alleen te woord staan.

— Neen, neen, ik blijf bij u... O, ze wil voor Clement niet terugkeren. Ze moet ons hebben...

De vreemdelinge trad snel nader. Het was Emilie, uit het tabakswinkeltje te Gent, de nu verstoten vriendin van Otto van Ruren. Vrijmoedig keek ze de dames aan, en zei ze :

— Goededag. De oude is zeker madame van Ooren en de jonge madame van Ruren ?

De moeder wenkte de knecht dat hij zich terug moest trekken.

— Wat wilt gij ? vroeg ze dan aan Emilie. Gij dringt hier brutaal binnen. Deze hof is niet open voor het publiek. Vreemdelingen moeten aan de poort wachten.

— Ik kom hier met een rekening van mijn naaister. 't Is honderd twintig frank. Mijnheer Otto had me beloofd het te betalen, maar hij speelt schampavie... en laat me met zijn schuld zitten.

— Banka, ik wil alleen blijven met deze vrouw, fluisterde de moeder.

De dochter stond daar met een gloed in het gelaat. Ze beefde zenuwachtig, maar ze wilde zich niet verwijderen. Ze moest ook horen, wat deze brutale deerne over Otto te zeggen had.

— Ik mocht van mijnheer Otto een paar kleedjes kopen, vervolgde Emilie. Beloven en niet betalen, dat gaat niet op. Centen moet ik hebben en ik kom nu bij u.

Mevrouw van Ooren beheerste zich. Ze voelde dat dit voor Banka een beslissend ogenblik was. Die moest dan maar de waarheid horen ! Er viel niet meer weg te moffelen !

— Gij kent dus mijnheer Otto van Ruren ? vroeg ze aan Emilie.

— Dat geloof ik. Hij kwam me dikwijls bezoeken ; Allo, ik zal het maar rechtuit zeggen : ik was zijn lief.

Banka slaakte een gil en moest steun zoeken aan een boom.

— Gij liegt... gij zijt slecht... gij komt mijnheer Otto hier lasteren, om ons geld af te zetten ! snauwde ze.

— Slecht, slecht ! Hij is dan toch nog slechter dan ik, want ik ben niet getrouwd en hij heeft een vrouw ! spotte Emilie. Geld aftruggelen doe ik niet, ik vraag maar wat me toekomt. Hij gaf me die kleedjes. Ik moest er schoon uitzien voor hem. En liegen ? Hoe zou ik dan weten, dat hij eergisteren naar Brussel is vertrokken, om een beetje uit de weg te zijn, nu zijn fijne kozijn in het kot zit ? Pas maar op, madame ! Die van Ruren's werken gemakkelijk met vergif... De een wilde zijn vrouw vergeven. En Otto zei me, dat hij aan u ook een hekel had. Zorg, dat hij u geen poedertjes geeft lijk het van de andere in de gazet heeft gestaan !

— Mama, doe haar zwijgen ! kreet Banka.

— Arm kind, heb moed en zie de waarheid onder de ogen, fluisterde mevrouw van Ooren. Je moet weten, wat er achter je rug gebeurt, hoe erg deze onthullingen ook zijn.

— Maar dat zijn afschuwelijke leugens ! Otto bemint mij.

't Werd Banka te machtig. Brutaal scheurde deze vrouw haar geluk in stukken. Eensklaps vernam ze, hoe schandelijk Otto haar bedroog en hoonde. Het was een wrede openbaring.

Mevrouw van Ooren zag haar dochter wankelen. Ze schoot toe en greep haar bij de arm. Ze riep luid om de knecht.

— Och, arme... de jonge madame wordt er fel van gepakt, zei Emilie.

— Zwijg nu ! beval de oude dame. Wacht hier ! Ik kom terug.

— Ja, steek 't arme schaap eerst in bed. Maar ge moet niet kwaad op mij zijn. Het is allemaal de schuld van mijnheer Otto !

Mevrouw en Clement leidden Banka in huis. Twee meiden kwamen haastig aangestormd.

Emilie wandelde wat heen en weer.

— Ik zou er willen bij zijn, als Otto van Ruren uit Brussel terugkeert, mompelde ze vrolijk. 't Zal luiden op zijn toren. Ha, hij meende me zo gemakkelijk aan de kant te smijten ! Dat een andere heer van lief verwisselt, kan me niet schelen, maar van die gierigaard verdraag ik het niet.

Na een kwartier keerde mevrouw van Ooren weer.

— Vertel me nu alles ! sprak ze, uit de hoogte tot Emilie. Waar hebt gij mijnheer Otto leren kennen ?

De vrouw sprak over een bar in Gent en met levendige taal en gebaren vertelde ze, hoe het daar toeging. De statige dame bedwong haar afkeer. Ze wilde ook weten, wanneer Otto deze vrouw in haar woning bezocht had. Emilie hield niets geheim.

Met afkeer bekeek mevrouw van Ooren haar, doch dezelfde verachting had ze voor haar schoonzoon.

— Ik zal uw rekening betalen, zei ze, want ze wilde dat bewijs in handen hebben.

— Ge zult er me toch wel wat bij geven, sprak Emilie sluw. 't Is u iets waard, als ik seffens naar Gent terug keer, hé ! Ik kan anders hier en daar in een herberg een pintje drinken en klappen over de heer van het kasteel.

— Ge wilt me geld aftruggelen !

— Ieder zoekt zijn voordeel, madame. Gij hebt dat ook gedaan, toen ge Otto met uw dochter liet trouwen. Ge peinsde dat hij grote overste zou worden, een minister of een generaal... ik weet niet wat precies. Hij heeft er zelf om gelachen. Hij kan goed tegen de mensen babbelen. Maar op zijn meetings vertelde hij niets van zijn geheime streken.

Mevrouw van Ooren voldeed alleen de rekening. Wat gaf het, of deze sluns in het ronde babbelde ? Te gemakkelijker zou de echtscheiding doorgevoerd worden.

— Geen cent meer dan honderd twintig frank, zei Emilie teleurgesteld.

— Neen, geen cent meer ! En maak nu, dat ge weg komt, of ik zend om de gendarmen, hernam de oude dame.

— Altijd dat dreigen, och madammeke, ik lach met politie en gendarmen ! Die kunnen mij niets doen. Ik gebruik geen vergiftige poedertjes. Ik laat ieder leven. Ik kom u de waarheid zeggen en bedank er me voor.

Mevrouw van Ooren wenkte Clement. Maar ook de koetsier kwam met de knecht mee.

— Twee kloeke kerels voor één vrouw ! riep Emilie uit. Pas op, of ik haal uw dikke wangen open !

Ze trok een paar spelden uit het haar en stak ze omhoog.

— Dat zijn felle wapens, dreigde ze. Van mij afblijven ! Ik kan wel alleen gaan... ik ben alleen gekomen ook. Goededag, madammeke. Ja, mijnheer Otto heeft het me dikwijls gezegd, dat ge een gierige prij zijt ! Beterschap met de jonge martiko en leg haar vast aan een keten.

Treiterend verwijderde de slet zich en aan de poort keek ze nog eens om, lachte luid en sloeg op haar dijen.

Mevrouw was al in huis teruggekeerd. Banka lag te bed. Ze was even bezwijmd geweest. Dan schreide ze hartstochtelijk, want ze moest de afschuwelijke beschuldigingen tegen haar man geloven.

Mevrouw van Ooren beefde van woede. O, ware Otto nu hier geweest ! Ze had hem kunnen vernietigen. In een bar, bij gemene

vrouwen, schimpen op Banka en op haar, de moeder... Een minnares houden. En daarvoor eiste hij een eigen inkomen.

— Maar we verjagen hem hier... we stoten hem in zijn armoede terug. Hij kan dan ten onder gaan als vroeger baron van Loosduinen ! siste de oude dame.

Ze telefoneerde aan van Boerel. Toen hij aan het toestel verscheen, drong mevrouw van Ooren aan, dat hij dadelijk zou komen.

— Neen, nu kan ik niets zeggen, vervolgde ze. Maar ik heb uw hulp nodig.

Ze ging daarna bij Banka. Deze schreide nog.

— Och, arm kind, Otto is uw tranen niet waard, zei de moeder. Je zal van hem scheiden, en dan is alles uit.

— Otto geheel verliezen, mama !

— Maar natuurlijk ! Je kan die schurk toch niet meer beminnen. Ik duld hem nooit meer in mijn huis.

— O, kan het allemaal waar zijn ?

— Twijfel niet meer ! De huichelaar is ontmaskerd.

— Misschien is het een komplot van Ethel van Loosduinen. Die kan die vrouw opgestookt hebben en haar betalen, om dat alles aan ons te zeggen.

— Stelt zoiets niet in je hoofd ! Ethel van Loosduinen veracht Otto ook.

— Maar ze zal jaloers zijn van mij !

— Wel neen !

— Ze deugt toch niet. Otto zei, dat ze met graaf van Roosendaal leeft op de Oudenborcht en ze in Veurne Ambacht de vriendin van een oude edelman is geweest.

— Geloof Otto niet meer ! Hij toont, hoe hij zelf bestaat. Zie de waarheid onder de ogen ! Ik heb die vrouw uitgehoord. In een bar, bij slechte vrouwen, spotte Otto over jou en mij.

— Neen, mama...

— Jawel, kind. Die vrouw kent alles van zijn toestand. Ze weet, dat hij naar Brussel is. Twijfel toch niet meer ! U schone brieven schrijven en wie weet, met welk een andere slet hij ginder samen is.

— O, hoe verschrikkelijk !

En Banka sloeg weer de handen voor het gelaat en kreeg een nieuwe tranenvloed.

— Ik heb naar oom getelefoneerd, hij zal straks komen, vervolgde ze.

— Hij zal ook zeggen, dat ik van Otto moet scheiden. Maar dat is toch erg, mama.

— En zou het niet veel erger zijn, de schurk hier te houden ? Verfoei jij zijn gedrag niet ?

— Ja, natuurlijk... O, wacht, tot hij komt ! Alles zal ik hem verwijten en hij moet op zijn knieën voor me.

— Neen, we jagen hem weg als een hond ! Dat is zijn straf, zonder een cent de wereld in ! Hij kan dan werken voor zijn kost. Ook uit de politiek wordt hij verdreven. Hij zal daarin niet opklimmen, de schurk. Liever zou ik de huichelaar zelf gaan tegenspreken op een meeting.

Zo raasde mevrouw van Ooren nog een tijd voort. Banka stond op. Ze had geen rust, om te bed te blijven. Ze wankelde toch eerst, maar ze spande zich in en begaf zich naar beneden. Weer drong ze aan, dat er naar Otto een telegram zou gezonden worden. Haar moeder wilde geen beslissing nemen, voor ze graaf van Boerel gesproken had.

Eindelijk kwam deze. Clement leidde hem binnen, even statig, als altijd.

— O, oom, we hebben iets afschuwelijks van Otto gehoord, riep Banka dadelijk uit.

— Laat mij het vertellen, zei haar moeder.

— Wat is er toch gebeurd ? vroeg van Boerel.

Mevrouw van Ooren verhaalde alles.

Van Boerel luisterde zonder haar te onderbreken, en, toen hij alles gehoord had, zei hij :

— Deze inlichtingen kloppen met die welke ik gekregen heb. Ik wist al, dat Otto niet recht naar Brussel gereisd is, maar te Gent een vrouw van slechte zeden bezocht in haar huisje. Van haar is hij naar het gerechtshof gegaan en dan naar de gevangenis, natuurlijk om Boudewijn te bezoeken.

— Ook dat nog ! riep de oude mevrouw uit. Hij blijft bevriend met die moordenaar !

— Daarna nam hij de trein naar Brussel... alleen. Het is niet waar, dat een andere vrouw hem vergezelde. Maar de eerste avond te Brussel bracht hij al door in een slecht huis. Hij is er gebleven tot één uur in de nacht. De aanklacht van Aloïs van der Loon wordt dus volkomen bevestigd.

— O, het is verschrikkelijk ! kloeg Banka. Mij zo bedriegen.

— Kind, het is voor jou een zware slag, hernam graaf van Boerel. Maar je moet je nu een echte adellijke jonkvrouw betonen, waardig en fier, zoals we dat in onze familie gewoon zijn. Je zult Otto niet meer ontmoeten; ik stuur hem naar het paviljoen te Moerloon. We temmen hem voorlopig door ons geld. En dan nemen we maatregelen voor echtscheiding. Vanavond zal wette-

lijk vastgesteld worden, dat hij je bedriegt. Daar heb ik voor gezorgd. Dan hebben we een stevig bewijs in handen.

— Nee, ik wil Otto niet meer zien, nooit meer ! zei Banka. Het is afschuwelijk, zoals hij zich gedraagt. En ik, die hem lief had.

— Een ondankbare vlegel is hij, hernam de graaf. Een prachtige toekomst lag voor hem door mijn bescherming. Alles breekt hij. Hij wordt morgen uit onze politieke vereniging gejaagd. Met zulk een kandidaat komen we niet op. Hij is een schande voor de adel geworden.

— En ik zeg, dat hij ook in staat zou zijn zijn vrouw vergif toe te dienen, beweerde mevrouw van Boerel. O, die gemene kerel ! Hij wilde eigen inkomsten hebben, nu weten we waarom. Om ons geld te verteren met sletten.

— Ik beken, dat ik me schromelijk in Otto van Ruren vergist heb, bekende graaf van Boerel.

Dat Otto om geld zijn liefde voor Ethel verloochend had, deerde destijds deze konkelende edelman niet. Dat beschouwde hij toen niet als een uitvloeisel van een zwak karakter.

Maar nu werd hij bedrogen. En thans had hij geen scheldwoorden genoeg voor de schuldige.

Banka zat daar bleek en geheel verslagen. Ze was uit het geluk in de grootste ellende verzonken. Ze voelde jaloezie, nijd, zelfs wanhoop. Ze had Otto tot man begeerd en hem gekregen, in zijn liefde geloofd en nu wist ze, dat al zijn betuigingen slechts gehuichel waren geweest.

's Avonds had Banka koorts. De dokter moest komen, maar mevrouw van Ooren zei hem niets van de ware oorzaak van de ongesteldheid. De geneesheer sprak van oververmoeidheid en schreef rustpoeders voor.

In de keuken sprak men gedempt over het schandaal. Men was daar eigenlijk tevreden dat Otto van Ruren, die altijd zo verwaand deed, verjaagd zou worden. Werkelijk medelijden met de trotse Banka kon het personeel ook niet gevoelen.

Mevrouw van Ooren was zeer stil. Maar in haar gemoed laaide de woede. Ze kon het groot bedrog niet verdragen. Had ze de macht gehad, ze zou over Otto van Ruren een doodvonnis geveld hebben. Ze voelde zich als een beledigde majesteit.

Banka vroeg nu niet meer haar man terug te roepen. Ze had een onrustige nacht. Een meid waakte bij haar en dacht veel na over het leed op de prachtige kastelen.

ONTMASKERD

Otto van Ruren werd wakker op een kamer van een klein hotel. Hij had hoofdpijn en zijn geest was suf.

— Er is gisterenavond iets gebeurd, maar wat ? vroeg hij zich af. Hij spande zijn gedachten in. Hij was laat naar het hotel gekomen met een meisje, dat hij op straat aangesproken had, in de omgeving van het Noordstation. En toen ? Er waren twee heren gekomen... twee van de politie. Ja, ja, hij herinnerde het zich. Ze moesten zijn naam weten. En het meisje was verdwenen.

— Daar ben ik zeker dronken ingeslapen, mompelde hij.

Onrust kwelde hem. Wat betekende dat bezoek ? Had men willen vaststellen dat hij Banka bedroog.

— Maar neen, zei hij dan, te Elzelare weten ze er niets van. Een streek van mijn politieke vijanden misschien ! Voor hen zou de politie toch niet zo optreden. 't Zal een inspektie van het hotel zijn geweest. Ze doen dat meer, om jacht te maken op verdachte vreemdelingen. Ze zagen mijn naam en lieten me gerust. Maar ik was te dronken, om eigenlijk te weten, wat ze wilden. En het meisje is verdwenen.

Otto nam zijn jas en tastte in de binnenzak. Hij nam zijn portefeuille, zijn geld was er nog in. Het meisje had hem dus niet bestolen.

— Tut, tut... een onbetekenend voorval, meende hij. Een inspektie. Ik moet me er niets van aantrekken. Ik ben geen vreemdeling.

Toch verweet hij zichzelf, dat hij roekeloos handelde.

Loom stond hij op. Het koele water deed hem goed. Hij kleedde zich traag aan. Toen hij beneden kwam, bracht een kelner zijn ontbijt !

Na het ontbijt begaf hij zich naar het hotel, dat hij aan Banka opgegeven had. Er was geen brief van haar. Otto vond dit toch vreemd.

— Niet dat ik verlang al de schone lieve woorden van die jaloerse kraai te lezen, zei hij bij zichzelf. Maar zou ze weer verstoord zijn ? Heeft ze misschien iets gehoord van Emilie ? Bah, neen, ik maak me veel te ongerust.

Hij verbleef nu drie dagen te Brussel. Hij had geweldig geboemeld en had toch een onvoldaan gevoel. In een stemming van verveling slenterde hij nu wat rond. Hij dacht aan zijn toestand.

— Ik moet zelf flinker zijn, besloot hij. Ik laat me niet als kandidaat aan de kant zetten. Ik ben niet verantwoordelijk voor de misdaad van Boudewijn. Ik ben veel te bang voor graaf van Boerel en zal op mijn rechten staan. Hij heeft me aan Banka

gekoppeld om me voor zijn politieke plannen te gebruiken en hij moet me nu handhaven. Nee, ze schoppen me niet weg. In de politiek wil ik omhoog klimmen, en niet meer afhangen van mijn schoonmoeder, die venijnige feeks.

Tegen de avond keerde hij naar het hotel terug. Er lag een telegram en onthutst las Otto de inhoud.

„Ik verwacht u morgen op het kasteel van mevrouw van Ooren.
Graaf van Boerel."

Dadelijk voelde Otto weer wantrouwen. Zou dit toch in verband staan met het bezoek van de politie van gisterenavond ?

— Neen, neen, dat kan niet, mompelde hij. Maar Banka zal naar me verlangen... en haar gehoorzame dienaar moet nu terug keren. Ba, ik walg van haar verliefdheid ! Zo'n vrouw naast me moeten verdragen !

Otto ging die avond niet meer uit. Hij verkeerde in een sombere stemming. Onrust benauwde hem toch. Hij sliep niet goed en bleef 's morgens wat liggen, loom en zwaarmoedig.

Maar hij moest naar huis. Hij durfde toch niet ongehoorzaam te zijn. Tegen elf uur seinde hij, dat hij kwam en nam hij een trein naar Gent. Aan het station stond een rijtuig.

— Alles wel op het kasteel ? vroeg Otto aan de koetsier.

— Ik weet van niets bijzonders, mijnheer ! klonk het terug.

Otto voelde zich vreemd te moede. Toen hij het kasteel betrad, stond van Boerel daar in de hal. Hij keek zeer streng en weigerde Otto een hand te geven.

— Kom met mij mee, zei hij. Je zult je voorlopig in Moerloon vestigen.

— Mij in Moerloon vestigen ? herhaalde van Ruren. Wat betekent dat nu oom ? Ik begrijp u niet.

Het was hem of een groot gevaar boven zijn hoofd hing... en hij dacht weer aan de Brusselse politie.

— Laat ons even in het park gaan, stelde graaf van Boerel hem voor. Ik kan je niet binnen laten. En ik raad je aan onderdanig te zijn.

— Maar wat is er dan ?

— Kom hier kunnen we niet spreken !

De graaf ging de trappen af en in het park sprak hij lang en op scherpe toon met Otto.

Deze voelde zich geheel ontmaskerd. Men had hem een week volle vrijheid gegeven, om na te gaan, welk een dubbel leven hij leidde. Hij was woedend over die bespieding, maar begreep dat hij moest toegeven.

— Zul je gewillig naar Moerloon gaan ? vroeg graaf van Boerel.

— Ik moet wel...

— Ja, je moet... Welnu, haal het nodige van je kamer. Doe geen moeite om Banka te ontmoeten. Ze is ziek. Ik waarschuw je nog eens. De koets staat klaar.

Otto vertoefde niet lang op zijn kamer. Hij zag dat men zijn papieren onderzocht had. Weer werd hij woedend.

— Een bende is het hier, siste hij.

Mevrouw van Ooren vertoonde zich niet. Knechten en meiden, die Otto voorbij ging, lieten door geen plooi van hun gelaat merken, dat ze iets wisten of vermoedden.

Van Ruren trad weer buiten. Het rijtuig stond klaar.

— We kunnen nu naar Moerloon rijden, zei van Boerel.

— Maar als ik u te paard volgde...

— Je paard blijft hier.

— Dus dat ben ik kwijt.

— Er wordt je niets ontnomen, maar ik hoop, dat je het verstand zult hebben om nu geen uitstapjes te doen en rustig in en bij het paviljoen te blijven.

En onderweg liet graaf van Boerel dit voortdurend aan Otto gevoelen, zodat deze overtuigd was, dat hij zich rustig had te houden. Echtscheiding betekende voor hem bittere armoede.

Hij vestigde zich op een oude villa, waar de concierge en zijn vrouw voor hem zorgden.

DE VERBORGEN SCHAT

Fanny herstelde maar bleef nog op de Oudenborcht. Ethel vertoefde bij haar behalve in de kantooruren. Dan werkte ze vlijtig. Tweemaal had Ethel haar zuster naar Gent vergezeld voor het gerechtelijk onderzoek. Boudewijn loochende nog altijd en hield vol, dat hij het vergif als een kalmerend middel van de dorpsgeneesheer had ontvangen.

De apotheker, die het poeder verkocht had was gevonden, maar herkende de knecht van de Rlandburg niet. Er kwamen zoveel klanten in de winkel, beweerde hij. En hij gaf alleen vergif op een doktersverklaring. Deze was dan vals geweest.

Van Ruren beweerde, dat wel anderen het vergif konden halen... Hij had het poeder van de dokter gekregen en van niemand anders. Dat die dokter een suffer was, kon hij niet helpen, de staat moest dergelijke geneesheren maar de uitoefening van hun praktijk verbieden.

Boudewijn erkende, dat hij teleurgesteld was geweest over het uitblijven van Fanny's bruidsschat en hij gaf toe wel eens 'n hard woord gesproken te hebben. Maar nooit was het bij hem opgekomen, zijn vrouw het leven te benemen. Hij had Fanny van haar vader en zuster verwijderd, omdat deze zijn vrouw tegen hem ophitsten. Het was volkomen zijn recht geweest met een man als baron van Loosduinen te breken. En Ethel had dit moeten begrijpen. Hij had voor haar belangstelling genoeg getoond en Ethel een goede betrekking te Moerschor bezorgd. Maar hij kon er niet aan doen, dat ze liever naar anderen als de familie Voorts luisterde.

Bernard was ook bij de rechter geweest en had over de Bichas gesproken en betoogd, dat Boudewijn van Ruren allerlei afleidingen zocht, die met zijn beschuldiging niets te maken hadden. De magistraat verzekerde, dat hij Ethel zoveel mogelijk buiten het geding zou laten... Van Roosendaal was op reis !

Fanny was treurig gestemd. Soms verweet ze zich nog, dat ze Boudewijn aangeklaagd had. Ethel bemoedigde haar. Na de kantooruren ging ze veel met haar wandelen.

Fanny had op de Rolandburg geld gehaald en bekostigde haar eenvoudige huishouding. Een meid van de Rolandburg was bij haar en ook de trouwe Benedict bewees veel diensten. Maar Fanny kon nog niet besluiten naar de Rolandburg terug te keren.

Enige weken gleden voorbij. Reeds kwamen de eerste tekenen van de herfst.

Fanny had een uitmuntende verpleging gekregen. En weldra verklaarde de specialist, dat de sporen van het vergif verdwenen waren. Fanny toonde zich ook veel kalmer.

Ze wilde nu toch weer naar haar eigen huis. Ze vernam, dat mijnheer van Roosendaal van de reis terug zou keren. Benedict zou haar vergezellen. En Ethel kon dikwijls komen. Fanny wenste niet langer van graaf van Roosendaals gastvrijheid gebruik te maken. Ze vond het indringerig.

Zo keerde ze naar haar kasteel weer.

Op een avond kwam Ethel van de Rolandburg. Ze mende zelf het paard van Bernard. Dicht bij Veldhove zag ze in de schemering Raimond van Roosendaal. Ze wist van Bernard, dat hij die namiddag teruggekeerd was. Ze ontroerde en haar hart bonsde.

Ze hield het paard in. Raimond van Roosendaal kwam naar haar toe.

— Goedeavond, jonkvrouw van Loosduinen, groette hij, en

hartelijk stak hij haar de hand toe. Ik ben terug uit Engeland en heb een boodschap gedaan.

Ethel verscheen verlegen.

— Ik kom van de Rolandburg, zei ze. Fanny wilde niet langer van uw gastvrijheid gebruik maken. Ze voelde zich gegeneerd, maar ze zal u morgen komen danken voor al uw hulp. En ik doe het nu. We zijn u zeer veel verplicht, mijnheer van Roosendaal, voor al uw bijstand.

— Wel, nee. Uw zuster is dus hersteld ?

— Ja, maar toch nog teneergedrukt. En dat is te begrijpen. Ze ziet erg tegen het proces op. Het begint over drie weken.

— Ik weet het.

— Zo'n drama in het leven van mijn zuster is afschuwelijk.

— Mag ik zover met u meerijden, jonkvrouw van Loosduinen ? vroeg van Roosendaal.

— O, natuurlijk ! stamelde ze inwendig blij.

Hij stapte in en nam de teugels over. Hij reed snel tot aan het Lindenhuis. Een knecht kwam toegelopen om het paard over te nemen.

— Jonkvrouw Ethel, willen we nog een wandeling doen ? vroeg van Roosendaal. De avond is zo zacht en ik wens u te spreken. Straks zullen we dan bij Bernard binnen gaan.

— Een wandeling... o, ja... als u het verkiest, stamelde Ethel zenuwachtig en haar hart klopte weer onstuimig.

— Ik moet u spreken... Bernard en Dora heb ik al ontmoet. Ze weten, dat ik iets met u te verhandelen heb.

Ethel beefde, terwijl ze van Roosendaal op de stille landweg volgde. Ze was bevreesd en gelukkig. O, wat zou hij haar te zeggen hebben ? Zijn toon klonk heel anders nu.

— Ethel, begon van Roosendaal en voor het eerst liet hij het stijve "jonkvrouw" varen, er is een groot misverstand tussen ons geweest. Ik meende, dat je trots, wispelturig, eigenzinnig, ja ook zelfzuchtig was. Je hoort, dat ik eerlijk opbiecht... Nu heb ik de verborgen schat van de Oudenborcht ontdekt. Je kent natuurlijk de legende beter dan ik van de minnezanger, die de jonkvrouw wilde huwen... en aan wie de witte vrouw een verborgen schat wees, waardoor de jonker aan de eisen van de strenge vader kon voldoen. Ik heb nu ook een verborgen schat ontdekt, je groot liefdevol hart, je degelijk flink en edelmoedig karakter. O, ik spreek niet als een soort zedenmeester of voogd, maar ik geef mijn indrukken weer. Ik heb gezien, hoe kloek je na je eerste wanhoopkrisis, je weg bent gegaan, het hoofd verhief boven de ramp-

spoed, hoe je je brood wilde verdienen en verachtelijk een rijke toekomst afwees uit eer- en waardigheidsgevoel. Je hebt je groot gehouden tegenover de Bichas. Dat alles heeft indruk op me gemaakt. Ik weet, hoe fier je bleef tegenover Otto van Ruren, toen je zijn karakter kende. Je was voor je vader een liefdevolle dochter en nooit heeft baron van Loosduinen een hard woord van jou moeten horen. Hoe teer heb je hem verpleegd. En je liefde jegens je zuster, om wie jij je zelf wel weer in opspraak wilde laten brengen. Kortom, Ethel, ik heb me geweldig vergist. Maar nu heb ik de verdoken schat ontdekt... Je bent terughoudend, te bescheiden, te nederig, jij een van Loosduinen.

— Ik bescheiden ! riep Ethel uit. O, hoe heb ik u behandeld, maar ik ben er zo beschaamd om geweest, ik schaam me nog. Ik beantwoordde al uw edelmoedigheid met grofheid. Ik was een dwaas meisje vol vooroordelen.

— Ethel, willen we dan het verleden laten rusten, en zou je mijn vrouw kunnen worden ? vroeg van Roosendaal ontroerd. We staan hier dicht bij de Oudenborcht. Mag ik je als mijn vrouw daar terug brengen ? Ik zou zo innig gelukkig zijn. Wat antwoordt je me ?

— Ik je vrouw worden, stamelde Ethel en tutoyeerde hem nu ook en noemde hem bij zijn voornaam. Maar Raimond... zo onverwacht ?

Ze duizelde even...

— Ja, Ethel. Ik heb je lief... innig lief..., hernam hij. Je kunt me gelukkig maken.

Hij nam haar bij de handen.

— Ethel, stem je toe ? vroeg hij.

— Ja, fluisterde ze, en dan begon ze te wenen van aandoening.

Van Roosendaal kuste haar op het voorhoofd.

— We ontliepen elkaar, zei hij. En toch hoorden we samen en nu heeft God ons verenigd. O, Ethel, het is voor mij een zalig ogenblik !

Ze zonk met haar hoofd tegen zijn schouder en snikte :

— Ik heb dat niet verdiend. O, nee... Hoe dacht ik over jou en hoe lomp was ik. Ik verdien dit niet.

— Maar lieve Ethel, er is geen kwestie van verdienste. Het is liefde. We horen samen. Ik voer je terug in je eigen goede huis... op de Oudenborcht. We zullen er gelukkig zijn.

Van Roosendaal nam Ethel bij de arm en ze wandelden nog even door. Ethel weende niet meer. Er was zo'n groot geluk in haar gedaald. Van Roosendaal sprak niet van de dagen, toen ze elkaar nog niet begrepen. Maar hij had het over de toekomst; ze

zouden spoedig huwen en de Oudenborcht kreeg zijn edelvrouwe terug.

— Mag ik het aan Bernard en Dora gaan meedelen ? vroeg van Roosendaal dan. Ze zullen blij zijn met ons, die goede mensen. Ze moeten het het eerst horen.

— O, ja, antwoordde Ethel. Ik heb hun zoveel te danken.

Ze keerden terug naar het Lindenhuis en zagen reeds vanop een afstand het vriendelijk licht van de villa.

— O, daar heb ik zoveel liefde genoten, zei Ethel. Ik was een verlatene en ze namen me bij hen in.

— Ja, dat weet ik. Het zijn goede mensen... edele karakters. En ik ben blij, zulke buren te hebben. Wij zullen veel met hen blijven omgaan, de goede vrienden.

Ze kwamen op het Lindenhuis. Bernard en Dora zaten in de voorkamer, gereed om koffie te drinken. Ethel bloosde, toen Raimond haar binnen leidde, en glimlachend aan het echtpaar vroeg :

— Mag ik jullie mijn verloofde voorstellen ? Kijkt niet zo ongelovig ! Ik herhaal het... Ethel mijn verloofde. Ze is het zojuist geworden.

Bernard rees schielijk op en stak van Roosendaal de hand toe.

— Van harte geluk gewenst, zei hij. Jij ook Ethel. Ik ben waarlijk verheugd door dit nieuws.

En Dora kuste Ethel en feliciteerde eveneens van Roosendaal. Deze mededeling verblijdde haar niet minder dan haar man.

— Ik heb de verborgen schat van de Oudenborcht ontdekt, sprak van Roosendaal. Ethel en ik waren eerst van elkaar vervreemd, maar in velerlei omstandigheden hebben we elkaar beter leren kennen. En nu mag ik Ethel terugbrengen op de Oudenborcht. Daar behoort ze en zo wordt alles goed.

Ethel en Raimond namen plaats en het groepje dronk koffie en praatte opgewekt. Van Roosendaal zei hoe hij hoopte, dat Ethel spoedig in het huwelijk zou willen toestemmen.

— Ik ben zolang een eenzame dolaard geweest, hernam hij, een zwerver, die hier rust begeerde. En ik vind nu dit groot geluk. De van Roosendaals en van Loosduinens zijn door vriendschap verbonden geweest en nu is het liefde, wat nog hoger is. Ik zal morgen nieuws naar de familie in Engeland schrijven, en als Ethel het goed vindt, doen we daarheen onze huwelijksreis. Mijn nicht zal ook gelukkig zijn het te vernemen. Je hebt ze hier gezien. Ze is voor mij als een zuster, omdat ze voor mijn vader zo lief was. Ze is nu ook verloofd en zal dus mijn geluk kunnen begrijpen...

En van Roosendaal sprak thans openhartiger over zijn familie-

leden over de zee. Hij was niet terughoudend meer.

Hij bracht de hele avond op het Lindenhof door.

— Morgen kom ik Ethel en jullie beiden afhalen voor een verlovingssoupeetje op de Oudenborcht, zei hij bij 't afscheid.

— Dan zal ik haar van nu af maar op mijn kantoor ontslaan, schertste de heer Voorts. Een toekomstige gravin kan ik niet laten werken.

— O, nee, zei Ethel, ik blijf tot je een plaatsvervangster hebt. Het werk moet gedaan worden. Ik ben er nu zo helemaal in.

— De grootste drukte is voorbij, hernam Bernard. Je zult thans in geen stemming zijn, om handelsbrieven te schrijven. Neen, ik wil geen verliefd juffertje op mijn kantoor. Ik bedank je voor je goede diensten, maar kan ze niet meer gebruiken. Ik ontsla je eervol. Een getuigschrift moet ik zeker niet geven.

— Wel, Ethel, als je nu morgenochtend het nieuws eens ging meedelen aan Fanny, stelde Dora voor. Zij zal ook zo blij zijn. En ze mag wel eens goed nieuws horen.

— Wel ja... laat ons naar de Rolandburg rijden, zei van Roosendaal. Mag ik je om halftien komen halen ?

Dit werd dan nader besproken. En eindelijk ging van Roosendaal heen.

— Ethel, Ethel, wij blijven dicht bij elkaar, zei Dora. Wat heb ik je altijd voorspeld ?

— O, ik kan het haast niet geloven, dat ik voor goed terug ga naar de Oudenborcht. Wat ontroert me dat ! En hoe edelmoedig van Raimond heel mijn verleden te vergeten. Ik heb hem zo onrechtvaardig en grof behandeld.

— Toen je niet wist, wat je deed, sprak Bernard.

— Hij een graaf... en ik... o, ik bezit niets.

— Van Roosendaal is er de man niet naar om aan geld en goed te denken, hernam de heer Voorts. Liefde is voor hem alles. En ik ben zeker, dat hij je al lang bemint.

Voorts had immers dikwijls genoeg kunnen nagaan, welk een groot belang van Roosendaal in Ethel stelde, al trachtte hij het te verbergen.

Het was laat en trouwens verlangde Ethel om alleen te zijn. Ze wenste Bernard en Dora goede nacht.

De echtgenoten zaten nog even op.

— Wel, is mijn voorspelling niet uitgekomen ? vroeg Dora.

— Ik ben blij, dat het zo is. Je profetie is waar. Ik erken graag dat ik mis was.

— Mijn wens wordt vervuld en het is nog onverwacht snel gegaan.

— Ik heb de indruk, dat van Roosendaal Ethel al lang bemint, maar haar beter wilde leren kennen. En zonder aanstellerigheid heeft Ethel zich wel op haar best getoond. Ze is inderdaad vol opoffering geweest voor haar vader en zuster.

— O, ja. Maar Ethel was altijd een goed kind. Ze heeft een krisis doorgemaakt en ze was toen niet verantwoordelijk voor haar daden of gezegden.

— Zo is het !

En daarboven lag Ethel geknield op een stoel, voor de portretten van haar ouders. Ze dankte God voor het groot geluk, dat ze nu genoot. Ze was niet meer de eenzame. Ze had een steun voor 't leven... een man.

O, het was haar wonderlijk te moede en een zalig gevoel beheerste haar. Ze had van Roosendaal lief sedert ze hem, zonder haar vooroordelen, zag in het ware licht. O, niet om zijn graventitel, om zijn adeldom, maar om zijn groot gevoel, zijn zielenadel.

De volgende morgen kwam van Roosendaal Ethel afhalen. Hij voerde zelf de koets. Het was zonnig, vrolijk weer. Samen reden ze naar de Rolandburg.

— Ethel, zei van Roosendaal, ik heb je gisteravond gevraagd, om spoedig te huwen. Maar zeg me openhartig, zou je misschien liever wachten tot de rouwtijd voor je vader om is ?

— O nee ! In mijn omstandigheden vind ik dat niet nodig.

— Veel mensen zullen het kritikeren, als we voor die tijd trouwen.

— Stoor jij er je aan ?

— Ik, o, neen... Maar de kwestie gaat vooral jou aan.

— O, ze hebben van mij al zoveel verteld. Ik stel me er boven.

— Dan denk je juist als ik. En dus zullen we onze huwelijksdag bepalen. We eerbiedigen je vader's nagedachtenis ook zonder uiterlijke rouw.

Ze spraken hierover nader. En ze werden het vlug eens over een datum, zes weken later. Weer leek Ethel alles een droom.

Ze kwamen in goede stemming op de Rolandburg aan. Fanny trad hen tegemoet. En van Roosendaal liet nu de bekendmaking der verloving aan Ethel over. Fanny kreeg bij het horen van dit nieuws de tranen in de ogen.

— O, ik wens jullie beiden hartelijk geluk, zei ze. Ethel, God zegent je. En je zult een heerlijk huwelijksleven hebben. Je verdient het. Een edelmoedig man.

— En voor jou komt ook een rustigere tijd, bemoedigde Ethel haar zuster.

Van Roosendaal en Ethel bleven op de Rolandburg eten. Benedict vernam ook het verlovingsnieuws en hij vroeg of hij Ethel mocht geluk wensen. De oude, trouwe dienstknecht was diep bewogen.

In de namiddag reed Fanny mee naar de Oudenborcht en ze woonde ook het gezellig verlovingssouper bij.

VERENIGD

Het was voor Ethel een aangename verlovingstijd geweest.

Eens toen ze met Raimond uitreed, ontmoetten ze Otto van **Ruren, die een** wandeltocht deed in de omgeving van de Rolandburg.

Hij kon zijn jaloezie niet verbijten. Zijn politieke loopbaan was gebroken. Zijn verbanning uit Elzelare had schandaal gemaakt. En van der Loon voerde nu de politieke plannen van graaf van Boerel uit en zou kandidaat zijn bij de eerstvolgende verkiezingen.

Van Ruren had voor echtscheiding gevreesd, wel was dit gevaar bezworen. En Otto klampte zich aan zijn huwelijk vast omdat hij anders een broodwinning zou moeten zoeken. Hij had geen middelen van bestaan. Maar Banka wilde hem niet afstaan. Haar moeder moest toegeven.

Maar Otto begreep wel, dat men hem zou breidelen. Hij hing financieel van zijn schoonmoeder af en zou gedwee en slaafs moeten leven naast een vrouw, voor wie hij afkeer gevoelde.

Dat was de straf voor zijn lage berekeningen. En met nijd en jaloezie bedacht hij telkens, hoe Ethel als kasteelvrouw op de Oudenborcht zou terugkeren, en er leven naast de man, die ze beminde.

Ethel had niet veel voorbereidselen voor het huwelijk te nemen. De Oudenborcht was bemeubeld als in de dagen van haar jeugd en dat was haar een heerlijke gedachte. Ze verlangde niets nieuws. Ze kreeg hartelijke brieven van de familie uit Engeland.

Zo bracht ze haar laatste dagen in het Lindenhuis door. En toen brak de morgen van het huwelijk aan. Voor de modiste kwam om haar te helpen kleden, knielde Ethel weer voor het portret van haar moeder. En ze vroeg aan de barones om haar zegen uit de hemel. Ze blikte ook op tot haar vader. Ze was dankbaar om alles, wat ze nog voor de gebroken man had kunnen doen... Ze bad lange tijd. 't Zonnelicht stroomde binnen. In de hof kweelden de vogels. 't Was een prachtige ochtend...

Dora klopte en zei dat het tijd werd. De modiste was beneden.

En de bruid werd gekleed.

Van Roosendaal kwam naar 't Lindenhuis. Fanny was hier ook en de dokter van het dorp. Benedict zou straks het bruidspaar voeren. Men had de pachters en de pachteressen van de Oudenborcht genood. 't Huwelijksfeest zou op de Oudenborcht plaats hebben. Aan de armen werd straks een milde uitdeling gedaan.

Veldhove was feestelijk getooid met vlaggen, wimpels, slingers en erepoorten. En het volk juichte het bruidspaar toe, na de plechtigheid op het wethuis en in de kerk, waar de geestelijke een treffende toespraak hield en de verwachting uitsprak, dat de nieuwe kasteelvrouw van de Oudenborcht de trouwe opvolgster zou zijn van haar moeder, wier naam nog gezegend werd.

Op Oudenborcht ging het vrolijk toe. Adel was er niet, maar de pachters en pachteressen zaten aan de tafels voor het bruiloftsmaal. En van Roosendaal zorgde, dat er een gulle stemming heerste.

Fanny had gevraagd van het maal weg te mogen blijven. Zij voelde nog te diep het drama van haar leven, al dankte ze God om deze geluksdag voor haar zuster. Tegen de avond vertrok het paar naar Oostende, waar het de volgende morgen de boot voor Engeland zou nemen.

't Feest duurde nog voort onder leiding van Bernard Voorts. Toen Bernard en Dora met Fanny naar 't Lindenhuis terugkeerden was er grote dankbaarheid in hun hart, want voor Bernard en Dora was Ethel ook als een zuster...

VEROORDEELD

Ethel en Van Roosendaal hadden enige aangename weken in Engeland doorgebracht. Nu woonden ze op de Oudenborcht, waar Ethel de jonge, voor ieder minzame kasteelvrouw was.

O, die goede Oudenborcht leek haar na zoveel stormen een haven van rust. En als ze dat voelde, dacht ze vooral aan haar verblijf te Moerschor, toen even de verleiding uit wanhoop had bekoord om daar de wereld te ontvluchten naast een oude man.

't Werd winter, en het proces van Boudewijn van Ruren kwam voor het assisenhof.

Zes dagen duurde de geruchtmakende zaak. En toen vernamen Ethel, Raimond en Fanny het vonnis.

Van Ruren werd voor moordpoging tot tien jaar gevangenisstraf veroordeeld. Hij hield tot het laatste ogenblik vol, dat hij onschuldig was en schoof de schuld op de dokter. Uit de gevangenis schreef hij een brief aan Fanny. Hij zei daarin, dat ze hem

onrechtvaardig had beticht en wenste haar te spreken.

Fanny antwoordde, dat ze niet kon komen, zolang hij schuld ontkende. Van Ruren had dus niet het minste berouw getoond over zijn schandelijk gedrag. En bij Fanny bleef de verbittering om zijn tirannie en zijn zo misdadig opzet. Ze wilde geheel vrij zijn van die man.

Van Roosendaal zou haar nu bijstaan om echtscheiding van Boudewijn van Ruren te verkrijgen. Deze had immers zelf de band losgemaakt...

KERSTMIS

Het was de avond voor Kerstmis.

Het rijtuig van de Oudenborcht hield stil bij het bedehuis. Van Roosendaal en Ethel stapten eruit. Ze hoorden de kinderstemmen, die een laatste herhaling hadden van het kerstlied, en stil gingen ze de duistere kerk binnen.

De Godslamp lichtte voor het altaar. En van achter flikkerde op het hoogzaal bij het altaar een kaars, voor de koster en de knapen.

Ethel luisterde ontroerd toe. Wat klonk het lied over het kindeke van Bethlehem innig schoon.

De tranen sprongen haar in de ogen. Er ging haar zoveel door het hart...

En Ethel bad met het lied mee dankbaar en bewogen.

Er was zoveel vrede in haar hart gekomen, zoveel geluk en ze wilde Christelijke liefde betrachten jegens allen rondom haar.

Ze was reeds geliefd door de bevolking. Men wist, hoe ze de hutten bezocht, nood lenigde, zieken hielp, grote gezinnen steunde. En ze deed het bescheiden en eenvoudig. De moeders durfden hun hart voor haar uitstorten, ruwe mannen luisterden gedwee naar haar vermaningen.

Ethel was waarlijk de zegenbrengende vrouw van de Oudenborcht.

Ze verliet nu met Raimond de kerk. En de echtgenoten begaven zich tot de pastoor, om hem te bezoeken, aan de arme parochianen een milde kerstgave te schenken.

De volgende morgen woonden allen de Kerstmis bij. Ethel dacht weer aan verleden jaar. Maar nu had ze mama's oude plaats als vrouw van de Oudenborcht. Dat was steeds een roerende gedachte.

's Avonds had het feest plaats voor de gezinnen der pachters en werklieden.

Er werd verteld en gezongen en men schaarde zich om de lange

tafel voor het Kerstmaal. In de wijde haard lag een groot kerstblok te spatteren en te branden, gelijk in het verleden, toen de witte vrouw de verborgen schat aanwees.

Zo trad Ethel op als vrouw van de Oudenborcht... En ze was zeer gelukkig al hield ze geen recepties voor de adel uit de buurt en verzaakte ze er dus aan om met haar nieuwe luister te pralen.

BESLUIT

Ethel was moeder geworden van een zoon. En nieuwe weelde verhoogde het geluk op de Oudenborcht. Fanny woonde in de vertrekken, waar haar vader zijn leven had geëindigd.

Bernard en Dora bleven natuurlijk de goede vrienden van graaf en gravin van Roosendaal.

Otto van Ruren sleet zijn droevig leven te Elzelare, onder voogdij van graaf van Boerel en zijn schoonmoeder. Dikwijls moest hij verwijten horen van de vrouw, die hij niet beminde en al brak dan soms bij hem de drift los, gedwee moest hij tenslotte toch blijven, want hij bezat geen andere middelen van bestaan, dan het brood, dat hij hier kreeg.

Aloïs van der Loon was de mislukte kandidaat van graaf van Boerel, die met woede in 't hart, de demokratie in macht zag toenemen en zo min als de andere heren van Vlaanderen de aanbruisende stroom keren kon.

Van der Loon vond genot in de vernedering der van Rurens. Boudewijn dacht in de gevangenis aan zijn geld en goederen en voelde zijn haat tegen Fanny, die aan zijn macht ontkomen was, en tegen Ethel en Raimond, Bernard en Dora die zich echter om die haat niet hoefden te bekommeren.

Op Rolandburg woonde een rentmeester, hard als van Ruren zelf. En het kasteel werd verafschuwd en verwenst.

Graaf de Bichas verkwijnde te Moerschor.

— De Oudenborcht is weer de Oudenborcht, een huis vol liefde, zei Benedict soms, als hij het ganse verleden overdacht.

En van Roosendaal gevoelde zich dankbaar om de ontdekking van de verborgen schat, het schoon en heerlijk gemoed van Ethel.

EINDE

Wettelijk Depot :
D/1974/0044/9
Verantwoordelijke Uitgever :
Uitgeverij "DE SCHORPIOEN" N.V.
Beheerder : M. JACOBS, Paul Hymanslaan, 110 1050 Brussel.

a. hans

de pleegzoon

UITGAVE DE SCHORPIOEN